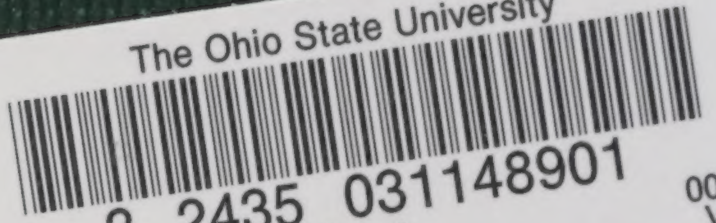

هونلرك ، توركلرك ، موغوللرك ودها سائر
غربی تاتارلرك تاریخ عمومیسی

دردنجی جلد

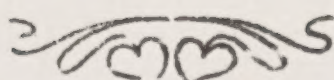
تألیف و ترجمه انجمنی طرفندن قبول ایدیلمشدر .

هونلرك تورکلرك موغوللرك و دها سائر تاتارلرك

تاریخ عمومیسی

محرری : دوکینی Deguignes

مترجمی : حسین جاهد

استانبول

طنین مطبعه‌سی — ۱۹۲٤

هونلرك تاريخ عموميسی

اون برنجی کتاب

قونیه سلچوقیلری

آسیانك غرب طرفلرینه مواصلتلرندن صوكره سلچوقیلرك تأسیس ایتدكلری حكومتلرك الڭ قوتلیسی اوزمان رومیلرك [۱] تحت ادارەسنده بولونان آناطولیده قوردقلری ایمپراطورلقدر . سلطان ملكشاه آسیانك بغداد خلیفەلرینه تابع اولان بوتون اقسامنی تحت اطاعته آلدقدن صوكره اقرباسندن سلیمان بن قتلمش [۲] ه برااردو ایله سوریەدن بوغاز ایچنه قدر ممتد اولان

[۱] عربلر بیزانس تبعەسنه روم یعنی رومالی دیرلر . چونكه روم ایمپراطورلری ، روما ایمپراطورلغنك مابعدی كبی تلقی ایدیلیوردی .

[۲] بزم مورخلرمزك قوتلوموز Cotloumoses ، قوتلوموس Coutloumous وقوتلومه Coutloumé تسمیه ایتدكلری ذات بودر . اسرائیلك اوغلیدر . ابوالفدا بوكا آرسلان بن سلچوق دیر . ایران سلچوقیلرینك تاریخنده ، ٤٥٥ سنەسنده وفات ایتدیكی سویلنمشدر .

ممالکه عزیمت ایتمه‌سی ایچون امر ویرمشدی . ضبط ایده‌جکی بو ولایتلر سلیمانه عائد اوله‌جقلر و ایران سلطانلرینه تابع بر سلچوق ایمپراطورلغی وجوده کتیره‌جکلردی . اولا خلیفه عسا کرینك صیق صیق یاپدقلری آقینلردن ، صوکرده بر طاقم تورك چته‌لرینك تخریباتندن پریشان برحاله کیرمش اولان بو روم ایمپراطورلغی اراضیسی بو یکی اردویه اوزون مدت مقاومت کوستره‌مه‌دی . سلیمان بویوك برزحمت چکمکسزین ازنیق Nicé ه قدر ایلریله‌یه‌رك بوراسنی ضبط ایتدی . وقتیله خرستیانلرك اوراده عقد ایتدکلری مجالس روحانیه‌دن دولایی غایت مشهور اولان و بیتینیا Bithynie قطعه‌سنك پایتختی بولنان بو شهر ، تورك [١] ایمپراطورلغنك پایتختی اولدی . آن قومنه‌ن
کلیسالر جامعه تحویل ایدیلدی . تورك مفرزه‌لری بورادن جوار ولایتلره داغیلدیلر . حتی استانبولك قارشیسنه ، دە کیز کنارینه قدر ایلریله‌مکه جسارت کوستردیلر . استانبولده حکمران اولان آلکسی قومنه‌ن بواجنبیلرك ورودندن تلاشه دوشه‌رك بونلره قارشی بر اردو کوندردی . روملر غالب کله‌رك تورکلری بیتینیا قطعه‌سنی ترکه اجبار ایتدیلر . سلیمان صلح طلب ایتمك اضطرارنده قالدی . غرب طرفده یکی بر سنه ١٠٨١

[١] روم واهل صلیب مورخلری بو تورکاره ایرانی دییورلر . چونکه بوقوملر ایران طرفندن کلمشلردی . صوکره‌لری بونلره قونیه سلطانلری نامی ویریلدی . چونکه بوشهر اونلره پایتخت اولمشدر ژوواتویل قونیه سلطانلری یرینه قوموئه Comue سلطانلری دییور .

حرب تهدیدی آلتنده بولونان روم ایمپراطوری‌ده صلحی آرزو ایدییوردی . هر ایکی طرفدن‌ده صلح بلا تأخیر امضا ایدیلدی . فقط تورکلر بورالرده یرلشمك فکرنده اولدقلری جهتله عقد ایتدکلری صلح حقلرنده فائده‌لی دکلدی . بناءً علیه معاهده‌یه آنجق قوتلرینی تنظیم و اکمال ایده‌جك قدر بر مدت ظرفنده رعایت ایده‌رك صوکره محاربه‌یه تکرار باشلادیلر [١] . ایشته بو آندن اعتباراً بو قوملرك ضبط ایتدکلری مملکتلره مورخلر تورکیه نامنی ویرمشلردر . (هایتون پاولو)

بو حکومت حقنده تفصیلات ویرن معاصر محررلردن بری بونك غایت بویوك اولدیغنی ، مبذول کوموش ، دمیر ، باقیر ، شاب معدنلرینه مالك بولوندیغنی ، کثرتلی صورتده میوه ، شراب ، هر دورلو حیوان وبالخاصه غایت ایی بار کیر یتیشدیر- دیکنی سویله‌یور . (هایتون) شرق طرفنده بویوك ارمنستان ایله‌ و کورجستان قراللغنك بر قسمی ایله محدود ایدی . غرب جهتنده ساحل بحرده کائن آنطالیه شهرینه قدر امتداد ایدییوردی . شمال جهتنده‌کی حدودی ایسه قاره دکیزدن عبارتدی . جنوبنده کوچوك ارمنستان وقبریس آطه‌سنك قارشیسنده یونان‌ده کیزینه

---

[١] عرب مورخی تغری بردی Tangri-bardi ٤٧٥ هجری و ١٠٨٢ میلادی تاریخنده سلمانك روملردن آنطرسوس قلعه‌سنی ضبط ایتدیکنی ، اورایه بر قاضی اقامه ایلدیکنی سویله‌یور . حالبوکه بر سنه اول شام حکمداری توتوشك بو شهری ضبط ایتدیکنی سویله‌مش اولدیغنی اونوتیور .

قدر کیلیکیانك بر قسمی واردی . وقتیله روملره صوکره تورکلره تابع اولان بو حوالی متعدد ولایتلره منقسم ایدی . بونلرده بویوك شهرلره تصادف اولونوردی . برنجی ولایته لیقائونیه [۱] Lycaonie نامی ویریلیوردی . حکومتك پایتختی اولان قونیه شهری بو ولایت داخلنده کائندی . ایکنجی ولایت قاپادوس Cappadoce ایدی . بوراده قیصریه شهری واردی . اوچنجیسی ایزوریا [۲] Jsaurie ولایتی ایدی . بوراده سلفکه Seleucie شهرینه تصادف ایدیلیوردی . دردنجیسی فریژیا [۳] Phrygie ولایتی ایدی . بوولایت داخلنده زیکیا Zichia شهری واردی . بشنجی ولایت قوئیزیتان [٤] Quisitan نامنی طاشیردی . مقر اداره‌سی ایائولوغ Ephèse شهری ایدی . آلتنجیسی بیتینیا ولایتی ایدی . ازنیق شهری بوراده ایدی . یدنجیسی پافلاغونیا Paphlagonie ولایتی اولوب پایتختی ژیناپولیس Gynapolis شهری ایدی . نهایت، سکزنجی ولایته ژه‌نه‌ك Genech نامی ویریلمشدی . طربزون شهری بو ولایتده کائن ایدی . جوارنده‌کی مستحکم مواقعدن دولایی تورکلر بونی ضبطه موفق اولامامشلردی . سنه ١٠٨٤

ایمپراطور رومن دیوژه‌ن سلطان آلپ آرسلان طرفندن

[۱] هایتون بوکا لیغونی Ligonie دییور .
[۲] هایتون بوکا سوری Saurie دییور .
[۳] هایتون بوکا بریکیا Briquia دییور .
[٤] بو اسمك نه‌دن تشکل ایتدیکنی آکلایه‌مایورم .

آن قومنه‌ن
ابو الفدا
ابن شونه
ابن الاثیر
سیوطی

مغلوب ایدلدکدن صوکره ، سلیمانك آناطولیده‌کی فتوحاتی نتیجه‌سنده ایمپراطورلغك اقسام متباقیه‌سیله رابطه‌سی کسیلمش اولان آنطاکیه [١] والیسی فیلاره‌ت [٢] ایمپراطوره قارشی عصیان جرأتی کندیسنده بولمش وکافرلر آراسنده محافظهٔ استقلال ایده‌بیله‌جکی امیدینه قاپلمشدی . حرص جاهی اونی دها ایلری‌یه وارمغه سوق ایتدی . کوچوك حکومتنی محافظه ایچون جنایت ارتکابنه قالقدی . فقط حیاتنی غائب ایله‌دی . تورکلر ، اراضیسنی تخریبدن خالی قالمایورلردی . مسلمانلری قبول ایده‌جك اولورسه اونلرك تجاوزلرینه مانع اولدقدن باشقه کندیسنه یاردیمجیلرده تأمین ایده‌جکی امیدینه قاپلدی . اوغلی ، باباسنك ارتکاب ایده‌جکی بو جنایتدن متأثر اوله‌رق اوکا مانع اولمق ایچون سلیمانه مراجعت ایتدی . ازنیقه سلیمانك پاینه کیده‌رك سوریه‌یه یورومکه تشویق ایله‌دی . سلیمان ، پایتختك محافظه‌سنی ابوالقاسمه براقدی . مقصدینی کتم ایچون کیجه‌لری قطع مسافه ایتدی . بردن بره سلیمانی سورلرك اوکنده کورمکدن حیرتلره دوشن آنطاکیه شهری درحال تسلیم اولدی [٣] . فقط بو ، سلیمانك صوك فتوحاتی

---

[١] Antioche شهرینه عربلر آنطاکیه دیرلر .

[٢] ابن الاثیر بوکا فردوس دییور . ابوالفدا حاکم عنوانی ویرییور .

[٣] ٤٧٧ تاریخ هجریسنده .

اولمشدر . بونی ضبط ایتدیکندن دولایی یکی برحرب ظهور ایتدی . سلیمان بو محاربه‌ده حیاتنی غائب ایتمك فلاکتنه معروض قالدی .

اوزمان موصل وحلب شهرلری شرف‌الدوله مسلم [١] ك النده ایدی . بو امیرك ممالکنه پك یقین بر یرده بولونان آنطاکیه شهری فیلارەت زماننده هرسنه شرف لدوله مسلمه بر ویرکو ویرمك مجبوریتنده قالمشدی . بوسایه‌ده بوخرستیان والیسی ، مسلمانلر طرفندن هیچ ازعاجاته اوغرامایوردی . آنطاکیه‌یه صاحب اولان سلیمان عینی قیوده تبعیته کندیسنی مجبور عد ایتمدی . بونده‌ده حقلی ایدی . بویوك بر ایمپراطورلغه صاحب اولدقدن باشقه ایران سلطاننكده اقرباسندندی . ساده‌جه بر امیرك خراجکذاری اولمق کندیسی ایچون عیب ایدی . مع مافیه شرف‌الدوله مسلم بو ویرکویی مصرانه ایسته‌یوردی . ایکی حکمدار حربه کیریشدیلر . ابتدا سلیمان شرف‌الدوله‌نك اراضیسنه داخل اوله‌رق بوتون الکاسنی تخریب ایتدی . اهالینك شکایتلری اوزرینه بوندن واز کچدی . خلق طلب عدالت ومرحمت ایتمکده اولدیغی جهتله دین قارداشلرینك قاننی دوکمه‌مکی وظائفی جمله‌سندن عدایتدی .

---

[١] پدری قریش ابن بدران بن مقلد بن مسیب ایدی . موصل ، حلب ایله جوار حوالیه صاحب ایدی . سلطان آلب آرسلانك همشیره‌سیله اولنمشدی .

اغتنام ایدیلمش اولان شیلرك كافه‌سی كری ویردیردی . بو محاربه‌نك سببی شرف الدوله اولدیغنی اعلان ایلدی . امیر بو حركت عالیجنابانه‌دن هیچ بر متأثر اولمادی . عربلردن وتوركمنلردن مركب بر اردو ایله آنطاكیه‌یی محاصره ایچون یاقلاشیوردی . ایكی اردو حلب ولایتی حدودلرنده قارشیلا-شدیلر [١] . قانلی بر محاربه وقوعه كلدی . عربلر محاربه‌یی غائب ایتدیلر . شرف الدوله مقتوللر آراسنده بولندی . سلیمان درحال حلبه یورودی . اوراده شرف الدوله طرفندن قوماندان بولونان ابن الحتینی [٢] Bel-el-khatini یی شهری تسلیم ایتمكه دعوت ایله‌دی .

سنه ١٠٨٥ ابوالمحاسن ابوالفدا تغری بردی

اوزمان حرص جاه بوتون سلچوق شهزاده‌لری وحكمدارلری آراسنده برحس حسد تولید ایتمشدی . الك باشلی سلچوقی قولنی تشكیل ایدن ایران سلطانلری سائر سلچوق حكمدارلرینه حاكم اولمق ادعاسنده ایدیلر . چونكه اونلر كندیلرینك علو جنابی اثری اوله‌رق مقام اقتداره كلمشلردی . فقط دیكر سلچوقی حكمدارلری نانكورلكه جرأت ایده‌بیله‌جك قدر قوت كسب ایتمشلردی . اونك ایچون ایران سلطانلرینك بویوندوروغنی سیلكوب آتمغه قالقیورلردی . بو مختلف سلچوقی حكمدارلری بربرلریله حربلره كیریشمشلردی . بوندن دولایی

[١] ٤٧٨ سنه‌سی صفرینك ٢٤ نده حرب ایتدیلر .
[٢] بعض اثرلرده بن الحتیتی دییه ضبوطدر . لقبی العباسی ایدی .

ابن الختینی ایچون سائر سلجوقی حکمدارلری نزدنده امداد
بولمق زور برشی اولمادی . متبوع مشروعی کبی تلقی ایتدیکی
سلطان ملك شاهه و سوریه‌ده یرلشمش دیکر بر سلجوقی
حکمداری اولان توتوشه [١] مراجعت ایتدی . یقین بر موقعده
بولونان و حلبی اله کچیرمك آرزوسنی بسله‌ین توتوش، آرقه‌سندن
امیر ارتق ده کلدیکی حالده علی العجله قوشدی . تصادف ایتدیکی
سلیمانك اوردوسیله همان حربه کیریشدی . ازنیق سلطانی
هر طرفدن فراره باشلایان اردوسنی طوپلامق ایچون بیهوده
یره اوغراشدی دوردی . نهایت کندیسی ده رجعت و فراره
مجبور اوله‌رق صاپه بر طرفه صاقلاندی . دشمن اردوسنه
منسوب بعض امرا اونی بوراده بولدیلر . آرقه‌لرندن کلوب
توتوشه عرض تسلیمیت ایتمه‌سنی سویله‌دیلر . هیچ بر تهلکه‌یه
معروض اولمادیغنی تأمین ایتدیلر . سلیمان راضی اولمادی . جبراً
کوتوروله‌جکنی آکلاینجه خنجرینی چکه‌رك انتحار ایتدی [٢].
آن قومنه‌ن بویله روایت ایدییور . باشقه مورخلر ایسه محاربه‌ده آن قومنه‌ن
مقتول دوشدیکنی سویلیورلر . بو محاربه‌دن صوکره حلب شهری

[١] آلپ آرسلانك اوغلی و ملك شاهك برادریدر .

[٢] دربلو ٥٠٠ تاریخ هجریسنده وفات ایتدیکنی ، آناطولیده ٤٨٠ تاریخنده یرلشدیکنی سویله‌یور . بوتون بو تاریخلر یا کلشدر . چونکه تکمیل عرب مورخلرینك روایتنجه بو حکمدار ٤٧٨ تاریخنده وفات ایتمشدر . دربلوتك کوستردیکی تاریخلر اوغلی قیلیچ آرسلانه دها زیاده اویییور . ابو المحاسن بار کیردن دوشدیکنی و اولدیریلدیکنی سویلیور .

آرتق قاپیلرینی غالبه آچار ظن اولونوردی . فقط سلیمانی آلداتمش اولان ابن‌الحتینی توتوشه قارشی‌ده عینی مسلکی طوتدی . توتوش ، اهالینك عرض تسلیمیت ایده‌جکی امیدیله سلیمانك نعشنی حلبه نقل ایتدیرمشدی . والی وقت قازاندی . ابوالفدا
سلطان ملك شاهك اوامرینه انتظاراً بر چوق وعدلرده بولوندی . برآز صوکره سلطانك امرلری‌ده کلدی . بونك اوزرینه توتوش مطالباتنده اصرار وجسارت ایده‌مه‌یه‌رك کری چکیلدی [١] . سنه ١٠٦٨

سلیمانك خبر وفاتی آناطولی‌یه انتشار ایدنجه برچوق قاریشقلقلر ظهور ایتدی . بوحکمدارك تحت اداره‌سنده ایمپراطورلغك مختلف ولایتلرینی اداره ایدن امیرلر بولوندقلری یرلره صاحب اولدیلر . ازنیقی ابوالقاسم [٢] ، قاپادوسی بوامیرك برادری پولقاس Pulchas اله کچیردیلر . دیکر امراده بومثاله تبعیتله برر کوچوك حکمدار مستبد کسیلدیلر . سلیمانك اولادلری ایسه ایرانه سلطانك یانینه چکیلمکه مجبوز اولدیلر . آن‌قومنه‌ن

بوآنارشی اثناسنده ، امرانك الك صاحب قدرتی اولان ابوالقاسم یقینده سلطان عنوانی آلمق امیدنده ایدی . روملرك اراضیسنه آقین یاپمقدن کری دورمایه‌رق پروپونتید Propontide

[١] ٤٧٩ تاریخ هجریسنده .

[٢] بووقعه‌دن وآتیده‌کی وقایعدن بحث ایدن آن‌قومنه‌ن بوکا آپلقاسم دییور . بوامیرلرك کافه‌سنك اسملری تحریف ایدلمشدر . تصحیح ایچون شرق مورخلرندن هیچ برمأخذ بولامادم .

حواليسنه قدر صوقولدی . مع مافيه موفقيت آمال حريصانه‌سنه توافق ايتمدی . آلكسی قومنه‌ن اونی صلح تكليفاتنه عطف اهميت ايتمكه مجبور براقدی. تورك رئيسی حيله ياپمق ايسته‌ديكی جهتله كوندن كونه صلحی تأخير ايديوردی . نهايت استانبول ايمپراطوری ازنيقی محاصره ايتمك اوزره قوماندان تاتيچيوس Taticius ی يوللادی. روملر هيچ برمانعه‌يه تصادف ايتمه‌دن سورلره‌قدر ايلريله‌ديلر. سورلری آشمغه حاضرلاندقلری صيراده اوزمانه‌قدر درين برسكوت محافظه ايدن توركلر بردن بره برخروج حركتی ياپديلر . روم اردوسنده بولونان فرانقلر اوزون مزراقلريله توركلری قاريشلاديلر وشهره كيرمكه مجبور ايتديلر. بواثناده تاتيچيوس صف حرب نظامی اوزره‌دوريوردی. فقط توركلرك رجعتندن صوكره ازنيقدن تقريباً اون ايكی ستاد [*] مسافه‌ده واسيله Basilée شهرينه چكيلدی .

روم قوماندانی بوشهرده بولونديغی اثناده ، سلطان ملك شاهك [١] آناطولی‌يه برسقی لقبيله ياديلن اقسنقری [٢] اللی بيك كشيلك براردوقوماندانسنده يوللاديغنی خبرآلدی[٣]. كنديسنكيه فائق اولان بواردويی بكله‌مكی مناسب كورمه‌يه‌رك

---

[*] قدم يونانيلرده ٦٠٠ قدم طولنده براولچو .

[١] قومنه‌ن بركيادوق ديورسه‌ده بونك برينه ملك شاه دعك لازمدر.

[٢] قسيم الدوله دنيلن وعمادالدين زنكينك پدری اولان ديكر بر اقسنقر ايله قاريشديرماماليدر

[٣] ٤٧٩ تاريخ هجريسنده.

استانبوله دوندی . بونك رجعتندن خبردار اولان ابوالقاسم درحال ازنیقدن چیقارق پره‌نه‌ت Prenete ه التحاق ایتدی . فقط فرانقلرك سواریلری تورك امیرینه اوقدر شدتلی هجوم ایتدیلر ومزراقلریله اویله صولت کوستردیلرکه تورکلر اهمیتلی ضایعاته اوغرادقدن صوکره قاچدیلر . بومغلوبیته‌رغماً ابوالقاسم استانبولی ، هیچ دکاسه سواحل ایله آطه‌لری ضبط ایتمك یولنده‌کی تصورندن واز کچمه‌دی . بو مقصدله ، بیتینیا قطعه‌سنده ساحل بحرده کائن سیو Cio قصبه‌سنی ضبط ایتدی . اوراده بر دوننما یاپدیردی . بوقدر جرئتکارانه بر تشبث آلکسی قومنه‌نی اندیشناك ایتمك ایجاب ایدردی . ایمپراطورلغك وبوتون خرستیانلرك سلامتی ایچون بوتشبثك ایلریله‌مه‌سنه مانع اولمق الزمدی . بو وظیفه مانوئل بوتومیت Manuel Butumite ه تودیع ایدیلدی . تورك امیرینك انشا ایتدیرمکده اولدیغی سفائنی یاقمق اوزره بردوننما ایله حرکت ایتدی . عینی زمانده تاتیچیوس‌ده اردوسیله قاره‌دن ایلریله‌یوردی . ابوالقاسم پك دار بر یرده قرارکاه تأسیس ایتمشدی . اوراده سواریلری بر ایش کوره‌مزدی . دها ایی بر موقع عد ایتدیکی آلیقاس Alicas نامنده بر محله چکیلدی . بو سببدن ، یاپدیرمقده اولدیغی کمیلر محو اولدی . چونکه محافظه‌لرینی بر مقدار عسکره براقمشدی . بونلر بو تومیتك بونلری یاقه‌رق کوله منقلب ایتمه‌سنه مانع اولامادیلر .

آن قومنه‌ن

تاتیچیوس ایرته‌سی کون تورك اردوسنه یاقلاشدی . فقط اون بش کون اوفاق تفك مصادمه‌لرده وقت کچیریلدی . اردوده بولونان لاتینلر بو طرزده حرب ایتمکدن صیقیله‌رق عمومی بر حربه کیریشلمه‌سی طلبنده بولوندیلر . تاتیچیوس اولجه مخالف بر فکرده بولونمقله برابر لاتینلره بو مساعده‌یی ویرمکه مجبور اولدی . تورك اردوسی هر کون امداد آلمقده اولدیغی جهتله محاربه‌یی نه قدر تأخیر ایدرلرسه روم اردوسنك اطرافی احاطه ایدیلمك تهلکه‌سی‌ده او قدر آرته‌جغنی کوردیکندن بو رأیه تبعیت ایتمکدن باشقه چاره قالمایوردی . تاتیچیوس طلوع شمس ایله برابر صف حرب تنظیم ایتدی . تورکلرك اوزرینه یورودی . دشمنلرینی پریشان ایده‌رك برچوق اسیر آلدی . اشیالرینی اله کچیردی .

ابوالقاسم برچوق مشکلات ایله ازنیقه قاچه‌بیلمشدی . ایمپراطور کندیسنه صلح تکلیف ایده‌رك استانبوله دعوت ایله‌دی . بوقدر بیوك بر مظفریتدن صوکره ایمپراطورك بو حرکتی غریب کورونور . فقط تورکلردن دها قورناز ودها سیاست آشنا اولان آلکسی قومنه‌نك بونده‌کی مقصدی باشقه ایدی . تورك امیرینه بر طوزاق قورییوردی . مجبوریت تورك امیرینی بو طوزاغه دوشمکه سوق ایتدی . ملك شاه طرفندن سوق ایدیلن قوماندان برسقی آناطولی‌یه کیره‌رك برچوق شهرلری ضبط ایتمش ایدی . سرعتله ازنیق اوزرینه

یوریپوردی . ایشته ابوالقاسم بوندن دولایی استانبوله متوجهاً حرکت ایتمکه وایمپراطور ایله صاغلام وکارلی بر صلح یاپمغه عزم ایتمشدی . بو امیر استانبوله کلدی . بویوك احترامات ایله قبول اولوندی . اوراده قالدیغی مدتجه وقتنی اویونلرده ، آولرده ، آت یاریشلرنده کچیردی . آلکسی قومه‌نن اوکا بویله غایت خالصانه بر دوستلق اثری کوستردیکی صیراده نیقومه‌دی ـ ایزمیت Nicomédie شهرینی ضبطه کوندرمك اوزره علی العجله بر دونانما حاضرلایوردی . دونانمانك قوماندانی درونکر اوستات Drongaire Eusthate ه تودیع اولوندی . بو قوماندان وظیفه‌سنی کمال سرعتله ایفا ایتدی . ایزمیتده بر قلعه انشا ایتدیردی . بونی ابوالقاسمك موافقتیله یاپمقده اولدیغنی تورکلره یمینلرله تأمین ایتدی . بو سفر اثناسنده ، بیتینیا قطعه‌سندن استانبوله کلن بوتون سفائنی توقیف ایتمشلر ، امیرك بر شیدن خبردار اولاماماسنه چالیشمشلردی . اوامری تمامیله اجرا ایدیلدکدن صوکره ایمپراطور امیرك استانبولدن مفارقتنه مساعده کوستردی . کندیسنه سباستوتاتوس Sebastotatos عنوانی ویردی . نیقومه‌دینك ضیاعنی آرتق هیچ بر چارهٔ استرداد قالمادیغی زمان خبر آلان ابوالقاسم هیچ سسنی چیقارمادی . انتقام آلمق ایچون مناسب بر زمان حلولنی بکله‌دی .

آن قومنه‌ن بر سقی ازنیقه کیتدکجه یاقلاشیوردی . سلطان ملك شاه

بو شهری ضبط ایتمسی و آناطولیده حکم سورمکه باشلامش اولان بوتون امیرلری تحت انقیادده آلماسی ایچون امر ویرمشدی . اولکندن زیاده مشکلات ایچنده بولونان ابوالقاسم بو اردویه مقاومت کوستره‌جك درجه‌ده قوتلی دکلدی . ایمپراطور آلکسی قومنه‌ندن باشقه کندیسنه یاردیم ایده‌بیله‌جك بر حکمدار کورمیوردی . فقط جریان ایدن وقعه‌دن صوکره بو ایمپراطوره مراجعت ایده‌مزدی واتمه‌ملیدی . اوده ابوالقاسمك قوت کسب ایتمه‌سنی ایسته‌مزدی . بویله اولمقله برابر ینه ایمپراطوره مراجعت ایتدی . اوندن قوهٔ امدادیه آلدی . ظواهره نظراً بویله بر معاونت کورمه‌سی هیچ محتمل دکلدی . حالبوکه روم ایمپراطوری بو قوهٔ معاونه‌یی ابوالقاسمی بر قات دها اغفال ایچون کوندرمشدی . آلکسی قومنه‌ن ، بوتورك برسقی اردوسی قارشیسنده مغلوب اوله‌جق اولورسه یرینه دها قوتلی بر دشمن قائم اولاجغندن قورقیوردی . ازنیقی ضبط ایچون بو زمانی مناسب بر فرصت تلقی ایتمشدی . ایشته بو سببلردن دولایی قوماندان تاتیچیوسی بر اردو ایله کوندردی . روملر کوچوك سن‌ژورژ قصبه‌سنی آلدقدن صوکره ازنیقه کیردیلر ، سورلرك اوزرینه بایراقلرینی دیکدیلر . ایمپراطورلغك بوتون قوتلریله آلکسی قومنه‌نك اورایه کلدیکنی ظن ایدن برسقی کیجه‌لین چکیلدی . سنه ١٠٩١

اثنای رجعتده اونی ازعاج ایده‌جك درجه‌ده قوتلی اولمایان روم اردوسی‌ده استانبول یولنی طوتدی .

آن قومنه‌ن بو صیراده سلطان ملك شاه ، ابوالقاسمك تصوراتنی محو ایتمکه عزم ایله‌یه‌رك آناطولی‌یه حران ملکی یوزان youzan یاخود بوزان Bouzan [١] قومانداسنده یکی بر اردو یوللادی . فقط بوسفرك موفقیتنی دها ایی تأمین ایچون ایمپراطور آلکسی قومنه‌نه ابوالقاسمك روملردن ضبط ایتمش اولدیغی بوتون ممالکی اعاده ایده‌جکنی وعد ایلدیکی کبی ایمپراطورك قیزینی بویوك اوغلنه ایسته‌دی . ایلیریا محارباتی ایچون قوای امدادیه ویرمکی تکلیف ایتدی . قیزینی مسلمان بر حکمداره ویرمك ایسته‌مین ، فقط بو حکمدارله خوش کچینمکی منفعتی اقتضاسندن عد ایدن آلکسی قومنه‌ن بو معاهده‌یی عقد ایتمك وسیله‌سیله اوکا بر سفیر یوللادی . بو سفیر سلطانی بر طاقم مواعد ایله اویالامق و وقت قازانمق وظیفه‌سیله مکلفدی . آلکسی بر طرفدن ابوالقاسمه عسکر یوللامقدن کری دورمایوردی . ابوالقاسم بوزانی ازنیق محاصره‌سنی رفع ایله لوپاد Lopade قربنه چکیلمکه مجبور ایتمشدی . فقط ایمپراطوردن پك آز قوای امدادیه آلان

---

[١] بو حکمدار ٤٨٧ تاریخ هجریسنده و ١٠٩٤ تاریخ میلادیسنده اولدیرلمشدر . اونك ایچون بو وقایع دها اول جریان ایتمش اولمق لازم کلیر .

ونهایت ایمپراطورك مقاصدینی آكلایان ابوالقاسم روملرك اویوتجاغی اولمقدن ایسه بر مسلماندن مرحمت ایستهمكی ترجیح ایلدی . بوزانك چكیلمهسندن استفاده ایدهرك الك قیمتدار اشیاسنی اون اوچ قاطیره یوكلتدی . ملك شاهك بولوندیغی اصفهان یولنی طوتدی . ازنیق والیلكنی ملك شاهدن استحصال ایدهجكنی امید ایدیوردی . فقط اصفهان سراینده حسن قبول كورمدی . بوزان ایله اوزلاشمهدن ملك شاه اونك یوزینی كورمك ایستهمدی . فضله برشی استحصال ایدهمهین ابوالقاسم عودته مجبور اولدی . هنوز دهاچوق اوزاقلاشمامش ایكن ایكی یوزسواری كندیسنی توقیف ایتدیلر . براوق كیریشیله بوغدیلر .

آن قومنهن

ابوالقاسم اثنای غیبوبتنده قوماندا ایتمك اوزره ازنیقده برادری پولقاسی براقشدی . آلكسی قومنهن بوتون مهارتنی صرف ایدیور ، برچوق هدیهلر كوندریور ، بوتوركی آلداتمغه و ازنیقی الندن آلمغه اوغراشیوردی . فقط خسیس اولدیغی قدر قورناز اولان پولقاسده ایمپراطوری آلداتهرق برادرینك عودتنی بكلیوردی . نهایت برادرینك وفاتی ، برآر صو كرهده ملك شاهك ارتحالنی خبر آلدی [١] . او زمانه قدر اصفهانده محبوس طوتولمش اولان سلیمانك اولادلری بو وقعه اوزرینه سربست قالدیلر . آناطولی یولنی طوتدیلر ،

[١] ٤٨٥ سنهسی شوالنك اواسطنده .

سنه ١٠٩٢ ازنيقه كيرديلر . سلجوقى حكمدارلرى سلالەسنه منسوب شهزادەلرى كورمكدن مسعود اولان خلق كنديلرينى كمال مسارعتله قارشيلاديلر . پولقاس بوتون حكم ونفوذى براقەرق شهرى قيليچ آرسلان [١] نامندەكى بويوك شهزادەيه تسليمه مجبور اولدى . قيليچ آرسلان درحال سلطان اعلان ايديلدى .

بو وقعه تورك اميرلرندن برچوغنك تصوراتنى اخلال ايتدى . قيليچ آرسلان ، يكى ايمپراطورلغنده بعض تعديلات ياپدى . ازنيق واليلكنى پولقاسدن آلدى ، محمده ويردى واونى اميرالامرا اعلان ايتدى . صوكره ، پايتختى دها معمور برحاله صوقمق ايچون برچوق تورك جلب ايتدى .

آن قومنەن قيليچ آرسلان ، ممالكى داخلنده انتظام وسكونى تأسيس ايتدكدن صوكره ملاطيه شهرينه قارشى حربه كيتدى . باشليجه اميرلرندن برى اولان هلقان Helcan ايسه روملره تابع اولان حوالى يى تخريب ايتدى . بو توركلر ساحل بحرده كائن اولان آپولونياد Apolloniade وسيزيك Cyzigue شهرلرينى ضبط ايتدكلرى ايچون آلكسى قومنەن درحال اوفوربەنوس آلكساندر Euphorbenus Alexandre ى كوندردى . بو قوماندان آپولونيادى محاصره ايدەرك هلقانى

[١] دربلو بوكا داود اسمنى ويرييور . يازديغى كتبخانه‌يه مراجعت ايديلمەسنى سويليورسەده اوراده بوندن بحث ايتمكى اونوتيور . عموميتله ايى اولان بو اثر قونيه سلجوقيلرى حقنده بر صحيفه تاريخ قيمتنى حائز دكلدر .

ایچ قلعه‌یه چکیلمکه اجبار ایتدی. تورکلر قوهٔ امدادیه کوندر ـ مه‌مش اولسه‌لردی بو شهر روملر طرفندن استرداد اولونه‌جقدی . فقط بوقوهٔ امدادیه‌نك ورودی اوفوربه‌نوسی محاصره‌یی رفعه مجبور ایتدی . جوارده بر کولدن استفاده ایده‌رك عسکرینی کمیلره ارکاب ایتدی . بو کولدن چیقمق فکرنده ایدی . فقط مقصدینی آ کلامش اولان هلقان کولك مدخلنی قاپاتمشدی . روم قوماندانی او جهتدن فرار ایده ـ مه‌یجه عسکرینی تکرار قاره‌یه چیقاردی . تورکلرله محاربه‌یه کیریشدی و مصادمه‌ده مغلوب اولدی . بو باربارلرك هجومی آلتنده ازیلن روملردن بر چوغی صولرده بوغولدیلر . دیکرلری‌ده اسیر دوشدیلر . آلکسی قومنه‌ن بوضیاعی تلافی ایچون یکی بر اردو کوندردی . بو اردو ابتدا سیزیك شهرینی آلدی . صوکره آپوللونیادی محاصره ایتدی . عرض تسلیمیته مجبور قالان هلقان استانبوله کیتدی . اوراده خرستیانلغی قبول ایتدی . اونك بوحرکتنه سائر برطاقم امیرلرده امتثال ایتدیلر .

آلکسی قومنه‌ن بچنکلرله حرب ایتدیکی بر صیراده قلیج آرسلانك دامادی اولوب اناطولیده بویوك بر نفوذی بولونان چاقاس [١] Tzachas نامنده بر امیر بوفرصتدن

آن قومنه‌ن زونار غلیقاس

[١] زونار بوکا زاقاس Zachas ؛ غلیقاس ایسه زاقاتزاس Tachatyas دییور.

استفاده ایده‌رك بر چوق سفائن انشا ایتدیردی . بونلرله
کلوب قلازومن وفوچه قصبه‌لرینی ضبط ایتدی . عرض
تسلیمیته دعوت ایدیلن مدللی والیسی کیجه‌لین استانبوله
قاچدی . مدللی قلعه‌سی قاپیلرینی تورکلره آچدی . یالکز
آطه‌نك بورنی اوزرنده کائن اولان مه‌تیمنه Methymne
شهری مقاومت کوستردی . آلکسی قومنه‌ن بورایه برمقدار
عسکر ادخال ایتمکه موفق اولدی . بو قلعه قارشیسنده توقف
ایتمکه لزوم کورمه‌ین چاقاس کیدوب سیسام آطه‌سنی ضبط
ایتدی . نیسه قاستاموینت Nicet Castamonite طرفندن
قوماندا ایدیلن روم دونانماسنه غلبه چالدی. سفینه‌لرینك قسم
اعظمنی اله کچیردی . صوکره ازمیره چکیلدی . یکی بردونانما
ایله ایمپراطورك سوق ایتدیکی دالاسه‌ن Dalassene سیسام
اوزرینه بر هجومده بولوندی . فقط بطی داورانمه‌سی یوزندن
هرشیئی غائب ایتدی . عسکرلرینك آچدیغی کدیك آرقه‌سنده
ایکنجی بر سور یاپمه‌لری ایچون تورکلره وقت براقدی .
چاقاس ، دالاسه‌نك کندیسنه قارشی کوندرمش اولدیغی
اوپوس Opus هجومه جسارت ایده‌مه‌دن سیسامه کلدی .
عسکرلرینی قاره‌یه چیقاردی . دالاسه‌نی ، جواره کوچوك
بر قصبه‌یه چکیلمکه مجبور ایتدی . ایرته‌سی کونی ایکی اردو
محاربه‌یه طوتوشدیلر . هر طرفده جولان ایدن تورك
سواریلری ، روم اردوسنده بولونان فرانق مفرزه‌لرینه اوق

یاغدیردیلر . واونلری پك چوق مساعی صرفندن صوکره فراره مجبور ایتدیلر روملر ایسه هیچ حربه طوتوشمه‌دن قاچدیلر . شهره التجا ایتدیلر . بو صیراده تورکلر ده کیز کنارینه یاقلاشه‌رق اوراده‌کی روم سفائننden برچوغنی ضبط ایله‌دیلر . روملرك بر قسمی ایسه سلامتی فرارده کوردکلرندن بولیس Bolis قصبه‌سنه قدر قاچدیلر .

بونك اوزرینه امیر چاقاس روم قوماندانینه صلح تکلیفنده بولوندی ، بعض مذاکرات جریان ایتدی . فقط تورکره اعتماد ایده‌مین دالاسه‌ن ایمپراطوریچه‌نك برادری ژان دوقاس کله‌دن بر قرار ویرمك ایسته‌مدی . چاقاس یکی عسکر طوپلامق فکریله درحال ازمیره کیتدی . بونك اوزرینه دالاسه‌ن تدارك ایده‌بیلدیکی بوتون سفائنی طوپلایه‌رق غفلةً سیسامی باصدی واله کچیردی . ایمپراطور ، سیتلرله محاربه ایله مشغول اولدیغی صیراده چاقاس بوتون جزائر بحر سفید آطه‌لرینی دولاشدی ، تخریباتده بولوندی . صوکره ازمیره دوندی . اوراده حکمدارلغنی اعلان ایتدی . بر چوق سفینه‌لر یاپدیردی . مقصدی ، آطه‌لری تحت تابعیتنه آلدقدن صوکره استانبولی محاصره ایتمکدی . فقط آلکسی قومنه‌ن اوکا وقت ویرمدی . مدیللیده چاقاسك برادری غالاباچاس Galabatzas قوماندا ایدییوردی . ژان دوقاس بورایه عسکر چیقاردی . ایکی اردو بربرلرینی اوچ آی ازعاج ایتمکدن

کری دوردیلر . آرتق جسارتلری قیریلمغه باشلامش اولان روملر یکی غیرتلر صرفیله تورکلری مغلوب ایتدیلر . امداده قوشمش اولان چاقاس بالذات صلحه طالب اولدی وازمیره چکیلمك مساعدهسنی ایستهدی . طرفیندن رهینهلر تعاطی ایدیلدی . صلح امضالاندی . فقط همان درحال رومللر طرفندن اخلال اولوندی . تورکلرك دونانماسندن دها بویوك بر دونانما ایله مدللی‌یه دوغرو ایلریلهین دالاسهن اثنای رجعتلرنده اونلری بکلهدی . ژان دوقاس هنوز یکی بر معاهدهنامه عقد ایدیلمش اولدیغنی سویلهدیسهده دالاسهن کندیسی بو معاهدهیه اشتراك ایتمهمش اولدیغنی ، هیچ بر یمین ایله باغلانمادیغنی ادعا ایدهرك تورك دونانماسنه هجوم ایتدی . عسکرلرك کافهسنی کسدیردی . نظر دقتنی بویوك سفائنه چویرمش اولدیغی ایچون چاقاس بو فلاکتدن قورتولدی . بوامیر عادی برقایغه راکب اولمق کبی بر احتیاط اثری کوسترمشدی . بونکله ازمیره دوندی . ژان دوقاس ایله دالاسهن عسکرلرینی برلشدیرهرك بوتون آطهلری استرداد ایتدیلر .

بوهزیمت چاقاسك جسارتنی قیرمامشدی . ضایعاتنی تلافی ایتمکی ورومللره تکرار هجوم ایلهمکی دوشوندی . چاقاسی قوت ایله مغلوب ایدهمهین آلکسی قومنهن حیلهیه مراجعت ایلهاوکا یکی بر دشمن چیقاردی . بو، قاین پدری سلطان قیلیچ آرسلان ایدی .

چاقاس [١] ازمیرده استقلالکارانه حرکت ایدییور، سلطانك حکم ونفوذینی طانیمایوردی . ایمپراطور ، دالاسه‌نی ازنیقه کیده‌رك قیلیچ آرسلانی رومنلرك طرفنی التزامه وچاقاسه قارشی اعلان حربه تشویق ایتمکه مأمور ایتدی . بومذاکرات ایمپراطورك بکله‌دیکی ثمراتی حصوله کتیردی . سلطان ، عسکرینك باشنه کچه‌رك آبیدوس Abydos [آیدوس ؟] ه یاقلاشدی . دالاسه‌ن‌ده دوناغاسی ایله اورایه کیرییوردی . چاقاس او زمان بوراسنی محاصره آلتنده بولوندیریوردی . بوقدر قوتلی ایکی دشمنك ورودی چاقاسك جسارتنی قیردی ، سلطانك مرحمتنی استدعایه کندیسنی مجبور ایتدی . قیلیچ آرسلان کندیسنی حسن صورتله قبول ایله‌دی . فقط چوق کچمه‌دن ، بر ضیافتده ، بوامیر سرخوش ایکن اونی بوغدیرتدی . حیله وخیانت ایله تأمین ایدیلن بوصلح اوزون مدت دوام ایتمه‌دی . همان بر آز صوکره تورکلر بیتینیا قطعه‌سنه کیردیلر . بوراسی مدافعه‌سز ایدی . تورکلر آقینلرینه تکرار باشلادیلر . آن قومنه‌ن

طبیعتلری اقتضاسی اوله‌رق سیار اولان وحربی بر نعمت اوله‌رق تلقی ایدن بوقوملر متمدن ملتلر آراسنده اوزون مدت یاشامامش اولدقلری جهتله شهرلرده اقامت ایدوب تجارت

---

[١] آن قومنه‌ن ، چاقاسك سلطانك دامادی اولدیغنی سویله‌یور. بر آز آشاغیده ایسه سلطان ، چاقاسك قیزیله أولنمشدی دییور . یا اونك متننده خطا واردر یاخود بو حکمدارلر بر برلرینك قیزلریله أولنمشلردر .

وصنایع ایله اوغراشمغه هنوز آلیشمامشلردی . حالا چادیر
آلتنده ، ضبط ایتدکلری شهرلر جوارنده سورولریله یاشایورلر ،
اکثریا اقامتگاهلرینی دکیشدیرییورلردی . وقتیله تاتارستان
صحرالرنده یاشادقلری کبی حیات سورییورلردی . روم ایمپراطورلغی
سنه ١٠٩٦ داخلنده بویوك تخریبات یاپیورلردی . سوریه‌یه و فلسطینه
یایلمش اولانلر ، قدسه کیدن خرستیان حاجیلرینه تجاوزدن
کری دورمایورلردی . هر طرفده خرستیانلره قارشی ارتکاب
ایتدکلری مظالم ، مقامات مقدسه‌یه قارشی یاپدقلری تجاوزات ،
بو شرق مملکتلرنده وقوعه کلن انقلاباتك آرتق خرستیانلردن
حجه کیتمك امکانی رفع ایده‌جکی حقنده اویانان قورقو ،
احتمالکه آسیا حکمدارلرینك امید موفقیت ویرن ضعفلری
قیلیج آرسلانه یکی دشمنلر پیدا ایتدی . بو دشمنلر تا آوروپانك
ایچلرندن قالقوب کلدیلر ، قیلیج آرسلانك ممالکندن بویوك
بر قسمنی تخریب ایلدیلر . دین غیرتیله آیاقلانان فرانقلر قدسی
و شرق خرستیانلرینی قورتارمقدن باشقه بر امل بسله‌مز اولدیلر .
بو فرانقلر آراسنده بر سورو سرسری و اوباش ده آوروپادن چیقه‌رق
یالکز زنکین اولمق و ایسته‌دکلری کبی اجرای فضیحت
ایتمك املیله آسیایه کلدیلر . بونلرك ارتکاب ایتدکلری جنایتلر ،
بر قسملرینك کوستردیکی تعصبلر ، او زمان مألوف بولونیلان
دین ایله شوالیه‌لك قاریشمه‌سی دها منور بر عصر اولادلرینك
بو نوع محاربات علیهنده بولونمه‌لرینه سبب اولدیلر . رؤسادن

بعضیلرینك یاپدقلری مناسبتسز حرکاته باقه‌رق بوبابده بر حکم ویردیلر . بو حرکات ، نه قدر باربار اولسه‌لرده تورکلری بیله قیزارتدی . مع مافیه بویله شیلر محارباتك بر نتیجهٔ ضروریه‌سی ایدی . اجدادمزك دین اوغورنده برچوق فداکارلق وغیرت کوستردکلری بومحارباتی بزم نظرمزده چیرکین کوسترن شیلر ایشته بونلردر. صوکره‌لری آسیا حیاتی رؤسادن برچوقلرینك اخلاقنی بوتون بوتون بوزدی. ناصل که ینه آسیا حیاتی دها اول رومالیلرك جسارتنی‌ده که‌وشه‌تمشدی. غربی آسیانك چهره‌سنی دکیشدیرن آوروپایه میلیونلرجه انسانه مال اولان، برچوق فرانق عائله‌سنی محو ایدن بوبویوك سفرعن اصل پیقاردیالی اولان پیه‌رلرمیت [۱] نامنده برفرانسزك تشویقیله وقوعه کلمشدر . فرانسه‌ده الک ابتدا او اهل صلیب تشکیلی ایچون تشویقاتده بولوندی. بونك نطقلریله سوروکله‌نن بوتون قوملر اثوابلرینك اوستنه صلیب دیکدیلر. کبارلرکافرلری قدسدن قوغه‌رق کناهلرینك عفوینی استحصال ایچون املاکلرینی راهبلره صاتدیلر یاخود ویردیلر . بیکلرجه فرانسز ، آلمان وسائر ملت منسوبینی قادین ارکك ، کنج اختیار، پیه‌رلرمیتك قومانداسی آلتنده اولدقلری حالده استانبوله کیتدیلر. اورادن بر آز زمان صوکره نیقومه‌دی‌یه [ازمیته] کچدیلر،

آن‌قومنه‌ن آلبرتوس روبرتوس موناتوس سانوت

---

[۱] آن‌قومنه‌ن بوکاقوقوپترس Cucupetrus دیر. دوقسان بیك پیاده ویوزبیك سواری‌یه قوماندا ایتدیکنی سویلر .

نهایت[۱]هله‌نوپولیس Helenopolis ه کلدیلر. بوراده تقریباً ایکی آی قالدیلر .

بوقدر مختلف وانضباطسز برغلبه‌لق اوزون مدت حسن امتزاج ایده‌مزلردی. آلمانلر [۲] ایله‌لومباردلر راینو Rainaud نامنده برینك اداره‌سی آلتنه کچه‌رك آیریلدیلر .ازنیقدن اوته‌یه کچدیلر . اوراده انواع مظالم ارتکاب ایتدیلر . آن‌قومنه‌ن بونلرك ممه‌ده‌کی چوجوقلری پارچه‌لایه‌رق پیشیردکلرینی مقام اتهامده سویله‌یور. تورکلر ازنیقدن چیقدیلر ، کیدوب بونلره هجوم ایتدیلر . فقط شهرلرینه چکیلمکه مجبور اولدیلر . بوباربارلر یعنی بوآلمان عسکرلری هله‌نوپولیسه دوندیلر ، ثباتسزلقلری ، وجلب ایتمش اولدقلری خصومت تأثیریله یته آیریلدیلر . قسه‌ریغورد [۳] Xerigord قلعه‌سنی ضبط ایده‌رك اوراده خرستیان اردوسنك قسم متباقیسنه منتظراولمغه قراروردیلر . اورادن سلطانك اراضیسنه آقینلر یاپمقله مشغول‌اولدیلر. قیلیج آرسلان [٤] اون بش بیك کشیلك بر

---

[۱] آلبرده Alber td,Aix سیویتوت Civitot قربنده اردوکاه تأسیس ایتدکلرینی وبوراده تقریباً ایکی آی قالدقلرینی بیان ایدیور.

[۲] آن‌قومنه‌ن بونلره نورمان دیور .

[۳] روبرلوموان‌ایله ژستا فرانقوروم Gesta francorum بوکا اقزه روغورغو دیورلر .

[٤] ژستا فرانقوروم محرری،سائربوتون‌اهل‌صلیب مورخلری کبی سلیمان دیورسه‌ده دها اسکی‌برسلیمانك اوغلی اولدیغنی سویلیور . حالبوکه بوحکمدارك اسمی قیلیج آرسلان ایدی . آن‌قومنه‌ن بوکا قیلیزیاستلان تسمیه ایدر .

اردوطوپلادی. بونلری غفلةً باصدی[١]. بوخرستیانلرك بوصویه یاتیرمش اولدقلری برمفرزه اوزرنده بعض موفقیاته نائل اولدقدن صوكره بعض ترتیبات اخذ ایتدی . قلعه‌یه صویك آقماسنه مانع اولدی . صوسزلقدن پریشان اولان خرستیانلر تسکین حرارت ایچون بارکیر واشك قانی ایچدیلر. سکز کون بویله مدهش بر وضعیتده قاله‌رق صوك درجه‌ده یأس ونومیدی‌یه دوشدیلر. رئیسلری راینو معیتنده‌کی کیمسه‌لرله خروج حرکتی یاپق بهانه‌سیله اونلری آلچقجه ترك ایتدی . تورکلرك یاننه چکیله‌رك اوراده اسلامیتی قبول ایله‌دی . دیگر خرستیانلرك بر قسمی اسیر دوشدی ، بر قسمی قیلیجدن کچیرلدی .

هله‌نوپولیسده قرارکاه قورمش اولان فرانسزلر بو ایلك اهل صلیبلرك مغلوبیتنی خبر آلنجه انتقام آرزوسی بسله‌مکه باشلادیلر . پیه‌رلرمیت او زمان استانبولده ایدی . اهل صلیب رؤساسندن بری اولوب قرارکاهده بولونان غوتیه سانزاووار Gautier sans-avoir فرانسزلری مشکلات ایله ضبط ایده‌بیلدی . فقط سکز کون صوکره ، ازنیقدن چیقان تورکلر قیرلره داغیلمش اولان بعض خرستیان حاجیلرینی طوتونجه صرف ایتدیکی مساعینك هیچ حکمی اولمادی . ره‌نولد دوبره

---

[١] روبرلوموان بووقعه‌نك سن میشل یورطیسنده جریان ایتدیکنی سویلیور .

ژاق دوويترى
آن قومەن
آلبرتوس
كيليوم دوتير
زونار
روبرتوس
موناتوس
الخ .

Reinold de Breis ، غوتيه سانزاووار [١] ، غوتيه دو برەتوى G·de Breteuil ، فولوق دورلەآن Foulouques d'Orléans ،غودفروا بورەل Godeffroy Burel طرفندن جبانتله اتهام ايدلدكلرى جهتله اردونك باشنه كچمكه مجبور اولديلر . يكرمى بيك پياده ايله بش يوز سواريدن تركب ايدن بوتون اردوقراركاهدن چيقدى . اوراده يالكز خستەلرله قادينلرى براقديلر . بر اورمان ايچندن ازنيقه دوغرو يوروديلر . اهل صليب هنوز اوچ ميل مسافه قطع ايتمەمشلردى كه قيليچ آرسلان اوزرلرينه هجوم ايدەرك بونلرى پريشان ايلەدى . پيشلرينى براقمادى . راست كلديكنى اويله بر قتل ايتدى كه پك آزى قاچەبيلدى . غوتيه سانزاووار ، رەنولد دو برە ، فولوق دورلەآن ميدان محاربەده مقتول دوشديلر . غوتيه دو برەتوى ، غودفروا بورەل هلەنوپوليس قراركاهنه كلەبيلديلر . توركلرده بورايه اونلرله برابر كيرديلر . قتال تكرار باشلادى . اهل صليبك هپسى قيليجدن كچيريلدى . توركلر يالكز چوجوقلرله قادينلره ، كنج قيزلره وراهبەلره ايليشمەديلر . بونلرى ازنيقه كوندرديلر . اوراده سرايلرده بونلر اسارتك بوتون فلاكتلرينه قاتلانديلر .

كيليوم دوتير

بو اهل صليب سفرنده پيەرلرميته رفاقت ايتمش اولان او

---

[١] آلبەرده بوكا غوتيه سانزاوەهور ديور. ژستا فرانقو روم محررى ايسه سينەهابەره نامنى ويرمكدەدر .

اسکی بر قلعه‌یه چکیلدیلر [١] . قاپیلرك آرقاسنه بویوك طاشلر ییغه‌رق تحصن ایتدیلر . فقط بو صوك تحصنکاهلرینه قدر اونلری تعقیب ایدن تورکلر اطرافلرینی قوشاتدیلر . دیوارلری طیرمانمق کبی بر زحمت اختیار ایتمدیلر . صوك درجه‌ده یأسه کلمش اولان فرانقلر حیاتلرینی پهالی‌یه صاته‌جقلردی. تورکلر هوایه بر چوق اوق آتدیلر . بونلر دامی تخریب ایدیلمش اولان حصارك ایچنه دوشه‌رك محصوریندن برچوقلرینك اولمه‌سنه ، یارالانمه‌سنه سبب اولدیلر . فرانقلر بو وضعیتده ایکن بر روم استانبوله کیده‌رك کیفیتدن پیه‌رلرمیتی خبردار ایتدی. پیه‌رلرمیت حالا اوراده ایدی . آلکسی قومنه‌ن درحال بونلرك امدادینه قاتاقون ایله قونستانتین اوفوربه‌نوسی تورقوپله‌س [٢] Turcoples قوتلریله کوندردی . بونلر ایمپراطوره مربوط برنوع عسکر ایدی. تورکلر برچوق غنائم ایله ازنیقه چکیلدیلر. ایمپراطورك قوماندانلرینی تعقیب ایتمش اولان پیه‌رلرمیت ، اوردوسنك انقاضی استانبوله چکدی .

بو ، عینی طرزده دها برچوق محارباتك مقدمه‌سنی تشکیل ایتمشدی . بو محاربه فرانسه‌یه برمیلیون انسانه مال اولمشدر . تورکلر بونلری آناطولیده اتلاف ایتمشلردر . قیلیج آرسلانك ، جسارتی ، فعالیتی ، احتیاطکارلغی سایه‌سنده ازاله‌یه موفق

---

[١] سیویتوت قربنده . آن قومنه‌ن بوکا قیبوت Kibot دییور .

[٢] آلبرده بونلرك بر روم ایله برتورك قادیندن تولد ایتمش اولدقلرینی سویله‌یور .

اولدیغی بوایلك فیرطنه‌یی دها مدهش بر فیرطنه تعقیب ایده‌رك ازنیقك ضیاعنه سببیت ویردی . درت یوز بیکی متجاوز یکی بر اهل صلیب هیئتی قیلیج آرسلانك الکلرینه یاقلاشیوردی . فرانقلروسائرخرستیانلرغودفروادوبویون G.de Bouillonك ، بوئه‌موند Boëmond لك ، روبر قونت‌دو فلاندرك ، پوئی Puy پسقپوسنك ودها سائر رؤسانك قوماندا‌سی آلتنده اولدقلری حالده نیقومه‌دی‌یه مواصلت ایتمشلردی . پیه‌رلرمیت‌ده ایلك اهل صلیب بقایاسیله اوراده بونلره التحاق‌ایتدی. هپسی برلدن ازنیق اوزرینه یورودیلر . قونت دوتولوز ، روبر قونت دو نورماندی ، أتیه‌ن قونت دو شارتر ، دوبلواده بونلرك آرقه‌لرندن کلدیلر . مایسك اون بشنده ازنیق پیشکاهنده اردو قوردیلر [١] .

کالیوم دوتیر آن قومنه‌ن سانوت ابوالفدا بوالمحاسن

آناطولیده سلجوقی تورکلرینك پایتختی اولان بو شهر بیتینیا قطعه‌سنده ، اطرافی داغلرله محاط براوواده کائندر . غرب طرفنده بر کول واردی که [٢] شهرك سورلرینه قدر قدر خرستیانلدن تقریباً اوچ بیکی ساحل بحرده کائن نیم خراب

---

[١] روبر لوموان ایله سرپسقپوس بودری بونك عروج عیسا کوننه مصادف اولدیغنی سویلیورلر . کیلیوم دوتیر ١٠٩٦ سنه‌سی مایسنك ١٥ نجی کونی اولدیغنی یازییور .

[٢] بوکا آقسانیوس دیرلردی . تورکلر بوکون آق صو نامنی ویرییورلر .

کلیردی واستحکامات خدمتنی کوروردی . شهرك اطرافنده بر سور چوریلمشدی . سورك دیشاریسنده‌کی هندك صو ایله دولو ایدی . صیرا ایله بورالره یوکسك قلعه‌لر یاپلمش ، سور تحکیم اولونمشدی . ممالکی چناق قلعه‌دن کیلیکیاده طرسوس شهرینه قدر امتداد ایدن قیلیج آرسلان علی العاده بوشهرده اقامت ایدردی . شهر اهالیسی‌ده جسارتلریله مشهور ایدیلر . قیلیج آرسلان قوتلرینی طوپلادی . شرق حکمدارلرندن‌ده استمداد ایتدکدن صوکره خرستیان اردوسنك حرکاتنی ترصد آلتنده بولوندیرمق ، هجوم ایچون مناسب بر فرصت کوزتله‌مك اوزره یاقلاشدی . بوقدر چوق بر اوردو سلطانی هیچ قورقوتمادی . اهل صلیب قلعه‌نك اطرافنه انتظامسز بر حالده داغیلمشلردی . قلعه‌یی محاصره آلتنده طوتمقله اکتفا ایدییورلردی . کول شهر سکنه‌سی ایچون سربست بریول تشکیل ایدییوردی . اورادن قایقلرله محتاج اولدقلری ارزاقی نقل ایده‌بیلمکده ایدیلر . قیلیج آرسلان بو واسطه‌دن استفاده ایده‌رك ایرته‌سی کونی خرستیانلره هجوم ایده‌رك محاصره‌یی رفع ایتدیره‌جکنی محصورینه بیلدیرمك ایسته‌دی . فقط یوللادیغی ایکی مأموردن بری خرستیانلر طرفندن اتلاف اولوندی . دیکری اهل صلیب رؤساسنك یاننه کوتورولدی . بونلر سلطانه قوهٔ امدادیه کله‌جکنی بو آدمدن اوکرندیلر . فرانقلر درحال قونت دوسن ژیله یاخود دو تولوزه و پوئی

پسقپوسنه برساعی کوندردیلر . بونلر هنوز قلعه پیشکاهنه مواصلت ایتمشلردی .

بوصیراده آلکسی قومنەن پەلەقان Pelecanە کیتمشدی . شهر سکنەسی فرانقلردن ایسه اوکا تسلیم اولمغی ترجیح ایتدکلری جهتله بونلرله کیزلیجه مذاکراته کیریشه‌بیلمك املندەایدی . اهالینك موافقتیله شهره کیرمش اولان بوتومیت Butumite معاهده‌یی عقد ایتمك و اهل صلیبك الندن بوقدر کوزل بر شکاری قاپمق اوزره ایکن سلطانك ورودی خبری ازنیقده یاییلدی . اهالی مذاکراتی ترك ایده‌رك سلاحه صاریلدی . قیلج آرسلان اللی بیك کشیلك بر اوردو ایله داغلردن ایندی . خرستیانلرك اوزرینه شدتله صالدیردی . قونت دوتولوز ایله پوئی‌پسقپوسی اوصیراده اشیالرینی بوشالتمقله مشغول ایدیلر . علی‌العجله موقعلرینه کیتدیلر . بونلرك مواصلتلرندن خبردار اولمایان سلطان ، مدافعه‌سز ظن ایتدیکی جنوب قاپیسنی ضبط ایچون اون بیك سواری تفریق و اعزام ایتدی . فقط بو قوت کری پوسکورتولدی . قونت دوتولوز طرفندن فراره مجبور ایدیلدی . سلطان فراریلری طوپلادی . بوتون اوردوسیله دشمنك اوزرینه یورودی . قونت‌دوتولوزك امدادینه کلن غودفروادوبویون ، بوئه‌موند ، قونت دوفلاندر تورکاری ایکنجی دفعه مغلوب ایده‌رك درت بیك ضایعات ویردکدن صوکره چکیلمکه مجبور ایتدیلر .

بوقدر بويوك بر موفقيتسزلكدن صوكره سلطانك داغلره چكيله‌جكی ، ازنيقك ضبطنه توكل كوستره‌جكی ظن اولونوردی . فقط ايرته‌سی كونی صف حرب نظامنده اولديغی حالده ينه ميدانه چيقدی . آقشامه قدر تكرار حرب ايديلدی . اوزون مدت مشكوك قالان مظفريت نهايت فرانقلر الهنده تجلی ايتدی . توركلر كيجه‌نك ظلمتندن استفاده ايده‌رك چكيلديلر . اهل صليب محاصره‌يه اسكيسندن دها شدتله دوامه عزم ايتديلر . يدی هفته سورلری دوكديلر . صيق صيق هجوملرده بولونديلر . فقط محصورين بويوك بر جسارتله مدافعه ايدييورلردی . بويوك بر طاقم ماكنه‌لر ياپديريلدی . بونلرله آتش و بويوك طاشلر آتيليوردی . محصورينك آتدقلری مرميلرله اهل صليبك بوما كنه‌لری كاملاً پارچه‌لاندی . محصورين كول طرفندن راحتجه چيقوب كيره‌بيليورلردی . لاينقطع ارزاق وامداد آليورلردی . خرستيانلر بونلری كوردكلری حالده سفينه‌لری اولماديغی ايچون برشی ياپه‌مايورلردی . قاره‌دن قايق جلب ايتمك غايت مشكل اولمقله برابر بويله بر واسطه اولمازسه ازنيقك ضبطی قابل اولمايه‌جغی ايچون اهل صليب جوار ليمانلره بر مقدار عسكر كونديره‌رك اورالرده بولدقلری قايقلری طوپلاتمغه مجبور اولديلر . آلكسی قومنه‌ن اونلره بر قاچ سفينه ويردی . بونی بيك زحمتله قيزاقلر اوزرنده چكدرك ازنيق كولنه نقل ايتديلر . ايچلرنده اللی حتی يوز محارب استيعاب

ایده‌جك درجه‌ده بویوكلری‌ده واردی . اوق آتمقده ماهر و ده‌كیز محاربه‌سنه الویرشلی اولان ایمپراطورك تورقوپول عسكری بو سفینه‌لره بیندیلر . محصورینك جسارتی بو سفائنك منظره‌سی قدر قیران برشی اولمامشدر . هجوملر دها عمومیت كسب ایتدی . دها صیقلاشدی . سلطان ایله هر دورلو مناسبت كسیلدی . قونت دوتولوز جنوب طرفنده قوماندا ایدییوردی . وراده‌كی بویوك بر قلعه‌یی تخریبه حصر مشغولیت ایتمشدی . فقط قلعه‌نك متانتی آتیلان طاشلره مقاومت ایدییوردی . اوفاجق بر كدیك درحال تعمیر اولونیوردی . برنجی سورك سقوطندن صوكره آز وقت ظرفنده انشا ایدیلمش ایكنجی بر سور اهل صلیبك قارشیسنه چیقیوردی . بوتون ماكنه‌لر محصورینك آتدقلری یاغلر ، زیفتلر وسائر مواد مشتعله واسطه‌سیله كول حالنه كلیوردی .

اهل صلیب رؤساسی قلعه‌یی ضبط ایتمكدن امیدلرینی كسدكاری ایچون محاصره‌یی رفع ایدوب ایتمه‌مكی آرالرنده مذاكره ایدییورلردی . بو اثناده برلومبارو قلعه‌یی آز وقت ایچنده یقه‌جغنی تعهد ایتدی . یكی بر ماكنه یاپدیردی . بو اویله ترتیب ایدیلمشدی كه محصورینك آتدقلری شیلر اوزرندن قیوب كیدییورلردی . سوره یاقلاشدیلر . یقمق ایچون دیبنی قازدیلر . بونی بویوك دیركارله طوتدیردیلر . بوتون بوانشاآت تمام اولدقدن صوكره دیركارك اطرافنده‌كی

مواد مشتعله‌یی طوتوشدیردیلر . بوتون بنا ییقیلدی . هجومه حاضرلانیورلردی . بو مشهور قلعه آرتق اهل صلیبك مسا - عیسی قارشیسنده مغلوب اوله‌جق كبی كورونیوردی . بو صیراده بوتومیت ایچری‌یه كیرمك یولنی بولدی . اهالی‌یی معروض اولدقلری تهلكه‌دن خبردار ایده‌رك اونلری ایمپراطور آلكسی قومنه‌نه تسلیم اولمغه تشویق ایله‌دی . فرانقلر سورلری آشمق ایچون ایلریله‌دكلری صیراده قلعه‌یه ایمپراطورك باراغی چكیلدی . روم عسكری شهره كیردیلر . بوقدر زحمتك ثمره‌سنی اونلر اقتطاف ایتدیلر . یغمایه منتظر بولونان عسكرلر بیهوده یره مرلداندیلر . رؤسایه ایمپراطور طرفندن مهم هدیه‌لر ویریلدی . بونلرك مقصدلری آناطولیده قالمق اولمادیغی ایچون چابق متسلی اولدیلر . یالكز یه‌رلرمیتك اردوسندن اسیر آلنمش اولانلرك اعاده‌سنی تأمین ایتدیلر . ازنیق یكرمی حزیرانده ضبط ایدیلدی [١] . قلعه‌نك سقوطندن صوكره كول طریقیله قاچاركن طوتولمش اولان قیلیج آرسلانك زوجه‌سی سلطان ایله چوجوقلری طوتولدی ، برچوق اسرا ایله برلكده استانبوله سوق اولوندی . سلطان بوراده ایمپراطور طرفندن كمال اعزاز و احترام ایله قبول ایدیلدی . سنه ١٠٩٧ كیلیومه‌دونیر كیبه‌ر سانوت سیوطی

ازنیق شهرینی ترك ایتدكدن صوكره خرستیانلر تهلكه‌لی كچیدلردن كچه‌جكلردی . قیلیج آرسلان پایتختنك ضبط ایدیلمه‌سنك

[١] ابوالمحاسنه وسائر عرب مورخلرینه نظراً ٤٩٠ تاریخ هجریسنده .

انتقامنی آلمق ایچون اونلری بورالرده بکله یوردی . اوقدر خرستیانی بر آرایه طوپلایان دین چوق کره منافع خصوصیه ملاحظه سی قارشیسنده سکوت ایتمکه مجبور اولدی . بو منافع خصوصیه دوشونجه لری مقصد مشترکی کوزدن غائب ایتدیریبوردی . خرستیانلر دوست بر مملکتده ایمش کبی ایکی قسمه آیریلدیلر . بریسنه نورماندیا قونتی بوئه موند ایله تانقره د وهوغ قونت دوسن پول قوماندا ایدیبوردی . بونلر صوله دوندیلر ، غورغونی نامی و یریلن بر محله ده بر نهر کنارنده کائن دوریله Dorxlée [اسکیشهر] اوواسنده قرارکاه قوردیلر . غودفروا دوبویون ایله قونت دوتولوزك ، پوئی پسقپوسنك و فرانسه قرالی برنجی فیلیپك برادری هوغ لوغرانك قوماندا سی آلتنده بولونان ایکنجی قسم ایسه صاغه دوندی ، برنجی قولدن ایکی میل مسافه ده اوردوکاه تأسیس ایتدی .

جاسوسلری واسطه سیله بو افتراقدن خبردار اولان قیلیچ آرسلان بوئه موند اوردوسنی ترجیح ایده رك ، اوردوکاه تأسیس ایتدیکی اوواسه قدر اونی تعقیب ایتدی . بردن بره باصدی . قوماندا سی آلتنده تقریباً اوچ یوز بیك عسکر واردی [۱] . خرستیانلر صف حرب ترتیبنه آنجق وقت

[۱] کیلیوم دوتیر ایکی یوز بیکدن فضله دییور . فولوق دوشارتر اوچ یوز آلتمش بیك کشی اولدقلرینی سویلیور . بونك روایتنجه سلیمانه یاخود دها دوغروسی قیلچ آرسلانه آمودارادیجوم

بولا بیلدیلر . دوچار اولدقلری مشکلاتی غودفروادوبویونه بیلدیردیلر . تورکلر خرستیانلرك اوزرینه متصل اوق یاغدیرییورلردی . شقیلر طرزنده حرب ایدییورلردی . یعنی قاچار کبی کورونه‌رك صوکره‌عودتله شدید برهجوم یاپیورلردی . همان کافه‌سی مجروح دوشن خرستیانلر اشیالرینك آرقه‌سنه صاقلاندیلر . غودفروا دوبویون ایله دیکر قوماندانلر قرق بیك سواری ایله امدادلرینه کلمه‌مش اولسه‌لر ایدی کاملاً محو اوله‌جقلردی . امداد ورودی خرستیان اوردوسنك قوهٔ معنویه‌سنی جانلاندیردی . بودفعه تورکلر مغلوبیته‌اوغرادیلر ، قرارکاهلرینی خرستیانلره ترك ایده‌رك قاچدیلر . اوچ میل مسافه قدر آرقه‌لرندن تعقیباتده بولونیلدی . تورکلرك قرارکاهنده برچوق آلتون و کوموش ، مبذول ذخائر ، بارکیرلر ، دوه‌لر ، اشکلر ، قویونلر و عظیم مقدارده چادر الده ایدیلدی . بو مظفریت فرانقلره درت بیك کشی‌یه مال اولدی . تورکلر الك کزیده عسکرلرندن اوچ بیکنی غائب ایتدیلر . کیلیوم دوتیر ابولفدا

سلطان آرتق خرستیان اوردوسنك قارشیسنه چیقمه‌یه جسارت ایده‌مدی . اهل صلیبك مقصدی کندیسنك مملکتنده یرلشمك اولمایوب فلسطینی فتحه کیتمك اولدیغنی بیلیوردی . مرورلرینه ممانعت ایتمکده قالقیشمق کندیسنه پك بهالی‌یه مال

Amudaradigium ، میریانوس ، قومارديغوم Comardigum ، آمیرقای Amirchai ، لاقین Lachin ، بولداجیش Boldagis ، قارادیغوم Caradigum امیرلری ودهاسائری‌ده رفاقت ایدییوردی .

اولمشدی . اونك ایچون برطرفه چکیلمك طریقنی اختیار ایتدی . اهل صلیبی بیتینیا وپیسیدیا Pisidie قطعه‌لری طریقیله یوللرینه دوام ایتمه‌لرینه براقدی. اهل صلیب بورالرده کندی احتیاطسزلقلری یوزندن دها بویوك تهلکه‌لره معروض قالدیلر . قورو وچوراق برمملکتدن کچیورلردی . شدت حرارت تحملفرسا بردرجه‌یه چیقیوردی . ایلك تصادف ایتدکلری برنهره احتیاطسزجه آتیلدیلر . بول بول ایچدکلری صو سببیله برچوقلری تلف اولدی . پیسیدیا قطعه‌سنك پایتختی اولان آنطاکیه‌دن ، لیقائونی قطعه‌سنه کیردیلر . قونیه‌یه یاقلاشدیلر . بوراده یه‌جك بولاجقلرینی امیدایدیورلردی . فقط ورودلرندن خبردار اولان تورکلر شهری ترك ایده‌رك قادینلری وچوجوقلری وبوتون ثروتلری ایله برلکده جوار داغلره چکیلمشلردی. بوندن دولایی اهل صلیب قیطلق سببیله پك‌چوق اضطراب چکدیلر . ارکلی‌یه صوکره مرعشه‌کلدیلر. اوراده تانقره‌د ، معیتنده‌کی عسکرله اوردونك قسم کلیسنی ترك ایتدی. بعض تورك مفرزه‌لرینی مغلوب ایتدکدن صوکرا کیلیکیاده طرسوس شهرینه یاقلاشدی . مقصدی بوراسنی ضبط ایتمکدی . بوکا موفق اوله‌جغی صیراده بودوان یتیشه‌رك الندن آلدی . بونك اوزرینه آطنه‌یه ، صوکره مامیسترا Mamistra یه کیتدی . اوراده بویوك غنائم الده ایتدی . قیلیج آرسلان بوکا ممانعته موفق اولامامشدر . ایشته تانقره‌د

بوصورتله بوتون کیلیکیایی دولاشدی ، هرراست کلدیکی یرده توركلری مغلوب ایتدی. بویوك برمحاربه‌دن صوكره اسکندرونی اله کچیردی. داغلره چکیلمش اولان تورکلرله ارمنیلر اورالرده هجومه معروض قالمامق ایچون کندیسنه هدیه‌لر یوللادیلر. هپ شرقه دوغرو ایلریله‌ین خرستیانلر نهایت قیلیج آرسلانك الکاندن چیقدیلر. بر اوجندن دیکر اوجنه قدر بوالکادن کچرکن هر طرفی تخریب ایتمشلردی. اهل صلیب بورادن صوکره سوریه‌یه کیردی. بغداد خلیفه‌سنه مربوط سائر مسلمانلرك دشمنی اولان مصر خلیفه‌سی کندیلرینی کیزلیجه بوکا تشویق ودعوت ایدییوردی. ابوالمحاسن

سلطان ، اهل صلیبك کچمه‌سندن متولد قاریشیقلقلری هنوز ازاله ایتمکه وقت بولامادن ، دانمارقه قرالنك اوغلی سوئه‌نون Suénon ك قوماندا‌سی آلتنده اون بش بیك دانمارقه‌لینك کلدیکنی کوردی. بونلر فینیمینیس Phiniminis ایله ترمه [۱] Terma آراسنده قرارکاه قورمشلردی. همان دانمارقه‌لیلرك اوزرینه یورویه‌رك اونلری مغلوب ایتدی. دانمارقه‌لیلر جسورانه مدافعه‌ده بولوندیلر. هپ تلف اولدیلر. ایشته بویکی اهل صلیبك عاقبتی بواولمشدر. تاریخ قیلیج آرسلانك زمان سلطنتی حقنده اوزون تفصیلات ویرمیورسه‌ده سو احواله باقیله‌جق اولورسه بویوك ، غایت جسور ، فعال

[۱] بوشهر قابادوس ولایتی داخلنده‌در.

وفن حربده ماهر بر حكمدار اولديغنه حكم ايديله‌بيلير . فقط پايتختنی غائب ايتمه‌سی ، برچوق شهرلرك خراب اولماسی قوتی پك تنقيص ايتدی وامرانك حرص جاهلرینی آرتيردی .

سنه ١٠٩٨

بورؤسا تماميله سلطانك حكم ونفوذی آلتنده دكلديلر . برچوق تبعه اوزرنده اولدقجه براستقلاله مالكديلر . قيلج آرسلانك ضعفندن وخرستيانلری طردايله مشغوليتندن استفاده ايده‌رك عصيان ايلديلر . اميرتاكری پرمش Tangri permes

آن قومنه‌ن

ايائلوغ شهرینی ضبط ايتدی . باشقه اميرلرده سيسام ، ردوس آطه‌لرینی اله‌كچيرديلر . بونلرك جرئتكارلقلرینی تنكيله مجبور قالان آلكسی قومنه‌ن ردوناتما ايله ژان دوقاسی كوندردی . چاقاسك كريمه‌سی سلطانی‌ده برلكده اعزام ايتمشدی مقصدی بونی كورنجه ازنيق شهرينك سقوط ايتمش اولديغنی آكلامه‌لری ايدی . ژان دوقاس قاره‌دن ازميره كيتدی . دوناتما ايسه ده كيز طريقيله ينه عينی شهره متوجه اولمشدی . چاقاس طرفدارلرينك برقسم متباقيسندن عبارت اولان اوراده‌كی توركلر سربستجه چكيلمك شرطيله ازميری تسليم ايتديلر . روملر اورادن ايائلوغه اميرتاكری پرمشه وامير ماراس [١] Marace ه قارشی يورودیلر . وقوعه كلن برمحاربه‌ده ايكی

[١] روم مورخلری بواميرلرك اسملرینی تحريف ايتمشلردر . فقط عرب مورخلری بووقايعدن بحث ايتمه‌دكلری ايچون حقيقی اسملری بولمق نجه قابل اولمامشدر .

امیره مغلوب اولدیلر. معیتلرنده‌کی عساکردن اون بیکی اسیر ایدیلدی. ایمپراطور بو اسرایی آطه‌لره داغیتدی. متباقی عساکر مندرس طریقیله بولوادین Polybot ه قاچدیلر. ژان دوقاس ایاثلوغه‌یه کیری صوکره سارد Sardes، آلاشهر Philadelphie لائودیسه [دکزلی] Laodicée، لامپ Lampes شهرلرینی استرداد ایتدی. پولیبوت [بولوادین] پیشکاهنه کلدی. تورکلر بورایه التجا ایتمشلردی. بوراسنی غفلةً باصه‌رق برچوق اسیر آلدی.

دیکر طرفدن ایمپراطور آلکسی قومنه‌نده سلطانك اراضیسنه کیردی. فیلومه‌ل [آقشهر] Philoméle ه کیده‌رك اوراده تورکلری مغلوب ایتدی. دها بعض مواقعی ده اله کچیردی. مقصدی نهرالعاصی Oront اوزرنده کائن آنطاکیه شهرینك محاصره‌سی ایله مشغول اولان فرانقلره وسائر اهل صلیبه یاردم ایتمکدی. کیلیوم دوغراف مه‌تیل ایله سائر فرانق کبراسی ایمپراطوری حرکتنی تعجیله تشویق ایچون بوموقعه کلمشلردی. ایران سلطانی طرفدن بوتون شرق قوتلریله سوق ایدیلن قوماندان کربوغا Kerboga نك ورودی حقنده او زمان شایع اولان برخبر اوزرینه ایمپراطور دها ایلری‌یه کیتمه‌مکه قرار ویردی. خرستیانلری براقه‌رق استانبول یولنی طوتدی. اسماعیل نامنده برتورك امیرینك ازعاجاتنه معروض قالدی. فقط اوقدر احتیاطکارانه و متیقظانه حرکت ایتدی که ایمپراطور اردوسنه تجاوز فرصتنی قاچیرمش اولان امیر تأثرندن کیده‌رك پایه‌رت

آن قومنه‌ن

Paipert [بايبورد ؟] قلعه‌سنی محاصره ایتدی . غابراس تەئودور Gabras Theodore بو شهری بر آز اول ضبط ایتمشدی .

سنه ۱۱۰۰ ابوالفدا

قیلیج آرسلانك حكومتنك شرق ولایتلری‌ده بر طاقم امرانك النه كچیوردی . تیلو Thilou نك اوغلی كمشتكین نامنده بر توركمن ــ كه پدری ارباب علمدن اولدیغی جهتله‌دها زیاده ابن دانشمند [۱] نامیله معروفدر ــ معیتنه بر مقدار آدم طوپلادقدن صوكره ملاطیه شهری جوارنده اولدقجه حائز اهمیت بر كوچوك حكومت تشكیلنه موفق اولمشدی . او زمان بو شهرده غابریه‌ل نامنده بر ارمنی حاكم ایدی . غابریه‌ل ، توركلرك لاینقطع اجرا ایتمكده اولدقلری آقینلره مقاومت كوستره‌مدیكی جهتله سوریه‌ده‌كی آنطاكیه شهرنده برلشمش اولان بوئه‌موندە مراجعتله ملاطیه‌یی اوكا تسلیم ایتمك تكلیفنده بولوندی . بوئه‌موند درحال فراتی كچدی . مزوپوتامیایه كیردی . فقط بوراده مقاومته تصادف ایتدی [۲] . دانشمندك اوغلی بوئه‌موندە قارشی یورودی . غافل باصدیریلان فرانقلر پریشان اولدیلر . بوئه‌موند اسیر دوشدی . ابن دانشمند كیدوب ملاطیه‌یی محاصره ایتدی . فرانقلر اورفه Edesse شهرینه قاچه‌رق بو شهر قوتی اولان بودوانی بوئه‌موندك باشنه

كیلیوم دوتیر فوقلدو شارتر آلبرتوس

---

[۱] بو كلمه توركمنجه‌ده معلم معناسنی افاده ایدر .

[۲] ۴۹۳ تاریخ مجریسنده .

کلن فلا کتدن خبردار ایتدیلر . بودوان علی العجله اوچ
کونلك مسافه‌ده بولونان ملاطیه‌یه قوشدی . دانشمندك اوغلنی
علی العجله چکیلمکه مجبور ایتدی و ملاطیه شهرینه صاحب اولدی .

سنه ١١٠٢ آلبرتوس

ایشته بو امرا آناطولینك شرقنده و غربنده یرلشمك
ایچون بویله غیرت صرف ایتدکلری صیراده سلطان اوته‌ده
بریده دولاشه‌رق آسیا حکمدارلری نزدنده معاونت رجا
ایدیوردی . کندیسی ایله ذی قدرت امراسی آراسنده‌کی
اختلافاتدن ، رومِلرك ازنیق جهتندن یاپدقلری آقینلردن ،
غرب خرستیانلرینك بویوك کتله‌لرله مملکتی داخلندن
مرورلرندن دولایی قیلیچ آرسلانك دولتنك ایشلری پك بوباد
بر حالده ایدی . آرتق اهل صلیب بلاسندن قورتولدیغی ظن
ایتدیکی بر صیراده یکیدن ایکی یوز آلتمش بیك آلمان ، فرانسز
و لومباردك ورود ایتدیکنی کوردی . لومباردلرك رئیسلری
میلان پسقپوسی ، آلبر قونت دو بلاندر ، برادری دیدو ،
هوغ دو مون به‌ئل ، آلبه‌رك یکنی اوتون ، ویغبر قونت
دو پارم ایدی . پاسقالیه یورطیلرینه دوغرو ازمیته واصل
اولمشلردی . ایمپراطور اوچنجی هانرینك معیتی اکابرندن
قونرادده آلمانلرله بونلره التحاق ایتدی . آرقه‌لرندن أتیه‌ن
قونت دو بلوا ، أتیه‌ن دوق دو بورغونی ، هوغ لوغران
و دها سائر بر طاقم اکابر قوماندانسنده فرانسزلر کلدیلر .
ایمپراطور آلکسی قومنه‌ن رهبرلك ایتمك اوزره بونلرك یاننه

تورقوپلس عسکرلرندن ویرمشدی . قونت رەمون ایله أتیەن
دو بلوا ، غود فروا دو بویونك تعقیب ایتمش اولدیغی طریقك
اختیار ایدیلمەسی فکرندە ایدیلر . کثرتلرینە یك کووەن لومباردلر
داغ یوللرینی ترجیح ایدییورلردی . کیدوب بغدادی محاصرە ایتمك ،
اورادن خوراسانە قدر کیرمك ادعاسندە ایدیلر . بونلرك
فکرینی قبول ایتمك مجبوریتندە قالدیلر . مبذولیت و سفاهت
ایچندە اوچ هفتە یولدن صوکرە داغلرە کلدیلر . بر کوچوك
قلعەیی ضبط ایدەرك بورادە ایکی یوز تورك اولدیردیلر . فقط غارغارە
Gargara حصارینی ضبط ایدەمدیلر . تورکلر خرستیانلری
ازعاج ایتمکە باشلادیلر . سلطانك هدیەلریلە افساد ایدیلمش
اولان رەمون ایلە آلکسی قومنەنك عسکرلری خرستیان اردوسنی
مدهش چوللردن کچیردیلر . بورادە صو هیچ یوقدر . تورکلردە
بو صولر قورمشلردی . بو خیانت نتیجەسندە پك چوق کشی
تلف اولدی . یدی یوز فرانسز پیشدار اولەرق قونولدی .
بر بوقدر لومباردده دمدار وظیفەسنی کوریورردی . اردویی
تعجیز ایتمکدن خالی قالمایان تورکلرك هجومنە مانع اولمق ایچون
بو تدبیری دوشوندیلر . بش یوز تورك هجوم ایدەرك دمداردەکی
لومباردلری مغلوب ایلدیلر . صوکرە بونلر خرستیان پیادەسنە
هجوم ایتدیلر ، بیك کشی اولدیردیلر . لومباردلر خیانتلە
اتهام اولوندیسەدە کیمسە اونلرك وظیفەسنی درعهدە ایتمکە
جسارت کوسترەمدی . الك نهایت دوق دو بورغونی بش یوز

زرهلی عسکر ایله بو تهلکه‌یی کوزه آلدی . اوقدر جسورانه حرکت ایتدی که اردو برتك ضایعات بیله ویرمدی . سائر اردو رؤساسی کلدیلر . اون بش کون چوللر وداغلر آراسنده یورودیلر . خرستیان اردوسنده قیطلق کندیسنی حس ایتدیرمکه باشلامشدی . یه‌جك بولمق امیدی‌ده یوقدی . تورکلر ، اردونك قسم کلیسندن یه‌جك آرامق اوزره اوزاقلاشان عسکرلرك کافه‌سنی اسیر ایدییورلردی . خرستیانلر بو تهلکه‌لی کچیدلری کچدکدن وپافلاغونی داغلرینك جنوبنده‌کی اووالره قرارکاه قوردقدن صوکره سلطان قیلج آرسلانی یاننده ابن دانشمند ، حلب ملکی رضوان [١] وداها سائر تورك حکمدارلری اولدیغی حالده یکرمی بیك کشی ایله کلدیکنی کوردیلر . تورکلر درحال هجوم ایده‌رك ابتدا خرستیانلرك اردوکاهلرینه قدر کیردیلر ، بك چوق کشی اولدیردیلر . فقط فرانسزلرله لومباردلر بویوك برمقاومت کوستردکلری جهتله چکیلمکه مجبور اولدیلر .

قیطلغك ومشاق سفریه‌نك باعث اولدیغی وفیات دشمن برمملکتده بولونان بوخرستیانلر آراسنده‌کی عدم امتزاجك ، انضباطسزلغك ، احتیاطسزلغك تولید ایتدیکی فلاکتلره نسبتله هیچ قالیر . بو محاربه‌نك ایرته‌سی کونی اهل صلیبدن اوچ

[١] آلبرده بوکا « برودوآن » دییور . قاراجل اسمنده برامیر دها بولوندیغنی سویلیور . احتمالکه قاره‌جه‌در .

بیکی ، قونراد ایله یکنی برونونك تحت قومانداسنده اولدقلری حالده مرعشه دوغرو ایلریله‌مك ایسته‌دیلر . برحصاری ضبط ایده‌رك ایچنده‌کی تورك قوای محافظه‌سنی کاملاً قیلیجدن کچیردیلر . فقط آلدقلری غنائم ایله برلکده احتیاطسزجه داغلر آراسندن یورودکلری صیراده تورکلر هرطرفدن بونلری قوشاتدیلر . ایچلرندن یدی یوز قدرینی اولدیردیلر ، متباقیسنی پریشان ایتدیلر . بونلر آلدقلری بوتون غنائمی الدن قاچیردقدن صوکره اردونك قسم کلیسنه التحاق ایله‌دیلر .

اهل صلیب صوکره یولنه دوام ایتدی . لومباردلری پیشداه قویدیلر . تورکلرك اردوسی متصل بونلری ازعاج ایتدی . بوبازبارلر خرستیانلر اوزرینه متصل برچوق اوق آته‌رق اونلره ضایعات ویردیریورلر ، صوکره همان قاچیورلردی . تورکلرك هجوملرینه دها اوزون مدت مقاومت کوستره‌مین لومباردلر قوماندانی آلبر معیتیله برلکده فرار ایتدی . آلمانلرك ، ساقسونیالیلرك ، باویه‌رالیلرك ، لورنلیلرك رئیسی بولونان قونراد لومباردلرك یرینه کچدی . بر مدت مقاومت کوستردیسه‌ده اوده تورکلر قارشیسنده فراره مجبور اولدی . دوق دوبورغونی بورایه قوشدی . بیهوده برطاقم مساعیدن صوکره چکیلدی . آتیه‌ن دوق دوبلوا بوقاریشقلغی کوره‌رك فرانسز عسکریله ایلریله‌دی . آقشامه قدر حرب ایتدی . اردوکاهه قاچدی . ره‌مون پروانس عساکری

و تورقو پلس لر امداده قوشـدی ایسه‌ده بو اجنبی عسـکر کندیسنی ترك ایتدیکی ایچون معیتندن اون کشی ایله یوکسك بر داغه بیك مشکلات ایچنده قاچه‌بیلدی . اوراده‌ده برخیلی مدت مبارزه‌ده بولوندی . قونت دوبلوا ایکی یوز زرهـلی عسکر ایله کیدوب اونی قورتاردی و اردوکاهه کتیردی . بو مدهش کوندن صـوکره تورکلر بر چوق غنائم ایله ایکی میل اوزاقده‌کی اردوکاهلرینـه چکیلدیلر . کیجه‌این قونت ره‌مون تورقوپلس عسـاکری ایله برلکده فرار ایده‌رك ایمپراطور آلکسی‌قومنه‌نه‌عائد بولونان برحصاره‌قاپاندی [۱] . خرسـتیان اردوسنك قسم متباقیسی قوهٔ معنویه‌سنی او قدر غائب ایتـدی‌که ضابطلر وعسـکرلر قرارکاهده قاریلرینی ، چوجوقلرینی ، اشـیالرینی براقه‌رق دارمه داغینیق اولدیلر . تورکلر درحال قوشدیلر . قادینلره تجاوز ایتدیلر، کسدیلر . صـوکره خرسـتیانلری تعقیبه باشـلادیلر . بونلر او قدر قورقشـلردی‌که بلا مقاومت قتل ایدیلیورلردی . او کون اهل صلیب یوز آلتمش بیك ضایعات ویردی . متباقیسی پریشان برحالده استانبوله قاچه‌بیلدی .

سوریه محارباتنده أولا اهل صلیبك مقداری آناطولی‌یی کچرکن اوغرادقلری ضایعاته نسبتله پك آزدر . سـلطان ، بو قدر عظیم مقدارده دشمن اولدیردکدن پك آز بر مدت

[۱] آلبرده بوکا پولوه‌رال Pulveral دیيور .

صوكره ، فرانسه‌دن ، قادينلر حسابه قاتلمه‌مق شرطيله ، اون بش بيك كشى ايله حركت ايتمش اولان كيليوم قونت دو - نه‌وه‌رك سيويتوته Civitot واصل اولديغى وآنسير [١] Ancyre شهرينى ضبط ايتديكنى خبر آلدى . بونلر صوكره قزيل ايرمق Halis نهرينى كچمشلر ، روملر طرفندن مسكون كوچوك بر قصبه‌يه ياقلاشمشلردى . بو قصبه اهاليسى اللرنده انجيل وصليب ايله بونلره قارشى كيتدكلرى حالده شهرلرينك يغما ايدلمه‌سنه مانع اولامامشلردى . بو اهل صليب آماسيه‌يه دوغرو يورودبلر . قيلج آرسلان ايله ابن دانشمند بونلرك ارزاقدن محروم قالمغه باشلامش اولدقلرينى خبر آلنجه عسكرلرينى اوچ قوله آييرديلر ، اوزرلرينه صالديرديلر . فرانقلر بو هجومه مقاومت كوستردبلر ، حتى ستانقون Stancon ه قدر ايلريله‌ديلرسه‌ده ضبطه موفق اولاماديلر . صوكره اركلى‌يه كيتديلر . اوراده اوچ كون صوسزلقله جنكلشديلر . چونكه توزكار قويولرى وصهريجلرى قاپامشلردى . سلطان بونلرك مهم صورتده كسب ضعف ايتدكلرينى كورونجه هجوم ايتدى . بوتون كون محاربه اولدى . آنجق يدى يوز قدر اهل صليب ژرمانيقوپوليس Germanicopolis ه قاچه بيلديلر . متباقيسى ياتلف اولدى يا اسير دوشدى . قونت دونه‌وه‌ر يالكز

آن‌قومنه‌ن آلبرتوس

---

[١] آلبرده بورايه آنقراس Ancras نامنى ويرييور . شيمدى آنقره اسمنى طاشيمقده‌در .

باشنه آنطاکیه‌یه واصل اوله‌رق تانقره‌د طرفندن استقبال ایدیلدی.

آلبرتوس

بو هزیمتدن سکز کون صوکره قیلیج آرسلان دور سلطنتنك اك بویوك مظفریتنی خرستیانلر اوزرنده احرازایتدی. کیلیوم قونت دوپواتو ایله وه‌لسون دوق دوباویه‌ر یوز آلتمش بیك کشیلك براوردو ایله قیلیج آرسلانك الکاسنه کیردیلر. فینیمینیس ، سالامیه Salamia شهرلرینی تخریب ایتدکدن صوکره ارکلی‌یه واصل اولدیلر . بوراده بر نهره تصادف ایتدیلر . صویه بویوك احتیاجلری واردی. چونکه کچدکلری یوللرده نه بر قویویه نه بر صهرنجه تصادف ایتمه‌مشلردی . قیلیج آرسلان ایله ابن دانشمند ودها سائر تورك امراسی [۱] قارشی ساحلده اخذ موقع ایتدیلر . اورادن اهل صلیبك نهره تقربنه اوقلریله مانع اولدیلر . خرستیان اردوسنه قاریشیقلق کلدی. فرار باشلادی. بیکلرجه فرانسز، غاسقونیه‌لی و آلمان داغلرده تلف اولدیلر . قونت دوپواتو بر سایه‌سیله برلکده آنطاکیه‌یه قاچه‌بیلدی .

اووقته قدر ابن دانشمند سلطان ایله متفقاً خرستیانلره قارشی حرب ایتمشدی . هرایکیسی‌ده بونلری دوردیرمق و سوریه‌یه دخوللرینه مانع اولمق اوزره صرف غیرت ایتمکدن کری قالمامشلردی . بونه‌موند ملاطیه‌ده ابن دانشمندك النده

---

[۱] آلبرده بونلره قاره‌تیه‌ت Caratiet و آغونیش Agounisch دیور .

اسیر ایدی. ایمپراطور آلکسی قومنه‌ن بونك فدیهٔ نجاتی اولمق اوزره تورکلره ایکی یوز آلتمش بیك بزان Bezans تکلیف ایتدی. قلیج ارسلان بونك یاریسنی کندیسی آلمق ایسته‌دی. ایکی حکمدار آراسنه اختلاف دوشدی. آچیقدن آچیغه بربرلریله حربه کیریشدیلر. ابن دانشمند قوتلی اولمادیغی ایچون فرار ایتدی. بوئه‌موند اوکا بو پاره‌نك یاریسنی و خرستیان حکمدارلرینك وسلقلرینی وعد ایتدیردی. اوده قبول ایتدی [۱]. بونك اوزرینه قلیج آرسلان ایران سلطانینه شکایتده بولوندی. ایران سلطانلرینك الآن بورالرده بردرجه‌یه قدر حکم ونفوذی موجود ایدی. فقط قلیج آرسلان بو طرفدن برفائده کوره‌مه‌یجه ابن دانشمندی برملاقات بهانه‌سیله بوئه‌موندە برسوزاق قورمغه تشویق ایتدی. قلیج آرسلان بر خرستیانه قارشی بو اغفالك جائز اولدیغی فکرنده ایدی. فقط یمین ایله باغلی اولان ابن دانشمند معاهده‌یه صادقانه رعایت کوستردی.

آلبرتوس
کیلیوم دوتیر

سنه
۱۱۰۷
ابوالفدا
ابوالفرج

آرتق حرب ایده‌جك خرستیان قالمدیغی ایچون قلیج آرسلان شرق ایشلرینه دها زیاده مداخله ایتمکه باشلادی. میافارقین وزیری (ضیاء الدین؟) غیاث الدین محمودك مراجعتی اوزرینه موصله کیده‌رك بو شهری ضبط ایتدی. بر مدتدن بری جکرمش Djiokramisch

---

[۱] کیلیوم دوتیرك روایتنجه ۱۱۰۳ تاریخنده اسارتدن خلاص اولمشدر.

نامنده برتورك اميرينك تحت تصرفنده بولونان بوشهر جاؤلى سقاوو نامنده ديكر بر اميرك نظر حرص وطمعنى تحريك ايديوردى . برمحاربه وقوعه كلمش ، بونده جكرمش اسير دوشمشدى . كنديسنه پك مربوط بولونان موصل سكنه‌سى سلطان قيليج آرسلاندن معاونت طلب ايتدكلرى ايچون بوحكمدار درحال نصيبين شهرينه كيتدى. جاؤلى موصلى ترك ايله‌رحبه‌يه چكيلدى . سلطان ، موصله كيردى [١] . اداره‌سنى هنوز اون ايكى ياشنده بولونان اوغلى ملك شاهه ويردى . صوكره كيدوب موغراقه Mograca ده قرارگاه قوردى . جكرمشك اوغلى ژنكى بوتون طرافدارلريله بوراده قيليج آرسلانه التحاق ايتدى. قيليج آرسلان شرقليلرك عادتى موجبنجه اوكا برخلعت كيديردى . محاربات داخليه‌دن دولايى پك تذبذب ايچنده قالمش اولان بوحواليده تأسيس سكون وانضباطه اهميت ويردى.

بومظفريت شو حريص جاه سلطانى ، سلچوقيلرك الك باشلى قولى اولان ايران سلطانلرينه قارشى تماميله اظهار عصيان ايتمكه سوق ايله‌دى . بوملكتده اونلرك يكانه اثر حاكميتى اولان شيئ يعنى خطبه‌لرده اسملرينك اوقونماسنى منع ايتدى . خطبه‌ده سلطان محمدك يرينه كنديسنك اسمنى اوقوتدى . بوندن دولايى بوتون سوريه حكمدارلرينك نفرتنى قازاندى . قيليج آرسلان موصلده تأسيس سكون ايتدكدن ابوالفدا

[١] ٥٠٠ تاريخ هجريسى رجبنك ٢٥ نده .

صوکره جاولی‌یه قارشی یورودی . حلب ملکی رضوان ایله دها سائر برطاقم امرا جاولی طرفنی التزام ایتمشلردی . بونلره خابور نهری قییلرنده راست کلدی. هرایکی طرفدنده جسورانه حرب ایتدیلر. عسکری طرفندن ترك ایدیلن قیلیج آرسلان بونهره آتلدی . بارکیری اورولوب نهره دوشونجه‌یه قدر کمال شجاعتله مدافعه‌ده بولوندی. نهایت نهرده بوغولدی[١] . برقاچ کون صوکره نعشی بولونه‌رق خابور قربنده شمسانیه Schamsanie یه کوتورولدی. اورادن میافارقینه نقل ایدیلدی . جاولی سقاوو کیدوب موصلی آلدی . قیلیج آرسلانك اوغلی ملك شاه ایرانه سلطان محمدك یاننه قاچدی .

قیلیج آرسلان مسلمانلر ایمپراطورلغی مرکزندن اوزاق بریرده حکمران اولدیغی ایچون عرب مورخلری بونك زمان سلطنته و کندیسنه عائد پك آز معلومات ویریورلر. قیلیج آرسلانی پك ناقص اوله‌رق طانیورلر کبیدر . اونی بزه دها ایی طانیتدیران محررلر بیزانس مورخلریله اهل صلیب مورخلریدر . بونلرك ویردکلری معلوماته نظراً قیلیج آرسلان حقنده سرد ایدیله‌جك حکم کندیسنك توسیع ممالکه حریص، اکتساب ثروته میال، محارباتده غایت جسور ، بصیرتکار ، دشمنی تعقیبده فعال برحکمدار

---

[١] ٥٠٠ سنه‌سی ذی‌القعده‌سنك ٢٠ سنده. دربلو بریرده ١٨ سنه بر یردده درت سنه سلطنت سوردیکنی سویلیور . حالبوکه اون بش اون آلتی سنه تختده قالمشدر .

اولديغنـدن عبارتدر . يك چوق خرستيان اتلاف ايتديكى ايچون ظالم عد اولونمشدر . حالبوكه مملكتنى استيلايه كان وپك بويوك تجربه‌لرده بولونان اجانبه قارشى مدافعه‌ده بولونمقدن باشقه بر شى ياپمامش اولديغى اونوتوليور . بو حكمدارلرك احوالندن ايجه خبردار اولمايان مورخلرمز اونى پدرى سليمان ايله قاريشديرمشلردر . بعض مورخلر ايسه كنج سليمان ديه‌رك پدرندن آييرمشلردر .

اغلب احتماله كوره قيليج آرسلانك مماتكى وفاتندن صوكره بر طاقم اميرلر النده قالمشدر . چوجوقلرى پدرلرينك بوتون حكم ونفوذينه وارث اولاماديلر . اسم فرقلرى وتاريخده پك آز تفصيلاته تصادف ايديلمه‌سى چوجوقلرينك عاقبتى نه اولديغى ، يرينه كيمك كچديكنى بزه لايقيله آكلاته‌مايور . هر حالده آن قومنه‌نه نظراً شاهنشاه Saisan اسمنده‌كى بر اوغلى مؤخراً هپسنه تفوق ايتمش وسلطان عنوانى آلمشدر . احتمالكه بو حكمدار ، ملك شاهدر . توركلرله روملر آراسنده وقوعه كلن يكى محاربه‌يه [١] بونك اشتراك ايدوب ايتمديكى بللى دكلدر .

ايمپراطور آلكسى قومنه‌ن آسيا شهرلرينى تعميرايتديرمك ايچون فيلوقاله‌س Philocales ى كوندرمشدى . آدراميتيوم Atramytium [ادرميد] ايله دها سائر بعض شهرلرك

---

[١] بومحاربه بوئه‌موندك وفاتندن صوكره‌در .

تعمیری بیتدیکی صیراده بوقوماندان تورکلرك لامپ جوارلرنده
قرارکاه قورمش اولدقلرینی خبر آلدی . کوندردیکی برمفرزه بو باربارلری مغلوب ایتدی . فقط روملرك ارتکاب ایتمدکلری مظالم قالمادی . آن قومنه‌نك کندیسی بیله روملرك ، کوچوك چوجوقلری قازانلرده قایناته‌جق درجه‌ده وحشتی ایلری‌یه کوتورمش اولدقلرینی سویله‌یور . بوتون تورکلر ماتم طوتدیلر . شهردن شهره دولاشه‌رق هرکسی اخذ انتقامه تحریك ایتدیلر . قاپادوس قطعه‌سنده حسن Asan نامنده بر امیر یکرمی بیك کشیلك بر اردو چیقاره‌رق آلاشهره یاقلاشدی . سورلرده عسکر کورمدیکی ایچون شهرده قوهٔ محافظه بولونمادیغنه احتمال ویردی . بر طاقم مفرزه‌لر آییرارق ازمیره ، برغمه‌یه وسائر طرفلره کوندردی . بوندن دولایی ضعیف دوشدی . فیلو قاله‌س بومفرزه‌لردن ایکیسنی باصدیره‌رق مغلوب ایتدی . فقط چوق ایلریده بولونان اوچنجی مفرزه قورتولدی .

آن قومنه‌ن

سنه ۱۱۵۱ آلبرتوس آن قومنه‌ن

روملر آناطولیده تورکلره فائق بر حاله کلمکه باشلامشلردی . فقط ایران سلطانی بو الکایی کندی عائله‌سنده محافظه ایتمك ایچون براردو ایله امیر مودودی [۱] بورایه کوندردی . [۲] بوقوماندان روملره عائد بولونان ستامیریه Stamirie شهرینی محا -

[۱] کیلیوم دوتیر بوکا مندوق Menduc دییور . آلبرده ایسه ملدوق Melduc نامنی ویرییور .

[۲] ٥٠٧ تاریخ هجریسنده .

صره ، ضبط ویغما ایتدی . برچوق خرستیان حجاجی واردی که
قدسی زیارت ایتدکدن صوکرا آوروپایه دونیورلردی . بونلرك
همان هپسی اتلاف ویا اسیر ایدیلدی . یدی بیکی قبریس آطه‌سنه
قاچه بیلمك سعادتنه نائل اولدیلر . آلاشهر والیسی قونستانتین
غابراس C. Gabras تورکلرك بویکی هجومندن خبردار اولونجه
عسکرلرینی طوپلادی ، سربیانوم Cerbianum قربنده
اونلری مغلوب ایتدی . بونك اوزرینه سلطان شاهنشاه صلح
طلب ایتمکه مجبور اولدی . قومنه‌نده بوصلحه رضا کوستردی .

آن قومنه‌ن — بو معاهده‌دن صوکره استانبول ایمپراطوری کابیولی‌یه
بر سیاحت یاپمشدر . فقط پایتخته عودت ایدر ایتمز آسیاده‌کی
ممالکینك ایراندن وخوراساندن کلن اللی بیك کشیلك برتورك
اوردوسی طرفندن تخریب ایدیلدیکنی خبر آلدی . درحال
سیویتوته کیتدی . اوراده تورکلرك متعدد قوللره آیرلدقلرینی ،
زونار — ازنیق جوارلرینی یغما ایلدکلرینی ، پروس Pruse [بروسه ؟]
و آپوللونیادی یغمادن صوکره ضبط ایچون سیزیك اوزرینه
یورودکلرینی ، امیر قونتاغمن Contagmen ایله محمدك پویمانن
Poimanen طرفلرندن بویوك غنائم آلدقلرینی دویدی . بش
یوز کشی ایله بونلری تعقیب واثنای رجعتلرنده ازعاج ایتمه‌سی
فقط محاربه‌یه کیریشمه‌مسی ایچون قامیچ Camitzes ه امر
ویردی . فقط بوامر اونوتولدی . قامیچ ازنیقدن چیقارکن
تورکلره راست کلدی ، بونلره هجوم ایله داغیتدی . بومظفریته

اك چوق یاردیم ایدن شی تورکلرك روم اوردوسنده ایمپراطور بولوندیغنی ظن ایتمه‌لری ایدی. فقط بو مفرزه‌نك قامیچ قوماندا‌سی آلتنده اولدیغنی خبر آلنجه طوپلاندیلر ، روم قوماندانی باصدیلر ، اوردوسنك برقسمنی قیلیجدن کچدیلر ، متباقیسنی قاچیردیلر . قامیچ نومیدانه مدافعه‌ده بولوندی . آرتق مقاومت امکانی قالمانجه امیر محمدك کندیسنه برشی یاپلمایه‌جغی حقنده‌کی وعدی اوزرینه تسلیم اولدی .

سنه ١١١٥ آن‌قومنه‌ن

بو صیراده آلکسی قومنه‌ن آناطولی ایچلرینه دوغرو متصل ایلریله‌یوردی . ازنیقدن صوکره ملانژینلری Mélangines و واسیلیك basiliques تسمیه ایدیلن اولیمپ داغلری بوغازلرینی کچدی. قامیشلرله دولو بریرده اوردوکاه قوران و کندیلرینی تحت امنیتده عد ایدن تورکلرك پیشدارلرینی باصمق فکرنده ایدی. فی الحقیقه بونلری غفلةً یاقه‌لادی، برچوقلرینی اولدیردی. قامیشلری طوتوشدیردی . تورکلرك چوغی بو قامیشلرك آراسنه قاچمشلردی . آتشی کورنجه چیقدیلر . کیمیسنی اتلاف ، کیمیسنی اسیر ایتدیلر . بو هزیمتی خبر آلان امیر محمد تورکمنلریله علی العجله قوشدی . دیکر برامیرده امداده شتابان اولدی . ایمپراطورك اطرافی احاطه ایدیلدی . قوماندانلری آمپه‌لوس Ampelos ایله چیپوروله‌س Tzipurules مغلوب اولدیلر . اکر امداد فرقه‌سی تام وقتنده یتیشوب تورکلری فراره مجبور ایتمسه ایدی بوتون روم اوردوسی محو اولاجقدی .

آن قومنه ن

سنه ١١١٦

سلطان ، شرق حکمدارلرینه مراجعت ایله روملره قارشی قویمق اوزره حلبدن ، خوراساندن عسکر کتیردی . دیکر طرفدن آلکسی قومنه ن ده ازنیقك روملر طرفندن استردادندن صوکره سلجوقی ایمپراطورلغنك پایتختی اولمش اولان قونیه شهرینی ضبطه کیتمکه حاضرلانیوردی . فقط مبتلا اولدیغی داملـه علتی تصوراتنی تعقیب ایتمسنه امکان براقمادی . بوتون آناطولی یه یاییله رق ایسته دیکی کبی تخریباتده بولونمغه سلطانی سربست براقدی . تورکلر خسته لغندن دولایی ایمپراطوره حقارت ایدییورلردی . فقط ایمپراطور اکتساب عافیت ایدر ایتمز استانبولدن چیقدی . سیویتوته اورادن لوپاد Lopadeه کیتدی . تورکلر ، مقدارلرینك چوق اولدیغی ظننی ویرمك ایچون برچوق آتش یاقدیلر . مع مافیه بوتدبیرلری ایمپراطورك کندیلرینی تعقیب ایتمه سنه وقاچیرماسنه مانع اولامادی . ایمپراطور پویمان ده اوردوکاه قوردی . اورادن برطاقم مفرزه لر کوندره رك تورکلرك الندن ، آلمش اولدقلری بوتون غنائمی استرداد ایتدیردی . آلکسی قومنه ن اوچ آی لوپادده قالدی ، ایمپراطوریچه یی ده اورایه کتیرتدی . مع مافیه ایمپراطورك اوراده وجودی تورکلرك شهر جوارینه قدر آقینلر یاپمالرینه و خلقی تدهیش ایتمه لرینه سد چکه مدی . ژرمیه ن Germiens داغلری اوزرنده اخذ موقع ایتمش اولان بعض قوماندانلر اثنای رجعتلرنده تورکلری مغلوب ایتدیلر . تورکلر تکرار کلدیلر ، ازنیقه قدر صوقولدیلر .

ايمپراطور ، آن قومنه‌نك روايتنجه اونلرى دها آشاغيلره دوغرو چكمك فكريله نيقومه‌دى‌يه نقل ايتدى .

قونيه‌يى ضبط ايتمك تصورندن واز كچمه‌مش اولان آلكسى قومنه‌ن بوتون اردولرينى طوپلادى ، يوله چيقدى . اسكيشهر Dorylée اوواسنه ، اورادن سانتاباريس Santabaris ه كلدى . قاميچى بولوادين Polybot و سه‌دره Cédreé جهتلرينه بوللادى . اوراده امير بوقا Puchéas قوماندا ايديوردى . قوماندان ستيپه‌ئوتا Stypéota آموريوم Amorium جهتنه كيتمك ايچون امر آلدى . امير بوقا روملرك كلمه‌سنى بكله‌مه‌يه‌رك سه‌دره‌نى ترك ايتدى . بولواديى ضبط ايتمه‌لرينه مساعده كوستردى . ايمپراطورده يولده راست كلديكى بوتون مفرزه‌لرى مغلوب ايديوردى . فيلومه‌ل [آقشهر] شهرينى ضبط ايده‌رك اورادن قونيه جوارلرينى تخريب ايتمك اوزره متعدد مفرزه‌لر سوق ايلدى . بوتون سفر بوراده نهايت بولدى . ايمپراطورده استانبول يولنى طوتدى . پوليبوت = بولوادين جوارنده بر اوواده امير مونوليق Monolyc ايمپراطورى غافل باصدى . بركون محاربه اولدى . فقط توركلر چكيلمكه مجبوريت حس ايتديلر . ايرته‌سى كونى سلطان ايله‌امير تكرار هجوم ايتديلر . روملرك دمدارلرينه صالديرديلر . نيسه‌فوردو-بريه‌ن جسارتى سايه‌سنده بونلرى دورديردى ، داغلره قاچمغه مجبور ايتدى . اوچ اسكيت سلطانى اوقدر يقيندن تعقيب

ایتدیلر که یاننده کی کیلارجی باشیسی اسیر دوشدی . بو تهلکه‌دن
قورتولان سلطانی براسکیت ملتجیسی کلوب بولدی . روملره
کیجه‌لین هجوم ایتمه‌سنی توصیه ایتدی. اوقدن باشقه برسلاحه لزوم
یوقدی. چونکه روملر دار بریولده بولندقلری جهتله ایچلرندن
برچوغنی اتلاف ایچون اوزرلرینه چوق مقدارده اوق یاغدیرمقدن
باشقه برشیئه حاجت کورولمزدی. سلطان بوسوزلره چار چابوق قانع
اولدی. فقط تخمین ایتدیکندن زیاده مقاومته راست کلدی. ضایعات
ایله چکیلمك مجبوریتنده قالدی . ایکنجی دفعه بردها هجوم
ایتدیسه‌ده ینه برموفقیت احراز ایده‌مدی . بوندن دولایی
ایمپراطوردن صلح ایستمکه قراروبردی. بومقصدله کوندردیکی
سفیرلرك آرقه‌سی صیرا کندیسی‌ده کلدی . آوغوستوپولیس
Augustopolis ایله آقرونیوم Acronium آراسنده اوردوکاه
قورمش اولان ایمپراطور ایله بالذات کوروشدی . ایچلرنده
مونولیق‌ده داخل اولدیغی حالده کندیسنه رفاقت ایدن بوتون
امرا‌یاشلری ، جسارتلری ، تجربه‌لری ایله تمیز ایتمشلردی .
ایمپراطوری کورونجه هپسی آتدن ایندیلر . آلکسی قومنه‌ن
النی سلطانه اوزاتدی. صوکره اونی غایت کوزل برآته بیندیردی.
روم ایمپراطورلغیله حال صلحده یاشارلرسه تورکاره برچوق
ثروت وعدایتدی . تورکلر صلحی جداً آرزو ایدییورکبی
کوروندیلر. صوکره کندیلرینی صورت مخصوصه‌ده حاضرلامش

آن‌قومنه‌ن زونار غلیقاس

چادیرلره کوتوردیلر. ایرته‌سی کونی سلطان شاهنشاه ایمپراطوری زیارت ایتدی. معاهده عقداولوندی.

سلطان ایمپراطورك نزدنده بولوندیغی صیراده، سرایده برعصیان ترتیب ایدیلدیکی خبر آلندی. بونك رئیسی سلطانك برادری مسعود [١] ایدی. برچوق امراده کندیسنه مظاهر اولیورلردی. مسعود، تخته چیقمق ایچون شاهنشاهی اولدیرمك ایسته‌دی. آلکسی قومنه‌ن سلطانی ایشدن خبردار ایتدی. ارباب عصیان توقیف ایدیلنجه‌یه قدریاننده قالماسنی توصیه‌ایلدی. شاهنشاه غیرقابل عفو براحتیاطسزلقله عودته قرارویردی. حتی ایمپراطورك ویرمك ایسته‌دیکی قوهٔ محافظه‌یی بیله‌قبول ایتمه‌دی. یالکز، جریان ایدن احوالدن خبردار اولمق ایچون بعض ساعیلر کوندرمکله اکتفا ایله‌دی. ساعیلر مسعوده اردوسنك باشنده اولدیغی حالده راست کلدیلر، اوکابیعت ایلدیلر صوکره‌کلوب مسعوده هیچ برشی کورمه‌مش اولدقلرینی سویله‌دیلر. بدبخت سلطان یولنده دوام ایتدی. برآزصوکره دشمنلری درت طرفنی صاردیلر. مصادمه وقوعه‌کلدی. وقتیله اولدیرتمش اولدیغی امیرحسن قاتوس Asancathus ك اوغلی غازی سلطانه مزراقله هجوم ایتدی. سلطان بوحمله‌یی دفع ایده‌بیلدی. بوایلك تهلکه‌دن قورتولدیسه‌ده دهااوزون‌مدت مقاومت ایده‌مه‌یه‌جکی جهتله ایمپراطور آلکسی

[١] نیسه‌ت قونیاتك ماسوت Masut دیدیکی بودر.

تزدینه قاچمق ایستەدی . هر طرفده بر طاقم خائنلره تصادف ایدییوردی . امیربوقا ، آقشهر قربنده کوچوك بر قصبه اولان تیغانیوم Tyganium ه چکیلمەسنی اوکا توصیەایتدی. شاهنشاه بورایه کیتدی.عسکر طرفندن حسن قبول کوردی. چوق کچمەدن ،مسعودك اردوسی بوراسنی صاردی . سلطان سورك اوزرینه چیقدی.برادرینه خیانتندن دولایی مؤاخذاتده بولوندی . روم عساکرینك ورودیله اونی تهدید ایتدی . امیربوقا شهراهالیسنی کیزلیجه عرض تسلیمیته تشویق ایدییور، ایراندن یکی عسکرلر کلدیکنی،اوزون مدت مقاومت کوسترەجك اولورلرسه قیلیجدن کچیریلەجکلرینی سویلەیوردی. اهالی شهرك قاپیلرینی آچدیلر.شاهنشاه توقیف اولوندی. کوزلرینه میل چکیلدی. قونیەیه سوق اولوندی . شاهنشاه سوتنەسنه کوزلرینك تمامیله کور اولمامش اولدیغنی، اطرافی کورەبیلدیکنی سویلەدی. زوجەسی سلطان بوندن خبردار اولدی . اوندن بو سر هرکسه یاواش یاواش یاییلدی . سلطان مسعودك [١] قولاغنه قدر کیتدی . اوده هر دورلو اندیشەدن آزاده قالمق ایچون برادرینی اولدیرتدی .

عینی زمانده استانبول ایمپراطورلغی آلکسی قومنەنك وفاتیله اوغلی ژان قومنەنك النه کچیوردی . بو حکمدار پایتختده ایشلری دوزلتیر دوزلتمز آسیایه کچەرك مندرسده سنه ١١٢٠ سینانوس

[١] دربلو بو حکمدارك اسمنی ذکر ایتمکی اونوتمشدر .

لاپراس Lapras جانبك منصبنده كائن اولان وتوركلر طرفندن نيسه‌ت‌قونيات ضبط ايدلمش بولونان لائوديسه [دكزلى] Laodicé شهرينى استردادە قرار ويردى . ابتدا آلاشهرى محاصره ايتدى . بوراده امير پيقاراس[١] (بشاره ؟) Picharas قوماندا ايديوردى . شهر تسليم اولدى . ايمپراطور استانبوله عودتله يكيدن ذخائر و لوازم تدارك ايدنجه اورادن، سوزوپوليس == [اولوبورلو] Sozopolis شهرينى محاصرديه كيتدى . بو، پامفيلى Pamphylie قطعه‌سى داخلنده ، غايت صرپ بر يرده كائن بر قلعه ايدى . هرطرفدن يالچين قايالرله محاط ايدى . بورايه چيقمق ايچون يالكز دار بر يول واردى . آنجق تك بر انسان گچه بيليردى . بو بوغازه كيرمكه جسارت ايده‌مه‌ين ژان قومنه‌ن تورك قواى محافظه‌سنى اووايه چكه بيلمك مهارتنى كوستردى . گچيدى ضبط ايتدى . حصارده تسليم اولدى . اورادن صوكره هيه‌راقوريفيت Hieracoryphite ياخود اپره‌ويه Eprevier حصارينى و آنطاليه Attalie جوارنده بعض مواقعى أله گچيردى . نهايت استانبوله دوندى .

سنه ١١٢٦ سينا موس نيسه‌ت — بو صيراده توركلر روم ايمپراطورلغنه تابع اولان يرلرده بويوك تخريبات ايقاع ايديورلردى . ژان قومنه‌ن پافلاغونيا قطعه‌سنده قسطمونى شهرينى محاصرديه كيتمكه مجبور اولدى .

---

[١] نيسه فوتيات بوكا آلپى قاراس دييور . ظن ايدرم كه آن قومنه‌نك بوكه‌آس ديديكى امير ايله عينى ذاتدر .

بو شهر تورکلره التجا کاه خدمتنی کوریبوردی . تورکلر ایمپراطور اردوسنی کورنجه تسلیم اولدیلر . فقط ایمپراطور استانبوله دونر دونمز قاپادوس قطعه‌سنده حکمران اولان دانشمند اوغلی تکرار قسطمونی‌یی استرداد ایتدی .

اولجه‌ده سویله‌دیکم وجهله شرق مورخلری قونیه سلجوقیلرینك تاریخی حقنده بزه پك آز تفصیلات ویریرلر. بو حکمدارلرك اسملرینی هیچ ذکر ایتمه‌دن بر چوق بوش زمان براقیرلر . بیزانس مورخلری ایله اهل صلیب مورخلری ایسه‌یالکز خرستیانلره عائد خصوصاتده اونلردن بحث ایدرلر. بناءً علیه کره‌سوم [١] Cressum شهرینی محاصره ایدنجه‌یه قدر سلطان مسعودك دور سلطنتنده نه‌لر وقوعه کلدیکنه دائر هیچ بر معلوماتمز یوقدر. بوشهر اورفه‌قونتی ژوسلنه تابعدی. حلب محاصره‌سنده بر قلعه‌نك انقاضی آلتنده قالمش اولان واو زماندن بری خسته بولونان بوقونت مملکتنك امدادینه قوشه‌میوردی . اوغلی ژوسلن لوژونی بوکا مأمور ایتدی . ژوسلن سلطانه هجوم جسارتنی کوستره‌مدیکی ایچون باباسی بر تخت‌روان اوستنده حربه کیتمکه مجبور اولدی . قونتك جسارتنی بیلن مسعود درحال محاصره‌یی رفع ایده‌رك چکیلدی. دانشمندك اوغلی ایسه سوریه خرستیانلرینه قارشی آچدیغی بر سفرده سلطاندن دها بختیار چیقدی . بونلری مغلوب ١١٣٢

سنه ١١٣١ کیلیوم دوتیر سانوت

[١] سانوت Sanute بوکا کره‌سون Croisson دیور .

ابوالفدا

ایده‌رك [١] بر چوقلرینی اولدیردی . کندیسی‌ده بر مدت صوکره وفات ایتدی . یرینه اوغلی محمد کچدی .

سنه ١١٣٦ سینناموس

یکی قاپادوس ملکی موقع اقتداره کلیر کلمز سلطان مسعود ایله منازعاته کیریشدی . تورکلر آراسنده‌کی نفاقدن استفاده ایده‌رك فتوحاتده بولونمق ایسته‌ین ایمپراطور ژان قومنه‌ن ، سلطان ایله صلح یاپدی . محمد ایله حرب ایتمه‌سی ایچون سلطان اوکا عسکر ویردی . و Gangra [کنغری] یی محاصره ایتدی . ایکی حکمدارك متحد قوتلرینه قارشی مقاومت ایده‌مه‌ین محمد سلطانی ایمپراطوردن آییرمق ایچون هر دورلو وسائطه مراجعت ایله‌دی وبوکا موفق اولدی . مسعود ، عودت ایتمه‌لری ایچون اردوسنه کیزلیجه امر ویردی . محاصره‌یه دوام ایده‌مه‌ین ایمپراطور ریندااس Rhyndace ه چکیلدی . اوراده اوردوسنی قیشلامق اوراده براقدی . ایرته‌سی بهارده کلوب قسطمونی‌یی آلدی و کنغری یی محاصره ایتدی . تورك قوهٔ محافظه‌سی ، سلطانك امداده کلمك اوزره ریندااس قربنده بویوك بر اردو طوپلامقده اولدیغنی خبر آلمشدی . بو امید ایله شهری تسلیم ایتمدیلر . فقط بر مدت صوکره قوهٔ امدادیه‌نك ورود ایتمدیکی کورونجه رومارك وقتیله ابن دانشمندن آلمش اولدقلری بوتون اسیرلری تسلیم ایتمه‌لری شرطیله کنغری‌یی تخلیه ایتدیلر . روملر بوراسنی اوزون مدت اللرنده طوتامادیلر

نیسه‌ت

---

[١] ٥٢٨ تاریخ هجریسنده .

سنه ١١٣٨ رومل‌ر باشقه بر طرفده مشغول اولدقلری اثناده تورك اردوسی بوراسنی استرداد ایتدی .

سینا موس نیسه‌ت بر قاچ سنه صوکره سلطان مسعود ، ایمپراطور ژان قومنه‌ن سوریه‌ده‌کی فرانقلرله محاربه ایتدیکی اثناده [١] روم ایمپراطورلغنك حدودلرینی کچه‌رك بر طاقم تخریبات ده بولوندی. ایمپراطورك قاردشی ایساق سه‌باستو قراتور Sebastocrator بعض احوالدن ممنون اولمادیغی جهتله قونیه‌یه سلطانك یانه التجا ایتمشدی . فقط بوراده چوق مدت قالمادی . سوریه‌یه سیاحتدن صوکره ژان قومنه‌ن ایله باریشدی. ژان قومنه‌ن آناطولیدن کچرکن

١١٣٩ تورکلرله حرب ایتمك اوزره بر مفرزه کوندرمشدی . ایمپراطور بویله بر تدبیر احتیاطی اتخاذ ایتمش اولمقله برابر آناطولیدن کچدیکی مدتجه سلطان اونی ازعاج ایتمکدن کری دورمادی . حتی آندرونیق قومنه‌ن ایله ته‌ئودور داسیوت اسیر دوشه‌رك قونیه‌یه کوتورولدیلر . تورکلر سقاریه Sangar نهری بوینده‌کی اراضی‌یی تخریبده دوام ایتدیلر .

١١٤٠ ایمپراطور ژان قومنه‌ن خسته اولمقله برابر بو ولایتلرك امدادینه قوشمغه مجبور اولدی . تورکلری پوسکورتدی ، لوپاده عودت ایتدی . کله‌جك ایلك بهاره قدر اوراده قالدی. ارمنستانی استیلا ایتمش اولان تورکلر واپی برزماندن بری طربزونی اله کچیرمش اولان قونستانتین غابراس ایله حرب

[١] ٥٣٢ تاریخ هجریسنده

ایتمکه حاضرلانیوردی . مقصدی هرآن امداد آلابیلمک وحین حاجتده بررجعت یولی بولمق اوزره ساحل بحری تعقیب ایتمکدی . اوزمان قاپادوس ملکی بولونان محمد ، ایبه‌ریا Iberie قطعه‌سنك برقسمنی ومزوپوتامیاده بر چوق مواقعی ضبط ایتمشدی. عسکرلری آسیانك اك جسورمحاربلرندن معدود ایدی . ایمپراطور پونت Pont ولایتی داخلنده قینتا Kinta شهرنده برقرارکاه تأسیس ایتدی . اورادن محمدك اراضیسنه بر طاقم مفرزه‌لر کوندردی . فقط ایمپراطور ، سواری ویوك حیوانلرینك تلف اولماسی کبی برفلاکته معروض قالدیغی ایچون ارزاق صقینتیسی حس ایلمکه باشلادی . تورکلر لاینقطع کندیسنی ازعاجدن خالی قالمایورلر ، صوکرا همان فرار ایدیورلردی . ژان قومنه‌ن اونلره قارشی اك ایی محاربلرینی سوق ایتمك مجبوریتنده قالیوردی . ایشته بوحال ایله نیکساره قدر واصل اولدی . اوراده تورکلرك هجومنه دها زیاده معروض قالدی . مع مافیه ایساق سه‌باستوقرا تورك اوغلی اولوب محاربه‌یه کیریشیله‌جکی صیراده تورکلر طرفنه کچن یکننك عصیانی اولماسه‌ایدی بوشهری ضبط ایده‌بیله‌جکدی. تورکلر طرفنه کچن یکنی برآز صوکره اسلامیتی قبول ایده‌رك سلطان مسعودك کریمه‌سیله اولنمشدر . بوفلاکت اوزرینه ایمپراطور ، اثنای رجعتده ازعاج ایدلمك قورقوسیله علی العجله چکیلدی ، ساحل بحره ، صوکرده استانبوله کلدی .

برمدت صوکره استانبولدن یکی بر اردو ایله ریندا سه کیتدی.
ایرته‌سی بهارده، پوسغوسا [اکردیر] Pusgusa باتاقلغی جوارنده
برچوق مواقعی اله کچیرمش اولان تورکلرك حرکاتنی نظر
ترصد آلتنده بولوندیرمق اوزره انطالیه‌یه کیتدی. بو باتاقلقلرك
تشکیل ایتدکلری آطه‌لرده ساکن اولان خرستیانلر تورکلره
التحاق ایتمشلردی . بونلره هجوم ایتمکه قالقان ایمپراطور موفق
اولامادی . بوتون اشیاسی صو ایچنده قالدی . تورکلری
سوزوپولیس محاصره‌سنی رفع ایتمکه زورلایه‌مادی .

سنه

سلطان مسعود شرق طرفلرنده دها آز موفق اولمایوردی. ۱۱٤۲
قاپادوس ملکی محمد وفات ایتمشدی [۱] . برقاچ چوجوق ابو الفدا
براقمش اولمقله برابر مسعود اونك ممالکنك قسم اعظمنی ابو الفرج
ضبط ایتدی . عینی تاریخده دوغرو ایمپراطور ژان قومنه‌ن
وفات ایتدی . مانوئل قومنه‌ن استانبولده ایمپراطورلق ۱۱٤۳
تاجنی کییرکن مسعود ، روم ایمپراطورلغی ولایتلرینی تخریب نیسه‌ت
ایدیوردی . یکی ایمپراطور خسته اولمقله برابر آسیایه کچمك سینامو س
مجبوریتنده قالدی . ملانژینلرده تورکلری مغلوب ایتدی .
بوندن صوکره ایکی ملت صلح یاپمشلردر کبی کورونیور .
فقط تورکلر بر آز صوکره صلحی اخلال ایده‌رك پیته‌قا
Pitheca یی محاصره ، تراسه‌سیوم Tracesium ی یغما
ایتدیلر . بونلره قارشی ایلریله‌ین مانوئل قومنه‌ن لیدیا Lydie

---

[۱] ٥٣٧ تاریخ هجریسنده .

قطعه‌سندن کچدی ، تورکاری قاچیردی . مندرسه قدر بوتون فریژیا شهرلرینی قورتاردی . فیلوملن [آقشهر] قربنده مسعودی مغلوبیتـه اوغراته‌رق بو شهری اله کچیردی . چوقدن بری اوراده بولونان بر چوق روم اسراسنی تخلیص ایتدی . سلطان قاچمشـدی . مانوئل قومنه‌ن اوکا مکتوب یازه‌رق جبانتندن دولایی مؤاخذه‌ده بولوندی . بو حرکت مسعودک کری کلمه‌سنه سبب اولدی . آندراقما Andrachma نامنده بر یرده‌قرار ـ کاه قوردی . ایمپراطور ده‌غره‌تا Grœta ده‌اخذ موقع ایتدی . ایرته‌سی صباح ایکی اردو قانلی بر محاربه‌یه کیریشدیلر . مسعود مغلوب اولدی ، تا قونیه‌یه قدر قاچدی . حتی بو شهرده بیله توقفه جسارت ایده‌مدی . بورایه بر مقدار عسـکر براقه‌رق داغلره چکیلدی . عسکرینی ایکی‌یه آییردی . برقسمنی قونیه‌نك آرقه‌سنده بر یره یرلشدیردی . دیکر قسمی ایله قونیه‌وکاوله Cabala آراسـنده بر موقع طوتدی . ایمپراطور بورایه قدر اونی تعقیب ایده‌رك ینه فراره مجبور ایتـدی . مانوئل قومنه‌ن مسـعودی تعقیب ایله مشـغول اولدیغی صیراده روم اردوسـنك قسم متباقیسی بر طاقم بوغازلره کیرمشـلردی . قونیه قوای محافظه‌سی بوراده روملری باصدیلر . ایمپراطورك یتیشدیردیکی قوهٔ امدادیه اولماسـه ایدی روملرك درت طرفی قوشاتیله‌جقدی . مع مافیه تورکلر ینه غالب موقعده ایدیلر . ایمپراطور ، اردوسـنك بو قسـمنی قورتارمق ایچون بالذات

اورایه کیتمکه مجبور اولدی . مع مافیه ، ایمپراطورك وجودینه رغماً روملر مغلوب اولمق اوزره ایدیلر . مانوئل قومنەن ، سلطانك اتلاف ایدلدیکنه دائر بر شایعه نشر ایتدی . بوخبر یالان اولمقله برابر تورکلری تلاشه دوشوردی . روملرك قوهٔ معنویەسنی آرتیردی . بو شـوق ایله یکی غیرتلرده بولوندیلر ، نهایت تورکلری چکیلمکه مجبور ایتدیلر . ایمپراطور ، قونیەیی محاصره ایچون شهرك پیشگاهنه کیتدی . فقط سـلطانك یکی قوهٔ امدادیه آلەرق کلمکده اولدیغی خبری اوزرینه هر طرفی آتشه ویردکدن صوکره اوزاقلاشدی. مسـعود، ایمپراطور اردوسنك تمامیله یاییلوب ایش کورەمەیەجکی قدر دار بریرده اونلری باصدیردی . روملر تحصن ایتدیلر . ایمپراطورك فضله جرئتکارلغی آز قالدی بوتون اردونك محو اولماسنه سـببیت ویرەجکدی . ایمپراطور معیتنده او قدر آز بر عسـکرله تورکلره یاقلاشمشدی که اسیر اولماسنه چوق بر شی قالمادی . روم اردوسی صوکره یولنه دوام ایله استانبوله کلدی . بوتون یولده تورکلرك تجاوزاتنه معروض قالمشلردی .

مانوئل قومنەن یکی بر سفره حاضرلانیوردی . رینداسه واصل اولمشدی . مقصدی کیدوب قونیەیی محاصره ایتمکدی. تام بو صیراده سلطان مسعود سلیمان نامنده بر امیرك ریاسـتی آلتنده بر هیئت سـفارت کوندردی . صلح طلب ایدییور ، سیناموس پراقانه Pracana شهری ایله دها سائر بعض محللری تسـلیم

اتمك تكليفنده بولونيوردى . ايمپراطور بوكا راضى اولدى .
ايكنجى برصلح امضا ايديلدى .

برقاچ سنه‌دن برى آناطولى ، ارض مقدسى مدافعه ايچون
شرقه كيدن اوبويوك خرستيان اردولرينك مرورينه معروض
قالمامشدى . ممالكى ايچنده قاپالى قالان مسعود يا استانبول
سنه ١١٤٤ ايمپراطوريله ياخود فرات جوارنده‌كى مسلمان ملكلريله محاربه‌دن
باشقه برشيله مشغول اولمامشدى . رهانام ديكرله‌اده‌س [اورفه]
فرانقلرك شرقده مالك اولدقلرى الك مستحكم موقعلردن برى ايرى .
مهم ملحقاتى واردى . بورايه قونت عنوانيله ژوسلن قوماندا
ايديوردى . موصلده يرلشمش برتورك سلاله‌سنه منسوب
اولان عمادالدين زنكى نامنده برملك بوشهرى ضبط ايتمشدى [١].
سوريه‌ده بولونان بوتون فرانقلر بوضياعدن متأثر اولديلر .
غرب خرستيانلرينك ده غيرتى تحريك ايديلدى . بويوزدن يكى
براهل صليب سفرى وقوعه كلدى . سلطان مسعود ، ممالكى
داخلندن كچمه‌لرينه مانع اولمق ايچون فرانقلر اردوسيله محاربه
مجوريتنده قالدى . قله‌روو راهبى سن برنارك موعظه‌لريله
غليانه كلن ايمپراطور قونرادوفرانسه قرالى يدنجى لويى برلشه‌رك
كيليوم دوتير بيتينيا قطعه‌سنه كيتديلر . ايمپراطور قونرادك اردوسى يتمش
نيسه‌ت بيك زرهلى نفرايله برچوق پياده‌دن ، خفيف سواريدن وبرخيلى
سيناموس ١١٤٧ قادين وچوجوقدن تركب ايديوردى . فرانسه قرالنك

[١] ٥٣٩ سنه‌سى جماذى الآخرنده .

اردوسنده‌ده عینی مقدارده زرهلی افرادایله سائر صنفلردن برچوق عسکر واردی. بوخرستیانلرك ورودندن عین صورتله غیرممنون اولان ایمپراطور مانوئل قومنه‌ن ایله سلطان مسعود بونلری اتلاف ایچون اتفاق ایتدیلر. مسعود هرطرفدن امداد طوپلادی. قلعه‌لری تعمیر ایتدیردی. بوتون کچیدلری طوتدی. مانوئل قومنه‌ن بر خرستیان حکمداری اولمق صفتیله آچیقدن آچیغه خرستیانلر علیهنده حرکت ایده‌میوردی. مسلمانلری ایلری سوریور، اونلرله اویوشیوردی. ابتدا حرکت ایدن قونراد هیچ برمشکلاته معروض قالمقسزین دوریله‌یه [اسکیشهره] واصل اولدی. فقط روم ایمپراطورینك حیله کارلغی بوراده کندیسنی کوستردی. مانوئل قومنونك قونراده ویرمش اولدیغی قلاغوزلر اونی‌اك مشکل یوللردن کچیردیلر، صوکره ترك ایتدیلر. بورومللر اورادن فرانسزلرك اردوکاهنه عزیمتله قونراد تورکلری مغلوب ایده‌رك قونیه‌یی ضبط ایتمش اولدیغی ایچون امداده محتاج اولمادیغنی سویله‌دیلر. بونك ایچون فرانسزلر حرکت خصوصنده هیچ استعجال کوسترمدیلر. آلمانلر یوللرینی بیلمدکلری برمملکتده ایلریله‌مکده دوام ایدییورلردی، بارکیرولوازم خصوصنده صقینتی چکیورلردی. یورغونلقدن پك بونالمش اولدقلری برزمانده تورکلر میدانه چیقدیلر. بونلره سلطانك کوندرمش اولدیغی امیرپامپلان [بلبان ؟] Pamplan قوماندا ایدییوردی. تورکلر آلمانلرله

سنه ١١٤٨

متعدد محارباته كيريشديلر . اوقدر چوق آلمان اتلاف ايتديلركه ايچلرندن آنجق اونده بری قورتولدی . قونراد معيتندن برقاچ كشی ايله فرانسزلرك قرارگاهنه واصل اولابيلدی. قونراد ايله فرانسز قرالی آلاشهره قدر برلكده يورودیلر . قونراد اورادن استانبوله دوندی . فرانسه قرالی مندرس قييلرينه واصل اولدی. اوراده توركلره تصادف ايتدی. بونلر آلمانلردن آلدقلری غنائمی امين يرلره يرلشديردكدن صوكره فرانسزلرك نهری مرور ايتمه‌لرينه مانع اولمق ايچون بورايه قوشمشلردی . يولی برچوق تورك اتلاف ايده‌رك دكيزلی‌يه كلدی . بوكبی حركتلرده اردونك قسم كليسندن اول دشمنك حركاتنی ترصد ايتمك اوزره ايكی مفرزه يورومك وهجوم تقديرنده اونلر واسطه‌سيله دشمنی طرد ايتمك اصولدن ايدی . هانكی محلده قرارگاه قوروله‌جغی يوله چيقلمه‌دن اول قرارلاشديريليردی . غودفروا دورانقون لك پيشدار قوتلرينه قوماندا ايتديكی كون يوكسك برداغده قرارگاه قورولمه‌سی تعيين ايتمشدی . رانقون ايركندن بورايه واصل اولدی. فقط دها اوزاقده دها مناسب بريره يتيشمك ايچون وقت اولديغنی كوره‌رك قسم كلی‌يه خبر ويرمكسزين يولنه دوام ايتدی . قرال ده داغه يك تقرب ايتمش اولدقلرينی كوره‌رك عجله ايتميوردی. بوصورتله ايكی قول بربرلرندن برخيلی آيريلديلر . توركلر بونی فرق ايتديلر . درحال كلوب قسم كلی اوزرينه صالديرديلر .

غایت قانلی بر محاربه جریان ایتدی . فرانسزلرك قسم اعظمی بو مصادمه‌ده تلف اولدی . قرال، بو هزیمتدن خبردار اولمایان پیشدار قوتلرینه چوق شکر التحاق ایده‌بیله‌رك پك پریشان بر حالده قرالیچه أله‌ئونور ایله برلکده آنطاکیه‌یه واصل اولدی سلطانی ثمرهٔ مظفریتندن مستفید اولمغه براقدی .

کیلیوم دوتیر ابولفدا

فرانسزلر و عمومیتله اهل صلیب اوزرنده بو قدر بویوك بر غلبه احراز ایدن مسعود بونلره هجوم ایچون سوریه‌یه قدر کیتدی . آنطاکیه پرنسی ره‌مونك نورالدین طرفندن اولدیرلدیکنی [١] خبر آلمشدی. بو قاریشقلقدن استفاده ایده‌رك فرات جهتنده توسیع ممالك ایده‌بیله‌جکی امیدینه دوشدی . بویوك بر اوردو ایله اورایه کیتدی . بر چوق مواقعی اله کچیردی . اورفه قوتنك پایتختی اولان تل‌باشری محاصره‌یه کلدی . قدس قرالی اوچنجی بودوان ، اعزاز [٢] Ezaz تسمیه ایدیلن حصاری مدافعه ایچون قوماندانلرندن اونفروا دوتورون Unfroy du Thoron ی کوندردی . صوکره قونت ژوسلن سلطان ایله صلح یاپه‌رق تبعه‌سندن اولان بوتون تورك اسیرلرینی اعاده ایتدی . مسعودده کری دوندی. فقط بر مدت صوکره ژوسلن نورالدین طرفندن اسیر ایدیلدیکی

---

[١] ٥٤٤ تاریخ هجریسنده .

[٢] بزم مورخلرمز بورایه هاسارت دیيورلر .

سنه جهتله [١] مسعود تكرار سوريه‌یه كچدی . باشقه ایشلردن
١١٥١ دولایی مملكتنه عودته مجبور اولماسه ایدی بوراده بر خیلی
كیلیوم دوتیر فتوحاتده بولونه‌جقدی .

١١٥٥ مورخلر بومحاربه‌لرحقنده بزه هیچ تفصیلات ویرمیورلر .
نیسه‌ت
ابوالفدا مسعودك وفاتندن اول ممالكنی اوغوللری آراسنده تقسیم
ایتدیكی زمانه قدر كچن مدته عائد وقایع مجهولمزدر . مسعود ،
قونیه‌یی تكمیل ملحقاتیله اوغلی قیلیچ آرسلانه ویردی .
آماسیه‌یی ، آنقره‌یی ، قاپادوسی و جوار محللری دامادی یاغی
آرسلانه yaghi - Arslan [٢] براقدی كه بو ، یوقاریده ابن
دانشمند دیدیكمز ذاتك طورونیدر . محمدك اوغلی و بو قاپادوس
ملكنك طورونی اولان ذوالنون [٣] ك حصه‌سنه قیصری
و سیواس Sébaste شهرلری دوشدی . سلطان مسعود بو
تقسیمدن صوكره وفات ایتدی [٤] . اوغلی قیلیچ آرسلان [٥]
یرینه كچدی . كندیسنه عزالدین لقبنی ویردیلر .

سینا موس بوشهزاده‌لر درحال حكومتلرینی توسیع چاره‌لرینی آرادیلر .

[١] ٥٤٦ تاریخ هجریسنده .

[٢] نیسه‌ت بوكا یعقوب آرسلان دییور .

[٣] نیسه‌ت بوكا دادون Dadun دییور .

[٤] دربلو ١٩ سنه سلطنت سوردیكنی تأمین ایدییور .
٥٥٠ تاریخنده وفات ایتمشدر .

[٥] روم مورخلری بوكا قلیز آستلان دییورلر . دربلو بونك
اسمنی اوتیور .

ایمپراطور مانوئل قومنه‌ن ایتالیاده مشغول اولدیغی صیراده
قیلیج آرسلان پونسورا Punsura وسیبولا Sibula شهرلرینی
ضبط ایتدی. فیروز [١] کیلیکیاده بر طاقم شهرلر آلدی. یاغی
آرسلان پونت ولایتنده، أنه Ænée و پاوراس Pauraces
شهرلرینه آقین یاپدی. فقط استانبول ایمپراطورینك سلطان
نزدینه کوندردیکی آلکسی ژیفار Alexis Giphard واسطه‌سیله
صلح عقد اولوندی. تورکلر آلدقلری شهرلری کری
ویردیلر. مع مافیه بو صلح، تورکلرك تجاوز ایچون دها
مساعد بر زمان بولملرینه قدر امتداد ایتدی. بو فرصتده
بر آز صوکره چیقدی. مانوئل قومنه‌ن سوریه‌یه بر سفر
یاپمشدی. استانبوله دها چابق کیتمك ایچون لیقائونی
طریقنی اختیار ایتمشدی. تورکلر، روملرك قونیه‌یه هجوم
ایتمه‌لرندن قورقه‌رق، بویله بر حرکتده بولونمایه‌جقلرینه
دائر روملرك ویردکلری تأميناته رغماً، ایمپراطور کوتاهیه
Cotyée یه واصل اولدیغی زمان اردونك قسم کلیسندن
آیریلمش اولان عسکری اسیر ایتمکدن کری دورمادیلر.
استانبوله عودت ایدن مانوئل قومنه‌ن بو حرکتك انتقامنی
آلمغه عزم ایتدی. اوردوسیله سیپسه‌لیه‌ن Cypseliens
حوالیسنه کیردی. هر طرفی تخریب ایچون مفرزه‌لر کوندردی.

سنه
١١٥٩
سینانموس
نیسه‌ت
کیلیومدوتیر

[١] اغلب احتماله کوره بو، مسعودك اوغللرندن بریدر. شرق
مورخلری بوندن هیچ بحث ایتمزلر.

بتيس Bathis وتياريس Thyaris نهرلری جوارلرنده‌کی بوتون حوالی‌يی دولاشدی . برچوق غنائمله استانبول يولنی طوتمغه حاضرلاندی .

سينامو‌س يسه‌ت

روم اردوسی دها بونهر جوارلرندن آيريلمامش ايكن بردن بره تورك اردوسی يتيشدی . محاربه‌يه كيريشمك ايجاب ايتدی . ايمپراطور توركلری بوزدی . بيتينيا داخلنده پيلسه Pylesواصل اولديغی زمان سليمان اسمنده برامير، سلطان طرفندن كله‌رك صلح تكليفنده بولوندی . مانوئل قومنه‌ن سفيره حسن قبول كوسترمدی . امرلری اجرا ايدلميه‌جك اولورسه توركلرك اراضيسنه كيره‌جكی تهديديله سفيری كری كوندردی . بوتهديدات پك جدی برشی ايدی . ايمپراطور يولنه دوام ايده‌جك يرده كری دونه‌رك اوقدر سرعتله توركلرك اراضيسنه كيردی كه توركلر بونی آنجق برمدت صوكره خبر آلابيلديلر . فقط توركلر بويكی حربه كيريشدكلرندن دولايی ندامت دويمشلردر . اوزمان موسم قيش ايدی . هرطرفده برچوق قار واردی . كچيلمز يوللرده پك چوق مشكلاته معروض قالدقدن صوكره سارا‌پاته Sarapata [اسپارطه؟]يه واصل اولابيلديلر . جوارده‌كی داغلری طوتمش اولان توركلر كچيدلردن كچركن بونلری ازعاج ايتمكدن خالی قالمايورلردی . فقط اوراده عينی موفقياته نائل اولاماديلر . روملر كنديلرينی پوسكورتديلر واستانبوله دونديلر . بوا‌ثناده سلطان نورالدين

دیکر بر طرفدن قیلیج آرسلانك ممالکنه کیرمش ، برچوق مواقعی ضبط ایتمش ایدی .

تورکلر ، ایمپراطورك اجرا ایتدیکی تخریباتك انتقامنی آلمق فکرینه دوشدیلر . فیله‌تاس Philetas ولائودیسه‌[۱] شهرلرینی یغما ایتدیلر . بوسببله مانوئل قومنه‌نی آسیایه کلمکه مجبور براقدیلر. ایمپراطور،سوریه‌ده بولونان بوتون خرستیانلردن، قدس قرالندن ، آنطاکیه پرنسندن امداد ایسته‌دی . حتی برچوق تورك‌امیرلری‌ده اونك طرفنی التزام ایتدیلر. کنغری وآنقره والیسی اولان سلطانك برادری شاهان شاه قاپادوس والیسی یاغی آرسلان اوکا عسکر کوندردیلر . بوقدر چوق دشمندن اورکن قیلیج آرسلان صلحه طالب اولدی . صلح تقرر ایده‌جکی صیراده ایمپراطورك‌سوریه خرستیان حکمدارلرینه اعزام‌ایتمش‌اولدیغی‌ژان‌قونتوسته‌فانوس J. Contostephanus معیتنده بر مقدار سواری ایله ، استانبوله کیتمك اوزره سلطانك ممالکندن کچدی . قارشیسنه چیقان یکرمی ایکی بیك تورك بونی طوتمق ایسته‌دیلر. برتپه‌نك اوزرینه‌چکیلدی. اوراده عسکرینی تشویق وتشجیع ایتدکدن صوکره دشمنك اوزرینه صالدیردی واونلری فراره مجبور ایتدی . بو وقعه شرائط صلحیه‌یی سلطان ایچون دها آغیر برشکله صوقمقدن باشقه برشیئه خدمت ایتمدی . روملر نه‌وقت ایسترسه اونلره

---

[۱] کوچوك فریژیه قطعه‌سی داخلنده .

قوهٔ امدادیه کوندرمکی ، تبعه‌سندن هیچ کیمسه‌یه روم ایمپراطورلغنه آقین یاپمغه مساعده ایتمه‌مکی ، ضبط ایتدیکی بوتون شهرلری کری ویرمکی تعهد ایدییوردی.

حرب ایده‌مدیکی ایچون بو صلحی امضا ایتمش اولان سلطان بوتون حدتنی ایمپراطورك طرفنی التزام ایتمش اولان تورك حکمدارلرینه چویردی . بربرلریله حربه کیریشدیلر . مانوئل قومنه‌ن بو نفاقی کوروکله‌یوردی . یاغی آرسلانه عسکر کوندردی . متعدد مصادماتده سلطان مغلوب اولدی . نهایت بو حکمدارلر بربرلرینی محوه اوغراشمقدن بیقه‌رق هپسی کندی مملکتلرینه چکیلدیلر . قیلیج آرسلان ایمپراطوردن صلح ایسته‌مك اوزره استانبوله کیتدی . مانوئل قومنه‌ن سلطانی پك احتشام ایله قبول ایتدی ، بویوك شهر آیینلر یاپدیردی . صلحی امضا ایتدکدن وبرچوق هدیه‌لر ویردکدن صوکره مملکتنه کوندردی . سلطانك استانبولدن کتیردیکی آلتون و کوموش کندی عائله‌سنه منسوب حکمدارلرله محاربه‌یه کیریشمه‌سنه سبب اولدی . غالاتیه Galatie قطعه‌سنده کائن کنغری وآنقره شهرلرینی برادری شاهانشاهك [۱] الندن، قیصریه‌یی ذوالنوندن آلدی . یاغی آرسلانی اولدیرتمك ایسته‌دی . فقط بو ، قیلیج آرسلانه مقاومته حاضرلاندیغی

نیسه‌ت ابوالفدا

سیناموس نیسه‌ت ابوالفدا

---

[۱] روملر بوکا سانیسان Sanisan دیرلر .

سنه صـیراده وفات ایتدی [١] . یکنی ابراهیم بن محمد ملاطیه‌یه
١١٦٤ اونك یرینه کچدی . زوجه‌سی آماسیه‌یی ذوالنونه تسلیم
ایله‌دی . فقط ذوالنون درعقب اهالی طرفندن طرد ایدیلدی .
یاغی آرسلانك زوجه‌سی اولدیریلدی . بونك اوزرینه قیلیج
آرسلان آماسیه‌یی وبوتون قپادوس قطعه‌سنی اله کچیردی .
١١٧٢ فقط صوکره ذوالنونی تکرار موقع اقتداره کتیرمك ایسته‌ین
نورالدینه قارشی دورمق اوزره قوتلرینی شرقه چویرمکه
مجبور اولدی [٢].

نیسه‌ت سینانوس ١١٧٥ بو ولایتلرك ضبطی نتیجه‌سنده دها قوت بولان قیلیج
آرسلان ، ایمپراطورله عقد ایتمش اولدیغی معاهده‌یی پك
چابق اونوتدی . بو سلطان ، کوتوروم ایدی . کندیسنی بر
آرابه اوزرنده چکدیرمکه مجبور ایدی . فقط فعالیتی ، وبویوك
بر حرص جاهدن متولد غیرتی بو معلولیتنی تلافی ایدییوردی .
ملاطیه‌یه صاحب اولان ابراهیمی اورادن طرد ایتدی .
زمانه ، احوال وشرائطه کوره روملرك کاه لهنده کاه علیهنده
بولونیوردی . فلاکت زماننده اکیلمه‌سنی بیلیور ؛ سعادت
دوره‌سنده دها جرئتکار بر وضع آلیوردی . اعاده ایتمکی
تعهد ایتمش اولدیغی سیواسی تخریب ایتدی . وعد ایتدیکی
سائر شهرلری تسلیم ایتمدی . باشقه طرفلرده مشغول اولان

[١] ٥٦٠ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٥٦٨ تاریخ هجریسنده. آتابکلرك تاریخنه باقکز.

ایمپراطور ایسه اونی اجبارایده بیله جك بر حالده دكلدی . فقط قیلیچ آرسلان نهایت مانوئل قومنه نك هجوم ایده جكنی آكلایه رق استانبوله بر سفیر كوندردی . معاهده نامه موجبنجه اعاده ایده جكی شهرلره كلوب ایمپراطورك تسلم ایتمه سنی ایسته دی . آلكسی بترالوئیفاس A.Betraloiphas درحال آلتی بیك نفر و بر مقدار پاره ایله اورایه كیتدی . فقط سلطان آرتق روملرله دوست دكلدی . بترالوئیفاسك عساكری كوزینه پك اهمیتسز كوروندی . ایمپراطورله اكلندی . اوكا هیچ بر شهر تسلیم ایتمه دی . حتی كیدوب باشقه بر طاقم یرلری ضبط ایتدی .

بو صیراده آماسیه شهری روملرك طرفنی التزامه مهیا ایدی . میشل غابراس درحال پافلاغونیایه كیتدی . ایمپراطورده اونی تعقیب ایتدی . ملانژینلره كلدی . اوراده بیتینیا و ریندااس عساكرینی ده اردوسنه الحاق ایتدكدن صوكره دوریله [اسكیشهر] صحرالرینه دوغرو یورودی . بو قلعه یی تكرار تأسیس ایتمك ، جوارده كی حصارلره امداد یتیشدیرمك ، سلطانك دشمنلرینك قوهٔ معنویه لرینی آرتیرمق فكرنده ایدی . بو شهر آناطولینك الك بویوك والك مشهور مملكتلرندن بری ایدی . خوش و منبت براوواده كائندی . فقط توركلر مختلف آقینلری اثناسنده بوراسنی خراب ایتمشلردی . بو بارلردن الآن جوارده ایكی بیك قدر قالمشدی . ایمپراطور اونلری طرد ایتدی . توركلرك وقوع بولان ازعاجاتنه رغماً دوریله یی تكرار بنا ایتدیردی .

سینادوس

سلطانك برادری شاهانشاه ايمپراطور بوراده اولديغی صيراده كلوب اوكا دخالت ايتدی. مانوئل قومنه‌ن پافلاغونيايه كيتمك اوزره اوكا عسكر ويردی ايسه‌ده سلطانك اردوسی بونلری همان مغلوب ايتديكندن شاهانشاه ينه ايمپراطورك يانه كلدی.

ديكر طرفدن ميشل غابراس آماسيه قربنده ايدی. فقط جوارده اردوكاه تأسيس ايتمش اولان قيليج آرسلانك اردوسی، شهر خلقنه قارشی اعتمادسزلغی، آماسيه‌ليلرك تقديم ايتدكلری رهينه‌لره رغماً شهره كيرمه‌سنه مانع اولدی. بوندن دولايی، آماسيه شهری توركلرك جبراً كيرمه‌لرندن وروملره قارشی بسله دكلری طرفدارلق حسنك انتقامنی آلمه‌لرندن قورقه‌رق سلطانه عرض تسليميت ايتدی. ميشل غابراس‌ده چكيلمك مجبوريتنده قالدی. ايمپراطور قيليج آرسلانی بوشهری تسليمه دعوت ايچون برخادم آغاسی كوندردی. سوزنده دورماديغندن دولايی مؤاخذاتده بولوندی. بو بيهوده برتشبث ايدی. آز قالدی مرخصك حياتنه نهايت ويريله جكدی. اسكيشهر حصاری تماميله بنا ايدلدكدن صوكره ايمپراطور اوراده برقوهٔ محافظه براقدی. بعدساسه، اورادن مندرس نهری منصبنده كائن سوبله Sublée يه كيتدی. مندرس نهرينی كچه‌رك پايتختك يولنی طوتدی.

سنه ١١٧٦ مانوئل قومنه‌ن كله‌جك بهار ايچون استانبولده حاضرلقلر

نیسه‌ت کینیوم دوتیر

کوردیردی [۱] . مقصدی قونیه‌یی ضبط ایتمك ، تورك ایمپراطورلغنی تمامیله محوایله‌مکدی . سلطان بوتون مسلمان حکمدارلرندن قوای امدادیه آلدقدن صوکره ایمپراطوره صلح تکلیفاتنده بولوندی . ایمپراطورك معیتی ارکانندن عاقل و تجربه‌دیده ذوات بوتکلیفاتی قبول ایتمك مطالعه‌سنده بولوندیلر . فقط ایمپراطور کندی تمایلاتی اوقشایان کیمسه‌لرك رأیلرینه تبعیت ایدرك سفیره بو تکلیفك جوابنی قونیه‌ده ویره‌جکنی سویله‌دی . بونك اوزرینه قیلیچ آرسلان روملرك کچه‌جکلری زیبریزا Zibryza کچیدلرینه عسکر یرلشدیردی . مانوئل قومنه‌ن بو حربه نه‌قدر خفتله کیریشمشسه بوبوغازلرده اوقدر احتیاطسزجه دالدی . ایلول آیی ایدی . قونستانتینك اوغلی ژان ایله آندرونیق عسکرلریله اوردونك باشنده یورویورلردی. آرقه‌لرندن ماقرودوقاس قونستانتین Macrod-ucas C. ایله لاپارداس آندرونیق کلیورلردی . صاغ جناحده ایمپراطورك اینشته‌سی بودوان ، صولده موروزومس ته‌ئودور Morozomes T. واردی . دها آرقه‌ده‌اشیالر ، آلات حربیه ، خدمتکارلر اخذ موقع ایتمشلردی . آندرونیق قونستوسته‌فانوس ایسه اوردوسیله اك آرقه‌ده‌ایدی. پیاده قوتی تورکلری موقعلرندن چیقارمغه موفق اولدیغی ایچون اوردونك ایلك

[۱] کیلیوم دوتیر بوواقعه‌نك قدس قرالی دردنجی بودوانك دردنجی سنهٔ حکومتنه مصادف اولدیغنی سویلیور که ۱۱۷۵ تاریخ میلادیسی دیمکدر .

قسمی کچیدلری سلامتله کچه بیلدی . اکر اوردونك قسم متباقیسی ده
چابق داورانمش اولسه ایدی عینی موفقیتله بورادن مرور
ایده بیله جکدی . حالبوکه تورکلره طوپلانمق ایچون وقت
براقدیلر . قیلیج آرسلان بونلری دوردیردی . بودوانك قوماندا
ایتدیکی قولی پریشان ایتدی . تورکلرك ایچنه صالدیرمش اولان
بو پرنس مقتول دوشدی . روملر هر طرفدن احاطه ایدیلمشلردی .
نه ایلری یه نه آرقه یه بر آدیم آته مایورلردی . رجعتدن ده
امیدلرینی کسمش اولدقلری ایچون بلا مقاومت قتل ایدیلیورلردی .
آندرونیق باتازك باشنی تورکلرك بر صیریغه طاقه رق تشهیر
ایتدکلرینی کورونجه قوهٔ معنویه لری بوتون بوتون قیریلدی .
بویوك بر یأسه دوشن ایمپراطور هیچ برشی سویله یه میور ،
نه قرار ویره جکنی بیلمه یوردی . بوتون مساعیسی عقیم
قالیوردی . هر آن تورکلرك مقداری آرتیوردی . هر کسه
باشنك چاره سنه باقمق ایچون مساعده ویردی . کندیسی الك
جسور والك صادق برمقدار عسکر ایله دشمن صفلری آراسندن
بر یول آچمغه چالیشدی . فقط موفق اولامادی . وادیدن
وادی یه دائما یکی تهلکه لر قارشیسنده قالیوردی . بو صیراده
مدهش بر قاصیرغه چیقدی . بو داغلرك آراسنده برتوز وقوم
بولوتلری اوچورمغه باشلادی . قاریشقلق بوتون بوتون
آرتدی . تورکلرله روملر فیرطنه نك آرتیردیغی ظلمت ایچنده
بربرلرینی بوغازلایورلردی . بوتون وادی بربرلری اوزرینه

ییغیلان بارکیر لاشه‌لری وانسان نعشلریله اورتولمشدی . قارا کلق زائل اولدقدن صوکره کوزه چارپان منظره دها مدهش اولدی. أولولرك آلتنده قالمش اولان یاره‌لیلر امداد دییه باغیریشیورلردی. حالبوکه کیمسه‌ده امداده قوشه‌جق طاقت و آرزو یوقدی. قوهٔ محافظه‌سز قالان، یورغونلقدن حالسز دوشن ایمپراطور، بر آغاجك آلتنه چکیلمشدی. بر عسکر کله‌رك باشنه مغفرینی کیدیردی. بر تورك، ایمپراطوری کورونجه اسیر ایتمك ایچون قوشدی. مانوئل قومنه‌ن النده طوتدیغی برمزراق پارچه‌سیله خصمنك باشنه اوره‌رق آیاقلرینك آلتنه دوشوردی. تورکلر کلیتلی مقدارده ایمپراطوره دوغرو قوشیورلردی . فقط عسکرلرندن اون دانه‌سی یتیشه‌رك کندیسنی قورتاردیلر . نهایت بو بوغازلردن چیقمغه موفق اولابیلدی . بو قدر قانلی بر مغلوبیت کونك فرداسنده ایمپراطور اردوسنی ترك ایده‌رك قاچمق ایسته‌یوردی . فقط معیتندن بر چوغنك مطالعه‌سنی قبول ایده‌رك قالمغه قرار ویردی . طلوع شمس ایله برابر تورکلر تکرار کورونه‌رك قونستانتین لانژك اوغلی ژانی یوسکورتدیلر . قونستانتین ماقرودوقاس ده چکیلمکه مجبور اولدی . تورکلرك دها باشقه شیلر یاپمه‌لرندن قورقولدیغی وهیچ امید ایدیلمه‌دیکی بر صیراده سلطان ایمپراطوره امیر غابرا Gabra یی کوندره‌رك صلح تکلیفنده بولوندی . اسکی معاهده‌لره مانوئل قومنه‌نك دوریله وسوبله قلعه‌لرینی هدم ایتدیرمه‌سی شرائطنی علاوه ایتدیرمکله اکتفا ایله‌دی .

هیچ امید ایدیلەمەین بو صلح ایمپراطوری یولنه دوام ایدەبیلەجك بر حاله قویدی . مع مافیه بو قدر عجولانه بر صلحدن ممنون اولمایان بعض تورك مفرزەلری طرفندن ازعاجاته معروض قالدی . کندیسیده معاهدەنامەنك تکمیل احکامنی اجرا ایتمەدی . یالکز سوبله قلعەسنی ییقدیردی . سلطانك اصرارلرینه رغماً دوریله حصارینی هدم ایتدیرمکدن امتناع کوستردی . بو ، یکی بر محاربەیه سببیت ویردی . سلطان کندی آتابکنی یاخود والیسنی یکرمی درت بیك کشیلك بر اردو ایله حرکت ایدەرك ساحل بحره قدر تصادف ایدەجکی بوتون حوالیی تخریب ایتمکه مأمور ایلەدی . فی الحقیقه آتابك مندرس جوارندەکی بوتون قصبەلری یغما ایتدی . ترال Thrales ، فریژیا داخلندەکی آنطاکیه شهرلرینی آلدی . لوما Louma ، پنتیکیرا pentichira شهرلریله دها سائر قصبات‌ده تورکلرك تخریباتنه معروض قالدیلر . ایمپراطور ، نیسەت یکنی ژان باتاز ایله قونستانتین دوقاسی ، میشل آسپیەتەیی وندردی . ژان باتاز ، مندرس اوزرندە هیەلیوم Hy elium ولیموشیر Limmochir طرفلرنده قرارکاه تأسیس ایتدی . غنائم ایله عودت ایدن بر تورك مفرزەسنی نهره دوکدی . آتابك ، مفرزەنك چکیلەبیلمەسنه وقت تأمین ایتمك ایچون کاوب رومره هجوم ایتدی . فقط محاربه اثناسنده نهرك اوته طرفندەدیکر بر روم قولنك تورکلری ازمکدە اولدیغنی کورنجه

بر کچید بولمق امیدیله دها یوقاریلره دوغرو چیقدی . کچید بولامانجه قالقانی بر صاندال کبی قوللاندی . صول الیله بارگیرلرینی صاغ الیله قیلیجنی طوتدی . بوده دومن خدمتنی کوریوردی . نهری موفقیتله کچه‌بیلدی . بر تپه اوزرنده بولونان بر تورك مفرزه‌سنه التحاق ایتدی . اوراده مقتول دوشدی . بوتون عساکری پریشان اولدی . بونلرك قسم اعظمی مندرس نهرنده بوغولدیلر .

سنه ۱۱۷۷ نیسه‌ت تورکلر ایچون باعث مجالت اولان بو موفقیت اوزرینه ایمپراطوریکیدن آسیایه کچدی . پاناسیوم Panasium ولاسه‌ریوم Lacerium قربنده ساکن اولان تورکلری مغلوب ایتدی . دکیزلیده‌کی تورکلر ایسه ایمپراطورك ورودندن خبردار اولونجه کندیلکلرندن چکیلدیلر . ایساق لانژ، قاراقس Charax ده‌کی تورکاره قارشی یورودی . اوراده بر چوق غنائم آلدقدن صوکره تورکلرکلیور خبرینی آلیر آلمازقاچدی . دولو دیزکین لائودیسه‌یه‌قدر کلدی . رئیسسز قالان اوزدوسی تکمیل غنائمی براقه‌رق عینی وجهله فراره باشلادی . تورکلر کله‌رك قلاودیوپولیس Claudiopolis شهرینی محاصره ایتدیلر . ایمپراطور علی‌العجله امداده قوشماسه ایدی بوراسنی آله کچیره‌جکلردی .

۱۱۷۹ ابوالفدا مانوئل قومنه‌ن ، بوندن صوکره ، متباقی دورحکومتی اثناسنده تورکلرله خوش کچینمشه بکزه‌ر . سلطان‌ده یالکز

ابن شحنه

شرق ایشلریله مشغول اولمش کبیدر . رعبان Roban
حصاری اوزمان شمس الدین [۱] نامنده برامیره عائد ایدی .
بوامیرده صلاح الدینك تحت نفوذ و حمایه‌سنده ایدی . بورایی
ضبط ایتمك آرزوسنده بولونان قیلیچ آرسلان یکرمی بیك
کشیلك براوردو کوندردی [۲] . صلاح الدینك اقرباسندن
تقی الدین عمرك [۳] قوماندا ایتدیکی بیك سواری بو اوردویی
مغلوب ایتدی. ایرته‌سی سنه [٤] صلاح الدین بالذات بورایه
کلدی . قیلیچ آرسلان بوکا مقاومت ایتمکی مناسب کورمدی.
صلح طلبنده بولوندی . عینی زمانده‌ده ارمنستانده کیدوب
محاربه ایتمك اوزره امداد ایسته‌دی . صلاح الدین، اوردوسیله
قره حصاره قدر ایلریله‌دی . ایکی حکمدار بهسنی Bahnas
ایله حصن منصور آراسنده کوك صو قییسنده ملاقات ایتدیلر .
معاهده منعقد اولدقدن صوکره صلاح الدین کوچوك ارمنستان
اراضیسنه تجاوز ایتدی . بوراده قاچیکك اوغلی برنجی
له‌ئون حکومت ایدیوردی . بو، آلکسی قومنه‌نك زمان
ادارەسنده بوقراللغی تأسیس ایتمش اولان پاقراتید pacratide

ابوالفدا
بهاء الدین

---

[۱] ابن مقدم .

[۲] ٥٧٥ تاریخ هجریسنده .

[۳] ملك المظفر تقی الدین عمر لقبنی طاشیوردی . شاهانشان
ابن ایوبك اوغلی ایدی . ایوب ده صلاح الدینك پدریدر .

[٤] ٥٧٦ تاریخ هجریسنده .

سلاله‌سنه منسوب بر حکمداردی . صلاح‌الدین، باشلیجه قلعه‌سنی بونك الندن آلدی . صوکره ارمنیلرله صلح یاپدی. صلاح‌الدین عودت ایتدیکی صیراده [١] قیلیج آرسلان سوریه حکمدارلریله‌ده صلح عقد ایتمك ایچون اوکا برسفیر کوندردی. بو مصالحه فراته منصب اولان سنجه Sendgiah چایی کنارنده صلاح‌الدین ایله قیلیج آرسلان و موصل و دیاربکر ملکلری طرفندن عقد ایدیلدی [٢] .

نیسان برآز صوکره، استانبول ایمپراطوری مانوئل قومنه‌ن وفات ایتدی . یرینه ایکنجی آلکسی قومنه‌ن کچدی . قیلیج آرسلان بونی خبر آلنجه غرب طرفنه کله‌رك سوزوپولیس [اولوبورلو]شهری ایله جوار سائر مواقعی ضبط ایتدی . آنطالیه شهرینی اوزون مدت محاصره آلتنده طوتدی . قوتیالیوم-[کوتاهیه] Cotyalium ی تخریب ایله‌دی . بعض ولایتلری اله کچیردی . روملر هیچ امداده قوشمامشلردر کبی کورونیور. آلکسی ایله آندرونیق قومنه‌نك زمان حکومتلرنده بویوك

سنه ١١٨٥ نیسان اغتشاشات ایله صارصیلمش اولان روم ایمپراطورلغی آرتق تورکلره قارشی سلاحه صاریلمغی دوشونمز اولمشدی . واقعا مورخلر بحث ایتمیورلرسه‌ده تورکلرك برطاقم آقینلر یاپمش اوله‌جقلری شبهه‌سزدر . آندرونیقك وفاتنده یرینه ایساق

[١] ٥٧٦ تاریخ هجریسنده .

[٢] ١٠ جماذی‌الاولی .

لانژ چیقدی . سلطان یتمشی کچکین اولمقله برابر بو حکمدار تحوللرینك دائما برطاقم کورولتولرله مترافق بولوندیغنه امین اولدیغی ایچون روم ایمپراطورلغنه بویوك براردو ایله امیرسام Samas ی کوندردی . بوتورکلر سلبیانوم Selbianum دنیلان قطعه‌یی مدافعه‌سز بوله‌رق باشدن آشاغی تخریب ایتدیلر .

ابوالفرج ابوالفدا ابن شحنه

اردولرینك باشنده غایت مدهش برجنکاور اولدیغنی کوردیکمز سلطان اختیارلغنده چوجوقلرینك اویونجاغی اولدی . ممالکنی بونلره ویرمشدی . بقیهٔ عمرینی افراد عائله‌سی ایچنده سکونت ایله کچیرمك امید ایدییوردی . کندیسی یالکز سلطان عنوانی محافظه ایدییوردی . فقط اولادلری بونی ده چوق کوره‌رك سلطان اولمغی ایستیورلر ، بابالرینك أولومنی بکله‌یورلردی . بویوك اوغلی قطب الدین ملك شاهه سیواس شهرینی ویرمشدی . قیصریه نورالدین سلطان شاهك ، برغلو Barglou غیاث الدین کیخسروك ایدی . ایمپراطور ایساق

سنه ١١٨٧

لانژه قارشی عصیان ایتمش اولان مانغافاس Mangaphas بو شهزاده‌نك یانه التجا ایتمشدی . کیخسرو[١] کندی ممالکی داخلنده عسکر طوپلاماسی ایچون اوکا مساعده ویردی . بو عسکری طوپلادقدن صوکره کیدوب ایمپراطور ایله حرب ایده‌جکدی . فقط ایساق لانژ برهیئت سفارت کوندردی . عاصی‌یه امداد ایتمك

---

[١] پدرینه آزچوق تابع خصوصی برحکمدار ایدی . اصل سلطان پدری ایدی .

شویله دورسون بونی روملره تسلیم ایتمکه بیله کندیسنی اقناع ایتدی . مع مافیه عاصی‌یی ایمپراطورك اعدام ایتدیرمه‌مسی‌ده مشروط ایدی . بونك اوزرینه مانغافاس استانبوله کوندرلدی. کندیسنی داربرمحبسه آتدیلر. کیخسروك قاردشلری بوحرکتنی

ابوالفدا نیسه‌ت

تقبیح ایتدیلر . آزقالدی اوکا اعلان، حرب ایده‌جکلردی . برمدت صوکره ، قیلیج آرسلانك دیکر براوغلی قطب‌الدین ارزنجان امیری‌ایله برلکده کلوب پدری سلطانه قونیه‌ده هجوم ایتدی . پدرینی طوتدی وکندیسنی ولی‌عهد اعلان ایتمکه اجبار ایله‌دی .

سنه ۱۱۹۰ بهاءالدین نیسه‌ت

قدس شهری صلاح‌الدین طرفندن ضبط اولونمشدی . آوروپا خرستیانلری هرطرفدن‌سوریه‌یی‌مدافعه‌یه‌قوشیورلردی. ایمپراطور فره‌دریق بارباروس بویوك برارد وایله آلمانیاییترك ایده‌رك‌استانبوله‌کلدی . سلطان قیلیج آرسلان [۱] استانبوله بونك نزدینه برسفیر کوندره‌رك ممالکندن کچه‌جکی صیراده کندیسنه هردورلومعاونتده بولونه‌جغی وعدایتدی. مورخلرك روایتنجه بو ، سلطان طرفندن قورولمش برطوزاق ایدی . فره‌دریق تورکلرك مملکتنه کیرنجه احتیاطکار بولوندی .

---

[۱] پ.مه‌نبورغ P.Maimbourg اهل‌صلیب تاریخنده‌ایمپراطورله مناسباتده بولونان‌سلطانك کیخسرو اولدیغنی‌سویله‌یورسه‌ده یا کلشدر. قیلیج آرسلان الآن حکمران ایدی . بحث ایتدیکی ملك ـ که اونك حکایه‌سنه نظراً کیخسرو اولمق ایجاب ایدییور ـ قیلیج آرسلانك اوغلی قطب‌الدین ملك شاهدر .

فقط تورکلرك لوازم قوللرینی ضبط ایتمکی اهمال ایتدی . بویله
یاپسه ایدی اردوسی یه‌جك جهتندن صیقنتی چکمه‌یه‌جکدی .
فره‌دریقك اردوسی اوچ قوله آیریلمشدی . برنجیسی دوق
دوسوآبك قوماندا‌سنده ایدی . ایکنجیسی باشلیجه
قوماندانلرك معیتنده ایدی. اوچنجیسی ایسه بالذات ایمپراطورك
قوماندا‌سی آلتنده بولونیوردی. ابتدا هیچ بردشمنه مصادف
اولمادیلر . سلطان دها ایچریلره دوغرو کیرمه‌لرینی، یه‌جك
صیقنتیسی حس ایتمکه باشلامه‌لرینی بکله‌یوردی . بونلری دها
ای آلداتمق ایچون اوچ Aouadge تورکمنلری سورولرله
و بر طاقم امتعه ایله خرستیانلرك قرارکاهلرینه کیتدیلر .
فقط فره‌دریق فریژیا قطعه‌سنده دکیزلی شهرینی کچدکدن
صوکره بوتورکمنلرله تورکلر برلشدیلر . کاه پیشداردن کاه
دمداردن هجوم ایتمکدن آرتق خالی قالمادیلر . داغلری اله
کچیرمشلردی. اورالردن اهل صلیب اوزرینه اوقلر یاغدیریورلردی.
فره‌دریق بونلری فیلوملی وچینغولاریوم Cingularium
قربنده مغلوب ایتدی. فقط اولا یه‌جك قالمامشدی . آلمانلر
اولو بارکیرلری بیله یمك اضطرارنده بولوندیلر. دها کچیله‌جك
غایت تهلکه‌لی بربوغاز واردی . دوق دوسوآب ایکنجی
قول اردوایله بوراسنی کچدی . تورکلر ایمپراطورك بولوندیغی
صوك قولك بوغازه کیرمه‌سنی بکله‌دیلر . اوزمان اللرنده

مزراق وقیلیج ایله هرطرفدن صالدیردیلر . دوق دوسوآب امداده کلمك ایچون ، قورتولمش اولدیغی تهلکه‌یه تکرار کندیسنی آتمق مجبوریتنده قالدی . بومحاربه‌ده یارالاندی . آلمانلر صوك درجه‌ده عظیم مساعی صرف ایتدکدن صوکره بوقایالر آراسندن کندیلرینی قورتاره‌بیلدیلر. قیلیج آرسلانك اوغلی قطب الدین ملك شاه [۱] یوز بیك تورك ایله بونلرك اطرافنی چویردی ایسه‌ده مغلوب اولدی وقونیه‌یه کلدیلر . اوراده کیجه‌لین شدتلی بر فرطنه‌یه طوتولدیلر . قونیه ضبط ویغما ایدیلدی . ایمپراطور فره‌دریق بوراده آیین روحانی یاپدیردی وبش کون قالدی . قیلیج آرسلان فره‌دریقی تسکین ایچون بوتون بواحوالك مسئولیتنی اوغلی قطب الدینك اوستنه آتدی . رهینه‌لر ویردی ، صلح یاپدی. ایمپراطوره طرسوس ومسیس Masisa طریقنی اختیار ایتمه‌سنی توصیه ایله‌دی. سلطانك حکم ونفوذینه تابع اولمایان برطاقم تورك مفرزه‌لری خرستیانلری ازعاج ایتمکدن کری دورمادیلر. ایمپراطور بونلردن یکرمی ایکی بیك کشی اولدیردی . یولنده دوام ایتدی . فقط معلوم اولدیغی اوزره سالف [۲] Salef نهرنده بوغولمق فلاکتنه اوغرادی . فرات ساحلنده کائن روم قلعه صاحبی اولان حاچیك [۳]

[۱] «قدس تاریخی» نك مشکوك محرری بوکاملکینوس نامی ویریور .
[۲] بو ، سیدنوس Cidnus نهریدر .
[۳] بهاءالدین بوکا ارمنیلر رئیسی عنوانی ویریور . حاچیك کلمه‌سنك وکیل Vicaire معناسنه کلدیکنی ، بو حکمدارك اصل اسمی بارغره‌غوریوس بن واسیل Bar gregorios اولدیغنی سویله‌یور .

سنه
۱۱۹۰
ابولفدا
ابن شحنه
ابوالفرج
ابوالمحاسن

كيفيتدن صلاح الدينى خبردار ايتدى .

سلطان قيليج آرسلان، ايمپراطور فره‌دريقه قارشى اوغلى قطب الدين ملكشاهك حركتنى تقبيح ايتمكه مجبوراولمشدى . قونيه‌نك حاكم مطلقى اوغلى قطب الدين ايدى . قيليج آرسلانى عادتا محبوس كبى بولونديرييوردى . كنج شهزاده آرتق آلمانلرله محاربه‌نهايت بولونجه ، برادرى قيصريه ملكى نورالدين شاه عليهنه آچديغى حربه پدرينى‌ده برلكده سوروكله‌دى . مقصدى ، پدرى ايله متفقاً حركت ايتديكنه هركسى ايناندير مقدى . فقط ايكى اردو حربه طوتوشدقلرى اثناده قيليج آرسلان اوغلى نورالدينك طرفنه كچمك فرصتنى بولدى . نورالدين بر پدره قارشى لازم كلن حرمت وتعظيم ايله كنديسنى قارشيلادى . قطب الدين قونيه‌يه دوندى . اوراده نامنه خطبه اوقوتدى و سلطانلغنى اعلان ايله‌دى . ديكر طرفدن قيليج آرسلانك اوغللرندن اولوب ملاطيه‌يه صاحب بولونان معزالدين قيصر شاهى برادرلرندن برى اورادن چيقاردى . معزالدين، صلاح الدينك يانينه التجا ايتدى [۱] . صلاح الدين اونى يكنى ايله [۲] أولنديردكدن صوكره ملاطيه‌يى استرداد ايچون لازم كلن معاونتده بولوندى [۳]. ۱۱۹۱

---

[۱] ۵۸۵ تاريخ هجريسنه دوغرو بونك يانينه چكيلمشدى .
[۲] برادرى ملك العادلك كريمه‌سى ايدى .
[۳] ابوالفدايه كوره ۵۸۷ ده ذى‌القعده‌سنده ملاطيه‌يه كيرمشدر .

عینی تاریخده ، ایمپراطورمانوئل قومنه‌نك اوغلی اولدیغنی نسبت ادعا ایدن وبو سببله ایمپراطورلق دعواسنده بولونان آلکسی نامنده بر روم قونیه‌یه سلطانك یاننه کلدی . سلطان بونك یالانجی بری اولدیغنی بیلمکله برابر سکز بیك عسکر طوپلاماسنه مساعده ایتدی . آلکسی ، ارزن الروم Arzenerroum [ارضروم] امیرندن‌ده آلدیغی قوای معاونه ایله کیده‌رك مندرس جوارنده‌کی شهرلری تخریب ایتدی .

بو آراده ، پدرینك حضورندن جانی صیقیلان وکندیسنی قبول ایتدیکنه نادم اولان نورالدین سلطان شاه قیلیج آرسلانی قیصریه‌یی ترکه مجبور ایله‌دی . اختیار سلطان برر برر اوغللرینك حمایه‌سنی رجا ایچون دولاشدی . هیچ بر شئ قالمامشدی . کیمسه کندیسنی ایسته‌میوردی . یالکز غیاث‌الدین کیخسرو پدرینی تکرار قونیه‌یه یرلشدیرمك تشبثنه قالقدی .

سنه ۱۱۹۲ بر اردو ایله قونیه اوزرینه برلکده یورودیلر . قونیه‌یی ضبط ایتدیلر . اورادن Aksar آقسرایه کیتدیلر . قیلیج آرسلان [۱] یولده أولدی [۲] . اوغلی غیاث‌الدین قیلیج آرسلانك نعشنی قونیه‌یه کوتوره‌رك اوراده دفن ایتدیردی . قیلیج آرسلان اون اولاد براقمشدی . هپسی برر طرفه صاحب ایدیلر . پدرلرینه قارشی

[۱] دربلو قیلیج آرسلانك ۱۰ یاخود ۲۰ سنه سلطنت سوردیکنی سویله‌یور .

[۲] ابوالفدا ایله ابوالفرج ، بونك ۷۷۵ سنه‌سی شعبانی اواسطنده وقوعه کلدیکنی سویله‌یورلر .

اونلری بویله جنایتکارانه حرکته سوق ایدن حرص جاه پدرلرینك وفاتندن صوکره ده بربرلرینه قارشی عینی حرکتی تعقیب ایتمه لرینه سبب اولدی . قونیه یه صاحب اولان غیاث الدین کیخسرو [١] ایقائونی وپامفیلی قطعه لرنده حکومت سوردی . رکن الدین سلیمان [٢] آمینسون Amynsum ، توقات Docea وسائر ساحل شهرلرینه مالك اولدی . اك بویوكلری قطب الدین ملك شاه [٣] ملاطیه ، قیصریه و قولونیا [٤] Colonia شهرلرنده حاکم ایدی. مسعوده آماسیه، آنقره، دوریله وپونت قطعه سنك برطاقم شهرلری دها اصابت ایتمشدی . هپسی سلطان عنوانی آلیورلر وجوار حکمدارلرله بر سلطان صفتیله عقد معاهدات ایدییورلردی [٥] .

نیسه ت

سنه ١١٩٦ نیسه ت

ایمپراطور آلکسی لانژ قومنه ن مسعود ایله مناسباتده بولونمق واوکا پاره ویرمك ایسته مه مشدی . بو سلطان بونی بهانه ایده رك ، روم ایمپراطورینه تابع اولان آناطولی ولایتلرینی

---

[١] دربلو بو حکمدارك اسمنی ذکر ایتمکی اونوتیور .

[٢] نیسه ت قونیات بوکا روقراتین Rucratin دییور .

[٣] نیسه ت قونیات بوکا قوپاتین Copatin دییور .

[٤] الآن بو شهره تکسار Taxara دییورلر .

[٥] سلطانك ممالکنك بو تقسیماتی دائما عینی حالده قالمامشدر . بناءً علیه بعض مورخلرك بو شهزاده لره باشقه حوالی تخصیص ایتمه لرینه حیرت ایتمه ملیدر . چونکه وقوعه کلن محاربات نتیجه سنده بربرلرینك یرلرینی ضبط ایدییورلردی .

تخریب ایتدی . دادیبرا Dadibra شهرینی استحکاماتنه رغماً اله کچیردی. بوشهرك ضبطی ایمپراطوری مسعودك ایسته‌دکلرینی قبولده مضطر براقدی . بوندن دها اهمیتسز برسبب قونیه سلطانی غیاث الدین کیخسرو ایله آلکسی آراسنده‌ده برحرب تولید ایتدی . غیاث الدین کیخسرو ، مصر سلطاننك استانبوله کوندرمکده اولدیغی ایکی آتی طوتمش ، بو آتلردن بری یارالامشدی . غیاث الدین بوندن دولایی ایمپراطوره بیان تأسفاتده بولوندی . فقط آلکسی حدتنه مغلوب اوله‌رق ، استانبولده بولنان بوتون قونیه تجارلرینی توقیف وماللرینی مصادره ایتدی . غیاث الدین درحال حربه کیریشدی . مندرس

سنه ۱۱۹۹ نیسه‌ت

جوارنده‌کی قاری Carie شهرلرینی تخریب ایتدی . فریژیاده‌کی آنطاکیه شهرینه یاقلاشدیغی صیراده برچوق انسان و آلات کورولتوسی ایشیتدی . بو بر دوکون اکلنجه‌سی ایدی . حالبوکه روم اوردوسنك سسلری ظن ایده‌رك درحال لامپ Lampes ه چکیلدی . اوراده بوتون اسرایی کوزدن کچیردی . بونلره غایت انسانیتکارانه معامله کوستردی . بویله بر حرکت تورکلرجه او آنه قدر مجهول بر شیدی . اسرادن آلنان شیلرك کافه‌سنی اونلره اعاده ایتدیردی . احتیاجلرینی تأمین ایله‌دی . حتی کندیلرینی ایصیتمق ایچون اودون کسدیردی وخلقی تشویق ایچون کندیسی ده کسدی . فیلومه‌له واصل اولدیغی وقت اسرایه اراضی تخصیص ایتدی .

صلح انعقاد ایدر ایتمز کندیلرینی حر براقه جغنی ، صلح اولمازسه بش سنه اونلردن بر شی ایسته مه یه جکنی ، صوکره خفیف بر ویرکو آله جغنی وعدایله دی . بو صیراده ایمپراطور آلکسی کنج آندرونیق دوقاسی بر اردو ایله کوندرمشدی . فقط بو اردو ارزن الروم امیرینك عساکرینه هجوم ایله اکتفا ایتدی .

استانبول ایمپراطوری کندیسنی صارصان داخلی کورولتولردن دولایی ، تورکلره قارشی محاربه یه کمال فعالیتله دوام ایده بیله جك بر حالده دکلدی . قیلیج آرسلانك اوغوللرینك بر برلریله محاربه لری یوزندن روملردن دها ضعیف بر حاله دوشمش اولان تورکلرده روملره القای خوف وحرمت ایتمکه قادر اولامایورلردی . بر برلریله بوغوشمقدن باشقه بر شی دوشونمیورلردی. قطب الدین ملك شاه وفات ایتمشدی. رکن الدین سلیمان ایله مسعود اونك ممالکی ایچون غوغا ایتدکدن صوکره نهایت پایلاشمشلردی . رکن الدین سلیمان غیاث الدین کیخسروه هجوم ایتدی . بو ایکی قارداش آراسنده کی خصومتك سببی غیاث الدینك خرستیان بر والده دن دوغمش اولماسی ایدی . اسکی اراضیسنه مالك اولمق ایسترسه قونیه یی ویرمه سنی رکن الدین طلب ایتدی. برادرینه مقاومت ایده مه ین غیاث الدین ، سوریه یه ، حلبده حکمران اولان صلاح الدینك اوغلی ظاهر Dhaherك یانینه چکیلدی. فقط اوراده امید ایتدیکی معاونته نائل اولامانجه استانبوله کیتدی . ممالکنه عودت ایچون اوراده اوزون مدت

سنه ۱۲۰۰ ابو الفدا نیسه ت

عسکر بکله‌دی . رجالری بیهوده اولدی . آناطولی‌یه دوندی.
اوراده برادری رکن‌الدینك کندیسنی قتل ایتدیرمك اوزره
آرامقده اولدیغی خبر آلدی . بونك اوزرینه ارمنستانه‌لوبون
Leboun یاخود لیوون Livon ك یانـنه التجا ایتـدی .
رکن‌الدین ایله تعهداتی ومعـاهداتی موجود اولان بو قرال
غیاث‌الدینك دخالتنی قبول ایتدیسه‌ده هیچ بر یاردیمده‌بولونمادی.
بونك اوزرینه تکرار استانبوله کیده‌رك اوراده عادی بر فرد
صفتیله یاشادی .

سنه ١٢٠١ ابوالفرج ابوالفدا

غیاث‌الدینك مغلوبیتی رکن‌الدینی دها قوی ، دها حریص
یاپدی . سلاحلرینی ، برادری معزالدین قیصر شاهه تابع اولان
ملاطیه طرفلرینه چویردی ، بو شهری ضبط ایتدی [١] .
صـوکره ارزن‌الروم [ارضروم] اوزرینه یورودی . بو شهر
چـوقدن بری خصـوصی بر عائله النده ایدی . او زمان
اوراده محمد بن صـلتق Saïq حکمران اولمقـده ایدی .
سـلطانك علو جنابنه اعتماد ایده‌رك صـلح عقد ایتمك اوزره
استقباله کیتدی. فقط توقیف اولوندی. ارزن‌الروم سلچوقیلرك
تحت تابعیتنه کچدی . صـوکره رکن‌الدین پایتختنه دوندی .
ایمپراطور آلکسی بورایه بر باطنی کوندرمشدی . اهل صلیب
زماننده شیخ‌الجبلك تبعه‌سی اولان وممنون اولمادقلری حکمدار-
لری یاخود پاره مقابلنده اولدیرتملك ایسته‌نیلن کیمسه‌لری قتل

[١] ابوالفرجه نظراً ٥٩٧ تاریخ هجریسی رمضاننده .

نیسه‌ت ایدن کیمسه‌لره بونامی ویریرلردی. سلطانی اولدیرمك امرینی
آلمش اولان باطنی تشبثنده موفق اولامادی. بونی کیمك
کوندردیکی آکلاشلدیغی جهتله رکن‌الدین درحال روملرك
اراضیسنه کیردی، شرق ولایتلرینی تخریب ایتدی. حکمدار
سنه ١٢٠٣ برمدت صوکره، بش کون دوام ایدن برصانجی نتیجه‌سنده
١٢٠٤ وفات ایده‌رك [١] ممالکی هنوز چوجوق بولونان اوغلی قیلیج
ابوالفدا آرسلانه براقدی.
ابوالفرج

استانبولده بولونان غیاث‌الدین کیخسرو بوخبری آلیر
آلماز آسیایه عودتله قونیه‌یی ضبط ایتدی [٢]. کنج قیلیج
آرسلانی اورادن قوغدی. فقط برآز کچمه‌دن یکی برحربه
نیسه‌ت آتلدی. ماوروزوم Mauvrozomes ك قیزیله‌أولنمشدی. بوده
استانبول ایمپراطوری بودوان دوفلاندره‌قارشی عصیان ایتمشدی.
هر ایکیسی‌ده مندرس جوارنده‌کی بوتون شهرلری تخریب
ایتدیلر. فرانقلرك النده ایمپراطورلغی استرداد ایتمك فکرنده
بولونان ته‌ئودور لاسقاریس، ماوروزومی مغلوب ایتدی.
صوکره، سلطان غیاث‌الدین ایله صلح ایده‌رك ازنیق وبروسه‌یی
١٢٠٥ اله‌کچیردی. ازنیقده ایمپراطورلغنی اعلان ایتدی. سلطان ده
ابوالفدا دیکر طرفدن استانبولده‌کی فرانقلره قارشی حربده دوام ایله

[١] ٦٠٠ تاریخ هجریسی ذی‌القعده‌سنده.
[٢] ٦٠١ تاریخ هجریسنده

نیسه‌ت ۱۲۰۶ آلدوبراندین Aldobrandin ك شدتلی مقاومتنه رغماً آنطالیه‌یی ضبط ایله‌دی [۱] .

استانبول ایمپراطورلغی فرانقلرك النه کچدکدن صوکره سلطانك آرتق بوجهتدن قورقوسی قالمامش کبیدی . چونکه استانبول ایمپراطورلغنده اغتشاشات حکمفرما اولیوردی .

۱۲۰۸ ابوالفدا عسکرلرینی ارمنیلر علیهنه چویردی [۲] . بونلرلی وون نامنده برقراللك اداره‌سنده ایدیلر . حلب ملکی وصلاح‌الدینك اوغلی ظاهر بوسلطانه عسکر ویردی . سلطان ، ارمنستانك باشلیجه

نیسه‌ت ژورژآقروپول قلعه‌لرندن بری اولان فرفوس PharPhous شهرینی ضبط ایتدی غیاث‌الدین اورادن آنطالیه‌یه کچدی . فرانقلر طرفندن استانبولدن طرد ایدیلمش اولان ایمپراطور آلکسی‌ده اورایه کیتدی . ایمپراطور ، تکرار حکومت الده ایتمك اوزره کندیسنه عسکر ویرمه‌سنی سلطاندن رجا ایتدی . بالخاصه ، دامادی ته‌ئودور لاسقاریسك ازنیقده تأسیس ایتدیکی ایمپراطورلغی اله کچیرمك ایسته‌یوردی . غیاث‌الدین اوکا بر چوق پاره وعد ایتدی . عسکر طوپلادی . ایمپراطورلغی آلکسی‌یه براقماسی ایچون لاسقاریسه خبر کوندردی . لاسقاریس جواب ویره‌جك یرده حربه باشلادی . درحال ، سلطان مندرس اوزرنده کائن آنطاکیه شهرینه یاقلاشدی ، بو شهرك ضبطی ایمپراطورلغك

[۱] ۶۰۳ تاریخ هجریسنده
[۲] ۶۰۵ » »

استیلاسنی قولایلاشدیره‌جغنی امید ایدییوردی . لاسقاریس سکز یوزی لاتینلردن مرکب بیك سواری ایله اولیمپ داغنی آشدی ، قایستره Caystre دن کچدی . بردن بره تورك اردوسنك قارشیسنه چیقدی . ایکی طرف صف حرب ترتیب ایتدیلر . سلطانك معیتنده یکرمی بیك کشیلك بر اردو واردی . فقط او قدر دار بر یرده ایدی که عسکری یاییله‌مایه‌جغی ایچون بونلردن استفاده ایده‌میوردی . گزیده عسکردن عبارت اولان سکز یوز لاتین تورکلره صالدیردیلر . دمدار قطعاتنه قدر نفوذ ایتدیلر . بو ایلك مغلوبیتدن نومید اولمایان سلطان، عسکرلرینی طوپلادی . هر طرفدن لاتینلری صاردی . پك چوغنی تلف ایده‌رك بوتون روم اردوسنی فراره مجبور ایتدی . هر طرفده لاسقاریسی آرایوردی . کورور کورمز اوزرینه بر ضربه ایندیره‌رك آتدن آشاغی دوشوردی . لاسقاریس قیلیجنی چکدی . پایان اوله‌رق حرب ایتدی . بالخاصه دشمنك بارکیرینك پاچاقلرینه هجوم ایده‌رك سلطان ایله برابر حیوانی دوشوردی . صوکره درحال سلطانك اوستنه آتیله‌رق باشنی کسدی [١] . بر مزراغك اوجنه طاقدیردی . غالب کلمش اولان تورکلر فرار ایتدیلر . لاسقاریس آنطاکیه‌یه کیردی . تورکلرله صلح یاپدی . قاین پدری آلکسی‌یی ازنیقه کوتوردی

ابوالفدا
ابن شحنه
نیسه‌فور
ژورژ

---

[١] ٦٠٧ تاریخ هجریسنده . دربلو بونك آلتی سنه سلطنت سورمش اولدیغنی سویلیور .

غياث الدينك وفاتندن صوكره اوغلى عزالدين كيكاوس [١] يرينه كچدى. ارزن الرومده حكمران اولان عموجه‌سى طوغرول شاه [٢] كلوب عزالدينى سيواسده محاصره ايتدى [٣]. فقط عزالدين حران ورها ملكى اشرف [٤] ه مراجعت ايتديكى ايچون طوغرول شـاه درحال محاصره‌يى قالديردى. عينى زمانده، عزالدينك برادرى علاء الدين كيقباد كلوب آنقره‌يى ضـبط ايتدى. فقط سلطان بو شهرى استرداد ايله برادرينى اسـير آلدى. اونك طرفنى التزام ايتمش اولان اميرلرك صـاچلرى صاقاللرى تراش ايديله‌رك بر باركيره بينديريلديلر. اطرافلرينى بر طاقم فنا قادينلر صاردى. اوكلرنده بر منادى يوروية‌رك حكمدارينه خيانت ايدنلرك جزاسى بودر ديه تشهير ايتـدى. طوغرول
سنه ١٢١٣ شـاه عليهنده حرب دوام ايديوردى. كيكاوس بونك النذن مملكتنى آلدى [٥]. عموجه‌سـنى بر چوق امرا ايله برابر اولديرتدى. برادرى علاء الدين كيقباده قارشى‌ده بويله ياپمق
١٢١٤ فكرنده ايدى. فقط سراى اركاننك رجالرندن متأثر اوله‌رق اونى يالكز حبس ايتديرمكله اكتفا ايله‌دى. ازنيق ايمپراطورى تەئودور لاسقاريسه قارشى‌ده عينى مساعده‌كارلقده بولوندى.

---

[١] دربلو بونك اسمنى ذكر ايتميور.
[٢] قيليچ آرسلانك اوغليدر.
[٣] ٦٠٩ تاريخ هجريسنده.
[٤] صلاح الدينك برادرى ملك عادلك اوغلى.
[٥] ٦١٠ تاريخ هجريسنده.

لاسقاريس تورکمنلر طرفندن طوتولمش [١] وسلطانه کوتو - رولمشدی . سلطان بونك وقتیله پدرینی أولدیرمش اولدیغنی دوشونه‌رك بردن بره همان اعدام ایدیله‌سنی امر ایتدی . لاسقاریس مهم بر پاره ایله برابر بر چوق شهرلر وحصارلر تکلیف ایتدیکی جهتله سربست براقدی . فقط سلطانك الندن قورتولور قورتولماز تعهداتندن هیچ برینی طوتمادی .

سلطان کیکاوس بو دساسلقدن انتقام آلمغه اوغراشمادی. حلبك فتحی اونی دها چوق ممنون ایده‌جکدی . بوشهرده حکمران اولان صلاح الدین زاده ظاهر [٢] وفات ایتمشدی . عزیز [٣] اسمنده کوچوك یاشده بر چوجوق براقمشدی . کیکاوس ، صمصات Samosath ملکی افضل [٤] ایله بر معاهده یاپدی . بو معاهده‌نامه موجبنجه ایکی حکمدار حلبی صوکره ، اشرف [٥] ك تحت حکمنده بولونان یرلری فتح ایتمك اوزره قوتلرینی برلشدیرمکی تعهد ایدیورلردی . حلب ،

سنهٔ ١٢١٨ ابوالفدا ابن شحنه

[١] ٦١١ تاریخ هجریسنده

[٢] ملك الظاهر غیاث الدین غازی بن صلاح الدین. ٦١٣ تاریخ هجریسنده وفات ایتمشدر .

[٣] ملك العزیز محمد .

[٤] ملك الافضل نورالدین علی. ٦٢١ تاریخنده وفات ایتمشدر .

[٥] ملك الاشرف موسی . رها یاخود اورفه وحران ، صوکره‌ده شام ملکیدر . صلاح الدینك برادری ملك العادل سیف الدین ابوبکرك اوغلی ایدی .

افضلك النه دوشه‌جكدی . اشرفك النده بولونان اورفه ایله
حران كیكاوسك اولاجقدی . كیكاوس رعبان Roban شهرینی
ضبط ایله درحال افضله تسلیم ایتدی . فقط دها مهم برموقع
اولان تل‌باشر حقنده بویله داورانمادی . اونی كندیسنده
آلیقویدی . افضل مرلدانمغه باشلادی . مقاولاته رغماً منبج
شهرینی ده كندی ممالكنه ضم ایتدی . فقط بو شهرده بولوندیغی
صیراده ، حلب اوزرینه یوردین پیشدارلرینك اورفه ایله
بزاعه Bouzaa وادیسنده عربلر امیری مانع Mani طرفندن
مغلوب ایدیلدیكی خبرینی آلدی . درحال قاچدی . اشرف تل‌
باشره ، رعبانه ودها سائر مواقعه كیردی . یالكز قالان افضل
صمصاته دوندی .

سنه ۱۲۱۹ ابوالفدا ابوالفرج ابوالمحاسن

كیكاوس [۱] كندی مملكتنه عودتله ایرته‌سی سنه‌ورمدن
وفات ایتدی [۲] . چوجوقلری پك كوچوك اولدقلری ایچون
یرینه‌ گچه‌مزلردی . عسكرلر ، فرات ساحلنده‌المنشار [۳] - Almins
char محبسندن برادری علاءالدین كیقبادی چیقاره‌رق اونی
سلطان اعلان ایتدیلر . اقربالرندن بری ، كیكاوسك قتل

[۱] ابوالفدا بونك لقبی‌الملك الغالب اولدیغنی سویلیور . دربلو
آنحق برسنه سلطنت سوردیكنی یازییور .

[۲] ابوالمحاسن ٦۱٥ تاریخنده وفات ایتدیكنی سویلیور .
بن‌ابوالفدا وابوالفرج ایله برلكده ٦۱٦ تاریخنی ترجیح ایدیورم .

[۳] ملاطیه قربنده .

ایتدیرمش اولدیغی ارزن الروم ملکی طوغرول شاه [۱] ك اوغلی ده بر آزصو کره [۲] کورجستان ملکی اولدی . کورجستان قرالی مپ لاشا جورجی Mepe Lacha Giorgi هیچ چوجوق براقمادن وفات ایتمشدی. قرال عائله‌سندن یالکز لاشاجورجینك سلفی مپ تامارك قیزی قرالیچه روسودان Rousoudan قالیوردی . کورجیلر بونی قرالیچه اوله‌رق طانیدیلر . ارزن‌الروم ملکنی ده اوکا زوج اوله‌رق انتخاب ایتدیلر . کورجستان من القدم بر خرستیان حکمدارینك تحت اداره‌سنده بر قراللق اولدیغی جهتله ارزن الروم ملکی اسلامیتی ترك ایتدی . کیدوب روسودان ایله أولندی ایسه‌ده چوق زمان امتزاج ایده‌مدی . بو پرنسس کوله‌لرندن بریله علناً مناسباتده بولونیوردی . ارزن‌الروم ملکی اونی براقدی . کیتدکجه رزیلانه سفاهتلرله بوتون بوتون حیثیتنی قیران قرالیچه اك عادی طبقه‌دن خلق آراسنده اك ایری یاری کوزل آدملری انتخاب ایتدی . اوصاندقچه بونلری فدا ایتدی . هیچ کیمسه آرتق قرالیچه‌نك قوجه‌سی اولمق ایسته‌مدی . أولمك ایچون اسلامیتدن واز کچمه‌سنی آرزو ایتدیکی کنجه‌لی بر مسلمان بو تکلیفی رد ایتمك جرئتکارلغنده بولوندی . بو قرالیچه‌نك شهرت و حیثیتنی لکه‌لین سفاهتلر

سنه
۱۲۲۳
ابوالفدا

---

[٤] مغیث الدین بن قیلیج آرسلان بن مسعود بن قیلیج آرسلان دیه معروفدر .

[٥] ٦٢٠ تاریخ هجریسنده .

کورجیلرك حریتلرینك محافظه‌سنه خدمت ایتدی . کورجستان سلچوقیلرك تحت حکمنه دوشمك اوزره ایدی . سلچوقیلر روملر طرفندن تهدیداته معروض بولونمادقلرندن ، اهل صلیبك کچمه‌سی یوزندن غائله‌لره دوچار اولمادقلرندن حکم و نفوذلرینی فرات طرفلرینه دوغرو کیتدکجه توسیعه امکان بولیورلردی . کورجستانك جنوبنده کائن اولان مملکتلر اوزمان ارتق Ortokides عائله‌لری حکمدارلرینه تابع ایدی . بونلردن بری اولان مسعود امد شهرنده حکمران اولیوردی . علاءالدین کیقباد ، حصن منصوری وکاخته Kakhtaیی بونك الندن ضبط ایتدی .

سنه ۱۲۲۲ ابوالفدا دیاربکری

ارتقیلرده سلچوقیلر کبی تورك نسلندن اولوب بو مملکتده یرلشمشلردی . بو مهاجرت اقوام دوشونولونجه حیرتلره دوشمه‌مك قابل دکلدر . تاتارستانك اعماقندن حرکت ایدن بو تورکلرك نه‌قدر چوق یرلره یایلدقلرینی کوردك . خلیفه‌لر ایمپراطورلغنی شدتله صارصدیلر . ارض مقدسی تحت حکملرینه آلدیلر . بونك اوزرینه آوروپانك اك اوزاق یرلرندن بوبارباریلری طرد ایتمك اوزره بیکلرجه آدملر کلدی . فرانقلر وسائر اهل صلیب تورك ایمپراطورلغنی تزلزله اوغراتدیلر ، انقاضنك برقسمی اوزرنده یرلشدیلر . عینی زمانده آسیا یکیدن چین

[٦] ٦٢٣ تاریخ هجریسنده . پك موثوق بر محرر اولمایان دیاربکری بو وقعه‌نك ٦٢٢ تاریخنده جریان ایتدیکنی سویلر .

حدودلرندن یکی بر سورو قوم دها یوللایور . بونلر تورك عائله‌لرینی محو ایدییورلر و چوق کره فرانقلر لهنده حربه کیریشیورلر . آسیا ایله آوروپانك ایکی اوجنده‌کی اقوام سوریه‌ده تلاقی ایدییورلر .

سنه ١٢٢٩

خوارزم سلطانلرینك قوتی اوزمانه قدر تاتار قوملرینك آسیانك غرب ولایتلرینه آقین یاپمالرینه مانع اولمشدی . بو ایمپراطورلغك صوك سلطانی اولان جلال‌الدین منکبرنی Mankberni — که اسلامیتدن صوکره شرقده یتیشن حکمدارلرك الك بویوکلرندن بریدر — بو دشمنلری دائما پوسکورتمشدی . فقط جلال‌الدین ، ایرانك غربنده کائن اولان بوتون ممالکی ضبط ایتمك تهلکه‌سنی ارائه ایدییوردی . بو تهلکه شام ملکی شرف ایله کیقبادی برلشدیردی . ارمنستانده خلاط شهرینی محاصره ایله مشغول اولان جلال‌الدینه کیدوب برلکده هجوم و اونی چکیلمکه مجبور ایتدیلر . دفعات ایله بو شهر پیشکاهنه کلن خوارزم سلطانی فرارده مضطر قالدی . فقط بو غلبه [١] خوارزم سلطانه اولدیغی قدر اشرف ایله کیقباد حقنده‌ده مشئوم اولدی . خوارزم سلطانك ضیاعی بوتون آسیانك انقراضنی انتاج ایتدی . مسلمانلر آرتق موغوللره قارشی قویه‌جق برسد بولامادیلر .

موغول ملتی جنکیز خانك تحت حکمنده ، ایلریده

---

[١] خوارزم سلطانی ٦٢٦ سنه‌سی رمضانك ٢٩ نده مغلوب اولدی .

کوروله‌جکی اوزره ، بوتون تاتارستانی وچینك برقسمنی ضبط ایتمش، خوارزم جهتنده ایلریله‌مش ، متعدد مصادماتده سلطان جلال‌الدینی مغلوب ایتمشدی . جلال‌الدین ، قونیه سلطاننك و شام ملکی اشرفك معاونتنی طلب ایتدی و کندیسی مغلوب اوله‌جق اولورسه موغوللرك بوتون آسیایی استیلالرینه یول آچلمش اوله‌جغنی آکلاتدی . خوارزم سلطاننك شان وشرفنه حسد ایدن بوایکی حکمدار لازم اولان قوهٔ معاونه‌یی اسیرکه‌دیلر. سلطان تماميله مغلوب اولدی . خوارزم ایمپراطورلغی انقراض بولدی. خوارزم امراسندن برچوغی برمقدار عسکرله سوریه‌یه قاچدیلر و اوراده بویوك تخریباتده بولوندیلر . بو امیرلرك
ابوالفدا ابوالفرج باشلیجه‌لری برکت خان Barkab ، کشلوخان Keschlou ، صارو خان ، فرخان Far ، بوری خان Bouri ایدیلر . بونلر کلوب کیقباده عرض خدمت ایتدیلر . کیقباد بونلری
سنه قبول ایتدی ، اوردوسنده قوللاندی [١] .
١٢٣٢ جلال‌الدینك مغلوبیتندن صوکره ارمنستانه قدر نفوذ
ابوالفرج ایتمش اولان موغوللری خوش‌طوتمق کندی منفعتی اقتضاسندن اولدیغنی کیقبادچوق‌کچمه‌دن تقدیر ایتدی. بونلرك تاتارستانده حکمران اولان اوقتای Oktai نامنده‌کی بویوك خانلرینه بر سفیر یوللادی[٢] . غربی آسیانك الك ذی‌قدرت حکمدارلرندن

[١] مؤخراً عثمانلی ایمپراطورلغی تأسیس ایدن تورك رؤساسی احتمالکه بوخوارزمی تورکلری آراسنده ایدیلر .

[٢] ٦٣٠ تاریخ هجریسنده .

بری اولان کیقباد ، کندی سفیرینك نه قدر متعظمانه قبول ایدیلدیکنی ایشیدنجه ، هله قاره‌قورومه کله‌جك اولورسه کندیسنه مهم عنوانلر توجیه ایدیله‌جکنه دائر وعدلر [۱] ایله برابر برده دعوتنامه آلنجه صوك درجه‌ده حیرته دوشدی. مغوللرك بو عظمتنه آلیشقین دکلدی . بناءً علیه ، محقرانه داورانه‌رق ارمنستانده حربه کیتدی . اشرفك تحت حکمنده بولونان خلاط و سرمانوای شهرلرینی ضبط ایتدی . بو حکمدارك ، مصرده حکومت ایدن برادری کامل [۲] ، صلاح‌الدین عائله‌سنه‌منسوب حکمداروشهزاده‌لرله [۳] درحال کلدی . ارزق یاخود کوك صو قییسنده اوردوکاه قوردی . سنه ۱۲۳٤

---

[۱] « اختاجی » Ikhtadgi عنوانی وعد ایدلشدی. دربلویه کوره باشقه برحکمدار طرفندن عهده‌سنه برمملکت توجیه ایدلمش تابع برحکمدار معناسنه ایدی .

[۲] ملك الکامل ابوالفتح ناصر بن محمد ابن ملك العادل نصیرالدین ابوبکر .

[۳] باشلیجه‌لری شونلردی: شام حکمداری ملك‌اشرف‌موسی؛ میافارقین حکمداری ملك مظفر غازی ؛ جعبر قلعه‌سی حکمداری الحافظ آرسلان شاه ؛ ملك العادلك اوغللری صالح و اسماعیل ؛ ملك‌المعظم توران شاه ابن صلاح‌الدین ؛ بیره حکمداری ملك‌الزاهر داود ابن صلاح‌الدین ؛ صمصات حکمداری ملك الافضل موسی بن صلاح‌الدین ؛ ملك‌الافضل علی ؛ حما حکمداری ملك المظفر محمود ؛ عینتاب حکمداری ملك الصالح‌احمد؛ کركKrac حکمداری ملك الناصر داود؛ حمص حکمداری ملك المجاهدشیرکوه .

ابوالفدا
ابوالفرج

اورادن بعض مفرزه‌لر کوندردی . بونلر حصن منصوری خراب ایتدیلر ، فقط دها ایلری کیده‌مدیلر . چونکه علاء الدین داغلرده‌کی کچیدلره عسکر اقامه ایتمشدی . کامل ، امد [دیاربکر] جوارنده سویدا Souaïda یه دوغرو یورومك فکریله فراتی کچدی . اوکی صیرا حما ملکی مظفر محمود قومانداسنده ایکی بیك بش یوز عسکر کوندرمشدی . کیقباد بو قولی تمامیله مغلوب ایتدی . حما ملکی خرتبرت [خرپوت] Khortobret ه قاچدی . اوراده برآز صوکره محاصره آلتنه آلندی . مصر سلطانی ، سویداده ایدی . عائله‌سنه منسوب حکمدارلردن ممنون دکلدی . خرپوتك امدادینه کیتمکه جسارت ایده‌مدی . محمود عرض تسلیمیته مجبور اولدی [۱] . کامل تکرار مملکتنك یولنی طوتدی . کیقباد کیدوب رهاشهرینی ضبط واوچ کون یغما ایتدی . بونده مسلمان خرستیان هیچ کیمسه استثنا ایدیلمه‌مشدر . عینی معامله‌یه معروض قالمقدن قورقان حران سکنه‌سی شهرك آناختارلرینی کتیردیلر . رقه ایله باصره Basira ده تحت انقیاده آلندی . بوتون بو یرلر مصر سلطانته عائددی . کیقباد کندی مملکتنه دونردونمز اونلری استرداد ایتدی [۲] .

سنه
۱۲۳۵
ابوالفدا

کیقباد نائل اولدیغی فتوحات عظیمه‌دن دولایی امراسنه ضیافت ویردیکی برصیراده هجوم دمدن خسته‌لانه‌رق ایکی کونده وفات

[۱] ٦٣١ سنه‌سی ذی القعده‌سنده .

[۲] ٦٣٣ تاریخ هجریسنده .

ابوالفرج ایتدی [١] . اون ایکی سنه سلطنت سورمشدی [٢] .

کیقباد، عائله‌سنك اك بویوك حكمداری نظریله باقیلابیلیر [٣] . تخته چیقدیغی وقت قانونلر وضع ایتدی . ایمپراطورلغنك حدودینی توسیع ایله‌دی . قومشولرینه قورقو و حرمت، تبعه‌سنه‌ده محبت حسلری ویردی . جسور، احتراصاتنده اعتدالپرور، معیتنده کیلره قارشی شدید ایدی . امراسنك قصورلرینی هیچ عفو ایتمزدی . قانونه غایت رعایت ایدر، حتی بو خصوصده‌کی افراطنی بعضاً ظالملك درجه‌سنه واردیرردی .

[١] ٦٣٤ سنه‌سی شوالنده .

[٢] دربلو یا کلش اوله‌رق ٢٦ سنه سلطنت سورمش اولدیغنی سویله‌یور. تورك مورخلری، تورك ایمپراطورلغنك مؤسسلری ارطغرل ایله عثمانك بونك دور سلطنتنده ظهور ایتدكلرینی سویله‌یورلر . علاءالدینی دها چوق یاشاته‌رق عثمانه ٦٨٠ تاریخنده طبل وعلم ویردیکنی، ٦٩٩ تاریخنده موغوللر طرفندن مغلوب ایدیلدیکنی، میشل پاله‌ئولوغ نزدینه‌چکیله‌رك اوراده ٧٠٣ تاریخنده وفات ایتدیکنی ادعا ایدییورلر . بونك، حكمدارلرینه دها پارلاق بر منشأ تعین ایتمك ایچون تورکلر طرفندن ایجاد ایدیلمش اولدیغی آشکاردر . علاءالدین ٦٣٤ تاریخنده وفات ایتمشدر . میشل پاله‌ئولوغ نزدینه التجا ایده‌مه‌مشدر . چونکه اودها اوزمان تخته چیقمامشدی . اونك یانته قاچان حكمدار عزالدیندر . بونکله قاریشدیریلییور . عزالدین‌ده عثمانه ٦٨٠ تاریخنده علم ویره‌مه‌مشدر . چونکه ٦٧٧ ده اولمشدر . عثمان ساده‌جه عاصی برامیردر . مورخلر تغلبنی ستر ایتمکه چالیشمشلردر . فقط مختلف وقایع تاریخیه‌نك بر برینه ارتباط ایتمه‌سی لازم کله‌جکنی دوشونه‌مه‌مشلردر .

[٣] ابوالفدایه نظراً کندیسنه سلطان عالم لقبی ویریلیور .

ابن شحنه
ابو المحاسن

سلجوقی ایمپراطورلغنك پارچه‌لانمه‌سی نتیجه‌سنده تشکل ایتمش اولان کوچوك حکومتلری هپ کندی تحت حکمنده برلشدیردی. فقط اونك زمان اداره‌سنده غایت یوکسك بر درجهٔ شوکته واصل اولان بو ایمپراطورلق وفاتنی متعاقب سقوط ایتدی. بر مدت بویله انحطاط ایچنده قالدقدن صوکره نهایت منقرض اولدی.

سنه
۱۲۳۶
ابو الفرج

بوتون امرا، اوغلی غیاث الدین [۱] کیخسروه بیعت ایتدیلر. بو حکمدار ابتدا، معیتنده‌کی خوارزمی رؤساسنی کندی علیهنه تحریك ایتدی. بونلردن قیر خان Gaïr نامنده برینی قتل ایتدیردی [۲]. بوندن دولایی بو اجنبی عسا کری اوقدر حدت ایتدیلر که ملاطیه‌یی، کاخته‌یی Kakhtin خرپوتی، صمصات، سویدا جوارلرینی تخریب ایده‌رك اونك ممالکندن چیقدیلر. حلب ملکی ناصر بو امرایی کندی نزدینه دعوتله رها و حران جهتلرینه یرلشدیردی.

سوریه ایله مصره صاحب اولان صلاح الدین عائله‌سی غایت تکثر ایتمشدی. عائله افرادینك هر بری برمقدار اراضی‌یه مالك ایدی. بربرلرینك ضررینه اوله‌رق توسیع ملك ایتمکدن باشقه برشی دوشونمیورلردی. بویوزدن هپ محاربات ایله

---

[۱] بزم مورخلرمزدن بعضیلری کندیسنه غویات Goviathe دییورلر.

[۲] ٦٣٤ تاریخ هجریسنده.

ابوالفدا مشغول ایدیلر . اوزمان بونلر ایچون اك قورقوله‌جق قومشو قونیه‌سلطانلری ایدیلر . هر بری بونلری کندی طرفنه جلبه
سنه چالیشیوردی . شام حکمداری اشرف ، کیخسروی مصر
۱۲۳۷ سلطانی کماله قارشی حرب ایچون پك‌چوق تشویق ایتدی .
فقط کیخسرو حلب حکمداری ناصرایله اتفاق ایتمکی ترجیح ایده‌رك اوکاهمشیره‌سی ملکه خاتونی [۱] ویر ی . کندیسی‌ده عینی زمانده ناصرك‌همشیره‌سی غازیه‌خاتون [۲] ایله‌اولندی[۳]. بو حیقته صهریت نتیجه‌سنده حلبده خطبه کیخسرو نامنه اوقوندی . یعنی کیخسرو اوراده سلطان طانمش اولدی .

۱۲۳۹ موغوللر غرب طرفنی کیتدکجه تهدید ایدیورلردی. قونیه
ابوالفرج سلطانی آسیانك اك‌قوی برحکمداری‌کبی تلقی‌ایدن بویوك خان
هایتون اوقتای بوایمپراطورلغی محوایتمك فکریله ارمنستانه دوغرو
سانوت بویوك براردو کوندرمشدی . کیخسرو بونلرك ورودندن خبردار اولونجه عسکرلرینی طوپلادی . بونلرك آراسنده قبریسلی لیمیناتا Liminata ایله وندیکلی بونیفاس دومولینی قوماندا‌سنده ایکی بیك لاتین‌ده واردی. برمحاربه‌یه کیریشمه‌مك اوزره امرآلمش اولان موغول قوماندانی دهاایلری یورومکی

---

[۱] کیقبادك قیزی اولان بوپرنسس هنوز پك‌کنج اولدیغی ایچون قوجه‌سنك یاننه ۶۵۲ تاریخنده کیتمشدر .

[۲] حلب حکمداری عزیز محمدك کریمه‌سی .

[۳] ۶۳۵ تاریخنده .

[٤] ۶۳۷ تاریخ هجریسنده .

مناسب کورمه‌یه‌رك چکیلدی . کیخسرو اونلرك رجعتندن استفاده ایله یالانجی بر پیغمبرك چیقاردیغی قاریشقلقلری تسکینه کیتدی .

سنه ۱۲٤۰ ابوالفرج ابوالمحاسن

باباسمنده بر تورکمن آماسیه جوارنده یکی برمذهب نشر ایدییوردی . کندیسنك پیغمبر اولدیغنی ادعا ایده‌رك برچوق کشی‌یی آلداتیوردی. تلمیذلرندن اسحق نامنده برینی صمصات تورکمنلرینه کوندردی . اسحق اوراده استادینك مذهبنی نشر ایتدی . چوق کچمه‌دن بابانك اطرافنه آلتی بیك سواری طوپلاندی . برچوقده پیاده‌سی واردی . للهدن باشقه‌الله بولنمادیغنه و بابانك الاهك رسولی اولمادیغنه شهادت ایتمه‌ینلری بوقوۀ عسکریه‌ایله تأدیب ایدییوردی . بویالانجی پیغمبرك دستورایمانی بوسوزلردی. حصن منصورده، کاخته‌ده، کرکرده، صمصاتده ، ملاطیه‌ده برچوق مسلمان وخرستیان قتل ایتدی . متعدد مصادماتده سلطانك عساکرینه غلبه‌چالدی . آماسیه‌ده بولوندیغی صیراده کیخسرو یکی براردو طوپلادی . بونلرك آره‌سنده برچوقده فرانق واردی . مسلمانلر بویکی مذهب طرفدارلریله حربه کیریشمکه جسارت ایده‌مدیلر . فرانق عسکری اولماسه ایدی محو اولاجقلردی . فرانقلر کمال جسارتله دشمنه صالدیردیلر و هپسنی قیلیجدن کچیردیلر . بابا ایله اسحق اسیر ایدیلدی . باشلری کسیلدی .

۱۲٤۲ موغول اردوسی نهایت ارمنستانه کیرمشدی . بو اردویه

ابو الفرج
ابو الفدا
ابو المحاسن
هایتون
برژرون

قوماندا ایدن جرماغـون نویان jarmaghounNovian ارضروم [١] شهرینی هجوم ایله ضبط ایتمشدی . کیخسرو رومـلردن ، فرانقلردن ، کورجیلردن ، عربلردن ، ارمنیلردن ، تورکلردن مرکب بویوك بر اردو ایله حدودلرینك مدافعه‌سنه قوشدی [٢] . ارزنجان جوارنده کوسه داغ Kousadagh دنیلن بر موقعده موغوللره راست کلدی . متعدد کوچـوك مصـادماتده موفقیت سـلطان طرفنده قالدی . یدی یوز فرانقك [٣] آلتمش بیك موغولی پوسکورتوب تعقیب ایتدکارینی کوردی . فقط ایکی اردو عمومی بر محاربه‌یه کیریشـدکاری وقت کیخسروك اردوسی درحال فرار ایتدی [٤] . سلطان

[١] سانوت بوکا آرسـورون Arsorsn دیر .

[٢] ٦٤٠ تاریخ هجریسنده .

[٣] برژه‌رون Bergeron ك روایتنجه بو عسـکر ایچنـده ره‌مون‌دو بر ندوز Brunduze ایله‌ره‌مون‌دوغاسغونی Gascogne نامنده ایکی کشی واردی وموغوللر طرفندن اسیر ایدلمشلردی . تاتارلر فرانقلرك ناصل حرب ایتدکارینی کورمکی مراق ایده‌رك قاپالی برده بونلری اوروشدیرمق ایسته‌دیلر . بوایکی فرانق ایسه‌موغوللرك اوزرینـه هجوم ایله کندیلری اتلاف ایدیلنجـه‌یه قدر اونلردن اوتوزینی‌اولدیردیلر . کرك بوحرکت کرك یدی یوز فرانقك آلتمش بیك موغـولی قوغالامه‌سی اونلره فرانقلر حقنده غایت بویوك بر فکر ویرمشدر .

[٤] سانوت بو هزیمتك ١٢٤٤ تاریخنـده وقوعه کلدیکنی سویله‌یورسه‌ده یا کیلیـر .

قیصریه‌یه قوشدی . اورادن زوجه‌لرینی وچوجوقلرینی آله‌رق آنقره شهرینه قاپاندی . بو قدر چابق بر فراردن حیرتده قالان موغوللر بوتون کون میدان حربده دوره‌رق تورکلری تعقیبه جسارت ایده‌مدیلر . چونکه بو قدر غلبه‌لق براردونك قاچماسنی ایجاب ایده‌جك درجه‌ده شدید بر محاربه جریان ایتمه‌مشدی . هرآن تورکلرك کری کله‌رك هجومه قالقه‌جقلرینه انتظار ایدییورلردی . ایشته کیخسرو اردوسی بو سایه‌ده قورتولمشدر . چونکه بر التجا کاه آرامغه وقت بولمشدر . موغوللر سلطانك ممالکنه یاییلدیلر . سیواس بونلره تسلیم اولدی . شهر اهالیسی حریتلرینی محافظه ایتمك شرطیله بوتون ثروتی غالبلره ویردی . مدافعه‌یه جسارت کوسترن قیصریه شهری یغما ، سورلری خاك ایله یکسان ایدیلدی . قادینلر وچوجوقلر اسیر کوتورولدی . سائر اهالی‌ده هپ اولدیرلدی . ملاطیه سکنه‌سنك بر قسمی حلبه قاچدی . دیکر قسمی باشلرنده باش پسقپوس ده‌نیس اولدیغی حالده مدافعه‌یه عزم ایتدیلر . فقط موغوللر بورایه یاقلاشمادیلر . یالکز فرار ایتمش اولانلر موغوللرك النه دوشدیلر وبو باربارلرك تجاوزاتنه معروض قالدیلر . موغوللر ارزنجان شهرینی‌ده بالهجوم اله کچیردیلر وشهری عادتا انقاضی آلتنه کومدیلر .

سنه ۱۲۴۳ کیخسرو هیچ برزمان بوقدر امداد احتیاجنده قالمامشدی . فقط قومشولرندن بویله برمعاونته انتظار ایده‌مزدی . استانبول

ایمپراطوری ایکنجی یوردان ، روم ایمپراطوری ژان دوقاس باتاز طرفندن تضییق ایدیلمکده اولدیغندن کیخسروه امداد کوندرمك شویله دورسون فرانقلرك استانبولده کی متزلزل حکومتلرینی ادامه ایچون بالعکس کیخسرودن استمداده مجبور اولدی . کیخسروك ژان دوقاس باتازه عائد ممالکه تجاوز ایده‌جکنی امید ایدیوردی . طرفیندن هیئت سفارتلر ارسال ایدیلدی. کیخسرو کندیسنه فرانق نسلندن بر پرنسس ویریلمك شرطیله تدافعی و تجاوزی بر اتفاق تکلیف ایتدی . بو پرنسسك کندی دیننده قالماسنه، بعض شهرلرده کلیسالر بنا ایدیلمه‌سنه مساعده کوستریوردی . حتی کندیسنك خرستیانلغی قبول ایده‌جکنه دائر بر امید ویریوردی . بودوان فرانسه‌دن ، موته کو Montaigu سنیوری اود Eudes لك کریمه‌سی اولان یکننی و همشیره‌سی الیزاتی چاغیرتدی. فقط ژان دوقاسك انتریقه‌لری نتیجه‌سی اوله‌رق بو معاهده نامه عقد ایدیله‌مدی . ژان دوقاس تورکلره دها جوار اولدیغی جهتله بودواندن زیاده اونلری ازعاج ایده‌بیلیردی. کیخسرو اونك اتفاقنی دها مرجح کوردی . کرك کندیسنك کرك اونك منفعتی موغوللری آناطولیدن اوزاقلاشدیرمقده اولدیغنی اوکا آکلاتدی . ایکی حکمدار مندرس اوزرنده تریپولی Tripoli شهرنده ملاقات ایتدیلر . فقط ژان دوقاس باتازك اردوسی سلطانی موغوللرك استیلاسنه قارشی مدافعه ایده‌بیله‌جك بر حالده دکلدی . کیخسرو ،

معروض اولدیغی تهلکه‌یی صاووشدیرمق ایچون موغوللره سفیرلر کوندره‌رك صلحه طالب اولدی. هر سنه برمقدار پاره ویرمه‌سی، بارکیر، اثواب، آو کوپکی دها سائر بوکا بکزر شیلر کوندرمه‌سی شرطیله موغوللر بو صلحه رضا کوستردیلر [١] . بونك اوزرینه سلطان اردوسنی طرسوس شهری علیهنه چویردی . بورایه

سنه ١٢٤٤ ابوالفرج

بویوك بر قوۀ سفریه کوندردی [٢] . عسکرلری طرسوسی محاصره آلتنه آلدیلر. شهر ضبط اولونه‌جغی صیراده کیخسروك وفاتی خبری کلدی [٣] . اردو درحال طرسوس اوکندن حرکت ایتدی . دائمی صورتده یاغان صوك بهار یاغمورلری مناسبتیله کچیلمز برحاله کلمش اولان یوللرده ارمنیلر بواردویی تعقیب ایله برچوق عسکر اولدیردیلر. کیخسرو جسور بر حکمداردی . فقط ایچکی‌یه وسفاهته پك دوشکونلك کوستریوردی . کورجستان قرالنك قیزیله أولنمشدی وبونی او قدر چوق سویوردی که پاره‌لرك اوزرینه رسمنی باصدیرمق ایستیوردی . فقط اوزرنده بر کونش بولونان

---

[١] ٦٤١ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٦٤٢ » »

[٣] ابن شحنه بونك ٦٥٤ هجری و ١٢٥٦ میلادی تاریخنده وفات ایتدیککنی سویلیورسه‌ده یاکلشدر. بوادعاسی عیناً ابوالفدادن آلنمشدر. او زمان معمر اولان ابوالفرج کیخسروك ٦٤٢ تاریخنده وفات ایتدیککنی یازیور . بن اونك سوزلرینی ترجیح ایتدم .

ر آرسلان رسمی ضرب ایتدیرمکله اکتفا ایتمشدی [١] .
اوچ چوجوق براقدی [٢] . که بونلر عزالدین کیکاوس ،
رکن‌الدین قیلیج آرسلان ، علاءالدین کیقباد ایدیلر . ایکی
اولکیلرک والده‌لری رومایدی . اوچنجیسی کورجستان قرالنک
قیزندن تولد ایتمشدی .

ابن شحنه
ابو الفرج
ابو الفد

الك بویوکلری اولان عزالدین کیکاوس تخته چیقدی .
امرا بوکا بیعت ایتدیلر . نامنه خطبه اوقوندی . عن اصل روم
اولوب امور اداره‌ده‌کی کیاست ومهارتندن دولایی خلقجه
پك سویلن وزیری جلال‌الدین قراطای Cortai [٣] بو اوچ
شهزاده آراسنه نفاق دوشمه‌سنه وایمپراطورلغك محو اولماسنه
مانع اولامادی .

سنه
١٢٤٥
ابو الفرج

موغول سراینده کیخسروك وفاتی خبر آلنیر آلنماز
بویوك خان اوقتای خلقی کیکاوسی تاتارستانه کیدوب کندیسنه

[١] بو مدالیه قرالك قوللقسیونلری آراسنده موجوددر .
آرسلانك باجاقلری آراسنده قویروغنه دوغرو اوچ ییلدیز کورولبور .
مدالیه‌نك اطرافنده شو کلمه‌لر اوقونیور : الامام المستنصر بالله
امیر المؤمنین . آکلاشیلیورکه او تاریخده مستنصر بغداد خلیفه‌سی ایدی .
دیکر طرفده‌ده شو یازی واردر : السلطان الاعظم غیاث الدنیا والدین
کیخسرو بن کیقباد . بو مدالیه قونیه‌ده ضرب ایدلمشدر .

[٢] دربلو بونك یرینه رکن‌الدین سلیمانك تخته کچدیکنی
و کندیسنك اوغلی اولدیغنی سویلیور . مدت سلطنتنی یکرمی سنه
کوستریور . فقط دربلونك بوتون بو تفصیلاتی یا کلشدر .

[٣] سلطان علاءالدینك اسیری ایدی . بونی او بویوتمشدی .

عرض تعظيمات ايتمكه دعوت ايله‌دی [۱] . سلطان موغول
سفيرلرينه برچوق هديه‌لر ويره‌رك اونلره مملكتندن اوزاقلا-
شه‌مايه‌جغنی ، چونكه روملرك وارمنيلرك همان تجاوز ايده‌جكلرينی
سنه
سويله‌دی . فقط سوزلرينه هيچ قولاق آصلماديغی ايچون
۱۲۴۷ برادری ركن‌الدينی وزيری بهاءالدين ايله برلكده اعزامه
مجبور اولدی . فقط بونك الك فنا بر تدبير اولديغی صوكره
آكلاشلدی . ركن‌الدين تاتارستانه واصل اولديغی زمان اوقتای
وفات ايتمشدی . موغوللرك مجلس عموميسنده حاضر بولوندی .
بو اجتماعده كيوك Gaïouk بويوك خان اعلان ايديلدی .
تاتارستانك بو يكی حكمداری كيكاوسی سلطانلقدن عزل
۱۴۲۸ ايده‌رك [۲] بو عنوانی ركن‌الدين قيليج آرسلانه ويردی .
سلطان كيكاوسك وزير اعظمی اولوب كنديسنك والده‌سيله
أولنمش بولونان وعلم وكمالی حسبيله تقدير اولونديغی قدر نفوذ
واقتدارينی سوء استعمال ايتمه‌سی يوزندن‌ده نفرت ايديلن
شمس‌الدين اصفهانی ، قيليج آرسلانك ايكی بيك موغول
سواريسی ايله تاتارستاندن عودت ايتمكده اولديغی خبر
آلنجه [۳] كيكاوسی آله‌رق اونكله برلكده دكيز كنارنده
برقلعه‌يه قاپانمق ويكی سلطانك ورودی اوزرينه جريان ايده‌جك

[۱] ٦٤٣ تاريخ هجريسنده .
[۲] ٦٤٥ « «
[۳] ٦٤٦ تاريخ هجريسنده .

وقايعه اوراده منتظر اولمق ايستهدى . فقط جلال الدين قراطاى اونى درحال توقيف ايتدى . قيليج آرسلانك وزيرى بهاءالدينى قونيهده كچن احوالدن خبردار ايتمك اوزره على العجله بر ساعى كوندردى . بهاءالدين بر مقدار موغول عسكرى سوق ايدهرك وزير اعظمى توقيف ايتديردى . خزينهلرينك نرده اولديغنى اوكرنمك ايچون اشكنجهيه اوغرادى ، صوكره اولديرديلر . افنديسى عزالدين كيكاوسك منفعتنى مدافعه ايله مشغول اولان جلال الدين قراطاى بهاءالدين ايله كوروشدى . موغوللره مقاومت امكانى اولماديغى ايچون ، نتيجهسى دائما مشكوك اولان بر حربه كيريشمكدن ايسه حكومتى ايكى شهزاده آراسنده تقسيم ايتمكى ترجيح ايلهدى . كيكاوسه قونيه ، آنقره ، آقسراى ، آنطاليه واو زمان توركيه نامنى طاشيان حوالينك غرب قسمى اصابت ايتدى . قيصريه ، سيواس ، ملاطيه ، ارزنجان ، أرضروم وبوتون شرق طرفلرى قيليج آرسلانه عائد اولدى . الك كوچوكلرى علاءالدين كيقباده برطاقم خصوصى املاك ويرديلر وسكهلرك اوزرينه اوچ شهزادهنك اسمنى ضرب ايتديرديلر [۱] .

سنه ۱۲۵٤ ابوالفرج

موغوللر كيكاوسدن غير ممنون ايديلر . بويوك خانه صداقت يمينى ايتمك اوزره بالذات تاتارستانه كيتمهسى ايچون اصرار ايدييورلردى . او زمان بويوك خان اولان منكو خان

[۱] سكهلردهشويازىواردر : السلاطين العظام عزوركن وعلا .

Mangou كنديسنه يكيدن سفيرلر يوللامشدى [١] . ياپديغى
اك بويوك خطانك برادرينى تاتارستانه كوندرمسندن عبارت
اولديغنى آجى بر تجربه ايله آكلامش اولان كيكاوس بو دفعه
بويوك خانك اوامرينه اطاعت ايتمكه قرار ويردى . فقط
سيواسه واصل اولور اولماز ، قيليج آرسلانه مربوط اولان
تورك امراسنك اونك جهتنى التزام ايتمه‌لرى قورقوسيله كرى
دوندى . قونيه‌يه كلدى . برادرى علاءالدينى تاتارستانه
يوللادى . بويوك خانه يازديغى بر نامه‌ده وزيرى جلال الدين
قراطاىك وفاتى وغرب طرفندن ممالكنى تهديد ايدن دشمنلرك
موجوديتى يوزندن تور كيه‌دن اوزاقلاشه ماديغنى
سويله‌يور وسكون تأسس ايدر ايتمز بالذات كله‌جكنى
تأمين ايله‌يوردى . فقط بو مكتوبى حامل اولان علاءالدين
مع التأسف يولده وفات ايتدى . كيكاوس ، موغوللرك
كنديسندن برخبر آلمايجه كلوب هجوم ايتمه‌لرندن ياخود
تختدن ايندير مه‌لرندن قورقدى . ذاتاً تاتارستانه كيتمه‌مكه
عزم ايتمشدى . انديشه‌دن آزاده قالمق ايچون
برادرينى اولديرتمك فكرينه دوشدى . ايشدن خبردار اولان
بعض امرا قيليج آرسلانى قاچيرديلر . بوشهزاده قلعه‌دن
برآجى قيافتنده ، باشنده برتپسى ايله چيقدى . خدمتجيلرى ده
آرقه‌سندن عينى قيافتده كنديسنى تعقيب ايتديلر . قيليج آرسلان

[١] ٦٥٢ تاريخ هجريسنده .

قيصريه‌يه كيده‌رك اوراده براردو طوپلادى. قونيه‌يه ياقلاشدى.
فقط اوزمانه قدر كنديسنه مساعد كيدن طالع آرتق
يار اولمادى . مغلوبيته اوغرادى ، برادرينك تحت اسارتنه
دوشدى . برادرى اونى Daulaou دوه‌لو قلعه‌سنه قاپاتدى . سنه
بومظفريت اوزرينه كيكاوس بوتون توركيه‌يه صاحب ۱۲۵۵
اولمقله برابر ينه مستريح دكلدى. بايجونويان [۱] BaijouNovian
نامنده برموغول قوماندانى هلاكوخان اردوسنك برمفرزه‌سيله
سلطانك ممالكنه ياقلاشدى، قيشلايه‌جق برايسته‌دى [۲] . كيكاوس
بونى هلاكودن قاچان برعاصى اولديغنى ظن ايده‌رك طرده
حاضرلاندى . سلطان اردوسنده بولونان برروم مفرزه‌سنه
قوماندا ايدن ميشل پاله‌ئولوغ ايله برلكده بوموغول قوماندانه
قارشى يورودى . ميشل پاله‌ئولوغ برمسئله‌ده عدم‌ممنونيتدن
دولايى ايمپراطور ته‌ئودورلاسقاريسك سراينى ترك‌ايله سلطانك نيسه‌فور
نزدينه التجا ايتمش ، كمال اعزازايله قبول ايديلمشدى . يولده ژورژ
توركمنلرك الندن آلدقلرى شيلرى‌ده سلطان اوكا اعاده ابوالفرج
ايتديرمشدى . ميشل پاله‌ئولوغ كمال شجاعتله حرب ايتدى . پاهيمه‌ره
موغوللر مغلوب اولمق اوزره ايديلر . فقط بركره دها هجوم
ايتمه‌لرى اوزرينه سلطانك عساكرى فراره باشلاديلر . بايجو

[۱] نويان موغولجه بركلمه‌در كه رئيس، قوماندان معناسنه كلير. عربجه امير كلمه‌سنك مقابليدر.

[۲] ۶۵۳ تاريخ هجريسنده .

[۳] ۶۵۵ تاريخ هجريسنده .

نویان کیدوب رکن الدین قیلیج آرسلانی قورتاردی واونی
آناطولی سلچوقیلرینه تابع اولان بوتون ممالکك سلطانی
اعلان ایتدی. کیکاوس سارد Sardes ده بولونان ایمپراطور
ته‌ئودور لاسقاریسك یانـنه قاچدی. ایمپراطور اوکا بویوك هدیه‌لر
ویردی . موغوللر قیلیج آرسلانی مدافعه بهانه‌سیله کیکاوسك
متفق اولدیغندن دولایی کندیسنه هجوم ایتمه‌لرندن قورقه‌رق
ایمپراطورلق داخلنده دورماغه اونی تشویق ایتدی . ایساق
دوقاس مورسوفل Mursuphle قومانداسنده درت یوز عسکر
ایله کری یوللادی . کیکاوس دکیزلی شهرینی اوکا تسلیم
سنه ایتدی . تورکیه‌یه کیردی . اورادن هلاکویه عرض اطاعت
۱۲۵۷ ایچون برهیئت سفارت کوندره‌رك [۱] بایجو نویانك حرکتندن
ابوالفرج دولایی شکایتده بولوندی . هلاکو ایکی شهزادەنك مملکتی
آرالرنده پایلاشمه‌لرینی امرایتدی . کیکاوس قونیه‌یه کیردی .
قیلیج آرسلان بایجو نویانك اردوکاهنه چکیلدی .

موغوللره پك اعتماد ایده‌مه‌ین ودائمی صورتده برادرینك
هجومنه معروض قالقدن قورقان سلطان کیکاوس کوردلردن،
تورکمنلردن ، عربلردن مرکب بویوك بر اردو طوپلادی .
شرف الدین احمد وشرف الدین محمد اسمنده ایکی کورد رئیسی
کلوب کندیسنه عرض خدمت ایتدیلر . سلطان شرف الدین
احمده مکافاةً ملاطیه‌یی ، شرف الدین محمده‌ده خرپوتی ویردی.
بوعلو جناب موغوللر وبوایکی شهر خلقنك خوشنه کیتمدی.

[۱] ٦٥٥ تاریخ هجریسنده .

ملاطیه اهالیسی شهر قاپیلرینی شرف‌الدین احمده قارشی قاپادیلر. شرف‌الدین احمد اوچ یوز کشی ضایع ایتدکدن صوکره کیدوب قالوندیا طرفلرنده تخریبات یاپدی. صوکره میافارقین ملکی، داخل اولدیغی امد الکاسنده اونی مغلوب ایده‌رك تکمیل معیتنده کیلرله برابر اتلاف ایله‌دی. شرف‌الدین محمدده خرپوت جوارنده آنقورای نویان طرفندن اولدیرلمشدر .

کیکاوس ملاطیه‌نك اداره‌سنی علی بهادره ویردی. علی بهادر اهالی‌یی کندیسنی قبوله مجبور ایتدی . رئیسلری ژوتی Jouti بکك قوماندасی آلتنده بوتون جوارلری تخریب ایدن اغاجری Ajaziens تورکمنلرینی مغلوب ایله‌دی . سلطان ایشلرینی دوزلتمکه، ممالکی داخلنده هر کسه تنتین حرمت ایتمکه باشلامشدی. تام بو اثناده بایجو نویان یکی براستیلایه قیام ایتدی . بعض مواقعی ضبط ایده‌رك قیلیج آرسلانه ویردی .موغول قوماندانی البستان Ablestain شهرینی آلدی ، بوراده آلتی بیك کشی قتل ایتدی . قادینلری ، چوجوقلری اسیر یاپدی. ملاطیه‌یی‌ده اله کچیردی . قیلیج آرسلان بورانك اداره‌سنی فخرالدین ایاز اسمنده مملوکلرندن برینه ویردی . نویان کیدر کیتمز علی بهادر ملاطیه‌یی استرداده تشبث ایتدیسه‌ده اهالی طرفندن پوسکورتولدیکی جهتله شهری محاصره ایتدی وصوك درجه صیقیشدیردی . مدهش برقیطلق خلقی عرض تسلیمته مجبور ایتدی . فقط جوارلر کاملاً تخریب ایدیلمش

اولدیغی ایچون قیطلق زائل اولمادی . کوپکلر ، کدیلر ، اسکی مشینلر ، لشلر غدادییه قاپیشیلمغه باشلاندی. بوقیطلق اثناسنده بر والده‌نك چوجوقلرینی یمك اوزره فرونه صالدیغی کورولمشدر. ایکی قاردشك اوقدر زماندن بری بربرلریله کیریشدکلری محاربه‌نك نتیجه‌سی ایشته بوکاوارمشدر .

سنه ۱۲۵۸ ابوالفدا ابوالفرج

موغوللرك دشمنلغنی قازانمش اولان کیکاوس اونلری تسکین ایچون هر واسطه‌یی دوشوندی . کندیسنی قاردشی ایله برابرچاغیرمش اولان هلاکونك یاننه کیتدی[۱] .سلچوقیلرك ممالکی یکیدن بوایکی قاردش آراسنده تقسیم اولوندی. کیکاوس قیصریه‌ایله برابر بویوك ارمنستان حدودینه قدر اولان ممالکه صاحب اولدی.قیلیچ آرسلان آقسرای‌ایله برابرروم حدودینه قدراولان حوالیده حاکم قالدی . ایکی سلطان صوکره هلاکو خانی فرات ساحللرینه قدر تعقیب ایتدیلر. بربرلریله باریشمش برحالده مملکتلرینه دوندیلر . فقط کیکاوسك اوزمان نائل

پاهیمه‌ره

اولدیغی صلح کندیسنك انقراضنی تعجیل ایتمکدن باشقه برشیئه یارامادی . تماميله عطالته وتذللکه اووردی . اوزمان سلچوقی ایمپراطورلغنك حاکمی اولان موغوللره قارشی دشمن کسیلمش ایرانك نفرتنی قازاندی . بونلرك برچوغی میشل پاله‌ئولوغك یاننه چکیلدیلر . پایتختی موغولله‌ره تابع بولونان و اسارت ایچنده معذب اولان کیکاوس‌ده یاننده

[۱] ٦٥٧ تاریخ هجریسنده .

سنه ۱۲۶۱

والده‌سی ، زوجه‌لری و چوجوقلری اولدیغی حالده مملکتنی ترك ایده‌رك میشل پاله‌ئولوغك یانـنه كلدی [۱] . یا مملکتنه دونمه‌سی ایچون عسکر ویرمه‌سنی یاخود ایمپراطورلق داخلنده اوتورمق اوزره اراضی تخصیص ایله‌مسنی طلب ایتدی . ایمپراطور، ایمپراطورلغه نائل اولمادن اول قونیه‌یه التجا ایتدیکی تاریخدن بری سلطان ایله آرالری غایت ایی ایدی . فقط میشل پاله‌ئولوغ سلطانی بیهوده وعدلرله اویالامقله‌ده اکتفا ایتمه‌یه‌رك قورقدیغی هلاكو ایله کیزلیجه مذاکراته کیریشدی . موغول حکمداری ، کیکاوسی تبعه‌سنك اونوتماسی ایچون اونك اسارتده قالماسنی ایسته‌یوردی . بو صورتله کیکاوسه تابع ممالکی قولایجه ضبط ایده‌بیله‌جکدی . بوندن دولایی میشل پاله‌ئولوغ سلطانی اینوز Aenus حصارینه کوندردی . اطرافنه محافظلر تعیین ایتدی . بو اوکا قارشی بر اثر احترام

باهیمه‌ره
پسه‌فور
ژروژ
ابوالفدا

[۱] ابوالفدا بو وقعه‌نك ۶۶۲ و ۱۲۶۳ تاریخنده جریان ایتدیکنی سویلیور و لاسقاریسه عطف ایدیور . ایمپراطور اوزمان ژان لاسقاریس اولمق لازم کلیور . فقط بو حکمدار ۱۲۶۲ تاریخنده قتل ایدیلمش اولدیغی ایچون بو وقعه‌یی ۱۲۶۱ تاریخنده جریان ایتدیریورم اوزمان ژان لاسقاریس ایله میشل پالوئولوغ حکمران اولیورلردی . روم مورخلرینه نظراً ، سلطان ، میشل پاله‌ئولوغه مراجعت ایتمشدر . بوراده اونلرك روایتنی تعقیب ایدیورم . ابوالفدا ، کیکاوسك استانبولی ضبط ایتمك ، لاسقاریسی‌ده اولدیرمك ایستدیکنی ، فقط ایمپراطورك بونی خبر آله‌رق سلطانی بر قلعه‌یه حبس ایله معیتنده کیلرك کوزلرینی چیقارتدیغنی یازیور .

اولمقدن زیاده فرارینه مانع اولمق فکریله اتخاذ ایدیلمش بر تدبیر ایدی. آناطولیده قالمش اولان رکن الدین قیلیج آرسلان یالکز باشنه سلطان عنوانی طاشیدیسه‌ده هیچ حکم ونفوذی یوقدی. بر موغول والیسنک تحت حکمنده ایدی.

کیکاوس اولا استانبولده صوکره اینور قلعه‌سنده یالکز ذوقیله مشغول اولمش، میشل پاله‌ئولوغك ویردیکی وعدلرك اجرا ایدلمه‌سنه منتظر بولونمشدی. فقط ایمپراطورك کندی دشمنلریله مذاکراتده بولوندیغنی، کندیسنه خیانت ایتدیکنی خبر آلنجه بولغارستان قرالی قونستانتن ایله اتفاق یاپدی. اوده روم ایمپراطورندن غیر ممنون ایدی. وولغا ساحللرنده سرای Seraïa شهرنده حکمران اولان قابچاق خانی منکو تیمور ایله‌ده عقد اتفاق ایتدی. میشل پاله‌ئولوغك خیانتنی بونلره آکلاته‌رق امداد ایسته‌دی، ایمپراطورك اله کچیریلمه‌سنی تسهیل ایده‌جکنی وعد ایله‌دی. فی‌الحقیقه، غرب طرفنده بولونان ایمپراطوردن یانه کیتمك مساعده‌سنی رجا ایله موافق بر جواب آلدی. بو صیراده منکو تیمور، قوماندان ناغایا [۱] Nagaïa نی طونه ساحللرنده مقیم یکرمی بیك قابچاق تاتاری ایله بولغارستان قرالنه کوندرمشدی. بونلر هپ بردن هه‌موس Hoemus داغی کچیدلرندن ایچری کیرمشلردی. ایمپراطور ایله‌سلطان کیکاوس ده استانبول یولنی طوتمشلردی. تاتارلر ایله

ابوالفدا
پاهیمه‌ره

[۱] پاهیمه‌ره Pachymere بوکا نوغا Noag دییور.

بولغارلر آزوقت ایچنده هر طرفه یاییلدیلر. اوردوسنی ترخیص ایتمش اولان ایمپراطورك اطرافنی صاردیلر . ایمپراطور قاچه قاچه دەکیز کنارینه کلدی . اوراده برسفینه بولەرق کندیسنی استانبوله آتدی . معیتنده کیلرك بر قسمی اسیر دوشدی . دیکرلری ایمپراطورك اشیالرینی و خزینەلرینی نقله مأمور خدمتکار ایله برلکده تراکیایه داغیلدیلر . ایمپراطور ، سلطان ایله برلکده اینوز قلعەسنه کیتدی . روملر اوراده کندیلرینی تحت امنیتده ظن ایتدیلر . دشمنلر درحال کلوب قلعەیی محاصره آلتنه آلدیلر . فقط محصورینك شدتلی مدافعەسی اوزرینه محاصرەیی رفع ایتمکی دوشونمکه مجبور اولدیلر . روملرك سلطانی و ایمپراطوره عائد خزینەلری کندیلرینه ویرمەلرینی طلب ایدییورلردی . روم اکابرندن برچوغی بو طلبلرك قبول ایدیلمەسنه ممانعت کوستردیلر . حتی سلطانك باشنی کسدیروب تاتارلره آتمق وبوصورتله اونلرك امیدلرینی قیرمق مناسب اولوب اولمایەجغنی بیله مذاکرەیه قویدیلر . نهایت سلطانی وخزینەیی ویرمکه راضی اولدیلر . محاصره قالدیریلدی . تاتارلر سلطان کیکاوسی اوغلی مسعود [١] ایله برلکده سرایه منکو تیمورك یاننه کوتوردیلر . میشل پالەئولوغ استانبوله عودت ایدنجه سلطانك بوتون عائلەسنی توقیف ایتدیردی . مالارینی اللرندن

پاهیمەره
نیسەفور
ابوالفرج

[١] نیسەفور غرەغوراس ایله سائر بعض مورخلر بوکا سادەجه ملك دییورلر .

آلدی . تورکلرك قسم متباقیسنی اردوسنه ادخال ایتدی .

سنه بونلرك قسم اعظمی خرستیانلغی قبول ایله‌دیلر .

١٢٦٧ ابوالفدا دیاربکری ابوالمحاسن

کیکاوس ایله مسعود قاپچاق سراینده بولوندقلری زمان موغوللر تورکیه‌نك یاخود آناطولینك اداره‌سنی معین‌الدین سلیمان پروانه [١] یه ویرمشدی. سلیمان، سلطان قیلیج آرسلانی بوغدیره‌رق [٢] بوعنوانی قیلیج آرسلانك اوغلی درت یاشنده غیاث‌الدین کیخسروه ویردی .

قونیه سلطانلری موغوللرك تحت اطاعتنه کیردکدن صوکره برچوق تورك عائله‌لری اسارتدن خلاص اولمق ایچون بر طاقم امرا ایله داغلره چکیلمشلردی . بو امرا فتح ایده‌بیله‌جکلری مملکتلری آرالرنده تقسیم ایتدیلر . داغلردن اینیورلر ، رومله یاپدقلری کبی موغوللرده آقین یاپیورلردی. بوندن دولایی ایمپراطور میشل پاله‌ئولوغ اونلره قارشی اوغلی

١٢٦٩ آندرونیقی کوندرمکه مجبور اولدی. تورکلر مندرس جوارنده‌کی بوتون حوالی‌یه یاییلمشلردی . آندرونیق اسکی ترال Tralls

پاهیمه‌ره مراکشی شهرینی تعمیر ایتدیره‌رك بوکا آندرونیقوپولیس یاخود پاله‌ئولوغوپولیس نامنی ویردی . فوکه Phoukeh الکاسی امیری منتشا بوراسنی درحال ضبط ایتدی . بوتورکلر صوکره سقاریه

---

[١] هایتون بوکا پاروانا دیور .

[٢] ٦٦٦ تاریخ هجریسنده . دیاربکرینك افاده‌سنه نظراً اوتوز یاشنده ایدی .

نهرینه دوغرو کلدیلر . بوده میشل پالهئولوغی اوجهته دوغرو سنه
یورومکه مجبور براقدی . ١٢٧٠

شرق طرفنده ایشلر دها آز قاریشیق دکلدی . ایرانده
موغوللر ایمپراطوری آباقاخان Abaka ه قارشی عصیان ایتمش ابولفدا
اولان پروانه Perouana ائتلاف ایدیلمشدی . سلطان هایتون
غیاث الدین کیخسروه او قدر آز اهمیت ویریلدی که خان [١]، ١٢٧٢
سلچوقیلرك الکاسنی هایتون Haiton ه تکلیف ایتدی . ابن شحنه
فقط ارمنستان حکومتنده کندیسنی زور طوته بیلن بو حکمدار ابوالفدا
موغول خانه تشکر ایله بو تکلیفی رد ایله دی [٢] . کیکاوس ١٢٧٨
هپ قاپچاق الکاسنده ایدی . اوراده یکیدن أولنمشدی .
وفات ایتدیکی زمان [٣] قاپچاق خانی ، بو سلطانك اوغلی
غیاث الدین مسعودی اوکی والده سی سلطان ایله ازدواجه
اجبار ایتمك ایسته دی . مسعود قاچدی ، پونت اوکسین
Pont Euxin ده کمی یه بیندی . قسطمونی یه کیتدی . اورادن پاهیمه ره
موغوللر خانی ، آباقا یانینه کچدی . بو حکمداردن سیواس ، نیسه فور
ارزنجان وارضروم شهرلرینی استحصال ایتدی . آباقا خانك مراکشی
وفاتنه قدر احوال بو مرکزده قالدی . خلفی آرغون خان

---

[١] ٦٧١ تاریخ میلادیسنده .

[٢] ابن شحنه بو ایمپراطورلغك بو تاریخده نهایت بولدیغنی کوستریر .

[٣] ٦٧٧ تاریخنده .

سنه غیاث‌الدین کیخسروی اولدیرتدی [۱] . بو عنوانی کیکاوسك
۱۲۸۳ اوغلی غیاث‌الدین مسعوده ویردی . مسعود ، داغلرده
امرانك بر قسمنی تحت اطاعته آلدی . سلجوقی ایمپراطورلغی
تکرار تأسس ایده‌جك کبی کورونیوردی . پونت اوکسین
ساحللرنده یرلشمش اولان وممالکنه مرمره حکومتی دنیلن
۱۲۹۲ عمرخان Amerkhan نامنده برامیر یکی سلطانك موفقیاتندن
دربلو تلاشه دوشه‌رك موغوللرك معاونتنی رجا ایتدی [۲] .
سلجوقیلرك تکرار کسب قوت ایتمه‌ملری بونلرکده منفعتلری
اقتضاسندن ایدی . موغوللر ایمپراطوری کنجاتو خان
Kandgiatou بالذات تورکیه‌یه کلدی . مسعودی مغلوب
ایتدی . اونی بوتون ممالکندن محروم براقدی . بو سلطان
پاهیمه‌ره زوجه‌سی و چوجوقلریله برلکده استانبوله التجا ایتدی .
نیسه‌فور اورادن پونت قطعه‌سی شهرلرندن ارکلی‌یه عزیمتله نیمفه
Nymphe ده ایمپراطوره ملاقی اولدی . فقط روملره اعتماد
ایده‌مدیکی جهتله بردن بره تبدیل فکر ایدرك مملکتنه
دوندی ، اوراده یکیدن عسکر طوپلادی . بو حاضرلقلردن
۱۲۹۳ قورقان عمرخان سلطانك وعدلرینه‌ده مجلوب اوله‌رق یدی
اوغلی ایله برلکده کندیسنه عرض تسلیمیت ایتدی . مسعود

---

[۱] دربلو ۱۸ سنه سلطنت سوردیکنی سویله‌یور . ۶۸۲ تاریخ هجریسنده .

[۲] ۶۹۱ تاریخ هجریسنده .

سنه ۱۲۹٤

بوتون معیتیله برابر اونی بوغدیردی. یالکز اوغلی علی قورتولابیلدی . بوده باشنه برچوق طرفدارطوپلادی . سلطان ایله بر محاربه‌یه کیریشدی . مسعود بو محاربه‌ده مقتول دوشدی [۱]. اونکله برلکده قونیه سلچوقیلری ایمپراطورلغی ده منقرض اولدی [۲] .

پاهیمه‌ره

مع مافیه بوعائله‌دن هنوز برشهزاده قالمشدی . مسعود استانبولدن کچرکن زوجه‌سنی ، همشیره‌سنی ، برادرینی اوراده براقمشدی. زوجه‌سی صوکره اونك یانـنه دوندیسه‌ده دیکرلری استانبولده قالدیلر وخرستیانلغی قبول ایتدیلر . سلطانك برادری قسطنطین ملك نامنی آلدی . اوزمان ایمپراطورلقده

[۱] دربلو غازان خانك صوك سلچوقی حکمدارینی ۱۲۹٤ میلادی و ٦۹٤ هجری تاریخنده اولدیرتمش اولدیغنی سویلیور. فقط بن روم مورخلرینك افاده‌لرینی ترجیح ایدییورم . مکرکه عمرخانك غازان خانك امریله حرکت ایتمش اولدیغنی قبول ایدیله . ابوالفدا مسعودك زهرایتدیریلمش اولدیغنی یازییور . دربلو بونك یرینه کیقباد فرامرزك کچدیکنی سویله‌یورسه‌ده باشقه هیچ برطرفده بویله برقیده تصادف ایده‌مدم .

[۲] بوسلاله‌یی ٤۸۰ هجری و ۱۰۸۷ میلادی تاریخنده باشلاتدیران دربلو ۷۰۰ هجری و ۱۳۰۰ میلادی تاریخنده نهایته ایردیرییور . قونیه سلچوقیلرینك اون بش سلطان اداره‌سنده ایکی یوز یکرمی سنه سلطنت سوردکارینی یازییور . تقویم التواریخی ذکر ایدیورکه بوکا نظراً بوسلاله ٤۷۷ تاریخنده باشلامش و ۲۲۳ سنه حکومت ایتمشدر . بو اختلاف مبداء وانتها تاریخلرینك تعییننده نشئت ایدییور .

بر آلموغاوار [١] Almogavare وقاتالونلر مفرزه‌سی واردی. بونلر سیجیلیاویس آمیرالی روژه‌دوفلورایله دها سائر بعض رؤسنك اداره‌سی آلتنده اسپانیادن آسیایه کچمشدی. استانبول ایمپراطوری علیهنده سلاحه صاریلدیلر. اسحق ملك نامنده بر تورك امیری بونلرك باشنه کچدی. کندیسنه کیکاوسك قیزی وقسطنطین ملکه سلطان عنوانی ویریله‌جك اولورسه عاصیلرك طرفنی ترك ایده‌جکنی ایمپراطوره بیلدیردی. ایمپراطور آندرونیق یالکز برنجی شرطه موافقت کوستردی. اسحق آسیایه کچمك حاضرلغندن فراغت ایتدی. فقط کمی‌یه بینه‌جکی صیراده، تصوراتندن خبر آلان قاتالونلر هجوم ایتدیلر. یانینده‌کی تورکلری کرك اسحق کرك قسطنطین ملکی تسلیمه مجبور براقدیلر. بونلری آلتنجه باشلرینی کسدیلر.

بو تورك ایمپراطورلغی تماميله محو اولدقدن صوکره، داغلرده قالمش اولان امیرلر آشاغی ایندیلر. جوارده‌کی بوتون مملکتلری ضبط ایتدیلر. آناطولیده اون بر کوچوك حکومت وجوده کتیردیلر. موغوللره عائد اولان حکومت بو حسابه داخل دکلدر.

بو حکمدارلردن الك مهملری بروجه آتیدر:

١ — قره‌مان. بوالك قوتلیلری ایدی. درت بیك عسکر   مراکشی

---

[١] بوکلمه عربجه‌در. المغیر یاخود المغور دییه یازلمق اقتضا ایدر. معناسی یغما ایچون دشمن اوزرینه صالدیران عسکر دیمکدر.

چیقارا بیلیردی . آلاشهر دن کیلیکیایه قدر اولان ممالك نیسه‌فور قالقوندیل
بوکا تابع ایدی [١] .

٢ — صاروخان [٢] . بو، مغنیسا حکومتنه یعنی لیدیا قطعه‌سنك برقسمی ایله دکیز کنارینه قدر ایونیا Ionie قطعه‌سنه مالك ایدی .

٣ — قلم Calam ایله اوغلی قراسی Carasch آتولیه Ætolie قطعه‌سیله میسیه Misie قطعه‌سنك وهلسپونتك بر قسمنه صاحب ایدیلر .

٤ — پافلاغونیا قطعه‌سی پونت اوکسین ساحلنه قدر عمرخان اولادلرینك حصه‌سنه دوشدی .

٥ — عثمان ایله اوغلی اورخان بیتینیا قطعه‌سنه مالك اولدیلر . بروسه‌ده پایتخت تأسیس ایتدیلر . بو حکمدارلر مؤخراً هپسنك الك قوتلیسی اولمشلردر . سائرلری تحت اطاعتلرینه آله‌رق ذی قدرت عثمانلی ایمپراطورلغنی وجوده کتیردیلر که بونلره استانبول سلجوقیلری نامی ویریله بیلیر . او زمان یکرمی بش بیك عسکر چیقارا بیلیورلردی .

٦ — قسطمونی حکومتی سلیمان پاشا ایله اوغلی ابراهیمك تحت حکمنه کیردی .

٧ — قونیه ، کرمیانك النده ایدی . بالنسبه اهمیتسز

[١] ابوالمحاسنه نظراً بو حکمدارلر، ٦٣٤ تاریخ هجریسنده وفات ایدن کیقباد نسلندن اولدقلرینی ادعا ایدیورلردی .

[٢] سلجوقی ایمپراطورلغنه کچن خوارزم قوماندانلری آراسنده بونامده برامیر واردر .

اولان وطانمه‌لرنده مشکلات بولونان سائر امیرلردن بحث ایتمیورم. ذاتاً بونلر اوزون مدت پایدار اولمامشلردر [١] .

---

[١] اوتاریخده معمور اولان مراکشی بوتون بو حکومتلری تعداد ایدر . فقط اوقودیغم ال یازیسی عرب آثارنده موقع اسملری اوقدر دکیشدیرلمشدرکه بحث ایتدیکی یرلرک نره‌لری اولدقلرینی تعیین ایتمك مشکلدر . اللرنده دها دوغرو یازیلمش اثرلر موجود اولانلرك تصحیح ایتمه‌لری ایچون اونلری بورایه نقل ایدییورم.

١ — آناطولی حکومتی که حضر ایله دندار Dandar ه یاخود یونسه تابعدر. بوراده آفساقا Afsaka شهری موجوددر. حمید ایلی حکومتنك شمالنده ، دەکیز کنارنده کائندر. بوحکومتك قرق بیك عسکری واردر .

٢ — راملاس [میلاس] Ramlas یاخود فوکه Foukeh حکومتی که منتشازاده اورخانه تابعدر . پایتختی فوکه‌در . اوچ بیك عسکر چیقارابیلیر .

٣ — برکی Barki ویاخودترقی Troki حکومتی که آیدین زاده محمده تابعدر. تقریباً اون بیك عسکر چیقارابیلیر . دربلو آیدین حقنده بونك برتورك قوماندانك اسمی اولدیغنی ، قاریه Carie قطعه‌سیله لیدیا قطعه‌سنی احتوا ایدن یرلرك والیسی بولوندیغنی سویله‌یور. بوالکا آیدین ایلی اسمنی محافظه ایتمشدر . بزم جغرافیا منتسبلرمز تحریفاً بورایه آلدینللی Aldinelli دییورلر. آیدنجق‌دن‌ده بحث ایدیلمکده‌در. بو، قدیم تروآده Troa de داخلنده برسنجاقدر .

٤ — قاسباردیل Casbardil یاخود مغنیسا حکومتی که صارو خانك تحت حکمنده‌در . سکز بیك عسکر چیقارابیلیر. صاروخانك برادری علی پاشانك تحت حکمنده نیق (ایزنیق) نامنده دیکر کوچوك بر حکومتدن‌ده بحث اولونیور .

٥ — قاسرا Casra - بالیکسر یاخود آق‌تارا Aktara

حکومتی که قراسینك اوغلی عمرخانك تحت اداره‌سنده‌در . بوحکمدار قاردامه Kardama شهرینه صاحبدر و اورخانك الکاسیله هم حدوددر . عسکری آزدر . قاراسینك اوغلی و عمر خانك برادری یخشی Yahsi نك تحت حکمنده بر مرمره حکومتندن‌ده بحث ایدیلیور . بوراده ساحل بحرده‌کی داغلر اوزرنده بر طاقم حصارلر واردر .

٦ — عثمانك‌اوغلی‌اورخانك حکومتی که پایتختی بروسه شهریدر . استانبول بوغازینه قدر ایمتکده‌در . یکرمی بش بیك عسکر چیقارابیلیر .

٧ — کرمیان حکومتی که پایتختی کوتاهیه (Cotyoum) شهریدر . بو الکادن مندرس نهری کچر . اك قوتلیلری بودر . قرق بیك سواری چیقارابیلیر .

٨ — کردله Kardela حکومتی یاخود شاهین الکاسی‌که بش بیك عسکر چیقارابیلیر .

٩ — کوبك حصار Koubek حکومتی که اوچ بیك عسکر چیقارابیلیر .

١٠ — قسطمونی‌حکومتی که سلیمان‌پاشانك‌اوغلی ابراهیمه‌تابعدر.

١١ — ارمناك‌حکومتی که قره‌مان اوغلی‌امیرك تحت حکمنده‌در. ده‌کیز کنارنده‌در . حکمداری غایت ذی‌قدرتدر . قرق بیك عسکر چیقارابیلیر . بوراسی قره‌مان الکاسیدر .

بو اون براهمیتلی حکومتدن باشقه قره‌حصار یاخود ابن‌طورغود حکومتندن‌ده بحث ایدیلیورکه آناطولی حکمداری یونسك کوله‌سی ذکریایه تابعدر . یونس یاخود دندارك وفاتندن صوکره بوراسنی ضبط ایتمشدر . سلیمان پاشانك حکومتنه هم جوار برده قاویه Caouïa حکومتی واردی‌که مرادالدین حمزه‌یه تابعدی . پایتختی یکیشهر قصبه‌سی اولان بن‌شرف Benscharf حکومتی یتمش بیك عسکر چیقارابیلیردی .

هونلرك تاريخ عموميسى

اون ایکنجی کتاب

حلب سلچوقیلری

توركلرك فطری اولان ثباتسزلقلری وروٴسانك حرص جاهلری یوزندن او واسع سلچوقی ایمپراطورلغی آز وقت ظرفنده پارچه پارچه اولدی . بو ایمپراطورلغی یکی فتوحات ایله نه قدر توسیع ایدرلرسه اسباب انقراضنیده عینی زمانده او قدر تزیید ایتمش اولیورلردی . بو ملتك اکابری اداره‌سی کندیلرینه مودوع اولان تورکستان الکاسنده برنوع استقلال ایچنده یاشامغه آلیشقین اولدقلری ، اوراده بویوك خانلره دلیل تابعیت اولمقدن زیاده اثر حرمت عد ایدیله‌بیله‌جك بر ویرکو تأدیه‌سیله اکتفا ایتدکاری جهتله خلیفه‌لر ایمپراطورلغی داخلنده یرله‌شنجه چوق کچمه‌دن بولوندقلری ولایتلره صاحب کسیلدیلر . بورالرده بر حاکمیت مطلقه طاقندیلر . بوتون

ملتك بويوك خانی کبی تاقی ایدیله‌بیله‌جك اولان ایران سلطاننك اسمنی خطبه‌لرده امامل‌ره اوقوتمغه باشلادیلر . ابوالفدا ابن الاثیر

سلطان آلپ آرسلانك کندیسنه خلف اولان ملك شاهدن باشقه توتوش [١] یاخود تانش Tansch اسمنده بر اوغلی دها واردی که ملك شاه کندیسنه مصر خلیفه‌لرینه عائد اولان سوریه ایله جوارلرینی ویرمشدی . توتوش بوراده یرلشه‌بیلمك ایچون اول امرده اوراسنی ضبط ایتمك مجبوریتنده ایدی . ایران سلطانلری ایمپراطورلقلرینك حدودلرینه بویله والی صفتیله شهزاده‌لر کوندریرلر ، هم جوارلریله حرب ایده‌بیلمك ، الکلرینی ضبط ایده‌بیلمك صلاحیتنی اونلره ویریرلردی . تاج الدوله لقبیله یاد ایدیلن توتوش درحال حلبی محاصره ایتدی [٢] . بو شهر پیشکاهنده مشغول اولدیغی سنه ١٠٧٨ صیراده مصر خلیفه‌سی مستنصر بالله قوماندانی بدر الجمالی‌یی شام شهرینی ضبطه کوندرمشدی . اووقت شامه آتسز صاحب بولونیوردی . آتسز توتوشك معاونتنی رجا ایتدی . توتوش درحال حلب محاصره‌سنی ترك ایله شامه دوغرو یورودی . آتسز بو خلاصکاری کمال مسارعتله استقبال ایله‌دی . حکم

[١] بوشهزاده‌نك اسمی حقنده عرب مورخلرینك روایتی چوق تخالف ایدییور . ابوالمحاسن توتشی ؛ ابوالفدا تانش یاخود تونش ؛ ابن شحنه تبس ؛ المکین تیس یاخود تبس ؛ آن قومنه‌ن توتوش دییور .

[٢] ٤٧١ تاریخ هجریسنده .

ونفوذی توسیعدن باشقه برشی دوشونمه‌ین وشامه آنجق اوراسنی اله کچیرمك مقصدیله قوشمش اولان تتوش آتسزی یاقه‌لادی ، لازم اولان زمانده استقباله کلدیکی بهانه‌سیله اولدیرتدی . دها صوکره [١] مصرلیلره تابع بولونان

سنه

١٠٨٣ بعلبك شهری ، والیسی بن صقیل Ben sokail لك

ابوالمحاسن موافقتیله تتوشه قاپیلرینی آچدی . بو شهزاده‌نك

١٠٨٥ ترقیاتی دوردیرمق ایسته‌ین وشامی استرداد امیدنده بولونان

ابولفدا مصرلیلر برمدت صوکره بورایه بدرالجمالی‌یی سوق ایله‌دیلر [٢] .

ابن شحنه شهر صیقی بر صورتده محاصره ایدیلدی . فقط هیچ بر وقت تسلیم اولمادی .

المكین تتوش بو حربدن قورتولونجه جوار حكمدارلر ضررینه اوله‌رق کندیسنه دها واسع بر دولت تأسیس ایتمك آرزوسنه دوشدی . مع مافیه بوجوار حكمدارلر سلطان ملکشاهه تابع ایدیلر . بوندن دولایی کندیسنك متفقلری اولملری ایجاب ایدردی . اولا ابن الحتینی‌یی حلب [٣] شهرینی تسلیم ایتمکه دعوت ایله‌دی . بوامیرك جواب رد ویرمه‌سی اوزرینه تتوش کیده‌رك حلب قلعه‌سنی محاصره و ضبط ایتدی . ابن الحتینی

---

[١] ٤٧٦ تاریخ هجریسنده .

[٢] ٤٧٥ » »

[٣] المكینه کوره ٤٧٨ تاریخنده . باشقه مورخلر بو وقعه‌نك ٤٧٩ تاریخنده جریان ایتدیکنی سویلیورلر .

سنه ١٠٨٦ امیر ارتقدن استمداد ایتدیکی کبی عین زمانده توتوشك تجاوزاتندن دولایی سلطان ملك شاهه شکایتده بولوندی. ملك شاه اصفهاندن حرکت ایتدی [١]. یولده، حران شهرینی وملحقاتنی ضبطایلهدی. بونلر محمد [٢] نامنده برامیره عائد ایدیلر. رها یاخود ادهس شهرینیده تحت اطاعته آلدیغی کبی جعبر [٣] قلعهسنهده صاحب اولدی. سابقالدین جعبر نامنده بری بورایه حاکم اولدیغی جهتله جعبر قلعهسی دنیلیوردی. بو کوزلری کور براختیار ایدی. ایکی اوغلی جوارده شقاوت ایدرلردی. هپسی اله کچیرلدی. منبجده ایران سلطاننك تحت حکمنه کچدی. ملك شاه حلبه واصل اولدیغی زمان،
١٠٨٧ ابوالمحاسن بو شهرده اوکا انتظار ایتمکی مناسب کورمهمش اولان توتوش درحال اوزاقلاشدی. سلطان، حلبی امیر اقسنقره ویردی.

توتوش درحال سلطان ایله عقد صلح ایتمکه مجبور اولدی. مصرلیلر سوریهنك ساحل تسمیه ایدیلن طرفلرینی کاملاً ضبط ایتمشلردی. شامی صیقی برمحاصره آلتنده بولوندیریورلردی [٤]. شام ایسه توتوشك حکومتنك پایتختی ایدی. شامك ضبط ایدیلمهسی قورقوسی سلطانه مراجعت ایدهرك رها امیری

---

[٣] ٤٧٩ سنهسی جماذیالآخرنده.

[٤] بن شرفالدوله بن مسلم بن قریش.

[٥] الیوم دوسوریا Dousouria تسمیه اولونیور.

[٦] ٤٨٠ تاریخ هجریسنده.

سنه بزان ایله حلب امیری آقسنقری [١] امدادینه کوندرمه‌سنی
١٠٨٩ رجایه کندیسنی مجبور براقدی . بوقوماندانلر کافی درجه‌ده
سرعتله کلدیلر . مصر عسا کری قوماندانی بدرالجمالی صور
شهرینی محاصره و ضبط ایتدی [٢] . دیکر مصر
قوماندانی ناصرالدوله صیدا وعکا شهرلرینی اله کچیردی .
عکاده توتوشك عظیم خزائنی واردی . بونلری مصرلیلر
ضبط ایتدیلر . ناصرالدوله اورادن حرکتله بعلبکی محاصره
آلتنه آلدی . بعلبك والیسی خلف ابن ملاعب مصرلیلره
عرض تابعیت ایله‌دی . شهرده خطبه‌یی خلیفه‌مستنصر نامنه
اوقوندی . بوتون ممالکنك مصر اردوسی طرفندن ضبط
ایدیله‌جکنی کورن توتوش آقسنقر ایله بزانی بر آن اول
یتشمه‌لری ایچون صیقشدیردی . فقط بوامیرلر اوکا بر مقدار
عسکر کوندرمکله اکتفا ایتدیلر . کندیلری‌ده برآز صوکره
کلدیلر . اوچی بردن بعلبك قلعه‌سنی محاصره ایده‌رك ضبطه
١٠٩٠ موفق اولدیلر [٣] . خلف مصره چکیلدی . صوکره
اورادن سوریه‌یه عودتله بعلبکی برخدعه نتیجه‌سنده اله کچیرمك
١٠٩١ یولنی بولدی [٤] . اقسنقر تکرار اوکا قارشی یورومك
ابوالمحاسن مجبوریتنده قالدی . فامیه Phamia یاخود أفامیه Apamée

[١] لقبی قاسم الدوله‌در . مشهور عمادالدین زنکینك پدریدر .
[٢] ٤٨٢ تاریخ هجریسنده .
[٣] ٤٨٣ » »
[٤] ٤٨٤ » »

ابولفدا شهرینی ، حمصی وعرقه Arca یی ده ضبط ایله‌دی . صوکره توتوش یاننده اقسنقر وبزان اولدیغی حالده طرابلس شامی محاصره‌یه کیتدی . اوزمان بوراسی جلال الملك ابن عمار نامنده بر قاضینك ید حکمنده ایدی . سورلره قارشی تخریب آلاتی قوردیلر . جلال الملك بوشهر سلطان ملك شاه طرفندن توجیه ایدیلمش اولدیغی جهتله کندیسنه دشمن معامله‌سی ایتمه‌ملری لازم کله‌جکنی اونلره بیلدیردی . توسیع ممالك ایتمکدن باشقه برشی دوشونمه‌ین توتوش قاضینك سوزلرینه اهمیت ویرمك ایسته‌مدی . بونك اوزرینه اقسنقر حقسز برحربه کیریشه‌جکنی ، بوحربك سلطانك بر والیسی علیهنده اولدیغی جهتله حقنده فنا برنتیجه ویره‌جکنی آکلاتدی . توتوش آقسنقر کندیسنك معیتنده بولوندیغنی ، امرلرینه اطاعت ایتمه‌سی لازم کله‌جکنی مغرورانه سویله‌دی . آقسنقر بوسوزلره قیزدی . آراده نفاق یوز کوستردی . توتوش شامه ، آقسنقر حلبه ، بزان ده رهایه چکیلدی . سوریه‌ده اوزمان شدتلی حرکت ارضلر وقوعه کلدی [١] . آنطاکیه سورلرندن بویوك برقسمی خراب اولدی .

سنه ١٠٩٢ طرابلس شامك ضبطنه مانع اولان آقسنقرك حرکتندن منفعل اولان توتوش اوغلنی سلطان ملك شاهه کوندردی [٢] .

[١] تشرین الاول آینده

[٢] ٤٨٥ تاریخ هجریسنده .

فقط سلطان اونك شكايتلرينه هيچ اهميت ويرمدى. توتوشك ابوالمحاسن
اوغلى برمدت سرايده قالدقدن صوكره شامه عودته مجبور
اولدى. چوق كچمه‌دن سلطان ملك شاهك وفاتى خبرى سنه
كلدى. بونك اوزرينه اميدى آرتدى. سلطانلغنى اعلان ١٠٩٣
ايتمك فكرينه دوشدى. شامده نامنه خطبه اوقوتدى [١].
كنديسنك سلطانلغنى طانيمق وبغداد جامعلرنده خطبه‌لرده
اسمى ذكر اولونمق اوزره خليفه مقتدى‌يه بر سفير
يوللادى. خليفه، بووقت كنديسنى اصفهانه، خوراسانه
و عموميتله شرقه صاحب كوزورسه و ملك شاه يرينه خلف ابوالمحاسن
اوله‌جق بر اولاد براقمازسه اوزمان سلطانلغنى طانيه‌جغنه ابوالفدا
دائر جواب ويردى. بو جواب ممنونيت بخش برشى دكل المكين
ايدى. فقط سوريه اميرلرى عينى صورتله مقابله‌ده بولونماديلر. ابن الاثير
حلب اميرى اقسنقر، آنطاكيه اميرى ياغى سيان - Yaghi
Sian، حران اميرى نورالدين، رها اميرى قازان ياخود
بزان كنديسنى سلطان اوله‌رق طانيديلر وحكومتلرى داخلنده
خطبه‌يى اونك نامنه اوقوتديلر. بغدادده سلطان اعلان ايدلمك
اوزره مهم بر اردو ايله على العجله اورايه كيتمك پك لازم
اولديغندن توتوش بغداد اوزرينه يورودى. يولده رحبه
شهرينى ضبط ايتدى. اورادن اقسنقر ايله برلكده نصيبينه
كيده‌رك بوراسنى‌ده اله كچيردى. موصل ملكى ناصرالدوله

---

[١] ٤٨٦ تاريخ هجريسنده.

ابراهیمدن [١] کندیسنی سلطان اولەرق طانیمەسی و بغداده کیتمك اوزره کچید ویرمەسنی طلب ایتدی . ناصرالدوله توتوشه اطاعت ایتمدی . محاربەیه حاضرلاندی . ایکی اردو موصل قربنده قارشیلاشدیلر . آقسنقر توتوش اردوسنك صاغ جناحنده ایدی. بزان صول جناحه قوماندا ایدییوردی. عربلر بزانی مغلوب ایتدیلر . فقط اقسنقر امداده قوشونجه موصل اردوسی فرار ایتدی . ناصرالدوله برچوق عرب امیرلریله برلکده اسیردوشدی. توتوش بونلری قتل ایتدیردی. موصله صاحب اولەرق محافظەسنی برادر زادەسی علی یه [٢] ویردی . بومظفریت خلیفەیی قورقوتدی . توتوشك امرلرینه تبعیت ایتدی . بغدادده خطبەیی بو حکمدار نامنه اوقوتدی. میافارقین شهری [٣] تحت اطاعته آلندی . صوکره بوتون دیاربکر ضبط ایدلدی . توتوش اردوسی ایله برلکده آذربیجانه کچدی . ری و همدان شهرلرینه صاحب اولدی . بوصیراده اقسنقر کندیسنك طرفنی ترك ایله ملك شاهك اوغلی اولوب توتوشه قارشی یوروین برقیاروق طرفنه کچدی . اقسنقرك چکیلمەسی اوزرینه پك ضعیف دوشن توتوش علی العجله سوریەیه عودته مجبوراولدی. مصر اردوسی

---

[١] ابن قریش ابن بدران که عقیل قبیلەسنه منسوبدر .

[٢] بن مسلم بن قریش .

[٣] ربیع الآخر آینده .

بوراده صور جوارلرنده برچوق تخریبات یاپیوردی . اغلب احتماله کوره اولجه توتوشك تحت حکمنه کیرمش اولان بو شهر مصرلیلر طرفندن استرداد ایدلدی .

سنه ١٠٩٤
ابوالفدا
ابن الاثیر
ابوالمحاسن
المکین
ابن شحنه
آن قومنه ن

توتوش ممالکنه عودت ایدنجه یکی اردو طوپلادی [١] . سلطان برقیاروقك امیر کربوغا قومانداسنده ایراندن کوندردیکی اردو ایله اقسنقرك حلبدن چیقاردیغی عساکره قارشی دورمق مجبوریتی واردی . بوتون بو عساکر حلبدن آلتی برسنك مسافه ده تل سلطان قربنده سباین Sebaïn نهری ساحللرنده قرارکاه قوردیلر . بر محاربه وقوعه کلدی . محاربه اثناسنده آقسنقرك اردوسندن بر قسمی فرار ایده رك توتوشه التحاق ایتدی . بوندن دولایی آقسنقرك دیکر عساکری کریلمکه مجبور اولدیلر . بونلری طوپلامغه تشبث ایدن آقسنقر اسیر دوشدی . توتوش اونی اعدام ایتدیردی [٢] . کذلك بزانی ده قتل ایتدیره رك [٣] مملکتلرینی اله کچیردی . بوصورتله حلب ، حران ، رها الکالری توتوشه تابع اولدیلر . اسیر ایدلمش اولان کربوغاده حمصده حبس ایدلدی . بونك اوزرینه بوتون مزوبوتامیا ، دیاربکر ، خلاط ، همدان

[١] ٤٨٧ تاریخ هجریسنده .

[٢] اقسنقر جماذی الاول آینده أولدیرلمشدر .

[٣] بو وقعه دن بحث ایدن آن قومنه ن بو امیره پوزان نامنی ویریور . معمافیه تفرعات حقنده معلومات یوق کبیدر .

توتوشك تحت حكمنه كيردی . خليفه مستظهر بالله اسلاميت مركزی اولان بغداد شهرنده توتوش نامنه خطبه اوقوتغه راضی اولدی .

بركياروق عموجه‌سی توتوشك آذربيجانی ضبط ايتمش اولديغنی خبر آلنجه اربيله متوجهاً حركتله اورادن دشمننه قارشی يورودی . معيتنده آنجق بيك عسكر واردی. توتوش اردوسی بونلری قولايجه پريشان ايتدی . توتوشك قوتی‌ده بيك نفره بالغ اوليوردی . بركياروق اصفهانه قاچدی . عموجه‌سنی آذربيجانه صاحب براقدی . توتوش اورالری تخريب ايده‌رك ری شهری اوزرينه يورودی . يكی عسكر طوپلامش اولان بركياروق بو شهر قربنده توتوشه هجوم ايتدی . سنه ١٠٩٥
وقوعه كلان محاربه‌ده توتوش مقتول دوشدی [١] . بوحربدن اول توتوش اميرلرندن يوسف [٢] نامنده برينی خطبه‌يی كندی نامنه اوقوتمق اوزره بغداده كوندرمشدی . يوسف جوارلری تخريب ايتدی . بغداده كيره‌جكی صيراده افنديسنك خبر وفاتی دويونجه حلبه چكيلدی .

توتوشك ايكی اوغلی قالمشدی . بری رضوان ديكری، دقاق [٣] Dekak ايدی . دقاق پدريله برلكده آذربيجانه

---

[١] ٤٨٨ سنه‌سی صفرنده .

[٢] بن ارتق الترکمن .

[٣] بعض عرب مورخلری بوكا طوقاق ديورلر . ابوالنصر شمس الملوك لقبنی حائزدی .

کیتمشدی . رضوان شامده ایدی . عراقده حربه کیتمکه حاضرلانیوردی . علی العجله حلبه کیتدی . بوراده ابوالقاسم حسن نامنده خوارزمی برامیر قوماندا ایدییوردی. توتوشك بوتون امیرلری حتی دقاق بیله رضوانك یاننه کلدیلر . اوزمان بو شهرده ابو طالب ایله بهرامده واردی . بونلرده توتوشك چوجوقلری ایدیلر . رضوان حلبك حاکمی اولان امیره برچوق التفاتلرده بولوندی. بوصورتله سلطان اوله‌رق طانمه‌یی و شهرده نامنه خطبه اوقونماسنی تأمین ایله‌دی .

فخرالملك لقبیله یاد ایدیلن رضوان حلبی بوصورتله تأمین ایتدکدن صوکره دیاربکر داخلنده آنطاکیه امیری یاغی سیان Baghi-sian یاننده اولدیغی حالده یوله چیقدی. کیدوب سروج Saroudge شهرینی ضبط ایتمك فکرنده ایدی . فقط ارتقك اوغلی سقمان Sokman دها اولجه بوراسنی ضبط ایتمشدی . بونك اوزرینه رهایی ضبط ایده‌رك اوکی پدری یاغی‌سیانه ویردی . رضوان برآز صوکره بوامیر ایله داریلدی . اوده امیر ابوالقاسم حسن ایله برلکده کندی مملکتی اولان آنطاکیه‌یه چکیلدی . رضوان حلبه کیردی . او صیراده دها مدهش یکی بر دشمن ظهور ایتدی . رضوانك مملکتلرینك یاریسنی الندن آلدی. شامده حکم سورن ساوتکین Saoutghin نامنده برمملوك رضوانك قارداشی دقاقی کلوب شامی ضبط ایتمکه کیزلیجه تشویق ایله‌دی . دقاق درحال حلبدن قاچدی .

کندیسنی تعقیب ایدن عسکرلردن قورتولدی . شامه واردی .
شهری تحت تصرفنه کچیردی . کندیسنه شمس‌الملوك لقبنی
ویردیلر . بو کوچوك دولتك اداره‌سنی منتداری اولدیغی مملوکه
براقدی . فقط بر مدت صوکره اونی اولدیرتدی ، مقامنی
طغتکین Thoghteghin نامنده دیکر بر مملوکه ویردی . بو ،
وقتیله توتوشك خدمتنده ایدی . مقتول دوشدیکی محاربه‌ده
اونك معیتنده بولونمشدی . آنطاکیه امیری تورکمن یاغی‌سیان
ایله ابوالقاسم حسن ، دقاق طرفنی التزام ایده‌رك شامه کیتدیلر .
ابوالقاسم وزیر اعظم اولدی .

مصرلیلر رضوانه مستعلی بی خلیفه اوله‌رق طانیمه‌سنی
وخطبه‌لرده عباسی خلیفه‌لرینك یرینه اونك اسمنی ذکر ایتمه‌سنی
تکلیف ایدییورلردی . رضوان بوکا موافقت ایتدی . خلیفه ،
برادری دقاقك دکیز قییلرینه آقین یاپمق اوزره عسکرلریله
شامی ترك ایتمش اولماسندن بالاستفاده بوشهری ضبط ایتمه‌سی
ایچون رضوانه عسکر وعد ایدییوردی . رضوان ، کلوب
کندیسنه دخالت ایتمش اولان آنطاکیه امیری یاغی سیان ایله
برلکده حرکت ایده‌رك شامی محاصره ایتدی . فقط اهالی
جسورانه مدافعه‌ده بولوندیلر . بر ماکنه‌نك آتدیغی بر طاش ،
رضوان اردوسنك اکابرندن برینه اصابت ایتدیکی جهتله
بو فلاکت عسکرك قوهٔ معنویه‌سنی قیردی . دقاق امداده قوشمغه
وقت بولدی . رضوان ، مصر خلیفه‌سنك وعد ایتدیکی عسکری

يوللاماماسنه فنا حالده قيزارق محاصره‌دن واز كچدی . مصر خليفه‌سی نامنه اوقوتمقده اولديغی خطبه‌يه نهايت ويردی . تكرار عباسی خليفه‌لرينه خطبه اوقوتدی . صوكره ، ارتقيلره عائد اولان قدسی ضبط ايتمك ايسته‌دی . فقط بونده‌ده موفق

سنه ١٠٩٦ اولامايه‌رق حلبه عودت مجبوريتنده قالدی [١] . ياغی سيان يه كنديسنی ترك ايده‌رك دقاق ايله رضوان عليهنده برمعاهده ياپدی . بوايكی حكمدار برآز صوكره كلوب رضوانه هجوم ايتديلر . قنسرين قربنده اوكا ملاقی اولديلر . فقط دقاق مغلوب اولديغی جهتله شامده خطبه‌نك برادری نامنه اوقونماسنی قبول مجبوريتنده قالدی .

بو تاريخده ، فرانقلرك قدسی ضبط ايتمك اوزره ايلريله‌مكده اولدقلرينه دائر بوتون شرقده برشايعه چيقدی [٢] . بوشهری

١٠٩٧ زونار ژاق دو ويتری كيليوم دوتير فولق دوشارتر آلبرتوس برسنه اول مصرليلر ارتقيلردن ضبط ايتمشلردی . ارتقك اوغلی سقمان رهايه ، برادری ايلغازی‌ده بغداده چكيلمشدی . خرستيانلر ازنيقی آلدقدن وآناطوليدن كچدكدن صوكره آنطاكيه اراضيسنه كيرديلر . غودفروا دوبويون ، بوئه‌موند ، ره‌مون ، روبرقونت دوفلاندر مرعش ياخود ماره‌سی Marésie يه كلديلر . توركلر بوراسنی درحال تخليه ايتديلر . روبر قونت دوفلاندر درحال ارتاح [٣] Artesie شهری پيشكاهنه دايادی .

[١] ٤٨٩ تاريخ هجريسنده .

[٢] ٤٩٠ تاريخ هجريسنده .

[٣] كيليوم دوتير بوشهره قالقيس Calquis نامی ويرلديكنی ، ماره‌سيه شهری كبی بونكده آنطاكيه‌يه تابع اولديغنی سويليور .

بالدريقوس
رەمون
سانوت
ابوالمحاسن
ابوالفد
المكين

بو ، غايت مستحكم برشهردی . هر دورلو ارزاق و لوازمی مبذول ايدی . فرانقلر ياقلاشنجه ارمنی اولان شهر اهاليسی تورك قوهٔ محافظەسنك قسم اعظمنی اولديرديلر ، قاپيلری آچديلر . ارتاح شهرينك ضبطی خبری آنطاكيەيه واصل اولونجه بوراده بولونان توركلر قلعەيی استرداده كيتمك اوزره سلاحلانديلر . شهری بركون محاصره ايتديلر . فقط خرستيانلره قوردقلری بر پوصوده پوسكورتولدكلری جهتله آنطاكيەيه دونديلر . بوتون اهل صليب پرنسلری برلشەرك بو شهری محاصرەيه حاضرلانديلر . روبر قونت دونورماندی يول آچمق والعاصی Oronte نهری اوزرندەكی بر كوپرويی ضبط ايتمك اوزره برمقدار عسكرله سوق ايديلدی . نهر كنارنده يدی يوز عسكر واردی كه ياغی‌سيان [١] بونلری كوپرونك قلعەسندەكی قوهٔ محافظەيه مظاهرت ايتمك اوزره كوندرمشدی . قونت دونورماندی بونلرله محاربەيه كيريشمكه مجبور اولدی . او بويولی هنوز آچمادن بوتون خرستيان اردوسی يتيشدی . توركلر قاچديلر . اهل صليب هپ بردن نهری كچديلر . كيميسی كوپرويی ترجيح ايتمش كيميسی بولدقلری كچيديوللرندن مرور ايتمشدی . بوتون بو عظيم اردو آنطاكيەدن بش ، آلتی ميل مسافەده قرارگاه قوردی . ياغی سيان هر طرفدن

[١] كيليوم دوتير بوكا آقسيان Acxian ، آلبرده ايسه دارسيان ، فولق دوشارتره غراسيان ديور .

خرستيانلرك هجومنه معروض قالديغنى كورونجه بغداد خليفه‌سندن وايران سلطاننندن همان استمداد ايتدى . لازم اولان ارزاقى شهره دولديردى . جوارلرى تخريب ايله‌دى . بر محاصره‌يه مقاومت ايتمكه حاضرلاندى . قلعه‌ده آلتى يدى بيك سوارى ايله اون بش يكرمى بيك پياده‌واردى . بوتون جوار حكمدارلر ، بويوك بر اردوسى بولونان حلب ملكى رضوان ايله برادرى شام ملكى دقاق ، فرات قربنده ساكن اولان پولايد [١] Pulaït اسمنده غايت صاحب قوت بر تورك ، عن اصل خوراسانلى اولوب كزيده تير اندازلرله دائما اردونك اوكنده يوروين آمازا Amaza [حمزه ؟] نامنده بر امير ، كورجستانك ديكر بر آمازاسى بوئه‌زاس Boezas ، امد و سروج اميرى بلك Balak ، سميساط [صمصات] اميرى بلدوق Balduc ، حران اميرى قراجه Karageth آنطاكيه‌نك امدادينه كلمكه حاضر-لانيورلرى . اردولرى اوچ يوز بيك عسكردن تركب ايدن خرستيانلر تشرين اولك اون برنده محاصره‌يه باشلاديلر . فقط مقدار-لرينك كثرتنه رغماً شهرك بش قاپيسندن آنجق اوچنى محاصره ايده‌بيلديلر . بوئه موند بر قاپى‌يى طوتمشدى . روبرقونت دونورماندى ، ديكر بر روبر قونت دوفلاندر ، أتيه‌ن قونت دوبلوا ، هوغ لوغران نورمانلر ، فرانسزلر وبره‌تونلرله بوئه-موندك قراركاهندن باب الكلبه قدر يايلمشلردى . بورادن دوق

[١] كرك بواسم كرك بوندن صوكره‌كى اسملر محرفدر .

Duc قاپیسنه قدر رهمون قونت دوتولوز ایله پویی پسقپوسی، غاسقونلر ، پروانساللیلر وبورغینیوتلرله برلکده اخذ موقع ایتمشلردی . دوق غودفروابرادری اوستاش، قونت بودوان ، رهنار دوتول ، قونون دومونته کو ایسهلورهنلر ، فریزونلر ، سوئهولر ، ساقسونلر ، فرانقونیهنلر ، باویه راليلرله بو صوك قاپیدن باب الجسره قدر اولان یری طوتمشلردی .

خرستیانلر ییهجك بولمق ایچون جوارده‌کی نهری ، کوپرونك فقدانندن دولایی ، یوزه یوزه قارشی‌یه کچمك مجبوریتنده ایدیلر . شهر ایچنده بولونان کوپرودن کچن آنطاکیهعسکرلری بونلره هجوم ایلهازعاجاتده بولونیورلردی . خرستیانلر بو کوچوك مصادمهلردن بك نادر اولهرق تخلیص حیات ایدهبیلدکلری جهتله اهل صلیب رؤساسی سفائندن مرکب بر کوپرو قوردیرمغه قرار ویردیلر . دیکر طرفدن شهر سکنهسنك قونت دوتولوز عساکرینه قارشی خروج حرکتی یاپمق اوزره قوللاندقلری بر کوپرویی‌ده ییقمغه تشبث ایلهدیلر . فقط کوپرو غایت متین اولدیغی جهتله وقوع بولان هجوملره مقاومت کوستردی . خروج حرکتلرینه مانع اولمق ایچون یالکز بر چاره بولدیلر . اوده قله بیچمنده بویوك بر ماکنه یاپدیرمقدن عبارت اولدی . ایچنه عسکر دولدیردیلر . بو قله سورلره یاقلاشدیریلدی . فقط محاصرین قلهیی محافظه ایدن عساکرك کافهسنی عظیم مقدارده آتدقلری

اوقلرله قاچیرتدیلر . جوار قاپیدن بر خروج حرکتی یاپەرق قلعەیی طوتوشـدیردیلر ، کوله چـویردیلر . ایرتەسی کونی خرستیانلر اوچ منجنیق بنا ایدەرك بونلرله قلعەیە قایا پارچەلری آتدیلر . بو سربست قاپی‌یە مالك اولان تورکلر بوتون بو ماکنەلری آز وقت ایچنده تخریب ایدییورلردی . بوده خرستیانلری عظیم قایالری قول ایله سوروکلەیەرك قاپینك اوکنه ییغمغه مجبور ایتدی . آرتق قاپیدن چیقەماز اولدیلر .

تورکلر اوتەکی قاپیلردن صیق صیق خروج حرکتلری یاپیورلردی . محاصره باشلایەلی اوچ آی اولمشدی . ییەجکلرینی ابتدا اداره ایله صرف ایتمەین خرستیانلر ارزاق صقنتیسی چکمکه باشـلامشلردی . بو قیطلق محصورینك جسارتنی آرتدیرییوردی . مبذول صورتده یاغان دائمی یاغمورلر خرستیانلرك اردو قوردقلری یری بر کول حالنه کتیرمشدی . چادیرلر ، اثوابلر عادتا چوریمشدی . آچلق وخستەلق یوزندن بر چوق اهل صلیب عسـکری تلف اولیوردی . برآز قوتی قالانلر ایسه بوندن بالاستفاده باشقه طرفلره چکیلیورلردی . خرستیان اردوسی یاری‌یە تنزل ایتمشدی . ایشته بونك اوزرینه اهل صلیب رؤساسی بوئەموند ایله قونت دوفلاندری برمقدار عسـکرله جوارلره کوندەرك ییەجك تدارك ایتمکی ، قونت دوتولوز ایله پوئی پسقپوسـنه اردوکاهك محافظەسنی تودیع ایلمکی مناسب کوردیلر . قونت دونورماندی حاضر دکلدی .

غودوفروا دوق دولوره‌ن خسته ایدی . خرستیانلرك بوتون مشکلاتندن استفاده ایتمك یولنی بیلن محصورین دشمندن بر قسمنك غیبوبتی اثناسنده بر خروج حركتی یاپدیلرسه‌ده پوسكورتولدیلر . بو محاربه‌دن صوكره عسكرلردن بعضیلری صاحبی اورولمش بر بار كیری تعقیبه باشلادیلر . سائر خرستیان عسكرلری بونلرك قاچدقلرینه احتمال ویره‌رك اونلرده فرار ایتدیلر . توركلر درحال یكی بر خروج حركتی یاپه‌رق بونلری سفائندن یاپلمش كوپرویه قدر قوغالادیلر . ایلك مصادمه‌ده احراز غلبه ایتمش اولان خرستیانلر بو ایكنجی مصادمه‌ده اوموفقیاتی تماميله الدن قاچیردیلر .

بو صیراده بوئه موند ایله قونت دزفلاندر بر چوق ارزاق ایله قرارگاهه دوندیلر . توركلرله محاربه ایتمك مجبوریتنده قالمشلردی . فقط خرستیانلرك مقداری چوق اولدیغی ایچون بوتون یه‌جكلر آز وقتده توكندی . دشمن اراضیسنه یاییلان آقینلر ایكنجی دفعه اوله‌رق قیطلق صقینتیسی حس ایدیلمه‌سنه مانع اولامایوردی . بوندن باشقه روملرك ، سوریه‌لیلرك ، ارمنیلرك سربستجه گلمه‌لرینه مساعده گوستریلمه‌سی نتیجه‌سی اوله‌رق بر چوق توركلر خرستیان صفتنده قرارگاهه گیره‌رك اوراده گچن احوالدن خبردار اولیورلر ، یاغی سیانه آكلاتیورلردی . بو قاریشقلقلره نهایت ویرمك ایچون بوئه موند اسیر بولونان بر مقدار تورکی قتل

ایتدیردی . صوکره کباب یاپدیردی . هر طرفده بونلری سفره‌سنده پیه‌جکنه دائر شایعه‌لر نشر ایتدی . تورکلر قورقدیلر . خرستیانلرك انسان یدکلرینه ذاهب اوله‌رق اردوکاهه کلمك خصوصنده جرأت کوستره‌مدیلر .

دین اعتباریله تورکلره وبغداد خلیفه‌سنه دشمن اولان وسوریه‌ده منتشر تورکلرك کسب قوت ایتمه‌لرندن قورقان مصر خلیفه‌سی مستعلی فرانقلرك تورکلری ضعیفلاتمه‌لرندن پك ممنون اولیوردی . بناءً علیه کندیلرینی آنطاکیه محاصره‌سنده دوامه تشویق ایتمك حتی یاردیم تکلیفنده بولونمق اوزره سفیرلر یوللادی . فیرطنه‌نك اصل بویوکی دها صوکره کندی ممالکی اوزرنده قوپاجغنی او زمان عقلی کسمیوردی . دیکر طرفدن یاغی سیان‌ده آچلغك ، صوغوغك ویورغونلغك اهل صلیبی نومید ایتمدیکنی کوره‌رك جوار حکمدارلردن استمداد ایتدی . فرانقلرك سوریه‌یه کیرمه‌لرینه مانع اولمق اونلرك‌ده منفعتی اقتضاسندن ایدی . درحال حلبدن ، قیساریه‌دن ، حمادن ، حمصدن ، هیه‌راپولیس یعنی منبجدن یکرمی بیك عسکردن مرکب بر اردو حرکت ایتدی . بونلر محصورینك یاپه‌جقلری بر خروج حرکتندن بالاستفاده آنطاکیه‌یه کیره‌جکلردی . کیزلیجه یورودیلر . آنطاکیه‌دن درت میل مسافه‌ده حارم موقعنده اردو قوردیلر . بونلرك مواصلتندن خبردار اولان فرانقلر یدی یوز کشیلك بر مفرزه

كوندرديلر . بونلر طلوع شمس ايله توركلری باصديلر .
توركلر صف حرب اوزره ديزيله‌رك خرستيانلره صالديرديلر .
خرستيانلر اونلری مزراق الده قارشيلاديلر ، بر كول ايله بر نهر
طرفندن تشكيل ايديلمش بر زاويه‌يه قدر اونلری تعقيب
ايله‌ديلر . توركلر راست كله قاچه‌رق قورتولديلر . فرانقلر
ايچلرندن بر چوغنی اولديرديلر . ميدان محاربه‌دن اون ميل
مسافه‌ده حارم موقعنه قدر قوغالاديلر . حارم اهاليسی فرانقلری
كورونجه شهری طوتوشديرديلر ، قاچديلر . ارمنيلرله سائر
خرستيانلر شهری ضبط ايده‌رك اهل صليبه تسليم ايلديلر .
توركلر بو محاربه‌ده [١] تقريباً ايكی بيك كشی غائب ايتديلر .
فرانقلر غنائم ايله برلكده آنطاكيه اوكنه كلديلر . بيك
بار كير كتيرديلر . بو كا پك احتياجلری واردی .

محصورين حالا حارمدن كله‌جك قوهٔ امداديه‌يی بكليورلردی .
فرانقلر بو توركلردن ايكی يوزينك باشنی اونلره آته‌رق
بو اميدلرينی قيرديلر . ديكر اوچ يوز باشی‌ده سورلرك آلتنده
صيريقلره طاقديلر . صوكره ، محاصره‌يه دها قطعيتله دوام
ايده‌بيلمك ايچون جوارده‌كی تپه‌لردن برينك اوزرنده بر استحكام
ياپديرديلر . قلعه‌يی بش آيدن بری محاصره ايديورلردی .
بو صيراده ، اورونت [العاصی] نهری منصبنه بر طاقم جنويز
كميلرينك مواصلت ايتديكنی خبر آلديلر . بو قوهٔ معاونه‌يه

[١] بو وقعه ١٠٩٧ سنه‌سی شباطنك ٧ سنده جريان ايتمشدر .

رفاقت ايتمك اوزره برمقدار عسكر كوندرديلر . فقط دشمن كنديلريني ازعاج ايتمكدن خالى قالمايوردى . بالذات عزيمته مجبور اولان بوئه موند ايله قونت دوتولوز برچيده ده اخذ موقع ايتمش اولان درت بيك تورك طرفندن غفلةً هجومه معروض قالديلر . يانلرنده برچوق اشيا بولونان خرستيانلر برمدت مقاومت ايتديلرسه ده بوزولديلر ، پريشان برحالده قاچديلر . بوتون قافله خرستيانلر ايچون بويوك بر ضرر تشكيل ايتمك اوزره دارمه داغنيق اولدى . غودفروا ، روبرقونت دونورماندى ، قونت دوفلاندر ، هوغ دوغراف وسائر رؤسا بوپريشان خرستيانلرك امدادينه قوشديلر . بونك اوزرينه ياغى سيان بوتون عسكريني سلاحلانديردى . بوتوركلرى قارشيلامق اوزره باب الجسرده اردوكاه قوردى . فقط محاربه اثناده جوارده كى برتپه يى ضبط ايتمش اولان دوقدو لورەن ميدانه چيقانلرك كافه سنى اولديريور ، ياخود كرى چكيلمكه مجبور براقيوردى . ياغى سيان امداده كلنلره احراز غلبه دن باشقه برچاره اولماديغى قناعتنى ويرمك ايچون قاپيلرى قاپاتمق طريقنى اختيار ايتدى . فقط توركلر مقاومت ايده مديلر . همان كافةً قپايجدن كچيره مديلر . محصورين سورلرك اوزرندن بومنظره يى سير ايديورلردى . ياغى سيان خطاسنى آكلادى . قالانلرى قورتارمق اوزره قاپيلرى آچديردى . توركلر قارمه قاريشيق برحالده بوقاپيلره آتلديلر . چوغى ازدحامدن بوغولدى ،

ياخود نهره دوشدی . بو محاربه‌ده دوق دولورن برقیلیج ضربه‌سیله برسواری‌یی یاری بلندن کسمشدر . بدنك معده‌یه قدر اولان یوقاری قسمی یره دوشدیکی حالده کوکده‌نك قسم متباقیسی ، قالچه‌لر و آیاقلر بارکیر اوزرنده قالدی . حیوان بو حالده شهردن ایچری‌یه کیردی . اطرافه یأس ودهشت صالدی . تورکلر ایکی بیك ضایعات ویردیلر . اکر کیجه حلول ایدوب‌ده محاربه دورماسه ایدی آنطاکیه اوکون ضبط ایدیلیردی .

اهل صلیب رؤساسی مساعیلرینه دوام ایتدیلر . برکوپرونك یاننده براستحکام یاپدیردیلر . بوراده برجامع ایله برده مزارلق واردی . تورکلر أولولرینی کومك ایچون کیجه‌لین اورایه کلمشلردی . خرستیان اوردوسنده بولونان عادی خلق برلکده دفن ایدیلن قیمتلی اشیایی ضبط ایچون مزارلری آچمشلردی . قونت دوتولوز بش‌یوز کشی ایله بو استحکامك مدافعه‌سنه مأمور اولدی . تورکلر آرتق یالکز غرب قاپیسندن سربستجه چیقابیلیورلردی . بو قاپی داغلر ایله العاصی نهری آراسنده ایدی . قافله‌لرینی بوطریق ایله شهره ادخال ایدییورلردی . بوراده برقلعه بنا ایتمکه قرار ویردیلر . تانقره‌د بونی درعهده ایده‌رك موفقیتله نهایته ایردیردی . هرطرفدن قوشادلمش اولان شهر قیتلق حس ایتمکه باشلادی . خرستیانلر ایسه ده کیز طریقیله مبذول ارزاق آلیورلردی . بوصیراده ایران

سلطانلك آنطاكیه‌یه امداد ایچون مدهش براردو کوندرمکده اولدیغی خبری شایع اولدی . بوحوادث فرانقلرك قوهٔ معنویه‌سنی قیردی. اتیه‌ن قونت دوشارتر مبتلا اولدیغی برخسته‌لغی بهانه ایده‌رك کیلیکیایه چکیلدی . معیتنده کیلردن درت بیك کشی‌ده آرقه‌سندن کیتدیلر . بویوك برامداد احتیاجنده بولونه‌جق اولان اهل صلیب رؤساسی کیم اولورسه اولسون بلا مساعده قرارکاهدن مفارقت ایده‌مه‌یه‌جکنه قرار ویردیلر.

کیلیوم دوتیر آن قومنه‌ن محاصره‌نك ابتداسندن اعتباراً پرنس بوئه‌موند یاغی سیانك فیروز نامنده برقوماندانی ایله کیزلی مناسباته کیریشمشدی . فیروز عن‌اصل ارمنی‌ایدی. مدافعه‌سنه مأمور اولدیغی برقله‌یی اهل صلیبه تسلیم تکلیفنده بولوندی بوئه‌موند بونی‌اهل صلیب رؤساسنه خبر ویردی. فقط آنطاکیه‌نك کندیسنه ویریلمه‌سنی ایسته‌دی . قونت دوتولوزدن ماعدا بوتون اهل صلیب رؤساسی راضی اولدیلر. قونت دولوتوز ایسه قلعه‌یی کندیسی آلمق فکرنده ایدی . بواختلافات اثناسنده موصل امیری ابوالفدا

ابوالمحاسن اولوب منسوب اولدیغی ملت آراسنده‌اك جسور قوماندانلردن بری اولمق اوزره معروف بولونان کربوغا [١] نك ایران سلطاننذن آلدیغی امر اوزرینه ایکی یوز بیك کشیلك براردو

١٠٩٨ ایله آنطاکیه‌نك امدادینه کلمکده‌اولدیغی خبر آلندی[٢] . یاننده

[١] کیلیوم دوتیر بوکا قارباغات دیر . قوام‌الدوله لقبنی حائز ایدی . توتوشك وفاتندن صوکره سربست براقلمشدی .

[٢] ٤٩١ تاریخ هجریسنده .

شـام ملـكی دقاق ایله طغتـكین ، حمص ملـكی جناح الدوله ، ماردین ملـكی سقمان بن ارتق ، سنجار ملـكی آرسلان شاه ودها سـائر برچوق تورك امیرلری واردی . بومسلمان اردوسی اوزمان فرانقلره عائد اولان ادس یاخـود رها اراضیسـنده قرارگاه قوردی . بو شهری محاصره ایتدی ایسه‌ده اوچ هفته محاربه‌دن صوکره بودون اونلری چكیلمكه مجبور ایتدی . كربوغا حس ایتـدیكی محجوبیتی ستر ایچون علی العجله آنطاكیه‌یی تخلیص ایتمك لزومندن بحث ایله رهایی عودتده ضبط ایده‌جكلرینی سـویله‌دی . بو صیراده فرانق برنسلری هرطرفه جاسوسلر كوندره‌رك بوذی قدرت اردونك حركاتی حقنده معلومات آلمغه چالیشـیورلردی . آنطاكیه محاصره‌سـیله مشغول اولان عسـاكر دشمنك تقربنی صاقلایورلردی . كربوغایه قارشی یورومك اوزره محاصره‌یی رفع ایتمه‌یی مجلسـده تكلیف ایدنلر اولدی . برقسمی‌ده شهر اوكنده برمقدار عسكر براقیلماسی فكرنده ایدیلر . بوئه‌موند اردو رؤساسنك دوچار اولدقلری مشكلاتدن استفاده ایده‌رك شهرده تأسیس ایتمش اولدیغی گیزلی مناسـبتدن بحث ایتدی و فیروزك تكلیفاتنك قبول ایدیلمه‌سی لزومنی ایلری‌یه سوردی . یالكز قونت دوتولوز آنطاكیه اوزرنده ادعا ایتدیكی حقوقدن بردورلو واز كچمك ایسته‌مدی . فقط بوكا اهمیت ویرمدیلر . بوئه‌موند تصوراتنی ایرته‌سی آقشـام موقع تطبیقه قویمغه

حاضرلاندی . ساعت دوقوزده اهل صلیب رؤساسنك كربوغایه قارشی كیتمك بهانه‌سیله عسكرلریله برلكده قرارگاهدن چیقمالری ، صوكره ، هیچ سسزجه ینه قرارگاهه عودت ایتمه‌لری تقرر ایله‌دی .

بو تصور موقع اجرایه قونوله‌جغی صیراده ، آنطاكیه‌ده بولونان توركلر بر خیانت حاضرلاندیغندن شبهه‌له‌نه‌رك بوندن خرستیانلری مسئول طوتدیلر . یاغی‌سیان هپسنی استجواب ایتدی . فیروزده دیكرلری كبی بو استجوابه معروض قالدی . فقط بو قوماندان اوقدر اعتماد ایله مقابله ایتدی ، قلعه‌لری و سورلری مدافعه‌یه مأمور اولانلرك كافه‌سنی دكیشدیرمه‌یی اویله قوتله تكلیف ایله‌دی كه بونك معصومیتنه ذاهب اولدیلر . فیروزك توصیه‌سنی اجرایه قرار ویردیلر . فقط پك چابق یاپه‌مادیلر . فیروزه قلعه‌یی بوئه‌موندە تسلیم ایتمكه وقت براقدیلر . سورك اوزرندن بوئه‌موند ایله قونوشدیغی صیراده یاغی سیانك اك یاشلی قوماندانلرندن بری برچوق عسكرله و مشعله‌لرله نوبتجیلری تفتیش ایچون اورادن كچدی . خرستیانلرك حركاتنه قارشی غایت متیقظ بولونماسنی فیروزه تنبیه ایتدی . فقط او كیدر كیتمز بوئه‌موند ایله سائر رؤسا قلعه‌یه عسكرلریله برلكده سا كتانه یاقلاشدیلر . فیروز بونلره پاروله‌یی بیلدیردكدن صوكرا بر ایپ مردیون اوزاتدی . فقط هیچ بر عسكر بوكا چیقمغه جسارت ایده‌مدی . بوئه‌موند بونلرك جبانتندن متنفر اوله‌رق

امثالسز بر جسارت ایله یوقاری چیقدی. فیروز ایله قونوشدی.
آرقه‌سندن کیمسه اونی تعقیب ایتمك جسارتنی کوستره‌مدی.
فیروز اونلری تشجیع ایچون تکرار آشاغی ایتمکه ومستغرق
اولدقلری حیرتی ازاله ایتمکه مجبور اولدی. بونك اوزرینه
هپسی مردیوه‌نه قوشدیلر. برچلر اوزرینه چیقدیلر. دیکر
اون قله‌نك نوبتچیلرینی کسدیلر، برقاپی‌یی آچدیلر. فرانقلر
غلبه‌لق برحالده شهره کیردیلر. محصورین اویاندی. هر
طرفده فرانقلری، روملری، سوریه‌لیلری، ارمنیلری کوردیلر.
بوشهر خرستیانلری‌ده اهل صلیبه التحاق ایتمشلردی. تورکلری
بولدقلری یرده قتل ایتدیلر. بونلرراست کله قاچیورلردی. اون
بیك کشیدن زیاده قتل اولوندی. یاغی سیان فرار ایده‌رك یغمایه
معروض قالان شهردن اوزاقلاشدی. فقط بر طرفندن
یارالانمشدی. بونك آجیسی، عائله‌سنی وبوتون مسلمانلری ترك
ایتمکدن متولد تأثر باشنی دوندیردی، آتندن دوشدی.
یانندەکی برقاچ سواری کندیسنی تکرار آته بیندیرمکه چالیشدیلر.
سه‌ده ضعفندن آت اوزرنده دورمغه قادر اولامادی. بونك
اوزرینه سواریلر یاغی سیانی براقه‌رق کندی حیاتلرینی قورتارمق
چاره‌سنی آرادیلر. اودون کسمکله مشغول بر ارمنی حالت
نزعده یاغی سیانه تصادف ایتدی. باشنی کسه‌رك فرانق رؤساسنه
کتیردی. آنطاکیه محاصره‌سی دوقوز آی دوام ایتمشدی [۱].

ابوالمحاسن
کیلیوم دوتیر
ابوالفدا

---

[۱] ۱۰۹۸ سنه‌سی حزیرانك ۳نده ضبط ایدیلدی. ابوالفدا
جمادی‌الاول آینده اولدیغنی سویلیور.

فرانقلر بوراده عظیم خزائن بولدیلر . شرق مورخلری بو
شهرك اثنای ضبطنده یوز بیك کشینك قتل ایدلدیکنی سویلیورلر .
شمس الدینك و یاغی سیانك اوغلی بولداغ Budag كاوچ
بیك کشی ایله قاپانمش اولدقلری ایچ قلعه‌یی‌ده ضبط ایتمك
لازم کلیوردی . ایچ قلعه بر تپه اوزرنده کائن اولوب ارزاق
و مهماتی مبذول ایدی . فرانقلر بونی بیهوده یره محاصره ایتدیلر .
کربوغا ایله سائر تورك حکمدارلرینك تقربی اهل صلیبی
مدافعهٔ نفس چاره‌لرینی دوشونمکه مجبور ایدیوردی . محتاج
اولدقلری ارزاقی علی العجله طوپلامق ایسته‌یورلردی .
فقط جوارلر اردونك اوزون مدت اقامتندن دولایی خراب
اولمشدی . آنطاکیه‌نك ضبطنك ایکنجی کونی کربوغانك
عسکرلری کورونمکه باشلادی . ایی مسلح اوچ یوز سواری
شهرك قاپیلرینه قدر ایلریله‌دیلر . ایرته‌سی کون بوتون اردو
کوروندی . شهری صاردی . اهل صلیب رؤساسی مختلف
قاپیلرك مدافعه‌سنی آرالرنده پایلاشدیلر . فقط تورکلرك ایچ
قلعه‌یه عسکر ادخال ایتمه‌لرینه مانع اولامادیلر . هجوملر باشلادی .
بونلرده موفقیت فرانقلر طرفنده قالمادی . تورکلر ایچ قلعه
قاپیسندن تا شهره قدر کیریورلردی . کنیش بر هندك قازمغه
و برچوق تحکیم ایتمکه مجبور اولدیلر . تورکلرك بو انشاآته
مانع اولمق ایچون صرف ایتدکاری غیرتلر طرفیندن برچوق
قان دوکولمه‌سنه سببیت ویردی . بعض اهل صلیب رؤساسی

آن قومنه‌ن
ابو المحاسن
ابو الفرج

شهری ترك ایتدیلر . محاربه‌نك نهایتنه‌قدر اوراده قاله‌جقلرینه دائر هپسنی تحلیف ایتمك مجبوریتی حس اولوندی . هر طرفدن قوشاتلمش اولان فرانقلر اك مردار شیلری یمك اضطرارنده قالمشلردی . اك كوربوزلری بیله یورغونلغه و آچلغه آرتق طاقت كتیره‌مز بر حاله كلمشلردی . سورلرك محافظه‌سی اوقدر اهمال اولونیوردی كه تورككلر آز قالدی بر قله‌یی باسقین ایله الله كچیره‌جكلردی . قیطلق كیتدكجه آرتیوردی . عسكرك بر چوغنی فراره یاخود دشمنك ضربه‌لرینه معروض بر حالده دكیز كنارنده بیه‌جك تحریسنه مجبور ایدیوردی . ساحلده بر قاچ روم ولاتین سفینه‌سی واردی . فقط توركلر بونی فرق ایده‌رك كمیلره كیدن عسكرلردن بر چوقلرینی طوتدیلر . ساحله ایكی بیك كشی سوق ایده‌رك كمی طائفه‌لرینی قتل وسفائندن بر چوغنی احراق ایتدیلر . قورتولابیلنلر انكینه آچلدیلر . فرانقلرك فلاكتنی هر طرفه حكایه ایده‌رك بوتون ساحلده‌كی خرستیانلرك قوۀ معنویه‌سنی قیردیلر . هیچ بر كمی آنطاكیه‌یه امداد كتیرمكه جسارت ایده‌مدی .

شهر مدهش بر قیطلق ایچنده اضطراب چكدیكی صیراده استانبول ایمپراطورینك مهم بر اردو ایله امداده كلمكده اولدیغی خبری آلندی . استانبول ایمپراطوری فینیمیس شهرنده قرارگاه قورمشدی . آنطاكیه‌نك پریشان حالنی آكلاته‌رق حركتنی تعجیل ایتمه‌سنی رجا ایدیورلردی . فقط قطعیاً

فرانقلردن نفرت ایدن وتورکلرك بوتون قوتنی کندی اوزرینه جلب ایتمکدن ، بوصورتله آناطولیده‌کی فتوحاتی الدن قاچیرمقدن قورقان ایمپراطور ازنیق یولنی طوتدی . کندیسنی تعقیبه قالقه‌جق تورکلرك ییه‌جك برشی بولامامالری ایچون کچدیکی یرلری کاملاً تخریب ایتدی . بو رجعت اهل صلیب رؤساسنی پك مأیوسیته دوشوردی . کربوغا ایمپراطورك ورودندن اندیشناك ایدی . خرستیان عسکرلری امداد امیدینی غائب ایدنجه آرتق قوماندانلرینه اطاعتدن استنکاف ایتدکلری کبی کندیلرینه امر ایدیلن یرلرده کیتمدیلر . بوئه‌موند عسکرلری قاپاندقلری أولردن چیقارمق ایچون شهرك بعض طرفلرینه آتش ویرمکه مجبور اولدی . بو عمومی یأس وفتور ایچنده برراهب، قونت‌دوسن ژیله رؤیاده عیسانی کوردیکنی، کندیسنك قبورغه‌سنی دلن مزراق دمیرینك شهرده برطرفده طوپراق آلتنده کوملی بولوندیغنی ، اکر خرستیانلر بونی بوله‌جق اولورلرسه مظفریتدن امین اولابیله‌جکلرینی، فقط دها اول اوچ کون اوروج طوته‌رق دعا ایله مشغول اولمق ایجاب ایتدیکنی عیسانك کندیسنه سویله‌دیکنی آکلاتدی . ابوالمحاسن ایله سائر بعض شرق مورخلرینك آکلاتدقلری بو حکایه بزدده اهل صلیب تاریخنی یازان مورخلرك قسم اعظمنده تصادف ایدیلن روایت ایله توافق ایدییور. ابوالفرج بونك سن ییه‌رك طاشیدیغی برمزراقك دمیری اولدیغی

ابوالمحاسن
ابوالفرج
کیلیوم‌دوتیر

سویلەیور . هرحالدە ، اوچ کون اوروجدن صوکرە دردنجی کونی کلیسایە کیدیلدی . طوپراغك آلتندە مزراق بولوندی . بوتون اردو بو معجزەنك صحتنە اینانەرق جسارت بولدیلر ، کمال شوق ایلە ، حربە طرفدار اولدیلر .

اهل صلیب رؤساسی طوپلانەرق محاصرەیی قالدیرماسنی ، شهری فرانقلرە براقماسنی ، یاخود خرستیان رؤساسی ایلە یالکز باشنە یاخود کزیدە بر مقدار عسکر ایلە محاربەیی قبول ایتمەسنی تکلیف ایچون پیەرلرمیتی دشمن قوماندانە کوندرمکە قرار ویردیلر . پیەرلرمیت کیتدی . کربوغا بو تکلیفاتی رد ایدەرك اونی متعظمانە کری کوندردی . بونك اوزرینە اهل صلیب رؤساسی ایرتەسی کون بر محاربە یاپمغی قرارلاشدیردیلر . طلوع شمس ایلە ، پاپاسلر آیین روحانی اجرا ایتدکدن ، خرستیانلر عبادتلرینی یاپدقدن صوکرە بوتون اردو سلاحلاندی . پاپاسلر آیین اثوابلرینی کییەرك اللرندە صلیب ایلە صفلر آراسندە دولاشیورلر ، عسکرك قوۀ معنویەسنی یوکسلتمکە چالیشیورلردی . ابتدا فرانسز عساکری شهردن چیقمغە باشلادی . سورلرك آلتندە صف حرب اوزرە دیزیلدی . دشمن ابتدا، فرانسزلرك کوپرویی کچمەلرینە مانع اولمق اوزرە ایکی بیك کشی سوق ایتدی . هوغ لوغران بونلرە شدتلە هجوم ایدەرك چکیلمکە مجبور ایلەدی. قرارکاهلرینە قدر آرقەلرندن قوغالادی . بو کوچوك

مصادمه بوتون خرستیان اردوسنه کوپرویی کچه‌رك اووایه یاییلمق اوزره وقت براقدی . خرستیان اردوسی منتظم بر حالده ، یاواش یاواش ، تپه‌لره دوغرو یورودی . شهرده براقیلان برمقدار عسکرله مواصله‌نك منقطع اولماسی ایچون بو تپه‌لری أله کچیرمك لازم ایدی . کربوغانك امدادینه کلمش اولان قونیه سلطانی [١] ، فرانقلر بو حرکتی یاپمه‌دن اول ، اووادن کچمش ، دکیز طرفنده اخذ موقع ایتمشدی . بو جهتدن فرار ایده‌جك اولانلرك یولنی کسمك مقصدینی تعقیب ایدییوردی . ایلك اوچ فرانسز طابوری دشمنه قارشی قیلیج ومزراقله ایلریله‌دیلر . بوتون عساکر آرقه‌لرندن یورودی . محاربه عمومیت کسب ایتدی . دشمن کریله‌مکه باشلامشدی . قونیه سلطانی غایت عظیم مقدارده اوق آتدیردقدن صوکره آرقه‌دن قیلیج و کرز ایله بوئه‌موند اوزرینه برهجوم یاپدی . بوئه‌موند قاچمق اوزره ایدی . دوق ایله تانقره‌د امدادینه قوشدیلر ، اردوسنی دوزلتدیلر . منهزم اولمق اوزره بولونان تورکلر قیرلرده حاضرلامش اولدقلری قورو اوتلره وسائر مواد مشتعله‌یه آتش ویردیلر . درحال اورته‌لق دومان ایچنده قالدی . برچوق خرستیان پیاده‌سنی قتل ایتدیلر . فقط سواری قوتی دوماندن کندیسنی صییرارق هجوم ایتدی . تورکلری پوسکورتدی .

---

[١] کیلیوم دوتیر بوکا سلیمان دییورسه‌ده یا کیلیور . قیلیج آرسلان اولاجقدر .

بوتون دشمن اردوسی برسیلك اوبرطرفنه چکیلمشدی . فرانقلر اوزرلرینه صالدیردیلر . ایکنجی دفعه اوله‌رق دشمنی فراره مجبورایتدیلر . کربوغا حربك غائب اولدیغنی کورونجه [١] غایت سرعتله فراتك اوبر طرفنه قدر قاچدی . بوتون اردوسی داغیلدی . اردوکاهی فرانسزلر طرفندن یغماایدیلدی . فرانقلر بوراده هردرلو لوازم بولدیلر . بوغنائم ایله شهره دوندیلر . ایچ قلعه تسلیم اولدی . بوئه‌موند آنطاکیه پرنسلکنی آلدی .

آنطاکیه شهرینك ضبطی فرانقلره بوتون سوریه قطعه‌سنی نشاده براقدی . هجومه الڭ چوق معروض قاله‌جق ایکی سلچوقی حکمداری ، رضوان ایله دقاق ، بغداد خلیفه‌سی مستظهره مراجعتله بوفلاکتلری آکلاتدیلر ومعاونت رجا ایتدیلر . سوریه‌ده هیچ بر حکم ونفوذه مالك اولمایان وکندیلکندن برشی یاپه‌مایان خلیفه کیفیتی برکیاروقه بیلدیردی . فقط مسلمانلرك آوازۀ استمدادینه قولاق ویریلمه‌دی . فرانسز اردوسی آنطاکیه‌دن حرکته حاضرلاندیغی صیراده [٢] اعزاز [٣] Ezaz نامنده جواربرقلعه‌نك امیری رضوانه قارشی اهل صلیبك معاونتنی رجا ایتدی . بوامیر چوقدن بری حلب اراضیسنه آقین یاپیوردی . فرانقلرك ورودندن صوکره برچوق خرستیان

ابوالمحاسن

١٠٩٩

---

[١] بومحاربه ١٠٩٨ سنه‌سی حزیرانك ٢٨ نده جریان ایتمشدر .
[٢] ابوالمحاسن ٤٩٢ سنه‌سی شعبانك ٢٣ نجی جمعه کونی دییور .
[٣] بزم مورخلرمز بوکا هاسارت Hasart دییورلر .

فادینلری بوامیرك النه دوشمشدی . بومیانده ، قتل ایدلمش اولان فولق نامنده برینك قاریسی ده داخلدی. امیرك ضابطلرندن بری قادینك کوزللکنه مفتون اوله‌رق ، خدمتلرینك مکافاتی اولمق اوزره بوقادینه نائل اولمق املیله کیدوب حلب ملکنك ممالکنی تخریب ایتدی . کیتدکجه صیقلاشان بوآقینلر رضوانی بوتون عساکرینی طوپلایوب اعزاز امیرینه هجوم ایتمکه مجبور ایله‌دی . اعزاز امیری ایسه رضوانه قارشی قویه‌جق حالده اولمادیغندن فرانقلره مراجعتله اوغلی محمدی رهینه اوله‌رق کوندردی و اونلرله بر معاهده یاپدی . دوق دولوره‌ن ایله دهاسائر بعض رؤسانك تحت قوماندا‌سنده بولونان اوتوز بیك کشیلك بر اردو قرق بیك کشیلك بر اردو طرفندن محاصره آلتنده بولوندیریلان اعزازه یاقلاشدی. رضوان درحال محاصره‌یی رفع ایله حلب یولنی طوتدی. اونك بو عجولانه رجعتی خرستیانلرجه مجهول ایدی . اونك ایچون خرستیان عساکرندن بر قسمی آنطاکیه‌دن چیقنجه رضوانك النه دوشدیلر . دوق دولوره‌ن بونلری تخلیص ایتمك اوزره توقفه مجبور اولدی . بر چوق خرستیان اسراسنی کوتورن رضوان عساکرینه هجوم ایده‌رك بو حکمداری فراره مجبور براقدی . اسرایی قورتاردقدن صوکره اعزازه کیتدی . اوراده امیر طرفندن اعزازواحترام ایله قبول اولوندی . ایشته بو قلعه بو صورتله عادتا فرانقلرك تحت حکمنه کچمشدر. فقط فرانقلر بونی سوء استعمال ایتدیلر.

آلبرتوس
کیلیوم دوتیر

اورایه صوکره او قدر چوق مقدارده دولدیلر که تورکلر راحتسز اولدیلر . امیر اونلری چاغیردیغنه ندامت ایتدی . شهر اهالیسی جوارده‌کی تورکلرله گیزلی بر ترتیبات یاپدیلر . بودوانی اولدیرمکه یاخود هیچ دکلسه اورادن چیقارمغه قرار ویردیلر . فقط بو ترتیبات خبر آلندیغی جهتله رؤسا توقیف اولونه‌رق کوزلری کور ایدیلدی . دها آز قباحتلیلردن‌ده بر چوق جزای نقدی آلندی .

آلبرتوس کیلیوم‌دوتیر

فرانسزاردوسی قدسه کیتمك اوزره حاضرلاندیغی صیراده قونت دوتولوز بیره [١] Bira شهرینی محاصره ایتمشدی . بو، آپاله [افامیه] اراضیسی داخلنده آنطاکیه‌دن ایکی کون مسافه‌ده مستحکم بر مملکت ایدی . صوکره بوتون اهل صلیب برلشه‌رك بیره‌دن سکز میل مسافه‌ده معرة‌النعمان شهرینه هجوم ایتدیلر [٢] . بو شهر ، ایپ مردیونلرك نقصانندن دولایی ایکنجی کون ضبط ایدیله‌مدی . فقط بوئه‌موندك یکی قوهٔ امدادیه ایله مواصلتی اهل صلیبی دها شدتله هجوم ایده‌بیله‌جك بر حاله کتیردی . هرایکی طرفدن‌ده غره‌ژوا آتشلری ، طاشلر ، قایالر آتیلدی . اهالینك مقاومتنه رغماً شهر ضبط ایدیلدی . فرانقلر قیلیج الده ایچری کیردیلر [٣] . شهر عسکرك یغماسنه وجوشغونلغنه

---

[١] اهل صلیب مورخلری بوکا البیرا دیورلر .

[٢] ٤٩٢ تاریخ هجریسنده .

[٣] ١١ کانون‌اولده . ابوالمحاسنه کوره ٤٩٢ سنه‌سی رجبنك نهایتنده بورادن آیریلدیلر .

معروض قالدی . خرستیان مورخلری فرانقلره ، نعشلری
پاره آرامق ایچون آچدقلرندن وانسان آتی یدکلرندن دولایی
مؤاخذاتده بولونیورلر . عرب مورخلری شهر سکنه‌سی ایله
یاپدقلری معاهده‌یه یعنی شهره کیرمه‌مك ، یالکز برقوهٔ محافظه صوقمق
بولنده‌کی تعهدلرینه رعایت ایتمدکلری ایچون تعییب ایدییورلر .
بو مناسبتله شهرده بر عربده چیقمشدی . فرانقلر بوندن
بالاستفاده شهری ضبط ایتمشلر ، صوکره ایکی طرفی‌ده قتل
ایله‌مشلردی . قتل عمومیدن پك آز کشی قاچه‌بیلدی . ژستافرانقو
بوئه‌موند برسرایه التجا ایتمه‌لرینی بونلره سویلتمشدی . اوراده ابوالمحاسن
بونلری اسیر آلدیلر . صوکره قیساریه ، حما ، حمص ، رمله
شهرلری ایله سوریه‌نك دها بر چوق مواقعی فرانقلره کچید
ویردیلر . اهل صلیب هیچ دشمنه تصادف ایتمیورلردی . ابوالفدا
بوتون شهرلر یغمادن مصون قالمق ایچون خرستیان اردوسنه
ییه‌جك کتیرییورلردی . مقاومته جسارت کوسترن بعض شهرلر
هجوم ایله ضبط ایدیلدی . ایشته اهل صلیب بوصورتله سلچوقیلرك
وارتقیلرك اراضیسندن کچدیلر . مصر خلیفه‌سنك الکاسنه ابوالمحاسن
کیردیلر ، بیت المقدس نام دیکرله قدس شریفه قدر کلدیلر . ابوالفرج
بوراسی او زمان مصر خلیفه‌لرینه عائد ایدی . ابوالمكين

بو محاصره‌نك تفصیلاتی وفرانقلرك سوریه‌نك بوقسمنده‌کی
فتوحاتی سلچوقیلرك تاریخنه عائد اولمامقله برابر یرلی مورخلرك
بوبابده ویردکلری تفصیلاتی مختصراً شوراده حکایه ایتمکلکمه ابوالمحاسن

مساعده بیورولمه‌سنی رجا ایده‌رم . بو مشهور شهرده او زمان مصر خلیفه‌سی مستعلی طرفندن منصوب افتخارالدوله نامنده بر امیر والی ایدی . شهری قرق کون محاصره ایدن فرانقلر ایکی قله انشا ایتدیره‌رك سورلره یاقلاشدیلر . برنجی قله صهیون قاپیسنه ، ایکنجیسی عمود Amoud ایله اسباط Asbath قاپیلری آراسنه یرلشدیریلدی . مسلمانلر برنجی قله‌یی یاقدیلر . فقط ایکنجی قله سایه‌سنده خرستیانلر سورلرك اوزرینه قدر کیردیلر ، شهری ضبط ایتدیلر . بونك اوزرینه مسلمانلر صخره واقصی تعبیر اولونان ایکی جامعه چکیلدیلر . بو جامعلرده یوز بیك مسلمان قتل ایدلدی . فرانقلر یوز بیك اسیر آلدیلر . بوتون اختیارلری وعلیللری اولدیردیلر . قادینلری محافظه ایتدیلر . او نفیس صخره واقصی جامعلرینی یغما ایلدیلر . بوراده یتمش بویوك شمعدان بولدیلر که یکرمیسی آلتوندن ایدی . بیك مثقال آغیرلغنده ایدیلر . دیکر اللی شامدان کوموشدی . اوچ بیك آلتی یوز سوریه درهمی ثقلتنده ایدیلر . غنائم آراسنده قرق سوریه رطلی ثقلتنده بر کوموش لکن ده واردی .

بو قدر شهرلرك وخزینه‌لرك ضیاعی مسلمانلر آراسنده بویوك بر یأس وکدر تولید ایتدی . پریشان اولان خلق نرده بر ملجاء بولاجقلرینی بیله‌مه‌یورلردی . بویوك بر قسم خلق باشلرنده زین الدین نامنده بر قاضی اولدیغی حالده بغداده متوجهاً شامدن مفارقت ایتدی . خلیفه‌نك دیواننه ادخال ایدلدکلری

وقت باغريشه‌رق صاچلرینی صاقاللرینی یولدیلر . قاضی‌نك سوزلری حاضر بولونانلرك كافه‌سنی آغلاتدی . فقط بونلره فرانقلری سوریه‌دن قوغمق ایچون امداد ویرمدیلر ، یالكز كوز یاشی ویردیلر .

خلیفه‌لردن ابتدا بعض عرب امیرلری طرفندن ضبط ایدیلن ، صوكره تورك‌لر طرفندن اله كچیریلن بو الكاوزمان متعدد حكومتلره آیریلمشدی . مصر خلیفه‌لری بر قسمنی اشغال ایدییورلردی . سلجوقیلر شام وحلب حكومتلرینه مالك بولونیورلردی . ارتقیلر شمال قسمنه وارمنستانه‌هم جوار اولان طرفلرینه حاكم ایدیلر . فرانقلر قسده بر حكومت تأسیس ایتمشلردی . آنطاكیه‌ایله ادەس یاخود رها ودها صوكره‌لری طرابلس شام قدس قراللرینه تابع اولمق اوزره خصوصی پرنسلكلر وجوده كتیرمشلردی . عینی تاریخده [١] ارمنستانك سوریه‌یه

سنه ١١٠٠ ابوالفدا

هم جوار اولان قسمنده یعنی خلاطده‌ده یكی بر حكومت تأسس ایتدی . بوشهر اوزون مدت روملرك اداره‌سنده‌ایدی . صوكره مردانیلر بوراسنی ضبط ایتمشلردی . مردانیلرك حكم ونفوذی دیاربكره‌قدر امتداد ایدییوردی . بو حكمدار ظالملكلرندن دولایی خلقجه منفور اولدیغندن دولایی خلاط سكنه‌سی سكمان نامنده بر توركه مراجعته مجبور اولدیلر . سكمان ، آذربیجانده یرلشمش اولان سلچوق عائله‌سی حكمدارلرندن

[١] ٤٩٣ تاریخ هجریسنده .

قطب‌الدین اسماعیلك کوله‌سی اولدیغی جهتله القطبی لقبیله یاد ایدیلیوردی . خلاط اهالیسی طرفندن دعوت ایدیلن سکمان بورایه کیتدی ، مردانیلری قوغدی . حکمدار اعلان ایدیلدی . شاه ارمن یعنی ارمنستان حکمداری [۱] عنوانی آلدی . موصل حکومتنده‌ده ذی قدرت بعض تورك امیرلری واردی . باطنیلرده سوریه‌ده تأسس ایتمکه باشلامشلردی . ابوالمحاسن

ایشته فرانقلر سوریه‌یه کیردکلری زمانده بو قطعه‌نك وضعیتی بو مرکزده ایدی . فرانقلر سوریه‌ده هر طرفه فتوحاتلرینی تشمیل ایتدیلر . بر مدت اول ، ابو محمد عبیداه [۲] نامنده بر قاضینك تحت اداره‌سنده بولونان جبله Dgiabala شهرینی ضبطه تشبث ایتمشلردی . قاضی بوشهرك مسلمانلر الندن چیقماسنه مانع اوق ایچون اونی شام حکمداری دقاقك آتابکی یاخود ناظری طغتکینه تکلیف ایتدی . طغتکین درحال اوغلی تاج‌الملوك بوری‌یی بورایه کوندره‌رك شهری تسلیم ایتدی . فقط بو قومندانك فنا حرکاتی یوزندن شهر اهالیسی ، مصر خلیفه‌لری طرفندن طرابلس والیسی بولونان ابو علی [۳] یه کلوب جبله‌یی ضبط ابوالفدا ابوالمحاسن

[۱] دربلو بو وقعه‌نك ۵۷۸ هجری و ۱۱۸۲ میلادی تاریخنده جریان ایتدیکنی یازیورسه‌ده یا کلشدر .

[۲] ابن منصور . دها زیاده ابن صلیحه Ben soulaïhah نامی آلتنده معروف ایدی .

[۳] ابن محمد ابن عمار . فخرالملك لقبنی حائزدی .

ایتمه‌سنی تکلیف ایله‌دیلر . ابو علی‌نك اردوسی بوری‌یی مغلوب ایتدی . بوری طرابلسه کوتورولدی . اورادن پدرینه اعاده اولوندی . جبله مصرلیلرك تحت تابعیتنه کچدی . چوق کچمه‌دن فرانقلر بوراسنی ضبط ایتدیلر . ارسوف وقیساریه شهرلری‌ده کذلك فرانقلر طرفندن ضبط اولوندی .

کیلیوم دوتیر

قدس قرالی غودفروا دوبویون اوتاریخده وفات ایتدی . برادری ادەس قوتی بودوان قراللغه صاحب اولمق اوزره یوله چیقمشدی . بونك حرکتندن خبردار اولان شام حکمداری دقاق بر پوصـو قورمق واسیر ایتمك فکریله عسـکرلرینی طوپلادی . کوپك چایی [١] قربنده تهلکه‌لی وغایت دار بر کچیـدی طوتدی . بو ، ساحل بحرده داغلر ویالچین قایالر آراسـنده کائن بر نقطه ایدی . یکی قدس قرالی سـاعیلری واسطه‌سیله تورکلرك مقصدینی ووضعیتنی خبر آلنجه کیدوب اوزرلرینه هجوم ایتـدی . فقط کچیـد او قدر دار ایدی‌که کیجه‌لین توقفه مجبـور اولدی . هر طرفدن دشمنك اوقلرینه معروض قالیوردی . طلوع شمس ایله حرکتنه دوام ایتدی . تورکلر متصل کندیسنی ازعاج ایدییورلردی . شـدتله مصادمه‌لردن صـوکره اللرندن قورتولمغه موفق اولامیـلدی . دقاق بو صورتله خرسـتیانلری مغلوب ایتمکه اوغراشـدیغی صیراده سوریه‌نك معروض اولدیغی اغتشاشاته پك آز اهمیت

---

[١] عربجه‌ده نهر کلب .

ویرن برادری رضوان مسلمانلرك مدافعه‌سی اوغورنده مجاهده ایتمش اولانلری قتل ایتدیریوردی [١] . قونت دوتولوز [٢] یاخود سن ژیل ، امیر ابو علی ابن عمارك حاکم اولدیغی طرابلس شهرینی محاصره‌یه کلمشدی . بو والی ، شام ملکی ایله حمص امیری جناح‌الدوله‌دن استمداد ایتدی . بر محاربه وقوعه کلدی . مسلمانلر مغلوب اولدیلر . ابوعلی شهری مصرلیلر النده محافظه ایتمك ایچون فرانقلره پاره ویرمکدن باشقه برچاره کوره‌مدی . قونت کیدوب انطرسوس Antarados شهرینی ضبط ایله ایچنده‌کی بوتون مسلمانلری اولدیردی . اورادن حصن‌الاکراد اوزرینه یورودی . مسلمانلرك اك جسور قوماندانلرندن بری اولان حمص امیری جناح‌الدوله حسین [٣] فرانقلرك تصوراتندن خبرداراولونجه اونلره‌قارشی یورومك اوزره عسکرلرینی طوپلادی . سوریه‌نك مدافعه‌سی ایچون یوله چیقه‌جغی صیراده سوریه‌ده ایلك نمایان اولان بر باطنی منجمی رضوانی حسینی قتل ایتدیرمکه اقناع ایتدی . اوندن بو مساعده‌یی آلدی . عسکریله بو امیری قتل ایتمکه کیتدی . جنایت ارتکاب ایدیلیر ایدیلمز رضوان بوکا پشیمان اولدی . برآز صوکره باطنی‌یی اولدیرتدی [٤] . مسلمانلرك

سنه ١١٠١ ابن شحنه ابوالفدا ابوالمحاسن المکین

[١] ٤٩٥ تاریخ هجریسنده.

[٢] عربلر بوکا دائما صنجیل Sandgil اسمنی ویریورلر .

[٣] ابن ملاعب .

[٤] اون درت کون صوکره .

هر حركتنى كمال دقتله كوز اوكنده طوتان و خطالرندن استفادهايدن قونت دوتولوز درحال حصن الاكراد محاصرهسنى رفع ايله اطرافى ضبط ايتدكدن صوكره حمص شهرينى محاصرهيه كيتدى .

سنه ١١٠٢

ابن الاثير ابوالفدا

عين زمانده سوريه بويوك بر قوماندان دها غائب ايتدى . بو، انطاكيهنك امدادينه كلمش اولان موصل ملكى مشهور كربوغا ايدى . سلطان بركياروق كربوغايى آذربيجانه كوندرمشدى . خويده وفات ايتدى [١] . بو امير نامنه حصن كيف Kipha ده قوماندا ايدن موسا اسمنده بر توركمن همان موصلى ضبط ايلهدى . فقط جزيرة ابن عمر واليسى شمس الدوله جكرمش نامنده بر تورك بو بويوك شهرى اونك الندن آلمق اوزره بر اردو ايله يوزودى . يولده نصيبينى ضبط ايتدى . موسا محاربهيه كيريشمك ايستهديسهده عسكرى كنديسنى ترك ايدهرك جكرمش طرفنى التزام ايتدكلرندن على العجله موصله قاچدى . اوراده محاصره آلتنه آلندى . دياربكرده حكمران اولان سقمان ابن ارتقه امداد مقابلنده حصن كيفايى ترك ايتمك چارهسنى دوشوندى . سقمانك تقربى اوزرينه جكرمش موصل محاصرهسنى رفع ايتدى . فقط موسا ، سقمانك استقبالنه كيتديكى صيراده معيتندن بعض كيمسهلر كراثا Koutha دنيلن بر كوى قربنده

[١] ٤٩٥ سنهسى ذى القعدهسنده .

کندیسنی قتل ایتدیلر ، اوراده بر تپه‌یه کومدیلر . اوتاریخدن بری بورایه تل موسا نامی ویریلمکده‌در . بو وقعه‌دن صوکره سقمان حصن کیفایه چکیله‌رك اورایه صاحب اولدی ، اخلافی بوراسنی محافظه ایتدیلر . جکرمش ده موصلی ضبط ایله‌دی .

ابوالفدا مسلمانلر آراسنده حکم سورن و خرستیانلره قارشی قوللانه‌بیله‌جکلری قوتك آزالماسنه سبب اولان نفاق و شقاق متصل دوام ایدییوردی . شام ملکی دقاق کیدوب رحبه شهرینی محاصره [١] وضبط ایتدی. بغداد خلیفه‌سنی (حضرت) محمدك مشروع خلفی اولمق اوزره طانیان بوتون مسلمانلرك مصر خلیفه‌سنه قارشی بسله‌دکلری خصومت بو نفاقك دوامنه سبب اولیوردی . حتی بو خصومت او درجه‌یه واریبوردی که فرانقلرك بوتون قوتلریله هجوم ایتدکاری مصر خلیفه‌سنك خرستیانلر طرفندن ازیلمه‌سنه هیچ اهمیت ویرمیورلردی . بو سایه‌ده فرانقلر راحت راحت رقه و جعبر قلعه‌سی قربنده

١١٠٣ بویوك تخریبات یاپه‌بیلدیلر [٢] ، جبیل Dgiabil ایله عکایی آلدیلر . بوراده پك چوق مظالمده بولوندیلر . حتی طرابلسی بیله ضبط ایتمك تهدیدینی کوستریورلردی .

آلبرتوس نهایت عکانك ضبطی و سوریه‌نك معروض بولوندیغی تهلکه بعض جوار حکمدارلری سلاحه صاریلمغه سوق ایتدی [٣] .

---

[١] ٤٩٦ تاریخ هجریسنده .

[٢] ٤٩٧ تاریخ هجریسنده .

[٣] ٤٩٧ تاریخ هجریسنده .

موصل حكمدارى جكرمش [١] ايله امير سقمان آلتمش بيك تورك طوپلاديلر . بودوان دوبورغك صاحب اولديغى رها ياخود ادهس قلعه‌سنى محاصره ايتمك فكريله يورودیلر . بودوان درحال آنطاكيه پرنسى بوئه‌موند ايله تانقره‌ددن استمداد ايتدى . بونلر اوچ بيك سوارى ويدى بيك پياده‌دن مركب بر اردو ايله همان يوله چيقديلر . حران جوارنده بودوانه ملاقى اولديلر . اوراده بر عرب بونلره توركلرك دوغروجه رها اوزرينه يورودكلرينى خبر ويردى . بو خبر اونلرى اورادن حركته و خابور نهرى قربنده بر موقع طوتمغه مجبور ايتدى . اورادن ايرته‌سى صباح طلوع شمس ايله رقه اوو‌ه‌سنه اينه‌رك صف‌حرب اوزره ديزيلديلر . بونلر هنوز صفلرينى تنظيم ايتدكلرى صيراده سقمان اوتوز بيك تورك ايله خرستيانلرك صاغ جناحى اوزرينه صالديردى . بورايه بوئه‌موند ايله تانقره‌د قوماندا ايديورلردى . بو ايكى فرانق رئيسى توركلرى پوسكورتديلر . توركلر بش يوز ضايعات ويرديلر . بوئه‌موندن برميلدن زياده اوزاقده بولونان بودوان دوبورغ ايله ژوسلن دوقورتنه مصادمه باشلاديغنى خبر آلنجه امداده قوشمق ايسته‌ديلر . فقط بوصويه ياتمش اولان اون بيك تورك طرفندن باصلدقلرى جهتله قاچمغه

---

[١] آلبه‌رده بوكا ژغره‌ميش Geigremisch ديور . كربوغانك اقرباسندن وسقمانك برادرلرندن اولديغنى سويليور .

مجبور اولدیلر . ادهسه پرنسی بودوان اسیر دوشدی. بونلری تخلیص ایچون شتابان اولان تانقرهد کیجهنك حلولی حسبیله موفق اولامادی. ایرتهسی کونی فرنقلرك عسا کری بودوانك اسارتنی خبر آلنجه علی العجله رهایه چکیلدیلر . بو شهرك خرستیانلر الندن کیتمهسنه مانع اولمق ایستهیورلردی . شهری مدافعهیه صالح بر حاله قویمق صیراسی ایدی . بو مصادمهدن سکز کون صوکره جکرمش بویوك بر قوت ایله کلهرك قلعهیی محاصره ایتدی . بو شهرك محافظهسی کندیسنه تودیع ایدیلمش اولان تانقرهد اهالیی تطمین ایتدی . یقینده کیدوب تورکلره هجوم ایدهجکنی سویلهدی . وضعیتدن آنطاکیه پرنسی بوئهموندی خبردار ایتدی. بوئهموند اوچ یوز سواری وبش یوز پیاده ایله یوله چیقدی . فقط یولده مصادف اولدیغی مشکلات اونی یدی کون اویالادیلر . محصورینه بو مدت پك اوزون کلدی . اونك مواصلتندن امیدینی کسن تانقرهد بر خروج حرکتی یاپمغه عزم ایتدی. صباحلین ایرکندن تورکلری هنوز اویقوده ایکن باصدیردی . بونلر دها ایشك نه اولدیغنی آکلامغه وقت بولامادن ایچلرندن برچوغنی اولدیردی. حیرتده قالان جکرمش ایله سقمان پریشان برحالده قاچدیلر . چادیرلرینی ، اشیالرینی براقدیلر . تانقرهد بونلری تعقیب ایله مشغول اولدیغی صیراده بوئهموند یتیشدی . بوقوۀ امدادیه تورکلری بوتون بوتون

بتیردی . جکرمش ایله سقمان پك زحمتله قاچه بیلدیلر .
فرانقلرك آلدقلری اسرا ایچنده موقعی یوکسك بر قادین ده
واردی . بونی بودوان دوبورغ ایله مبادله ایتمك فکرنده
ایدیلر . فقط بومبادله وقوعه کلمدی . بودوان تورکلرك
نزدنده اسیر قالدی .

سنه ١١٠٤ شام شهری جکرمشك فرانقلر علیهنده کی املارینه مظاهرت
ابوالفدا ابوالمحاسن ایده بیله جك بو حالده دکلدی . پك چوق تذبذبات ایچنده ایدی .
دقاق [١] اولمشدی . حکومته حاکم اولان طغتکین دقاقك
اوغلنی ملك اعلان ایتدیردی . بر آز صوکره بونی خلع
ایده‌رك [٢] تاجی توتوشك اوغلی بکتاش Yaltasch ك
باشنه کیدیردی . فقط بردن بره تبدیل فکر ایله تخته دقاقك
اوغلنی چیقاردی که آنجق بر یاشنده ایدی . بوتون حکم
ونفوذ بوناظرك النده ایدی . شام شهری کندی کورولتولریله
١١٠٥ مشغول اولدیغی صیراده حلب ملکی رضوان [٣] اوزمان
آنطاکیه ورها قلعه‌لرینك محاصره‌سنه حصر اشتغال ایتمش
اولان تانقره‌د ایله مناسبات دوستانه‌سنی قیردی . اون بیك
سواری ویکرمی بیك پیاده ایله بوشهرلره تابع اراضی‌یه
کیردی . مقصدی آنطاکیه شهرینی محاصره ایتمکدی .

---

[٢] ٤٩٧ سنه‌سی محرمنده
[٢] ٤٩٧ سنه‌سی ذی الحجه سنده .
[٣] ٤٩٨ سنه‌سنده .

تانقره‌دجوارلرنده‌کی خرستیان حکمدارلرندن استمداد ایده‌رك ابوالفدا
بیك سواری واوتوزبیك پیاده ایله آنطاکیه‌یه کیتدی. فارفار کیلیوم دوتیر
Farfar نهرینی کچدی ، ارتاح Artésie یه دوغرو یورودی. آلبرتوس
رضوان بوتون قوتلریله بوراده اردوگاه قورمشدی . رضوانی فولق دوشارتر
فراره مجبور ایده‌رك بایراغنی آله کچیردی . ارتاحه صاحب
اولدی . برچوق مسلمان اولدیردی . پك چوق اسیر
آلدی . غنائم ایله دولو اولدیغی حالده عودت ایتدی. بومیانده
برچوق بارکیرده واردی‌که بوکا پك محتاجدی . فرانقلر شام
حکومتنه قارشی آچدقلری برسفرده بوقدر بختیار اولمادیلر .
کنج شام حکمدارینك ضعفندن وبو شهری قاریشدیران
اختلاللردن استفاده ایتمك ایسته‌مشلردی[١] هوغ‌دو تیبه‌ریاد ١١٠٦
ایکی یوز سواری ودرت یوز پیاده ایله شام اوواسنه برآقین ابوالمحاسن
یاپدی [٢]. برچوق غنائم آله‌رق بلیناس Belinas ه یاخود آلبرتوس
فیلیپك قیصریه‌سی Césarée de Philippe نه کوندردی .
اونك مواصلتندن زیاده رجعتندن خبردار اولان طغتکین
عسکرلرینی طوپلادی . هوغ دوتیبه‌ریادك کچه‌جکی داغلره
دوغرو یورودی . بوراده بر محاربه وقوعه کله‌رك فرانقلر
مغلوب اولدیلر . هوغ میدان محاربه‌ده مقتول دوشدی .
معیتی طرفندن ناصره‌یه کوتورولدی . طغتکین‌ده فرانسزلرك

[١] ٤٩٩ سنه‌سنده .
[٢] آلبه‌رده بوراده غرسوس روستیقوس یاخود سوئت Suet دییور.

آلمش اولدقلری بوتون غنائمی شامه اعاده ایتدی .

ابوالفدا
ابوالمحاسن
آلبرتوس

او تاریخده سوریه‌ده کرك خرستیانلر کرك مسلمانلر ایچون عینی صورتده تهلکه‌لی یکی دشمنلر ظهور ایتمکه باشلادی. بونلر باطنیه ایدیلر . رضوان طرفندن افامیه والیسی تعیین ایدیلمش اولان ذات کیزلیجه مصرلیلر له مناسباتده بولونیوردی. بوشهر ایله قلعه‌یی اونلره تسلیم تکلیفنده بولوندی. مصر خلیفه‌سی درحال بورایه کلاب Kelabites قبیله‌سندن برعرب اولان خلف Khalaf ی کوندردی. وقتیله بو آدم حمص جوارلرنده شقاوت ایدردی . خلف قلعه‌یه صاحب اولور اولماز اسکی صنعتنه باشلادی . قدس شریفه حجه کیدن خرستیانلرله فرانقلره بالخاصه اثر خیانت کوستریوردی . افامیه‌ده اوتوران واجرا ایتدیکی سفرلرده خلفه رفاقت ایدن باطنیه رئیسی ابو طاهر ابن الصایغ [۱] Aboutaher-es-saigh خلفی بر ضیافته دعوت ایله اتلاف ایتدیردی . قسم اعظمی خرستیان اولان شهر سکنه‌سی خلفك انتقامنی آلمق ایسته‌دیلر. ابوطاهر برقلعه‌یه قاپاندی . رضوانی شهری ضبطه دعوت ایچون کیزلیجه برساعی کوندردی . رضوانك تکرار تحت تابعیتنه دوشمکدن قورقان سوریه‌لیلرله ارمنیلر شهرلرینی تانقره‌ده تسلیم ایتمك تکلیفنده بولوندیلر. تانقره‌د آنطا کیه‌دن یدی یوز سواری وبیك پیاده ایله قوشدی . فقط ابو طاهر

---

[۱] آلبه‌رده بوکا بوته‌ر Bother دییور .

شهر خلقنی کندیسنه جلب ایتمك یولنی بولمش اولدیغی ایچون تانقره‌ده قاپیلری قاپادیلر . تانقره‌د اوچ هفته قدر بیهوده بر محاصره‌دن صوکره لاذقیه‌یه، اورادن‌ده آنطاکیه‌یه دوندی. اوزمان پرهیز زمانی ایدی . پاسقالیه یورطیلرندن صوکره ایکنجی دفعه اوله‌رق افامیه پیشگاهنه کلدی. بوتون آلات حربیه‌یی قوردی . فقط شهر سکنه‌سی طرفندن اوقدر مقاومته مصادف اولدی که هیچ بکله‌مدیکی بریاردیم اولماسه ایدی قلعه‌یی ضبط ایتمه‌سنه امکان یوقدی . پدرلرینك وفاتندن صوکره شامه التجا ایتمش اولان خلفك ایکی اوغلی تانقره‌ده عرض خدمت ایتدیلر. یوز عسکرله فرانقلرك اردوکاهنه کلدیلر. بوعسکرلر قسماً عربلردن قسماً تورکلردن ترکب ایدییوردی . اوزون بر محاصره‌دن صوکره شهر تسلیم اولدی . تانقره‌د اهالی‌یی عفوایده‌رك ابوطاهری آنطاکیه‌یه کوتوردی . خلفك اوغللرینی افامیه‌ده براقدی. تانقره‌دك عزیمتندن صوکره بونلر ابوطاهرك بوتون طرفدارلرینی أولدیردیلر . باطنیلرك سوریه‌ده ضبطه تشبث ایتدکلری ایلك شهر بودر .

آلبرتوس طغتکین هوغ دوتیبه‌ریادك شام جوارلرینه یاپمش اولدیغی آقینی اونوتمامشدی . انتقام آلمق ایچون کیدوب طبریه‌یی محاصره ایتمککه عزم ایلدی . اوراده هوغك یرینه ژروه‌ز کچمشدی . قلعه‌ده اوچ بیك عسکر واردی . بر مدت اول بورایه کلمش اولان قدس قرالی بودوان درت یوز عسکر ایله

سفره چیقمشدی . برآز ایلریلر ایلریله‌مز قرارکاهنه بش تورك كله‌رك طغتكین طرفندن صلح تكلیفنده بولوندیلر . قرال بونلری حسن صورتله قبول ایتدی . سفیرلر اردوكاهلرینه عودت ایتدكاری زمان بو حكمدار ایله اردوسی لهنده اوقدر حسن شهادتده بولوندیلر كه تورکلر بو محاربه‌یه كیریشمك ایسته‌مه‌یه‌رك كیجه‌لین كمال استعجال ایله چكیلدیلر ، شامه كیتدیلر . بونلره یتیشه‌مه‌ین بودوان ده قدسه دوندی [١] . تورکلر ایكنجی دفعه اوله‌رق شامدن چیقدیلر . صیدا جوارلرینه دوغرو برآقین یاپدیلر . طغتكین بو شهری اون كون محاصره ایتدی . سكنه‌سندن اوتوز بیك بزان Bezans ایسته‌دی . فقط شهر اهالیسی آنجق دوقوز بیك بزان تكلیف ایتدیلر . قدس قرالنك هجومه كله‌سندن قورقه‌رق بونی قبول ایتدی .

بو محاصره‌دن برآز اول [٢] عینی حكمدارك اردوسندن درت بیك تورك شامدن چیقه‌رق طبریه اراضیسنه یاییلمشلردی . قوهٔ محافظه‌یی بر پوصویه چكمك املیله اوچ یوز كشیلك بر سواری مفرزه‌سی آییرمشلردی . بو شهرك حاكمی بولونان ژرووز سكز یوز سواری وایكی یوز پیاده ایله چیقدی . تورکلر قاچار كبی كوروندیلر . ژرووز ایلریله‌دی ، پوصویه دوشدی . هر طرفدن صاریلدیغی جهتله اسیر اولدی . بو

---

[١] شباط آینده .

[٢] عروج عیسا یورطیلری اثناسنده .

مصادمه‌دن يالكز ايكی فرانق قاچه‌بيلدی . بونلر هزيمت خبرينی طبريه‌يه كوتورديلر . ژروه‌ز شامه كوتورولدی . اوراده عمومی ميدانده اوق ايله وجودی دلينديدی . قدس قرالی بونك ايچون بر فديهٔ نجات تكليف ايتمشسه‌ده توركلر مقابلنده بعض شهرلر ايسته‌يورلردی . قدس قرالی‌ده رضا كوسترمه‌مشدی . بوتاريخده طغتكين عرقه Archas قلعه‌سنی غائب ايتدی . وقتيله دوق غودفروا دوبويون بوراسنی ضبطه موفق اولامامشدی . قونت دوسارتانژ ، حاجيلر داغی قلعه‌سنك قربنده‌كی اوواده طغتكين‌ی مغلوب ايتدكدن صوكره [١] عرقه قلعه‌سنی محاصره ايتدی . قوهٔ محافظه‌قلعه‌يی ترك ايتديلر . اورادن بوقونت شام شهرينی پك ازعاج ايتمشدر .

فرانقلرك بوموفقيتلری نهايت بوتون مسلمانلری اوياندبردی . ايران سلطانی بوتون سوريه عساكرينی طوپلاتدی . توركلر هر طرفدن بر دين محاربه‌سی كبی تلقی ايتدكلری بو حربه قوشديلر . بوبويوك سفره مودود [٢] قوماندان تعيين اولوندی . مودود موصل حكمداری اولوب قتل ايديلمش ابوالمحاسن ابن الاثير

[١] آلبه‌رده بو موقعده كنديسنه هرتولدين ديبور . لقبی اولان ظهيرالدين كلمه‌سندن محرف اوله‌جقدر . بزم مورخلرمز دها كنديسنه بولده‌كين Boldechixn ، دولده‌كين ، ده‌كين ، دوتوده‌كين‌ده ديرلر . لقبی ظهيرالدين ابو منصور ابن عبداه ايدی .

[٢] آلبه‌رده بوكا مالدوق ديبور . لقبی شرف‌الدوله ايدی .

ابوالفدا
كيليوم دوتير
آلبرتوس

اولان جكرمشه [١] خلف اولمشدی . مودودك آرقه‌سی صیرا ماردین ملکی امیر ایلغازی [٢] ؛ ارمنستان و خلاط ملکی امیر سکمان [٣] ؛ سنجار ملکی تمیرك Tamirak ودها سائر تورك حکمدارلری کلیورلردی . مودودك معیتنده ایکی یوز بیك کشیلك بر اردو واردی . بو تورکلر مزوپوتامیایه کیردیلر . اده‌س شهری سورلرینه قدر تخریباتده بولوندیلر . یولده کچرکن ، فرانقلره عائد بر طاقم قلعه‌لری ضبط ایده‌رك بر چوق خرستیان اولدیردیلر . مودود اده‌س قلعه‌سی پیشکاهنه کلدی . بونك محافظه‌سی بودوانك اسارتی اثناسنده تانقره‌ده‌ توديع اولونمشدی . تانقره‌د على العجله عسکرلرینی طوپلادی . قدس قرالنی امداده چاغیردی . بو ایکی حکمدار اردولرینی برلشدیردیلر . ژوسلنه عائد بولونان تل باشر محاصره‌سیله مشغول تورکلره قارشی یورودیلر [٤] .

سنه ١١١١

تورکلر عمومی بر محاربه‌یه کیریشمك ایسته‌مدکاری جهتله

---

[١] ایران سلچوقیلری فصلنده صورت وفاتی حکایه ایدیلمشدر .

[٢] آلبه‌رده آرمی غازی دییور . آرون غالدوس ایله سامارقاندده بحث ایدییور . بوصوکنجیسی تامیراقدر . دیکرینك کیم اولدیغنی بیلمیورم .

[٣] ابوالمحاسن سقمان بن آرتق دییور . فقط بو امیر ٤٩٨ تاریخنده وفات ایتمش اولدیغی جهتله بو ، ارمنستان حکمداری سکمان اولمق لازم کلیر .

[٤] آلبه‌رده بوكا توربیصل Turbaïsel دییور .

دشمنلرینی یورمق ایچون وقت قازانمق فکرنده ایدیلر .
فقط مقصدلرینی آکلایان فرانقلر جوارده‌کی قلعه‌لرك
هپسنه ، بالخاصه رهایه بر مقدار قوهٔ امدادیه کوندردیلر ،
فرات نهرینه یاقلاشدیلر . بو نهری کچمکله مشغول
اولدقلری واردونك بر قسمی قارشی ساحله آیاق باصمش
بولندیغی صیراده تورکلر کندیلرینی باصدیلر ، بر خیلی اسیر
آلدیلر. قدس قرالی ایله تانقره‌د بردورلو معاونتده بولونه‌مادیلر .
مودود تل باشر قلعه‌سنی قرق بش کون محاصره‌دن صوکره
چکیلدی . ژوسلان دشمنی تعقیب ایتدی . دشمن اردوسی بر
قاچ قوله انقسام ایتدی . یوز بیك کشیدن مرکب بر قسم
شرق یولنی طوتدی . دیکرلری حلبه کیده‌رك سفرك نهایتنه
قدر چوجوقلری وقادینلری محافظه ایتمه‌سنی وکندیلرینه قوهٔ
امدادیه ویرمه‌سنی رضواندن رجا ایتدیلر . فقط تانقره‌د ایله
حال صلحده بولونان رضوان تعهداتنی بوزمق ایسته‌مدی .
یالکز بیطرفلغنی محافظه ایده‌جکنی وعد ایله رهینه اولمق اوزره
اوغلنی ویردی . بونك اوزرینه تورکلر ایسته‌دکاری یاپلمایه‌جق
اولورسه کنج شهزاده‌نك باشنی کسه‌جکلرینی سویلیه‌رك
تهدیداتده بولوندیلر . رضوان ، مسلمانلغیله برابر تانقره‌د ایله
وخرستیانلرله یاپدیغی معاهده‌لره صادق قالدی ، چوجوغنك
اولدیرلمه‌سنه مانع اولمادی . صوکره مودود آنطاکیه‌دن بر
کونلك مسافه‌ده بولونان فیلیپك قیصریه‌سنه یاخود بانیاس

Paneas شهرینه یورودی . معرةالنعمانی محاصره ایتدی .
بوتون فرانقلر مودودك آنطاکیه‌یه هجوم ایتمه‌سندن قورقه‌رق
قوتلرینی طوپلادیلر . تل باشر حاکمی ژوسلن علی‌العجله یوز
سواری وبش یوز پیاده ایله تانقره‌ده التحاق ایتدی . صوکره
بودوان دوبورغ ایکی یوز سواری ، بش یوز پیاده ، پابه‌ن
دو ساروج اللی سواری ، اوتوز پیاده ، هوغ دوقانتالار ،
مرعش والیسی ریشار ، کونت دو قره‌سالت ، کیلیوموالبه‌ن ،
کونت پرنس دو طرس ئه دو مامیسترا ، قدس قرالی ودها
سائر برچوق فرانق رؤساسی کلدیلر . یکرمی بیك نفره بالغ
اولان بواردو ، تورکلرك بولوندیغی بانیاس شهرینه دوغرو یورودی .
تورکلر چکیلدیلر ، عمومی بر محاربه‌یه کیریشمکدن اجتناب ایده‌رك بر
مدت فرانقلری ازعاج ایله اکتفا ایتدیلر . صوکره آنطاکیه
الکاسندن چیقدیلر [۱] .

ابن الاثیر بو تورکلرله شام و حلب تورکلری آراسنده حکم سورن
نفاق بو بویوك سفرك عقامتله نتیجه‌لنمه‌سنه سببیت ویردی .
بو بویوك اردولردن قورقان طغتکین ، حکومتنك الندن
آلنماسی اندیشه‌سنه قاپیله‌رق فرانقلرله کیزلیجه صلح یاپدی .
رضوان تانقره‌د ایله اولان اسکی تعهداتنی اخلال ایتمك
ایسته‌مدی . اعتماد ایتدیکی بو ایکی حکمدارك عسکرلرندن
محروم قالان مودود کندیسنی فرانقلره مقاومت ایده‌میه‌جك

---

[۱] سن میشل یورطیلرینه دوغرو .

برحالده كوره‌رك بوتون اردوسنی ترخيص ايتدی . تانقره‌د،
توركلرك عزيمتندن استفاده ايده‌رك حلب قربنده‌كی اتارب[١]
Athareb حصارينی محاصره‌يه [٢] عزم ايتدی . بو شهری
هجوم ايله اله كچيره‌رك ايكی بيك كشی‌يی اولديردی .
متباقيسنی اسير آلدی . اورادن كيدوب منبجی [٣] و بالس
Balias ضبط ايتدی . بوفتوحات بوتون جوار حكمدارلرينی
قورقوتدی . رضوان صلح ايچون كنديسنه اوتوز بيك آلتون
سكه ايله باركير ويردی . صور شهری يدی بيك آلتون سكه ؛
منقديلر Moncadites لك حكمران اولدقلری شيزر Schizour
شهری درت بيك ؛ علی اسمنده بر كوردك تحت حكمنده
بولونان حما شهری ايكی بيك آلتون سكه تقديم ايتديلر . فقط
آنطاكيه پرنسی تانقره‌د ايله عقد ايديلن بو صلح قدس قرالی
بودوانك ياپه‌بيله‌جكی تجاوزاتدن صور شهرينی مصون بولونديرمايوردی . صورليلر خرستيان صاحبلرينه بحراً و براً بك
چوق ضرر ويريورلردی . ايشته بوندن دولايی قدس حكمداری
صوری ضبط ايتمك فكرينه دوشدی . شهر اهاليسی اونك
بونيتندن خبردار اولور اولماز طغتكيندن امداد ايسته‌ديلر[٤] .

ابوالفدا
سيوطی
ابوالمحاسن
آلبرتوس
ابن شحنه

فولن دوشارتر

---

[١] آلبرده بوكا ژره‌ز Gerez دييور .

[٢] ٥٠٤ تاريخ هجريسنده .

[٣] ابوالفدا زردنا Zaredna نامنده ديكر بر شهرك دها ضبط ايديلديكندن بحث ايدييور .

[٤] ٥٠٥ تاريخ هجريسنده .

آلبرتوس
ابوالمحاسن

قیمتدار شیلرینی شامه کوندرمك مساعده‌سنی‌ده رجا ایتدیلر. طغتکین ایله بونی قرارلاشدیردقدن صوکره، رنفروا Rinfroy نامنده بر فرانقه، شامه سوق ایتدکلری اشیالرینك سربستجه مروری تأمین ایتمه‌سی ایچون ایکی‌بیك بزان تکلیف ایتدیلر. رنفروا پاره‌لری آلدی. فقط مسلمانلره قارشی‌وقوع بولان تعهدك هیچ حکمی اولامایه‌جغی مطالعه‌سیله بونلرك حرکتندن قرال بودوانی خبردار ایتدی. اشیالرك هانکی کون نره‌دن کچه‌جکنی تماميله اوکا بیلدیردی. قدس قرالی ایکی یوز کشی‌یی پوصویه یاتیردی. صورلیلرك بوتون اشیالری ضبط ایدیلدی. بو ضیاعدن خبردار اولان طغتکین صور شهرینك تهلکه‌یه معروض قالماسندن قورقه‌رق درحال بش یوز عسکر کوندردی. بودوان بو شهری محاصره‌یه کیتمکده کجیکمه‌دی [١]. بوتون جوارلری تخریب ایتدکدن صوکره برقاچ کون قلعه‌یه هجوم ایتدی. طغتکین یکیدن عسکر کوندردیسه‌ده بونلر قلعه‌یه کیرمکه‌موفق‌اولامادیلر. فقط خلقك‌شدتلی مدافعه‌سی بودوانی هجوملردن‌وازکچیردی. حبیس Hanasch تعبیر ایدیلن دیکر بر بویوك قلعه‌یه هجوم ایله بونی‌ضبط ایتدی. صوکره تکرار صورپیشکاهنه کلدی. قله‌لر یاپدیردی، محاصره‌یه باشلادی. طغتکین کندیسنی ازعاجدن خالی‌قالمادی. آقینلرندن تحفظ ایچون بویوك برهندك

---

[١] بودوان بورایه ٥٠٥ سنه‌سی جماذی‌الاولنك ٢٥ نده یتمشدر.

قازمغه اونی مجبور ایتدی. فقط فرانقلری بحراً صیدا طرفندن دائمی صورتده آلدقلری امداددن دولایی محاصره‌یی رفعه اجبار ایتمك قابل اولمادیغی ایچون طغتکین کمیلرینی تسلیح ایتدی. صیدا جوارنده دولاشدیردی. برفرانق مفرزه‌سنی باصه‌رق پریشان ایتدی، کمیلرینی باتیردی. بوموفقیت صورسکنه‌سنك قوۀ معنویه‌سنی جانلاندیردی. فرانقلر یکیدن ایکی قلعه یاپدیردیلر. بونلرك اك بویوکی یکرمی بش مترو دیکرلری یکرمی مترو ارتفاعده ایدیلر. فقط بوتون بوغیرتلر بیهوده اولدی. فرانقلر کمیلرینی وبوتون ارزاقلرینی یاقدقدن صوکره چکیلمکه مجبور قالدیلر. خلاط ملکی سکمان القطبی بوتاریخلرده

سنه ۱۱۱۲ ابولفدا وفات ایتمشدر [۱]. یرینه اوغلی ظهیرالدین ابراهیم کچدی. کوچوك ارمنستان یعنی سیس الکاسی قرالی واسیل ده اولدی. آنطاکیه پرنسی تانقره‌د بوالکایی ضبط ایچون یوله چیقدی. بولده کندیسنی اولوم یاقه‌لادی. سیسه‌سرجال Sirjal صاحب اولدی. مورخلر قراجه نامنده‌کی حمص امیرینك‌ده بوتاریخده وفاتندن بحث ایدییورلر. بونك یرینه اوغلی خیرخان khir کچمشدر.

۱۱۱۳ ابولفدا ابن الاثیر بوصیراده [۲] بربرلریله باریشمش اولان طغتکین ایله امیرمودود فرانقلره قارشی حرب ایتمك اوزره عسکرلرینی برلشدیردیلر. اوتوز بیك کشیلك براردولری واردی. بونکله

[۱] ۵۰۶ تاریخ هجریسنده.

[۲] ۵۰۷ » »

کیلیوم دوتیر
آلبرتوس
ابن شحنه

طبریه یه یاقلاشمغه قرار ویردیلر . مقصدلری قدسی بیله ضبط ایتمکدی. ارمنستان قرالی بونلرك مواصلتندن بودوانی خبردار ایتدی. بوحکمدار آنطاکیه پرنسی روژه ایله طرابلس قونتندن امداد ایستەدی. نهرالشریعه ساحلنده قرارکاه قورمش اولان تورکلر تابور Thabor ی ضبط ایتدیلر . طبریه‌یی اوچ آی محاصره آلتنده بولوندیردیلر ، بوتون جوارلری تخریب ایله‌دیلر . بومحاربه اثناسنده‌درکه بودوان پاسقالیه یورطیلرینی قدسده کچیروب‌ده صورجوارلرندن عودت مجبوریتنده بولونان بیك بش یوز حاجی‌یه اوچ یوز عسکر ایله بالذات رفاقت ایتمشدر . بودوان بر پوصی قوردی . حاجیلره هجوم ایتمك اوزره صوردن چیقمش اولان بش یوز عسکره بوراده صالدیردی . بونلری چکیلمکه مجبور ایتدی . جوارده بولونان تورکلردن دولایی ایرتەسی کون عکایه کلدی . اوراده یدی یوز سواری ایله درت بیك پیاده طوپلادی . یاننده اده‌س وتل باشر قونتی ژوسلن اولدیغی حالده ، یدی یوز پیاده و بش یوز پیاده ایله امداده کلمکده اولان آنطاکیه پرنسی روژەیی بکله‌مکسزین عکادن چیقدی ، نهرالشریعه‌نك اوته طرفنده ، تورکلرك بولوندیغی یره جوار بر نقطه‌ده قرارکاه قوردی . تورکلر درحال ایکی بیك کشیلك برمفرزه آییردیلر . بونلرك بیك بش یوزینی پوصویه یاتیردیلر. دیکر بش یوزی فرانقلری بورایه جلب ایتمك املیله اونلره یاقلاشدیلر. تابوره قدر بونلری

تعقیب ایتمك احتیاطسزلغنی کوستزن قرال پوصویه دوشدی . هرطرفدن احاطه ایدیلدی . بر چوق ضایعات ویردکدن ، بایراغنی براقدقدن صوکره قاچمغه مجبور اولدی [١] .

بو هزیمتك ایرته‌سی کونی آنطاکیه پرنسی روژه ایله طرابلس قونتی عسکرلریله کلدیلر . بو قوهٔ امدادیه و دها سائر بعض قونتلر اون آلتی بیك کشیلك بر اردو تشکیل ایتدی . قدس قرالی بو اردو ایله داغك تپه‌سنده اخذ موقع ایتدی . مسلمانلر وادیده ایدیلر . یکرمی آلتی کون طرفین بو وضعیتده قالدی . تورکلر مفرزه‌لر کوندره‌رك بوتون جوارلری تخریب ایتدیلر . فرانقلره تابع اولان سوریه‌لیلر بیله عصیان ایده‌رك قدسی محاصره ایتمك تهدیدینی کوستردیلر . صوك بهار ابتدالری ایدی . حاجیلرك قسم اعظمی بو موسمده کلیرلردی . تورکلر بولوندقلری وادیده پك شدتله حس ایتمکده اولدقلری حرارتدن بوکالمش اولدقلری کبی یکی حاجیلرك برقوهٔ امدادیه کتیرمه‌لرندن قورقه‌رق شام قربنده مرج الصفر Saphar ه چکیلمك طریقنی اختیار ایتدیلر . اورادن آناطولی‌یه کچدیلر . رومله محاربه ایدن قونیه سلطانانه معاونت ایتمك ایسته‌یورلردی . مودود آناطولیدن عودت ایتدکدن صوکره شامه کیتدی . بو امیرك شان و شهرتنی قیصقانان طغتکین اونی اولدیرتمکه کیزلیجه

---

[١] ابن الاثیره کوره بو محاربه ٥٠٧ سنه‌سی محرمنك اوچنده ، ابو الفدایه کوره ١٣ نده وقوعه کلمشدر .

تشبث ایتدی . برابر جامعده بولوندقلری برجمعه کونی نمازدن
صوکره گزیندکلری صیراده برباطنی مودوده بر خنجر
ضربه‌سی ایندیردی . قاتل درحال اتلاف اولوندی .
امیر، طغتکینك سراینه نقل ایدیلدی. بررمضان کونی ایدی.
مودود یاره‌لی اولمقله برابر آغزینه برشی قویمقدن امتناع ایتدی.
او کون وفات ایله‌دی . سوریه‌ده‌کی باطنیلرك بو امیردن پك
قورقدقلری جهتله قتل ایتدکلری سویله‌نیور . مورخلرك
قسم اعظمی بونك قتلنی طغتکینه عطف ایتدیلر . طغتکین
کوز یاشلری دوکدیسه‌ده تورکلر اونك معصومیتنه ایناندیلر .
مودود شامده دقاقك تربه‌سنه دفن ، صوکره اورادن
بغدادده مشهور ابو حنیفه‌نك تربه‌سنه ، اورادن‌ده اصفهانه
نقل اولوندی .

ابوالمحاسن
ابوالفدا
ابن شحنه

بحثی چوق کچن مشهور حلب ملکی رضوان‌ده عینی
تاریخده وفات ایتدی [١] . خستی و ارتکاب ایتدیکی
مظالم حسبیله بوتون مسلمانلرك منفوری ایدی . تخته چیقدیغی
اثناده قاردشلری ابوطالب ایله بهرامی وپدرینك اسکی
خدمتجیلرینك بر چوغینی اولدیرتمشدی . هروقت باطنیلر
طرفنی التزام ایتمشدی. کندیسنه فنا برمسلمان نظریله باقیلیوردی.
چوق کره فرانقلر حلب قاپیلرینه قدر کلدکلری حالده اونلره
هجوم جسارتنی کوستره‌مه‌مشدی . ایلك دفعه اوله‌رق حلبده

---

[١] ٥٠٨ سنه‌سی جماذی الآخرینك ١٤ نده .

بر محکمه تأسیس ایتدی. بو محکمه رضوانك امری اوزرینه تبعه‌سنه دورلو تعدیاتده بولونیوردی . وفاتندن صوکره تخته آلپ آرسلان الاخرسی [١] چیقدی. اون آلتی یاشنده ایدی. اسکی آنطاکیه امیری یاغی سیانك قیزینك اوغلی ایدی . لؤلؤ نامنده بر کوله ادارهٔ دولته مأمور اولدی . حلبده بولونان بوتون باطنیلر قتل ایدیله‌رك مالاری مصادره اولوندی. بو کنج حکمدار اوزون مدت حکمران اولمادی . ایرته‌سی سنه قوماندانلری کندیسنی اولدیردیلر . لؤلؤ اونك یرینه رضوانك دیکر اوغلی سلطان شاهی تخته چیقاردی . سنه ١١١٤

مودودك خبر قتلی اصفهانه واصل اولونجه سلطان محمد موصل شهرینی اقسنقرالبرسقی[٢]یه ویردی . وعینی زمانده ابوالمحاسن بوتون سوریه حکمدارلرینه اردولرینی بوقوماندانك اردوسنه الحاق ایله فرانقلره قارشی حرب ایتمه‌لری ایچون امر کوندردی. تشرین اول وتشرین ثانی آیلرنده وقوعه کلن برچوق حرکت ارضلرده فرانقلرك الکاسی خراب اولمشدی. بو تزلزلات ارضیه کیلیکیاده، ایساوری Isaurie قطعه‌سنده سه‌له‌سیریه Celsyrie ده بك چوق تخریبات یاپمشدی . الك چوق مرعش شهری خساره

---

[١] لقبی تاج الدوله ایدی .

[٢] کیلیوم دوتیر بوکا بورسقین ؛ سانوت بورژ ؛ آلبرده بورغولدوس دییور. دیکر بر محرر بورسو نامنی ویرییور. عمادالدین زنکینك پدری آقسنقر ایله بونی قاریشدیرمامالیدر.

اوغرامشـدی . واروشلرندن همان هیچ اثر قالمامشـدی . ابوالفدا
سورلری ، قلعه‌لری ، اك بویوك مبانیسی ییقلمشدی. حرکت ابن‌الاثیر
ارض شرقده دها ایلریلره قدر تأثیرینی کوسترمشدی [١] . کیلیوم‌دوتیر
اك بویوك شهرلر آرتق برطاش ییغیننددن باشقه برشی دکلدیلر. سانوت
بوتون اهالی قیرلره داغلمشدی وبك چوغی انقاض آلتنده فوانق‌دوشارتر
أزیلمشدی. بوامیرك ورودی سوریه‌ده کی تورکلری‌ده فرانقلر
قدر قورقوتدی . برسقی ابتدا ماردین امیری ایلغازی ایله
مصادمه‌یه مجبور اولدی. فقط غلبه ایلغازیده قالدی . سلطان
محموددن قورقان ایلغازی اوکا قارشی اوزون مدت دایانه‌مایه‌جغنی
بیلدیکی ایچون شام حکمداری طغتکین ایله اتفاق ایتدی .
ایکیسی‌ده فرانقلره مراجعت ایله صلح و امداد ایسته‌دیلر .
طغتکین ، مودودك قتلندن دولایی اتهام ایدیلمکده اولدیغی
جهتله فرانقلرله برلشمکه پك میال ایدی . برسقی بوجنایتدن
دولایی اونی تأدیبه کایور کبی کورونمکده ایدی . طغتکین
قدس قرالی بودوان وآنطاکیه پرنسی ایله صلح عقدایتدی .
سنه طغتکین ایله ایلغازینك بو مخالفتلری سلطانی او قدر
١١١٥ قیزدیردی که ایرته‌سی سنه [٢] برسقی‌یی مشهور عمادالدین
زنکی ایله برلکده قرق بیك کشیلك بر اردو باشنده تکرار

[١] بالخاصه سن‌لوران وسنت آندره یورطیلرنده پك شدتله
حس اولونمشدر .

[٢] ٥٠٩ تاریخ هجریسنده.

كوندردی . بو قوماندان رقه موقعنده فرات نهرینی کچدی ، آنطا کیه اراضیسنه کیردی . رهایی محاصره‌یه آلدی. بوراده بر چوق فرانق وارمنی اولدیردی . صمصات [سمیساط] وسروج [١] شهرلرینك ودها فرانقلره عائد اولان برچوق شهرلرك تکمیل جوارلرینی تخریب ایتدی . بو الکاده والی بولونان کیلیوم دو پرسی اسیر آلدی . حلب ، قاپیلرینی آچمقدن امتناع کوستردی . فقط طغتکینه عائد بولونان حما شهری محاصره ایدیله‌رك هجوم ایله آلندی ، اوچ کون یغمایه معروض براقلدی . سلطان حمایی حمص امیری خیرخانه ویردی . قدس قرالی بودوان بیك بش یوز سواری وبیك پیاده ایله ؛ پرنس دوتریپولی ایکی یوز سواری وایکی بیك پیاده ایله ؛ شام حکمداری طغتکین اردوسیله علی‌العجله کله‌رك کفرطاب [٢] Kafertab دن اوچ فرسخ مسافه‌ده اردوکاه قوردیلر . آنطاکیه پرنسی روژه ایله ادهس قونتی بودوان‌ده بوراده اونلره التحاق ایتدی . سکز کون بو نقطه‌ده قالدیلر . بو غلبه‌لق اردو قارشیسنده حربه کیریشمکه جسارت ایده‌مه‌ین تورکلر قیشلامق بهانه‌سیله حمایه چکیلدیلر . بر مدت حما جوارنده دوردیلر . بونلری مملکتلرینه دوندی ظن ایتمش اولان قدس قرالی بودوان قدس یولنی طوتمشدی .

[١] بزم مورخلرمز بوکا روژیا Rugia دییورلر .
[٢] بزم مورخلرمز قافاردا Cafarda دییورلر .

آنطاکیه پرنسی روژه ادەس قونتی بودوان ایله یالکز قالمشلردی . تورکلر درحال حمادن چیقدیلر . کیدوب فرانقلره تابع بولونان کفرطابی آلدیلر . اوزادن معرەیه ، صوکره حلب اوزرینه یورودیلر . آنطاکیه وادەس حکمدارلری علی العجله اردولرینی طوپلادیلر . مقدارلری فرانقلر وارمنیلرله برلکده اون بش بیکه بالغ اولیوردی . اوچ قوله آیریلمش اولان تورکلرك اوزرینه هجوم ایتدیلر . تورکلر فارفار نهری بوینده قیساریه یاخودشیزر [١] ایله ستراتون Straton ، افامیه phamia یاخود آپامه آراسنده ایدیلر . تورکلر کلیتلی ضایعات ایله پوسکورتولدیلر . ایلك قولی فرانقلر محو ایتدی . ایکنجی قول نهرده بوغولدی . حمایه چکیلمش اولان اوچنجی قوله ایسه طغتکین هجوم ایدەرك اوچ بیك کشی اولدیردی ، بیك اسیر آلدی .

ابوالفدا طغتکینك فرانقلرله یاپدیغی صلح آنجق بر متارکەدن عبارتدی . اغلب احتماله کوره غایەسی برسقی یی پوسکورتمکدن عبارتدی . فی الحقیقه فرانقلر همان درحال کیدوب طغتکینه عائد بولونان رفنیه Raphnia شهری ضبط ایتدیلر . فقط طغتکین همان شهری استرداد ایتدی . ایچنده بولدیغی بوتون فرانقلری قیلیجدن کچیردی . طغتکین اوزمان سوریەده

---

[١] شانسەلیه غوتیه بورایه سیزەرا Sizera ؛ باشقەلری ایسه سیزەری دییورلر .

بولونان حکمدارلرك اك قوتلیسی ایدی . شام ملکی دقاقك وفاتندن صوکره حکومته اوقدر صاحب اولمشدی که دقاقك اولادلرنده آرتق هیچ بر حکم ونفوذ قالمادی . طغتکین ملك اولمشدی . حلب حکومتیده همان عینی عاقبته اوغرامشدی [۱]. بورایه لوءلوء اسمنده بر مملوك تصرف ایدیوردی . فقط دائما تختده رضوان عائله‌سندن برحکمدار بولونیوردی . اوزمان حکمدار سلطان شاه ایدی . فقط حکمدارلق نامنه‌مالك اولدیغی شی ساده‌جه برعنواندن عبارتدی . لوءلوء ، سام اسمنده عقیل قبیله‌سندن برعربك تحت حکمنده بولونان جعبر قلعه‌سنه کیتدیکی صیراده‌یولده کندی خدمتکارلری طرفندن قتل ایدیلدی . بونلر لوءلوءك بوتون اشیاسنی یغما ایتدکدن صوکره حلبه دوندیلر . سلطان شاه فرصتدن استفاده ایله حریتنی استرداد ایده‌مدی . اهالی کندیسنه آتابك یاخود والی اولمق اوزره یارقطاش [۲] Yarcatasch ی انتخاب ایتدیلر . بر آی احوال بو مرکزده قالدی . اقسنقرالبرسقی حلبی ضبط ایچون بو تذبذباتدن استفاده ایتمك ایسته‌دی . کاوب شهری محاصره آلتنه آلدی ایسه‌ده موصله چکیلمکه مجبور اولدی . صوکره یارقطاش عزل ایدیله‌رك یرینه‌ابوالمعالی

سنه ۱۱۱۷

ابن شحنه ابوالمحاسن

[۱] ۵۱۱ تاریخ هجریسنده .

[۲] شمس الخواص Khouas لقبیله یاد اولونور. ابوالمحاسن بوکا بر قیاش دییور .

کتیریلدی . چوق کچمه‌دن بوده عینی عاقبته اوغرادی .
بونك اوزرینه ، حلب سکنه‌سی فرانقلرك کلوب شهری ضبط
ایتمه‌لرندن قورقه‌رق ارتقك اوغلی ایلغازی‌یه عرض تبعیت
ایتدیلر . انقراض بولان حلب حکومتی ارتقیلره تابع بر ولایت
حالنه دوشدی .

سنه ١١١٨ کیلیوم دوتیر دیکر طرفدن فرانقلر یکی بر محاربه تهدیدی آلتنده
قالمشلردی . مصر خلیفه‌سی هر طرفدن عسکر طوپلادقدن
صوکره کلوب عسقلان قلعه‌سی اوکنده اردوقوردی . اونك
حرکتندن خبردار اولان طغتکین نهر الشریعه‌یی کچدی .
مصریلره التحاق ایتدی. فقط کرك بو عسکرلر کرك فرانقلرك
اردوسی مصادمه‌یه کیریشمکدن قورقدقلری جهتله طرفیندن ده
هیچ برشی یاپلمه‌دن بربرلرندن آیریلدیلر . تل باشر حاکمی
ژوسلن بنی ربیعه دینیلن بر عرب قبیله‌سنه قارشو عینی تاریخده
١١١٩ آچدیغی بر سفرده [١] دها بختیار اولامادی . بو عربلرك
اطرافنی صارمق ایسته‌دی . فقط رئیسلری مزا Maza
کندیسنی مغلوب ایتدی . برچوق کشی اولدیردی، برمقدار
ابوالمحاسن اسیر آلدی . بر عرب مورخی بودوره‌یه عائد اولمق اوزره
غریب بر حکایه نقل ایدیورکه نجه محقق کورونمه‌مکله برابر
شایان حفظدر . اوتاریخده قدس شریف اراضیسنده برمغارده
[حضرت] ابراهیمك، اسحقك، اسماعیلك و یعقوبك نعشلری

[١] ٥١٣ تاریخ هجریسنده .

کشف ایدیلدیکنی ، آلتون وکوموش لامبالر بولوندیغنی ، فقط بومغاره‌نك قاپیسی سد ایدیلدیکنی سویلیور .

سنه

١١٢٢ حلبی اله کچیرد کدن صوکره دها زیاده کسب قدرت ایتمش

فولق دوشاژتر کیلیوم دوتیر اولان ارتقی حکمدارلری بوقلعه‌یی فرانقلره قارشی دها زیاده امید موفقیتله حربه دوام ایده‌بیله‌جك برحاله قویمشلردی . قدس قرالی اوزمان سائر خرستیان پرنسلریله اوغراشیور ، اونلری آنطاکیه اراضیسندن چیقارمغه چالیشیوردی . طغتکین بواحوالدن استفاده ایده‌رك عربلرله اتفاق ایتدی . اونلرله برلکده طبریه جوارلرینی تخریب ایله‌دی . قرال ایکنجی بودوان بوولایتك امدادینه قوشدی . ده‌قاپول Décapol ولایتی داخلنده نهرالشریعه ایله غلعد Gulaad داغی قربنده جراسه Gérasa شهرینی محاصره‌یه آلدی . طغتکین بوراسنی بر سنه اول تحکیم ایتدیرمشدی . طغتکین مغلوب اولدی . قلعه ضبط ایدیلدی . قدس قرالی ، قلعه‌ده بولونان قرق تورکی سربست براقدقدن صوکره تملندن ییقدیردی .

١١٢٣ فرانقلرك اوزمان آوروپادن آلدقلری بویوك برقوه امدادیه

ابوالمحاسن کیلیوم دوتیر کندیلرینی سوریه‌ده‌ده‌هم برسفره چیقابیله‌جك برحاله کتیردی . تورکلرك ومصرلیلرك قدس قراللغی داخلنه آقین یاپمه‌لری قولایلغنی ازاله ایچون کیدوب صور شهرینی محاصره ایتمك فکرینه دوشدیلر . اسکیلکی ، تجارتی ، اهالیسنك کثرتی ، اراضیسنك منبتلکی ایله مشهور اولان صورشهری اصل فنیکه

قطعه‌سنك پایتختی ایدی. دکیز کنارنده ، بریاریم آطه اوزرنده کائندر. اطرافنده‌کی ده کیز پك دالغه‌لی اولدیغی ایچون یاناشلمه‌سی مشکلدر . پورفیریا porphyria یاخود حیفا ، پتوله‌مائیس Ptolemaïs یاخود عکا ، پانقاس Pancas یاخود فیلیپك قیصریه‌سی ، ساره‌پتا Sarepta ، صیدا ، بیبلوس ، بوریتوم ، طرابلس ، آرته‌سیه [ارتاح]، آرقاس[عرقه] آرادوس [ارواد] آنتارادوس [انطرسوس] ارکلی [١] شهرلری بورایه تابع ایدیلر . فقط برزماندن بری بواراضی‌یه فرانقلر ، سوریه سلچوقیلری ودها سائر جوار حکمدار هجوم ایتمشلردی . وقتیله تمامیله مصرلیلره عائدایدی . اوتاریخده مصرلیلر صور شهرینه الآن حاکم بولونیورلردی. یالکز شهرك ثلثی طغتکینه ترك ایدیلمشدی . بوده شهرك سائر اقسامنی ضبط ایتمه‌سنه مانع اولمق فکریله یاپلدیغی قدر فرانقلره قارشی مدافعه ایچون قوهٔ امدادیه ویرمه‌سی مقصدیله یاپلمشدی . فرانقلر شهری محاصره ایتمشلردی . هرطرفدن قلعه‌یی قوشاتدیلر . شهرك ده‌کیز جهتندن ایکی قات سوری واردی . بوراده بویوك قله‌لرده انشاایدیلمشدی . قره طرفنده ایسه سور اوچ قت ایدی قلعه‌لر بربرلرینه دوقونه‌جق درجه‌ده یقیندیلر. شمال جهتنده بولونان لیمان مدخلی ایکی بویوك‌قوله طرفندن مدافعه ایدیلیوردی . بوتون بحرسفید حوضه‌سی ایله اولان

---

[١] بوراده بوکا ماردقله Mareclea دییورلر .

مناسبات تجاريه‌سندن دولاتی‌نك چوق تكثر ایتمش سكنهٔ اهليه‌دن ماعدا قيساريه، عكا، صيدا ، طرابلس بيبلوس ، شام وسائره كبی ساحلده كائن شهر اهاليسی‌ده بورايه چكيلمشلردی . استحكاماتك متانتندن دولايی اوراده كنديلرينی تحت امنيتده كوربيورلردی . فرانقلر ليمانك مدخلنی ضبط ايده‌رك كميلرينی قاره‌يه چكدكدن صوكره جوار بر يرده يرلشديلر . ماكنه‌لرينی قورديلر . ارتقيلر طرفندن اسير بولونديريلان قرالك غيبوبتنده قوماندا ايدن پطريق غورموندك امری آلتنده سورلری دوومكه باشلاديلر . صورليلر فرانقلرك ماكنه‌لرينه مقابل ماكنه‌لر ياپديلر . خروج حركتی اجرا ايتديلر . انشاآتی بوزديلر . اوزون مدت طرفيندن‌ده مساوی بر موفقيتله حرب ايديلدی . حكومتك بارونلری طرفندن دعوت ايديلان طرابلس قونتی پونسك ورودی فتوره دوشمن اولان فرانقلری جانلانديردی . محصورينی مأيوس ايتدی . سوزلری وحركتلری ايله اهاليه مدافعه‌يه تشويق ايدن يدی يوز شام عسكرينك وجودينه رغماً خلقك قوهٔ معنويه‌سی پك كسب ضعف ايديوردی .

فرانقلر صوك درجه‌ده غيرتله محاصره‌يه دوام ايتدكلری صيراده عسقلان عساكری قدس قراللغنك قوهٔ مدافعه‌دن تماماً خالی قالديغنی كوره‌رك قدسك كائن بولونديغی داغلره دوغرو ايلريله‌ديلر . شهر جوارينه يايلمش اولان اهاليدن

بعضیلرینی اولدیردیلر . فقط سورلری مدافعه ایچون بوتون فرانقلر طوپلاندقلری جهتله طرفیندن‌ده محاربه‌یه کیریشمکه جسارت ایدیله‌مدی . ایکی طرف اوچ ساعت بربرلرینه باقیشدقدن صوکره عسقلان عسکرلری کری دوندیلر . قدس فرانقلری بونلری تعقیب ایله برقاچ عسکر اسیر ایتدیلر . قدس بویله تهلکه‌یه معروض اولدیغی صیراده صور اهالیسی فرانقلرك تعرضاتی قارشیسنده زبون قالمقدن قورقه‌رق مصر خلیفه‌سنی و طغتکینی وضعیتدن خبردار ایتدیلر . طغتکین درحال بویوك بر اردونك باشنه کچه‌رك بانیاس شهرینه کلدی . اورادن ، عسکر و ارزاق ایسته‌مك ایچون مصر خلیفه‌سنه مکتوب اوستنه یازدی . بو صیراده فرانق اردوسنده مصر لیمانلرندن مهم بر دونانمانك حرکت ایتدیکنه دائر بر خبر شایع اولدی . فرانقلر بوتون بو قوتلرك عینی زمانده کلوب کندیلرینه هجوم ایتمه‌لرندن قورقه‌رق کیدوب طغتکین ایله حرب ایتمکه قرار ویردیلر . طرابلس قوتی ایله قدس قراللغی اکا برندن کیلیوم‌دوبوریس دشمنه قارشی یورومکه مأمور اولدیلر . بر طاقم سفائن ایله ارض مقدسه کلمش اولان وندیك دوژی‌ده مصر دونانماسنه قارشی یورویه‌جکدی . عسکرك قسم متباقیسی بر مقدار وندیك عسکری ایله محاصره‌یه دوام ایچون قرارکاهده قالدی . فقط خلیفه امداد کوندرمدیکی جهتله طغتکین

فرانقلرك حركتنی خبر آلیر آلماز كندی ممالكنه چكیلدی . فرانقلر تكرار محاصره‌یه دوندیلر ، هجوملری تضعیف ایتدیلر . طرفیندن‌ده اینانلمایه‌جق درجه‌ده اثر شجاعت كوستریلدی . شهر اهالیسندن بعضیلری وطنلرینی قورتارمق حسنك تأثیریله كیزلیجه قلعه‌دن چیقارق سورلری دوكن ماكنه‌لره آتش ویردیلر . سائرلرندن دها جسور اولان كنج بر فرانق دشمنك اوقلرینه ومنجنیق مرمیلرینه اهمیت ویرمه‌دن ، آتش ایچنده قالمش بو ماكنه‌لرك اوستنه آتشی سوندیرمك ایچون چیقدی . بو شدتلی مدافعه‌یه رغماً صورلیلر نهایت تسلیم اولمغی دوشونمكه مجبور اولدیلر . شام حكمداری ایكنجی دفعه اوله‌رق بانیاس جوارلرینه كلدی . اورادن صلح عقدی وقلعه‌نك تسلیمی مذاكراتنه كیریشملك اوزره فرانقلره سفیرلر یوللادی . قلعه‌دن مسلمانلرك قادینلری ، چوجوقلری واشیالریله برلكده سربستجه چیقملری قرارلاشدی . فرانقلر شهره كیردیلر [١] . بورایه متصرف اولدیلر . ثلثانی قدس قرالنه ، قسم متباقیسی‌ده وندیكلیلره ویریلدی .

كیلیوم دوتیر — فرانقلر صور محاصره‌سیله مشغول اولدقلری صیراده [٢]

---

[١] ١١٢٤ تاریخ میلادیسی تموزینك ١٣ ‌نده و ٥١٨ تاریخ هجریسنده .

[٢] ٥١٧ تاریخ هجریسنده .

نويری طغتكين قوتلرينك بر قسمنی مسلمانلر عليهنده قوللانمشدی.
ابن الاثير كيدوب فرانقلره هجوم ايده‌جك يرده او زمان قراجه‌نك اوغلی
ابن شحنه خيرخانه عائد بولونان حمص الكاسنی تخريبه كيتمشدی . عينی
اميرك اوغلی محموده عائد بولونان حمای‌ده ضبط ايتدی . افاميه‌يه
هجومه كيدركن محمود الندن يارالانمشدی . آلديغی ياره‌دن
حماده وفات ايتمشدی . كنديسندن نفرت ايدن تبعه‌سی شام
ملكنه تابع اولديلر .

٥١٢٤ صور شهرينك ضبطی برسقی‌يی تكرار بوتون شرق
قوتلرينك باشنده اولديغی حالده فرانقلر الكاسنه كلمكه مجبور
ايتدی [١]. سلطان ، موصل ، سنجار، واسط و مزوپوتاميا
شهرلرينی اوكا ويرمشدی [٢]. فراتی كچدی . آنطاكيه
الكاسنه كيردی . عسكردن محروم اولان بو حوالی‌يی آتش
وقان ايچنده براقدی . او تاريخده بو الكاده حكمدار يوقدی .
قدس قرالی ايكنجی بودوان بوراسنی اداره ايديوردی . اهالی
دشمنك ورودينی اوكا بيلديريلر . فقط قرال كلنجه‌يه قدر برسقی
ايله طغتكين كفرطاب قلعه‌سنی عرض تسليميته اجبار ايتمشلردی .
اورادن كيدوب ساردان قلعه‌سنی محاصره ايتديلرسه‌ده هيچ
بردن ضبطه موفق اولامادیلر . صوكره ، آز مستحكم اولان
اعزاز شهرينی محاصره ايديلدی . فقط بونلر ماكنه‌لرينی قوردقلری

[١] ٥١٨ » »
[٢] ٥١٥ » » واسط شهری ٥١٦ تاريخنده .

صیراده قدس قرالی یانده طرابلس وادءسه قونتلری اولدیغی حالده عسکرلریله برلکده یتیشدیلر. درحال صف حرب اوزره دیزیلدیلر . مقدارلری تقریباً بیك یوز سواری ایله ایکی بیك پیادءیه بالغ اولیوردی . برسقی‌نك اردوسی اون بش بیك کشیدن ترکب ایدییوردی . عددلرینك آزلغنه رغماً مظفریتی فرانقلر قازاندیلر . آنجق یکرمی درت کشی غائب ایتدیلر . تورکلردن ایکی بیك کشی أولدی . برسقی فرات نهرینی اوبر طرفه‌کچدی ، موصله دوندی . بو سفره چیقارکن ضبط ایتمش ١١٢٦
اولدیغی حلب شهرنده اوغلی عزالدین مسعودی براقدی .

ایکنجی بودوان قدسه عودت ایدنجه شام حکومتنه تجاوز ایتمکه حاضرلاندی . طغتکین ایله عقد ایتدیکی متارکه ختامه ایرمشدی . فقط بو شام سفری سادءجه بر آقیندن عبارت قالدی . فرانقلر یالکز بر چوق غنائم الده ایتدیلر . مصرلیلرك محاربه‌یه حاضرلاندقلرینه دائر آلدقلری بر خبر فرانقلری کندی مملکتلرینی محافظه چارءلرینی دوشونمك اوزره چکیلمکه مجبور ایتدی . صوکره بودوان طغتکینك ممالکنه تکرار کلدی . هیچ بر وقت فرانق اردوسی شام حکومتنده بوقدر داخله نفوذ ایتمه‌مشدی . بودوان طبریه شهرنده بوتون اردوسنی تحشید ایتدکدن صوکره[١] ده‌قابولدن کیلیوم دوتیر
کچدی ، طغتکینك اراضیسنه کیردی . وادیٔ رعب Roob ابوالفدا

[١] ١١٢٦ سنه‌سی کانون ثانیسنده .

ابن‌شحنه صحراسنه Medan دنیلن بر وادیدن کچدکدن صوکره مدان
کلدی . بوراسنی دان Dan نهری اسقا ایدر . صوکره ،
سالومه Salomé دنیلن بر یردن کچه‌رك شام جوارنده مرج
الصفر [١] ه واصل اولدی . طغتکین علی‌العجله تورکمنلری
و عسکرلرینی طوپلادی . فرانقلره قارشی یورودی . برآز
صوکره اونلرله قارشیلاشدی [٢] . ایکی اردو صف حرب
ترتیب ایتدیلر . مصادمه باشلادی . مظفریت اوزون مدت
هیچ بر طرفده تجلی ایتمدی . بودوان تورکلرك آراسنه
صوقولدی . طغتکین سواری قوتیله فرار ایتدی . فرانقلر
اونی تعقیبه اهمیت ویردکلری صیراده تورکمن پیاده‌سی فرانقلرك
قرارکاهنه کیره‌رك یغما ایتدیلر . عودتلرنده بونی کوروب
حیرتلره دوشن فرانقلر پریشان برحالده چکیلمکه مجبورقالدیلر .
مع‌مافیه جوارده بولونان کوچوك بر حصاری ضبط ایتدیلر .
کیلیوم‌دوتیر فرانقلرك تام برمظفریته نائل اولدقلرینی سویله‌یور .
ابوالفدا ایسه بالعکس تورکمن پیاده‌سنك اونلری فراره مجبور
ایتدیکنی یازییور . بو ایکی مورخ آراسنده‌کی اختلافی حل
ایچون المزده وثائق یوقدر . مع‌مافیه ، فرانقلر مغلوب

---

[١] کیلیوم دوتیر بورایه مرج صفر دییور . عرب‌مورخلری
مروج صفر نامنی ویرییورلر . بودوان بورایه ٥٢٠ تاریخ
هجریسنده کلمشدر .

[٢] ابوالفدایه کوره ذی‌الحجه آینك نهایتلرینه دوغرو .

اولسه‌لر ایدی بو کوچوك حصاره هجومه جسارت ایده‌مزلردی کبی کورونیور .

ولیوم روتیر بوالفدا
بو سفر نهایته ایرر ایرمز طرابلس قونتی پونس قدس قرالنی کندیسیله برلکده افامیه الکاسی داخلنده رفنیه Rafania یاخود رفانه Rafanée شهرینی محاصره‌یه کلمکه دعوت ایتدی. بو قلعه اون سکز کونلك بر محاصره‌دن صوکره ضبط ایدیلدی. فرانقلر بورایه صاحب اولور اولماز برسقی سه‌له سیریه قطعه‌سنه کیره‌رك تمامیله تخریب ایتدی. فقط اثارب Athareb محاصره‌سیله مشغول اولدیغی صیراده ، قدس قرالی همان قوشوب اورایه یتیشنجه چکیلدی ، مملکتنه دوندی. بر مدت صوکره اوراده ، جامعده

۱۱۲۷
نماز قیلدیغی صیراده باطنیلر طرفندن قتل اولوندی [۱]. اوغلی مسعود درحال حلبی ترك ایله کیدوب موصله وضع ید ایتدی . فقط بو شهری اوزون مدت محافظه ایده‌مدی . محاصره‌سیله مشغول اولدیغی رها شهری اوکنده خسته‌لاندی . شهرك ضبطی کونی وفات ایتدی. برسقی‌نك کوله‌سی جاولی موصل تختنه مسعودك هنوز چوجوق بولونان بر قارداشنی چیقاردی . سلطان محموددن توجیه فرمانی ایسته‌دی. سلطان محمود بوکا موافقت ایتمه‌یه‌رك بوشهری عمادالدین زنکی‌یه ویردی .

۱۱۲۸
فرانقلر ایچون مدهش بر دشمن اولان طغتکین عینی

---

[۱] ۵۲۱ سنه‌سی ذی‌القعده‌سنك ۱۸ نده .

ابو الفدا ابو المحاسن ابن شحنه تاریخده شامده وفات ایتدی [١] . بویوك اوغلی تاج الملوك بوری [٢] اوکا خلف اولدی. برسنه اول [٣] خلاط ملکی ظهیر الدین ابراهیم أولمش ، یرینه برادری احمد کچمشدی . فقط بو حکمدار اون آی صوکره وفات ایتدیکی جهتله ابراهیمك ایناج خاتون Anianedge نامنده‌کی زوجه‌سی هنوز آلتی یاشنده بولونان اوغلی سکمان نامنه نائبهٔ حکومت صفتیله ادارهٔ امور ایتمکه باشلادی .

١١٢٩ کیلیوم دوتیر ابو الفدا شامی ضبط ایتمك املنده اصرار ایدن فرانقلر تامپل شوالیه‌لری رئیسی هوغ دوپاغانیسی امداد طوپلامق اوزره غربه کوندرمشلردی. بکله‌دکلری عسکر ورود ایدنجه کیدوب محاصره ایده‌جکلردی . هوغ برچوق خرستیان اکابری ایله عودت ایتدی . قرال بودوان ، فولق قونت دانژو ، طرابلس قونتی پونس ، آنطاکیه پرنسی کنج بوئه‌موند ، اده‌س قونتی اختیار ژوسلن بر مجلس مشورت عقد ایتدیلر . صوکره شام حکومتنه متوجهاً یوله چیقدیلر . مرج الصفر دنیلن صحراده اردو قوردیلر [٤] . شامده بویوك بر حکم

---

[١] ٥٢٢ سنه‌سی صفرنده .

[٢] کیلیوم دوتیر اسمنك ایلك قسمنی تج الملوك دیه یازدقدن صوکره ایکنجی قسمنه بزوج دیور. سانوت بزوژ دیه قیدایدیور. بوکا باقه‌رق ظن ایدیورم « بوری » یرینه « بوزی » دیمك دها دوغرو اولاجقدر .

[٣] ٥٢١ تاریخ هجریسنده .

[٤] ٥٢٣ « « .

ونفوذه مالك اولان ابوالوفا Abouloufa نامنده بر باطنی ایله اولدن کیزلی مناسباته کیرمشلردی . ایچه وقتدن بری باطنیلرك شامده اقامتلرینه مسامحه ایدیلیوردی . اوزمان بهرام نامنده بر رئیسلری واردی که بغدادده اولدیریلن ابراهیم الاسدابادی el Asabadi نك یکنی ایدی . بهرام شامه کله رك یکی مذهبی نشر ایدییور، برچوق طرفدار طوپلایوردی. بونی حمایه ایدن وزیراعظم طاهرالمزدغانی el mazdgani اوکا بانیاس یاخود فیلیپك قیصریه سی حصارینی ویرمشدی . بوتاریخدن صوکره باطنیلر سوریه ده پك قوت کسب ایتمشلردی. بانیاس جوارنده متعدد حصارلری اله کچیرمشلردی . بهرام وادی التیم اهالیسی ایله وقوعه کلن برمصادمه ده مغلوب ومقتول اولدی. بانیاسده یرینه اسماعیل نامنده بری کچدی. وزیراعظم طاهرالمزدغانی بن املك شامده مالك اولدیغی محله یی ابوالوفا نامنده دیکر بر باطنی یه ویردی . ایشته فرانقلری شام شهرینی محاصره یه تشویق ودعوت ایدن بودر . صور شهری کندیسنه ترك ایدیلمك شرطیله شام قلعه سنی فرانقلره تسلیم ایتمکی تعهد ایتمشدی . فرانقلر برجمعه کونی شام پیشکاهنه کیده جکلردی . مسلمانلر بوصیراده جامعده بولونه جقلردی . فقط بوترتیبات خبرآلندیغی جهتله بوری وزیراعظمی اولدیرتدی . شامده کی بوتون باطنیلری قتل ایتدیردی . تقریباً آلتی بیك باطنی اتلاف ایدیلمشدر . ابوالوفانك وعدی اوزرینه ، قرارلاشان

زمانده شامه قدر صوقولمش اولان فرانقلر باطنیلرك محو ایدیلدیکنی کورمکدن حیرتلره دوشدیلر . صوغوغك شدتی، عسکره‌یه‌جك صاتان کیمسه‌لرك احتیاطسزجه اطرافه داغیلمه‌لری فرانقلراردوسنی محوه‌کافی کلدی . بوری شامدن چیقه‌رق بونلری تعقیب ایتدی. فرانقلر قاچه بیلمکی بویوك برسعادت عدایتدیلر. بانیاس باطنیلری [١] قلعه‌لرینی فرانقلره ویره‌رك اونلرله برابر قاچدیلر . فرانقلر قدموس Cadmous قلعه‌سنی ده اله‌کچیردیلر .

سنه ١١٣٠ ابوالفدا اوتاریخده‌سوریه‌ده اولدقجه‌قوتلی برعرب قبیله‌سی واردی که دبیس نامنده برامیرك تحت اداره‌سنده‌ایدی. صرخد Sarkhad امیری وفات ایدنجه بونك مستفرشه‌لرندن بری، کلوب شهری ضبط ایتمسی ایچون دبیسی دعوت ایتدی. فقط دبیس شام جوارلرندن کچرکن باشقه برقبیله‌یه منسوب عربلر کندیسنی طوته‌رق بوری‌یه کوتوردیلر [٢] . اوده‌دبیسی حبس ایتدیردی. عمادالدین زنکی بوری‌یه اسیر اوله‌رق طوتدیغی اوغلی سونج Sounedge ایله‌حما امیرلرینه مقابل دبیسی کندیسنه‌ویرمه‌سنی تکلیف ایله‌دی . بومبادله وقوعه کلدی . برآز صوکره

١١٢٣ باطنیلر طرفندن ایکی خنجر ضربه‌سنه معروض قالمش [٣]

[١] کیلیوم دوتیر بونلرك رئیسلرینه امیرعلی؛ ابوالفدا ایسه اسماعیل دییور .

[٢] ٥٢٥ سنه‌سی شعبانندە .

[٣] ٥٢٥ تاریخ محرمسنده .

اولان بوری ضعفدن وفات ایتدی [١] . درت سنه بش آی وبرقاچ کون حکومت سورمشدی . اوغلی شمس الملوك لقبیله یادایدیلن اسماعیل شامده اونك یرینه کچدی . بوری بعلبك شهریله توابعنی دیکر اوغلی محمده [٢] براقدی . محمد راس Ras ولبوه Leboua قلعه‌لرینی ضبط ایتدی . بوده ایکی قاردش آراسنده برحربه سبیت ویردی . اسماعیل بوقلعه‌لری استرداد ایتدکدن صوکره کلوب بعلبکی محاصره ایتدی . فقط محمدك ندامتندن متأثر اوله‌رق بوشهری ملحقاتیله برابر قاردشنه براقدی وشامه دوندی .

سنه ١١٣٣ ابوالمحاسن ابوالفدا کیلیوم دوتیر

یکی شام حکمداری [٣] کیدوب بانیاس قلعه‌سنی محاصره ایتدی [٤] . فولق یافه یاخود ژوپه Joppé پیشکاهنده مشغول ایدی . بانیاس شهری ده ایچنده برخیلی فرانق ایله برابر ضبط اولوندی . فقط همان عقبنده شام ملکی برمتارکه عقدینی تکلیف ایده‌رك بوتون اسرایی اعاده ایتدی . بوطرفده عقد ایتدیکی صلح دیکر جهتلرده فرانقلرله حرب ایتمه‌سنه مانع اولمایوردی . طرابلس قونتی پونسك اراضیسنه کیردی . حاجیلر داغی دنیلن قلعه او کنده اونکله حربه کیریشدی .

[١] ٥٢٦ سنه‌سی رجبنك ٢١ نده .
[٢] شمس الدوله لقبنی حائزدر .
[٣] کیلیوم دوتیر بوکاینه بزوژدیورسه‌ده یاکلشدر . بوحکمدار وفات ایتمشدی .
[٤] ٥٢٧ تاریخ هجریسنده .

بونسی اسیر آلدی وأولدیردی . قرال فولق مون فرران Mon - ferrand قلعه‌سنه قاپانمشدی . عمادالدین زنکی اونی بوراده محصور بولوندیرییوردی . بوتون فرانق عساکری قراللرینی قورتارمغه قوشدقلری صیراده اسماعیل کیدوب نابلس شهرینی یغما ایتدی . صوکره ، بر مدت اول عمادالدین زنکینك غفلةً کندیسندن آلمش اولدیغی حما شهرینه سلاحلرینی چویردی [١] . شهری وقلعه‌یی هجوم ایله ضبط ایتدی [٢] . اورادن ، منقد عائله‌سنه عائد بولونان شیزوری یغمایه کیتدی . نهایت شامه دوندی [٣] . عینی تاریخده ، اسماعیلیه نامی‌ده ویریلن باطنیلر ابن عمروندن Ben amroun قدموس قلعه‌سنی صاتون آلدیلر . بوراسی اونلرك سوریه‌ده الك مستحکم موقعلرندن بری اولمشدر .

ابوالفدا
ابوالمحاسن

معیتنده‌کی مستخدمین اسماعیلدن او قدر نفرت ایدییورلردی که بر قاچی حیاتنه سوء قصد ایتدیلر ، قیلیج ایله اوردیلر . فقط اسماعیل یارالأنمادی . قاتللر توقیف واستجواب اولوندیلر . بونلر جوابلرنده مسلمانلری کندیسنك ظلم واعتسافندن قورتارمق فکریله حرکت ایتمش اولدقلرینی سویله‌دیلر . اسماعیلك برادری سونج ده بونلرك آراسنده

---

[١] ٥٢٧ سنه‌سی رمضانی نهایتنده .

[٢] شوال آینده .

[٣] ذی‌القعده آینده .

حیاتنی غائب ایتدی . بو حرکت اسماعیلی تبعه‌سی نظرنده
بر قات دها منفور بر حاله کتیردی . اسماعیل صوکره
اردوسنی ، وادی‌التیم رؤساسندن بری اولان ضحاك
Dhohak ه عائد شقیف Schokaïf قلعه‌سنه سوق
ایتدی [١] . بو موقعی آلدی . فقط فرانقلر بوندن هیچ
ممنون اولمادقلری ایچون قوتلرینی طوپلادیلر ، حورانه
Houran دوغرو کلدیلر . اسماعیل‌ده طبریه الکاسنه
تجاوزده بولوندی . فقط طرفین بر متارکه عقد ایده‌رك
آیریلدیلر . اسماعیل شامه عودت ایتدی . اوراده کندی
خدمتجیلری طرفندن والده‌سنك موافقتیله قتل اولوندی [٢] . ١١٣٥
وفاتی اوزرینه بوتون تبعه‌سی شنلکلر یاپدیلر . برادری
شهاب‌الدین محمود یرینه کچدی . الدین‌الانز یاخود انز [٣]
نائب حکومت اولدی .

سوریه آتابکلری سلاله‌سنك مؤسسی اولان عمادالدین
زنکی بو تحولاتدن خبردار اولونجه شام حکومتنی ضبط ایتمك ابوالفدا کیلیوم دوتیر
فکریله حدودی کچدی . انز بوخبری قدس قرالی فولوقه
بیلدیره‌رك اوندن قوت ایسته‌دی . هرآی یکرمی بیك آلتون

---

[١] ٥٢٨ سنه‌سی محرمنده .

[٢] ٥٢٩ سنه‌سی ربیع‌الآخرینك ١٤ نده . ٥٠٦ سنه‌سی جماذی‌الاولنك ٧ سنده دوغمشدی .

[٣] کیلیوم دوتیر بوکا آینارد Ainard نامنی ویرییور . لقبی محی‌الدین Mehenedin اولدیغنی سویلیور .

سكه تأديه ايتمك تكليفنده بولوندی . عمادالدين زنكی طرد ايديلدكدن صوكره‌ده برمدت اول فرانقلردن آلنمش اولان بانياس قلعه‌سنی كنديلرينه اعاده ايده‌جكنی وعدايله‌دی . قدس قراللغی اكابرينك كافه‌سی بوشرائطی قبول ايتدكلری جهتله طبريه اراضيسنده اردولرينی تحشيد ايتديلر . عمادالدين زنكی اوزمان رأس‌العينده [١] اردو قورمشدی . فرانقلرك ورودندن شبهه‌ليور ، اونلرك ايشنه قاريشمه‌لری بوتون تصوراتی برباد ايده‌جكنی دوشونيوردی . فرانقلرله شام عساكری نوآره Nuara دنيلن برنقطه‌ده برلشديلر . بوقدر چوق قوته قارشی برحربه كيريشمك ايسته‌مه‌ين زنكی بكار Baccar واديسنه چكيلدی . صوكره ايكی اردوده عمادالدين زنكی‌يه عرض انقياد ايتمش اولان بانياس قلعه‌سنی محاصره‌يه كيتديلر . فرانقلر غرب طرفنده ، شام عساكری‌ده شرق طرفنده اردو قورديلر . محاصره اثناسنده انطاكيه پرنسی ايله طرابلس قونتی‌ده كنديلرينه التحاق ايتدی . پك اوزون مساعيدن ، غايت شديد وقانلی برمحاصره‌دن صوكره بانياس ضبط وفرانقلره ترك اولوندی . ايشته شام توركلرينك عمادالدين زنكی‌يه قارشی بسله‌دكلری كين ونفرتك نتيجه‌سی بواولمشدر .

ابوالفدا شام حكمداری بوسفری بيتردكدن صوكره كيدوب

---

[١] بزم مورخلرمز بوكا راسالين Rasaline ديبورلر .

حمص قلعه‌سنه وضع‌ید ایتدی [١] . بوراسی چوقدن بری
خیرخان عائله‌سنه عائدبولونیوردی. اوزمان حمصده حکمران
اولان امیر، عمادالدین زنکینك تجاوزاتندن اوصانه‌رق حمصی
محموده تسلیم ایتدی . مقابلنده تدمر شهرینی ایسته‌دی . حماده
وحلبده بولونان زنکینك عساکری حمصك تسلیم اولدیغی
خبرآلنجه مخاصماته باشلادیلر . فقط محمود ، زنکی‌یه صلح
تکلیفنده بولوندیغی جهتله ایکی حکمدار آراسنده برمعاهده
١١٣٨ نامه امضالاندی . حمص انزه ویریلدی . برآز صوکره[٢]
محمود یاتاغنده مقتول برحالده بولوندی . بوجنایتك فاعللری
اولان برقاچ خدمتجی یاقه‌لانه‌رق آصلدی.دیکرلری‌قاچدیلر.
انز بعلبکدن ، محمودك برادری جمال‌الدین محمدی کتیره‌رك
اونی شام ملکی اعلان ایتدیردی . بویکی ملك ایکنجی دفعه
١١٣٩ اوله‌رق شامی محاصره‌یه کلمش اولان [٣] عمادالدین زنکینك
ابوالفدا هجوملرینه قارشی‌پایتختی مدافعه‌مجبوریتنده‌بولوندی.بوحکمدارك
زمان اداره‌سنده باطنیلر سوریه‌ده اسکیسندن دهازیاده قوت
١١٤٠ کسب‌ایتدیلر.مشهورمصیاث Masiat قلعه‌سنی اله‌کچیردیلر[٤].
بو ، طرابلس قربنده سکین یاخود قوستو Cousteau
١١٤٢ داغی اوزرنده کائن ایدی . بو آراده محمد وفات ایتدی .

[١] ٥٣٠ سنه‌سی ربیع الاولنده .
[٢] ٥٣٣ تاریخ هجریسنده .
[٣] ٥٣٤ « «
[٤] ٥٣٥ « «

انز تخته محمدك اوغلی مجیرالدین ابقی چیقاردی [۱] . زنكی شام محاصره‌سنی رفع ایله عودته مجبور اولدی . بو حكمدار شام حكومتنه عائد اراضی‌یی یاواش یاواش اله كچیرییوردی [۲]. شام حكمدارینك تبعه‌سی اولان توركلر او زمان فرانقلری ازعاج ایده‌بیله‌جك بر حالده دكلدیلر . مع مافیه مون رویال MonRoyal اراضیسنده وادیٔ موسا تعبیر اولونان برحصاره دوغرو آقینلر یاپمقدن كری دورمادیلر. كندیلرینی بوكا اهالی دعوت ایتمشدی . فقط فرانقلر همان درحال بونلری
۱۱٤۳ كیلیوم دوتیر اورادن چیقاردیلر . ایرته‌سی سنه عن اصل ارمنی اولوب شام ملكه‌نك باشلیجه قوماندانلرندن بری اولان تانتائیس Tantais، عائله‌سنك برقسمیله قدسه كیتدی. ایللك عربستانك وسلقط Celcath لك پایتختی اولان بصری Bosra شهرینی فرانقلره تسلیم ایتمك تكلیفنده بولوندی . كندیسی بو ایكی موقعك والیسی ایدی . درحال فرانقلر طبریه طرفلرینه دوغرو یورودیلر . فقط شام حكومتنك نائبی بولونان انز ایله بر متاركه عقد ایتمش اولدقلری جهتله اول امرده اوكا مدافعه‌یه وقت بولماسی ایچون خبر ویرمه‌دن اراضیسنه كیره‌مزلردی . انز بوتون قوتلرینی طوپلایجه‌یه قدر فرانقلرك مرخصلرینی آلیقویدی . صوكره حضورینه كتیرته‌رك قدس

---

[۱] كیلیوم دوتیر بوكا میره‌دن Meïereden دییور .
[۲] ۵۳۸ تاریخ هجریسنده .

قرالنك صداقتسزلكندن دولايى مؤاخذاتده بولوندى . فقط صاحى آرزو ايتديكى و آتابك حكمدارلرينك آقينلرينه معروض قالان شام حكومتنك محافظه‌سى بو صلحه وابسته بولونديغى ايچون فرانقلره بوتون شو حرب حاضرلقلرينك بدلنى تسويه ايتمكى تكليف ايتدى . قرال اوچنجى بودوان اصلا صلحى اخلال ايتمك نيتنده اولماديغى ، فرانقلرك طوپلانمالرندن مقصد باشليجه قوماندانلردن برينى تشييع مقصدينه مبنى اولوب كنديسنك‌ده بوندن دولايى معاونتنى رجا ايتدكارينى بيلديردى . انر فرانقلرى سويوردى . كنديسنك دامادى و عمادالدين زنكينك اوغلى نورالديندن پك قورقديغى جهتله فرانقلرله خوش كچنمك املنده ايدى . فرانقلره منسوب عوام خلق بويوك بر غنيمت بكله‌دكارى بو سفره قرالك دوام ايتمه‌مه‌سندن ممنون اولمايه‌رق اختلالكارانه حركت ايله قرالى بو قدر حقسز بر حربه كيريشمكه مجبور ايتدى . فرانق اردوسى مدان دنيلن برصحرايه دوغرو ايلريله‌دى . فقط اوراده او قدر چوق مقدارده دشمن كوردى كه او قدر استعجال ايله حركت ايتديكندن دولايى ندامت ايله‌دى . كرى دونمك مشكل ايدى . توركلر هر طرفه يايلمشلردى . فرانقلر يوللرينه دوام ايتمك طريقنى اختيار ايتديلر . عقل وخياله صيغماز زحمتلردن صوكره ، دشمنك دائمى ازعاجاتنه معروض بر حالده بوتون تراقونيتيد

Traconitide حواليسنى كچديلر ؛ قديماً ادرعات Adrat
دينلن يره كلديلر . بو محله او زمان برنارده تامپ
Bernard D'Estampes شهرى نامى ويريليوردى. بصرى يه
ملحق بر كوچوك شهر ايدى . نهايت بو شهر جوارينه
واصل اولديلر . فقط درحال ، شهرك تانتائيسك قاريسى
طرفندن توركلره تسليم ايديلديكى خبرينى آلديلر . فرانقلر
نه قرار ويره جكلرينى بيله مدكلرى كبى بوقدر بويوك بر تهلكه دن
قورتولمق چاره سنى ده كوره مدكلرندن الڭاى بار كيرى آله رق
اونك ايله قاچماسنى قرال بودوانه توصيه ايتديلر . قرال بوكا
موافقت ايتديكى جهتله تكرار يوله دوامه باشلاديلر. نورالدين
برادرو ايله عسكرك امدادينه كلمشدى. فرانقلر دشمن آراسنده
كنديلرينه بريول آچمق مجبوريتنده قالديلر . بودوان بوتون
نعشلرى دوه لرك وسائر يول حيوانلرينك اوزرينه يوكلتمكى
امر ايتمشدى . مقصدى ضايعاتلرينى توركلره بللى ايتمه مكدى .
فى الحقيقه توركلر آتدقلرى برچوق اوقلره رغماً يرده هيچ
برأولو كوره مدكلرى جهتله فرانقلره اوق كچمز ظن ايتديلر .
بونك اوزرينه اويله بر تدبيره مراجعت ايتديلر كه فرانقلر صوك
درجه ده تهلكه ايچنده قالديلر . چاليلر ، قورو اوتلر ودها
سائر قابل اشتعال ماده لر ايله دولو اولان صحرايه آتش ويرديلر .
بويله مشكل موقعده قالنجه بودوان اتزه بر مرخص كوندره رك
صلح تكليفنده بولوندى . فقط مرخصلر تورك رؤساسنك

یاننه مواصلت ایتمه‌دن اوق اصابتیله مقتول دوشدیلر . دشمن اردوسنده بولونان عربلر فرانقلری متصل ازعاج ایدییورلردی . بونلر بویوك برتهلكه‌یه معروض قالمادن صفلرینی ترك ایده‌مز حاله كلمشلردی . بودوان دشمنلر آراسنده برقاچ كونلك یول قطع ایتدكدن صوكره نهایت رعب Roob مغاره‌سنه واصل اولدی . بویول دار وتهلكه‌لی اولدیغی ایچون باشقه بریولی ترجیحه مجبوریت حس ایتدیلر . فرانق اردوسنك یه‌جكی اولمادیغنی بیان اتزبوموقعده بودوانه برضیافت تكلیف ایتدی . فقط بودوان مسلمانلره اعتماده جسارت ایده‌مدیكندن یولنه دوام ایله طبریه‌یه واصل اولدی . فرانقلری بوقدر مشكل برموقعه صوقمش اولان بصری امیری صوكره شامه‌دوندی . اتز اونك كوزلرینی چیقارتدی .

١١٤٠ كیلیومدوتیر آرتق سلچوق ایمپراطورلغی سوریه‌ده كیتدكجه ضعیفلایوردی . اساساً ایران سلچوقیلرینك خدمتلرینه مربوط بر قوماندان اولان آتابكلر هركون عمادالدین زنكینك اداره‌سی آلتنده كرك شام سلچوقیلرینك ممالكنده كرك فرانقلرك اراضیسنده یكی یكی فتوحاتلره نائل اولیورلردی . عمادالدین فرانقلردن مشهور رها یاخود ادس قلعه‌سنی ضبط ایتمشدی [١] . آنطاكیه‌نك‌ده بویله برعاقبته اوغراماسندن ، بناءً علیه بوتون سوریه‌نك الدن كیتمه‌سندن قورقان فرانقلر بوتون آوروپا

[١] ٥٣٩ تاریخ هجریسنده .

حکمدارلرندن استمداد ایتدیلر . قله‌روو راهبی سن برنار
غربده یکی براهل صلیب تشکیلی لهنده تشویقاتده بولوندی .
فرانسه قرالی یدنجی لویی برچوق فرانسز پرنسلریله وه‌زه‌له‌ده
طوپلاندیلر . ایمپراطور اوچنجی قونراد وآلمانیانک برقسمی
ارض مقدسی تخلیصه کیتمك قرارینی ویردیلر . بوتون بوحکمدارلر
مملکتلرینی ترك ایله سوریه‌یه کیتدیلر . عکاده طوپلاندیلر .
اوزمان فرانقلرك الك قدرتلی دشمنلری اولان آتابکلرك باشنده
طوپلانمش کبی کورونن بوفیرطنه بردنبره شام حکومتنك
١١٤٨ باشنده پاتلادی [١] . حالبوکه عمادالدین زنکینك تجاوزاتندن
قورقان شام نائب حکومتی هروقت فرانقلرك دوستلغنی جلبه
اهتمام کوسترمشدی . قدس قرالی بودوان حکومتنك بوتون
بارونلریله برلکده عسکرلرینی آوروپادن کلن اهل صلیبه الحاق
ایتدی . هپسی بردن شامی محاصره ایتمك عزمیله
کیلیوم دوتیر حرکت ایتدیلر [٢] . فرانقلر داریا Daria دنیلن وشامدن
ابوالفدا درت بش میل اوزاقده بولونان برموقعه واصل اولدقلری
ابن الاثیر زمان اردولرینی اوچ قوله آییردیلر . برنجی قول سوریه‌ده‌کی
سیوطی فرانقلردن ترکب ایدییوردی . احوال محلیه‌یه دها واقف
اولماسی اعتباریله بوقول الك اوکده یورویه‌جکدی . قدس
قرالنك تحت قوماندا سنده ایدی . برنجی لوینك قوماندا

[١] ٥٤٣ تاریخ هجریسنده
[٢] ١١٤٧ سنه میلادیسی مایسنك ٢٥ نده .

ایتدیکی فرانسزلر ایکنجی قولی تشکیل ایدییورلردی . برنجی یه مظاهرت ایده جکلردی . ایمپراطور قونراد معیتنده کی آلمانلرله دشمنك آرقه‌دن بردن بره کله‌رك فرانقلره هجوم ایتمه‌سنه مانع اوله‌جقدی . اوچنجی قولی‌ده اوتشکیل ایدییوردی . شامك غربنده وشمالنده تقریباً بش میل وسعتنده بویوك براووا واردر . بوراسی تکمیل باغچه‌لك ایدی . واسع بر اورمانه بکزییوردی . چامور ییغینلرندن یاپلمش عادی دیوارلر هر کسك اراضیسنی بر برندن تفریق خدمتنی کوریوردی . آراده‌یالکز کوچوك ، دار یوللر براقلمشدی . بوآغاچلق شامك الك ایی استحکامی دییه تلقی اولونیوردی . مع مافیه فرانقلر شامه بورادن هجوم ایتمکه قرار ویردیلر . بوصورتله هم اوراده‌کی میوه‌لر فرانقلرك النه کچه‌جك همده شهر خلقی بونلردن محروم قاله‌جقدی . قدس قرالی بواورمانه کیرمك ایچون بویوك مشکلاته معروض قالدی[۱] . بورالره داغلمش اولان تورکلر هر یولك مدخلنی مدافعه ایدییورلردی . دیوارلر آرقه‌سنه کیزله‌نیورلردی . فقط مدافعه‌لرینه رغماً بوتون بوباغچه‌لر ضبط اولوندی . بونك اوزرینه تورکلر نهر ساحلنه چکیلدیلر . فرانقلرك صو آلمه‌لرینه مانع اولمق ایچون اوراده ماکنه‌لری قوردیلر . دمدار فرقه‌سنه قوماندا ایدن ایمپراطور قونراد اردونك

[۱] بن الاثیر ایله ابوالفدایه کوره فرانقلر شامه ٦ ربیع الاولده یاقلاشدیلر ومیدان الاخضرده اردو قوردیلر .

کافی درجه‌ده سرعتله ایلریله‌مه‌مسنه‌ صیقیلارق اوکه کچدی .
النده قیلیج ایله تورکلرك اوزرینه صالدیردی . تورکلر هر طرفدن
پوسکورتولدیلر ، شهره قاپاندیلر .

فرانقلر بو نهرك ساحلنجه یرلشدکلری صیراده اتز موصل
ملکی سیف‌الدین غازی‌دن استمداد ایتمشدی . سیف‌الدین
برادرو ایله علی‌العجله حمصه کلدی . شام سکنه‌سی شهرلرینی
ترکه میال ایدیلر اثنای رجعتده فرانقلر طرفندن ازعاجاته
اوغرامامق ایچون لازم کلن حاضرلقلری یاپیورلردی . فقط ابن‌الاثیر
سیف‌الدینك ورودی و اتزك تدابیری شهری قورتاردی . ابوالفدا
اتز سوریه فرانقلریله یکی مواصلت ایدن فرانسزلرله
آلمانلرك پك کسب قوت ایتمه‌لری حقلرنده ایی اڭلمایه‌جغنی
آکلاتدیغی کبی حمصده بولونان موصل ملکی سیف‌الدینك شامه
کیروب شهری اله کچیرمه‌سی‌ده سوریه فرانقلری ایچون فنا نتیجه‌لر
ویره‌جکنی ، چونکه صوکره شامه استناد ایده‌رك قدس اوزرینه
تجاوزاته قالقه‌بیله‌جکنی سویله‌دی . اتزك مطالعاتی حقلی بولان
فرانقلر ایمپراطور ایله فرانسز قرالنی بو باغچه‌لری ترك ایده‌رك
باشقه بر طرفدن هجوم اجرا ایتمکه تشویق ایلدیلر . او
طرفلرده استحکامات دها ضعیف اولدیغی ایچون قلعه دها
قولایلقله ضبط اولونه‌جغنی ادعا ایدیورلردی . عینی زمانده
ارزاق صقنتیسی حس ایتدیرمك چاره‌سنی‌ده بولدیلر . فرانسه

قرالی ایله ایمپراطور محاصره‌یی رفع ایتمکدن باشقه چاره کوره‌مدیلر .
١١٤٩ بر آز صوکره انز وفات ایتدی [١] .

١١٥٤ صوکره‌لری فرانقلرینه شام اوزرینه یورومك املنی
ابوالفدا اظهار ایدر کبی کوروندکلرندن نورالدین [٢] کلوب قلعه‌یی
ابن شحنه محاصره‌یه آلدی . سفاهته دوشکون اولان ملکلرینك
ابوالفرج حرکاتندن ممنون اولمایان اهالی بوکا قاپیلری آچدیلر .
مجیرالدین ابق قلعه‌یی تسلیم ایتدی . نورالدین بوکا ابتدا
حمص ولایتنی ویردیسه‌ده همان بر آز صوکره عزل ایتدی .
بالس قوماندانلغنه کوندردی . فقط نورالدینك حرکاتنه پك
قیزان بو شام ملکی تکرار شامه کلدی . اوراده اسکی
تبعه‌سیله برلکده نورالدینك تبعه‌سی اوله‌رق یاشادی .
ابوالمحاسن آرالرنده‌کی نفاق اولماسه ایدی اهل صلیبك ضبط ایده‌بیله‌جکلری شام
حکومتی تمامیله سوریه آتابکلرینك تحت حکمنه کچدی . مجیرالدین
١١٦٨ تاریخنده وفات ایتدی .

ابوالفدا سوریه‌ده سلچوق ایمپراطورلغی آرتق تمامیله محو اولدیغی
جهتله آرتق بزم ایچون خلاط ملکلرینك تاریخنی تعقیب
ایتمك صیراسی کلیور . بونلرك تاریخی‌ده سلچوقیلرك تاریخنه
مربوط عد یدیله‌بیلیر . چونکه خلاط حکومتنك مؤسسی
١١٨٥ سکمان سلچوق عائله‌سندن بر حکمدارك کوله‌سی ایدی .

---

[١] ٥٤٤ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٥٤٩ » »

سكمانك ١١١٢ تاريخ ميلاديسنه قدر حكومت سوردیکی ،
يرينه اوغلی ظهیرالدین ابراهیمك كچدیکی یوقاریده كورولمشدی .
بو حکمدار ١١٢٧ تاریخنده وفات ایتمشدر . یرینه برادری
احمد کچدی . فقط اون آی صوكره وفات ایتدی . بونك
اوزرینه ابراهیمك زوجه‌سی اینانج خاتون ، آنجق آلتی
یاشنده بولونان اوغلی سكمان نامنه مملكتی اداره ایله‌دی .
سكمان آلتمش درت سنه معمر اولدی [١]. وفاتنده حکومتی
١١٨٤ پدرینك كوله‌سی بكتمر Baktimour كالنده براقدی .[٢]
بکتمر او زمان میافارقینده ایدی . على العجله خلاطه
کلدی . سکمانك بوتون قوماندانلری وخلق كنديسنی ملك
اوله‌رق طانیدیلر . بو كنديسنك عادلانه حركاتنك ودها
سائر مزيتلرينك مكافاتی ایدی . غایت ذی قدرت برچوق
حکمدارلر آراسنده كوچوك حکومتنی محافظه ایده‌بیلدی .
ایلدكزك اوغلی پهلوان ، خلاطی ضبطه كلديكی زمان
صلاح الدينك تحت حمایه‌سنه كیردی . بو فاتحك نامی پهلوانی
قورقوتدی . بکتمر ایله صلح یاپدی وقیزینی اوكا ویردی .
بو شهری تسلیم ایتمك اوزره قوماندانلرندن برینی کوندرمش
اولان صلاح الدين اميدلرينك بوشه چيقدیغنی كوردی . بو
شهری ضبط ایده‌مه‌دن وفات ایتدی . صلاح الدينك وفاتی

[١] سيف الدين لقبنی حائزدی .
[٢] ٥٨١ تاریخ هجریسی ربیع الاولنده .

بکتمره بویوك دلیلکلر یاپدیردی . دشمنلرینك اك مدهشندن قورتولدیغنی ظن ایتدیکی جهتله ممالکی داخلنده شهر آیینلر یاپدیردی . بر تخت یاپه‌رق اوزرینه قورولدی . مطنطن عنوانلر آلدی . از جمله سلطان عنوانی طاقندی . فقط ایکی آی صوکره [١] دامادی اقسنقر هزار دیناری [٢]
١١٩٣ hazardinari طرفندن قتل ایدیلدی . بکتمرك یدی یاشنده‌کی اوغلی برحصاره قاپاتلدی .

١١٩٧ اقسنقر هزار دینارینك وفاتندن صوکره [٣] عن اصل ارمنی اولان قتلغ Catlagh نامنده برقوماندانی خلاطی ضبط ایتدیسه‌ده آنجق یدی کون حکومت سوره‌بیلدی . اهالیدن بعضیلری بونی قتل ایده‌رك بکتمرك اوغلی محمدی حبسدن چیقاردیلر ، اوکا ملك المنصور عنوانی ویردیلر . قاپچاقده دوغمش اولان شجاع‌الدین قتلغ نامنده بر والی تعیین ایتدیلر .
١٢٠٥ صوکره محمد بو والی‌یی اولدیرتدیکی [٤] جهتله عزالدین بالبان نامنده‌دیکر برقوماندان کندیسنی توقیف ایتدیردی [٥] .
١٢٠٦ محمدی بوغدیلر ، نعشنی قلعه‌نك سورندن آشاغی آتدیلر .

---

[١] ٥٨٩ تاریخ هجریسنده .
[٢] بدرالدین لقبنی حائزدی .
[٣] ٥٩٤ تاریخ هجریسنده .
[٤] ٦٠٢ تاریخ هجریسنده .
[٥] ٦٠٣ » »

بلبان خلاط ملکی اعلان اولوندی . صلاح الدین عائله سنه
١٣٠٧ منسوب اوحد [١] اسمنده بر شهزاده میافارقیندن حرکتله
موش شهرینی ضبط ایتدی . بلبانی مغلوب ایله دی . بلبان
ایسه ارزن الروم یاخود ارضروم حکمداری طوغرول
شاهك [٢] معاونتنی رجا ایتدی . بو ایکی حکمدار قوتلرینی
برلشدیره رك اوحده غلبه چالدیلر . خلاطده کوزی اولان
طوغرول شاه بو مظفریتدن صوکره بلبانی قتل ایتدیردی .
شهرك پیشکاهنه کلدی . اهالی اوکا قاپیلری آچمقدن امتناع
ایتدیلر . طوغرول شاه اورادن ملاز کرده کیتدیسه ده اوراده ده
دها ایی برقبول کورمدی . صوکره خلاط اهالیسی اوحدی
چاغیره رق اوکا تابع اولدیلر .

---

[١] ملك الاوحد ایوب بن ملك العادل . ٦٠٤ تاریخ هجریسنده حرکت ایتمشدر .

[٢] مغیث الدین السلجوقی لقبنی حائزدی .

ارتقیه تورکمنلری

درپلو ژاق‌دوویتری
سلچوقی تورکلری ایرانی ، سوریه‌یی و آناطولی‌یی استیلا ایتدکلری صیراده قپچاقدن نشئت ایدوب قومانلر Komans نامیله یاد ایدیلن ـ که بوندن تورقومان [تورکمن [۱]] کلمه‌سی تشکیل ایدلمشدر ـ دیکر بر طاقم تورکلر بو صحرالردن چیقارق ایکی قسمه آیریلدیلر . برقسمی خلیفه‌لرك ایمپراطورلغنه وبالخاصه ارمنستان ایله خوراسان ولایتی حدودلرنده ماوراءالنهره یاییلدیلر . دیکر قسمی اوزلر نامی آلتنده آوروپایه قدر کیردیلر . بونلری

ابن‌الاثیر
عرب مورخلری غزلر [۲] نامیله یاد ایدرلر . اوزلرك سفر-

---

[۱] درپلو بو تورکمنلری اوغوزخاندن ایندیریور . خوراسان جوارلرینه کلدرك اورانك قادینلریله اولندکلرینی ، بونلردن دوغان چوجوقلرك دیلنده پدرلرینك خشونتندن بر اثر قالدیغنی ، بوندن دولایی خوراسانلیلرك کندیلرینه تورکمن یعنی « تورکه بکزر » نامنی ویردکلرینی یازییور .

[۲] بیزانس مورخلری روما اردوسنده عربلره قارشی استخدام ایدیلن اوزلردن بحث ایتدکلری زمان بن‌الاثیر ، ابوالمحاسن الخ . کبی

لرندن يوقاريده بحث ايتدك . يالكز بحث ايديله‌سی لازم كلن
جهت ماوراء النهر وارمنستان توركمنلرينه عائد وقايعدر . ماوراء النهر
توركلری آمو نهريله بحر خزر ساحللرنده ، استر آباد و خوارزم
الكالرنده ساكن اوليورلر . برلكده ياشادقلری تاتارلره بكزرلر .
تاتارلرك مبدأ عموميسی
يازين پاموق بزندن ياخود يوكليدن ، قيشين قويون پوستندن
ياپلمش اوزون اثوابلر كييرلر . قيش اثناسنده آمو نهری جواری
ايله بحر خزر طرفلرنده‌كی قصبه‌لرده و كويلرده اوتورورلر .
يازين نرده مرعا وصو بولورلرسه اورالره كيدرلر . چونكه
حياته لازم اولان شيلرك كافه‌سنی مواشيلرندن وزراعتدن
استحصال ايدرلر . استر آباد الكاسنده بولونانلر علوی المذهبدرلر .
خوارزم الكاسنده كيلر اوزبك تاتارلرينك مذهبنه سالكدرلر .
فقط اساس اعتباريله دينه او قدر اهميت ويرمزلر . پك جوال
مزاجليدرلر . كنديلرينه خشونتله معامله ايدن ايرانيلرك
واوزبك تاتارلرينك بويوندوروغنه پك مشكلاتله قاتلانيرلر .
عموميتله بو توركمنلر عن اصل منسوب اولدقلری تاتار ملتی
كبی ياشارلر .

ارمنستان توركمنلری تاريخده دها زياده شهرت قازانمشلردر .
١٠٨٢ بونلر ارتق ياخود اورتوق بك نامنده بر اميرك قومانداسی

عرب مورخلری بو قوملردن غز ناميله بحث ايديورلر . بو ده اوزلرله
غزلرك عينی قوم اولديغنی كوستريور ..

[٣] ٤٨٤ تاريخ هجريسنده .

ابوالمحاسن آلتنده کله‌رك ارمنستانده وسوریه‌ده یرلشدیلر . سلجوقی
سلطانلری بوکا قدس شهریله جوارلرینی تخصیص ایتمشدی .
٤٧٥ هجری و ١٠٨٢ میلادی تاریخندن اعتباراً ارتق اوراده
ساکن اولمش وسوریه سلطانی توتوش ایله حسن امتزاج ایتمش کبی
کورونیور . ارتق ، قدس امیری یاخود والیسی موقعنده ترك حیات
١٠٩١ ایتدی [٢] و بو امیرلکی اوغلی ایل غازی ایله دیکر اوغلی سقمانه
ابن شحنه براقدی . بونلر ، مصر خلیفه‌سی مستعلینك قوماندان افضل معیتنده
ابوالفدا سوریه‌یه اردو کوندردیکی زمانلر [١] قدسده قالدیلر . افضل ،
مصر خلیفه‌سنی طانیماسنی رضوانه تکلیف ایتدکدن صوکره
١٠٩٦ صوری صوکره‌ده قدس شهرینی ضبط ایتدی . مصرلیلر
قدسه قارشی بوتون ماکنه‌لرینی قورمشلردی . بوراسنی قرق
کون محاصره ایتدیلر . اهالی تسلیم اولدقلری وقت ایل غازی
ایله سقمان چکیلدیلر . ایل غازی بغداده ، سقمان ده
رهایه یاخود ادسه کیتدی .

کیلیوم دوتیر الیوم رها Rhage تسمیه ایدیلن شهر او وقت مزو-
ابن الاثیر بوتامیانك پایتختی ایدی . بر مدت اول ایران سلطانی بونك
بوتون اراضیسنی ایزان Izan یاخود بزان Bouzan نامنده
بر امیره ویرمشدی . حالا روملره تابع بولونان ادسس اوکا
آغیر بر ویرکو تأدیه‌سنه مجبور ایدی . شهر بو بویوندوروغه یك
١٠٩٧ زحمتله قاتلانیوردی . بوصیراده فرانقلرك ازنیقی ضبط ایتدکاری

[١] ٤٨٩ تاریخ هجریسنده .

وقدسی ضبط ایتمك نیتنده اولدقلری خبر آلندی . اهالی فرانقلری امدادلرینه چاغیردیلر . بودوانی ایچری‌یه صوقدیلر . اکا عرض بیعت ایتدیلر . تورکلرك بودوانی شهره صوقمامق اوزره صرف ایتدکلری غیرت مثمر اولمامشدی . ایشته فرانقلر شرقك اك کوزل شهرلرندن برینی بوصورتله فتح ایتدیلر .

کیلیوم دوتیر بودوان ادهس شهرینه صاحب اولونجه حکم ونفوذینی جوارلره توسیع ایتمکه حاضرلاندی . رها قربنده اوزمان ارتق عائله‌سندن بلدق Balduc دنیلن برتورکه عائد ساموسات - صمصا - سمیساط نامنده غایت قدیم وپك مستحکم برشهر واردی . بلدق اهالیدن پك آغیر ویرکولر آلیر ، اونلری آغیر بر اسارت آلتنده ایکله‌تیردی . قونت درحال حربه چیقه‌رق جوار بر حصاری اله کچیردی . صوکره بلدقه تابع برچوق اراضی‌یی تحت انقیاده آلدی . بلدق سمیساط شهرنده محصور قالمق ایسته‌میه‌رك بو شهری اون بیك آلتون سکه مقابلنده بودوانه تسلیم ایتمکی قرارلاشدیردی . بلك [١] بن بهرام بن ارتقه تابع اولان سروج [٢] Saroudge قلعه‌سی بودوان طرفندن محاصره ایدیلدی . بر آز صوکره شهر تسلیم اولدی . بومظفریت سایه‌سنده آنطاکیه ایله ادهس آراسنده‌کی یول فرانقلر ایچون تمامیله سربست برحاله کلدی .

---

[١] بزم مورخلرمز بوکا بالاس Balas دیورلر .

[٢] بزم مورخلرمز بوکاسوروورجا Sororgia دیورلر .

کیلیوم دوتیر ادەس سکنەسی فرانقلری شهرلرینه صوقدقلرینه چوق کچمەدن پك پشیمان اولدیلر . فرانقلر پك کترتله شهره دولیورلردی . فقط بو ، تورکلره قارشی اهالی‌یی مدافعەدن زیاده اهالی‌یی ازمك وماللرینی یغما ایتمك ایچون وقوعه ١٠٩٨
کلیوردی . جوارده‌کی تورکلرله متفقاً شهرده برفساد ترتیب ایدیلدی . مقصد بودوانی اولدیرمك ، هیچ دکلسەشهردن طرد ایتمکدی . فقط بو ترتیبات خبر آلندی . باشلیجه مدخلدار اولان کیمسەنك کوزی چیقاریلدی . بودوان عینی تاریخده دها بویوك بر تهلکەیه معروض قالدی . اوزمانه قدر بودوانك دوستی و متفق اولان بلك ، کندیسیله اولان مناسباتندن دولایی مسلمانلر نزدنده منفور اولدیغی، اونلرك تجاوزاتندن مصون قالمق ایچون بوتون افراد عائلەسنی آلەرق رها شهرنده اقامتدن باشقه برچارەسی قالمادیغنی سویلەیەرك الندەکی صوك قلعه‌یی‌ده تسلیم ایتمکی تکلیف ایلەدی. بودوان بو تورکك سوزلرینه ایناندی . تعیین اولونان کونده ایکی یوز سواری ایله بلکك قلعەسنه کیتدی . امیربورایه غایت جسور یوزتورك ادخال ایتمشدی. بونلر بودوانی طوته‌جقلردی. فقط بودوان الك ابتدا کندیسی قلعه‌یه کیرمه‌مك کبی بر احتیاطکارلقده بولوندی . بوللادیغی اون ایکی عسکر توقیف ایدیلدی . بوصورتله بودوان نه کبی برتهلکه‌یه معروض اولدیغنی آکلادی . بو امرانی اعاده ایتمەسنی امیردن ایستەدی . امیر،

سروج کندیسنه ویرلدکجه اسرایی تسلیم ایتمه‌یه‌جکنی بیان ایتدی . بلکی اجبار ایده‌جك قوتدن محروم اولان بودوان رهایه چکیلدی . سروج قوماندانی فولبردوشارتر افندیسی بودوانه یاپیلان حقارتك انتقامنی آلمق ایچون بوقلعه‌نك جوارینه آقینلر یاپدی . اون فرانق اسیرینی قورتاردی . بلکك امریله دیکر ایکیسنك باشی کسیلدی . بو وقعه‌دن صوکره بودوان تورکلره قارشی امنیتسزلك بسله‌دی . اسکی سمیساط امیری بلدقك باشنی کسدیردی . بو امیر قلعه‌یی تسلیم ایتدکدن صوکره ، عقد اولونان مقاوله موجبنجه بوتون عائله‌سیله اده‌سده اوتوراجقدی . بلدق بوتعهددن قورتولمق ایسته‌میوردی . فقط هر زمانکی کبی شهره کیردیکی صیراده بودوان اونی توقیف ایتدیردی .

برمدت صوکره ، بودوانك یانه اده‌س الکاسنه کیتمش اولان ژوسلن دوقورتنه مسلمانلره قارشی محارباتده کسب تمیز ایتمك ایسته‌دیکی جهتله بودواندن تل‌باشر[١]، عینتاب[٢]، راوندان و دها سائر شهرلری آلدی . بوایکی پرنس بوئه‌موند، تانقره‌د ، آنطاکیه پطریقی برنار ، قدس پطریقی دهنبر ، رها باش پسقپوسی به‌نوالیله برلکده کیدوب مسلمانلره عائد اولان حران شهرینی محاصره ایتمکه قرار ویردیلر . اده‌سدن تقریباً ١١٤٠

[١] مورخلرمز بوکا توربه‌سل Turbessel دیبورلر .
[٢] مورخلرمز بوکا هامتاب Hamtab دیبورلر .

کیلیوم دوتیر اون درت میل مسافه‌ده کائن اولان بو شهر منبت بر اوواده کائندر . بو اوواني اسقا ایدن برنهر اونی رها اراضیسندن تفریق ایدر . شهرده اوزمان ییه‌جك یوقدی . شهر اهالیسی حاللرینی سائر مسلمانلره بیلدیردیلر . علی العجله امداد کوندریله‌یه‌جك اولورسه تسلیم اوله‌جقلرینی آکلاتدیلر . فی الحقیقه برآز زمان صوکره بویله‌ده یاپدیلر . فقط بو ایلك موفقیت فرانقلرك باعث فلاکتی اولدی . شهره الك ابتدا کیمك کیره‌جکنی وبایراغنی دیکه‌جکنی تعیین ایچون اوزون اوزون مناقشه ایتدیلر . بوئه موندایله بودوان آراسنده‌کی بونزاع بویوك بر تورك اردوسنك شهره یاقلاشماسنه وقت براقدی [١] . امیر سقمان کندی اردوسی وموصل عسا کریله برلکده برچوق ذخیره کتیریوردی . سقمان اردوسنی ایکی قوله آیردی . بریسی فرانقلری اویالامغه مأمور ایدی . دیکری بوندن بالاستفاده شهره ارزاق ادخال ایده‌جکدی . مسلمانلر بونکله اکتفا ایتمك ایسته‌یورلردی . فقط محاربه باشلاینجه دها ایلك صدمه‌لرده فرانقلر قاچدیلر . اده‌سه قونتی بودوان ، ژوسلن دوقورتنه ، اده‌سه باش اپسقپوسی اسیر دوشدیلر . فقط باش پسقپوس برآز صوکره فراره موفق اولدی . بونك اوزرینه رهانك اداره‌سی تانقره‌ده تودیع اولوندی . شرق مورخلری بو محاربه‌ده فرانقلرك اون بیك کشی ضایعات ویردکلرینی یازییورلر .

---

[١] ٤٩٧ تاریخ هجریسنده .

ابوالفدا سقمان بومظفریتدن صوکرا ، فرانقلره قارشی حربده دوام ایتمك املیله ، طغتكیندن یکی امداد ایستهمك ایچون شام یولنی طوتدی. فقط یولده بر خستهلغه طوتولهرق قریتین Cariatain ده وفات ایتدی [١]. ارتقیه ایمپراطورلغنك بومؤسسی اوزمان کیفا Khipha وماردینه صاحب ایدی. کیفانی موصل امیری اولان موسا نامنده برتورکمندن آلمش [٢]، ماردینیده بر آز اول باصقین صورتیله اله کچیرمشدی. سقمان ایله موسادن اول موصل امیری اولان کربوغا آراسنده ظهور ایدن برمنازعه نتیجهسنده برمحاربه وقوعه کلهرك بونده سقمان مغلوب اولدی. یکنی یاقوتی اسیر دوشهرك ماردین قلعهسنه کوندریلدی. صوکره، ارتقك زوجهسی اولان بویوك والدهسنك رجاسی اوزرینه سربست براقلدی. یاقوتی بوشهردن خوشلاندیغی ایچون مغنی Mogna نامندهکی والیدن ماردینده اقامت مساعدهسنی ایستهدی. قوای محافظه ضابطلرینك دوستلقلرینی جلب ایتدی. صوکره بونلری طوتمق فرصتنی بولهرق هپسنی قلعهنك قاپیسی اوکنه کوتوردی. آناختارلر کندیسنه تسلیم ایدیلمهیهجك اولورسه هپسنی اولدیرتهجکنی مقام تهدیدده سویلهدی. ابتدا بوطلبی رد اولوندی. فقط ضابطلردن برینك

---

[١] ابوالفدایه کوره ٤٩٨ سنهسی صفرنده. ابوالمحاسن ٥٠٤ ده وفات ایتدیکنی سویلهیورسهده ارمنی سکمان ایله قاریشدیردیغی آکلاشیلیور.

[٢] ٤٩٥ سنهٔ هجریهسنده و ١١٠٢ سنهٔ میلادیهسنده.

باشنی کسدیردیکی کورولونجه قلعه کندیسنه تسلیم ایدیلدی . صوکره ، کوچوك بر اردو طوپلایه‌رق بونکله نصیبینه دوغرو یورودی . برخسته‌لغه اوغرایه‌رق اعضالرینی قوللانه‌ماز بر حاله کله‌سنه و بر بارکیره بیندیرلمك مجبوریتی کوزولمسنه رغماً بالذات میدان حربه کیتمکدن کری دورمادی . اوراده بر اوق اصابتیله مقتول دوشدی . برادری علی ماردینده یرینه قائم اولدی . فقط سقمان علمانك موصل ملکی جکرمشه عرض انقیاد ایتدیکنی و جکرمشك ماردینه کندی آدملرندن برینی کوندرمك ایسته‌دیکنی خبر آلنجه درحال حرکتله بوشهری ضبط ایتدی . یکنی علی‌یه مقابلنده باشقه برشهر ویردی . بوصورتله کیفا وماردین شهرلری ارتقیه حکومتنك الك باشلی مواقعنی تشکیل ایتدیلر . سقمان کیفایه دفن ایدیلدی . اوراده کندیسنه اوغلی ابراهیم خلف اولدی . برادری ایل غازی‌ده ماردینده یرینه کچدی .

ایل‌غازی سلطان محمد شاهدن بویکی حکومتك فرمان توجیهنه نائل اولدی . برقاچ سنه‌صوکره سوریه‌نك الك قدرتلی حکمدارلرندن بری حالنه کلدی . حلب سکنه‌سی فرانقلرك تحت تابعیتنه کیرمك تهلکه‌سندن قورتولمق ایچون کندیسنه عرض تابعیت ایتدیلر [١] . ایل‌غازی بوشهرك اداره‌سنی حسام‌الدین لقبیله یادایدیلان اوغلی تمرتاشه ویردی . ١١١٧ ابن شحنه

[١] ٥١١ تاریخ هجریسنده .

سنه ١١١٩ ابن شحنه

ابو الفدا كيليوم دوتير فولق دوشارتر

ایلغازی ، حکومتنك ایشلرینی انتظامه قویدقدن صوکره الندن کلدیکی قدر جوارده‌کی فرانقلری ضعیفلاتمغه حصر مشغولیت ایتدی . شام ملکی طغتکین ، بعض عرب قبیله‌لری امیری دبیس ایله برلکده آنطاکیه پرنسلکی اراضیسنه کیردی . آنطاکیه پرنسی روژه درحال ادسه‌قونتی ژوسلن ایله طرابلس قونتی پونسی وقدس قرالی بودوانی وقعه‌دن خبردار ایتدی . فقط روژه طلب ایتدیکی قوای امدادیه‌نك ورودینی بکله‌مه‌دن کندی عساکریله ارتاحه کیتدی . بوراسی کرك منبتلکی کرك وضعیتی حسبیله فرانقلر ایچون ایی بر موقعدی . فرانق عساکرینك کاوب روژه اردوسیله برلشمه‌سنه مساعد ایدی . فقط روژه بورادن آیریلق کبی احتیاطسزلقده بولوندی . مرج الدم دنیلان بر محلده اردو قوردی . اوراده عسکرلرینه رسم تجید یاپدیردی . بونلر یدی یوز سواری ایله اوچ بیك پیاده‌دن ترکب ایدیورلردی . جوارده اردوکاه قورمش اولان ایلغازی فرانقلرك ورودندن درحال خبردار اولدی درحال اثارب [۱] Athareb پیشکاهنه کیتدی . شهری محاصره دن زیاده دشمنك حرکاتی ترصد آلتنده بولوندیرمق فکرنده ایدی . تورکلر ساخته بر فرار ایله فرانقلری محاربه‌یه تشویق ایتدیلر . فقط آنطاکیه پرنسی فرانقلری کری چاغیردیغی ایچون اوکون آنجق بعض اوفاق تفك مصادمات وقوعه کلدی . اصل محاربه

[۱] بزم مورخلرمزه کوره Cereptum یاخود Cerebum

ایرته‌سی کونه قالدی . روژه عسکرلرینی تشویق ایله مشغول اولدیغی صیراده تورکلرك ایلریله‌مکده اولدقلری خبرینی کتیردیلر. فرانقلرك ژوفروا لوموان و کویی قره‌نل قوماندا‌سنده بولونان ایلك قولی کمال شجاعتله مدافعاتده بولوندی. فقط روبرسن لو فراره مجبور اولدی . روژه‌نك عسکرلرینك اوزرینه‌دوشدی. دشمنك شدت هجومنی قیرمغه چالیشان روژه مقتول دوشدی. بونك اوزرینه بوتون فرانق اردوسی قیلیجدن کچیریلدی. نره‌یه قاچارلرسه ایل غازی آرقه‌لرندن کیتدی . قرال بودوانی وطرابلس قونتی بکله‌مك اوزره معیتندن بر مقدار کشی ایله سرمین شهری قلعه‌لرندن برینه قاپانمش اولان ره‌نومانسوئل تسلیم اولمغه مجبور قالدی . بوتون بو فرانق اردوسندن آنجق بر مقدار عسکر ایله رؤسا قورتولا بیله‌رك آنطاکیه‌یه‌قاچدیلر [١] . ایل غازی اسرانك قسم اعظمنی اشکنجه‌لر آلتنده تلف ایتدیردی .

بو احوال جریان ایتدیکی صیراده قدس قرالی ایله‌طرابلس قونتی عسکرلریله ایلریله‌مکده ایدیلر . ایل غازی بونلره قارشی اون بیك کشیلك بر قول سوق ایتدی . بو عسکر اوچ مفرزه‌یه آیریلدیلر . بر مفرزه مغلوبیته اوغرادی . فرانق رؤساسی آنطاکیه‌یه واصل اولدیلر . بونك اوزرینه ایل غازی

---

[١] بو محاربه ٥١٣ تاریخ هجریسی ربیع‌الاولنك اواسطنده وقوعه کلمشدر .

اثارب شهرینی محاصره‌یه کیتدی . شهرك والیسی آله‌ن ،
قدس قرالنك امری اوزرینه آنطاکیه‌یه کیتمشـدی . شهر
اهالیسی جبراً ضبط ایدیلن برقلعه سکنه‌سنه قارشی وستریلن
معاملهٔ شدیده‌یه معروض قالمقدن قورقه‌رق شهردن سربستجه
چیقمالرینه مساعده ایدیلمك شرطیله عرض تسلیمیت ایتدیلر .
بو شرطلری قبول اولوندی . ایل غازی اورادن زردنا [١]
Zaredna پیشکاهنه کیده‌رك عینی شرائطله او قلعه‌یی‌ده
١١٢٠ آلدی . قدس قرالی ایله طرابلس قونتی او زمان اثاربه
ابوالفدا دوغرو ایلریله‌یورلردی . ایل غازی‌یی الآن اوراده بوله -
کیلیوم دوتیر جقلرینی ظن ایدییورلردی . فقط شهرك تسلیم اولدیغنی خبر
آلنجه سرمین داخلنـده دانیت Danit داغنه کله‌رك اوراده
اردو قوردیلر . او زمان زردنایی محاصره ایتمکده اولان
تورکلر هجوملرینی تضعیف ایده‌رك فرانقلرك هجوملرندن اول
قلعه‌یی اله کچیردیلر . ایل غازی بو موقعی تحکیم ایتـدکدن
صوکره طغتکین دبیس وبوقار Bocar ایله برلکده فرانقلری
غفلةً باصمغه حاضرلاندی . فرانقلر هنوز اویقوده ایدیلر .
متیقظ بولونان قرال عسکرلرینه صف حرب ترتیب ایتدیره -
بیلمکه وقت بولدی . تورکلر بالخاصه قورقدقلری فرانق
پیاده‌سنی محو ایچون پك چوق مساعی صرف ایتدیلر . قرال
بونك فرقنه واردی . یکی عسکرلرله امداده قوشدی . ایل

---

[١] بزم مورخلرمز ساردنیا Sardonia دییورلر .

غازی‌یی پریشان برحالده حلبه چکیلمکه مجبور براقدیلر .[١] مع مافیه ایل غازی اردونك قسم کلیسندن آیریلمش اولان بعض فرانق مفرزه‌لرینی اسیر ایده‌رك برابر کوندرمشدی . فرانقلر بو محاربه‌ده یدی یوز پیاده ، یوز سواری ، تورکلر ایسه درت بیك عسکر غائب ایتدیلر . حلبه کوتورولن اسرایه غایت شدتلی معامله‌ده بولوندی . ایل غازی ایله طغتکین سرایده ذوق وصفا ایله مشغول اولدقلری صیراده فرانق اسیرلرینك آیاقلرینه صوپالرله اورییورلر ، بعضیلرینی‌ده بللرینه قدر طوپراغه کومه‌رك اوق ضربه‌لریله اولدیرییورلردی . بر چوغنك اعضالرینی کسدکدن صوکره وجودلرینی سوقاقلره آتدیلر . بعض اسرایی چرچیپلاق تشهیر ، تحقیر ایتدیلر . دوکدیلر . جانلرینی محافظه ایتمك ایسترلرسه ترك دین ایتمه‌لری لازم کلدیکنی سویله‌دیلر . ایل غازی اسرانك ترك دیندن امتناع ایتدکلرینی ایشیدنجه ایچلرندن برینك باشنی بالذات کسدی . بوندن برطاس یاپدیره‌رق آلتون ایله ، ذی قیمت طاشلرله سوسلتدی . بو ، فرانقلر اوزرنده‌کی غلبه‌سنك بر دلیلی ایدی . صوکره زردنا قلعه‌سنی ییقدیردی ، ماردینه[٢] دوندی .

---

[١] ١١٢٠ سنهٔ میلادیسی عروج عیسا یورطیسنك عرفه‌سنده ـ ٥١٤ تاریخ هجریسنده .

[٢] بزم مورخلرمز مردینوم Merdinum دیرلر .

سنه ۱۱۲۱ ابو الفدا ابو الفرج

ایل غازی بو شهرده چوق قالمادی . حلبده بر چوق غیر ممنونلر واردی . حلب والیسی اولان اوغلی یکرمی یاشلرنده سلیمان قرناص Carnas عائله‌سندن حمالی بر آدمک تشـویقیله عصیان ایتدی . ایل غازی بو خبری دویونجـه همان حلبه قوشدی . عصیان مرتبنک اللرینی آیاقلرینی کسدیردی ، کوزلرینی چیقارتدی . اوغلنی‌ده قتل ایتدیره‌جکدی . فقط شـفقت پدرانه حسی مانع اولدی . عزل ایده‌رك یرینه‌یکنی سلیمانی[۱] تعیین ایله اکتفا ایتدی . اوغلی شامه طغتکینك یانه‌چکیلدی . بر آز صوکره‌ایل غازی ، فرانقلرك تحکیم ایتدیرمش اولدقلری زردنا شهرینی ضبط ایتمك ایسته‌دی . اده‌س قوتی ژوسلن درحال

ابو الفدا

عسکریله سرمین [۲] اوزرینه یورودی . قدس قرالنی امداده چاغیردی . خرستیان اردوسی کلنجه ایل غازی حلبه‌دوندی . ژوسـلن بوتون جوارلری یغما ایده‌رك بزاعه Bouzaa یی تخریب ایله‌دی . شـدتلی بر خسـته‌لغه طوتولمش اولان ایل

ابن شحنه

غازی [۳] وفات ایتدی [٤] . اوغلی تمرتاش ماردینده کندیسنه خلف اولدی . دیکر اوغلی سلیمان میافارقینی آلدی . بر آز

[۱] بن عبدالجبار بن ارتق . لقبی بدرالدوله‌در .

[۲] بزم مورخلرمز سامارتان Samartan دیرلر .

[۳] طغتکینك قیزیله اولنمشدی .

[٤] ابو الفدا ، ابو الفرج ، ابو المحاسن ۵۱٦ سنه‌سی رمضاننده وفات ایتدیکنی سویلیورلر . ابن شحنه‌یه کوره ۵۱۵ ده وفات ایتمشدر . کیلیوم دوتیر ۱۱۲۱ تاریخ میلادیسنده وفات ایتدیکنی سویلیور .

اول ایل غازی‌یه بوراسنی ایران سلطان ویرمشدی . یکنی سلیمان حلبده قالدی . نهایت بلك [١] کله‌رك حلبی اونك الندن آلدی .

ابوالفدا
بوصیراده ، فرانقلرك اراضیسنه کیرمش اولان بلك‌ادەسه قونتی ژوسلن ایله اقرباسندن غالورانی بر پوصویه دوشوروب

١١٢٢
اسیر آلدی [٢] . خرتبرت [خرپوت] [٣] قلعه‌سنه حبس

فواق دوشارتر کیلیوم دوتیر
ایتدی. پك چوق پاره تکلیف ایدیلدیکی حالده بونلری سربست براقمقدن امتناع کوستردی . ایکنجی بودوان فرانقلرك ایشلرینی دوزلتمك اوزره درحال ادەسه اوزرینه یورودی . بلك اوکا بر پوصو قوردی . هیچ بکله‌مدیکی بر صیراده هجوم ایده‌رك اسیر آلدی . بونی‌ده ژوسلن ایله غاله‌رانك بولوندیغی قلعه‌یه کوندردی . قرالك اسارتندن دولایی مشکل بر موقعه‌ده دوشمش اولان حکومتك ایشلری حقنده فرانق رؤساسی عسقلانده مذاکراتده بولوندقلری صیراده اللی ارمنی بو اسیر پرنسلری قورتارمغه عهد ایتدیلر . راهب قیافتنه کیره‌رك اثوابلرینك آلتنده خنجر ایله ، بعضیلرینك روایتنه کوره

١١٢٣
تجار قیافتنده قلعه‌یه کیتدیلر . قلعه‌یه کیرر کیرمز راست

---

[١] ابن بهرام ابن ارتق .

[٢] ٥١٥ تاریخ هجریسنده .

[٣] کیلیوم دوتیر بوکا قارتاپیه‌رت Quartapiert ؛ سانوت قارتاپترا Quartapetra وقارتاپت Quartapet دیيور .

كلدكلريني اولديرديلر . حصاري أله كچيرديلر . اسير پرنسلري قورتارديلر . فقط فرانقلر قلعه‌ده تحصن ايتدكلري صيراده توركلر كلوب كنديلريني محاصره ايتديلر . وقوعه كلن احوالي بلكه بيلديرديلر . ژوسلن امداد طوپلامق اوزره قلعه‌دن چيقمشدي . بلك عسكرلريله قوشدي . قلعه‌يي تسليم ايده‌جك اولورسه ادسه‌يه قدر سربستجه كيتمه‌سني تأمين ايده‌جكني بودوانه سويله‌دي . قدس قرالي بو تكليفي عجولانه رد ايتدي . هرطرفدن محاصره ايديلن قلعه مقاومت كوستره‌مدي . ضبط اولوندي . قرال يكيدن اسير اولدي . بلك قرالك ، يكنلرندن برينك و غاله‌رانك حياتلرينه ايليشمه‌دي . فقط كنديلريني زنجيره اورديره‌رق حرانه كوندردي . قرالك امدادينه كلن فرانقلر بو خبري تل باشرده دويديلر . بونك اوزرينه حلبه دوغرو يورويديلر . اوراده بعض تخريباتده بولونديلر . حلبده حكمران اولان سليمان ، صلح عقد ايتمك اوزره اونلره اثارب قلعه‌سني تسليم ايتمكي تكليف ايله‌دي . فقط يكننك ضعفي حسبيله حلبك فرانقلرالنه دوشمه‌سندن قورقان بلك على العجله كله‌رك شهري ضبط ايتدي [١] . ابوالفدا ابن شحنه

برمدت حلبده قالدقدن صوكره هيه‌راپوليس نام ديكرله منبج شهريني محاصره‌يه كيتدي [٢] . بوراسي اوزمان حسان

[١] ٥١٧ سنه‌سي جماذي الاولنده .

[٢] ٥١٨ تاريخ هجريسنده .

نامنده بر امیره عائد ایدی . منبج ، ادهسه قونتی ژوسلن
لوژونك ممالکنه جوار اولدیغی، بلکك النه کچمه‌سی بوقونت ١١٤٢ ابوالفدا
ایچون بر تهلکه تشکیل ایده‌جکی جهتله ژوسلن علی‌العجله گیلیوم دوتیر
آنطاکیه و ادهسه عسکرلرینی طوپلادی . منبجه دوغرو فولق‌دوشارتر
یورودی. بوراده بر محاربه وقوعه گله‌رك بلك مقتول دوشدی.
بوتون اردوسی داغیلدی . حسان منبجه صاحب قالدی .
بزم مورخلرمز ژوسلنك بلکك باشنی آنطاکیه‌یه گوندردیگنی
یازییورلر. بلکك اردوسنده بولونان ایلغازینك اوغلی تمرتاش
بلکك نعشنی حلبه یوللادی . حلب شهرینه وضع ید ایتدی[١].
صوکره ماردینه دوندی. اصل پایتختی اوراسی ایدی . قدس سانوت
قرالی ایکنجی بودوان استحصال حریت ایچون بوفرصتدن
استفاده ایله مذاکراته گیریشدی . اوزمان شرقده
متداول بر نوع سکه اولان یوز بیك میکائلیس
Michaelis ویرمك شرطیله بوکا نائل اولدی. آنطاکیه‌یه
واصل اولدیغی زمان بو پاره‌یی ویرمه‌نك و براقدیغی
رهینه‌لری قورتارمه‌نك عدم امکانی قارشیسنده ، بارونلرینك
توصیه‌سی اوزرینه حلب شهرینی محاصره‌یه قالقدی . دبیس
نامنده‌کی امیره تابع اولان عربلرله برلشدی . هپ بردن
حلبه یاقلاشه‌رق جوارنده یرلشدیلر . جسارتسز ، عاطل ابوالفدا
بر حکمدار اولان تمرتاش حلبك امدادینه قوشمادیغی جهتله ابن شحنه

---

[١] ٥١٨ سنه‌سی ربیع‌الاولنك ٢٠ سنده .

شهر اهالیسی موصل ملکی اقسنقرالبرسقی‌یی چاغیردیلر .
اوکلنجه فرانقلر چکیلدیلر . برسقی حلبه وضع ید ایتدی .
ارتقیلر بو شهری غائب ایتدیلر . فرانقلرله مناسبتلری آرتق
ازالدی [١] .

ارتقیلر اوزمان ایکی حکومت تشکیل ایدییورلردی ،
بریسنه حسام‌الدین تمرتاش ، دیکرینه داود بن سقمان حاکم
ایدی . برنجیسی ماردینده ومیافارقینده ، ایکنجیسی آمدده
وکیفاده حکومت ایدییوردی .. بونلر فرانقلرك سوریه‌ده اشغال
ایتدکلری الکانك شمالنده کائن شهرلردی . مع مافیه سوریه‌یه داغلمش
اولان برطاقم تورکمنلر اهل صلیبك اراضیسنه آقینلر یاپمقدن
سنه خالی قالمادیلر . طرابلس حصارینه دوغرو یورویه‌رك [٢]
١١٣٢ فرانقلری مغلوب ایتدیلر . طرابلس قونتی بعرین Barin
ابوالفدا قلعه‌سنه قاچدی . تورکمنلر اوراده کندیسنی محاصره‌یه آلدیلر .
باربارلرك محاصره‌ده دوام ایتدکلری بو قلعه‌یی ترك ایتدی .
فقط یکی امداد طوپلایان فرانقلر کلوب تورکمنلرله محاربه‌یه
کیریشدیلر . صوکره فرانقلر رفنیه Raphnia یه چکیلدیلر .
تورکمنلرده دوندیلر .

١١٣٧ شرق مورخلری ارتقیه‌یی حکمدارلرینك حیاتی حقنده بزه‌یك

[١] میافارقین حکمداری امیر سلیمان بن ایل غازی ٥١٩ سنه‌یی رمضاننده وفات ایتمشدر . برادری تمرتاش میافارقینه وضع ید ایتمك اوزره ماردیندن مفارقت ایتدی .

[٢] ٥٢٧ تاریخ هجریسنده .

ابوالفدا آز تفصيلات ويرييورلر. يالكز تمرتاشك مروانيلردن دياربكر
ابوالفرج داخلنده هتاخ Hetakh قلعه‌سنى آلديغنى [١] صوكره اولديغنى
[٢]، اوتوز سنه حكومت سورديكنى، حكومتى اوغلى
١١٥٢ نجم الدين آلبى Albi يه براقديغنى [٣] سويليورلر. بوحكمدارك
زماننده فخرالدين لقبله ياد ايديلن وداود بن سقمانه خلف
اولان كيفا حكمدارى قرا آرسلان شاتان حصارينى ضبط
١١٦١ ايتمشدر [٤]. بوراسى بر كورد قبيله‌سنه عائد ايدى صوكره
١١٦٦ قرا آرسلان اولدى [٥]. يرينه اوغلى نورالدين محمود كچدى [٦].

نجم الدينك نه زمان وفات ايتديكى مجهولدر. يرينه قطب‌
الدين ايل غازى كچمشدر. قطب الدين وفاتنده، تختى حسام الدين
١١٨٤ لقبيله ياد ايديلن اوغلى يولق youlouc آرسلانه براقشدر [٧].
ابوالفدا ابوالفرج خلاط ملكى و قطب الدينك دايىسى بكتمر نائب حكومت

---

[١] ٥٣٢ » » .

[٢] ابن الاثير ٥٤٨ تاريخنده اولديغنى سويليور. ابوالفدا، ابوالفرج، ابن شحنه ٥٤٧ ده، ابوالمحاسن ٥٤٥ ده وفات ايتديكنى يازييورلر.

[٣] ٥٤٧ تاريخ مجويسنده.

[٤] ٥٥٦ » » .

[٥] ٥٦٢ » » .

[٦] بوكا محمد ده ديورلر. يرينه اوغلى اون ياشنده ظهيرالدين ياخود قطب الدين سقمان كچمشدر.

[٧] ٥٨٠ سنه‌سى جماذى الآخرنده وفات ايتمشدر.

اعلان ایدیلدی . نظـام‌الدین البقش نامنده بر قوماندان کنج
ابن‌شحنه ابوالمحاسن حکمدارك تعلیم و تربیه‌سنه مأمور اولدی . یولق آرسلان
عته کتیردی . نظام‌الدین امور دولتله‌اشتغاله باشلادی . اوزمان
سوریه‌یه صاحب اولان وخلاطی اله کچیرملك ایسته‌ین مشهور
١١٨٥ صلاح‌الدین میافارقینی محاصره‌یه کلدی . بوشهری ضبط ایتدی [١] .
قلعه‌نك محاصره‌سی اثناسنده کیفا ملکی قرا آرسلانك اوغلی
ابوالفدا نورالدین محمود وفات ایتمشدر . یرینه هنوز چوجوق بولونان
بهاءالدین اوغلی قطب‌الدین سقمان کچدی . بونك حکمدارلغنی صلاح‌الدین‌ده
طانیدی . بو کوچوك حکمدارلر او زمان صلاح‌الدین عائله‌سنه
منسوب حکمدارلرك تجاوزاتنه معروض ایدیلر . عادل ابوبکر
١١٩٨ ماردینی محاصره ایتدی [٢] . بعض خائنلر شهرك واروشلرینی
ابوالفدا اوکا تسلیم ایتدیلر . فقط بر سنه محاصره‌دن صوکره چکیلمکه
ابوالفرج ١٢٠٠ مجبور اولدی . صوکره قطب‌الدین بر دامدن دوشه‌رك وفات
ایتدی [٣] . حکومتی ایاز نامنده بر مملوکنه براقمق ایسته‌دیسه
خلق بوکا ممانعت ایله‌یه‌رك نورالدین محمودك اوغلی محمودی
ترجیح ایتدی . بوکا ملك‌الصالح ناصرالدین عنوانی ویرلمشدر .
١٢٠٢ صوکره‌لری ، صلاح‌الدین عائله‌سندن عادل ابوبکر، اوغلی
ابوالفرج اشرف موسایی ماردینی محاصره‌یه کوندردی [٤] . بوتون جوار

---

[١] ٥٨١ سنه‌سی جماذی‌الاولنك ٢٩ نده .

[٢] ٥٩٤ سنه‌سی رمضاننده .

[٣] ٥٩٧ تاریخ هجریسنده .

[٤] ٥٩٩ تاریخ هجریسنده .

مواقعی ضبط ایتدیسه‌ده ماردینی اله کچیره‌مه‌دی. صلاح‌الدینك اوغلی ظاهر تأسیس صلح ایچون ایکی حکمدار آراسنده توسطده بولوندی. ماردین حکمدارینك یوز اللی بیك آلتون سکه ویرمه‌سی ودائما عادلك امرینه مهیا بواردو بولوندیرماسی قرارلاشدی. دها صوکره ملك‌الصالح مصره اسیر اوله‌رق کوتورلدی. اورادن قاچدی، تاتارلرك نزدینه کیتدی. تاتارلر کندیسنی اولدیردیلر [١]. ١٢٢٠

[١] ٦١٧ سنه‌سی صفرنده. مورخلر ملوك ارتقیه حقنده بزه آرتق هیچ برشی بیلدیرمیورلر. یالکز بعض تاریخلر ذکر ایدییورلر. جدولاره باقکز.

سلغریلر

یاخود

فارس آتابکاری

شیرازده حکمران اولان ، سلغریلر یاخود فارس آتا-
بکلری نامیله یاد ایدیلن دیکر بر تورکمن قولی حقنده شرق
مورخلری بزه هیچ معلومات ویرمیورلر . مظفرالدین لقبنی
حائز اولان سلغر Salgar بو یکی سلالەنك مؤسسیدر . مسعود ،
ایران سلچوقیلری سلطانی بولوندیغی تاریخده حکمران اولمغه
باشلامش ، اون اوچ سنه حکومت سورمش ، یرینه زنکی [۱]
صوکره زنکینك اوغلی تکله [۲] Taclah کچمشدر . تکلەدن
صوکره سلغرك اوغلی طوغرول تخته چیقدی . دوقوز سنه

[۱] زنکی اون درت سنه حکومت سوردی .

[۲] یکرمی سنه حکومت سوردی .

حكومت ایتدی. اوندن‌ده صوکره ایمپراطورلق اوغلی ابوشجاع سعد [١] ه، اوندن سلغرشاه لقبیله یاد ایدیلن سعدك اوغلی ابوبکره انتقال ایلدی. ابوبکر آنجق ایکی سنه حکومت سورمشدر. مشهور شاعر سعدی کلستاننی بو حکمداره اتحاف ایتمشدر. زماننك الك عالم کیمسه‌لری سراینه دولمشلردر. ارباب علمی حمایه ایدردی. تبعه‌سنك پدری مقامنده ایدی. خلفلری دها آز حکمران اولدیلر. محمد تختده آنجق یدی آی، محمدشاه سکز آی، سلجوق شاه بش آی، سعدك قیزی ابش خاتون برسنه قالدیلر. ابش خاتونك زمان حکومتی هلاکو خان دورینه مصادفدر. هلاکو اونی شیراز ملکه‌سی یاپمشدی. منکو تیمور نامنده بر موغول پرنسیله اولندی. فقط ابشك وفاتندن صوکره موغوللر شیرازی ضبط ایتدیلر [٢].

---

[١] یکرمی دوقوز سنه حکومت سوردی.

[٢] تاریخلر ایچون جدولاره باقالیدر.

هونلرك تاريخ عموميسى

اون اوچنجی کتاب

سوریه آتابکلری

تورکلر کندیلریله برابر تورکستاندن بر نوع دره بکلك اساسنه مستند بر حکومت کتیرمشلردی . ضبط ایتدکلری یرلرك کافه‌سنده بو طرز اداره‌یی قوردیلر . تاتارستانده بویوك خانك معیتنده بر چوق کوچوك خانلر واردی . بونلر اوکا بر ویرکو ویریرلر ، معین زمانلرده کیده‌رك عرض تعظیمات ایلرلردی . سائر خصوصاتده کندی اداره‌لری داخلنده بولونان یرلرده مستقل ایدیلر . اوورالری اولادلرینه انتقال ایدردی . یالکز بونك ایچون بویوك خانك توجیهنه محتاج ایدیلر . سوریه‌ده ، ایرانده‌ده بویله اولدی . بعض کره اصفهانده اقامت ایدن سلطان، تاتارستانك بویوك خانی مقامنه قائم اولمشدی . ولایتلری وشهرلری یا عائله‌سنه منسوب شهزاده‌لره یاخود الك چوق‌سودیکی قوماندانلرینه ویریوردی .

بو واليلر سلطانه كوندردكلرى ويركولرى طوپلارلر ، خطبه‌لرده الك اول اونك اسمنى اوقوتورلر ، آراده صيراده سرايه كيدرلر ، سلطانى و ملتك منفعت عموميه‌سنى علاقه‌دار ايدن سفرلره اشتراك ايدرلردى . بوندن باشقه جهتلرده ، بولوندقلرى قطعه‌لرده بر حاكم مستقل ايديلر . قومشولريله كندى حسابلرينه محاربه‌يه كيريشيرلردى . قومشولرى‌ده اكثريا عينى حكمدارك تبعه‌سندن بولونوردى . سلطان بو خصوصى نزاعلره هيچ اشتراك ايتمزدى . اميرلرينك بربرلرينى اضرار ايتمه‌لرينه سس چيقارمازدى . حتى چوق كره اميرلر بويله ضبط ايتدكلرى مملكتلرك فرمان توجيهنى پاره مقابلنده سلطاندن الده ايدرلردى . بو سايه‌ده اونلر سلطان حكم ونفوذينى غائب ايتدكجه مطلق ، تماميله مستقل بر حاكميته نائل اولديلر .

برسقى لقبيله ياد ايديلن اقسنقر [١] ايله قاريشديرلمامسى لازم كلن قسيم‌الدوله اقسنقر عن اصل بر تورك قوماندانى ايدى كه ملك شاه ايله برلكده بويومشدى . صوكره دائما ملك شاهه صادقانه خدمت ايتمش ، بو شهزاده ايمپراطورلغه نائل اولونجه اوندن بويوك مناصب آلمش وپك سوكيليسى اولمشدى . اقسنقرك مظهر اولديغى بو توجه سرايده اوكا بر چوق دشمنلر توليد ايتدى . بونلر اقسنقرى سرايدن

[١] ابوالفرج بو ايكى اميرى بربرينه قاريشديرييور .

ابن الاثير اوزاقلاشديرمغه چاليشديلر . شبرقده او قدر مشهور اولان
ابن شحنه وزير اعظم نظام الملك بوايشده اقسنقر عليهنده بولوندى .
سلطانك نزدنده اونك عليهنده اسناداتده بولونمغه قالقمادى . بالعكس
خدمتلرينى ، ملك شاهه مربوطيتنى پك مدح ايتدى . ملك شاه
١٠٨٤ ايسه اوصيراده حلبى ضبط ايتمش اولديغى ايچون [١] بوشهرى واو
ولايت عساكرينك قوماندا سنى اقسنقره ويرمك تكليفنده بولوندى .
ايشته نظام الملكك كندى نفوذينى محافظه ايتمك ورقيبنك حائز
اولديغى موقعى الندن آلمق ايچون استعمال ايتديكى واسطه بو
ايدى . ملك شاه حلبه حما ، منبج ولاذقيه شهرلرينى ده علاوه
ايده رك اقسنقره قسيم الدوله عنوانى ويردى . كرك كنديسنه
كندى احفادينه بويوك مراسمده دائما تختك صاغنده دورمق
امتيازينى بخش ايله دى . اقسنقر حلبه كيتدى . اوراده كنديسنى
اهاليه سوديردى . هم جوارلرينه تلقين حرمت ايتدى .
منقد سلاله سندن شيرزملكى نصر ايله بعض اختلافات چيقدى .
١٠٨٨ كيدوب بو قلعه يى محاصره ايتدى [٢] . شهرك طيش محلاتنى
اله كچيردى . نصرى صلح ايسته مكه مجبور براقدى .

اقسنقر حلبه عودتله ولى نعمتى سلطان ملك شاهك وفاتنه
قدر اوراده قالدى . سلطان ملك شاهك وفاتى تعقيب ايدن
اغتشاشات اقسنقرك حسياتنى دكيشديردى . سلجوقى عائله سندن

---

[١] ٤٧٧ تاريخ هجريسنده .
[٢] ٤٨١ « «

سوریه‌ده حکمران اولان توتوش ایران ایمپراطورلغی ایچون
ملکشاهك اولادلریله منازعه ایدییوردی . بونلرك کنجلکلری
توتوشك عظیم اردولرینه قارشی قویمالرینه امکان براقمایوردی .
اقسنقر اونلرك طرفنی ترك ایده‌رك سوریه سلطانی ایله صلح
یاپدی . حلبده خطبه‌ده اونك اسمنی اوقوتدی ؛ یعنی توتوشی ابن الاثیر
سلطان اوله‌رق طانیدی . عینی زمانده جوارلره آقینلر یاپدی .
تکریت شهرینی ضبط ایتدی . اقسنقر توتوشه ایتدیکی
خدمتلرك پك فنا بر قارشیلغنی کوردی . بو صورتله باشی
وفاسزلغنك جزاسنی چکدی . سلطان برکیاروق طرفنی التزام
ایتمشدی . توتوش آذربیجاندن عودت ایدر ایتمز یکی بر اردونك
باشنه کچه‌رك حلبه یورودی [١]. اقسنقر کندی عساکری ایله ١٠٩٤
حران امیری بوزانك عساکرینی برلشدیرمشدی . سلطان
برکیاروق بونلرك امدادینه کربوغایی کوندریوردی . ایکی اردو
تل سلطان ایله حلب آراسنده قارشیلاشدیلر . شدید بر محاربه
جریان ایتدی . اقسنقر اردوسنك بویوك بر قسمی قاچدی .
بو امیری دشمنلرینك ضربانه معروض بر حالده براقدی .
اقسنقر اسیر دوشدی . توتوش اونی حضورینه کتیرتدی .
کندیسی غالب کلسه ایدی نه معامله ایده‌جکنی سوردی . اقسنقر
اتلاف ایتدیره‌جکنی سویله‌ینجه همان اعدام ایدیلدی . توتوش
کیدوب حلبی اله کچیردی .

---

[١] ٤٨٧ تاریخ هجریسنده .

اقسنقرك وفاتندن صوكره بوتون اميرلرى اوغلى عمادالدين ١٠٠
زنكى يه مربوط قالديلر . زنكى او زمان آنجق اون ياشنده
ايدى . برآز صوكره اسارتدن قورتولان [١] كربوغا زنكى يى
تحت حمايه سنه آلدى . تربيه سيله مشغول اولدى . بزم اهل صليب
مورخلرمز طرفندن سانكن [خونريز] Sanguin ناميله ياد
ايديلن سووريه ده كى فرانقلرك باشنه برچوق ايشلر آچان
مشهور زنكى ايشته بودر . بوتون سفرلرنده دائما كربوغايه
١١٠٠ رفاقت ايتدى . بو اميرك وفاتندن صوكره [٢] ، موصله
صاحب اولان جكرمشه مربوط اولدى . جكرمشك وفاتندن
١١٠٦ صوكره موصل اميرى جاولى سقاوونك خدمتنه كچدى [٣] .
ايشته زنكى بو صورتله زمانك اك بويوك قوماندانلرينك تحت
تربيه سنده فنون حربيه ده اختصاص پيدا ايتدى . صوكره لرى
جاولى سقاوو سلطان عليهنده عصيان ايتديكى جهتله زنكى بو
اميرك طرفنى ترك ايده رك فرانقلره قارشى سوريه محارباتنده
قوماندان مودود ايله اقسنقر البرسقى يى تعقيب ايله دى . بر
چوق وقايعده قابليتنى كوستردى . سلطان محمودك موصل ،
١١٢٢ سنجار وواسط شهرلرينى ويرمش اولديغى [٤] برسقى واسط
ابن الاثير شهرينى وبصره Bosra واليلكنى كنج زنكى يه توديع ايتدى .

---

[١] ٤٨٨ تاريخ هجريسنده
[٢] ٤٩٤ « «
[٣] ٥٠٠ « «
[٤] ٥١٦ « «

ابوالفدا زنكي ايرته‌سى سنه سلطان محمودك يانته چكيلدى . عربلر بصره
بوالفرج جهتنده بر آقين ياپمشلردى [١] . محمود بونلرى طرد ايتمك
١٢٢٣ وظيفه‌سنى زنكى‌يه حواله ايده‌رك او شهرى اوكا ويردى .
زنكى اوراده تأسيس سكون ايتدى . صوكره ، خليفه مستر-
شدك بغداده‌كى سلطانك واليسى ووكيلى برنقش ايله اولان
اختلافاتى نتيجه‌سنده ظهور ايدن محارباتده محمود معيتنده بولوندى .
سلطان ، زنكينك حركاتندن او قدر ممنون اولدى كه اوكا
١١١٧ برنقشك مقامنى ويردى . زنكى‌ده بو مقامه كچدى [٢] . بو
ابوالفرج موقع زنكينك نفوذ وقدرتنى پك آرتيرمش اولمقله برابر خليفه‌نك
موجوديتى ، سلچوقى سلطانلرينك قربيتى او بى‌پايان حرص
جاهنه بر مانعه تشكيل ايديورلردى . دها اهميتسز فقط دها
اوزاق بناءً عليه دها مستقل بر واليلكى ترجيح ايدردى .

بو صيراده فرانقلرك تشبثاتنه قارشى قويه‌بيله‌جك ماهر بر
ابن الاثير قوماندانه مالك اولمق بوتون مسلمانلرك منفعتى اقتضاسندن ايدى .
فرانقلر اوزمان ماردينده‌ن وسنجاردن مصره قدر امتداد ايدن
بوتون ممالكه حاكم ايديلر . سوريه‌ده مسلمانلرك النده يالكز
حلب ، حمص ، حما وشام قالمشدى . دياربكر وامد آره‌سنده
بولونان يرلرك كافه‌سى فرانقلره عائد ايدى . ديار جزيره
جهتنده نصيبينه ورأس العينه قدر اونلرك النده ايدى .

---

[٤] ٥١٧ تاريخ هجريسنده

[٥] ٥٢١ « «

قوماندان برسقی نك وفاتندن صوكره ، افندیسنك اوغلنه موصل حكومتنك توجیهی ایچون سلطان محموددن فرمان ایستهمش اولان كولهسی جاولی بو لطفی استحصال ایدهمدی. سلطانك سراینده‌ذی نفوذ دشمنلری واردی . بونلر جاولی‌یی و برسقی نك اوغللرینی عزل ایده‌رك موصلی سوریه‌یی مدافعه‌یه یكانه اهل اولان زنكی‌یه ویرمك فكرنده ایدیلر . بوندن دها ایی بر انتخاب اولامازدی . سلطان محمود ناظرلرینك مطالعات خصوصیه‌لرینك و جاولی علیهنده‌كی خصومتلرینك منافع اسلامیه‌یه‌ده توافق ایتمه‌سندن دولایی پك بختیار اولمشدر . زنكی بغدادی ترك ایله سوریه‌یه كیتدی. جاولی سلطانك امرلرینی كمال سكون ایله قارشیلادی . یكی موصل امیرینی استقباله كیتدی . زنكی‌یی كورور كورمز آتندن ایندی ، كیدوب النی اوپدی . زنكی بوتون توابعیله برابر رحبه شهرینی جاولی‌یه ویردی . صوكره، موصل حكومتنی كندیسنه توجیه ایتدیرمك اوزره سلطان نزدنده توسطده بولونمش اولانلرك كافه‌سنه بویوك هدیه‌لر كوندردی.

زنكی موصله صاحب اولدقدن صوكره عرض تابعیتدن استنكاف ایتمش اولان جزیرة ابن عمر اهالیسیله حربه كیتدی. جزیرة ابن عمر خلیفه عمر احفادینك دجله نهری اوزرنده بر آطه‌ده بنا ایتدكلری بر شهردر . موصلك اوست طرفنده كائندر . بو شهره اونلر بو اسمی ویرمشلردر. زنكی اردوسنی قسماً یوزه یوزه قسماً قایقلرله دجله‌دن كچیردی . شهرك

سورلری ایله نهرك ساحلی آراسنده قرارکاه تأسیس ایتدی . برمحاربه وقوعه کلدی . شهرده‌کی قوهٔ محافظه‌مغلوب اولدی . اهالی عرض تسلیمیت تکلیفنده بولونه‌رق، زنکی‌یه قاپیلری آچدیلر . برکون دها مقاومت کوسترمش اولسه ایدیلر قورتولاجقلردی . اونلرك قاپیلری آچدقلری کیجه دجله نهری اوقدر یوکسلدی‌که تاسورلره قدر دایاندی . زنکینك اردوکاه قورمش اولدیغی یری تماميله اورتدی . بوسفردن صوکره زنکی ، ماردین ملکی تمرتاشه عائد اولان نصیبین شهرینی محاصره‌یه کیتدی . تمرتاش درحال عموجه زاده‌سی کیفا ملکی داوددن استمدادایتدی. فقط زنکی بونلره قوتلرینی برلشدیرمك ایچون وقت براقمادی . محاصره‌یی تشدید ایده‌رك شهری اله کچیردی. صوکره سنجار، خابور، حران شهرلری‌ده زنکینك تحت اداره‌سنه کیردیلر . بالخاصه حران شهری ، رهاده برلشمش اولان فرانقلرك قربیتندن دولایی پك راحتسز اولیوردی . سروج ایله مزوپوتامیانك سائر دها بعض مواقعی عرض تابعیت ایتدیلر . اهالی کلوب شهرلرینه‌وضع ید ایتمه‌سی ایچون زنکیدن رجالرده‌بولونمشلردی . زنکی بورایه کیتدی . اورادن رها یاخود اده‌سه قونتی ژوسلنه بر سفیر کوندره‌رك بوتون بوفتوحاتی وبالخاصه فراتی کچه‌رك کیدوب حلبی ضبط ایتمك یولنده‌کی نیتنی اوکا بیلدیردی . ژوسلن زنکی ایله صلح یاپدی . بو قونت ، آنطاکیه پرنسی بوئه‌موند لوژون ایله

ابن الاثیر

شدتلی منازعاتده بولونمشدی. آرالرنده‌کی خصومت اوقدرزیاده کیلیوم دوتیر
ایدی‌که ژوسلن تورکلرله برلشمش و زنکینك عساکری
طرفندن معاونت کورمشدی . بو سایه‌ده آنطاکیه اراضیسنه
کیرمشدی . قدس قرالی ایکنجی بودوان بو ایکی پرنسی
باریشدیرمق ایچون آنطاکیه‌یه کیتمکه مجبور قالمشدی .

زنکینك سیاحتندن خبردار اولان حلب سکنه‌سی اونی
حلبه کلمکه دعوت ایتمشلردی. حلب اولجه امیر برسقی‌نك تحت حکمنده
ایدی . فقط وفاتندن صوکره یرینه کچن اوغلی مسعود
شهرك اداره‌سنی قتلغ [۱] نامنده بر امیره ویرمشدی .
بووالینك حرکاتندن ممنون اولمایان اهالی عصیان ایتدیلر .
اونی حصارده محاصره آلتنه آلدیلر . قتلغ فرانقلری امدادینه
چاغیردی . رها قونتی ژوسلن حلبه دوغرو قوشدی . فقط
اهالی اوکا برمقدار پاره ویردکلری ایچون کری دوندی .
زنکی قراقوش نامنده برقوماندانی اورایه کوندره‌رك بوتون
سوریه‌یی کندیسنه توجیه ایچون سلطان محمودك ویردیکی
فرمانی اونلره کوستردی . بونك اوزرینه کرك حلبلیلر کرك
والی زنکی‌یه تابع اولدیلر . موصلده بولونان زنکی درحال
فراتی کچدی . یولده منبج و بزاعه Bouzaa شهرلرینی آلدی ،
اهالینك آلقیشلری آراسنده حلبه کیردی . شهره صاحب ۱۱۲۸

(ابوالفدا ، ابن الاثیر ، بن شوتا ، ابوالفرج)

[۱] بعضیلرینه کوره Phathlag

اولونجه [١] قلعهیی توقیف ایتدیره‌رك كوزلرینه میل چكدیردی.

آرتق هب حرص جاه ایله حركت ایدن زنكی، حكومتنك حدودلرینی توسیع ایچون هرچاره‌یی دوشونمكه باشلادی. موصل حكومتنی محافظه ایچون ایران سلطانه یوز بیك آلتون سكه ویردی. صوكره، فرانقلره قارشی برحربه كیریشمك نیتیله، شام ملكی بوریدن عسكر ایسته‌دی [٢]. سنه ١١٢٩

بوری، حماده والی بولونان اوغلی سونج Sounedge بوتون عساكریله زنكینك یانینه كیتمه‌سی ایچون امرویردی. فقط سونج امدادینه كیتدیكی زنكی طرفندن توقیف ایدیلدیكنی كورونجه حیرتلره دوشدی. زنكی امراسیله برابر بونی حلبده حبس ایتدیردكدن صوكره درحال، عسكردن تماميله خالی اولان حما اوزرینه یورودی. بوراسنی قولایجه اله كچیردی. حمص امیری قیرخانی ده عینی صورتده آلداته‌رق توقیف ایتدیردی. صوكره حمص سورلرینك دیبنه یوللاته‌رق ایچریده قوماندان بولونان اوغلنه شهری زنكی‌یه تسلیم ایتمسی ایچون امرویردیردی. فقط اهالی اطاعت ایتمدیلر. زنكی موصله دونمكه مجبور اولدی. سونجی، حما امراسنی برلكده كوتوردی. بونلر كندی صداقتسزلكنك حقیقی بردلیلی ایدیلر. بو حركتی زنكی‌یه قارشی جوار حكمدارلرك كافه‌سنك

---

[١] قلعه‌یه ٥٢٢ سنه‌سی محرمنده صاحب اولمشدر.

[٢] ٥٢٣ تاریخ هجریسنده.

سنه ١١٣٠ ابن الاثير

نفرتی جلب ایتـدی . ارتقیـه حکمدارلرندن داود ایله تمرتاش ـ [١] که بریسی کیفاده دیکری ماردینده حکمران ایدیلر ـ یکرمی بیك کشیلك براردو طوپلادیلر ، زنکینك ممالکـنه کیردیلر . فقط زنکینك معیتنده درت بیکدن فضله عسکر بولونمامقله برابراونلری دارا Dara قربنده مغلوب ایده رك کرك اوراسنی کرك سرجی Serdgia قلعه سنی الهکچیردی . مع مافیه بوموفقیت داودك ، اردوسندن قالان افراد ایله کله رك جزیرة ابن عمری راحت راحت یغما ایتمه سنه مانع اولامادی . یوللرك مشکلاتی زنکینك یتیشمه سنه مانع اولیوردی .

ابن الاثیر ابوالفدا کیلیوم دوتیر

ارتقیلره قارشی بو محاربه دن صوکره زنکی یکی عسـکر طوپلادی [٢] . آنطاکیه اراضیسنده بر آقین یاپدی . اثارب قلعه سنی محاصره ایتدی . سکـنه سی فرانقلردن عبارت اولان بوشهر ، حلب اهالیسنی ازعاج ایدییوردی . بونلر غربده کائن اولان بر قسم املاکلرینی محافظه ایچون اونلره صـداقت یمینی ایتمك مجبوریتنده بولونیورلردی . قدس قرالی ایکنجی بودوانك دامادی اولان بوئه موند زنکی یه قارشی یورودی . زنکی درحال اثارب محاصره سندن واز کچدی . بوئه موند مغلوب اولدی ، حربده مقتول دوشدی . زنکی تکرار اثارب پیشکاهنه کلدی .

---

[١] ٥٢٤ تاریخ هجریسنده .

[٢] بووقعه دن بحث ایدن کیلیوم دوتیر بونك رضـوانك اوغلی حلب برنسی اولدیغنی یاز ورسه ده یا کیلیور .

قلعه‌یی خاك ایله یكسان ایتدی [١]. بوئه‌موندك خبر وفاتی
آنطاكیه‌یی پك یأسه دوشورمشدی. بوندن دولایی قدس قرالی
بو پرنسلكه كلمكه مجبوریت حس ایتمشدی. بورایه ورودی ایسه
پك حائز أهمیتدی. چونكه بوئه‌موندن دول قالان قیزی
آنطاكیه پرنسلكنی یالكز باشنه محافظه ایچون زنكی ایله
مذاكراته كیریشمكه حاضرلانیوردی. فقط نعلاری كوموشدن،
اكر طاقمی مرصع غایت كوزل برآت ایله زنكی‌یه یوللادیغی
مأمور بودوانك النه دوشدیكی جهتله بو تصور عقیم قالدی.
مأمور أولدیریلدی. بودوان، قیزی پرنسسك شدتلی مقاومتنه
رغماً آنطاكیه‌یه كیردی. زنكی اثارب قلعه‌سنی تخریب وحارم‌ی سنه ١١٣١
محاصره ایتدكدن صوكره طرابلس اراضیسنه یورودی. بورانك
قونتی پونس ایدی. زنكی بو پرنسی بعرین یاخود مونفرران
قلعه‌سنده محاصره ایتدی. فقط طرابلس قونتسی‌سه‌یل قدس
تختنه یكی چیقمش اولان فولوقدن استمداد ایتدیكی جهتله
عسكری پك یورغون ومجروح بولونان زنكی قرالك ورودینی
بكله‌مك ایسته‌مدی. فرانقلرله صلح عقد ایده‌رك كری دوندی.
برمدت صوكره زنكی دیاربكر طرفلرنده حرب ایتدی [٢]. ١١٣٢
باهاراد Bahmarrad حصارینی اله كچیردی. صوكره ثمره‌سز ابن الاثیر

[١] صوكره بو حصار تعمیر ایدیلمه‌مشدر. ابو الفدا كندی زماننده
بونك خرابه‌سنه الآن تصادف ایدیلدیكنی یازیور.

[٢] ٥٢٦ تاریخ هجریسنده.

بر حربه کیریشدی . بوندن استحصال ایتدیکی یکانه منفعت کندیسندن پك قوتلی حکمدارلرك ایشنه قاریشمش اولمق شرفندن عبارتدر . فقط بوحکمدارلر کندی آرالرنده صلح ایتدکدن صوکره زنکی‌یی یوز اوستی براقدیلر . برسنه‌اول سلطان محمود همدانده أولمشدی . محمودك اوغلی داود ایله عموجه‌سی مسعود تاج غوغاسنده ایدیلر . بوشهزاده‌لرك هر بری بر فرقه تشکیل ایتمشلردی . زنکی ، مسعود طرفنی التزام ایتدی . بناءً علیه اردوسیله تکریته کیتدی . فقط اوراده مغلوب اولدیغی ایچون موصله عودت مجبوریتنده قالدی . مسعوده قارشی تکرار یورومك اوزره یکی عسکر طوپلادیغی صیراده سلچوقی عائله‌سنك الك ذی قدرت حکمداری اولان سلطان سنجر افراد عائله‌سی آراسنده تأسیس سکون ایچون بویوك بر اوردو ایله همدانه دوغرو ایلریله‌دی . ایکی شهزاده درحال برلشدیلر . خلیفه مسترشد ایله بغداده چکیلدیلر . چونکه سنجر تختنه طوغرولی چیقارمق فکرنده ایدی . سنجر بغداده دوغرو یورومه‌سی ایچون زنکی‌یه امر ویردی . شهری ضبط ایدر ایتمز خطبه‌یی طوغرول نامنه اوقوتماسی‌ده بوامرده داخلدی . سنجرك امرینه مخالفت ایده‌مه‌ین زنکی عربلر امیری دبیس ایله برابر کوچوك دجله ساحلنده کائن منا ریه Menaria ده اردو قوردی . ایکی اردو برمکیلر

ابن الاثیر
ابوالفدا

قلعه‌سی قربنده قارشی قارشی‌یه كلديلر [١] . اردوسنك اورته‌سنده، قاره چادیری آلتنده قرارگاه تأسيس ايتمش اولان خليفه قيليج الده ايلريله‌دی . زنكی ، جمال‌الدوله اقبال طرفندن قوماندا ايديلن صاغ جناح اوزرينه هجوم ايتدی . خليفه ، دبيسك قوماندا ايتديكی مفرزه‌يه صولت كوستردی . خليفه‌نك تلقين ايتديكی قورقو وحرمت عسكری متأثر ايتدی . فراره باشلاديلر . دبيس مغلوب اولدی . زنكی تكرار هجومه معروض قالنجه بويوك ضايعات ايله قاچدی . خليفه مسترشد بو مظفريتدن صوكره زنكی‌يه مؤاخذات شديده‌ده بولنمق اوزره بهاءالدين الاسفراينی‌يی كوندردی . زنكی بومرخصك عظمتندن اوقدر قيزدی كه اونی توقيف ايتديردی . حقوق دولك بوصورتله اخلال ايديلمه‌سی خليفه‌يه موصلی محاصره فكريله حربه كيريشمك ايچون بروسيله احضار ايتدی . اوتوز بيك عسكرله بغداددن چيقدی [٢] . خليفه‌نك حركتندن خبردار اولان زنكی موصلك محافظه‌سنی نصيرالدين‌ه براقه‌رق سنجاره چكيلدی . سنجاردن مفرزه‌لر كونده‌ره‌رك خليفه اردوسنك لوازم قوللرينی اوريوردی . موصلده بالعكس مبذول ييه‌جك واردی . محاصره صقنتيسی حس ايديليوردی . مع مافيه خليفه دولكرلرك خيانتی اثری اوله‌رق قلعه‌يه كيرمك

سنه ١١٣٣

---

[١] ٥٢٦ سنه‌سی رجبنك ٢٧ سنده .

[٢] ٥٢٧ سنه‌سی ربيع‌الاولنده .

اوزره ایدی . فقط کندیسنه قاپیلری آچەجقلری کیجه خائنلر آکلاشیلەرق اعدام ایدیلدیلر . بیهوده یره بو قلعه او کنده اوچ آی قالدیغنه جانی صیقیلان مسترشد بغداده دوندی . برمدت صوکره زنکی ایله صلح عقد ایتدی .

ابن الاثیر
ابو الفدا
حمیدیه کوردلری رئیسی اولوب زنکی طرفندن امارتده ابقا ایدیلن عیسی نامنده بر امیر بو موصل سفرنده خلیفەیه معاونتده بولونمشدی. زنکی بونی تأدیب ایتمك[۱] لزومنه قانع اولدی . موصل محاصرەسی رفع ایدیلیر ایدیلمز بو کوردلرك مملکتنه کیردی . عقر Acar ، شوش Schousch ، حکاری وکواشی Kavaschi قلعەلرینی ضبط ایتدی . صوکره کیدوب ارتقیلره عائد بولونان امد شهرینی محاصرەیه آلدی . اورادن ، شام شهرینی اله کچیرمك وبو حکومتی محو ایتمك فکریله سوریەیه کلدی . شام پیشکاهنده اردو قوردیسەده فرانقلرك شام حکمدارینه وقوع بولان معاونتلری [۲] اوزرینه اورادن

۱۱۳٤
ابو الفدا
کیلیوم دوتیر
چکیلمکه مجبور اولدی . حما شهرینی اله کچیردی . صوکره بو شهری شام ملکنه ویرەرك مقابلنده تدمری آلدی [۳] . اکر شام حکمداریله عقد صلح ایتمسه ایدی حمصیده ضبط ایدەجکدی . زنکی شامی و حمصی ضبط ایدەمەمەنك آجیسنی

---

[۱] ۵۲۸ تاریخ هجریسنده .
[۲] ۵۲۹ تاریخ هجریسنده .
[۳] ۵۳۰ « «

سنه

چیقارمق ایچون فرانقلرك مملکتنه حلب والیسی اسواری
Asouar حلب وحما عسکرلریله سوق ایتدی [۱] . بونلر ۱۱۳۵
ابوالفدا
لاذقیه جوارلرینه یاییلدیلر . اوقدر چوق اسیر آلدیلر که بوتون ۱۱۳۶
سوریه بونلرله دولدی .

۱۱۳۷
ابن الاثیر
کیلیوم دوتیر

زنکی حمص محاصره‌سنی قالدیردقدن صوکره [۲] سلاحلرینی
فرانقلر علیهنه چویردی . بونلر بربرلریله حال حربده ایدیلر .
فرانقلرك آنطاکیه‌یی کندیسنه تسلیم ایتمه‌لری لازم کلدیکی
ادعاسنده بولونان استانبول ایمپراطوری ژان قومنه‌ن بویوك
بر اردو ایله آنطاکیه الکاسنه کیرمش ، بر خیلی قصباتی
ضبط ایتمش ، آنطاکیه‌یی محاصره‌یه آلمشدی . زنکی ،
طرابلس قونتنك اراضیسنی تخریبه کیتمك ایچون بو زمانی
انتخاب ایتدی . رفینه طرفلرینه کیتدی . فرانقلر طرفندن
مونفرران یاخود مونفررا قلعه‌سی دییه یاد ایدیلن بعرین
حصارینی محاصره ایلدی . بو قلعه مسلمانلره پك چوق
ضرر ویریوردی . فرانقلر اورادن حلب ایله حما آراسنه
آقینلر یاپیورلردی . پدری پونسك یرینه کچمش اولان
طرابلس قونتی ره‌مون قدس قرالی فولقدن استمداد ایتدی .
فولق بر اردو ایله درحال طرابلسه دوغرو یورودی . ژان
قومنه‌نك تشبثاتنه قارشی کندیسنی مدافعه ایله مشغول اولان

[۱] ۵۳۱ تاریخ هجریسنده .
[۲] ۵۳۱ سنه‌سی شوالنك ۲۰ سنده .

آنطاكيه پرنسی كنديسی هر طرفدن استمداد ايديوردی . قدس قرالی ايله طرابلس قونتی قونتلرینی برلشديره‌رك زنكی اوزرينه يوروديلر . زنكی درحال بعرين محاصره‌سنی رفع ايله بونلره قارشی حركت ايتدی . چوق كچمه‌دن فرانقلرله قارشيلاشدی . فرانقلری بوزدی . قرالی پريشان برحالده قلعه‌يه قاچمغه مجبور براقدی . طرابلس قونتی اسير دوشدی . فرانقلرك بوتون اشياسی يغما ايديلدی . قدس قرالی ايله يانندكيلر بعرين قلعه‌سنه ارزاق ادخالنه موفق اولامامشلردی . بونی خبر آلان زنكی حصاری تكرار محاصره ايتدی . قلعه‌ده قرال فولق ايله برابر كيليوم دوبوريس ، شوواليه ره‌نيه بروس ، كوئی بريزبار ، بودوان دورامی ، اونفروا دوتورون واردی . بونلر درحال وضعيتلرندن آنطاكيه پرنسنی ، ده‌ده‌سه قونتی ژوسلين لوژونی وقدس پطريقنی خبردار ايتديلر . بوتون فرانقلر قراللرينی قورتارمق ايچون برلشديلر . آنطاكيه پرنسی بيله‌روملر جوارده اردو قورمش اولمقله برابر آنطاكيه‌دن چيقدی . زنكی ، فرانقلرك مواصلتندن اول قلعه‌يی ضبط ايده‌بيلمك ايچون محاصره‌يی تشديد ايتدی . قلعه‌ده يه‌جك يوقدی . دها اوزون مدت دايانامايه‌جقدی . تام بو صيراده آنطاكيه پرنسی ره‌مون ايله ئه‌ده‌سه قونتی عسكرلريله كورونمكه باشلاديلر . استانبول ايمپراطورينكده بونلره التحاق ايتمه‌سندن قورقان زنكی محصورينه قوۀ امداديه‌نك

ورودندن خبردار اولملرینه وقت قالمەدن صلح تکلیفنده بولوندی. یورغونلقدن وقیطلقدن بیتکین بر حاله کلمش اولان فرانقلر بوتکلیفاتی کمال مسارعتله قبول ایتدیلر. بعرین قلعەسنی تسلیم ایتمکه، اللی بیك آلتون سکه ویرمکه راضی اولدیلر. بوشرائط اجرا ایدیلدی زنکی طرابلس قوتنی سربست براقدی. قدس قرالی قلعەیی تخلیه ایتدی.

ابوالفدا
ابوالفرج
زنکی بعرین قلعەسی و کنده مشغول اولدیغی صیراده بر طاقم مفرزەلر کوندرەرك فرانقلرك تحت تابعیتنده بولونان معره و کفرطاب شهرلرینی ضبط ایتمشدی. صوکره حما شهرینه [۱] اورادن بعلبکه کیتدی. بو شهر جوارندەکی مجدل قلعەسنی آلدی. بو قلعه شام ملکنه عائد ایدی. بانیاس والیسی‌ده کندیسنه عرض تابعیته مجبور براقدی. صوکره حمصی محاصره آلتنه آلدی و ضبط ایتدی. شام ملکی شهاب‌الدین محمودك والدەسی زمرد خاتون ایله ازدواجه طالب اولدی. شام حکومتنی ضبط ایچون بوازدواجی مناسب برچاره دییه دوشونمشدی. فقط امیدلری بوشه چیقدی. حتی آز قالدی ممالکنك اك بویوك بر قسمنی غائب ایدەجکدی.

سنه
۱۱۳۸
کیلیوم دوتیر
ابوالفدا
ابن الاثیر
او صیراده رومەلرك ورودندن خبردار اولونجه علی العجله سلمیه Salamia یه کیتدی. استانبول ایمپراطوری، آنطاکیه پرنسی رەمون ایله صلح عقد ایتدکدن صوکره قیشی کچیرمك

---

[۱] ۵۳۲ سنەسی محرمنده.

فكريله كيليكياده طرسوس شهرينه چكيلمشدي . بهاركلنجه زه‌مون ، طرابلس قوتي ونه‌ده‌سه قوتي ايله برلكده حربه چيقمشدي . روملرله فرانقلرك ايلك هجوم ايتدكلري شهر حلبدن آلتي پرسنك [١] مسافه‌ده كائن بزاعه قلعه‌سي اولمشدر. نيسه‌ت قونيات بوكا پبزا Pizaa ديور . بوراده بر محاربه وقوعه كلدي . محاربه‌ده روملر كريله‌مكه مجبور اولديلر .فقط ايمپراطور يتيشنجه بزاعه عساكري شهره كيرديلر ، آرتق ديشاري چيقمغه جسارت ايده‌مديلر . بوراسي پك مستحكم اولمقله برابر تسليم اولمغه مجبور قالدي [٢] . اهالي حياتلريني قورتارمق ايچون عظيم برپاره تسويه ايتديلر . ابوالفداشرائطدن هيچ برينه رعايت ايتمديكي ، اهاليدن بر قسمني اسير آلديغي ، متباقيسني قيليجدن كچيرديكي ايچون ايمپراطوري مؤاخذه ايدييور . بن الاثير قلعه‌نك هجوم ايله ضبط اولونديغني سويله‌يور . بو شهرك قاضيسي خرستيانلغي قبول ايتدي . ايمپراطور بزاعه‌ده يكرمي كون قدرقالدقدن صوكره بوراسني نه‌ده‌سه قونتنه ويردي. اورادن منبج Bempezum اوزرينه يورودي ايسه‌ده بوني ضبط ايتمكي اهمال ايله‌دي . ايمپراطور صوكره حلبه ياقلاشدي . قويق Couïq ده اردو قوردي . حلب سكنه‌سي متعدد خروج حركتلري ياپديلر . رومنرك پطريقني اتلاف

---

[١] بن الاثير بر كونلك مسافه‌ده ديور .

[٢] ٥٣٢ سنه‌سي رجبنك ٢٥ نده. بن الاثير شعبان آينده ديور.

ایتدیلر . بو شهرك پك كوزل مستحكم اولدیغنی كورن ایمپراطور اوراده آنجق اوچ كون قالدی . اثارب [١] شهرینی بالهجوم ضبط ایتدی . آلدیغی بوتون اسیرلری اوراده براقه‌رق كفرطاب اوزرینه یورودی . بو ، مستحكم بر قلعه ایدی . دها بر طاقم مستحكم توابعی‌ده واردی . فقط بوشهر اوكنده اوزون مدت توقفی مناسب كورمدیكندن محاصره‌یی رفع ایله شیزر [٢] یاخود قیساریه (؟) شهرینی محاصره ایتدی . بو ، حمادن بر كون مسافه‌ده بر داغ ایله بر نهر آراسنده كائن بر شهردر . داغك سطح مائلندن نهره قدر آنفی‌تئاتر شكلنده امتداد ایدر . او زمان منقد عائله‌سندن ابو العساكر سلطان نامنده بر امیرك تحت تصرفنده ایدی . فرانقلر روم ایمپراطورینه زنكینك [٣] بوراسنی مدافعه‌یه اهمیت ویرمه‌یه‌جكنی تأمین ایتمشلردی . اون سكز ماكنه قوردیلر . قلعه‌یی دوكمكه باشلادیلر . ابوالعساكر وضعیتدن زنكی‌یی خبردار ایتدی وامداد ایسته‌دی . زنكی درحال اردوسیله حما شهرینه كلدی . اورادن یوللادیغی مفرزه‌لر شیزرك شرقنده بر داغ اوستنده قرارگاه تأسیس ایتمش اولان روملرله فرانقلری دائمی صورتده ازعاج

---

[١] نیسه‌ت قونیات بوكا فره‌ب Phereb دییور .

[٢] بزم مورخلرمز بورایه سیزه‌ری Sizeri دییورلر .

[٣] نیسه‌ت قونیات بوكا زاسه Zaçe دییور .

ایتدیلر . زنکی اونلره اووایه ایتمك ومحاربه‌یه کیریشمك تکلیفنده بولونیوردی . فرانقلر بو تکلیفی قبول فکرنده ایدیلر . فقط ایمپراطور بر دورلو راضی اولمادی . برچوق کوچوك مصادمات وقوعه کلدی . بونلر بیهوده اولدقلری قدر طرفین ایچون‌ده هیچ بر فائده تأمین ایتمدیلر . زنکی فرانقلرله روملر آراسنه نفاق صوقدی . هپسی محاصره‌یی رفع ایده‌رك [١] ماکنه‌لری ترك ایتدیلر . بونك اوزرینه زنکی دشمنك دمدار فرقه‌سی اوزرینه هجوم ایتدی . بر چوق اسیر آلدی . بو وقعه‌دن درحال ، بغدادده بولونان

سنه ١١٣٩ سلطان مسعوده خبر ویردی . بر مدت اولده اوکا روملرك ورودینی بیلدیرمشدی . حلبك ضبطندن صوکره فرانقلرك شرقه دوغرو دها زیاده ایلریله‌مه‌لرندن قورقان بغداد سکنه‌سی بو خبردن پك تلاشه دوشمشلردی . مسعودك سوریه‌یه امداد ایچون عسکر یوللامادیغندن دولایی هر کس علناً سویلنمکه باشلامشدی . چونکه سوریه‌ده مسلمانلرك النده حما شهرندن باشقه بر یر قالمامشدی . روملرك وفرانقلرك کیتدکاری خبری فکرلری تسکین ایتدی . آرتق اوسنه [٢] اثناسنده هیچ بر وقعه جریان ایتمدی . یالکز سوریه‌ده بر طاقم زلزله‌لر وقوعه کلدی . حلب شهری بوندن پك ضرر کوردی .

---

[١] ٥٣٢ سنه‌سی رمضاننده . شیزر اوکنده ٢٤ کون قالمشلردی .
[٢] صغرك دردندن اون دوقوزینه قدر قالدیلر .

ابن الاثير
ابو الفدا
ابن شحنه
ابو الفرج

روملرك رجعتندن صوكره زنكي طرابلس الكاسنده عرقه قلعه‌سني محاصره‌يه كيتدي. فرانقلره عائد اولان بوموقعي ضبط ايله برچوق اسير آلدقدن صوكره قلعه‌يي كوكندن ييقدي. صوكره بعلبكه دوغرو يورودي [١]. بوشهر شام نائب حكومتي انزه عائد ايدي. قلعه‌يي اون درت ماكنه ايله دوكمكه باشلادي. ابتدا شهر صوكره قلعه تسليم اولدي. فقط زنكي بركره قلعه‌يه حاكم اولونجه شراط صلحيه‌يه هيچ رعايت ايتمه‌يه‌رك بوتون قوهٔ محافظه‌يي صلب ايتديردي.

١١٤٠ زنكينك شام ملكنك والده‌سي زمرد خاتون ايله ازدواج ايتمه‌سي بونك شهرده پك صاحب نفوذ اولماسندن ايلري كلمشدي. او سايه‌ده بومهم موقعي اله كچيره‌بيله‌جكني اميد ايديوردي. فقط بوبابده ياپديغي انتريقه‌لر بر ثمر ويرمه‌يجه شام ملكي اولان جمال الدين محمده بعلبك وحمص شهرلريني تكليف ايتديردي. زنكينك مقاصدي پك آشكار اولديغي ايچون وعدلرينه ايناملمادي. شامك ضبطي خصوصنده دوچار اولديغي مشكلاتدن دولايي يكي قاريسني بوشادي. شامي محاصره‌يه آلدي. شهرده هردورلو حكم ونفوذه صاحب اولان انز ايشلري اوقدر كوزل تنظيم ايتمشدي كه جمال الدين محاصره اثناسنده وفات ايتديكي حالده [٢]

[١] ٥٣٣ سنه‌سي ذي الحجه‌سنك ٢٠ سنده محاصره ايتمشدر.
[٢] ٥٣٤ سنه‌سي شعبانك ٨ نده.

اهالی سکونتلرینی محافظه ایتدیلر. مجیرالدین ابقك انز طرفندن تخته چیقارلماسنه راضی اولدیلر . محاصره‌یی رفعه مجبور اولان زنکی ، تکرار ینه شامه عودت ایتمك املنی بسلەمکله برابر بعض آقینلر یاپمغه کیتدی . فقط جمال‌الدین شامده خطبه‌یی اونك نامنه اوقوتمغی قبول ایده‌رك زنکی ایله صلح عقدایتدی. زنکی بوسفردن اول ، قاپچاق [۱] نامیله یادایدیلن برامیرك حاکم بولوندیغی شهرزوری ضبط ایتمشدی. زنکی ایله اوغراشمغه قالقمق جرئتکارلغنده بولونمش اولان بوامیر مغلوب اولمش ، بوتون الکاسی غالبك تحت اداره‌سنه کچمشدی .

سنه ۱۱٤۲ ابن‌الاثیر ابوالفدا ژان دولوقا

صوکره زنکی اردولریله کوردلرك مملکتنه یورودی[۲]. فرات ودجله نهرلری بوینده یایلمش اولان بوقوملر عن‌اصل کورجستان جوارنده‌کی یوکسك داغلرده‌چوغالمشلردر. وحشی برطاقم آدملردر . اورمانلرده یاخود سورولرینك آراسنده یاشامغه آلیشمشلردر. بونلره‌لازلر یاخودلز کیلرده دینلمشدر. حتی‌بعض کیمسه‌لر کورداسمنك قوردمعناسنی‌افاده ایتدیکنی‌ده ادعاایدییورلر. چونکه‌اونلرك‌مملکتنده‌بوحیواناته‌یك‌چوق‌تصادف اولونور. بونلرمختلف قبیله‌وعشیرتلره‌منقسم‌ایدیلر. ایچلرنده‌روادی Ravadiens ، حکاری عشیرتلری مشهور ایدی . زنکینك قوماندانی نصیرالدین جقر Dgiacar کوردلرك مملکتنك

[۱] تورکمن آرسلان تاشك اوغلی .

[۲] ۵۳۷ تاریخ هجریسنده .

برقسمنی ضبط ایتمشدی . اووقتدن بری کوردلر موصل حکومتنه دائمی صورتده آقینلر یاپیورلردی . زنکی بونلره قارشی یورودی[1]. اشب نامنده غایت مستحکم برقلعه‌یی محاصره ایتدی . بونی کوکندن ییقدی . یرینه دیکر برقلعه یاپه‌رق کندیسنك عمادالدین اسمنه اضافتله عمادیه نامیله تسمیه ایتدی. کوردلر برآز صوکره بوقلعه‌یی تخریب ایتدیلر . زنکی تکرار یاپدیرمغه مجبور اولدی .

سنه ۱۱٤۳

بوقدر موفقیاتنه رغماً سلطان مسعود زنکی‌یی سومیوردی. برچوق امرانك فرارینی [۱] مسعود ، موصل ملکنك کیزلی تحریکاتنه عطف ایدیوردی . انتقام آلمق ایچون مناسب برفرصته منتظر ایدی . مسعود فرصتی بوسنه بولدی . اونك ایچون ، بویوك بر اردو طوپلادی . کیدوب موصلی محاصره ایتمك فکرنده ایدی . فقط زنکینك تقدیم ایتدیکی مهم بر مبلغ حدتنی یاتیشدیردی . زنکینك نزدینه کلمه‌سی شرطنی قویدقدن صوکره سلطان کری دوندی. موصل ملکی فرانقلره قارشی محاربه‌نك بوکا امکان ویرمدیکی بهانه‌سیله سلطانك یانینه کیتمکدن امتناع کوستردی . سلطان بومعذرتی قبول ایتمش کوروندی. سلطانك ایلك فکری زنکینك نفوذ وقوتنی تمامیله محو ایتمکدی . فقط ناظرلرینك توصیه‌سی اوزرینه بوندن واز کچمشدی . ناظرلر ، فرانقلرك بوتون قوتلرینه قارشی دورا -

---

[۱] ۵۳۸ تاریخ هجریسنده .

بیله جك یكانه امیرك زنكی اولدیغنی سلطانه آكلاتمشلردی . حالبوكه دها اول مودود ، برسقی وسائر امرا بر چوق اردولرله بوكا موفق اولامامشلردی . زنكی دسیسه‌لری سایه‌سنده سلطانك اعتمادینی نهایت بوتون بوتون قازاندی . بویوك اوغلی سیف الدین غازی اوزمان سلطانك سراینده ایدی. زنكی اوكا اورادن قاچماسی ایچون كیزلیجه خبر كوندردی . عینی زمانده موصل والیسی نصیرالدین چقره‌ده سیف الدینه شهرك قاپیلرینی آچماماسی ایچون امر ویردی. والی ، زنكینك امرلرینی اجرا ایتدی . حتی كنج شهزاده‌نك كیدوب پدرینی كورمه‌سنه بیله مساعده ایتمدی . سیف الدین بر قوماندان ایله سلطانك نزدینه اعاده اولوندی . قوماندان ، اوغلنك حركتندن دولایی زنكینك صوك درجه‌ده حدت ایتدیكنی ، حتی اوغلنك یوزینی بیله كورمك ایسته‌مدیكنی عرض ایله‌دی. فرانقلر ایچون اوقدر مدهش بر دشمن اولان بوحكمدار ایشته بویله حیله‌لرله متبوعی اولان ایران سلطانی نزدنده نفوذ وموقعنی محافظه ایدییوردی .

سنه ۱۱٤۳ ابوالفدا ابن الاثیر

اوزمان رها یاخود ادەس شهری فرانقلرك سوریه‌ده تأسیس ایتمش اولدقلری قلعه‌لرك الڭ مستحكملرندن ایدی . اورادن بوتون جوارلره یاییلیورلردی . ماردین ایله فرات آراسنده‌كی سروج ، بیره ، حملین Dgiamelin ، موزر Mouzar، قرادی Cardri وسائره كبی بوتون مواقعی ضبط ایتمشلردی

ارتقیه النده بولونان امدقاپیلرینه و بوتون دیاربکر حوالیسنه‌قدر آقینلر یاپیورلردی . ارتقیلر بو فرانقلری پوسکورته‌جك بر اقتدارده دکلدیلر . ماردین ، نصیبین ، رأس‌العین ، رقه Sarca و حران شهرلری دائمی صورتده تجاوزاته معروض بولونیورلردی . ژوسلنك قوت و جسارتندن قورقان زنکی رهایه یاقلاشمغه جسارت ایده‌میوردی . بو فرانق رهاده بولوندقجه بو شهری آلمقدن امیدینی کسمشدی . مقصدی ژوسلنه هجوم ایتمکدی . فقط اونی آلداتمق ایچون دیاربکر طرفلرینه حربه کیتدی . اوراده طنزه Thanra ، اسعرد Asarad ، خیزان ، روق Rouk ، مطلیس ، بانسیه Bathaza ، ذوالقرنین شهرلرینی ضبط ایتدی. امد حکمداری رکن‌الدوله داود زنکی‌یه عرض تابعیته مجبور قالدی . امدده خطبه‌یی زنکی نامنه اوقوتدی . صوکرا زنکی فرات قربنده حدیثه Haditha و حانی Hani موقعلرینی اله کچیردی . ژوسلن اسکی ادسه قونتلرینك اعتیاداتی خلافنده اوله‌رق پایتختنده اقامتدن واز کچمشدی . یقینده‌کی تل باشر شهرینی ترجیح ایدیوردی . ژوسلن ، زنکینك دیاربکر محاربه‌سیله مشغول اولدیغنی ظن ایده‌رك عسکرینك باشنه کچدی ، سوریه‌یه دوغرو یورودی . زنکی درحال حیزلی بر یورویشله رهایه دوغرو ایلریله‌یه‌رك قلعه‌یی محاصره

سنه
١١٤٤
كيليوم دوتير
ابوالفدا
ابن الاثير
ابن شحنه
ابوالفرج
ابوالمحاسن

ايتدی [١]. بو ايشده ، ادهسه قونتی ايله آنطاكيه پرنسی آراسنده موجود اولان خصومتدن استفاده ايتمك فرصتنی قاچيرمادی . ابتدا شهر اهاليسنی تسليم اولمغه دعوت ايتدی . فقط خلق ، بيهجكلری اولمامقله برابر ، بو تكليفه رضا كوسترمديلر . بونك اوزرينه زنكی بوتون ماكنهلرينی قوردی . قلعهيی شدتلی صورتده دوكمكه باشلادی .

ادهسهنك محاصرهسی خبری انتشار ايدر ايتمز قونت ، آنطاكيه پرنسی ايله باريشمغه تشبث ايدهرك اوندن امداد ايستهدی . فقط پرنس امداد كوندرمكده استعجال كوسترمدی ، قونتك باشنه كلن فلاكتدن قلباً ممنون اوليوردی . اوچنجی بودوانك چوجوقلغی حسبيله قدس قراللغی نائبهسی بولونان قراليچه بر مقدار عسكر ايله ماناسهيی ، فيليپ دونابلس ، اليناندو طبريهيی يوللادی . زنكی بو صيراده عمليات كمال شدتله دوام ايديوردی . سورلرك آلتنه لغم قويمشدی . آرتق بونلری يالكز ديركلر طوتيوردی . ديركلری ده طوتوشديردی . سورلر ييقيلدی . عسكرلر هر طرفدن شهره كيرهرك يغمايه باشلاديلر [٢] . قادين ، اركك ، چوجوق هر كس قتل اولوندی . اهاليدن بعضيلری هنوز ضبط ايديلمهمش اولان بر حصاره التجا ايتمك

---

[١] ٥٣٩ سنهسی جماذی الآخرنده .
[٢] ابن الاثيره كوره محاصره ٢٩ ، ابوالفدايه كوره ١٨ كون دوام ايتمشدر .

ایسته‌دیلر . فقط مدخل اوکنده غلبه‌لق اوقدرزیاده ایدی که ازدحامدن بربرلرینی بوغییورلردی . هوغ نامنده‌کی اده‌سه باش‌پسقپوسی بووقعه‌ده‌وفات ایتمشدی . شهری مدافعه‌بهانه‌سیله هرطرفدن طوپلادیغی غایت عظیم ثروتی یاننده طاشیوردی . بو پاره‌لری کندیسنه آلیقویمق حرصی سبب فلاکتی اولدی . زنکی استحکاماتی تعمیر ایتدیردی ، شهرده بویوك بر قوهٔ محافظه براقدقدن صوکره جوارده فرانقلرك النده بولونان سائر مواقع‌اوزرینه یورودی . ابتدا سروجی آلدی . صوکره غایت‌مستحکم اولان‌بیره‌قلعه‌سنی محاصره ایتدی . بوده‌سروج کبی اده‌سه قونتنه تابعدی . بیره قلعه‌سنی ضبط ایتمك اوزره ایکن موصلده‌کی والیسی نصیرالدین چقرك قتل ایدلدیکی خبر مؤسفنی آلدی .

ابوالفدا
ابن‌الاثیر

موصلده سلجوقی عائله‌سندن آلپ آرسلان [۱] نامنده‌بر شهزاده واردی . زنکی بوتون ضبط ایتدیکی ممالکك هپ‌اوکا عائد اولدیغندن آلپ آرسلانی اقناع ایدییوردی . بوشهزاده‌یه قارشی سادەجه آتا بك یعنی شهزاده‌نك پدری یاخود والی عنوانی آلمقله اکتفا ایله‌یوردی . فقط بو ظاهری انقیاده رغماً حقیقتده آلپ آرسلانه هیچ برحکم ونفوذبراقمایوردی . زنکینك غیبوبتی اثناسنده نصیرالدین چقر موصلده قالمشدی . اوراده امور دولتله اشتغال ایدییور وبالخاصه آلپ آرسلانك

---

[۱] ابن سلطان محمود ابن محمد

مصارفاتنه پاره یتیشدیریبیوردی . بعض کیمسه‌لر آلپ آرسلانه نصیرالدینی اولدیرته‌رك شهری ضبط ایتمه‌سی فکرینی ویردیلر . بو تصور قسماً اجرا ایدیلدی . چقر بر معتاد آلپ آرسلانه عرض احتراماته کیتدیکی صیراده صورت مخصوصه‌ده احضار ایدیلن آدملر طرفندن قتل ایدیلدی . نصیرالدینك باشنی کسدیلر . آلپ آرسلان بونی معیتنده کیلرك او کنه آتدیردی . اونلری قورقوته‌جغنی وداغیته‌جغنی امید ایدییوردی . فقط ایش عکسی ظهور ایتدی . نصیرالدینك باشنی کورونجه بونلر طوپلاندیلر . آلپ آرسلانك سراینه تجاوزه باشلادیلر . هر کس سلاحلاندی . زنکینك سراینده طوپلاندیلر . صوکره قاضی تاج الدین یحیی کیدوب آلپ آرسلانی بولدی . معروض اولدیغی تهلکه‌یی اوکا آکلاتدی . قلعه‌یه چکیلمه‌سنی توصیه ایتدی . بو شهزاده قلعه‌یه کیدر کیتمز اوراده محبوس قالدی . زنکی جریان ایدن احوالك کافه‌سندن خبردار اولونجه بیره محاصره‌سنی ترك ایله موصل یولنی طوتدی . فقط یولده هر شیئك تسکین ایدیلمش اولدیغی خبرینی آلدی . زین الدین اسمنده یکی بر والی تعیین ایتدی . دیکر طرفدن ، زنکینك بر آز صوکره عودت ایتمه‌سندن قورقان فرانقلر بیره قلعه‌سنی بر مقدار عسکر سوق ایتمش اولان ماردین ملکی حسام الدین [۱] تیمور طاشه تسلیم ایتدیلر .

---

[۱] ابوالفدا ، ابوالفرج ، ابن شحنه نجم الدین دییورلر .

سنه ۱۱٤٥ — ابن الاثیر، ابو الفدا

زنکی موصلده سکونت تأسس ایتمش اولدیغنی بیلدیکی جهتله سوریه‌نك مختلف طرفلرنده حربه دوام ایتدی [۱]. ماردینك شمالنده، دجله ساحلنده کائن فنك Phenek قلعه‌سنی محاصره ایچون بر مقدار عسکر کوندردی. بوراسی بشنویه Schenouïens کوردلری امیری حسام الدوله‌یه تابعدی. بو محاصره اوزون سوردی. قلعه پك مستحکمدی. ضبطی قابل اولامادی. اردوسی فنك پیشکاهنده بولوندیغی صیراده زنکی بالذات کیده‌رك جعبر قلعه‌سنی محاصره ایتدی [۲]. سلطان ملکشاه بو قلعه‌یی امیر ساله ویرمشدی. بو امیرك سلاله‌سندن اولان علی [۳] او زمان بر قلعه‌یه مالك بولونیوردی. زنکی جعبر قلعه‌سی اوکنده بر مدت قالدقدن صوکره منبج امیری حسان واسطه‌سیله علی‌یی عرض تسلیمیته تشویق و دعوت ایتدی. فقط علی مقاومتده

ابن الاثیر، ابو الفدا، کیلیوم دوتیر

اصرار کوستردی. حسان، زنکینك عظیم اردولرینه قارشی کندیسنی کیم حمایه ایده‌بیله‌جکنی صوردیغی وقت: امیر (بلکه) قارشی: وقتیله سزی حمایه ایدن! جوابنی ویریوردی. بلك وقتیله منبج قلعه‌سنی محاصره ایتدیکی زمان بر اوق اصابتیله وفات ایتمشدی. حسان، علینك متانتنی زنکی‌یه بیلدیردی. فقط

---

[۱] ٥٤٠ تاریخ هجریسنده.

[۲] کیلیوم دوتیر بورایه قالوجنبار Calogenbar دیور.

[۳] بن مالك بن سالم بن مالك بن بدران بن المقلد، بن مسیب. مسیب عقیل قبیله‌سندن ایدی.

جوابنك صوك قسمنی سویله‌مدی. زنكی محاصره‌یه دوام ایتدی.
امیر علینك سوزی چوق کچمه‌دن چیقدی. برطاقم کوله‌لر
کیجه‌لین زنکینك اوزرینه هجوم ایده‌رك کندیسنی اولدیردیلر،
صوکره قلعه‌یه قاچدیلر [١]. زنکینك خبر وفاتی الك ابتدا
قلعه قوای محافظه‌سی خبر ویردی. زنکینك قوماندانلری
سورلرك اوزرندن زنکینك وفاتی اعلان ایدیلدیکنی ایشیدنجه
چادرینه قوشدیلر، اونی حالت نزعده بولدیلر.

ابن الاثیر شرقلیلر عمادالدین زنكی‌یه زماننك الك بویوك حکمداری
نظریله باقارلر. جسارتی، احتیاطکارلغی، بصیرت وحکمتی
کندیسنی پك زیاده صاحب قدرت بر حاله کتیرمشدی.
عسکرلرینك کرك معاشاتنه، کرك عائله‌لرینه، املاکلرینه،
شرف وحیثیتلرینه تعلق ایدن خصوصاته اعتناسی حسبیله اردو
طرفندن پك سه‌ویلیوردی. بوندن دولایی نا مغلوب بر حاله
کلمشدی. عسکرلرینك زوجه‌لرینه وقوع بولان تجاوزاتی بردرلو
عفو ایتمزدی. «اونلرك قوجه‌لری أولرینی ترك ایله محاربانده
آرقه‌م صیرا کلیورلر، عائله‌لرینك محافظه‌سنه دقت ایتمك بنم
وظیفه‌مدر» دیردی. زنکینلرك فقرایی تضییق ایتمه‌لرینه،
امرانك خلقه تجاوزاته قالقمه‌لرینه، هرکسك اموالنی

[١] ٥٤٠ سنه‌سی ربیع الاخرینك بشنده. بن الاثیر ایله ابوالفرج
٥٤٠ تاریخنده وفات ایتدیکنی سویلیورلر. ابوالفدا ٥٤١ تاریخنده
وفات ایتدیکنی یازیور. بزم مورخلرمزك بیانانی دها زیاده بن الاثیر
ایله ابوالفرجك روایتنه توافق ایدر.

اللرینه کچیرمه‌لرینه هیچ میدان ویرمزدی . بونلره حسن مثال اولمق ایچون ، تبعه‌سندن برینی اضطرابه دوشورمکدن ایسه کندیسی مضطرب اولمغی ترجیح ایدردی . عسکرلرینك اراضی صاحبی اولمالرینی هیچ ایسته‌مزدی . چونکه، دییوردی، مملکتده حاکم اولدقلری مدتجه ناصل اولسه یه‌جك بولاجقلردر . اکر طرد ایدیله‌جك اولورلرسه اراضیلرینی ده راقمغه مجبور اولاجقلردر . بوندن باشقه بویله اراضی‌یه تصرفی خلقه برتجاوز وسیله‌سی اوله‌رق تلقی ایدردی . هر جمعه فقرایه برچوق پاره توزیع ایتدیرردی . تبعه‌سندن هیچ برینك اجنبی بر حکمدار خدمتنه کیرمه‌سنه مساعده کوسترمزدی . بو مناسبتله ، ممالکنی چیت ایله محاط برباغچه‌یه بکزه‌تدیکنی ، اورادن چیقانك دشمنه ایچری کیرمه‌یی تسهیل ایتدیکنی سویلردی . موصلك بوتون قلعه‌لرینی تعمیر ایتدیردی . یکیدن استحکامات یاپدیردی . فرانقلره مقاومت ایتمك اوزره حلب الکاسنه امیرلری یاروق Yaroc ایله برلکده ایوانی Aïouaniens تورکنلرینی کتیردی . دولتنك حدودلرینی پك چوق توسیع ایتدی ودها دوغروسی ارتقیلرك، فرانقلرك و شام ملکلرینك ضررینه اوله‌رق بر ایمپراطورلق یاپدی . برسفره کیریشه‌جکی زمان هر طرفده پاره بولا بیلمك ایچون خزائننی مختلف شهرلره تقسیم ایتمك عادتی ایدی . مع مافیه شوراسنی ده اعتراف ایتملیدرکه بر دولت تشکیل ایتمك یولنده‌کی اونی پایان

حرص جاهنه خادم اولدیغی مدتجه ابراز فضیلت ایتمشدر . تبعه‌سنه قارشی کوستردیکی عدالتك ، فقرایه قارشی اظهار ایتدیکی مرحمتك ، عسکرینه قارشی بسله‌دیکی شفقت و اعتنانك مقصدی کندیسنی خلقه سودیرمکدن عبارتدی . بونلری یاپمق ایچون جبر نفس ایدییوردی ، سلچوقی سلطانلرینك توجهلرینی قازانمق ایچون یاپدیغی حیله‌لر ، دوستلرینه و دشمنلرینه قارشی اخلال ایتدیکی تعهدلر بزه کوستریبورکه اك برنجی خط حرکت قاعده‌سی تعقیب منفعتدن عبارتدی . اولدیکی وقت تقریباً آلتمش یاشنده ایدی . نعشنی رقه‌یه کوتوره‌رك اوراده دفن ایتدیلر . سیف الدین غازی ، نورالدین محمود [۱] ، قطب الدین مودود [۲] ، نصرت الدین نامنده بر فاچ اولاد براقدی . ایکنجی اوغلی ، شام نائب حکومتی انزك کریمه‌سیله اولنمشدر .

سنه ۱۱٤٥ ابن الاثیر ابوالفدا

زنکینك وفاتی قرارکاهنده بویوك قاریشقلقلر تولید ایتدی . عسکری دائرهٔ وظیفه‌ده ، امرایی دائرهٔ اطاعتده طوته‌بیله‌جك هیچ بر قوت یوقدی . امیر صلاح الدین الیاغیشانی ایله آرالرنده موجود اولان خصومتدن دولایی کندیسنی تحت امنیتده کورمه‌ین وزیر جمال الدین ، الجندار نامنده بر امیرك یانینه کیزلیجه چکیلدی . فقط اك چوق قاریشقلغه سببیت ویرن و آتابك عائله‌سنی محو ایده‌جك کبی کورونن شی آلپ

[۱] کیلیوم ده تیر بوکا نورادین Noradin دیر .

[۲] ابوالملوك لقبیله یاد ایدیلیر .

آرسلانك وجودی اولمشدر. آلپ آرسلان زنكينك وفاتی كونی قرارکاهه كلمشدی. بوتون عسكر بوشهزاده‌نك اطرافنده طوپلاندیلر. اونك طرفنی التزام ایده‌جكلر كبی كورونیورلردی. جمال الدین آرتق دها زیاده صاقلانمامغه قرار ویردی. معروض اولدیغی بوتون تهلكه‌لره رغماً، صلاح الدینه اوزون مدتدن بری آرالرنده موجود خصومتی اونوته‌رق حكومتی زنكینك اوغللرنده محافظه ایچون برلشمه‌لری لزومنی بیلدیردی. چونكه آلپ آرسلان اونلرك اللرندن حكومتی آلمق ایسته‌یوردی. عسكر آراسنده‌كی نفوذینك انتشارینه مانع اولمغه هنوز وقت واردی. صرف منفعت دولت ملاحظه‌سیله حركت ایدن ایكی ناظر باریشدیلر. جمال الدین هركسه كوروندی. كیدوب آلپ آرسلانی بولدی. اونك تصوراتنه خادم كبی داوراندی. زنكینك ممالكنه صاحب اولماسنی اوكا توصیه ایتدی. صلاح الدین ده عینی تشبثاتی یاپدی. هرایكیسی ده زنكینك آنجق آلپ آرسلان طرفندن بر وكیل اولدیغنی سویله‌دیلر. آلپ آرسلان بو سوزلره ایناندی. تصوراتی كاملاً اونلره آچدی وحقلرنده بویوك بر اعتماد بسله‌دی. بونلر، بوشهزاده‌یی بوصورتله اویالادقلری صیراده موصل والیسی زین الدین علی‌یه بر ساعی كوندرمشلر، زنكینك وفاتی بویوك اوغلی سیف الدین غازی‌یه بیلدیره‌رك علی العجله موصله دعوت ایتمسی ایچون امر ویرمشلردی. سیف الدین اوزمان پدرینك كندیسنه تخصیص ایتمش اولدیغی شهر

زورده ایدی . دیکر طرفدن ، زنکینك اوته‌کی اوغلی نورالدین محمود پدرینك مهریله حلبه چکیلمش ، شهری اله کچیرمشدی. جمال‌الدین آلپ آرسلانه منافعنی مدافعه وحلبی کندی تحت اداره‌سنده محافظه ایچون اورایه صلاح‌الدینی کوندرمسنی توصیه ایتدی . آلپ آرسلان بوطوزاغه دوشدی . آلپ آرسلانك امری اوزرینه حلبه کیدن صلاح‌الدین اوراده نورالدینی موقعنده تحکیم ایتمك وفرانقلرك شهری کلوب ضبط ایتمه‌لرینه میدان ویرمه‌مکله مشغول اولدی . آلپ آرسلانك یاننده یالکز قالمش اولان جمال‌الدین اونی رقه‌یه کوتوردی . اوراده آلپ آرسلانه درلو درلو اذواق حاضرلادی. کندیسنی امور دولتدن اوزاقلاشدیرمق ایچون برچوق مغنیه‌لر جلب ایتدی . کندیسنی زنکینك حکومتنه راحت راحت متصرف ظن ایدن آلپ آرسلان تمامیله سفاهته دالمشدی . جمال‌الدین هر کون کیزلیجه عسکر آراسنده چالیشیور، سیف‌الدین حسابنه امرادن صداقت یمینلری آلیوروبونلری موصله کوندرییوردی. ایشته رقه‌ده بولوندیغی مدتی هپ بوصورتله استعمال ایتدی . نهایت آلپ آرسلانی ماکسینه Maxin ، اورادن سنجاره کوتوردی .

جمال‌الدین ، سیف‌الدینك موصله حاکم اولدیغنی خبر آلنجه اورته‌یه برآدم قویدی . بوآدم آلپ آرسلانه موصل شهرینی تسلیم ایتمکی تعهد ایلیوردی . جمال‌الدین بونی

فرصت اتخاذ ایده‌رك علی‌العجله موصله کیتمکه آلپ آرسلانی
تشویق ایله‌دی . سیف‌الدینك کندیسنی استقباله چیقه‌رق
متبوع صفتیله طانیه‌جغنی تأمین ایدیوردی . بوصورتله
سیف‌الدینی یاقه‌لامق قولای اوله‌جقدی . آلپ آرسلان سنجاری
ترك ایتدی . موصله دوغرو قوشدی . پیاده‌سنك برقسمی
یولده آلپ آرسلانی ترك ایتدی . دجله‌یی کچدیکی زمانده
جمال‌الدین باشندن آیریلدی . علی‌العجله موصله کیتدی . اورادن
آلپ آرسلانی توقیف ایچون امیر عزالدین ابوبکری کوندردی ،
بوامیر آلپ آرسلانی موصله کتیردی . اوراده کندیسنی حبس
ایتدیلر . بوصورتله سیف‌الدین غازی موصل حکمداری اوله‌رق
طانندی . سلطان مسعوددن خلعت آلدی . فرمان توجیه کلدی .
جمال‌الدین [١] وزیر اعظم اولدی . زین‌الدینه [٢] موصل
قلعه‌سی قوماندانلغی ، عزالدین ابوبکره جزیرة ابن عمر
قوماندانلغی ویریلدی . زنکینك دولتی ایکی حکومت تشکیل
ایتدی . برنجیسی سیف‌الدینك تحت تابعیتنده ایدی . پایتختی
موصل شهری ایدی . بومملکت دجله شهرینك غرب ساحلنده‌در . بنیامن دوتود شواتوس
قدیم نینه‌ویا شهرندن دجله نهری ایله آیریلمشدر . نینه‌ویادن
آنجق بعض خرابه‌لر قالمشدر . بویوکدر . اهالیسی چوقدر .
شرقك اك مشهور شهرلرندن بریدر . موصل یعنی نقطهٔ اتصال

[١] ابوجعفر لقبیله یاد ایدیلیردی .
[٢] اوزمان اربیله صاحب ایدی .

نامیله یاد ایدیله‌سی مزوپوتامیا ایله عراقك بونقطه‌ده برلشمه‌-
لرندن ایلری کلمشدر . نورالدین حکومتنك پایتختی اولان حلب
شهری آرام تسوبا Aram-tsoba یاخود برهوآ Berrhœa
شهریله عینی شیدر . او زمان بوراده غایت کوزل بر قلعه
واردی . حلب‌ده شهرت جهتیله موصلدن آشاغی قالماز .

ابوالفدا نورالدین ایله سیف‌الدین پدرلرینك دولتنی آرالرنده
پایلاشدقلری صیراده شام ملکی مجیرالدین ابق کیدوب بعلبك
قلعه‌سنی ضبط ایتدی . بونك والیسی بونونان مشهور صلاح‌-
الدینك پدری نجم‌الدین ایوب ایکی حکمدار طرفندن هیچ بر امید
معاونت کورمدیکی جهتله شهری تسلیم ایتمشدی . مقابلنده
برقاچ کوی آلدقدن صوکره ایوب شامه چکیلدی .

کیلیوم دوتیر
ابن‌الاثیر
ابوالفدا
زنکینك خبر وفاتی فرانقلر آراسنه یاییلنجه بونلر تورکلرك
الندن ادەسه شهرینی قورتارمق امیدلرینه دوشدیلر . نورالدینك
حلبده تأسیس حکم و نفوذ ایله مشغول اولدیغی زمانی انتخاب
ایتدیلر . اوزمان تل باشرده اقامت ایدن ادەسه قونتی ژوسلن
ادەسه شهری اهالیسنه تسلیم اولملری تکلیفنده بولوندی [۱] .
ایچریده‌کی تورك قوهٔ محافظه‌سی پك آزدی . خلق خرستیان
ایدی . اونك ایچون ژوسلنه قاپیلری آچمغی وعد ایتدیلر .
ژوسلن درحال ، یاننده بودوان دومارس ایله برخیلی عسکر
اولدیغی حالده فراتی کچدی ، کیجه‌لین شهرك سورلری او کنه

[۱] کیلیوم دوتیر شهر اهالیسنك بوقونتی چاغیردقلرینی سویلیور .

کلدی . شهرك ایچنه کیزلیجه ادخال ایدیلدی . بوتون تورك قوۀ محافظه‌سی ایله مسلمانلر ایچ قلعه‌یه چکیلدیلر . ژوسلن یاننده جبخانه‌نك و آلات حربیه‌نك فقدانندن دولایی ایچ قلعه‌یی زورلامغه موفق اولامادی . محصورین درحال موصله سیف‌الدینه بریی کوندره‌رك وضعیتدن خبردار ایتدیلر . ساعی یولده عزالدین ابوبکر الدبیسی‌یه راست کلدی . بو ، جزیره داخلنده بعض اراضی‌یه تصرف ایتمکه کیدییوردی . درحال معیتنده‌کی عساکر ایله ادسه یولنی طوتدی . ساعی‌یه یولنه دوام ایتمسی امرینی ویردی . فقط سیف الدیندن امداد ایستمك اوزره کوستریلن بو اعتنالره لزوم قالمادی . نورالدین حلبده ادسه‌نك سقوطی خبر آلنجه درحال عسکریله حرکت ایده‌رك شهری محاصره ایتمشدی . مدافعه ایده‌بیله‌جك برحالده اولمایان فرانقلر یکانه چاره‌یه توسل ایتدیلر . یعنی دشمن آراسندن یول آچوب شهردن چیقمغه تشبث ایله‌دیلر . شهری تسلیمه دلالت ایتمش اولان اهالی کندیلرینی تحت امنیتده کورمدکلری جهتله فرانقلره رفاقت ایتمکه قرار ویردیلر . هپسی بردن حرکت ایتدیلر . نورالدینك اردوسی بونلری قاپیده بکلیوردی . تورك قوۀمحافظه‌سی ایچ قلعه‌دن چیقدی . فرانقلره آرقه‌دن هجوم ایتدی . فرانقلر بیك زحمتله اووایه واصل اولدیلر . اختیارلر ، خسته‌لر ، قادینلر ، چوجوقلر بارکیرلرك آیاقلری آلتنده قالدیلر . فرانقلرله

براز کیدن اهالینك همان کافه‌سی ائتلاف اولوندی . نورالدین
ادەسەنی ضبط ایتدی . ژوسلن سمیساطه اورادن تل‌باشره
ابوالمحاسن قاچدی . ایشته بو ادەسەشهری ایله آرتاح ، مامولهٔ Mamoula ،
ابوالفدا بصرفوت Basarfout ، کفرلاثا [١] Kafarlatha کبی
١١٤٧ دها سائر بعض مواقعك ضبطی قلەردو راهبی سن برنارك
تشویق ایتدیکی اهل صلیب سفرینك تشکیلنه باعث اولمشدر .
بویوزدن سوریه‌یه برچوق فرانسز ، آلمان کلدیلر . فرانقلره
التحاق ایتدیلر . شام شهرینی محاصره‌یه کیتدیلر .

حلب جهتنده بو وقایع جریان ایتمکده ایکن سیف‌الدین
ابن الاثیر موصلده بر چوق امرانك بیعتنی قبول ایتمکله مشغول ایدی .
سیوطی صوکره هم سوریه‌یی کزمك هم برادری نورالدین ایله باریشمق
ابوالفدا اوزره سوریه‌یه کلدی . بو ایکی حکمدار بربرلرینه قارشی
دائمی براعتمادسزلق ایچنده یاشایورلردی . دها ذی‌قدرت اولان
نورالدین بویوك قاردشنك ضعفندن استفاده ایله اوندن بعض
یرلری ایستەیور ، سیف‌الدین‌ده ممالکنك اقسام سائره‌سنی
محافظه ایتمك وحریص جاه برادری ایله بوزوشمامق ایچون بوکا
راضی اولیوردی . ایکی قاردش ، معیتلرنده بشریوز سواری
اولدیغی حالده حلب جوارلرنده ملاقات ایتدیلر . نورالدین
برادرینه یك چوق آثار دوستانه کوستردی . آتندن اینەدی .
کلوب اوکنده‌یری اوپدی ، قاردشنی قوجاقلادی . صوکره

[١] ٥٤٢ تاریخ هجریسنده .

حلبه دوندی . بر آز صوكره ، سيف الدينه رفاقت ايچون اردوسيله برلكده حركت ايتدی . اتحادلرندن فرانقلرك خبر-دار اولارق بر تجاوزه جرأت ايده‌مه‌ملری ايچون برمدت براير بولونمه‌لری لازم اولديغنی سويليوردی .

فرانقلر او زمان پك قوتلی ايديلر . فرانسه‌دن يدنجی لويی ايله ايمپراطور قونرادك تحت قوماندا سنده بويوك بر قوهٔ امداديه آلمشلردی . بوتون بو فرانق اردولری برلشه‌رك شام اوكنده طوپلانمشلر ، شهری محاصره ايتمشلردی . فقط سوريه فرانقلرينك مسلمانلرله مناسبتی ، فرانسزلرله آلمانلره قارشی حسدلری بو تشبثك موفقيتله نتيجه‌لنمه‌سنه مانع اولمشدی . بو سببله شام شهری مسلمانلرك النده قالدی . نورالدين ايله سيف الدين بو شهرك امدادينه كلمشلردی . محاصره رفع ايديلدكدن صوكره نورالدين بعلبكه كيتدی . شام نائب حكومتی انزاحوال سياسيه حقنده مذاكراتده بولونمق اوزره كنديسنی اورايه دعوت ايتمشدی . بونلر بعلبكده بولوندقلری صيراده طرابلس قونتندن بر مكتوب آلديلر . بو قونت اونلری حصن العزيمه Arima يی ضبطه كلمكه تشويق ايديوردی . اهل صليب رؤساسيله برلكده سوريه‌يه كلمش اولان سجليا [١] قرالنك اوغلی طرابلس قونتنك الندن بو قلعه‌يی آلمشدی . طرابلسی ده ابن الاثير

[١] عربلر بوسجليا قرالنه الفتش Phatsch ياخود آلفونش ديورلر .

ضبط ایتمك ایستر کبی کورونیوردی . اهل صلیبك بو حرکتی قوتی اوقدر منفعل ایتدی که خرستیانلره قارشی مسلمانلرله برلشدی . نورالدین ایله عنر کیدوب بو قلعه‌یی محاصره ایتدیلر . سیف الدین ده سیف الدین ابوبکر الدبیسی قوماندا سنده بر مقدار قوهٔ امدادیه کوندردی . سجلیا پرنسی بو مسلمانلری پوسکورتدی . فقط نورالدین سورلری ییقه‌رق آز وقت ایچنده قلعه‌یه صاحب اولدی . ایچنده بولونان ارککلری ، قادینلری ، چوجوقلری چوجوقلرله برابر اسیر آلدی . حتی سجلیا پرنسی بیله اسیر دوشدی . صوکره قلعه‌یی کوکندن ییقدیره‌رق سیف الدینه دوغرو چکیلدی .

سنه ١١٤٧ ابن الاثیر زنکینك وفاتیله الندن چیقان یرلری استرداد ایچون بو حکمدارده نورالدین قدر حریص ایدی . ماردین الکاسنده کائن اولان بعض مواقع ایله برابر دارا قلعه‌سنی ضبط ایتدی [١] . بورالری حسام الدین تیمور طاش اله کچیرمشدی . حتی سیف الدین ماردینی بیله محاصره‌یه آلدی . صوکره دیاربکره کیروب وقتیله زنکینك النده بولنان بوتون مواقعی استرداد ایتمك املنده ایدی . ماردین او کنده بولوندیغی صیراده بر قول اردو جوارلری تخریب ایدییوردی . تیمور طاش عرض تسلیمیته و سیف الدینك شرائطنی قبوله مجبور قالدی . قیزینی کندیسنه ویرمکه راضی اولدی . بونك اوزرینه سیف الدین موصل

[١] ٥٤٢ تاریخ هجریسنده .

سنه ١١٤٩
ابوالمحاسن
ابوالفدا
ابن الاثیر
ابوالفرج
ابن شحنه

یولنی طوتدی . فقط ماردین ملکنك کریمه‌سی صوکره موصله واصل اولدیغی زمان سیف الدینی پك خسته، عادتا حالت نزعده بولدی. فی الحقیقه سیف الدین درحال وفات ایتدی [١] . قرق یاشنده ایدی. اوچ سنه بر آی یکرمی کون حکومت سورمشدی. موصلده بنا ایتدیرمش اولدیغی محتشم مدرسه داخلنده دفن ایدیلدی . سیف الدین حلیم ، عاقل ، عالیجناب بر حکمدار ایدی. عسکرینه پك اعتنا کوستریردی. موصلده‌کی مدرسه‌سنه بر چوق املاك براقدی . شافعی و حنفی علماسنه پك چوق تخصیصات باغلادی . آتده بولوندیغی زمان الك ابتدا اوکنده بایراق طاشیتان اودر . عسکرلرینك قیلیج و کورز اولمادن آته بینمه‌لرینه‌ده مساعده ایتمه‌مشدر . صوکره بو امری جوار حکمدارلرك کافه‌سی‌ده تطبیق ایتدیلر . سیف الدین کوچوك یاشده بر چوجوق براقیوردی . نورالدین بوکا باقدی . صوکره سیف الدینك برادری قطب الدین مودودك قیزیله اولندیردی . فقط بو کنج شهزاده ذریت براقمه‌دن وفات ایتمشدر .

سیف الدینك وفاتندن صوکره وزیر اعظم جمال الدین ، قوماندان زین الدین و بوتون اردو قطب الدین مودوده بیعت ایتدیلر . قطب الدین مودود موصل ملکی اولدی .. تیمور طاشك قیزیله اولندی . تخته چیقار چیقماز

[١] ٥٤٤ سنه‌سی جماذی الآخر نهایتنده . ابوالمحاسنه کوره ٤٥ یاشنده ایدی .

سنه ١١٤٩

جمال الدینك وزین الدینك نفوذینی قیصقانان بعض امرا قطب الدین ایله نورالدین آراسنه نفاق صوقمق ایسته دیلر . بو امرا آراسنده سنجاز دیزداری یاخود والیسی ، شمس الدینك پدری المقدم ده داخلدی . نورالدینه قارشی بو شهری اونك حسابنه ضبط ایتمك تعهدینه کیریشدی . ممالکنی توسیع فرصتنی هیچ قاچیرمایان نورالدین حلبدن درحال یتمش کشی ایله یوله چیقدی . بونلرك آراسنده مشهور صلاح الدینك عموجه سی اسدالدین شیرکوه ده داخلدی . نورالدین ماکسین پیشکاهنه کلدی . اوراده والی کندیسنی استقبال ایتدی . صوکره سنجار اوزرینه یورودی . سنجاره واصل اولدیغی زمان یورغونلقدن بر هندك ایچنه چکیلوب بر مدت استراحته مجبور اولدی . دیکلندکدن صوکره ورودینی والی یه اخبار ایتدی . مقدم اوزمان موصلده ایدی . اوغلی شمس الدین نورالدینی قارشیلادی . اوده شهره صاحب اولدی .

کیفا قلعه سی ملکی فخرالدین قرا آرسلان نورالدیندن استمداد ایدرك هیثم Haïtan حصارینی اوکا تسلیم ایتمك تعهدنده بولوندی . نورالدین درحال بورایه کیتدی . برادرینك کندی ممالکنه قارشی بو تجاوزاتندن خبردار اولان قطب الدین اردولرینی طوپلادی . یاننده جمال الدین و زین الدین اولدیغی حالده سنجاره دوغرو یورودی . تل یعفره واصل اولدقلری زمان کندیسنه عائد اولمایان ممالکه تجاوز ایتدیکندن دولایی

نورالدینه مؤاخذاتده بولونديلر . نورالدين پدرينك ممالكنی اداره خصوصنده كنديسنك برادرینه نسبتله دها صاحب لياقت و قدرت اولديغی يولنده جواب ويرديكی كبی كرك موصل امراسنك دعوتی ، كرك كنديسی قبول ايتمزسه باشقه‌لرينه مراجعت ايتمه‌لری قورقوسی حسبيله حقيقةً بو ايشه تشبث ايتمش اولديغنی‌ده علاوه ايلدی . وزير اعظم جمال الدين بو محاربه‌ده تجربهٔ طالع ايتمه‌مك ايچون برادريله اوزلاشمه‌سنی قطب الدينه توصيه ايتدی . بويله برمحاربه‌نك نتيجه‌سی قطب الدين ايچون وخيم اولاجقدی . چونكه غالب كليرسه سلطان ايله خليفه‌نك حدتنی جلب ايده‌جكدی . مغلوب اولورسه فرانقلرك هجومنه معروض قاله‌جقدی . جمال الدين كلوب نورالدينی بولدی . اوكا سنجار شهرينه حمص شهرينی تكليف ايتدی . نورالدين بو تكليفی قبول ايتديكی جهتله صلح منعقد اولدی . نورالدين حلبه دوندی . سنجاردن آلمش اولديغی ذی‌قيمت اشيايی آلتی‌يوز دوه و برچوق قاطيره يوكله‌ته‌رك برلكده كوتوردی .

سوريه‌ده فرانقلرك قدرت و سطوتی حس اولونه‌جق درجه‌ده آزاليوردی . غربدن كلمش اولان متعدد اردولر آتابكلرك ايمپراطورلغنی ييقه‌بيله‌جك برحالده ايديلر . فقط فرانقلرك آراسنده‌كی نفاق ايشلرينك دوزلمه‌سنه مانع اوليوردی . آتابكلر بربرلريله حال حربده بولونمقله برابر نورالدين جسارتی سايه‌سنده هروقت فرانقلرك هجومنی طردايده‌بيله‌جك بروضعيتده

سنه ١١٤٩

قالدی. یغری Yagra ده فرانقلری مغلوب ایتمشدی [١] . شام
شهرینی محاصره ایچون فرانقلر اوراده طوپلانمشلردی . شام
محاصره‌سنی رفع ایتدکلرینی ، فرانسه قرالی ایله ایمپراطورك
چکیلدکلرینی ، آنطاکیه اراضیسنك عسکرسز بولوندیغنی خبر
آلنجه انب — نه‌پا Népa قلعه‌سنی محاصره ایتمشدی. آنطاکیه
پرنسی رەمون بوتون اردوسنك تحشد ایتمه‌سنی بکله‌مکسزین
بو حصارك امدادینه قوشمشدی . نورالدین ، رەمونك بوقدر
آز عسکرله کلمش اولاجغنه احتمال ویرمدیکی ایچون محاصره‌یی
قالدیرمش ، دها امین بریره چکیلمش ایدی. فرانقلرك حقیقی
وضعیتلرینی آکلاینجه بورادن چیقدی . آنطاکیه پرنسنك
اوزرینه یورودی . رەمون قوتلرینه پك کووه‌نه‌رك عسکرینه
صف حرب ترتیب ایتدیردی . فقط فرانقلر چارچابق پریشان
ایدیلدیلر . متعدد یرندن یاره‌لر آلان رەمون میدان حربده
مقتول دوشدی [٢]. نورالدینك امریله باشی کسیله‌رك بغداده
کوندریلدی . نورالدینك بو مظفریتی فرانقلر آراسنده بویوك
بریأس و کدره سببیت ویرمشدی. صوکره نورالدین آنطاکیه
اراضیسنك هرطرفنه مفرزه‌لر یوللادی. آنطاکیه ایله ده کیز
آراسنده غایت یوکسك برداغ اوزرنده کائن اولان سن سیمه‌ئون
مناسترینه قدر ایلریله‌دی . ساحله ایندی . بوتون اردوسنك

ابوالفدا
ابن الاثیر
کیلیوم دوتیر
ابوالفرج
ابن شحنه

---

[١] ٥٤٣ هجری و ١١٤٨ میلادی تاریخنده .

[٢] ١١٤٨ سنه‌سی حزیرانك ٢٧ سنده مقتول اولمشدر .

کوزی اوکنده علامت ظفر اولمق اوزره ده کیزده بیقاندی . اورادن کله‌رك آنطا کیه‌دن تقریباً اون میل مسافه‌ده حارم [١] Harem قلعه‌سنه صالدیردی ؛ ضبط ایتدی ؛ ایچنده مهم بر قوه محافظه براقدی .

رەمونك قاریسی قونستانس ایکی کنج ارکك وایکی قیز چوجوق ایله دول قالمشدی . آنطا کیه پرنسلکنی یالکز باشنه اداره ایدیوردی . عسکر طوپلامق و نورالدینه قارشی کوندرمك ایچون پطریق أمه‌ریق اوکا نصیحتلریله و پاره‌سیله یاردیم ایدیوردی . دیکر طرفدن قدس قرالی اوچنجی بودوان بو مملکتك امدادینه قوشدی . حرم پیشکاهنه کله‌رك قلعه‌یی محاصره ایتدیسه‌ده ایچریده هر درلو ارزاق بولوندیغی ایچون بر قاچ کون صوکره اورادن آیرلمغه مجبور اولدی ؛ آنطا کیه‌یه چکیلدی . نورالدین هرطرفی تخریبده دوام ایتدی . حمادن تقریباً بر کونلك مسافه‌ده و بر تپه اوزرنده کائن اولان فامیه قلعه‌سنی محاصره [٢] ایله تسلیم آلدی [٣]. بوراسی فرانقلرك او جوارده مالك اولدقلری اك مستحکم بر موقع ایدی. اورادن حرکتله بوتون حما الکاسنی تخریب ایدیورلردی . فرانقلر محاصره‌یی رفع ایتدیرمك ایچون طوپلانیورلردی .. ابوالفدا ابن الاثیر ابوالمحاسن ١١٥٠ .

---

[١] بزم مورخلرمز بوکا هارانق Harenc دیورلر. بو وقعه ٥٤٤ تاریخ هجریسنده جریان ایتدی .

[٢] ٥٤٥ تاریخ هجریسنده .

[٣] ابوالمحاسن بو وقعه‌نك ٥٤٤ تاریخنده جریان ایتدیکنی یازیور.

فقط نورالدينك قلعه‌يی ضبط ايتديكنی دويونجه كری دونديلر . شامی اله كچيرمك املنده بولونان نورالدين بوشهر پيشكاهنه كيتدی [۱] . شهرك ملكی بولونان مجيرالدين عرض انقياد ايده‌رك وخطبه‌لرده خليفه‌نك وسلطانك اسملرندن صوكره نورالدينك اسمنی اوقوتمغی، سكه‌لره ضرب ايتديرمكی تعهد ايله‌يه‌رك شامی قورتاردی . بو اثر انقيادن ممنون اولان نورالدين چكيلدی . كيدوب اعزاز قلعه‌سنی ضبط ايتدی .

سنه ۱۱۵۱ فقط ايرته‌سی سنه ينه شام اوكنه كلدی . اورادن محاربه‌يی اده‌سه قونتلغنه نقل ايتدی [۲] . بو شهرك ضبطندن صوكره ژوسلن لوژون تل باشر قلعه‌سنده اقامت ايديوردی . قونيه سلطانی مسعوداونی بوراده محاصره ايتمشدی . ژوسلن نورالدينی مغلوب ايتدی . آلديغی بر چوق اسرا آراسنده نورالدينك سلاحلريله برلكده سلاحداری ده‌داخلدی . بونی سلطان مسعوده

كيليوم دوتير كوندردی . ايشته قيزكزله أوله‌نن [۳] آدمك سلحداری ؛

ابوالفدا احتمالكه ايلريده سزك باشكزه بوندن دها بويوك بر فلاكت

ابن الاثير كله‌جكدر ؛ ديديرتدی . نورالدين بو مغلوبيتك انتقامنی آلمق ايچون تورکمنلری طوپلادی . مسلمانلر ايچون بر مصيبت اولان ژوسلنی طوته‌بيليرلر ياخود اولديره‌بيليرلرسه اونلره بويوك

[۱] ۵٤۵ سنه‌سی محرمنده .

[۲] ٥٤٦ تاريخ هجريسنده .

[۳] نورالدين ، قونيه سلطانی مسعودك بر قيزيله أولنمشدی .

مكافاتلر ویره‌جکنی وعد ایتدی. تورکمنلر آنطاکیه یولنده بو قوته راست کلدیلر . اردونك قسم متباقیسندن آیریلمش اولدیغی ایچون همان اونی دوردیردیلر . فقط ژوسلن کندیلرینه مهم بر پاره ویرنجه براقدیلر . بر تورکمن حلبه قوشدی . اوراده والی بولونان ابوبکر بن داعیه‌یه بو خیانتی خبر ویردی . نورالدین او زمان حمصده ایدی . ابوبکر علی العجله عسکر سوق ایتدی . بونلر تورکمنلرله ژوسلنی صاردیلر . ژوسلن حلبه‌سوق اولوندی. اوراده ابتدا زنجیره اورولدی . صوکره قتل ایدیلدی . بو قوتنك ، نورالدین طرفندن أولدیریلن آنطاکیه پرنسی ایله عداوتی ، آنطاکیه پرنسلکنی استیلا ایچون بسله‌دیکی امل خاطرهسنه لکه کتیرمشدر . مسلمانلر کندیسندن نه قدر قورقمشلرسه خرستیانلرده او قدر نفرت ایتمشلردر . خرستیانلر ژوسلنك اوغرادیغی فلاکتدن ممنون اولدیلر . چونکه اوندن نفرت ایدیورلردی . مسلمانلرده اونك طوتولماسنی الك بویوك بر وقعهٔ مسعوده کبی تلقی ایتدیلر. چونکه کندیسندن قورقیورلردی .

ژوسلنك دول زوجه‌سی تل باشرده قالمشدی . بو مملکتك تماميله مسلمانلر النه دوشمه‌سندن قورقان قدس قرالی اردو ایله آنطاکیه‌یه کیتدی . قونیه سلطانی او تاریخده بورالرینی تخریب ایدیوردی. نورالدینك اردوسی‌ده هر طرفه‌یاییلمشدی. استانبول ایمپراطوری ، مسلمانلرك موفقیاتندن خبردار اولونجه

قونتس ادەسەیە مالك اولدیغی بوتون شهرلری كندیسنه تسلیم ایتمك شرطیله غایت مهم و بالغ تكلیف ایتدی. بو یرلردە یالكز طوتونمغی دكل بوتون ضبط ایتمش اولدقلری یرلری دە توركلردن كری آلمغی امید ایدییوردی. فرانق پرنسلرندن برچوغی ایمپراطورك تكلیفاتنی قبول رأینده دكلدیلر. فقط قدس قرالی اوچنجی بودوان بو مملكتدن توركلری طرد ایتمەنك مشكل اولدیغنی، اورالرك مدافعەسنی كندیسی درعهده ایدەمیەجكنی كورەرك بورالرینی روملرە ویرمكه راضی اولدی. مع مافیه اونلرك اوزون مدت محافظه ایدەمیەجكلرینه قناعت قویەسی واردی. بو فلاكتك فرانقلرە كلمكدن ایسه روملرە كلمەسنی ترجیح ایدییوردی. بناءً علیه ایمپراطورك قوماندانلرینی طرابلس قونتی و آنطاكیه اكابری ایله برلكده بالذات تل باشرە كوتوردی. قونتس چوجوقلری، فرانقلر و شهری ترك ایتمك ایستەین ارمنیلرله برابر كری كتیردی. روملر تل باشرە [١]، عینتابه، راوندانه، تل خالده، بارەیه، سمیساطه وسائر یرلرە وضع ید ایتدیلر.

سنه ١١٥٢ چوق كچمەدن نورالدین فرانقلرك بورادە مقاومتدن امیدی كسەرك مملكتی روملرە ویردكلرینی، قدس قرالنك ادەسه قطعەسندن چكیلن بر سورو خلق ایله برابر كیتمكدە اولدیغنی خبر آلدی. بونلری اسیر ایتمكه عزم ایلەیەرك قارشی یورودی. تل باشردن بش آلتی میل مسافەدە

[١] بزم مورخلرمز بورالرە توربا شر وهامتاب دییورلر.

دلوك [١] Doulouk قربنده كنديلرينه راست كلدى . فرانقلر صف حرب اوزره ديزيلديلر . چوق اوزاق اولمايان عينتاب قلعه‌سنه يتيشمك ايچون بوتون غيرتلريني صرف ايتديلر . الك ابتدا اونلر عينتابه واصل اولديلر وكيجه‌يي ديكلنديلر . ايرته‌سى كون قدس قرالى يوله دوام ايتدى . بوتون بو اردو جزئى مقدارده عسكردن تركب ايدييوردى . متباقيسى اختيارلردن ، قادينلردن ، چوجوقلردن عبارتدى . توركلرك آراسنده قطع مسافه ايديلدى . توركلرك آتدقلرى اوقلر اشيالرك اوستنه صاپلانوب دوريبوردى . فرانقلر نورالدينك عسا كرينك يه‌جك آرامق اوزره اوزاقلاشمه‌لرندن استفاده ايده‌رك ماريز Marriz اورماننه وارديلر . اورادن آنطاكيه الكاسنه كيرديلر . آرتق تحت امنيتده ايديلر . روملر ، كنديلرينه ترك ايديلمش اولان اده‌سه قونتلغى حصارلرينك كافه‌سنى اوزون مدت محافظه ايده‌مديلر . ابن الاثير ابو الفدا ابو الفرج ابن شحنه ابو المحاسن
برسنه‌يه قالمه‌دن نورالدين تل باشرى ، عينتابى ، دلوكى ، اعزازى ، تل خالدى ، قورسى Courous ، راوندانى ، برج الرصاصى ، باره قلعه‌سنى ، كفر سودى ، كفرلاثا Khafarlatha يى ، مرعشى ، نهرالجوزى ، حصن البادا ، حصن بصر فوتى ودها سائر مواقعى اللرندن آلدى .

شام نائب حكومتى ونورالدينك قاين پدرى انزك برمدت

---

[١] بزم مورخلرمز بورايه تولوپا Tulupa ديورلر .

سنه ١١٥٤

اول وقوع وفاتی سوریه‌ده مهم بر تبدلات حصوله کتیرمشدی . شام ملکی مجیرالدین ابق گه‌وشك وغیرتسز بر حکمدار ایدی . فرانقلردن پك قورقاردی . حتی اونلره قارشی او قدر متمایل داورانیوردی که بوتون خرستیان اسراسنی اعاده ایدییوردی . نورالدین فرانقلرك ار کچ شامی اله کچیرمه‌لرندن قورقه‌رق شهر اهالیسیله مخابراته کیریشدی[١] . بعضیلرینی کندینه جلب ایتدی . فرانقلرك عسقلان محاصره‌سی ایله مشغول اولمالرندن ، بناءً علیه شام ملکنه امداد ایچون قوت سوق ایده‌مه‌ملرندن بالاستفاده اردوسیله بورایه یاقلاشدی . شهرك قاپیسنی نورالدینه آچدیلر . نورالدین شامه صاحب اولدی . صوکره ایچ قلعه‌یه چکیلمش اولان مجیرالدینی محاصره ایتدی . شامه مقابل حمصی ویرمکی بو حکمداره تکلیف ایتدی . مجیرالدین بوتکلیفی قبول ایتدیکی جهتله نورالدین قلعه‌یه کیردی . فقط سوزینی طوتمادی . حمص یرینه بالس شهرینی ویرمك ایسته‌دی . مجیرالدین بو مبادله‌یی رد ایتدی . بغداده چکیلدی . وفاتنه قدر نورالدینك حرکتندن غیر ممنون برحالده اوراده قالدی .

بنیامن دوتود

شام حکومتنك پایتختی اولان شام شهری سوریه‌نك اك بیوك واك کوزل بر شهری ایدی . یوکسك سورلرله محاط ایدی . اطرافنده اون بش میله وارنجه‌یه قدر اولان یرلر

---

[١] ٥٤٩ تاریخ هجریسنده .

لطیف بر باغچه‌لك تشکیل ایدییوردی. نورالدینك شامه‌صاحب اولدیغی تاریخلرده اورایه کیدن بر محرر شام قدر هر درلو میوه‌سی مبذول برشهر بولونمادیغنی سویلیور. شام شهرینك ، اتکنده کائن اولدیغی هرمون Hermon داغندن اینن آمنه Amna و فرفر Pharphar نهرلری بوتون شام الکاسنی اسقا ایدرلر. آمنه نهرینك صولری قناللر واسطه‌سیله‌زنکینلرك أولرینه ، چارشیلره ، میدانلره آقار. فرفر بوتون شهرك اورته‌سندن کچر. شام جامعی شرقلك الك محتشم برجامعیدر. روایت اولوندیغنه کوره بوراده جامدن بر دیوار واردی. سنهٔ شمسیه عددنجه بودیواره نجره آچلمشدی. بوصورتله سنه‌نك مختلف زمانلری کوستریلیردی. بونلرك برتأثیر سحر آمیز ایله یاپلدیغی ظن اولونیوردی. فقط شرقده بویله‌بلور بنالره تصادف ایتمك نادر دکلدر. وقتیله سمرقند عمله‌لری چینلیلره بوغریب طرز معماری‌یی اوکرتمشلردی. اوتاریخدن صوکره چینده یوز کشی استعاب ایده‌بیله‌جك بویوك بلور صالونلر انشا ایتمشلردر.

کیلیوم دوتیر

نورالدین دها بوقدر مهم برفتوحاته نائل اولمامشدی. شامك ضبطی بوتون حکومته کندیسنی صاحب قیلدی ، فرانقلر مصرلیلره عائد بولونان عسقلان قلعه‌سی اوکنده بولوندقلری صیراده نورالدین کیدوب بانیاس قلعه‌سنی محاصره ایتدی. فرانقلرك عسقلانی ترك ایله بوشهرك امدادینه

کله‌جکلرینی امید ایدییوردی . فقط محاصره‌یی قالدیرمغه مجبور اولدی . فرانقلر عسقلان محاصره‌سنه دوام ایده‌رك بوشهری ضبط ایتدیلر [١] .

سنه ١١٥٦ فرانقلر اوزمان سوریه‌ده‌کی بوتون مسلمان حکمدارلرینك اردولرینی کندی علیهلرینه جلب ایده‌جك صورتده حرکت ایتدیلر. عقد ایتدکلری معاهده‌لره صادقانه رعایت ایتمیورلردی. بانیاس جوارنده صوك درجه‌ده چوق برطاقم عربلر وتورکمنلر واردی که اوزمانلر ایچنده طاغیلمش بر حالده ، چادیرلر آلتنده یاشایورلردی . اوچنجی بودواندن بوبابده مساعده استحصال ایتمشلردی . اوچنجی بودوان بونلرله حال صلحده یاشایه‌جغنه دائر کمال مراسمله یمین ایتمشدی . فقط حس ایتدیکی پاره احتیاجی ، اطرافندن ویریلن فنا نصیحتلر اونی کمال سکون ایله یاشایان بو تورکمنلره کیدوب هجوم ایتمکه‌سوق ایله‌دی . بونلری هزیمته‌اوغراتمقده‌زحمت‌چکمدی . غایت عظیم غنائم آلدی . بانیاس اوزمان قراللغك باش قوماندانی اونفروا دوتورونه عائد ایدی . بوموقعك اطرافده‌کی دشمنلره وبالخاصه نورالدینك النه دوشمه‌مه‌سی ایچون دائمی صورتده صرفه مجبور اولدیغی پاره‌لر ، مصارف حربیه‌یه اشتراك ایتمه‌لری شرطیله برقسمنی اوپیتال شوالیه‌لرینه ترکه کندیسنی مجبور ایدیوردی . بونك ایچون شوالیه‌لر پك‌چوق

---

[١] ١١٥٤ سنه‌سی آغستوسنك ١٢ سنده .

ارزاق طوپلادیلر . مقصدلری بونلری شهره ادخال ایتمکدی.
فقط نورالدین خبردار اولونجه بولوازم قولنی ضبط ایتدی .
شوواليه‌لر دائما بدایتدن اعتباراً کندیلرینه بوقدر بهالی‌یه مال
اولان بوشهری محافظه ایتمك ایستەمدیلر . نورالدین درحال
بانیاسی محاصره ایتدی . همان ضبط ایتمك اوزره ایدی . فقط
براردو ایله یتیشن قدس قرالنك وجودی شهرك برقسمنی
آتشه‌ویردکدن صوکره چکیلمکه اونی مجبور ایتدی. اوچنجی
بودوان بوتون استحکاماتی تعمیر ایتدیردی . عسکرینی کری
کوندردی . برمقدار سواری ایله طبریه یولنی طوتدی .
نورالدین همان نهرالشریعه‌یی کچدی . فرانقلرك کچه‌جکلری بر
نقطه‌ده پوصو قوردی . بونلری غفلةً باصدی. فراره مجبور ایتدی[١].
قرال بیله کندیسنی قورتارمق ایچون بیك زحمت چکدی .
نورالدین برچوق اسیر آلدی . تکرار بانیاس اوکنه کیتدی.
طوپلادیغی عظیم اردولره قارشی فرانقلرك شهره امداد کوندره‌میه‌
جکلرینی ظن ایدییوردی . فقط امیدی بوشه چیقدی. قرال
بودوان ، آنطاکیه پرنسی ره‌نودو شاتیلون ، طرابلس قونتی
امداده یتیشدیلر . قلعه همان خراب برحاله کلمش اولمقله برابر
نورالدینی چکیلمکه مجبور ایتدیلر .

نورالدین صوکره اردوسنی آنطاکیه پرنسلکی داخلنده ابن الاثیر

[١] بودوانك ١٤ نجی سنهٔ حکومتنده .

وحلبك غربنده كائن اولان حارم [١] قلعه‌سنه سوق ايتدی. فرانقلر ابتدا بورايه امداده كيتمك اوزره طوپلانديلر. فقط والی، نورالدينه مقاوت ايده‌بيله‌جك درجه‌ده قوتلی اولديغنی بيلديركی جهتله كری دونديلر. مع‌مافيه نورالدين ايله صلح عقدايتمكدن وحارمی محافظه ايچون بعض يرلری اوكاويرمكدن كری قالماديلر. ايرته‌سی‌سنه [٢] بوتون سوريه برطاقم شدتلی

سنه ١١٥٧ ابوالفدا ابن‌الاثير ابوالمحاسن

حركات ارضيه‌دن پك‌ضررديده‌اولدی. حماه، حمص، شيزر ياخود قيساريه شهرلری، حصن‌الاكراد، طرابلس، آنطاكيه‌خراب اولديلر، اهاليلرينك قسم اعظمی انقاض آلتنده ازيلديلر. أولنلرك كثرتنی كوسترمك‌اوزره حكايه ايتدكلرينه كوره حماده برمكتب خواجه‌سی زلزله‌دن برآز اول ديشاری چيقمشدی. عودتنده بوتون چوجوقلری انقاض آلتنده ازيلمش بولدی. فقط شهر اهاليسندن‌ده چوجوغنك نه‌اولديغنی كلوب صوراجق كيمسه قالمامشدی. فی‌الحقيقه حمانك اون بش بيك سكنه‌سندن يالكز يتمش كشی قورتولمشدی. حمادن ياريم كونلك مسافه‌ده

بنيامن دوتود

بوكسك برقاياا‌وزرنده‌كائن‌اولوب‌داغده آچلمش كوچوك‌بريولدن چيقديلر. شيزر قلعه‌سی خراب اولدی. ١٠٨١ تاريخنده‌بوراسنی روملردن ضبط ايتمش اولان بوتون منقدی عائله‌سی أزيلدی. نورالدينك امراسندن بعضيلری بونی درحال ضبط ايتديلر.

ابوالفدا ابن‌الاثير ابن شحنه

[١] ٥٥١ تاريخ هجريسنده.

[٢] ٥٥٢ سنه‌سی دجبنده.

نورالدين قلعه‌يي تكرار ياپديردي . عيني تاريخده بعلبكي‌ده اله كچيردي.

سنه ١١٥٨ ابن الاثير

موصـل ملكي ونورالدينك برادري قطب‌الدين كندي حكومتي داخلنده بويله پارلاق بررول ايفا ايتميوردي . مورخلر اونك دور حكومتي حقنده بزه پك آز معلومات ويرييورلر . جزيرة ابن عمر واليسي اولان عزالدين ابوبكر الدبيسي نامنده‌كي قوماندانی وفات ايتمشـدي [١] . قطب‌الدين بورايه كيرمك ايسته‌دي . فقط اغلبك طرفندن اشـغال ايديلمش اولديغني كوردي . شهري محاصره‌يه مجبور اولدي . اغلبك برقاچ حصار مقابلنده بوراسني قطب‌الدينه تسليم ايتدي .

١١٥٩ ابوالفدا كيليوم دوتير

بو صيراده تيه‌ري قونت دوفلاندر سـوريه‌يه مواصلت ايتمشدي . بوتون فرانقلر بويكي قوهٔ امداديه ايله برلشه‌رك مهم برسفره چيقمغه حاضرلانيورلردي . كيدوب سروج قلعه‌سني محاصره ايتديلر . فقط محاصره‌يي رفعه و آنطاكيه الكاسـنه رجعته مجبور اولديلر . بورايه كلير كلمز نورالدينك تهلكه‌لي صورتده خسته‌لانديغي خبرني آلديلر [٢] . بو خبري كتيرنلر اوزمان انب Nepa ده بولونان نورالدينك بوتون اردوسـنك قاريشـقلق ايچنده قالديغني ، بو حكمداردن آرتق قورقولري قالمايان عسكرلرك هر درلو تجاوزاته قالقدقلريني‌ده سويله‌ديلر .

---

[١] ٥٥٢ سنه‌سي ذي‌الحجه‌سنده .

[٢] ٥٥٤ تاريخ هجريسنده .

حكمدارلری وفات ایتدیکی زمان عسکرلرك بوصورتله حرکت ایتمه‌لری بو قوملرك عادتلری ایجابندن ایدی . نورالدین برتخت‌روان ایچنده حلبه کیتدی . فرانقلر بوفرصتدن استفاده ایتمك ایسته‌یه‌رك ارمنستان قرالی طوروسی اردوسیله آنطاکیه‌یه کلمکه تشویق ایله‌دیلر . طوروس همان قوشدی . هپ بردن قیساریه یاخود شیزر اوزرینه یورودیلر . برچوق آلات حربیه ایله بوراسنی محاصره‌یه آلدیلر . بر محاصره زحمتندن زیاده‌مذاکراته‌دها آلیشیق بولونان اهالیسی شهرك عدم ضبطی ایچون پك غیرت کوستره‌مدیلر . قدس قرالی اوچنجی بودوان بوراسنی قونت دوفلاندره ویرمك فکرنده ایدی . چونکه دشمنلره قارشی مدافعه ایده‌بیله‌جك قوت الك چوق اونده واردی . فقط آنطاکیه پرنسی ره‌نودوشاتیلون کندی الکاسی داخلنده کائن اولدیغی مطالعه‌سیله بوراسنی کندیسی ایچون طلب ایتدی . بواختلاف یوزندن فرانقلر آیریلدیلر . متحد اولسه‌لرایدی نورالدینك خسته‌لغندن چوق استفاده ایده‌بیلیرلردی . حال بوکه ، نه بوندن نه‌ده نورالدینك سراینده یوز کوسترن نفاقدن برشی تأمین ایده‌مدیلر . نورالدینك برادری امیران [١] طرفدارلرینی طوپلایه‌رق بونلرله کلمش ، حلب قلعه‌سنی محاصره ایتمشدی . حمصده بولونان امیر شیرکوه شامی ضبط ایتمك املیله ابوالفدا

---

[١] کیلیوم دوتیر بوکا میرمیران ادیور . نصرالدین لقبنی حائزدی .

اورایه قوشـدی . بونك نجم‌الدین ایوب نامنده بر برادری واردی‌که بو مشهور صلاح‌الدینك پدریدر. نجم‌الدین شیرکوهی بو تصورندن واز کچیردی . نورالدین برحیات ایسـه حلبه اونك یانته عودت ایتمه‌سی ایچـون تکلیفده بولوندی . اکر نورالدینك وفاتی وقوعه کلیرسـه شامی ضبط خصوصـنده کندیسـنه معاونت ایده‌جکـنی وعد ایتدی . شیر کوه حلبه کلدی . وفات ایتمش ظن اولونان نورالدین سرایك برپنجره ـ سندن کوروندی . اغتشاش تسکین ایدیلدی . ملك اوله‌جغی ظنیله اطرافی مقربین کروهی طرفندن احاطه ایدیلمش اولان میران تـکرار نورالدینك تبعه‌سی اولونجه یاپه یالکـز قالدی .

کیلیوم دوتبر آرالرنده‌کی نفاق وشـقاق یوزندن شیزر محاصره‌سـنی قالدیرمغه مجبوریت کورمش اولان فرانقلر خطالرینی تقدیر ایتدیلر . بونی تعمیره قالقشـدیلر . آنطاکیه قربنده حارم قلعه‌سـنی محاصره‌یه کیتدیلر . بو شهرك قوای محافظه‌سی آنطاکیه‌یی پك ازعاج ایدییوردی . بوتون فرانق اردوسی حارم قلعه‌سنی صاردی [١] . نورالدین خسته ایدی . دعوت ایدیلمش اولان شرقك بوتون دوقتورلری حیاتندن قطع امید ایتمشـلردی . فرانقلرك اردوسـنده بولونان قدس قرالی نورالدینك خسـته‌لغندن استفاده املیله محاصره‌یی تشـدید ایتدی . برچـوق ماکنه‌لر قوردیردی . بومنجنیقلر بویوك

[١] میلاد عیسا یورطیلرینه دوغرو .

طاش پارچه‌لری آتیورلردی . سورلرک دیبنه لغملر قویدیردی . ایکی آی غیرتدن صوکره قلعه تسلیم اولدی . آنطاکیه پرنسنه ویریلدی . نورالدینک استرداد ایچون وقوع بولان مساعیسنه رغماً آنطاکیه پرنسی بوراسنی محافظه ایتدی . بونک اوزرینه قرال ایله قونت دوفلاندر قدسه دوندیلر .

نورالدین سفره چیقابیله‌جک حاله کلنجه عسکرلرینی طوپلادی . فرانقلر رؤساسنک هر بری مملکتلرینه چکیلمش بولوندقلری بر صیراده ، طرابلس شهرینی محاصره فکریله فرانقلرک اراضیسنه کیردی . ابتدا حمص الکاسنده بولونان حصن الاکرادی محاصره ایله باشلادی . بوراسی ، خلیل یاخود جبل ابراهیم دنیلن بر داغک سطح مائلنده کائن بر مغاره ایدی . بورایه آنجق غایت دار وتهلکه‌لی بر یولدن چیقه‌رق وارمق قابلدی . یولک اطرافی اوچوروم ایدی . بو مغاره‌نک ایچی غایت راحتدی . مدافعه‌سی ده پك قولایدی . قدس قرالی ایله قونت دوفلاندر علی‌العجله بورایه کیتدیلر . اون کون ایچنده امداد آلمازلرسه حصاری نورالدینه تسلیم ایتمکه قوای محافظه قرار ویرمشلردی . بوندن خبردار اولان قرال کمال سرعتله ایلریله‌یوردی . نورالدین شیرکوهک توصیه‌سی اوزرینه محاصره‌یی رفع ایده‌رك بوتون قوتلریله فرانقلرک اوزرینه یورودی . بونلره ژه‌نه‌سارە Genesareh کولی قربنده راست کلدی . قدس قرالی صف حرب ترتیب

ایتمك اوزره نورالدینه وقت براقمادی . فرانقلر او قدر
ناکهانی صورتده صالدیردیلرکه نورالدینك اردوسی بر آز
غیرت صرف ایتدکدن صوکره داغیلدی [١] . فرانقلر
نورالدینك چادرینه قدر صوقولدیلر . الك آتشلیلرندن بری
بر مقدار عسکرله سوریه‌یه کلمش اولان روم قوماندانی
دوقاس [٢] ایدی . نورالدین چادرك آرقه‌سندن اثوابسز
قاچه بیلمکه آنجق وقت بولدی . بر بارکیر اله کچیردی .
نورالدینه یاردیم ایتمش اولان بر کورد قتل اولوندی. نورالدین
حمصه واردی . اورادن چادیرلر آلدی . شهردن بر و محاربه
میداننده درت پرسنك مسافه‌ده قرارکاه قوردی . نورالدینك
حلبه قدر چکیله‌جکی ظن اولونیوردی . فقط اردوسنك قسم
متباقیسنی براقمق ایسته‌مدی . قاچه بیلنلرك کافه‌سنی اوراده
بکله‌دی . تحت امنیتده اولمادیغی ، فرانقلرك نره‌ده ایسه بورایه
یتیشه‌جکلری سویلندیکی حالده اهمیت ویرمدی . یاننده بیك
کشی اولورسه فرانقلردن هیچ قورقمایه‌جغنی جواباً سویله‌دی.
حلبدن ، شامدن ودها سائر شهرلردن بارکیر ، پاره ، اشیا
آدم ، چادیر کتیرتدی . محاربه‌ده هیسنی غائب ایتمشدی .
فرانقلر حمصه کیتمك فکرنده ایدیلر . فقط نورالدینك

---

[١] بو محاربه بودوانك اون بشنجی سنهٔ حکومتنده تموز آیی ظرفنده وقوعه کلمشدر .

[٢] یاخود قالامان .

اوراده اولدیغی دوبونجه تهلکه‌یه کیرمکه جسارت ایده‌مدیلر. بر متارکه تکلیفنده بولوندیلر. نورالدین بونی قبول ایتمدی. بونك اوزرینه فرانقلر حصن‌الاکراده مهم بر قوهٔ محافظه براقدقدن صوکره چکیلدیلر.

اوتاریخده استانبول ایمپراطوری بویوك بر اردو باشنده آنطاکیه‌یه کلمشدی. رهنودن انتقام آلمق ایسته‌یورلردی. فقط بو پرنس ایله صلح عقد ایتدیکی ایچون فرانقلرله برلکده کیدوب حلبی محاصره ایتمکی مذاکره‌یه کیریشدی. مع مافیه نورالدین‌دن حلبده بولونان بعض اسرایی طلب ایله اکتفا ایتدی بواسرایی آلدی، مملکتنه دوندی. اوراده باشقه غائله‌لر کندیسنك وجودینه لزوم کوستریورلردی. نورالدین معروض بولوندیغی بو بویوك فیرطنه‌دن قورتولونجه عسکرلرینی طوپلادی. قونیه سلطانی ایله محاربه‌یه کیریشدی. مرعش، کیسوم Cressum، بهسنی Behetselin شهرلرینی ضبط ایتدی [١].

قدس قرالی، عسکردن تماميله خالی بولونان شام اراضیسنه کیرمك ایچون نورالدینك غیوبتندن استفاده ایتمك ایسته‌دی. برنجی عربستانك پایتختی اولان بصری شامه قدر هرطرفی آتش وقان ایچنده براقدی. شام والیسی، صلاح‌الدینك بدری نجم‌الدین، قرالك اردولرینه مقاومت ایده‌مدیکی ایچون درت

[١] ابوالمحاسن نورالدینك قونیه‌سلطانی علیهنده‌کی سفری ٥٥٨ تاریخنده وقوعه کلدیکنی یازیور.

بيك آلتون سكه تكليف ايده‌رك اوچ آيلق متارکه طلبنده بولوندی . بودوان بوكا راضی اولدی . فقط متارکه‌يه بيتر بيتمز نورالدين دها قونيه سلطاننه قارشی مشغول اولديغی صيراده شام الكاسنه ينه كيردی ، برچوق غنائم آلدی . صوكره [١] نورالدين حارم قلعه‌سنی استردادده تشبث ايتديسه‌ده محاصره‌يی رفعه مجبور قالدی . آنطاكيه پرنسی ره‌نو اده‌سه قونتلغنده مرعش ايله دلوك [٢] آراسنده دها بختيار اوله‌جغنی ظن ايتدی. بومملكت مدافعه‌سز ايدی. برچوق حيوانات سورلری واردی . اهاليسی هپ سوريه‌لی وارمنی ايديلر . مستحكم مواقعده‌يالكز برمقدار تورك موجودی ايدی. ره‌نو يولده‌راست كلديكی شيلرك كافه‌سنی اله كچيردی. فقط راحتجه مملكتنه عودت ايتديكی صيراده نورالدين طرفندن حلب واليسی بولونان قوماندان ايله قارشيلاشدی. ره‌نو بوتون غنائمی محافظه ايتمك وتوركلرله حربه كيريشمك فكرينه‌دوشدی. بوايكی ايش بردن غيرقابلدی . اونك ايچون مغلوب اولدی ، اسير دوشدی . حلبه سوق اولوندی . بومحاربه كيسوم يله مرعش آراسنده وقوعه كلمشدر[٣]. فرانقلرك بومغلوبيتنی برآز صوكره قرال اوچنجی بودوانك وفاتی تعقيب ايتدی . بوتون قدس قراللغی يأس وكدر ايچنده قالدی. بوحكمدارك فضيلتنی تقدير ايدن نورالدين

سنه ١١٦٢

---

[١] ٥٥٧ تاريخ هجريسنده .
[٢] ٥٥٨ » » .
[٣] اوچنجی بودوانك اون سكزنجی سنهٔ حكومتنده ، ٩ كانون اولده .

بیله دشمننك وفاتندن دولایی متأثر اولدی . بودوانی شرقك الڭ بویوك برحکمداری کبی تلقی ایدییوردی . اوتاریخده یالکز بودوان ایله نورالدین بوتون آسیاده حکومت سورمکه لایق ایکی حکمدار ایدیلر .

سنه ١١٦٣

بودوانك آموری نامنده‌کی خلفی برمحاربه‌یه کیریشدی که هم نورالدین هم فرانقلر هم مصرخلیفه‌لری ایچون پك مؤسف نتایجی ظهور ایتدی. مصر خلیفه‌لری تمامیله منقرض اولدیلر . فرانقلر قدسی غائب ایتدیلر. نورالدین عائله‌سی ده قوت وشوکتنك قسم اعظمندن محروم قالدی . مشهور صلاح الدین مصر تاجنی اله کچیردی . اخشیدیلر منقرض اولدقدن صوکره مصره فاطمی خلیفه‌لری صاحب بولونیودلرری . بونلر فرانقلرله اوزون مدت حرب ایتمشلردی. اوزمان خلیفه العاضدالدین الله

بهاءالدین

ایدی . فقط هیچ حکم ونفوذی یوقدی . وزیرلری کرك کندیسنك کرك سلفلرینك حکم ونفوذلرینی اللرندن آلمشلردی. وزیرلر سلطان نامنی طاقنمغه جسارت کوسترمشلردی. وزیر اردویه قوماندا ایتدیکی ، دولتی اداره ایله‌دیکی صیراده خلیفه قادینلرله سرایده قاپانیر قالیردی . خلیفه‌یه براقیلان یکانه نشانهٔ نفوذ ، وزیر اعظملره توجیه وزارت ایتملرندن عبارتدی . فقط کندیلرنده وزیراعظملری انتخاب حقی یوقدی. بوموقع اونی ضبط ایده‌بیله‌جك قدرته صاحب اولانلره عائدایدی .

خليفه صوکره اونلری مقاملرنده تأیید وتصدیق ایدردی .

ابن الاثیر
ابوالفدا
ابوالفرج
ابن شحنه
بهاءالدین
ابوالمحاسن

ضرغام Dargham [١] طرفندن مقامندن محروم براقیلان وزیر اعظم شاور Schaour [٢] سوریه‌یه کچه‌رك نورالدینك معاونتنی رجا ایتدی . نورالدین نظرینی اسدالدین شیرکوهه [٣] عطف ایله شاوری مصره کوتورمکه ، وزیر اعظملق واردو قوماندانلغی مقامنه تکرار اصعاد ایتمکه اونی مأمور ایله‌دی . شیرکوهك نجم‌الدین ایوب نامنده بربویوك برادری واردی . هر ایکیسی ده عن‌اصل کورد اولان شادی [٤] اوغلی ایدیلر . کورد ملتنك اك مشهور قبیله‌سی اولان راوادیلره منسوب بولونیورلردی . دوئین Douïn شهرنده دوغمشلردی . اورادن عراقه، بغداد والیسی مجاهدالدین بهروزك خدمتنه کچمشلردی . نجم‌الدینك درایتنه وحسن حالنه دقت ایدن بهروز اونی تکریت حصارینه دیزدار یعنی والی تعیین ایتدی . نجم‌الدین ، برادری شیرکوه ایله بر مدت بوراده قالدی . عمادالدین زنکی‌یه تکریت قربنده قراجه طرفندن

---

[١] ابوالشبل لقبنی حائزدی .

[٢] کیلیوم دوتیر بوکا ساوار Sauar ؛ ممبورغ سانار دییور .

[٣] بزم مورخلرمز بوکا سیراقون Syracon دیرلر . شیرکوه داغ آرسلانی دیمکدر .

[٤] بن مروان . بعض مورخلر بومروانك بنی امیه‌دن اولدیغنی سویله‌یورلرسه‌ده دها دوغروسی ، کورد اولماسیدر .

مغلوبیته اوغرادقدن صوکره تبعه‌لر تدارك ایتدی . بویوك خدمتلر کوردی . صوکره بهروز شیرکوهك ارتکاب ایتدیکی بر قتل فعلندن طولایی نجم‌الدینی بورادن چیقاردی . ایکی قارده‌ش عمادالدین زنکینك خدمتنه کچدیلر . زنکی بونلره اراضی تخصیص ، اردوسنده قوماندانلقلر توجیه ایله‌دی . نجم‌الدین بعلبك والیسی تعیین اولوندی . زنکینك وفاتندن صوکره ، شام ملکنك محاصره‌دیه کلمش اولدیغی بو شهری آتابکك اولادلری یدنده آلیقویمق ایچون الندن کلنی یاپدی . سیف‌الدین غازیدن استمداد ایتدی . فقط بو حکمدار تختنده دورمق ایچون اوغراشمغه مجبور اولدیغی جهتله بعلبك مدافعه‌سنی دوشونه‌جك حالی یوقدی . بوندن دولایی بعلبك ضبط ایدیلدی . نجم‌الدین شام ملکندن بعض اراضی‌یه نائل اولدی . بو حکمدارك خدمتنه کیردی ، اك باشلی امراسندن بری اولدی . شیرکوه ایسه بالعکس نورالدین طرفنه کچدی. اونك دوستلغنی قازانمق یولنی بولدی . حمص ، رها شهرلرینی اوندن استحصال ایتدی . اردولرینه قوماندانلق یاپدی . نورالدین شامی ضبط ایتمك تصورینه قالقدیغی زمان نجم‌الدین بونی تسهیل ایتدی . مکافاةً بر طاقم اراضیدن ماعدا حکمدارك حضورنده هیچ مساعده ایسته‌مکسزین اوتورمق حقنه‌ده نائل اولدی . ایکی قارداش نورالدینك سراینده بویوك بر اعتباره نائل اولدیلر . اك یوکسك مناصبه قدر چیقدیلر ، مصره اردو سوق ایتمك

موضوع بحث اولدیغی زمان بو مهم وظیفه‌یه شیرکوه مأمور ایدیلدی .

ضرغام مصرده بر چوق امرانی قتل ایتدیرمشدی . غیر ممنونلرك مقداری کوندن کونه آرتیورودی . فرانقلر بو الکایه کیرمك وضبط ایتمك ایچون مناسب بر فرصت قوللایورلردی ، قرال آموری حکومتنك ایلك سنه‌سندن اعتباراً مصرلیلرك قرال بودوانه تأدیه‌یی تعهد ایتدکلری فقط شیمدی تأدیه‌دن استنکاف کوستردکلری ویرکویی تأدیه ایتدیرمك ایچون اردولرینی طوپلامشدی . آموری ایله حربه طوتوشه‌رق مغلوبیته دوچار اولان ضرغام بلبیس Bilbeis یاخود پەلوس Pèluse شهرینه چکیلمشدی . فرانقلرك دها ایلریله‌مکه قالقملری قورقوسیله ، نیل صولرینی طوتان سدلری ییقدیرمشدی . قدس قرالی بو مظفریتدن صوکره مملکتنه دونمش ، ضرغام‌ده مصره حاکم مطلق اوله‌رق قالمشدی .

ایشته شاور نورالدینك یاننه بو تاریخده چکیلمش ، شیرکوه‌ده کندیسنی مقامنه اعاده ایتمك وظیفه‌سیله مکلف اولمشدی . شاور نورالدینه مصر وارداتنك ثلثنی ویرمکی تعهد ایدیورودی . بو حربه کیریشمکده نورالدینك باشقه بر مقصدی‌ده واردی . اوده ایلریده مصری اله کچیرمك اوزره مصرك قوتی حقنده اساسلی بر معلومات آلمقدی . شیرکوه یاننده یکنی صلاح‌الدین اولدیغی حالده بر اردو ایله مصره

سنه ١١٦٤

متوجهاً یوله چیقدی [١]. نورالدین حدوده قدراوکا رفاقت ایتدی . بو ، قوماندانه رفاقت ایتمك آرزوسندن ایلری کلدیکی قدر فرانقلره کندیلرینه قارشی بر تشبثده بولونه‌جغی ظنی ویرمك فکرینه مبنی ایدی . فی الحقیقه فرانقلر مملکتلرینی مدافعه چاره‌سنی دوشونمکه باشلادیلر . شیرکوهك مصره کیرمه‌سنه ممانعت ایتمدیلر . شیرکوه بلا عارضه مصره واصل اولدی . شیرکوه اولدقجه یاشلی ایدی . بوی قیصه ، غایت شیشمان اولمقله برابر بوتون مشاق سفره پك زیاده تحمل ایدردی . ضرغام اونك ایلریله‌دیکنی خبر آلنجه فرانقلره مراجعت ایتمش ، یاردیم ایده‌جك اولورلرسه اولجه تأدیه ایتدیکی ویرکونك ایکی مثلنی ویره‌جکنی تعهد ایله‌مشدی . فقط بو معاهده عقد ایدیلمه‌دن اول ضرغام شیرکوه طرفندن مغلوب ایدیلدی . مقتول دوشدی . شاور مصره کیردی . اسکی مقامنه تکرار نائل اولدی .

شاور کندیسنه معاونته کلنلرك مقصدلری نه اولدیغنی آکلامقده کچیکمه‌دیکی ایچون بونلری ممکن اولدیغی قدر سرعتله مصردن اوزاقلاشدیرمق چاره‌لرینی آرامغه‌باشلادی . نورالدینه یاپدیغی وعدلرك کافه‌سنی ایفادن امتناع کوستردی . حتی قاهره خارجنده اردو قورمش اولان شیرکوهه سوریه عودت ایتمسی ایچون امر ویردی . شیرکوه بر قاچ کره اونی

---

[١] ٥٥٩ سنه‌سی جماذی‌الاولنده .

سوزینی طوتمغه دعوت ایتدی. سوزلرینك دیكلنمه‌دیكنی كورونجه صلاح الدینك توصیه‌سی اوزرینه بر مفرزه یوللایه‌رق كندی نامنه بلبیس یاخود په‌لوس شهرینی ضبط ایله‌دی. بو حركت شاوری اوقدر قورقوتدی كه بوقدر مدهش بر دشمنی طرد ایتمك فكریله، ضرغامك فرانقلرله عقد ایتمش اولدیغی معاهده‌یی تجدیده مسارعت كوستردی. نورالدینك مصره صاحب اولماسی كرك فرانقلر كرك مصرلیلر ایچون عینی درجه‌ده قورقوله‌جق برشی اولدیغنی، چونكه بو صورتله قوتی آرته‌جق اولورسه بوندن سوریه‌یی ضبط ایده‌جك برحاله كله‌جكنی قدس قرالنه آكلاتدی. ایچندن مصری ضبط ایتمكدن باشقه برشی دوشونمه‌ین آموری، شاورك تكلیفاتنی قبول ایله براردو باشنده بوالكایه كچدی. شاورك عسكرلریله كندی عسكرلرینی برلشدیردی. برابر كیده‌رك په‌لوس شهرنده شیركوهی محاصره ایتدیلر. بو قوماندان فرانقلرك ورودینی خبر آلنجه اورایه چكیلمش، اردوسیله برلكده اوراده تحصن ایتمشدی. فرانقلرله مصرلیلر بوموقع پیشكاهنده برقاچ آی قالدیلر [١]. نورالدینك حارم قلعه‌سنی ضبط ایتدیكنی، بانیاس اوزرینه یورومكه حاضرلاندیغنی فرانقلر اوراده دویدیلر. بو ضربه كندیلرینی نومید ایتدی. مملكتلرینی مدافعه ایچون عودت ایتمكدن باشقه برشی

[١] رمضان ابتداسندن ذی‌القعده آینه قدر.

دوشونمدیلر . شیرکوهك بوتون اسرایی تسلیم ایتمه‌سی شرطیله مصردن چیقماسنه مساعده ایده‌جکلرینی اوکا بیلدیردیلر . نورالدینك فتوحات عظیمه‌سندن بی خبر بولونان شیرکوه عقد صلحه رضا کوستردی . مصالحه نامه درحال امضا ایدیلدی . شیرکوه پهلوس شهرندن چیقدی . کمال انتظام ایله یورومکه باشلادی ، عسکرینك تاك آرقه‌سنده قالدی . النده بالطه‌کبی برنوع سلاح واردی . مصرلیلرله فرانقلر شیرکوهك کچیشنی سیر ایدییورلردی . برفرانق شیرکوهك یاننه یاقلاشدی . اونی بویله مسلح کورونجه صوردی . یه هجوم ایده‌جکسکز دییه‌می قورقیورسکز؟ شیرکوه جواباً : بونی یاپارسه‌کز سزه‌یك پهالی‌یه مال اولور . عسکرمدن بردانه‌سی یوقدرکه اولمه‌دن اول سزدن برینی اولدیره‌جك اولماسون ، دیدی. شیرکوه سوریه‌یه دوندی.

نورالدین ، یوقاریده سویله‌دیکمز وجهله ، برمدت اول حمص قرنده اوغرادیغی مغلوبیتك آجیسنی چیقارمق ایسنه‌دیکی ایچون برادری موصل ملکی قطب‌الدین ایله حصن کیفا ملکی فخرالدین قاره آرسلاندن ، ماردین ملکی نجم‌الدین آلبیدن ودها جوارده‌کی بعض حکمدارلردن امداد ایسته‌مشدی . قطب‌الدین براردو ایله زین‌الدین علی‌یی کوندرمش ، نجم‌الدین‌ده عینی صورتله حرکت ایتمش ، فخرالدین عسکریله بالذات کلمش ایدی . هپ بردن آنطاکیه الکاسی داخلنده

حارم قلعه‌سی اوزرینه یورودیلر . نورالدین برچوق آلات حربیه ایله بوقلعه‌یی دوکدی . بوتون فرانقلر امداده قوشمق ایچون طوپلاندیلر . ره‌مونك اوغلی آنطاکیه پرنسی اوچنجی بوئه‌موند ، طرابلس قونتی ره‌مون موژون ، روم ایمپراطوری طرفندن کیلیکیا والیسی قالامان [١] ، شرق مورخلرینك فرانقلرك الك جسوری دییه یاداتدکلری ژوسلن ، هوغ لوسینیان ، ارمنستان قرالی طوروس هپ اردولریله قوشدیلر . بواردو غایت عظیم ایدی . بونلر یاقلاشنجه نورالدین حارم محاصره‌سنی قالدیردی . دشمنلرینه قاچیور ظنی ویرمك ایچون ارتاح Artah یاخود آرته‌سیه‌یه دوغرو چکیلدی . خرستیانلر ، جسارتلرینه قاپیله‌رق نورالدینك صاغ جناحنه هجوم ایتدیلر . بووقت حلب عساکریله فخرالدینك اردوسندن ترکب ایتمشدی . نورالدینك صاغ جناحی ساخته برفرار اثری کوستردی . خرستیان اردوسی بونلری تعقیب ایله مشغول اولدیغی صیراده نورالدینك بیك متباقی قونی اللرنده قیلیجلرله اوزرلرینه صالدیره‌رق پك چوقلرینی قتل ایتدیلر . فرانقلر مأیوسانه بوغوشدیلر . میدان محاربه‌ده اون بیك فرانق مقتول قالدی . اسرانك عددی ایسه دها زیاده ایدی . بوئه‌موند ، ره‌مون ، قالامان ، ژوسلن ، هوغ دولوسینیان

---

[١] شرق مورخلری بوکا دوق یاخود دوقاس دیورلر . کیلیکیا دوقه‌سی ایدی .

اسرا آراسنده ایدیلر . هپسی حلبه کوتورولدیلر . بو بویوك مظفریتدن صوکره نورالدین حارم قلعه‌سی اوکنه کله‌رك ضبط ایتدی [۱] . درحال آنطاکیه اوزرینه یورومه‌سنی توصیه ایدییورلردی . فقط استحکاماتندن دولایی بو قلعه‌نك ضبطنی پك مشکل کبی تلقی ایتدکدن باشقه فرانقلرك صیقیشنجه بوراسنی استانبول ایمپراطوری مانوئل قومنه‌نه تسلیم ایته‌لرندن قورقیوردی . یانده قومشو اوله‌رق ایمپراطور بولونمقدن ایسه بوئه‌موندك بولونماسنی ترجیح ایدییوردی . نورالدینك اردوسی تکمیل جوارلره ، تا لاذقیه وسویدیه‌یه قدر یاییلدی . صوکره نورالدین کری دوندی .

ابن الاثیر نورالدین ، خرستیانلر اوزرنده قازاندیغی فتوحات عظیمه ایله نامنی مسلمانلر آراسنده لایموت بر حاله کتیردیکی صیراده برادری قطب‌الدین ، زنکینك اولادلرینه موصل وحلب حکومتلرینی تأمین ایتمش اولان جمال‌الدین محمد ابن علی الاصفهانینك نصایحیله موصلده راحت راحت حکمران اولیوردی . قطب‌الدین حکومتك اداره‌سنی تماميله جمال‌الدینه براقشدی . فقط بو ناظرك حکم ونفوذینی قیصقانان بعض امرا اونی حکمدارك کوزندن دوشورمکه چالیشدیلر . جمال‌الدین توقیف ایدیله‌رك حبسه آتلدی [۲] . اوراده عمومك

[۱] ۵۵۹ سنه‌سی رمضاننك ۲۱ نده. یلیوم دوتیر بو وقعه‌نك ۱۱۶۵ ده جریان ایتدیکنی سویلیورسه‌ده یاکلشدر .

[۲] حبسه ۵۵۸ تاریخنده قونولدی . ۵۵۹ ده وفات ایتدی .

تأثراتی ایچنده ترك حیات ایتدی . جمال‌الدین ، عصرینك
اك بیوك آدملرندن بری ایدی . ابتدا موصله دفن ایدیلدی .
ایرته‌سی سنه مکه‌یه ، اورادن‌ده مدینه‌یه نقل اولونه‌رق قبر
پیغمبری قربنده بنا ایتدیرمش اولدیغی برمحلده دفن اولوندی .
یولده نعشنه بر چوق علما رفاقت ایده‌رك قرآن تلاوت
ایدییورلردی . تابوتی اوکنده دعا ایتمك ایچون هرکس
قوشیوردی . یالکز فقرانك تهوین اضطراباتی وعدالتك
تأمینی اوغورنده یاشامش بو بیوك آدمك وفاتندن دولایی
اظهار تأثر ایدیلیوردی . جمال‌الدین بر چوق جامع بنا
ایتدیرمشدی . ازجمله عرفات داغی اوزرنده بر جامع
یاپدیرمشدی . بو ، مکه قربنده بر داغدر . مسلمانلر آدم
ایله حوا جنتدن قوغلدقدن و بر برلرندن یوز یکرمی سنه
آیری قالدقدن صوکره بو داغ اوزرنده بولوشدقلرینه اعتقاد
ایدرلر . بونك ایچوندرکه ذی‌الحجه آینك دوقوزنجی کونی
بوراسنی زیارته کیدرلر . جمال‌الدین جامعده بولونان حوضلره
صو سوق ایتمك اوزره کمرلرده یاپدیردی . مدینه شهرینك
اطرافنی سورلرله احاطه ایتدی . وقتیله شهر عربلرك آقینلرینه
معروض بولونیوردی . هرکون سراینك قاپیسنده‌کی فقیرلره
یوز آلتون سکه ویریردی . حتی بعض احوالده فقرانك
اضطراباتنی تخفیف ایچون کندی اثوابلرینی صاتدیغی
واقعدی . جزیرة ابن عمر شهرنده دجله اوزرنده کوزل

بر كوپرو بنا ايتديرمشدر . كوپرونك طاشلری بربرلرينه دمير ، قورشون و كرچ ايله طوتديرلمشدی . موصلده ، سنجارده ، نصيبينده هپ جمال الدين طرفندن انشا ايتديرلمش برچوق كوزل مبانی يه تصادف ايديليوردی .

سنه ۱۱۶۵ ابو المحاسن ابن الاثير

اوته طرفده نور الدين خرستيانلره قارشی محاربه لره كمال موفقيتله دوام ايتمكده ايدی . حارمی آلدقدن صوكره لبنان داغی اتكنده كائن اولان بانياس اوزرينه يورودی [۱] . مصرده پهلوس محاصره سنی رفع ايتمكه آموری يی مجبور ايدن سبب بو شهرك محاصره آلتنه آلنماسی ايدی . فقط آموری بوتون استعجالنه رغماً كافی درجه ده سرعتله يتيشه مدی . ۱۱۴۸ سنه سندن بری فرانقلرك النده بولونان بانياس قلعه سی نور الدينك تحت حكمنه كچدی . آموری آرتق فرانقلرك ضايعاتنی تلافی ايله مشغول اولدی . علی العجله آنطاكيه يه كيتدی . اوراده برچوق اوغراشدقدن و بك عظيم پاره لر ويركدن صوكره نور الديندن پرنس بوئه موندك حريتنی استحصال ايده بيلدی . فرانقلر بونی تكرار كورمكدن حيرتلره دوشديلر ، نور الدينك بواسرايی محافظه ايتمكده منفعتی بولوندقدن باشقه زنجير اسارتنده بك چوق مشاهير بولونديغنی سويله يه رك افتخار ايتديكی ده معلوم ايدی . ادعا اولونديغنه كوره نور الدين بوئه موندی استانبول ايمپراطورينك ايسته مسندن

[۱] ۵۶۰ تاريخ هجريسنده .

واوزمان فدیهٔ نجات آلمقسزین تسلیمه مجبور اولمقدن قورقیوری. باشقه‌لری ایسه بو پرنس کنج اولدیغی جهتله آنطاکیه‌یه دها تجربه‌دیده، بناءً علیه بو طرفلرده کندیسنی دها چوق مشغول ایتمکه قابلیتلی بر پرنس تعیین ایدیلمسندن چکیندیکنی سویلیورلر.

سنه ۱۱٦٦

عینی زمانده شیرکوه‌ده سوریه‌ده عاطل دورمایوردی. کندیسنه بر اردو قومانداسنی توجیه ایتمش اولان نورالدین اونی فرانقلرك اراضیسنه کوندردی [۱]. شیرکوه صیدا الکاسنده کائن غایت مستحکم بر قلعه‌یی محاصره‌یه کیتدی. عربلر بورایه منیطره [۲] Mounaidhera دیرلر. روایت اولوندیغنه کوره بو قلعه عسکرلرك خیانتی اثری اوله‌رق ضبط ایدیلمشدر. بونلر تورکلر طرفنه کچمشلر، والی‌ده صیدایه چکیلمشدر. شیرکوه دیکر بر قلعه‌یی دها اله‌کچیردی. بو بر نوع مغاره ایدی که ناقابل تسخیر دیبه تلقی ایدیلیوردی. نهرالشریعه‌نك اوته‌سنده عربستان حدودلری اوزرنده کائن ایدی. بورانك محافظه‌سی تامپل شوالیه‌لرینه مودوع ایدی. امداده قوشان آموری بونلرك قلعه‌یی تسلیم ایتمه‌لرینه اوقدر قیزدی که شوالیه‌لردن اون ایکی دانه‌سنی آصدیردی. بو فتوحات شیرکوهك مصر حقنده بسله‌دیکی امللری

ابوالفدا
ابن الاثیر
کیلیوم دوتیر

[۱] ٥٦١ تاریخ هجریسنده.

[۲] بزم مورخلرمز بورایه Cavea de Tyrum دیرلر.

کوزدن اوزاق طوتماسنه سببیت ویرمیوردی . مصره یاپدیغی ایلك سفرده بومملکتك وضعیتنی ، قوتنی بالذات تدقیق ایتمشدی . اوتاریخدن صوکره مصری نه صورتله ضبط ایده بیله جکلرینه دائر نورالدین ایله متصل مذاکراتده بولونیوردی . کیلیوم دوتیرك روایتنجه شیرکوه بغداده خلیفه نك یاننه کیتدی . فاطمیلرك الندن مصری آلمق قابل اولورسه بونك تأمین ایده جکی فوائد عظیمه یی ایضاح ایتدی . بوفکری تصویب ایدن خلیفه هر طرفدن عسکر طوپلادی . بوتصور هر کسجه

بهاءالدین
ابوالفدا
ابن الاثیر

معلوم اولونجه مصر وزیر اعظمی شاور تورکلرك مملکتی اله کچیرمه لرندن قورقدی . شیرکوهك مقصدی بواولدیغنه امین بولوندیغی جهتله اجراسنه مانع اولمق اوزره صوك غیرتنی صرف ایتمکه عزم ایله دی . دیکر طرفدن مصرك نورالدینك النه دوشمه سندن قورقان فرانقلرده نابلس Napoulous ده طوپلاندیلر . کندیلری ده مصری اله کچیرمك فکرنده اولدقلرندن بومجلسده شیرکوهه قارشی یورونمه سنی ، هر کسك بلااستثنا بوتون وارینك اونده برینی ویرمه سی قرارکیر اولدی .

۱۱۶۷ بوقرار اجرا ایدیلدی . شیرکوه اوصیراده سوریه دن حرکت ایتمشدی [۱] . مصره دوغرو ایلریله یوردی . قدس قرالی چولده قادس بارنه Cadès-barné یه قدر کمال سرعتله

[۱] ۵۶۲ سنه سی ربیع الاولنك ۱۲ سنده .

كيتديسەدە [١] بوطرفدە شيركوهە تصادف ايدەمديكندن اوزمان فرانقلرك بوطرفدە مالك اولدقلری صوك موقع اولان غزە يولنی طوتدی. صوكرە چولدە كائن قديم برشهرە، لاريسە Laris كلدی . نهايت بلبيس ياخود پەلوس شهرينە واصل اولدی .

شاور فرانقلرك ورودندن‌دە شيركوهك ايلريلەمەسی قدر قورقيوردی . بودەسببسز دكلدی . يالكز ، شيركوهك عطاسی Attasi دنيلن بريردە اردو قورديغنی خبرآلنجە مستريح اولمغە باشلادی. فرانقلرك متفقلرينە قارشی كوستردیكی اثرصداقت وغيرتی مدح ايتدی. فرانقلری قاهرەيە كوتوردی. مصرك پايتختی اولان بوشهرك صولندە مصر تعبير اولونان اسكی بابيلونيا واردی . بونكلە برشهر وجودە كتيرييورلردی. فرانقلر [٢] بوشهردن ايكی ميل مسافەدە نيل نهری قييسندە اردو قوردقدن صوكرە شيركوهە قارشی يورودیلر . شيركوە فرانق اردوكاهندن تقريباً اون ميل اوزاقدە ايدی . فقط شيركوە دها اول؟ چكيلمش ، نهری اوتە طرفە كچمشدی . اورادە قالوب‌دە اسير ايتدكاری كيمسەلردن شيركوهك يولدە برچوق كشی ضايع ايتديكنی اوكرنديلر . سوبال سوريەدن

[١] ٣ شباطدە .

[٢] ابوالمحاسن فرانقلرك قوماندانی آموری ايلە نيرزان اولديغنی سويلەيور .

Syrie Sobal صوکره تصادف ایدیلن چول ایچنه دالمشدی. اوراده برچوق شـدتلی روزکارلره معروض قالمش ، قوملر هوالانمش ، اوقدر کثیف بولوتلر تشکیل ایتمشدی که عسکرلر کوزلرینی ، آغیزلرینی بردورلو قورویه‌مامشلردی . روزکارك شدتی‌ایسه سندیلرینی دهاچوق ازعاج ایدییوردی. بارکیرلردن اینمکه ، یرلره قاپانمغه ، قاصیرغه‌یه قاپیلوب برطرفه فرلاتلامق ایچون ممکن اولدیغی قدر قوتله یره‌یاپشمغه مجبور اولمشلردی . بوچولده قوملر شدتلی برروزکارك قابارتدیغی دالغه‌لره بکزر. غایت اینجه برقومدن ترکب ایدن بودالغه‌لرده‌ده کیز دالغه‌لرندن دها آزتهلکه‌لی دکلدی . شیرکوه ایشته بویله برفیرطنه‌ده یه‌جك طاشییان دوه‌لرینك قسم اعظمنی غائب ایتمشـدی . مصره عظیم ضایعاتدن صوکره داخل اولابیلمشدی. بناءً علیه بولوندیغی شـوحال ایله فرانق اردوسـنه قارشی قویه‌بیله‌جك قوتدن محروم ایدی. نیلك اوته‌طرفنه کچمکه اونی مجبورایدن سبب‌ده بوایدی .

شـاور دشـمنلرینی پایتخته بوقدر یقین بریرده کورونجه فرانقلرله اسکی معاهداتی تمدید ایتمك وهرسنه اونلره ویردیکی ویرکی‌یی آرتیرمق صورتیله مناسـباتی دها صـیقیلاشدیرمق ایسته‌دی . طرفیندن مرخصلر تعیین ایدیلدی. مصر خلیفه‌سنك مرخصلری کلوب آموری‌یی بولدیلر . درحال ایکی یوز بیك آلتون سکه ویردیلر . قدس قرالنك اول امرده نورالدینك

قوماندانی طرد ایتمه‌دن مصری ترك ایتمه‌سی شرطیله آزوقت طرفنده ایکی یوز بیك آلتون سکه دها تسویه ایده‌جکلرینی تعهد ایلدیلر. اموری، خلیفه‌یه عقل وتدبیرینه، بصیرت واحتیاطنه امین اولدیغی هوغ دوسزاره‌یی یوللادی. فرانقلر بومعاهده‌یی خلیفه‌نك ده تصدیق ایتمه‌سی طلبنده بولونمشلردی. هوغ دوسزاره یاننده تامپل شووالیه‌سی ژوفروافولق اولدیغی حالده قاهره‌ده خلیفه‌نك قصرینه ادخال ایدلدی. بو حکمدارلرك یاننه پك آز کیمسه‌لر کیردکلری، بو نوع ملاقاتلر پك غریب اولدیغی جهتله مورخلر بو بابده اوزون تفصیلات ویرمکی الزم عدایتمشلردر. بزده اونلری تقلید ایده‌جکز.

کیلیوم دوتیر فرانق مرخصلری اوکارنده قیلیجلرله مسلح برسوری قاپوجی اولدیغی حالده غایت قاراکاق برطاقم یرلردن کچیریلدیلر بونلردن هر برینك مدخلنده مسلح برطاقم زنجی عسکرلری واردی. هپسی وزیر اعظم شاوری سلاملایورلردی. هوغ دوسزاره برنجی ایکنجی قوهٔ محافظه‌یی کچدکدن صوکره کنیش و کونشلی بریره کلدی. اطراف هپ مرمر ستونلرله طونددیرلمشدی. بو صالون یالدیزلی و قابارتمه اویمالی مصنوعات ایله تزیین ایدلمشدی. صالونك احتشامی، انشاسنده قوللانیلان مالزمه‌نك ثروتی حاضربولونانلرك کافه‌سنی حیرتلره غرق ایدییوردی. برطرفده ایچلری صودولو مرمر حوضلر کورولیوردی. دیکرطرفده ممالك اجنبیه‌دن کتیریلمش هر نوع

برچوق قوشلر واردی . دها اوزاقده دها محتشم برطاقم مبانی
واردی که خادم آغالرینك اقامتنه مخصوصدی . برطرفده ،
نادیده بك چوق حیوانات كوزه چارپیوردی . نهایت برچوق
دولامباجلی یرلردن كچدكدن صوكره خلیفه‌نك دائره‌سنه
مواصلت ایتدیلر . مقداری كثیره اثوابلری پك مزین عسا كر
محافظه واردی . ایچری‌یه كیردكلری وقت وزیر اعظم عادتی
وجهله اوچ كره یره‌قاپاندی . بوینه طاقمش اولدیغی قیلیجنی
چیقاردی . درحال ایجبلی ، ذی‌قیمت طاشلرله مزین برپرده
قالقدی . خلیفه ، برقاچ خادم آغاسی آراسنده تختنه‌اوتورمش
برحالده كوزه كوروندی . وزیر اعظم خلیفه‌یه یاقلاشدی .
آیاقلرینی اوپدی . هوغ دوسزاره‌نك سبب ورودینی ، قرال
اموری ایله عقد ایتدیكی معاهده‌یی آكلاتدی . بوفرانقك
معاهده‌نك كندی طرفلرندن‌ده تأیید ایدیلدیكنی كورمك
اوزره كلمش اولدیغنی سویله‌دی . خلیفه‌نك اطرافنده‌كی قوماندانلر
بوتكلیفدن هیچ خوشلانمامش كبی كوروندیلر . خلیفه‌نك
براجنبی‌یه النی ویرمه‌سی ایشیدلمش برشی دكلدی . برمدت
مذاكره‌دن صوكره خلیفه النی هوغ دوسزاره‌یه اوزاتدی .
فقط الی چپلاق اولمادیغی ایچون هوغ دوسزاره بوتون
مصرلیلرك تعجبلری ایچنده خلیفه‌یه حسن نیت اظهار ایدیله‌جكی
زمان دولامباجلی یوللره محل اولمادیغنی ، هرشیئك آچیقجه
یاپلماسی لازم كلدیكنی ، بناءً علیه فرانقلرك كندیلری آلداتلق

ایسته‌نیلیورمش ظننه دوشمه‌ملری ایچون الی چیلاق اولارق اوزاتماسی ایجاب ایده‌جکنی سویله‌دی . خلیفه تبسم ایتدی . هوغ دوسزاره‌نك طلبنه موافقت کوستردی . العاضد نامنده‌کی بو خلیفه کنج ، اوزون بویلی ، کوزل بر آدم ایدی . خلیفه عنوانی طاشییوردی . مصرلیلر بوکا مولانا یعنی افندمز دییورلردی .

ابن‌الاثیر
کیلیوم دوتیر

فرانقلر ، خلیفه ایله بو معاهده‌یی عقد ایتدیکی صیراده شیرکوه کیجه‌لین نیلك شرق ساحلنده جیزه دنیلن ومصرك تا قارشیسنده بولونان بر یره کله‌رك اردو قوردی . درحال قرال اموری بر چوق سفینه طوپلاتدی . بونلرك اوزرینه خورما دیرکلری قویدیلر . بر کوپرو یاپدیلر . فقط کوپرو آنجق نهرك اورته‌سنه قدر امتداد ایدییوردی . قارشی ساحلده بولونان دشمن انشاآتك دها ایلری کوتوروله‌سنه مانع اولیوردی . ایکی اردو بو صورتله بش کون قارشی‌قارشی‌یه قالدیلر . بو اراده شیرکوهك کوندردیکی مفرزه‌لر نهرك شرق طرفنده‌کی حوالی‌یی کاملاً ضبط ایتدیلر . قاهره قربنده‌کی محله آطه‌سی‌نده شیرکوه اله کچیردی . نیلك دلتاسی بو نقطه‌ده باشلار ، نهر اوراده متعدد قوللره آیریلیر . سوریه طرفنده بولونان برنجی قوله تفنیس = طفنی Taphnis و فارامیه Pharamia شهرلری آراسنده ده‌کیزه دوکولور . ایکنجی قول دمیاطده ، اوچنجیسی ستوریون

Sturion ده ، دردنجیسی رشیدده ده بزه منتهی اولور .
نیلك بو آغیزلری او تاریخده تماماً موجود ایدی . میلون
دوپلانسی ایله شاورك اوغلی کامل شیرکوهی بو آطه‌دن
چیقاردیلر . بو مظفریت نهرك مروریی فرانقلره تسهیل
ایتدی . کیدوب شیر کوهه هجوم ایتمك فکرنده ایدیلر .
فقط شیرکوه کیجه قاراکاغندن استفاده ایده‌رك چکیلمشدی .
شیرکوهی تعقیب ایتدکلری صیراده آموری قاهره‌یی هردورلو
تعرضدن محافظه ایچون اورایه بر مقدار عسکر کوندردی .
فرانقلر بو شهرك تکمیل استحکاماتنه حتی خلیفه‌نك سراینه
بیله وضع ید ایتدیلر . شاورك اوغلی نیل ساحلنی محافظه‌یه
مأمور اولدی . آموری اوچ کون شیرکوهی تعقیب ایتدکدن
صوکره دردنجی کونی نهایت اوکا یتیشدی . شیرکوه صعید
یاخود تب داخلنده بابین Babaïn دنیلن بر یره چکیلمشدی .
جاسوسلری فرانقلرله مصرلیلرك محاربه ایتمك اوزره کلدکلرینی
اوکا خبر ویرمشلردی . کیلیوم دوتیرك بەبن Beben تعبیر
ایتدیکی بابین ، لامونیادن تقریباً اون میل مسافه‌ده‌در .
شیرکوه دشمنی کوردیکی وقت [١] کیدوب بوکا هجوم ایتمکی
دوشوندی . فقط معیتنده کیلره اعتماد ایده‌مدیکی جهتله باشلیجه
امراسیله مذاکره ایتدی . قسم اعظمی نیل نهرینی کچوب
سوریه‌یه دونمك فکرنده ایدیلر . اردونك مقداری آز

---

[١] ٥٦٢ سنه‌سی جماذی الاولنك ٢٥ نده .

اولدیغی جهتله احراز غالبیت امیدی مفقود اولدیغی ، عسکر بر کره مغلوب اوله جق اولورسه کویلیلرک کافه سنی تلف ایده جکلرینی سبب اوله رق سویله یورلردی . نورالدینک مملوکی و اردونک الک جسور امیری اولان سیف الدین برغش Bargousch ، چکیلمک طریقی اختیار ایدیله جکنی کورونجه یردن یره آیاغه قالقدی . شو سوزلری سویله دی : « ایچکزده محاربه ده تهلکه یه عرض نفس ایتمکدن ، یارالانمقدن ، اسیر دوشمکدن قورقان وارسه حکمدارلرک خدمتنی ترک ایله کیدوب چفتجیلکله مشغول اولماسی ، یاخود قادینلرله حرمه قاپانمسی ایجاب ایدر . اکر سوریه یه دونه جك اولورسه ق نورالدینه نه جواب ویره جکز ؟ بزه احسان ایتدیکی بونجه نعمتلردن مستفید اولمغه ناصل جسارت ایده جکز ؟ بونلره حقسز بزه صاحب اولدیغمزی ، کافرلرك مصری ضبط ایتمه لرینه مساعده ایدن بزلرك بو اموال مسلمینی اخذه صلاحیتمز اولمادیغنی بزه مقام مؤاخذه ده بحق سویله مه یه جکمی ؟ » متین برطورله سویله نن بو سوزلر ، امیدسز امرانك جسارتلرینی تازه له دی . هپسی متحداً حربه کیریشمك لزومنه قرار ویردیلر .

شیرکوهك اردوسی معاصر بر مورخ اولان ابن الاثیره کوره آنجق بیك سواریدن ترکب ایدیوردی . کذلك ینه معاصر بر محرر اولان کیلیوم دوتیر ایسه بالعکس اون ایکی بیك تورکدن عبارت اولدیغنی ، ایچلرنده دوقوز بیکنك زرهلی بولوندیغنی ،

بونلردن باشقه مزراقلی اون ، اون ایکی بیك غرب قوتلری ده کندیلرینه اشتراك ایتدیککنی سویلیور . فرانقلرك اردوسی عینی مورخه نظراً اوچ یوز یتمش درت نفردن عبارتدی . برمصر فرقه سی ده واردی . فقط بونلر قورقاق آدملردر . تورقوپلس دنیلن خفیف مسلح بر مقدار سواری ده موجود ایدی . بوقدر ضد ایکی روایتی تألیف ایده بیلمك مشکلدر . شیرکوه فرانق اردوسنی کندی اردوسنه اوقدر فائق کوریوردی که محاربه یه کیریشمکه جسارت ایده میوردی . هرحالده ، طرفین حرب صفلری ترتیب ایتدیلر . عارضه لی بر یرده ایدیلر . قوملردن تپه جکلر تشکل ایتمشدی . داغلر آراسنده صیقیشیق بولوندیغی ایچون بو محله بابین یعنی قاپی یاخود گچید تعبیر اولونیوردی . شیرکوه ، جوارده کی کویلیلر طرفندن یغما ایدیلمه سی اندیشه سیله بوتون اشیاسنی مرکزه طوپلادی . مرکزك قوماندانسنی یکنی صلاح الدینه ویردی که بو بزم اهل صلیب مورخلرمزجه پك معروف اولان او مشهور صلاح الدیندر . شیرکوه ، فرانقلرك مرکزده کندیسی بولوندیغنه ذاهب اوله رق [١] اورایه هجوم ایده جکلرینی تخمین ایدییوردی . بونك ایچون فرانقلر ایلریله دکجه رجعت ایتمسی حقنده صلاح الدینه امر ویردی . شیرکوه ایسه اردوسنك

---

[١] بونده آلدانمامشدر . چونکه کیلیوم دوتیر شیرکوهك مرکزده اولدیغنی سویلیور .

الك جسور عسكرلريله صاغ جناحده اخذ موقع ايتدی .
دها اولجه بوتون تپه‌لری اله كچیرمك كبی بر احتیاطكارلقده
بولونمشدی . بو تپه‌لر قوملردن تركب ايتديكی ايچون فرانقلر
اوزالره يرلشمكه موفق اولامادقلری كبی شير كوهك قوتلرينی ده
اورادن چيقاراماديلر . وقايع بو قوماندانك تخمين ايتديكی وجهله
جريان ايتدی . شير كوهی مركزده ظن ايدن فرانقلر ابتدا
اورايه هجوم ايتديلر . فقط صلاح الدين چكيلمك و قاچمق
كبی كورونمكله عموجه‌سنك اوامرينی اجرا ايديوردی .
حقيقتده قاچمايوردی . صلاح الدينك قوماندا ايتديكنی ظن
ايتدكلری صاغ جناحه هوغ دوسزاره هجوم ايتدی .
فقط بويوك بر مقاومته مصادف اولديغی ايچون عسكرلری
بوزولدی . هوغ دوسزاره اسير دوشدی . او زمانه
شير كوه اردوسنك قسم متباقيسی فرانقلرك اشياسنی محافظه‌يه
مأمور عساكر اوزرينه هجوم ايده‌رك بونلری فراره مجبور
براقديلر . مع مافيه مظفريت الآن مشكوك ايدی . فرانقلرك
چكيلدكلری مختلف واديلرده كوچوك طاقملرله حرب دوام
ايديوردی . بعض طرفده بونلرك كيمی غالب بولونيور ،
حالبوكه ديكر طرفلرده آرقداشلری مغلوب اوليوردی .
كيجه‌نك حلولی محاربه‌يی تعطيل ايتديردی . فرانقلر قرالك
يانينده طوپلانديلر . قرال بايراغنی بر تپه‌نك اوزرينه ديكديرمشدی .
شير كوهك اردوسی تا قارشيده ايكی تپه اوزرينه چكيلمشدی .

فرانقلرك عودت ایچون دشمنلرك آراسندن کچمه‌لری لازم کلیوردی . فرانقلر صباحلین برلشدیلر ، منتظم صورتده یورودیلر. صاغده‌وصولده نورالدینك عسا کری دوریپوردی. بونلر دشمنك جسارتندن حیرتده قاله‌رق کچمه‌سنه سس چیقارمادیلر . فرانقلر لامونیایه کیتدیلر . ژه‌رار دوپوژی ایله شاورك اوغلی بش یوز سواری و یوز تورقوپلس ایله بورایه هنوز مواصلت ایتمشلردی . هیچ بکله‌نمه‌ین بو امداد فرانقلری پك مسرور ایتدی. چونکه‌اووقته‌قدر هرآن تورکلرك کندیلرینه هجوم ایده‌جکلرندن قورقمشلردی . فرانقلر بوراده اوچ کون قالدقدن صوکره قاهره‌یه کیتدیلر . کوپرو قربنده قرارکاه قوردیلر . فرانقلر بو محاربه‌ده آنجق یوز کشی ضایع ایتدکلرینی ، شیرکوهك بیك بشیوز تلفات ویردیکنی ادعا ایدیورلر . مع‌مافیه مظفریتك شیرکوه طرفنده قالدیغی محققدر . حتی عرب مورخلری بو غلبه‌یی اك بویوك غلبه‌لردن بری عد ایتمکده‌درلر .

ابن الاثیر
ابوالفدا
کیلیوم دوتیر
بهاءالدین
ابوالفرج

فرانقلر قاهره یولنی طوتدقلری صیراده شیرکوه چول آراسنده ده کیز طرفنه دوغرو یورودی . اسکندریه قاپیلرینه دایاندی . اهالی بو شهری اوکا تسلیم ایتدیلر . فرانقلر بوندن خبردار اولور اولماز اردولرینی طوپلادیلر. اسکندریه تکمیل لوازمنی نیل علیا طرفلرندن آلدیغی جهتله شهره برشی کوتوروله‌سنی منع ایچون نیل اوزرنده‌کی سفینه‌لری داغیتدیلر.

صوکره، اسکندریه‌دن سکز میل مسافه‌ده توروج Toroge
ایله دمهور Demenehut آراسنده قرارکاه قوردیلر. لوازم
قوللرینی اورمق اوزره هر طرفه مفرزه‌لر کوندردیلر. او
صورتده که بر آی ایچنده شهر ارزاقسز قالدی. اهالی مرلدانمغه
باشلادی. تسلیم اولمق مجبوریتنده قالمقدن قورقان شیرکوه
یکنی صلاح الدینی بیك سواری ایله اسکندریه‌ده براقدی.
کیجه‌لین چول آراسندن مصر علیا یولنی طوتدی. فرانق
اردوسنك تایانندن کچدی. قرال آموری قاهره‌یه‌قدر شیرکوهی
تعقیب ایتدی. فقط یولنه دوام ایده‌جکی صیراده بر مصر امیری[١]
کلوب کندیسنی بولدی. اسکندریه‌نك صوك درجهٔ ضرورته
واصل اولدیغنی، اورایه عودت ایدیله‌جك اولورسه بو شهرك
اکابرندن بولونان اقربالری واسطه‌سیله بوتون تورکلرله برابر
اسکندریه‌یی کندیلرینه تسلیم ایتدیره‌بیله‌جکنی سویله‌دی.
آموری بر مجلس مشورت عقد ایتدکدن صوکره درحال
اسکندریه یولنی طوتدی وشهری محاصره ایتدی.

مصرك الك باشلی بر شهری اولان بو قلعه لیبی جهتنده
چولك مدخلنده‌در. رشیددن کچن نیل قولنه پك یقین
بر مسافه‌ده‌در. ایکی لیمانی واردرکه بر یرندن دکیزه دوغرو
اوزامش اینجه بر قاره پارچه‌سیله آیرلمشدر. اسکندریه
فناری ایشته بو دیل اوزرنده بنا ایدلمشدر. لیمانده هر طرفدن

[١] کیلیوم دوتیر بوکا بن قارسل Bene Carselle دیور.

کلمش برچوق سفائن کورولور . بحراحمر و عیداب Aideb شهری طریقیله ، نیل نهری واسطه‌سیله بورایه هندك بوتون نوادری کلیر . — سوریه فرانقلری ، قرال آمورینك بوشهری محاصره ایتدیکنی خبر آلنجه دکیز طریقیله مناقله‌نك قولایلغندن استفاده ایده‌رك یه‌جك کتیرملك اوزره چوق مقدارده بورایه قوشدیلر . آموری ما کنه‌لر قوردیردی . طاشلر حاضرلاتدی . بومانجنیقلرله قلعه اوزرینه عظیم قایا پارچه‌لری آتیوردی . مقدارلری پك آز اولان تورکلر هجوملره مقاومت ایده‌میورلردی . اهالی صلاح‌الدینی طرد ایتمکدن بحثه باشلامشلردی . صلاح‌الدین ایشدن عموجه‌سنی خبردار ایتدی . یقینده قوهٔ امدادیه کله‌جکنی سویله‌یه‌رك عوام خلقی تسکینه چالیشدی . شهر ایچنده‌کی بو نفاقدن خبردار اولان قرال آموری محاصره‌یه پك شدتله دوام ایدییوردی . چونکه شیرکوهك یتشمه‌سندن قورقیوردی . شیرکوه مصر علیایه دالمش ، اوراده قوص Kous شهرینی محاصره ایدییوردی . فقط بوشهری ضبط ایتمك مشکلاتندن و یکننی قورتارمق مجبوریتندن دولایی بولابیلدیکی پاره‌لری طوپلادقدن صوکره تکرار مصر سفلایه کلدی . قاهره‌یه یاقلاشدیغی ، یکننك وضعیتندن وعمومیتله ایشلردن تماميله خبردار اولدیغی وقت اسیر اوله‌رق طوتدیغی هوغدو سزاره‌یه ، طرفیندن اسرایی اعاده ایتمك ، اسکندریه محاصره‌سنی قالدیرمق و کندیسنك

سوریه‌یه سربستجه عودتنه مساعده ایدلمك شرطیله صلح عقد ایتمك تكلیفنده بولوندی . شیرکوهك بو تكلیفاتی آموری‌یه تبلیغ اولوندی . بوتون فرانقلر بونی قبول ایتدیلر . عرب مورخلری بو معاهده‌نك انعقادی حقنده باشقه درلو تفصیلات ویریورلر. صلحك اولا فرانقلر طرفندن تكلیف ایدیلدیكنی، بونلرك شیرکوهه اللی بیك آلتون سکه ویرمکی تعهد ایله‌دکلرینی، مصرده تکمیل آلدقلرینی شیرکوهه براقغه، اسکندریه‌یی مصره اعاده ایتمکه ، کندیلرینك مصرده هیچ بر یره تصرف ایتمیوب اورادن چیقمغه راضی اولدقلرینی سویلیورلر .

ابن الاثیر
ابو الفدا

معاهده نه اولورسه اولسون امضا ایدلدکدن صوکره مخاصمات تعطیل اولوندی . فرانقلر اسکندریه‌یه کیردیلر . اورایه قرالك بایراغنی دیکدیلر. صلاح‌الدین شهردن چیقدی. سوریه یولنی طوتمزدن اول کلوب قرال آموری ایله کوروشدی. فرانقلرك اردوکاهنده قالدی . وزیر اعظم شاور اسکندریه‌یه تکرار صاحب اولدی [١] . بورایه یکی قوماندانلر تعیین ایتدی. بو سفردن صوکره شیرکوه ایله یکنی صلاح‌الدین شامه دوندیلر [٢] . آموری قاهره‌یه کیتدی . اوراده وزیر اعظم ایله یکی بر معاهده یاپدی . هر دورلو حکم ونفوذدن محروم اولان خلیفه‌نك هیچ بر شیدن خبری یوقدی . ویردکلری

[١] شوال اواسطنه دوغرو .

[٢] ٥٦٢ سنه‌سی ذی القعده‌سنك ١٨ نده واصل اولدیلر .

قراره نظراً قاهره‌ده بر فرانق قوهٔ محافظه‌سی بولونه‌جقدی . مصرلیلر فرانقلره یوزبیك آلتون سکه ویره‌جکلردی . آموری صوکره عسقلانه دوندی [١] .

قوماندان شیرکوه مصر سفری ایله مشغول اولدیغی صیراده نورالدین فرانقلرك الکاسنده حرب آچمشدر . چولده‌کی عقف Akaph حصاری ایله صافیثا Saphia وعریمه Arima یی ضبط ایتمش ، اورادن منبج شهری اوزرینه یورومکه مجبور اولمشدی . چونکه بورانك والیسی اولان غازی کندیسنه قارشی عصیان ایله‌مشدی . نورالدین منبجی ضبط ایده‌رك غازینك برادری قطب‌الدین ینال‌ه‌ویردی . صوکره ، فرانقلر علیهنده محاربه‌یه دوام ایتمك فکریله حمایه کیتدی . موصل ملکی برادری قطب‌الدین ایله بکتکین Balkteghin ك اوغلی اولوب علی کوچوك لقبیله یاد ایدیلن زین‌الدین بوراده اوکا التحاق ایتدیلر . برلکده کیدوب هونین [٢] Hounaïn ی تخریب ایله‌دیلر . ایشته بو سفردن صوکره‌درکه شیرکوه غایت پریشان برحالده بولونان اردوسیله مصردن عودت ایتمشدی .

عینی تاریخده [٣] ، موصل ملکی ، زین‌الدینی غائب

---

[١] کیلیوم دوتیره نظراً بورایه ١١٦٧ سنه‌سی ایلولنك ١٧ سنده واصل اولمشدر .

[٢] شوال آینده .

[٣] ٥٦٣ تاریخ هجریسنده .

ایتدی . بو امیر چوقدن بری غایت عاقل ، منور ، عالیجناب ، منافع عامه‌یی دوشونور بر ذات شهرتنی حائز اولدیغی حالده موصل حکومتنی حسن اداره ایدییوردی . اختیارلغی
ابوالفدا ابن الاثیر ومعلولیتی حسبیله امور دولتله آرتق اشتغال ایده‌مز بر حاله کلدیکی زمان (کور وصاغیر اولمشدی) عمادالدین زنکی طرفندن کندیسنه ویریلمش اولان اربیل شهرینه چکیلدی . سنجار ، حران ودها سائر مملکتلری قطب‌الدینه ویردی . قطب‌الدین اونك یرینه فخرالدین عبدالمسیحی تعیین ایتدی . بو امیر زین‌الدینك تماميله ضدی حرکات وافعالی ایله نفرت عامه‌یی قازاندی . موصل ملکی‌ده اوچ سنه صوکره کندیسنی عزل ایتدی [١] .

١١٦٨ دیکر طرفدن نورالدین هیچ بکلهمدیکی بر فتوحاته نائل اولدی [٢] . فرات قربنده کائن اولان جعبر قلعه‌سی سلطان ملك شاهك زمان حکومتندن بری عقیل عائله‌سی الندە بولونیوردی . اوزمان قلعه حاکمنك اسمی شهاب‌الدین مالك ایدی . برکون آوه کیتمك اوزره قلعه‌دن چیقدیغی صیراده بنوکلاب قبیله‌سی طرفندن توقیف اولونه‌رق نورالدینه کوتورلدی . اوده کندیسنی حلبده حبس ایتدی . ایشته قلعه‌یی ضبط ایتمك فکری نورالدینه‌اوزمان کلدی. شهاب‌الدینی

[١] ٥٦٦ تاریخ هجریسنده‌و ١١٧٠ تاریخ میلادیسنده .
[٢] ٥٦٤ « «

حسن رضاسيله قلعه‌يى ويرمكه بردرلو راضى ايده‌مدى . نورالدين ادعا ايتديكى فكر عدالتى بو وقعه‌ده هيچ اظهار ايتمه‌مشدر. توسيع ممالك حرصى عدالت حسنه غلبه چالمشدر. عسكر كوندره‌رك قلعه‌يى محاصره ايتديردى. قواى محافظه‌نك مقاومتى يكيدن عسكر سوق ايتمسنه لزوم كوستردى فقط بردرلو قوتله بوراسنى ضبطه موفق اولامادى . سنجار ايله دها سائر بعض شهرلر مقابلنده شهاب‌الدين بوراسنى تركه موافقت ايتديكى جهتله نورالدين جعبر قلعه‌سنه صاحب اولابيلدى. حصارك قوماندانسى مجدالدين ابن‌الدايه‌يه ويردى.

نورالدين ، مصرى ضبط ايچون برفرصت قوللايان فرانقلرك حركاتنى دائما نظر دقت اوكنده بولونديريوردى . فقط فرانقلرى مصردن طرده چاليشمقله مصرى فاطميلر حسابنه محافظه ايتمك فكرنده هيچ‌ده دكلدى . فرانقلرده نورالدينك آمالندن خبردار اولدقلرى جهتله مصرك حلب حكومتنك بر ولايتى حالنه كلمه‌سندن قورقيورلردى. ايشته كرك بوقورقو، كرك مصرى ضبط ايتمك حرصى عقد ايتدكلرى معاهداته رعايتدن اونلرى منع ايديوردى . قاهره‌ده برقوۀ محافظه‌لرى واردى كه پك قوتلى ايدى . رؤسا آمورى‌يه مكتوب يازه‌رق مصر فتحنى پك قولاى بر ايش اولمق اوزره تصوير ايتديلر . عرب مورخلرينك قولنجه قرال بوكاموافقت ايتمك ايسته‌مدى. معاهده‌يى اخلال ايده‌جك اولورلرسه بوتون خلقى كنديلرينه

دشمن ایده‌جکلری ، نورالدین طرفنه کچمکه وممکلتی اوکا تسلیم ایتمکه کندیلرینی مجبور ایله‌یه‌جکلری مطالعه‌سنده بولونیوردی . آموری‌یی بوحربه تشویق ایدنلر ایچنده الك کیلیوم دوتیر آتشینی اوپیتال شوالیه‌لرینك رئیسلری ژربر آسالیت ایدی . بومظفریتدن صوکره پەلوس شهری اوپیتال شوالیه‌لرینك حصه‌سنه اصابت ایده‌جکنی امید ایدییوردی . فقط دیکر شوالیه‌لر هیچده اونك فکرنده دکلدیلر . معاهده‌یه رعایت ایدیلمه‌سنی سویله‌یورلردی . دها سائر بعض فرانق پرنسلری ژربره التحاق ایتدیلر . نورالدین خبر آلنجه‌یه قدر مصره صاحب اوله‌جغنی قراله‌تأمین ایله‌دیلر . آموری حربه ایسته‌مه‌یه‌ایسته‌مه‌یه رضا کوستردی . براردو طوپلادی . سوریه‌ده حمص شهرینی ضبطه کیده‌جك کبی کورونیوردی . فقط بردن بره مصر طرفنه دوندی [١] . چولی کچدی . اون کونده پەلوس قلعه‌سی پیشکاهنه واردی . اوچ کون محاصره‌دن صوکره شهر ضبط ایدیله‌رك [٢] ایغما اولوندی . بوتون اهالی قیلیجدن کچیریلدی .

شاور بو قطع مناسبتدن خبردار اولونجه نه قرار اتخاذ ایده‌جکی حقنده بر مدت متردد قالدی . نهایت نورالدیندن

---

[١] تشرین اول آینده .

[٢] کیلیوم دوتیره کوره ٣ تشرین ثانیده . بن‌الاثیره کوره صفر آینده .

استمداد ایتمکه قرار ویردی . نورالدین مصره کیتمکی پك آرزو ایدردی . فقط غیبوبتی اثناسنده فرانقلرك ، سوریه‌ده‌کی ممالکنه کیرمه‌لرندن قورقیوردی . بوندن باشقه موصل حکومتنك وزیراعظمی اولان زین‌الدین‌علی‌نك وفاتی [١] مناسبتیله بر طاقم شهرلری اله کچیرمك فکرنده ایدی . واقعا بو شهرلر زین‌الدین طرفندن ، نورالدینك برادری اولان موصل ملکنه ترك ایدیلمش ایدیسه‌ده بو ملاحظه نورالدینی دوردیرمغه کافی دکلدی. اونك ایچون ، مصره کیتمدی . شیرکوهی کوندرمکله اکتفا ایتدی . بو امیرمصر جهتنه دوغرو ایلریله‌دیکی صیراده قرال آموری پلوس شهرینی ترك ایده‌رك قاهره پیشکاهنده اردو قورمشدی [٢] . آمورینك قاهره‌نی ضبطه نیتی یوقدی. یالکز ، پلوس شهرینك اوغرادیغی عاقبتدن بونی وقایه ایتمك ایسته‌یوردی . شاورك کندیسنی چکیلمکه اقناع ایچون مهم بر مبلغ ویره‌جکنی امید ایده‌رك بر کونلك یولی یاواش یاواش اون کونده قطع ایتمشدی . فقط فرانقلرك پلوس شهرنده‌کی حرکتلری قاهره سکنه‌سنك مدافعه‌یه حاضرلانمه‌لرینه سببیت ویردی . اونلرك ورودندن بر کون اول [٣] شاور مصر شهرینی طوتوشدیرمشدی. بویانغین اللی درت کون سوردی .

---

[١] ٥٦٣ هجری و ١١٦٧ میلادی تاریخنده ، ذی‌الحجه آینده .
[٢] صفرك اوننده .
[٣] ٩ صفرده .

آموری سفینه‌لرینی کوندردی . بونلر تنیس = طفنی قربنده نیل آغزندن کیردیلر . فقط مصرلیلر کچیدی قاپامق ایچون قارشی یوروەشلردی . شیرکوهك تقربی بو کچیدی زورلامق ایچون فرانقلره امکان براقمایوردی . خلیفه بیله نورالدینك حمایه‌سنی رجا ایتمش ، اونی مسلمانلرك مدافعه‌سنه کلمکه دها زیاده تشویق ایچون ، یوللادیغی مکتوبلرك ایچنه سراینده‌کی قادینلرك صاچلرندن‌ده لف ایده‌رك بوتون بو قادینلرك اوندن طلب عاطفت ایتدکلرینی کوسترمشدی . عینی زمانده ، فرانقلری جبراً طرده قادر اولامایان شاور اونلری آلداتمق چاره‌لرینی دوشوندی . آموری‌یه یازدیغی مکتوبده اونك دوستی اولمق ایسترسه‌ده بوتون مصرلیلرك فوق‌العاده حدتلی اولدقلرینی ، نورالدینك مملکتی کاوب ضبط ایتمسندن قورقدیغی ایچون مهم بر پاره ویره‌رك آموری‌یه صلح عقدینه طرفدار بولوندیغنی آکلاتدی . قرال آمورینك خست فوق‌العاده‌سنی بیلن ویك تهلکه‌لی بر آدم اولان میلون دوپلانسی بو پاره‌یی قبول ایتمك ایچون قرالی تشویق ایدییوردی . عسکرلر ایسه یغمادن باشقه بر شی دوشونمیورلر ، میلونك نصایحندن دولایی مرلدانوب دوریورلردی . شهری ضبط ایده‌مه‌یه‌جکنی ، اهالینك نورالدینه تسلیم اولمغه عزم ایتدکلرینی پك اعلا کورن آموری بر میلیون آلتون سکه مقابلنده کری چکیلمکه موافقت کوستردی . بونك بر قسمی درحال بر قسمی‌ده معین بر زمان ظرفنده

ابن الاثیر

تسویه اولونه‌جقدی . شاور فرانقلره ابتدا یوز بیك آلتون سکه ویردی . فرانقلر چکیلدیلر . فقط دها زیاده قوت طوپلایوب همان کری کلمك فکرنده ایدیلر .

شاور فرانقلرله مذا کراتده بولوندیغی صیراده خلیفه ، مصرك وارداتنك ثلثنی نورالدینه تکلیف ایدییور ، شیرکوهك مصرده اقامتنی ایسته‌یوردی . نورالدین شیرکوهه برچوق ارزاق ایله برابر ایکی یوز بیك آلتون سکه ویرمشدی . شیرکوهك اردوسی ایکی بیك سواری ایله آلتی بیك آتلی تورکمندن ترکب ایدییوردی . رأس‌المایه قدر اردوسنی بالذات سوق ایتمشدی . فقط اوراده هرسواری‌یه یکیدن یکرمی آلتون سکه ویرمشدی . شیرکوهه رفاقت ایدن امرا آراسنده عزالدین جردیك Djawardik ، غرس‌الدین قیلیچ ، شرف‌الدین برغش ، عین‌الدولة الیاروقی ، قطب‌الدین ینال ومشهور صلاح‌الدین‌ده داخلدی . صلاح‌الدین آرزوسنه رغماً اردویه التحاق ایتمشدی . بوسفرك بوتون ثمراتنی یالکز کندی کندیسنك اقتطاف ایده‌جکنی ، مصر حکمداری اولاجغنی اوزمان بیلمه‌یوردی . فرانقلر شیرکوهك حرکتندن خبردار اولونجه درحال پهلوس قلعه‌سنه چکیلدیلر . قرال آموری محافظه ایچون بوراده برمقدار عسکر براقدقدن صوکره دشمنه قارشی یورودی[١] . فقط دشمنی بولامادیغی کبی بو مملکتده‌ده قاله‌مایه‌جغندن

---

[١] ٨ کانون‌ثانیده .

سنه ١١٦٩ ابن الاثير

پهلوس [١]، صوكره سوريه يولنی طوتدی. بوعودت مسلمانلری پك سهوينديردی. شيركوه قاهره‌يه كيردی [٢]. خليفه عاضده عرض تعظيمات ايتدی. خليفه اوكا بر خلعت كيديردی. كرك كنديسنه كرك اردوسنه پك چوق هديه‌لر ويردی.

شاور شيركوهك خليفه طرفندن طرز قبولندن هيچ ممنون اولمادی. فقط بر اردونك موجوديتی عدم ممنونيتنی اظهاردن اونی منع ايديوردی. حتی شيركوهه زيارته كيتمكه قالقيور، بو قوماندان ايله امراسنی نزدينه دعوت ايده‌رك اونلری توقيف ايتديرمكی كيزليجه دوشونيوردی. اوغلی كاملك ممانعتی اولماسه ايدی احتماله بو تصور موفقيتله نتيجه‌له‌نه‌جكدی. كامل، فكرنده اصرار ايده‌جك اولورسه شيركوهه خبر ويره‌جكنی پدرينه سويله‌دی. شاور، شيركوهك مقصدی هپسنی اولديرتمكدن عبارت اولديغنی اوغلنه آكلاتمغه چاليشديسه‌ده كامل، مصرك فرانقلر النه دوشمه‌سنه قاتلانمقدن ايسه اولمك خيرلی اولديغی يولنده جواب ويردی. بونك اوزرينه شاور، شيركوهی قتل ايتديرمك تصورندن واز كچمش كوروندی.

شاور شيركوه عليهنده بو تصور ايله مشغول ايكن شيركوهك اردوكاهنده‌ده مصر وزير اعظمی عليهنده بوكا مشابه بر ترتيبات وجود بوليوردی. بو سوءقصدك باشليجه رئيسلری صلاح الدين،

[١] كانون ثانيدن صوكره.
[٢] ٥٦٤ سنه‌سی ربيع الاخرينك ٧ سنده.

امیر عزالدین جردیك ایله دها سائر بعض امرا ایدیلر .
شیرکوه بوکا داخل اولمق ایستهمدی . حتی اجرا ایتمهلرینه
بیله ممانعت کوستردی . فقط امرا ایش برکره اجراایدلدکدن
صوکره شیرکوهك راضی اولهجغی قناعتیله بوایشده اوکا اطاعت
ایتمدیلر . شیرکوه امام شافعینك تربهسنی زیارته کیتدیکی وشاور
اردوکاهه کلدیکی زمان بوفرصتدن استفاده ایله اونی اولدیرتمکه
قرار ویردیلر . فیالحقیقه شیرکوه برکون بو تربهیی زیارته
کیتدیکی صیراده شاور کلدی . امرا اورایه عزیمتی اوکا تکلیف
ایتدیلر . شاورك یانندهپك آز کیشی اولدیغی ایچون ابتدا
صلاحالدین کندیسنی دوردیردی . بارکیرینك اوستندن
آشاغی چکدی. فقط کیمسه شاوری قتله جسارت ایدهمدی .
بر چادیرك ایچنه قاپامقله اکتفا ایلدیلر . خدمتجیلر ایسه
قاچشدیلردی . جریان ایدن احوالدن شیرکوهی خبردار
ایتدیلر . شیرکوه درحال قوشدی . شاورك اتلاف ایدلمهمسی
ایچون امر ویردی . فقط شاورك توقیفنی خبر آلمش اولان
خلیفه درحال آدم کوندرهرك باشنی ایستهدی. درحال شاورك
کلهسی خلیفهیه کوتورولدی [۱] . بونك اوزرینه شیرکوه
قاهرهیه کیردی. خلق طرفندن اطرافنك صاریلدیغنی کوروبجه
حیرتهدوشدی. کندیسنه تجاوز ایتمهلرندن قورقدی . بونلردن
قورتولمق ایچون کیدوب شاورك سراینی یغما ایتمهلرینی خلیفه نامنه

[۱] ۲۷ ربیعالآخرده .

امر ایتدی . بو امر درحال اجرا اولوندی . شیرکوه یولنه سربستجه دوام ایتدی. عاضدك یانته کیتدی . عاضد شیرکوهی وزیر اعظم و باش قوماندان تعیین ایتدی . کندیسنه ملك المنصور لقبنی ویردی .

شیرکوه بو بویوك مناصبه نائل اولدی و هیچ بر رقیبه تصادف ایتمدی . کیدوب وزیرلرك سراینده اوتوردی . صوکره ، یانندهکی عسا کره احسانلر ویردی . فقط اك یوکسك مراتبه واصل اولوراولماز خستهلانهرق وفات ایتدی[١]. وزیر اعظم صفتیله مصری آنجق ایکی آی بش کون اداره ایتمشدی . بورایه کچهرك مصرده یرلشمکله برابر کندیسنی نورالدینك تبعهسی و مصرده وکیلی صفتیله تلقی ایتمکدن خالی قالمامشدی . وفاتندن صوکره امرادن بر چوغی مقامنی اله کچیرمك ایچون خلیفه نزدنده رجالرده بولوندیلر . فقط خلیفه وزیراعظملغی مصره ایستهمیه ایستهمیه کلمش اولان صلاح الدینه توجیه ایتدی [٢] . خلیفهنك صلاح الدینی ترجیح ایدیشی بو امیرك عسکری ضبط ایدهجك درجهده حکم و نفوذصاحبی اولامایهجغی ، بونك اوزرینه وزیر اعظملرك اهمیتنی محو ایتمك فرصتنی بولاجغنی امید ایتمسندن ایلری کلمشدی . عاضد ، صلاح الدینه ملك الناصر عنوانني ویردی .

---

[١] ٥٦٤ سنهسی جمادی الآخرینك ٢٢ سنده .

[٢] ٥٦٤ سنهسی جمادی الآخر نهایتلرنده .

نورالدینك اردوسنك امراسندن هیچ بری صلاح الدینك تبعه‌سنه كیرمك ایسته‌مدیلر . هپسی ده خلیفه‌نك تخمینی وجهله اوندن آیریلدیلر . ضیاءالدین عیسی الهكاری نامنده علمادن بر ذات ابتدا كیدوب امیر سیف‌الدین علی‌یی [١] بولدی واونی صلاح الدین طرفنه جلب ایتدی . صوكره وزیرك دایسی شهاب‌الدین الحارمی‌یه كیتدی . همشیره زاده‌سنی محو ایتمك اوزره حركت ایتمسی مناسب اولمایه‌جغنی اوكا آكلاتدی . صلاح الدین كبی عن اصل كورد اولان قطب الدین ینال ایله عین الدوله الیاروقی‌یه آرتق عرض انقیاددن باشقه چاره قالمادیغنی، بوایمپراطورلغی كندی ملتلرینه تأمین ایتمك لازم كلدیككنی ، آرالرنده حكمفرما اولان نفاق یوزندن توركلرك بورایه صاحب اولاجقلرینی ایضاح ایتدی . ایشته بوصورتله ضیاءالدین عیسی نورالدین اردوسنك بوتون امراسنی صلاح الدین طرفنه جلبه موفق اولدی . صلاح الدین حاكم مطلق كسیلمشدی . فقط عموجه‌سی شیركوه كبی اوده نورالدینك بر قوماندانندن عبارتدی . مصرده هرشی نورالدین نامنه اجرا ایدیلیوردی . خطبه نورالدین نامنه اوقونیوردی . دیكر طرفدن صلاح الدین سخاسی سایه‌سنده هركسك قلبنی جلبه موفق اولدی . خلیفه‌نك امیدلری بوشه چیقدی .

صلاح الدین مصر حكومتنده بركره تأسس وكسب قوت

[١] ابن احمد .

ایدیجه برادرلرینی مصره کوندرمه‌سنی نورالدیندن رجا ایتدیردی. فقط نورالدین اونلرك مصره كیتمه‌لری مناسب اولمایه‌جغنی ، احتمالکه اوراده صوکره اونك مقاصدینه ممانعت ایلیه‌جکلرینی، برطاقم قاریشیقلقلر چیقاره‌رق فرانقلرك عودتنه سبب اوله‌جقلرینی سویله‌دی . صلاح‌الدینك بوقاردشلری آراسنده بویوك برادری شمس‌الدوله توران شاه‌ده داخلدی . نهایت نورالدین بونلرك عزیمتنه موافقت کوستردی. توران‌شاهه برادری صلاح‌الدینك تابعیتنی ممنونیتله قبول ایدوب ایتمیه‌جکنی صوردی . توران شاه بوتون قوتیله اوكا یاردیم ایتمکی وعد ایتمه‌سی اوزرینه یوله چیقدی . صوکره سوزینی طوتدی .

صلاح‌الدینك مصره تأسسی بوتون فرانقلری تلاشه دوشوردی . بومظفریت سایه‌سنده نورالدین ، فرانقلرك برلشمش بولوندقلری سوریه ساحلی اوکارنده دولاشه‌بیله‌جك بردونانمایی مصردن سوق ایتمك اقتدارینی حائز اولیوردی . حجاجك ورودینه‌ده مانع اولابیلیر ، بوصورتله قدس حکومتنی بوتون بوتون محوایله‌یه‌بیلیردی. فرانقلر کندیلرینی تهدید ایدن بوتون بوتهلکه‌لر قارشیسنده بویوك بر مجلس عقد ایتدیلر. بونده ، قدس پطریقینك ، قیساریه باش پسقپوسنك [١] عکا پسقپوسنك [٢] فرانسه قرالی لوئی‌دن ، انکلتره قرالی

کیلیوم دوتیر
ابن‌الاثیر

---

[١] ارنه‌سیوس .
[٢] کیلیوم

هانریدن ، سجیلیا قرالی کیلیومدن و آوروپانك سائر حکمدار-
لرندن معاونت طلب ایتمك اوزره آوروپایه کیتمەلری قرارلاشدی.
فقط کیجەلین چیقان بر فیرطنه ، کمی یی او قدر خسارزده
ایتدی که تکرار لیمانه کیرمکه مجبور اولدی . بونك اوزرینه
صور باش پسقپوسی فرەدریق ، بانیاس پسقپوسی ژان آوروپایه
کیتمکه مأمور ایدیلدیلر . ژان بر آز صوکره پارسده وفات
ایتدی . دیکرینك سیاحتی ده هیچ بر فائده ویرمدی .

بو مرخصلر آوروپاده بولوندقلری ووعددن باشقه بر
شیئه نائل اولامادقلری صیراده استانبول ایمپراطوری مهم بر کیلیوم دوتیر
دوناتما تجهیز ایدەرك فرانقلرك امدادینه کوندردی . بودوناتما
قالیون دنیلن یوز اللی بویوك کمیدن ترکب ایدییوردی .
قالیونلرده ایکی صیرا کورەك واردی . باشلرنده بر مهموز
بولونیوردی . سواری یی طاشیمق اوزره دها بویوك آلتمش
سفینەده بولوندیغی کبی دروموِن Dromon تسمیه ایدیلن دها
بویوك سفینەلردن ده اون اون ایکی دانه واردی . بوتون ارزاق ،
اسلحه ، آلات حربیه بونلره تحمیل ایدیلمشدی . فنون حربیەده
پك ماهر بر قوماندان اولان مغال دوقاس مورەسیوس ایله
آلکساندر دو قونوەرسان بو دوناتمایی [١] صوره ، اورادن
عکایه سوق ایتدیلر . تشرین اول آینده فرانقلرك ، روملرك
بوتون اردولری عسقلانده طوپلاندیلر ، مصره دوغرو یوله

---

[١] ایلول آینده .

چیقدیلر . یاواش یاواش یورویه‌رك فارامیه‌یه واصل اولدیلر .
بوراسی نیلك قاراب Carabes تسمیه ایدیلن ایلك آغزی
قربنده کائن عادتا خالی بر شهر ایدی . بر مدتدن بری بویول
چوق اوزامشدی . ده‌کیزك دالغه‌لری ، ساحلده طوپلانمش
اولان قوملره چارپه چارپه بر کچید آچمش واووایه کیردکدن
صوکره بویوك بر باتاقلق وجوده کتیرمشدی . بو باتاقلغك
آغزی اولدقجه دار ایدی . بوندن دولایی جوار شهرلر ایچون
بویوك بر منفعت حصوله کلمشدی . چونکه بو باتاقلغه هرجنس
برچوق بالق دولمشدی . جواردن اونلری صیده کلیورلردی .
فقط ساحل بحری تعقیب ایده‌رك سوریه‌دن مصره کچمك
ایسته‌ینلر باتاقلغك کناری صیرا اون میل قدر دولاشمغه
مجبورایدیلر . آنجق بوصورتله ساحل بحره واصل اولابیلیور-
لردی . فرانقلر ، عکادن حرکت ایتمش اولان رومدونانماسی
فارامیه‌ده بولدیلر . عسکرلری نیلك اوته طرفنه کچیرمکه‌دونانما
خدمت ایتدی . تفنیس = طفتی شهرینی صولده براقدیلر .
اورادن هپسی دمیاطه کیتدیلر [١] . دونانمانك تکرار
کندیلرینه التحاق ایتمه‌سنه انتظاراً شهر ایله ده‌کیز آراسنده
اردو قوردیلر .

نهر ساحلنده غایت مستحکم بر قله واردی . اورادن بر
زنجیر اوزانیوردی . شهرك سورلرینه مربوط اولان بو زنجیر

---

[١] تشرین ثانیده . ٥٦٥ سنه‌سی صفرنده .

دها ایلری یه کیرلمه‌سنه بر مانعه تشکیل ایدییوردی . بو سایه‌ده شهر اهالیسی قاهره‌دن سربستجه یاردیم آلابیلیورلردی. متمادیاً قاهره‌دن عسکر کلیوردی . بو شهری درحال ضبط ایتمك امیدنده بولونان فرانقلر منتظم صورتده محاصره حرکاتنده بولونمق ، برچوق ماکنه قورمق مجبوریتنده قالدیلر . فقط محصورین‌ده مانجنقلر ترتیب ایتدیلر . بعض فرانقلرك اهالی حتی خیانتی یوزندن محصورینك ماکنه‌لری فرانقلرك آلات حربیه‌سنه فائق برحالده بولونیورلردی . دونانمانك ارزاقی قالمادی . رومل، جوارده بولونان خورما اورمانلرینه داغیلمغه، آچلقلرینی تسکین ایچون تازه داللری یمکه مجبور اولدیلر. فرانقلر اونلره یه‌جك ویره‌جك اولورلرسه کندیلری‌ده عینی حاله دوچار اولمقدن قورقیورلردی. مبذول صورتده یاغان یاغمورلر خرستیان اردوسنك مصائبنی آرتیرییوردی . برجنوب روزکاری اسیوردی که نیلك جریانی شدتلندیرییوردی . بوتون دونما امین برمحلده بولنیور کبی بوراده بریره طوپلانمشدی . محصورین قورو اودونلردن وسائر مواد مشتعله‌دن مرکب برصال ترتیب ایتدیلر . کمیلره دوغرو بونی نهرك اوزرینه صالیویردیلر . قالیون تسمیه ایدیلن کمیلردن آلتیسی باتدی . قرال اموری امداده قوشمامش اولسه ایدی سائر سفائنك هپسی‌ده عینی عاقبته اوغرایه‌جقلردی . فرانقلر ایشته بو صورتله اللی کون دمیاط اوکنده قالدیلر . نهایت بوراسنی ضبط ایتمه‌نك غیرقابل

ابن الاثیر
کیلیرم دوتیر

اولدیغنی کورونجه صلاح الدین طرفداری اولمایان بعض مصر امراسی واسطه‌سیله شهر خلقیله برنوع متارکه عقد ایتدکدن صوکره چکیلمکه حاضرلاندیلر .

صلاح الدین ، مصر اکابرندن بعضیلرینك فرانقلر طرفنی التزام ایتمه‌لرندن دولایی نورالدینه شکایتده بولونمشدی . نورالدین مصری محافظه ایچون اورایه عسکر کوندردیکی کبی
ابن الاثیر کندیسی‌ده سوریه‌یه کیره‌رك برچوق تخریبات یاپمشدی .
بهاءالدین دمیاط محاصره‌سنك رفعنه بو حرکتك چوق خدمتی اولمشدر .
ابوالفدا نورالدینك کیریشدیکی بو حربك غایه‌سی یالکز فرانقلرك دقتنی بوطرفه جلب ایتمکدن عبارت اولمایوب بعض فرانقلرك کندی ممالکنه یاپدقلری آقینلره مانع اولمق مقصدی‌ده
سنه موجود ایدی . فرانقلر عکار Akkar قلعه‌سنی نورالدیندن
١١٧٠ آلمشلر [١] ، نورالدین نامنه اوراده قوماندان بولونان قتلغ Khathlagh ی اسیر ایتمشلردی . بوندن باشقه ، نورالدین ، صلاح الدینك پدری نجم الدین ایوبی برمقدار عسکرله مصره سوق ایتدیکی وبو اردویه برطاقم مسلمان تاجرلری‌ده دها امنیتله سیاحت ایچون التحاق ایله‌دیکی جهتله بونلرك فرانقلر طرفندن تجاوزه اوغرامامه‌لرینی تأمین ایچون کرك Krak قلعه‌سی اوزرینه یورویه‌رك بونی محاصره ایتمکه لزوم کوردی . بوحصارك قلعه‌لرینی دوکمکله مشغول اولدیغی صیراده عربلر طرفندن

---

[١] ٥٦٥ سنه‌سی ربیع الآخرنده .

ريسنه ابن هنفرى و ديكرينه قريب بن دقيق نامى ويريلن ايكى فرانق قوماندانينك ايكى يوز سوارى و بيك تورقوپلس ايله كرك قلعه‌سنه امداده كلدكلرى خبرينى آلدى . بونلرك مقدارلرى چوغالماسنه ميدان براقمادن قارشى يورودى . فقط فرانقلر نورالدينه منتظر اولمغى مناسب كورمه‌مش اولدقلرى جهتله نورالدين اطرافه ياييله‌رق تحرياتده بولوندى، اردوسنى عشترا Aschtara ده قوردى . بيره حصارينه صاحب اولان شهاب الدين محمود [١] نامنده برامير بوراده نورالدينه التحاق ايچون ايكى يوز سوارى ايله يوله چيقدى . بعلبك الكاسى داخلنده لبوه Léboua يه واصل اولديغى زمان آوه كيتمك اوزره آته بيندى . فقط جوارده آقين ياپمقله مشغول اولان اوچ يوز فرانق سواريسنه راست كلدى . اوزرلرينه هجوم ايده‌رك اونلرى داغيتدى . مقتوللر آره‌سنده حصن الاكراد صاحبى بولونان اوپيتال شوواليه‌لرى رئيسى ده داخلدى . جسارتندن دولايى فرانقلر بوكا پك حرمت كوستريرلردى . كله‌سنى نورالدينه كوتورديلر . نورالدين هنوز عشتراده ايكن بويوك برحركت ارض دولاييسيله سوريه شهرلرندن برچوغنك خراب اولديغى [٢] خبر آلدى . مورخلرينك روايتنجه او زمانه قدر دها بوقدر شدتلى برزلزله كورولمه‌مشدى . الك مهم شهرلر

---

[١] بن الياس بن ايل غازى بن اورتوق .

[٢] ٥٦٥ سنه‌سى صفرينك ١٢ سنده .

آلت اوست اولدیلر . اهالی انقاض آلتنده قالدی . بعلبك ،
حمص ، حما ، شـیزر یاخود قیصریه ، حلب شهرلری ایشته
بو خراب اولان یرلری میاننده ایدیلر . نورالدین ابتدا بعلبکه عائد
تفصیلاتدن خبردار اولدی . استحکاماتی تعمیر ایتدیرمك ایچون
علی العجله اورایه قوشدی . فقط دیگر شهرلرك احوالندن
خبردار اولونجه بعلبکده عسکر براقه‌رق علی العجله حمصه وحمایه
گیتدی . اوراده‌ده عینی صـورتله حرکت ایده‌رك فرانقلره
جوار اولان و بوندن دولایی نورالدینی دها چوق اندیشـه‌یه
دوشورن بعرین حصارینه عزیمت ایله‌دی . بوتون بو استحکامات
خراب اولمشدی . اوراده‌ده برقوهٔ محافظه براقدی . تعمیرات
ایچون گیجه گوندوز چالیشماسی حقنده امرلر ویردکدن صوکره
سائر مملکتلردن زیاده خساره اوغرامش اولان حلبه گیتدی .
حلبده اوتورابیله‌جك بر أو قالمامشدی . اهالی شهر خارجنده
آچیقده اقامت ایدییورلردی . نورالدین انشاآتك باشـنده
دورردی . بونلری تعجیل ایتدی . هپ فرانقلرك بوفلاکتدن
استفاده ایده‌رك ممالکنه تجاوز ایتمه‌لرندن قورقیوردی . فقط
حرکت ارضـدن عینی صورتده ضرر گورن فرانقلر سفره
چیقمغی دوشونمك شویله دورسون بالعکس کندی زیانلرینی
تعمیر ایله مشغول ایدیلر . سورلری وقلعه‌لری صوك درجه‌ده
مستحکم بولونان بوتون آنطاکیه شهری خراب اولمشـدی .

طرابلس شهرینك همان بوتون سكنه‌سی بیتمشدی [١] . صور صوك درجه‌ده ضرر كورمشدی .

نورالدین حلبی تكرار بنا ایتدیرمكله مشغول اولدیغی صیراده برادری موصل ملكی قطب الدین دوچار اولدیغی بر حمادن وفات ایتدی [٢]. تقریباً قرق یاشنده ایدی. یكرمی برسنه بش آی حكمران اولمشدی . بوتون تبعه‌سی متأثر اولدی . قطب الدین اونلره ایلك ایتمكدن هیچ كری قالمازدی . بو خصوصده بك جومرد داوراندیغی سویلندیكی زمان دنیاده بر حكمدار قدر ایلك ایتمكه مجبور هیچ كیمسه بولونمادیغنی سویلردی . بویوكلری و كوچوكلری مساوی صورتده سور ، قولایجه عفو ایدر ، قوماندانلرینه حلم ایله معامله كوستریر ، اونلری زنكینلشدیرمكدن خوشلانیردی . قوماندانلرینك كندیلری ادخار ثروته میل ایتمسونلر دیه بویله یاپاردی . كندیسنه محتاج اولانلری تحقیق ایده‌رك مراجعتلرینه محل براقمه‌دن یاردیم ایدر ، هر كسه عادلانه معامله ایتدیریردی . برادریله دائما خوش كچینمشدی . اوكا چوق كره عسكر ونقد ایله یاردیم ایتمش ، برادرینه قارشی حس ایتدیكی دوستلق حسبیله ممالكی داخلنده خطبه‌نك اونك نامنه اوقونماسنه مساعده كوسترمشدی . حارم وبانیاس محاصره سنده

ابن الاثیر
ابهاءالدین
بوالفدا
ابوالمحاسن

[١] اوچ تموزده .

[٢] ٥٦٥ سنه‌سی ذی الحجه‌سنك ٢٢ سنده .

برادرینه رفاقت ایتمشدی . وفات ایتمه‌دن اول ، نورالدینك کریمه‌سیله أولنمش اولان بویوك اوغلی عمادالدین زنکینك کندیسنه خلف اولماسنی امر ایتدی . فقط فخرالدین عبدالسلیم نامنده‌کی وزیر اعظم ، دشمنی اولان نورالدینه پك مربوط اولان بو شهزاده‌نك زمان حکومتنده حکم ونفوذینی غائب ایده‌جکندن قورقه‌رق حسام‌الدین تمرتاشك کریمه‌سی خاتون یاخود ملکه ایله بوتون امرایی ایرته‌سی کون طوپلایوب اوغلی سیف‌الدینه بیعت ایتدیرمکه قرار ویردیلر .

بویله حرکت ایدیلنجه ، عمادالدین کیدوب نورالدینك معاونتنی رجا ایتدی. وزیرك بو حرکتندن فنا حالده قیزان نورالدین درحال تل باشردن حرکتله جعبر قلعه‌سنده فرات نهرینی کچدی . رقه‌یه کیده‌رك والی طرفندن کوچوك بر مقاومته مصادف اولدقدن صوکره ضبط ایتدی [١] . صوکره خابوری و نصیبینی اله کچیردی [٢] . عسکرینك قسم متبا- قیسی بو شهرده بکله‌دی . چونکه یاننده سیار بر قوتدن باشقه برشی یوقدی . فرانقلره مقاومت ایتمك اوزره اردونك قسم کلیسی سوریه‌ده براقشدی . دیار بکر ملکی نورالدین محمد [٣] بو نقطه‌ده عسکریله کندیسنه التحاق

[١] ٥٦٦ سنه‌سی محرمی ابتداسنده .
[٢] عینی آیك نهایتلرنده .
[٣] ابن قاره آرسلان .

ابتدی . بونك اوزرینه نورالدین کیدوب سنجاری محاصره‌یه آلدی . بوراده بویوك بر قوهٔ محافظـه واردی . بو شهر اوکنده بولوندیغی صیراده بعض موصل امراسندن مکتوبلر کلدی . موصله کلمه‌سی ایچون تشویقاتده بولونیورلر ، شهری تسلیم ایتمکی وعد ایدییورلردی . فقط سنجار محاصره‌سنی ترکه راضی اولمایه‌رق بر آز صوکره قلعه‌یی اله کچیردی [۱] . یکنی عمادالدین زنکی‌یه ویردی . صوکره موصل اوزرینه یورودی . بوشهرك شرقنده ، نینیویا استحکامی قربنده اردو قوردی . موصل ایله آراسنده یالکز دجله نهری واردی . فخرالدین ، جبال ، آذربیجان و اران ملکی (ایلدکز) دن استمداد ایتمشدی . ایلدکز موصلك سلطانه عائد اولدیغی بهانه‌سیله اورایه کیتمکدن نورالدینی منع ایتمك وموصل اوزرنده هیچ بر حکم ونفوذی اولامایه‌جغنی آکلاتمق ایسته‌یه‌رك بر اثر قوت وحاکمیت ابراز ایتمك ایسته‌مشدی . نورالدین بو مکتوبلری سنجارده ایکن آلمش ، هیچ بر جواب ویرمه‌مشدی . یالکز ، مرخصه یکنلرینك ایشلری ایلدکزدن زیاده کندیسنی علاقه‌دار ایتمك طبیعی اولدیغنی سویله‌مش ، بن ناصل سوریه‌ده فرانقلرك آقینلرینه مانع اولیورسه‌م اوده کورجیلرك تجاوزاتنه سد چکرسه عالم اسلامه دها چوق خدمت ایتمش اولور سوزلرینی علاوه ایتمشدی .

نورالدین موصل محاصره‌سنه باشلادی . فقط امرانك

---

[۱] ٥١٦ سنه‌سی ربیع الآخرنده .

قسم اعظمیله عسکر واهالی نورالدین طرفنی التزام ایتدکاری ایچون هیچ برمحاربه وقوعه کلمدی . شهری کندی امرینه رغماً تسلیم ایتمك تصوری موجود اولدیغنی خبرآلان فخرالدین صلح طلب ایتدی . نورالدین اوکا مقصدنی کندیسنی سوریه یه کوتورمکدن عبارت اولوب یکنلرینك ممالکنی ضبطه کلمدیکنی، بالعکس اوممالکی محافظه قیدنده بولوندیغنی جواباً بیلدیردی . صلح امضا ایدیلدی . نورالدین موصله کیردی [۱] . برمدت قلعه ده اوتوردی . سیف الدین غازی نك موصله وجزیرة ابن عمره تصرفنی تصدیق ایتدی . قلعه نك قوماندانلغنی امراسندن سعدالدین کمشتکینه ویردی . موصل حکومتنك سائر شهرلرینی یکنلری آراسنده پایلاشدیردی . سیف الدین خلیفه مستضی طرفندن تصدیق ایدیلدی . دها موصله کیرمه دن برخلعت کلدی . نورالدین کوزل برجامع انشاایتدیره رك کندی اسمنی ویردی . یکرمی کون موصلده قالدی . صوکره یاننده فخرالدین اولدیغی حالده مملکتنه دوندی . فخرالدینه بعض اراضی ویردی . موصلدن عزیمت ایتدیکی صیراده بریسی نورالدینه موصلی پك سویور واوراده اوتورمق ایستدیکی کورونیور اولدیغنی سویله یجه بوظن دوغرو ایسه ده عدالته مغایر حرکتده بولونمقسزین بونی یاپمق قابل اولمادیغنی،

ابن الاثیر
ابوالفدا
بهاءالدین

---

[۱] ٥٦٦ سنه سی جمادی الاولنك ۱۳ نده .

همذاتاً فرانقلری دوردیرمق ایچون حدودلر اوزرنده قالماسی ایجاب ایتدیکنی جواباً بیان ایتدی .

مصرده‌کی وکیلی صلاح الدین‌ده سوریه‌ده حرب ایتمك خصوصنده دهاآز خواهشکر دکلدی . فلسطینه کیرمك املیله مصر وشام عسکرلرینی طوپلامشدی[١] . قرال آموری درحال عسقلانه کیتدی . اوراده ، سلطانك داروم Daroum قلعه‌سنی محاصره ایتمکده اولدیغنی ، نرده ایسه‌اله کچیره‌جکنی خبر آلدی. فی الحقیقه بوقلعه‌نك قوماندانی اولان آنسه‌ل دوپاسی اوکون قوهٔ امدادیه آلمازسه تسلیم اولمغه قرار ویرمشدی . آموری ، داروم‌دن درت میل مسافه‌ده بولونان غزه‌دن حرکت ایتدی . صلاح الدین اوکا دوغرو ایلریله‌مشدی . آموری ایله قارشیلاشدی. اونی مغلوب ایتدی . غزه شهرینه کیردی. فقط ایچ قلعه‌نی ضبطه موفق اولامادیغی جهتله‌داروم‌ه دوندی . اوراده فرانقلرك تکلیف ایتدکلری محاربه‌یی قبولدن امتناع ایله‌مصره دوندی . بوراده بحث ایتدیکمز داروم قلعه‌سی فرانقلرك مصر طرفنده مالك اولدقلری صوك موقع ایدی . قدیماً بوراسی روملرك بر مناستری اولدیغی ایچون داروم نامی ویریلمش صوکره بوندن داروم اسمی تشکیل ایدیلمش‌ایدی . آموری بوراسنی تحکیم ایتدیره‌رك ایچنه بر مقدار عسکر اقامه ایتمشدی .

---

[١] آمورینك یدنجی سنهٔ حکومتنده ، کانون اول آینده .

سنه ۱۱۷۱ ابن الاثیر

نورالدین‌ده دیکر طرفدن فرانقلرك الکاسنه کیردی[۱] . فرانقلر ، نورالدین ایله عقد ایتدکلری معاهده‌یه رغماً مصردن سوریه‌یه کیدن بعض سفائنی ضبط ایتمشلردی . نورالدین بو کمیلری وایچنده‌کی بوتون امتعه‌یی ایسته‌مش فقط شایان ممنونیت بر جواب آله‌مادیغی ایچون آنطاکیه‌یه طرابلسه دوغرو بعض مفرزه‌لر سوق ایتدیکی کبی کندیسی‌ده عرقه قلعه‌سنه هجوم ایتمشدی . شهرك واروشلرینی ییقدی . اورادن کوندردیکی قول اردو صافیتا ایله عریمه‌یی ضبط ایتدی . صوکره نورالدین طرابلس جوارلرنده تخریباتده بولوندی . بونك اوزرینه فرانقلر متارکه‌یی تجدیده و آلمش اولدقلرینی اعاده‌یه حاضر بولوندقلرینی بیلدیردیلر . نورالدین راضی اولدیسه‌ده فرانقلر آلدقلرینك کافه‌سنی اعاده ایتمدیلر . مسلمانلر چوق ضرره اوغرادیلر .

ابن الاثیر ابوالفدا

صلاح‌الدین او زمان مصره عودت ایتمشدی . اوراده حاکم مطلقدی . نورالدین خلیفه‌نك بو مملکتده قالان صوك نشانهٔ حکم ونفوذینی‌ده ازاله ایتمکی یعنی خطبه‌لردن اسمنی قالدیره‌رق یرینه بغداد خلیفه‌سی مستضی‌نك اسمنی اقامه ایتمك زمانی کلدیکنی دوشوندی [۲] . صلاح‌الدین بو امری آلنجه فاطمیلرك سالك اولدقلری علویلره مربوط اولان مصرلیلرك عصیان ایتمه‌لری قورقوسیله ابتدا اجرادن استنکاف ایتدی .

---

[۱] ٥٦٧ سنه‌سی محرمنده .
[۲] ٥٦٧ تاریخ هجریسنده .

فقط نورالدین تکرار بو یولده امر کوندرنجه امرایی طوپلادی .
بوقدر مهم برمسئله حقنده اونلردن رأی صوردی . بعضیلری
بو حرکتك پك جرئتکارانه اولدیغنی سویله‌دیلر . بعضیلری
بوکا مظاهرت ایده‌جکلرینی بیان ایتدیلر . امیرالعالم نامنده بر
ایرانی میدانه چیقدی وبوکا تشبث ایده‌جکنی سویله‌دی .
فی‌الحقیقه محرمك ایلك جمعه‌سی خطیبدن اول منبره چیقه‌رق
خطبه‌یی بغداد خلیفه‌سی نامنه اوقودی . هیچ کیمسه بوکا
ممانعت ایتمز کبی کوروندی . بونك اوزرینه صلاح الدین بوتون
مصر وقاهره خطیبلرینه ایرته‌سی جمعه بو یولده حرکت ایتمه‌لری
ایچون امر ویردی . صوکره بوتون مصر بو امره اطاعت
ایتدی . بو صورتله اوزون مدتدن بری آیری بولوندیغی بغداد
خلیفه‌نك تحت قضاسنه دخل اولدی . خلیفه عاضد [١]
خسته ایدی . جریان ایدن وقعه‌دن کندیسنی خبردار ایتمکی
مناسب کورمدیلر . چونکه اغلب احتماله کوره یاشایه‌جق بر
قاچ کونی قالمش اولدیغی ایچون حضورینی اخلال ایتمك
ایسته‌مبورلردی . فی‌الحقیقه ، تخمین اولوندیغی وجهله ، بر
آز صوکره وفات ایتدی . صلاح الدین خلیفه‌نك حیاتنه
دوقونمامشسه‌ده سکون واستراحتنه‌ده دوقونمایه‌جق درجه‌ده
عالیجناب داورانمامشدر . صلاح الدین اوقدر دویمق بیلمز درجه‌ده

---

[١] کیلیوم دو تیرك صلاح الدینی خلیفه‌یی اولدیرتمکله اتهام
ایتمه‌سی دوغرو دکلدر .

حریص ثروت ایدی که خلیفه‌نك بیته‌جك تك بر آتی قالدیغی حالده صلاح الدین بونی‌ده ویرمکه کندیسنی اجبار ایتمشدی . صلاح الدین ساده‌جه برامیر اولدیغی زمان حریص ثروت وجاه ، حیله‌کار ، جرئتکار ایدی . فقط حکمدار اولدیغی زمان بك بویوکلك اثرلری کوسترمشدر .

صلاح الدین درحال سرایی ضبط ایتدی . حتی دها خلیفه‌نك وفاتندن اول بهاءالدین قراقوش نامنده طواشیدن برینی سرایده‌کی خزائنه نظارت ایتمکه مأمور ایله‌مشدی . خلیفه عاضدك چوجوقلری واقربالری توقیف ایدیله‌رك سرایك بریرینه حبس اولوندیلر . کوله‌لری‌ده صاتلدی یاخود بخش ایدیلدی . سرایده اینجی ، ذی قیمت طاشلر ودها امثالی عظیم برثروت واردی . صلاح الدین بوراده یوز بیك جلدلك کوزل یازیلمش وکزیده بر کتبخانه بولدی . عاضد ایله فاطمیه خلیفه‌لرینك حکم و نفوذی نهایت بولور . فاطمیلر ٢٦٦ سنه حکومت ایتمشلر ، مصره ٢٠٨ سنه صاحب اولمشلردی . نورالدین بوبویوك وقعه‌دن خلیفه مستضیئی خبردار ایتدی [١] . خلیفه نورالدینه تشکر ایچون سراینك اکابرندن عمادالدین صندل‌ی برخلعت وایکی قیلیج ایله کوندردی . قیلیجلرك بری سوریه دیکری مصر اوزرنده‌کی حکم ونفوذینه اشارت ایدی . صلاح الدین‌ده برخلعت آلدی . خلیفه طرفندن

---

[١] کوندردیکی کیمسه‌نك اسمی شهاب الدین المطهر ابن شرف الدین ابن ابو عصرون ایدی .

مصرده نورالدینك وكیلی نصب ایدیلدی. قاهره جامعی منبرینك اوزرینه قونولمق اوزره برده سیاه قماش كوندریلدی. سیاه، عباسی خلیفه‌لرینك رنكی ایدی.

صلاح الدین آرتق مصرده كندیسنی اندیشناك ایده‌جك برحكمدار قالمادیغی ایچون ساده‌جه نورالدینك وكیلی عنواننده صیقلمغه باشلادی. مستقل اولمق ایسته‌یوردی. نورالدینك امرلرینه پك زحمتله اطاعت ایده‌بیلیوردی. مصری ترك ایده‌رك نورالدینك یانینه كیتمكه مجبور ایدیلمكدن دها زیاده قورقیوردی. نورالدین، مصرك بوتون عساكرینی طوپلایه‌رق ایكنجی عربستانك پایتختی اولان كرك یاخود چول طاشی قلعه‌سنی محاصره‌یه كیتمك اوزره كندیسنه التحاق ایتمه‌سی ایچون امر ویرمشدی. صلاح الدین اطاعته حاضر كبی كوروندی. قاهره‌دن چیقدی [١]. اونك حركتنی خبر آلنجه نورالدین‌ده شامی ترك ایده‌رك كركه كیتدی. اوراده بیهوده‌یره مصر اردوسنی بكله‌یوب دوردی. صلاح الدین بعض اغتشاشات علائمندن دولایی یولنه دوام ایده‌مه‌یه‌جكنی برساعی ایله بیلدیردی بو بربهانه‌دن عبارت ایدی. نورالدینك كندیسنی توقیف ایتدیرمه‌سندن قورقدیغی ایچون بویله حركت ایدیوردی. فرانقلر، باش قوماندان اونفروانك قوماندانسی آلتنده قلعه‌نك امدادینه یورودكلری صیراده كیوم دوتیر نورالدین اورادن چكیلدی. وكیلینك عدم اطاعتنه پك زیاده قیزدیغی

---

[١] ٥٦٧ سنه‌سی محرمنك ٢٠ سنده.

ایچون مصره کیده‌رك اونی اوزادن قوغه‌جغنی سویله‌دی .
صلاح‌الدین ، نورالدینك تصورندن خبردار اولونجه ، بوقدر
نازك برمسئله‌ده نه‌صورتله حرکت ایده‌جکنی قرارلاشدیرمق
ایچون بوتون افراد عائله‌سنی وامراسنی طوپلادی . اندیشه‌سنه ابن‌الاثیر
سبب اولان حالی حکایه ایدنجه یکنی تقی‌الدین عمر ، نورالدین
مصره کله‌جك اولورسه اوکا قارشی سلاحه صاریلمه‌یی علناً
تکلیف ایتدی . صلاح‌الدینك پدری نجم‌الدین ایوب بوسوزلری
ایشیدنجه تقی‌الدین عمری درحال صوصدیره‌رق صلاح‌الدینه
توجیه خطاب ایله دیدی که : « بن سزك پدریکزم . ایشته دایکز
شهاب‌الدین الحارمی ده بوراده . بوتون بومجلسك ایچنده سزی
بزدن چوق سون وسزك ایلککزی بزدن چوق ایسته‌ین
برینك بولونه‌بیله‌جکنه احتمال ویریبورمیسکز ؟ خایر ، دیدی
صلاح‌الدین . اوحالده ، دوام ایتدی نجم‌الدین ، دایکزله
بن نورالدین ایله قارشی‌یه کله‌جك اولورسه‌ق یاپه‌جغمز شی
آیاقلرینه قاپانمقدن وسزك باشکزی کسمه‌یی امرایده‌جك
اولورسه بوسوزلرینه اطاعت ایتمکدن عبارت اولاجقدر .
بزبوفکرده اولورسه‌ق آرتق سزه بزمقدر مربوط اولمایانلرك
حسیاتی نه‌اولاجغنی تخمین ایده بیلیرسکز . نه‌بوراده بولونانلردن
نه‌ده اردوده‌کی امرادن هیچ بری نورالدینه قارشی حرکت
جرأتنی کوستره‌مز . بوممالکت اونکدر . بورایه سزی وکیل
نصب ایدن اودر . سزی عزل ایتمکده صاحب صلاحیتدر .

صوكره ديكر امرايه توجيه خطاب ايتدی: بز نورالدينك كوله‌لری يز . بزم حياتمزه ايسته‌ديكی كبی تصرف ايده‌بيلير ، ديدی . مجلس داغيلدقدن صوكره نجم‌الدين اوغلنه شو سوزلری سويله‌دی: «افكاركزی بو امرايه حس ايتديرمكله احتياطده قصور ايتديكز . بونلر سزه خيانت ايده‌جكلردر. امين اولكز كه نورالدين ايشی خبر آله‌جق ، سزی بورادن طرد ايتمك اوزره مصره كله‌جكدر . كنديسنه علی العجله مكتوب يازكز وعرض معذرت واطاعت ايديكز . »

نجم‌الدين آلدانمايوردی . بو مجلسده جريان ايدن مذاكراتك كافه‌سندن نورالدين خبر آلمشدی. فقط صلاح‌الدينك مكتوبلری كنديسنی تسكين ايتدی . آرتق ممالكنی فرانقلرك تجاوزاتنه قارشی محافظه‌دن باشقه برشی دوشونمدی. مملكتنك وسعتی فرانقلرك بوتون حركاتندن علی العجله خبر آلماسنه مانع اولديغی ، فرانقلر آنجق برقلعه‌يی ضبط ايتدكدن صوكره اونك محاصره سندن خبر آلابيلديكی جهتله بوتون ممالكنده وبالخاصه حدودلرده كوكرجين پوسته‌لری تأسيس ايتمكه قرارويردی. جوارده‌كی شهرلردن كوكرجينلر آلنه‌رق بو پوسته محللرينه كوتورولدی. بوآقين وقوعه كليركلمز مكتوب يازيليور ، كوكرجينه باغلانيوردی . كوكرجين اوچه‌رق يوواسنه عودت ايديوردی . اوراده باشقه مأمورلر بو مكتوبی آليورلر ، باشقه بر كوكرجينه باغلايورلردی . بو صورتله

شهردن شهره کیده‌رك خبر نورالدینه قدر واصل اولیوردی. نورالدین بو واصوللك فوائدینی تقدیر ایتمکده گجیکمه‌دی. فرانقلرك حدودلر اوزرینه یاپدقلری بر آقینی عینی کونده بو واسطه ایله خبر آلدی. عسکرلرینی طوپلاتمق ایچون‌ده بو اصوللی قوللاندی. کیدوب فرانقلری صاردی. اونلر نورالدینی هنوز پك اوزاقده ظن ایدرلرکن میدانه چیقوب کندیلرینی مغلوب ایتدی.

سنه ١١٧٢ کیلیوم دوتیر بهاءالدین ابوالمحاسن

آرتق فرانقلر یالکز نورالدینه و مصرده‌کی وکیلی صلاح‌الدینه قارشی سوریه‌ده حرب ایدیورلردی. بو ایکی حکمدارك مصادف اولدقلری الڭ مدهش دشمن فرانقلر ایدی. کونك برنده مصرده حکمران اولمغی تخیل ایدن صلاح‌الدین فرانقلرك مملکتنه کیدوب حرب ایتمکدن کری قالمایوردی. بو صورتله نورالدینه عرض خلوص ایتمش اولیوردی. فقط الڭ چوق صلاح‌الدینی ممنون ایدن شی کونك برنده بو فتوحاتك کندیسنه قاله‌جغی امیدی ایدی. نورالدین موصله کیتمشدی [١]. صلاح‌الدین بونی خبر آلنجه اردوسیله درحال مصردن چیقدی. چولی گچدی تورك قامیشلغی دنیلن بر یره کلوب اردو قوردی. نورالدینه التحاق ایتمك ایستر کبی کورونمك فکرنده ایدی. قرال آموری درحال بورادن تقریباً اون آلتی میل اوزاقده کائن برسابه Bersabée موقعنه کلوب اردو

---

[١] ٥٦٨ تاریخ هجریسنده.

قوردی . فقط صلاح الدین او موقعده قالمادی . سوبال سوریه‌سی دنیلن الکایه کیردی . کرك و شوبك Schoubek قلعه‌لرینی محاصره ایتدی . بو قلعه‌لر مصره کیدن کاروانلری پك تعجیز ایدیورلردی . بو حصارلر او کنده برقاچ کون قالدیسه‌ده‌اله کچیره‌مدی ، مملکتنه‌دوندی . نورالدینك موصلی ترك ایتمش اولدیغنی خبر آلنجه براز صوکره تکرار عودتله بعض آقینلر یاپدی .

سنه ۱۱۷۳ ابن‌الاثیر ابوالفدا بهاء‌الدین

نورالدین او زمان کوچوك ملاطیه و سیواس حکومتنه ، قونیه سلطانی قیلیج آرسلان طرفندن طرد ایدیلن ذوالنونی تکرار اقامه ایتمك ایله مشغولدی . ذوالنون سوریه‌یه کله‌رك نورالدینك معاونتنی رجا ایتمشدی . نورالدین فرانقلرله حرب ایتمکه نه قدر شدتلی بر خواهش بسلرسه مسلمان الکاسنه کیرمکدن او قدر متنفر بولوندیغی ایچون ابتدا قیلیج آرسلانی ضبط ایتدیکی یرلری کوزلکله اعاده ایتدیرمکه تشبث ایتدی . فقط بو سلطان ، وقوع بولان طلبی اسعاف ایتمدیکی ایچون نورالدین مرعش [۱] و بهسنی [۲] شهرلرینی محاصره‌یه کیتدی . بونلری ودها جوارده کائن بعض مواقعی ضبط ایتدی . یوللادیغی بر قول سیواسی اله کچیردی . بونك اوزرینه قیلیج آرسلان صلحه طالب اولدیغندن دها ایلری‌یه کیرمك ایسته‌مدی .

[۱] ۵٦۸ سنه‌سی ذی‌القعده‌سنده .
[۲] ذی‌الحجه آینده .

فرانقلر طرفندن آلدیغی مؤسف خبرلردن دولایی علی العجله صلحی یاپدی . معاهده‌یی امضادن اول شو اوچ شرطی قویدی . اولا ، قیلیچ آرسلانك ایماننده شبهه ایتدیکی و قیلیچ آرسلان کندیسنه بر مسلمان اولمقدن زیاده بر فیلسوف کبی کوروندیکی ایچون سفیرلری قارشیسنده تجدید ایمان ایده‌جکدی . ثانیاً ، لزوم اولدقجه هر دفعه‌سنده سوریه‌یه فرانقلره قارشی حرب ایتمك اوزره عسکر کونده‌ره‌جکدی و کندیسی‌ده فرانقلره هجوم ایده‌جکدی . ثالثاً قیزینی نورالدینك یکنی سیف‌الدین غازی‌یه ویره‌جکدی . بو معاهده منعقد اولدقدن صوکره نورالدین سیواسده فخرالدین عبدالمسیحك امری آلتنده ذوالنونك خدمتی ایچون بر مقدار عسکر براقدی ، سوریه‌یه دوندی . اوراده صلاح‌الدیندن مکتوب کلدی [١] . صلاح‌الدین فاطمی خلیفه‌لرینك بقایاسنی طرد ایچون یمنه بر اردو کوندرمك مساعده‌سنی ایسته‌یوردی . نورالدینك موافقتی اوزرینه صلاح‌الدین توران شاهی یمنه کوندردی . توران شاه بوراده سکسان شهر ضبط ایتدی . بو میانده صنعا و سائر مدینه‌لرده داخلدی .

ابن الاثیر

نورالدین اوزمان صلاح‌الدینك بوتون مقاصدینی فرق ایدیوردی . بو امیرك مصرده اعلان استقلال هوسنده اولدیغنی ، فرانقلره قارشی آچمق ایسته‌دیکی سفرده کندیسنه

[١] ٥٦٩ تاریخ هجریسنده .

رفاقت ایتمه‌یه‌جکنی آکلایوردی . بوندن دولایی موصلده ،
دیاربکرده ، جزیره‌ده برطاقم عسکرلر طوپلاته‌رق فرانقلرك
سوریه‌ده کچه‌بیله‌جکلری یرلره قویمق ، اردوسنك قسم
متباقیسیله کندیسی مصر اوزرینه یورویه‌رك صلاح‌الدینی اورادن
چیقاروب یرینه باشقه برینی تعیین ایتمك ایسته‌دی . ایشته
نورالدین بوتصورده ایکن خسته‌لانه‌رق شامده وفات ایتدی [١] .
سنه ١١٧٤ ابتدا قلعه‌یه دفن ایدیلدی . صوکره ینه شامده بنا ایتدیرمش
اولدیغی مدرسه‌یه نقل اولوندی . نورالدین وفات ایتدیکی
زمان موصله ، دیار جزیره‌یه ، سوریه ومصره صاحب
بولونیوردی . دیاربکر ملکلری اوکا تابع ایدیلر . صلاح‌الدینك
برادری شمس‌الدوله توران شاه نورالدینك امریله یمنی یاخود
مسعود عربستانی فتح ایتمشدی . مکه ومدینه‌ده خطبه نورالدین
نامنه اوقونیوردی . نورالدین اوزون بویلی ، سویملی ، کوزل
کوزلی ، کنیش سیمالی ایدی . صقالی یوقدی . بوتون
مسلمانلرك حتی خرستیانلرك حرمتنی جلب ایتمشدی . کیلیوم
دوتیر اونك عدالتندن ، احتیاطندن ، دیندارلغندن بحث ایدر .
ابوالفدا نورالدینك فضائلنی تشریح ایچون قوجه برجلد کفایت
ایتمه‌یه‌جکنی سویله‌یور . عمومیتله بوتون مسلمان حکمدارلرینك
ابن الاثیر الك عاقل وحکیمی ، الك عادلی اوله‌رق تلقی ایدیلیور . احکام

[١] کیلیوم دوتیره نظراً مایس آینده . ٥٦٩ سنه‌سی شوالنك
اون برنده .

قرآنیه‌یه صوك درجه‌ده رعایت ایدر ، ایپکلی اثواب کیمز ، آلتون و کوموش طاشیمازدی . بوتون ممالکی داخلنده شراب ممنوع ایدی . چوق کره کیجه‌لین یاتاقدن قالقه‌رق نماز قیلدیغی کورولوردی. زماننك قسم متباقیسنی دولتك اداره‌سنه یاخود فرانقلر علیهنده حربه تخصیص ایدردی . زماننك اك بویوك قوماندانی ایدی . امام ابوحنیفه مذهبنك احمالکه‌ده اك بویوك کلام علماسندن ایدی . مرابحه‌جیلری، مرتکب ومختلسلری مملکتندن طرد ایتمشدی . دشمندن آلدیغی غنائمدن حصه‌سنه اصابت ایدن مبلغ ایله املاك آلمشدی . بونك وارداتیله یاشایوردی . ویرکولر احتیاجات دولته تخصیص قلنمشدی. مال میری‌یه آنجق علما مواجهه‌سنده ال سوردی. بو اقتصاددن ممنون اولمایان زوجه‌سی کافی درجه‌ده وارداتی اولمادیغندن دولایی بر کون کندیسنه شکایت ایدیوردی. نورالدین شو جوابی ویردی : بن مسلمانلرك برخزینه‌مأموروندن باشقه برشی دکلم . مسلمانلرك احتیاجی ایچون بکا تودیع ایدیلمش اولان مبالغه غضب الٰهی‌یی اوستمه جلب ایتمه‌دن دوقونه‌مام . حمصده هنوز اوچ دکانم وار . ایشته سزه ویره‌بیله‌جك شیئم بوندن عبارتدر .

نورالدینك زمان حکومتنده بر چوق اجنبیلر عادل بر حکمدارك زیر اداره‌سنده راحتجه یاشامق ایچون شامه کلمشلردی.

وفاتندن صوكره صلاح الدين شام شهرينه صاحب اولديغى زمان جريان ايدن بو وقعه قدر نورالدينك عدالتى حقنده بسله نن فكرى كوستره جك بر شى يوقدر . شامده كى اجنبيلردن برينه بر عسكر تجاوز ايتمشدى . بو اجنبى ، صلاح الدينه شكايت ايتمك ايسته دى . فقط شكايتى ديكلنمدى . بونك اوزرينه قلعه دن شو سوزلرى باغيرا باغيرا ايندى : اى نورالدين ، نورالدين ، معروض اولديغمز ظلمى كورسه ايديكز بزه آجير-ديكز . سزك عدالتكز نره ده؟ بونلرى سويله يه رك آرقه سنده بر سورو خلق اولديغى حالده نورالدينك تربه سنه دوغرو ايلريله يوردى . شهرده عصيان چيقه جقدى . فقط صلاح الدين شامى محافظه ايچون اجنبينك حقنى احقاق ايتمكه مسارعت كوستردى .

نورالدين حركت ارضدن خراب اولان بر چوق شهرلرك وقلعه لرك سورلرينى تعمير وانشا ايتديرمشدى . از جمله شام ، حلب ، حمص ، شيزر ، بعلبك قلعه لرينى ياپديرمشدى . مدرسه لر بنا ايتديردى . بورالرده امام ابو حنيفه نك وامام شافعينك مذاهبى دائره سنده تدريسات وقوع بولوردى . نورالدين جامعلر ، خسته خانه لرده ياپديردى . بونلره بويوك اراضى تخصيص ايتدى . يوللرده يولجيلر ايچون عمومى مبانى انشا ايتديرديكى كبى فرانقلرك حركاتنى ترصد آلتنده بولونديرمق اوزره حدودلر اوزرنده قلعه لرده وجوده كتيردى . بونلرك

هپسنك ایچنه پوسته کوکر جینلری قویدی . نورالدین درویشلر ایچون تکه‌لرده انشا ایتدیردی . ارباب علمه ، فقرایه حرمت کوستردیکی قدر درویشلره‌ده رعایت ایدردی . بونلرك کندی خزینه‌سنه اشتراکه حقلری اولدیغنی سویلر ، یاننده اوتورمه‌لرینه مساعده‌ویریردی . مسلمانلر آراسنده اك ابتدا دارالعدل نامنده بر محکمه بنا ایتدیرن نورالدین اولمشدر . بو محکمه بالخاصه امرانك تبعه حقنده اجرا ایتدکلری تجاوزاتی منع وتأدیب ایچون تأسیس اولونمشدی . شیرکوهك معیتنك کستاخلقلری بوکا لزوم کوسترمشدی . قاضی کمال‌الدین هر کون بوبابده شکایتلر آلیور ، فقط مجرملری منسوب اولدقلری شیرکوهك نفوذی قورقوسندن تأدیب ایتمك قابل اولمایوردی . بو محکمه تأسیس اولوندقدن صوکره خلق راحت راحت یاشادی . امیرلر بو محکمه‌نك حضورینه چیقمقدن قورقیورلردی . نورالدین یکرمی دوقوز سنه حکمران اولمش ، آلتمش سنه یاشامش ایدی [١] . یرینه اوغلی ملك الصالح اسماعیل [٢] کچدی . آنجق اون بر یاشنده‌ایدی ابن‌المقدم نامیله یادایدیلن امیر شمس‌الدین محمد نائب حکومت اولدی .

---

[١] ٥١١ سنه‌سی شوالنك ٢٧ سنده ، ١١٨٨ تاریخ میلادیسنده دوغمشدی .

[٢] کیلیوم دوتیر بوکا مه‌هل صالح Mehel saleh یاخود ملك صالح Melech saleh دیر .

نورالدینك وفاتی سوریه ایشلرنده بویوك بر تحول حصوله کتیردی . جوارده‌کی حکومتلرك کافه‌سی نورالدین عائله‌سندن مالك اولدیغی ولایتلرك قسم اعظمنی آلمغه قالقدیلر . فرانقلر سلاحه صارلمقده هیچ کچیکمه‌دیلر . آموری نورالدینك وفاتی خبر آلیر آلماز علی العجله قراللغك بوتون عساکرینی طوپلادی . کیدوب بانیاس قلعه‌سنی محاصره ایتدی. بو قلعه‌یی اون بش کون دوکدی . فقط اهالینك بویوك بر جسارتله مدافعه‌ده بولوندقلرینی کوردیکی جهتله محاصره‌یی رفع ایتمك ایچون نورالدینك زوجه‌سی طرفندن وقوع بولان صلح تکلیفاتندن استفاده ایتدی . نورالدین عائله‌سنه منسوب حکمدارلر خلفنك الندن آلمق ایسته‌دکلری یرلره وضع ید ایتمك خصوصنده دها بختیار چیقدیلر . بعض امرا ، باشلرنده کمال الدین و شمس الدین بن مقدم اولدیغی حالده ، حکومتك اك ذی نفوذ امیری اولمق صفتیله امور دولت حقنده رأینی آلمق ایچون صلاح الدینه مکتوب یازمق لزومنی مجلسده ایلری یه سورمشلردی . بوندن مقصد صلاح الدینك هیچ بر شیده رأیی صورولمادیغی بهانه‌سیله صالحك خدمتنی ترك ایتمه‌سنه میدان ویرمه‌مکدی . باشقه امیرلر بو مطالعه‌یی تصویب ایتمدیلر . فقط بر آز صوکره صلاح الدینك مکتوبلری کلدی. صلاح الدین صالحی پدرینك وفاتندن دولایی تعزیه ایدییور ، مصرده صالح نامنه ضرب ایدیلن سکه‌لردن کوندرییور ، بوتون مصر الکاسی

کیلیوم دوتیر

نورالدینه اولدیغی کبی صالح ده تابع بولوندیغی حقنده تأمینات ویریبوردی .

نورالدین وفات ایتدیکی صیراده یکنی سیف الدین کندیسنه التحاق ایتمك اوزره برادروایله یولده ایدی . فقط عموجه سنك وفاتی دویونجه فکرینی دکیشدیردی . نصیبینی ضبط ایتدی . عسکر سوق ایده رك خابوری اله کچیردی . حرانی محاصره یه آلدی . قلعه برقاچ کون مقاومتدن صوکره تسلیم اولدی . رها ، رقه ، سروج ضبط اولوندی . بوتون دیار جزیره ، جعبر قلعه سی مستثنا اولمق اوزره سیف الدینك یدحکمنه کچدی . امیر شمس الدین علی بن الدایه حلبده خسته اولدیغی ایچون بو ایلریله مه لره مانع اولامایوردی . شامده بولونان صالحدن استمداد ایتمشدی . فقط نائب حکومت هیچ اعتماد ایتمدیکی شمس الدین علی نك کنج حکمداری توقیف ایتدیرمه سندن قورقه رق شامدن چیقماسنه مساعده ویرمدی . فی الحقیقه بو امیر خسته لق بهانه سیله صالحه کلوب عرض بیعت و تعظیمات ایتمکده تأخر ایدیبوردی . فقط اونك اك بویوك جرمی بوتون حکم و نفوذی ضبط ایتمه سندن امرانك قورقالری ایدی . شام امراسی سیف الدینك تجاوزاتندن صلاح الدینی خبردار ایتمکی اهمال ایله مشلردی . صلاح الدین یازدیغی شو مکتوبده کندیلرینی بوندن دولایی مؤاخذه ایتدی :

« اکر نورالدین سزك ایچکزده اشغال ایتدیکم موقعه بندن لایق

برینی کورسه ایدی و اوکا بندن زیاده اعتماد ایتسه ایدی هیچ شبهه ایتمم که مصر حکومتنی اوکا توجیه ایدردی . مصر نورالدینك حکومتنك الك مهم بر قسمیدر . امین اولکز که اولوم مانع اولماسه ایدی اوغلنك تربیه سنی ده بکا تودیع ایده جکدی . بندن آیریلمق ایسته دیککزی کوریورم . فقط شامه کیدوب صالحه عرض تعظیمات ایده جکم . پدرینك بنی غرق ایتدیکی انعام و الطافك شکرانی اوغلنه قارشی اوده یه جکم . سز بکا قارشی نه یولده حرکت ایدیورسه کز بن ده سزه قارشی اویله داورانه جغم . سزه دولت ایچنده اغتشاشات چیقارمق ایسته ین کیمسه لر معامله سی ایده جکم . »

ابن الاثیر
ابوالفدا
سیف الدین غازی بوتون دیار جزیره یی ضبط ایتدکدن صوکره ، موصلده وقتیله حائز اولدیغی حکم و نفوذی تکرار اله کچیرمك امیدیله سیواسی ترك ایتمش اولان امیر فخرالدین عبدالمسیح کندیسنه التحاق ایتدی . سیف الدینه فتوحاتنده دوام ایتمك توصیه سنده بولوندی . فقط سیف الدین دیکر بر امیرك توصیه سنه رعایت ایده رك وقتیله موصله تابع بولونان یرلری استرداد ایله اکتفا ایتدی و موصله دوندی . نورالدین موصله حاکم اولدیغی صیراده قلعه نك قوماندانلغنی طواشیسندن سعدالدین کمشتکینه تودیع ایتمشدی . سعدالدین افندیسنك وفاتنی ایشیدنجه حلبه شمس الدین علینك یاننه چکیلمشدی . بو امیرلر سعدالدینك شامه صالحك یاننه کیتمه سنه قرار ویردیلر .

سعدالدینك یولده نائب حكومت ابن المقدمك كندیسی علیهنده
بوللادیغی برمفرزه‌یه تصادف ایتدیكی ایچون حلبه عودت ایتمك
لزومنه قانع اولدی . صوكره اورادن تكرار حركتله سالماً
شامه واصل اولدی . صالح ایله ، امراسی ایله كوروشدی .
بوحكمدارك حلبه كیتمه‌سی نه‌قدر الزم اولدیغنی اونلره آكلاتدی .
سعدالدینك نصیحتنی تعقیب ایتدیلر . فقط صالح حلبه واصل
اولور اولماز سعدالدین شمس الدین علی ایله برادرلرینی یاقه‌لادی ،
بوتون حكم و نفوذی و حكومتی اله كچیردی . ابن المقدم ایله
شامده بولونان سائر امرا بویله اهمیتدن عاری قالدقلرینی
كوردكاری و حیاتلرندن قورقدقلری ایچون سیف الدین غازی‌یه
مراجعت ایله شامی تسلیم ایتمك تكلیفنده بولوندیلر . سیف الدین
غازی بونك برطوزاق اولدیغنه ذاهب اوله‌رق موصلدن چیقمغه
جسارت ایده‌مدی . بونك اوزرینه صلاح الدینه مراجعت ایتدیلر .
صالحك كنجلكندن ، امرانك آره‌سنده‌كی نفاقدن دولایی
صلاح الدین ، فرانقلرك شامی ضبط ایتمه‌لرندن قورقدی .
نورالدینك ممالكنی كندیسی استیلا ایتمك ایچون ظهور ایدن
بو كوزل فرصتی اهمال ایتمه‌دی . بو اك چوق آرزو ایتدیكی
برشیدی . على العجله یدی یوز سواری ایله شامه كیتدی .
پدرینك سراینده اوتوردی [١] . شامه وضع ید ایتدی .
قلعه‌ده قوماندان بولونان ریحان بعض مشكلات كوستردكدن

ابوالمحاسن
بهاء الدین
ابن الاثیر
ابوالفدا

---

[١] ٥٧٠ سنه‌سی ربیع الاخرینك صوكنده .

صوکره تسلیم اولدی . معمافیه صلاح الدین خطبه‌نك صالح نامنه اوقونماسنی ایسته‌دی. اوکا عرض تعظیمات ایتمك وسیف الدین غازینك ضبط ایتدیکی یرلری استرداد ایله‌مك ایچون کلمش اولدیغنی سویله‌دی. فقط حرکاتی سوزلرینی تکذیب ایدیوردی . مطلق ومستقل صورتده حاکم اولمغه کوز دیکمشدی . اوتاریخده معمر اولان مورخ ابن الاثیر کتابنده بووقایعدن بحث ایتدیکی صیراده اوزمان جریان ایدن احوالی کوروب ایشیتمکله اکتفا ایده‌رك بوبابده درین بر سکوت محافظه ایتمك اولا اولدیغنی یازیور. بوندن آکلاشیلیور که صلاح الدینك بعض حرکاتنی اخلافه نقل ایتمکده تهلکه واردی . مورخ بوبحثده توقف ایده‌رك غاصبلغنه دائر حرکاتندن هیچ بحث ایتمکسزین سائر فتوحاتنه نقل کلام ایدیور . آرتق بونقطه‌ده صلاح الدینه برتابع نظریله باقمقدن وازکچیورز. کندیسی حالا صالحی متبوع طانیدیغنی سویلمکده ایدیسه‌ده بونك جعلی اولدیغی آشکاردر . بناءً علیه صلاح الدیندن آنجق حرکاتی آتابکلرك تاریخنه تعلق ایتدیکی نقطه‌لرده بحث ایده‌جکز . صلاح الدین مصرده حاکم مستقل کسیلدی . اختلافی مصرده اونك یرینه کچدیلر . بونك ایچون سلطان مصر اولان صلاح الدینك بقیهٔ تاریخی بو اثرك پلانی دائره‌سندن خارج قالیر .

صلاح الدین صاحب اولدیغی شامدن چیقه‌رق سه‌له‌سیریه حوالیسنه دوغرو یورودی . اوراده سائر شهرلرکده

کیلیوم دوتیر بهاء الدین

ـندیلـکلرندن تسلیم اولهجقلرینی امید ایدییوردی . چونکه بوتون خلق کندیسـنه میال ایدیلر . حمصه کیتدی [١] . بوشهر ، کذلك حما ، بعرین، سلمیه ، تل خالد ورها شهرلری اوزمان فخرالدین مسعوده [٢] عائد ایدیلر . فقط بوامیرك ضعفی حسبیله نورالدینك قوماندانلری بوشهرك قلعهلرینی اله کچیرمشلردی . بعریندن باشقه بوشهرده هیچ برحکم ونفوذی یوقدی . صلاحالدین حمصی محاصرهدن ایشهباشلادی [٣] . بوراسنی ضبط ایتدی . قلعه مقاومت کوسـتردی . قوتلرینی توکتمك ایستهمهین صلاحالدین اوراده برآز قوت براقدقدن صوکره حمایی ضبطه کیتدی [٤] . قلعهنك قوماندانی عزالدین جردیك Dgiardik نورالدیـنك مملوکلرندن بری ایدی . قلعهده تحصن ایتمش اولدیغی ایچون صلاحالدین بورایه آنجق قلعهیی صالح الندە محـافظه فکریله کلمش اولدیغنه دائر خبر یوللادی . جردیك کندی طرفندن برمکتوب ایله حلبه کیتمك مسـاعدهسنی ایسـتهدی . و اثنای غیبوبتنده قلعهیه تجاوز ایتمهیهجکـنهدائر یمین ایتمهسی تکلیفنده بولوندی . جردیك یوله چیقدی . حما قلعهسنده قاردهشی براقدی . فقط حلبه سنه ١١٧٥

[١] ٥٧٠ سنهسی جماذیالاولنك بدایتنده . بزم مورخلرمز بوکا کامل دییورلر .

[٢] ابن زعفرانی .

[٣] ١١ جماذیالاولده .

[٤] ٥٧٠ سنهسی جماذیالآخرینك ابتداسنده .

واصل اولدیغی زمان کمشتکین بونی توقیف ایتدیردی . بونك اوزرینه قارده‌شی قلعه‌یی صلاح‌الدینه تسلیم ایتدی . صوکره صلاح‌الدین، صالحك بولوندیغی حلب شهرینی محاصره‌یه کیتدی . بوتون اهالی سلاحلاندی . کمشتکین برطاقم هدیه‌لر ویره‌رك باطنیلر رئیسی سنانی صلاح‌الدینی قتل ایتمکه تشویق ایله‌دی . بومذهبه منسوب برطاقم آدملر قتل ایتمك مقصدیله بوامیره یاخود دها دوغروسی مصر سلطانانه یاقلاشدیلر . فقط تشبثلرنده موفق اولامادیلر . صلاح‌الدین حلب محاصره‌سنه دوام ایتدی . اوزمان آنجق اون ایکی یاشنده بولونان صالح آته بیندی . بوتون شهر اهالیسنی طوپلادی . دیدی که : «پدرمك سزه ایتدیکی خدمتلرله ، سزه بخش ایتدیکی نعمتلر مجهولکز دکلدر . بن سزك تحت وصایتکزده بر یتیمم . بوتون موقعنی پدرمه مدیون اولان برنانکور عدالت آلهیه‌دن قورقمادن ، کتاب‌اللهه رعایت ایتمه‌دن مملکتمی ضبطه کلیور . بن سزك معاونتکزی رجا ایدییورم . » بوتون خلق غاصبه قارشی یورومکه حاضرلاندی . صلاح‌الدین درحال محاصره‌یی رفع ایتدی [١] . ابوالفرج

صلاح‌الدینك فتوحاتی فرانقلری تلاشه دوشورمشدی . بونك ترقیاتنه مانع اولمق چاره‌لرینی آرایورلردی . حمص قلعه‌سی قوای محافظه‌سی طرفندن سلاحلانمغه دعوت ایدیلمشلردی . کیلیوم دوتیر بهاءالدین

---

[١] ٥٧٠ سنه‌سی رجبنك بدایتنده .

بو قلعه‌ده فرانقلرك بر چوق رهینه‌لری واردی . فرانقلرك نورالدینه مدیون اولدقلری مبالغك تسویه‌سنه انتظاراً بونلر حمصده موقوف بولونیورلردی . طرابلس قوتی علی‌العجله بورایه کیتدی . فقط واصل اولدیغی زمان قوای محافظه تسلیم اولمق ایسته‌مدیلر . موصل اردوسنك ایلریله‌مکده اولدیغنی خبر آلدقلرندن اونك مواصلتنه قدر دایانمق فکرنده ایدیلر . بو شهرك فرانقلر النه دوشمه‌سندن قورقان صلاح الدین علی‌العجله عزیمتله قلعه‌یی ضبط ایتدی [١] . فرانقلری بو تشبثه هیچ اشتراك ایتمه‌مکه سوق ایچون بوتون رهینه‌لری کری کوندردی . صوکره کیدوب بعلبك یعنی هه‌لیه‌پولیس شهرینی اله کچیردی .

بو اثناده صالح عموجه زاده‌سی موصل ملکی سیف الدین غازیدن [٢] استمداد ایتمشدی . بو حکمدار صلاح الدینك حرکاتنه قیزارق ، واصل اولدیغی قدرت وشوکتدن قورقه‌رق بوتون عسا کرینی طوپلادی . قوماندانسنی برادری عزالدین مسعود ایله امیر عزالدین محموده ویردی . بو اردو حلبه کیتدی . او زمان ، صلاح الدین ایله حربه کیریشمکه قرار ویردیلر . فقط صلاح الدین صالحك وکیلی صفتیله شامی محافظه ایتمك شرطیله حما وحمص شهرلرینی اعاده ایتمك تکلیفنده بولوندی . بوکا راضی اولمادیلر . حما قربنده محاربه وقوعه کلدی [٣] .

---

[١] ٢١ شعبانده .

[٢] کیلیوم دوتیر بوکا قطب الدین دیبورسه‌ده یاکیلیور .

[٣] ١٩ رمضانده .

موصل اردوسنده بر طاقم خائنلری طرفنه جلب ایتمش اولان صلاح الدین احراز مظفریت ایده‌رك بوتون اشیایی یغما ایتدی. صوکره حلبی اله کچیردی . خطبه‌لردن وسکه‌لردن صالحك اسمنی قالدیردی . یالکز باشنه سلطان قالدی. معره وکفرطاب شهرلری عرض تسلیمیت ایتدیلر. بونك اوزرینه متفق حکمدارلر صلح طلبنده بولوندیلر . صلاح الدینك سوریه‌ده اله کچیرمش اولدیغی بوتون یرلری محافظه ایتمه‌سی ، یالکز حلبی کری ویرمه‌سی تقرر ایتدی. بوشرائط دائره‌سنده صلح امضالاندی [١]. صلاح الدین بعرین قلعه‌سنی‌ده امیر فخرالدین مسعودك الندن آلدی [٢] .

کیلیوم دوتیر فرانقلر صلاح الدینك حلب جوارنده مشغول اولماسندن وبوتون شام الکاسنك عسکرسز بولونماسندن استفاده ایده‌رك بو طرفلره آقین یاپمشلردی . نهرالشریعه‌دن وبانیاس اورمانندن کچدیلر. شام الکاسنه کیره‌رك تماميله یغما ایله‌دیلر . شامدن آنجق قرق میل اوزاقده بولونان دارایه قدر کلدیلر . صوکره لبنان اتکنده کائن بیت جنه‌یه کیده‌رك بوتون بورالرینی تخریب ایتدیلر . بر مدت صوکره آقینلرینه تکرار باشلایه‌رق شام قربنده وادیٔ بقره کلدیلر . آبداتی ، مبانیٔ محتشمه‌سی ایله بو الکاده غایت مشهور بر شهر

[١] ٥٧٠ سنه‌سی شوالنده .
[٢] ٥٧٠ سنه‌سی نهایتلرنده .

واردر که بونك قدیم پالمیر [تدمر] اولدیغی ظن ایدیلیور [١] .
جوار سکنه‌سی اسیر ایدیلدی . امواللری یغما، اراضیلری
تخریب اولوندی . صلاح الدینك برادری وشام والیسی
شمس الدوله [٢] مغلوب اولدی . ایشته مسلمانلر آراسنده
حکم سورن وهپ صلاح الدینك تانکورلکندن ایلری کلن
نفاقك نتایجی بونلردر . بو حکمدارلر هپ بربرلرینه قارشی
سلاحلانمشلردی . حتی آتابك عائله‌سندن بعضیلری صلاح الدینك
غاصبلغنی ترویج ایدییورلردی . بالخاصه سنجار امیری
عمادالدین بو طریقی اختیار ایتمشدی . بونك برادری اولان
سیف الدین غازی ، صلاح الدین ایله اولان مناسبتنی تصویب بهاءالدین
ایتمدیکی ایچون سنجاری محاصره‌یه آلمش ، مانجنیقلریله سورلرك
بر قسمنی ییقمشدی . تام بو صیراده اردوسنك هزیمتنی
دویدی . درحال برادریله صلح عقد ایده‌رك نصیبینه کیتدی .
اوراده یکی قوت طوپلادی . بیره‌ده فراتی کچه‌رك بو شهرك
سوزیه طرفنده اردوکاه قوردی . اورادن ورودینی صالحه
وکمشتکینه بیلدیردی . کلوب کندیسنه التحاق ایتمکه اونلری
دعوت ایتدی . کمشتکین سیف الدینك قرارکاهنه کیتدی .
فقط صالح کوروتمدیکی جهتله سیف الدین کری دونه‌جکنی
مقام تهدیدده سویله‌دی . نهایت برچوق مذاکراتدن

[١] کیلیوم دوتیر بوکا آمه‌غاررا Amegarra دییور .
[٢] کیلیوم دوتیر بوکا سمسه‌دولوس Semsedolus دییور .

صوكره صالحك قلعه‌دن خارجده سيف‌الدينی استقباله كلمه‌سی، قرارلاشدی . ايكی حكمدار كوروشديلر ، مصافحه ايتديلر . صوكره صالح حلب قلعه‌سنه كيردی . سيف‌الدين عين‌المباركه‌يه دوغرو يورودی . اوراده متصل حلبدن قوۂ امداديه آليوردی . بر مدت بو شهرده قالدی . اورادن تل‌السلطانه كيتدی . كيفا وماردين ملكلرينك كوندرمش اولدقلری عسكرده يانده ايدی .

سنه ١١٧٦ ابوالفدا . بهاءالدين ابن شحنه

مصردن يكی عسكر جلب ايتمش اولان صلاح‌الدين حمايه كيتمشدی . بوراده هيچ احتياطلی بولونمايوردی . جزئی بر مقدار عسكرله جباب التركمان‌ده ايدی . اردوسنك قسم متباقيسی صو آرامق اوزره داغيلمشدی . ساعيلری واسطه‌سيله بوندن خبردار اولان سيف‌الدين همان هجوم ايتسه صلاح‌الدينی مغلوب ايده‌بيليردی . فقط زمان غائب ايتدی . آغير داوراندی . صلاح‌الدين بوتون عسكرلرينی طوپلامغه وصف حرب اوزره ديزمكه وقت بولدی . سيف‌الدينك صاغ جناحنه قوماندا ايدن مظفرالدين [١] صلاح‌الدينك صول جناحنی مغلوب ايتدی [٢] . فقط صلاح‌الدين ، سيف‌الدينك بولونديغی قول اوزرنده احراز غلبه ايده‌رك اونی هزيمته اوغراتدی . برچوق اسير آلدی كه فخرالدين عبدالمسيح‌ده

[١] ابن زين‌الدين .

[٢] ٥٧١ سنه‌سی شوالنك ١٠ نده .

بومیانده ایدی . صلاح الدین بونی درحال سربست براقدی . سیف الدین حلبه قاچدی . اورادہ بولدیغی بوتون خزائنی آلدقدن صوکره موصله چکیلدی . بوشهرده کندیسنی تحت امنیتده کورمدیکی جهتله آنجق یکرمی یاشنده بولونان فقط دولتی اداره خصوصنده بویوك مزیتلری موجود اولان وزیری [١] جلال الدینی [٢] اورادہ براقدی .

صلاح الدین بوبویوك مظفریتدن صوکره بوتون غنائمی عسکرلرینه داغیتدی . سیف الدینك چادیرینی عزالدین فرخشاهه ویردی . صوکره بزاعه اوزرینه یورویه‌رك قلعه‌یی تسلیم آلدی . قطب الدین اینال نامنده برامیرك قوماندا‌سی آلتنده بولونان منبج هجوم ایله ضبط ایدیلدی . اورادن اعزازه کیتدی [٣] . محاصره‌یه آلدی . بوقلعه‌نك اوکنده بولوندیغی صیراده برباطنی اوزرینه صالدیردی ، خنجریله باشندن یارالادی . فقط صلاح الدین قاتلی طوته‌رق خنجری یاقه‌لادی ، برقاچ ضربه ایندیره‌رك اونی اتلاف ایتدی . ایکنجی برباطنی ینه صلاح الدینك حیاتنه قصد ایتمکه جرأت کوستردیسه‌ده بوده اتلاف اولوندی . براوچنجی باطنی دها عینی حرکته تشبث

ابوالفدا
بهاءالدین
ابن شحنه
ابوالفرج

---

[١] بووزیر ٧٣ د تاریخنده توقیف ایدیله‌رك برمدت صوکره تخلیه ایدیلمشدر . ٥٧٤ تاریخنده وفات ایتمشدر .

[٢] ابوالحسن ابن جمال الدین .

[٣] ٣ ذی القعده‌ده . بوراسنی ٥٧١ سنه‌سی ذی الحجه‌سنك ١٤ نده ضبط ایتمشدر .

ایتدی واوده أولدیرلدی . صلاح الدین قورقه‌رق چادیرینه کیردی . طانیمادیغی محافظلرینك کافه‌سنی یانندن اوزاقلاشدیردی . اعزازی ضبط ایتدکدن صوکره حلب پیشگاهنه کیتدی [١]. سنه‌نك نهایتنه قدر بوقلعه‌یی محاصره آلتنده طوتدی . ایچریده محصور بولونان صالح بعض تکلیفات صلحیه‌ده بولوندی . بوتکلیفات قبول ایدیلدی . صوکره نورالدینك هنوزپك کوچوك بولونان قیزینی کوندردی . صلاح الدین بونی کمال حرمتله قبول ایده‌رك برچوق هدیه‌لر ویردی . صوکره باشقه برشی ایسته‌یوب ایسته‌مدیکنی صوروبجه قیز کندیسندن اعزاز قلعه‌سنی ایسته‌دیکنی سویله‌دی . صلاح الدین قلعه‌یی اوکا ویردی . صلح امضالاندقدن صوکره صلاح الدین مصره دوندی [٢] . معاهده شرائطندن برینی حلب عساکرینك کندی تحت خدمتنده بولونه‌جغی قیدی تشکیل ایدییوردی .

ابن الاثیر بهاءالدین ابوالفدا ابن شحنه ابوالمحاسن

آرتق حلب وموصل حکومتلرنده مهم هیچ برشی جریان ایتمدی کبیدر . سیف الدین برمدت اول موصل قلعه‌سنك قوماندانلغنی اربیل شهرینه صاحب اولان امیر مجاهدالدین قایماز Caïmaz ه ویرمشدی [٣] . صوکره ، شهرزور صاحبی امیر شهاب الدین محمد [٤] سیف الدینه عرض

[١] ١٦ ذی الحجه‌ده .
[٢] ٥٧٢ سنه‌سی محرمنك ٢٠ سنده .
[٣] ٥٧١ سنه‌سی ذی الحجه‌سنده . ١١٧٦ سنهٔ میلادیسنده .
[٤] ابن بوزان .

تعظيماته كلمكدن امتناع كوستردی . بوتون حكم ونفوذه مالك
اولان قايمازك كنديسنی توقيف ايتديرمه‌سندن قورقيوردی .
آنجق بو قوماندان طرفندن تأمينات و تعهدات قطعيه آلدقدن
صوكره سرايه كيتدی . صلاح الدين فرانقلره قارشی محاربه
ايله مشغولدی . وقتيله نورالدينك النده اسير بولونان ره‌نو سنه
دوشاتيلون طرفندن رمله‌ده بويوك برمغلوبيته اوغرادلمشدی [١] . ١١٧٧
صالحه كلنجه ، اونك ايشلری كوندن كونه فنالاشيوردی .
بوتون حكم ونفوذ كمشتكين النده ايدی . حارم قلعه‌سنه‌ده
كمشتكين صاحب ايدی . صالح و كمشتكينك بونی اعاده ايتمه‌سنی
ايسته‌دی . فقط جواب رد آلنجه توقيف ايده‌رك اسير بر
حالده حارم قلعه‌سنه كوتوردی . قوای محافظه‌يه تسليم اولما ـ
لری امرينی ويرمه‌سی ايچون زورلادی . فقط بو معامله ايله
هيچ بر شيئه نائل اولاماديغی ايچون آياقلرندن آصديردی .
باشنك آلتنده آتش ياقديردی . كمشتكين بو اضطرابات
ايچنده ترك حيات ايتدی . صالح ، حارم محاصره‌سنی رفعه
مجبور اولدی . قونت دوفلاندر ايله طرابلس قونتی بونك
اوزرينه قلعه پيشكاهنه كلديلر [٢] ، محاصره‌يه آلديلر . فقط
آرالرنده حكم سورن نفاق سببيله شهری ضبط ايتمكه موفق
اولاماديلر . صالحك پاره‌سی بونلری افساد ايتدی . درت

[١] ٥٧٣ سنهٔ هجريه‌سنده .
[٢] ٥٧٣ سنه‌سی جماذی الآخرنده .

آی بیهوده یره اوغراشدقدن صوکره چکیلدیلر . حارم بو جوارلرده صلاح الدینك آتابکلردن ضبط ایتمه‌مش اولدیغی یکانه قلعه ایدی . صالح بو قلعه‌یه کیردی . قوماندا‌سنی سرخك Sarkhak اسمنده برامیره ویردی .

سنه
١١٧٨ صالحك سراینده نفاق کوندن کونه آرتیوردی [١] . امراسی صالحی ترك ایدییورلر ، صلاح الدین طرفنه کچیورلردی . بویوك بر قوراقلغك انتاج ایتدیکی قیطلق بو داخلی محاربات انضمام ایتدی . دیار جزیره ، دیار بکر ، شام الکاسی ودها سائر جوار محللر بو قیطلقدن مضطرب اولدیلر . آرقه‌سندن وبا ظهور ایتدی . پك چوق کشینك وفاتنه سببیت ویردی . بوتون بومصائب آراسنده صالح امراسنی جبراً دائرهٔ وظیفه‌ده طوتمغه چالیشیوردی . امرادن عزالدین قیلیج نامنده بری
١١٨٠ تل خالدده عصیان ایتمشدی . صالح بوعاصی‌یه قارشی یورودیکی صیراده [١] موصل ملکی سیف الدین غازینك وفاتی خبر آلدی [٢] . سیف الدین اوتوز یاشنده ایدی . اون سنه اوچ آی حکومت سورمشدی . عادل ، عفیف فقط قادینلرینه قارشی صوك درجه‌ده قیصقانج ایدی . زمان حکومتنده تبعه‌سنك اموال واملاکی تحت امنیتده بولونمشدر . کنج

---

[١] ٥٧٤ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٥٧٦ سنه‌سی محرمنك ١٠ نده .
[٣] صفرك اوچنده .

ابوالفدا
ابن الاثیر
ابن شحنه

یاشنده معزالدین سنجر شاه نامنده بر اولاد براقیوردی . او تاریخده همان بوتون سوریه‌یه صاحب اولان صلاح‌الدینك قوت و سطوتنه قارشی اولادینك مقاومت ایده‌میه‌جکندن قورقدیغی جهتله یرینه برادری عزالدین مسعودك تخته کچمه‌سنی آرزو ایتمشدی . حکومتك وزیر اعظمی اولان قایماز کیدوب عزالدینه بیعت ایتدی واونی سرایه کتیردی . پك چوق کبرلی طانیلان بو حکمداری خلق سومیوردی . فقط تخته چیقنجه دکیشدی . غایت حلیم وسویملی اولدی . معزالدینه جزیرة ابن عمرو ویریلدی . سیف‌الدینك دیکر اوغلی ناصرالدین کسك Kabeq دده شوش قلعه‌سیله حمیدیه‌الکاسی تخصیص اولوندی .

سنه ١١٨١

موصل ملکنك وفاتندن صوکره صالح پك آز یاشادی . بر صانجی ایله خسته‌لاندی [١] . صانجی او قدر آرتدی که وفات ایدرسه قاریشقلغه میدان ویرمه‌مك ایچون ایچ قلعه‌نك قاپیلرینی قاپامق لزومنی حس ایتدیلر [٢] . بوحکمدار غایت دیندار ایدی . دوقتورلر علاج اوله‌رق شراب ایچمه‌سنی سویله‌دکاری حالده اولجه ابو حنیفه مذهبندن وعلمادن مشهور علاءالدینك فکرینی آله‌رق بونی یاپمق ایسته‌مدی . بو ذات هیچ بر کناه اولمادن شرابی ایچه‌بیله‌جکنی سویله‌دی .

[١] ٥٧٧ سنه‌سی رجبنك ٩ نده .
[٢] رجبك ١٣ نده .

فقط صالح جناب حق كنديسنك وفاتنى تقدير ايتمشسه شرابك بونى بر دقيقه بيله تأخير ايده بيله جكنى ظن ايتمديكى يولنده جواب ويردى . آرتق ياشايه جق پك آز دقيقه سى قالمش اولديغنى حس ايدنجه امراسنى ورؤساى عسكريه يى يانته چاغيردى . اونلردن ، موصل ملكى عزالدينه بيعت ايتمه لرينى ايسته دى . بعضيلرى بو حكمدارك موصل حكومتنه وهمداندن فراته قدر اولان بوتون ممالكه صاحب بولونديغنى ، حلب حكومتنى عزالدينك برادرى اولوب يالكز سنجاره صاحب بولونان عمادالدين زنكى يه ويرمك دها مناسب اولاجغنى سويله ديلر . عمادالدين زنكى يى نورالدين تربيه ايتمش ، اوكا قيزينى ويرمشدى . سيف الدينى حكومتى عزالدينه براقمغه سوق ايدن اسباب صالحى ده عينى صورتده حركت ايتمكه مجبور ايديوردى . آتا بكلر عائله سى صلاح الدينك تحت تهديدنده ايدى . صالح حلبى مصر سلطانته مقاومت ايده بيله جك بر حكمداره ويرمك ايسته يوردى . نهايت بوتون امرا صالحك فكرينى تصديق ايتديلر . احتياطكارلغنى مناسب كورديلر . بر آز صوكره صالح وفات ايتدى [١]. تقريباً اون دوقوز ياشنده ايدى . حلمى ، حكمت واعتدالى ، ديندارلغى حسبيله ، وفاتندن بوتون تبعه سى متأثر اولدى .

---

[١] ٢٥ رجبده .

بهاءالدين
ابوالفدا
ابن‌الاثير
كيليوم‌دوتير

صالحڭ وفات ايدراِيكن حلب قلعه‌سى ديزدارى يعنى قوماندانى شادبختْ ايله سائر امرا موصل ملكى عزالدينه برساعى كوندره‌رك كلوب حلبه وضع‌يد ايتمه‌سنى رجا ايله‌ديلر . فقط عزالدين اولجه اونلرك موصله كله‌رك كنديسنه بيعت ايتمه‌لرينى ايسته‌دى . اونلر بوامره اطاعت ايتدكدن صوكره حلبه متوجهاً يوله چيقدى . منبج قربنه‌و اصل اولديغى زمان بوشهرده بولونان صلاح‌الدينك يكنى تقى‌الدين عمر على العجله اورادن چيقدى . حمايه دوغرو قاچدى . اهالى عزالدين طرفنى التزام ايتديلر . هر يرده ياشاسون آتابكلر ديه باغيريشديلر . عزالدينه خلقك تمايلاتندن استفاده ايده‌رك شامه كيتمه‌سنى توصيه ايله‌ديلر . چونكه شام اهاليسى‌ده قاپيلرى كنديسنه آچمغه ميال كبى كورونيورلردى . فقط صلاح‌الدين ايله عقد ايتمش اولديغى معاهده‌يه صادق قالمق ايسته‌دى . يالكز حلب حكومتنه وضع‌يد ايتمكدن باشقه برشى دوشونمدى . صوكره ملك صالحك والده‌سيله أولندى [١] . سنه ١١٨٢

عزالدين برمدت حلبده قالدى [٢] . فقط امرانك قسم اعظمى بوحكومتك كنديسنه انتقالنه خدمت ايتدكلرندن دولايى كليتلى صورتده تزييد تخصيصات طلب ايتمكده اولدقلرندن ، صلاح‌الدينك تشبثاتنه قارشى هم حلبى هم

---

[١] ٥٧٧ سنه‌سى شوالنك بشنده .

[٢] ١٦ شواله قدر .

موصلی موفقیتله محافظه ایتمك مشكل بولونديغندن وزيراعظمی قايماز ايله موصله دونمك قرارینی ویردیلر . عزالدين ، اوغلی مظفرالدينی حلب قلعه‌سنده براقدی . رقه‌طريقيله يوله چيقدی . بوشهرده برادری سنجار ملكی عمادالدين زنكی‌يه ملاقی اولدی . برادری سنجاره مقابل كنديسنه حلبی ويرمه‌سنی ايسته‌دی . فقط عزالدين بوقدر ضررلی برمبادله‌يه راضی اولمق ايسته‌مدی . عمادالدين سنجاری صلاح‌الدينه تسليم ايده‌جكنی سويله‌دی . امرا ايله قايمازده اونك طرفنی التزام ايدييورلر ، كنديسی موافقت ايتمزسه بوكا اهميت ويرمه‌دن مبادله‌يی اجراايده‌جكلرينی آكلاتيورلردی . عزالدين بونلرك آرزولرينه موافقته مجبور اوله‌رق آرزوسنه رغماً حلبی ويردی . عمادالدين بورايه صاحب اولدی [١] .

بهاءالدين
ابوالفدا
ابن‌الاثير

صلاح‌الدين كنديسنه صادق برچوق امرايه‌مالك اولديغی وبوامراآتابكلرك منافعنی صلاح‌الدينك منافعنه فداايتدكلری جهتله موصل اهاليسنك فرانقلرله برلشه‌رك كندی عليهنده حرب ايتمك ايسته‌دكلرينی اوكرندی . بونك اوزرينه درحال مصردن حركتله سوريه‌يه كلدی . كيدوب حلبه هجوم ايتمك ايستركبی كورونيوردی . عزالدين بوقلعه‌نك امدادينه كيتمكه حاضرلاندی . فقط صلاح‌الدينك اوراده پك چوق طرفدارلری اولديغنی كورونجه بوتصوردن وازكچه‌رك موصله چكيلدی . صلاح‌الدين

[١] ٥٧٨ سنه‌سی محرمنك ١٣ نده .

حلبه یاقلاشدی [١] . اوچ کون شهری محاصره ایتدی . صوکره اورادن چکیلەرك فراته دوغرو یورودی . یولده حران امیری مظفرالدین عرض تابعیت ایتدی . بوامیر ، عزالدینك تجاوزندن قورقیوردی . صلاح‌الدین ادەسه ، رقه ، نصیبین وسروجی آلدی . خابوره بروالی براقدی . عزالدینه عائد اولان بومواقعك بوتون امراسنی کندی طرفنه جلب ایتمك یولنی بولمشدی . اورادن کلوب موصل پیشکاهنده اردو قوردی [٢] . بوتون ماکنەلرینی ترتیب ایتدی . کنده Kendah قاپیسی جهتنده موقع آلدی . برادری تاج‌الملوك نوری العمادی قاپیسی طرفنده ، کیفا ملکی کوپرو قاپیسی طرفنه یرلشدیلر . صلاح‌الدین متعدد هجوملرده بولوندی . فقط محاصرەنك پك اوزون سوردیکنی کورونجه کیدوب سنجار قلعەسنی محاصرەیه آلدی [٣] . بوشهری ضبط ایتدی [٤] . شرف‌الدین اسمندەکی والیسنه موصله کیتمك اوزره مساعده ویردی . سنجار والیلکنی برادری تقی‌الدین عمره ویردکدن صوکره نصیبینه دوندی .

عزالدین ایله موصل اهالیسی محاصرەدن قورتولنجه

---

[١] ١٨ جماذی‌الاولده .

[٢] ٥٧٨ سنه‌سی رجبنك ١١ نده .

[٣] ١٦ شعبانده .

[٤] ٥٧٨ سنه‌سی رمضانك ایکیسنده .

سنه ١١٨٣
بهاءالدين
ابوالفدا
ابن شحنه
ابو الفرج

صلاح الدينك ترقياتنه سد چكمك ايچون خلاط ملكندن استمداده مجبور اولديلر. بوملك درحال محاربه يه حاضرلاندى. حرزم Khorzum ده اردو قوردى. عزالدينه وماردين ملكنه التحاق ايتدى. حلبدن كلن برفرقه ده بونلرله برلشدى. فقط مخاصماته باشلامه دن اول خلاط ملكى، صلاح الدينه صلح تكليفنده بولونمق اوزره بكتمرى يوللادى. صلاح الدين بوتكليفاته قولاق ويرمك شويله دورسون بالعكس خلاط ملكنك بولونديغى نقطه يه دوغرو يورودى. خلاط ملكى درحال عسكرينى آله رق مملكتنه چكيلدى. عزالدين ده رجعت ايتدى. بوتون بواردو دها دشمن يوزينى كورمه دن داغيلدى. صلاح الدين آمدشهرينه دوغرو يورودى. بونى الەكچيرنجه [١] كيفا ملكى نو الدين محمده [٢] ويردى. صوكره حلب اوزرينه يورودى. عمادالدين، اعزاز قلعه سى جوارلرينى تخريب ايتمك اوزره حلبدن چيقمش، امير بكمش Bekmasch ه عائد اولان كفرلاثا ايله دلدرم الياروقى Duldurm el yarouki يه عائد اولان تل باشر قلعه لرينى ضبط ايتمشدى. بوايكى امير ايسه صلاح الدين طرفدارى ايديلر. صلاح الدين درحال حلبه كلدى. يولده قارزينى

[١] ٥٧٩ سنه سى محرمنك برنده.

[٢] ابن قاره آرسلان (اورتوقيلردن).

ضبط ایتدی. تل خالدی ده اله کچیرمشدی [۱] . صوکره ناصرالدین محمد نامنده بر امیرك حاکم بولوندیغی عینتابی ده ضبط ایتمشدی. نهایت حلب سورلری آلتنده اردوسنی قوردی [۲] . میدان الاخضرده قرارکاه تأسیس ایتدی . بویوك برهجوم یاپدی . قوتنه کووه‌نه‌مه‌ین عمادالدین ، اسکی مملکتی کندیسنه ویریله‌جك اولورسه حلبی تسلیم ایده‌جکنه دائر صلاح‌الدینه گیزلی برتکلیفده بولوندی . اهالی بو معاهده‌دن خبردار دکلدیلر . آنجق امضاالاندقدن صوکره بونی دویدیلر . عمادالدین حلب اهالیسنی تماميله ترك ایتدی. اونلری صلاح‌الدین ایله اوزلاشمق خصوصنده تماميله حر براقدی. اهالی عسکر وخلق نامنه عزالدین جردیك ایله زین‌الدینی مرخص اوله‌رق صلاح‌الدینه کوندردیلر . بونلر خصوصی برائتلاف عقدایله صلاح‌الدینه بیعت ایتدیلر . عمادالدین صلاح‌الدیندن سنجار ، نصیبین ، خابور ، رقه ، سروج شهرلرینی آلدی . فقط بونلر حلبه نسبتله برکوی مثابه‌سنده ایدیلر . هرکس عمادالدینك بوحرکتنی تقبیح ایتدی . عزالدین ، بوشهری اوکا ترك ایتدیکنه نادم اولدی. آرتق حلب آتابکلر الندن ابدیاً چیقمش اولیوردی. صلاح‌الدین حلبه کیره‌رك [۳] شهره وضع ید ایتدی.

کیلیوم دوتیر
ابن الاثیر
ابن شحنه
ابوالفدا

[۱] ۲۲ محرمده .
[۲] ۲۶ محرمده .
[۳] صفر آینده .

اورادن حارم قلعه‌سنه برقول اردو يوللادى . قلعه‌ده سرخك قوماندان ايدى . بوبرفرانق ايدى . بوولايتى صالحدن آلمشدى . تسليم اولمق ايسته‌مدى . صلاح‌الدين بالذات اورايه كيتمك مجبوريتنده قالدى [١] . بونك اوزرينه قوهٔ محافظه قوماندانى توقيف وقلعه‌يى تسليم ايتديلر .

آتابكلرك النده قالان يرلر آرتق يالكز موصل حكومتندن عبارتدى . چونكه جزيرة ابن عمر ايله دها سائر بعض محللرى هيچ حسابه قاتمامق لازم كلير. بونلرك حكمدارلرى عزالدينك تابعلرى صاييلميرلردى . عزالدينك حركاتى ايسه صلاح‌الدينى اوطرفلره جلبه سببيت ويره‌جك برحالده ايدى . بوتون امور دولت قايمازه تحميل اولونمشدى . وزير اعظمك بويوك حكم ونفوذى ايسه عزالدين نظرنده برجرم تشكيل ايدييوردى . حالبوكه حكومتك بقاسنى تأمينه يالكز او قادردى. هرحادثه‌يه چاره‌ساز اولمق يولنى بوليوردى . شرق محررلرينك قوللنجه برآدمك مزاجنى وخسته‌لغنى تماميله بيلن واوكا كوره تداويده بولونان بر دوقتوره بكزييوردى . صلاح‌الدينك تجاوزاتندن قورتمق لازم كلن بوقدر مشكل برزمانده عزالدين، اربيل ، شهرزور ، دقوقا Dacouca وجزيرة ابن عمر صاحبى اولان بووزيرى توقيف ايتديردى [٢] . درحال عصيانلر باشلادى. ابن الاثير

[١] ٥٧٩ سنه‌سى صفرينك ٢٩ نده .

[٢] جماذى الاول آينده .

زين‌الدين يوسف [١] اربيل‌ده تحصن ايتدی . معزالدين
سنجر شاه [٢] جزيرة ابن‌عمرده عصيانه قالقدی . قايماز
بونلرك وصيلری ايدی. ديكر طرفدن خليفه ناصرالدين دقوقايی
اله كچيردی . عزالدينه يالكز شهرزورايله دولتك تملی اولان
بر ناظری زنجيره اورديرمش اولمق ندامتی قالدی . اون آی سنه
صوكره [٣] خطاسنی تقدير ايتدی . قايمازه بوتون املاكنی ١١٨٤
ومناصبنی كری ويردی . بو بيوك آدم عليهنده بولونمغی توصيه
ايتمش اولانلری جزايه چارپديردی . فقط بونكله عصيان
تسكين ايديلمش اولمادی . قزل Kezil ايله قايماز كيدوب
اربيلی محاصره ايتمك مجبوريتنده قالديلر . جوارلرينی تخريب
ايتديلر. زين‌الدين يوسف بونلری مغلوب ايتدی وصلاح‌الديندن بهاءالدين
امداد ايسته‌دی . آتابكلرك ممالكنی ضبط ايچون فرصت
كوزتله‌ين صلاح‌الدين درحال شامدن حركتله حران اوزرينه
يورودی . بيره‌دن كچديكی صيراده مظفرالدين [٤] كلوب ١١٨٥
كنديسنی بولدی [٥] .فقط صلاح‌الدين حرانه واصل اولديغی
زمان عدم اطاعتده بولونديغی بهانه‌سيله مظفرالدينی توقيف
ايتديردی ؛ حران ايله رهايی الندن آلدی . مع‌مافيه بر آز

[١] ابن زين‌الدين علی .

[٢] ابن سيف‌الدين غازی .

[٣] ٥٨٠ تاريخ هجريسنده .

[٤] ابن زين‌الدين

[٥] ٥٨١ سنه‌سی محرمنك ١٢ سنده .

صوکره [١] سربست براقدی . آلدقلرینك هپسنی کری ویردی . یالکز رها قلعه‌سنی باشقه برزمان اعاده ایده‌جکنی وعد ایتدی . صلاح‌الدین اورادن رأس‌العینه کیتدی [٢] . بوراده قونیه سلطانی قیلیچ آرسلانك برسفیرینه راست کلدی ، سفیر صلاح‌الدینه موصل وماردین اهالیسنه قارشی حرب ایتمکده دوام ایده‌جك اولورسه بوتون شرق حکمدارلرینك کندیسنه هجومه قرار ویرمش اولدقلرینی تبلیغ ایتدی . بو تهدید صلاح‌الدینی هیچ قورقوتمادی . یولنه دوام ایتدی . موصله یاقلاشدی . شهری محاصره‌یه آلدی . عزالدین اوکا والده‌سنی ونورالدینك کریمه‌سنی دها برچوق قادینلر وباشلیجه امرایی کوندره‌رك مخاصماتی تعطیل ایتمه‌سنی رجا ایتدی . هرکس بو قادینلر وبالخاصه ولی نعمتی وباعث اقبالی اولان نورالدینك کریمه‌سی بوتون سوریه‌یی صلاح‌الدیندن ایسته‌یه‌جك اولسه رد ایده‌مه‌یه‌جکنه قانع ایدی . فقط بو حسیات متندرانه صلاح‌الدینك حرص جاهی ایله قابل تألیف دکلدی . اونلره قارشی غایت نازکانه داورانمقله برابر دیدکلرینك هیچ برینی یاپمادی . احتمالکه صلاح‌الدیندن یك فضله برشی ایسته‌یورلردی . هر حالده حریص جاه برفاتحك الندن فتوحاتندن برقسمنی آلمغه قالقمق فضله برشی ایسته‌ -

ابوالفدا
بهاءالدین

---

[١] ربیع‌الاول ابتداسنده .

[٢] ٢ ربیع‌الاولده .

مکدر . بوتون خلق ، صلاح الدینك مصر تاجنی مدیون اولدیغی بر عائله‌یه قارشی بو قدر نانکورجه حرکتندن متنفر اولدی . موصل اهالیسی صلاح الدینه قارشی یورومکه خواهش کوستردیلر . صیق صیق دجله‌یی کچه‌رك صلاح الدینه تا استحکاملرنده هجوم ایتمك جرأتنی کوستردیلر . صلاح الدین شهری جبراً ضبط ایده‌مه‌ینجه دجله‌نك جریاننی دکیشدیره‌رك یولنی نینیویا طرفنه آقتمق ایسته‌دی . فقط بو ایش اوزون بر زمانه احتیاج کوستریور ، عسکرلرینی پك یوریوردی . بو آراده ، خلاط ملکنك اولدیکنی [۱] یرینه بکتمرك کچدیکنی خبر آلدی . او فرصتدن استفاده ایله موصل محاصره‌سنی رفع ایله خلاطی ضبط ایتمکه کیتدی . ابتدا میافارقینی محاصره ایله‌اله کچیردی [۲] . فقط خلاط پیشکاهنده موفق اولامادیغی جهتله تکرار موصله کلدی . معزالدین سنجر شاده بوراده کندیسنه التحاق ایتدی . او موسمده حرارت پك زیاده اولدیغی ایچون صلاح الدین پك آغیر بر خسته‌لغه طوتولدی . بوندن دولایی حرانه چکیلمك مجبوریتنده قالدی . حتی تکمیل سوریه‌ده صلاح الدینك وفات ایتدیکی خبری بیله شایع اولدی . نه بغداددن نه ایراندن هیچ بر معاونت کوره‌مه‌مش اولان عزالدین ، صلاح الدینك خسته‌لغی

---

[۱] ربیع الآخر آینده .

[۲] ۵۸۱ سنه‌سی جماذی الاولنده .

اونی صلحه میل ایتدیره‌جکی ظننه دوشدی . صلاح‌الدینك تاریخ حیاتنی یازان بهاءالدین دها بر طاقم قوماندانلرله مرخص اوله‌رق کوندریلدی . بونلر صلاح‌الدینك حیاتندن امید
سنه ١١٨٦ کسیلدیکی بر صیراده واصل اولدیلر [١] . صلاح‌الدین بونلری قبول ایده‌بیله‌جك بر حاله کلدیکی زمان صلحی عقد ایتدیلر . برادرینه‌ده بو صلحه رعایت ایده‌جکنه دائر یمین ایتدیرمك احتیاطکارلغنده بولوندیلر . بو مصالحه موجبنجه صلاح‌الدین عزالدینه مزوپوتامیا قطعه‌سنی اعاده ایتدی . عزالدین‌ده شهرزوری وحوالیسنی ، قرابلی امارتنی وزاب نهرینك اوته طرفنده اولان بوتون حوالی‌یی صلاح‌الدینه ویردی . موصلده خطبه‌یی صلاح‌الدین نامنه اوقوتمغه ، سکه‌لرده اسمنی ضرب ایتدیرمکه راضی اولدی . صلاح‌الدین وفاتنه قدر بو معاهده‌یه کمال اعتنا ایله رعایت ایتمشدر .

بو تاریخدن اعتباراً فرانقلره قارشی اولان محارباتنده
١١٩١ ابن‌الاثیر موصل ملکی صلاح‌الدینه دائما قوهٔ امدادیه کوندرمشدر . فقط آتابك حکمدارلری کندی آرالرنده هیچ بر شی یاپمادیلر . صلاح‌الدینك حمایه‌سی آلتنده بربرلریله حال صلحده یاشادیلر . مورخلر [٢] یالکز عزالدین ایله معزالدین

[١] ٥٨١ سنه‌سی ذی‌الحجه‌سنك بدایتنده .

[٢] بنم اثرلرینه مراجعت ایتدیکم مورخلر .

سنجر شاه [١] آراسنده ظهور ایدن بر محاربه‌دن بحث ایدییورلر . معزالدین سنجر شاه عصیان ایتمك ایسته‌مش ، موصل ملکنك دشمنلرینه یاردیم ایتمشدی. عزالدین ، یکنی دائرۀ اطاعته کتیرمك ایچون هیچ بر تدبیری اهمال ایتمدی . جزیرۃ ابن عمری محاصره‌یه آرزوسی خلافنده وله‌رق کیتدی . معزالدینه آجیور ، قلعه‌یی آنجق ضعیف صورتده دوکیوردی . معزالدین مقاومت ایده‌مه‌یه‌جکنی کورونجه صلح ایسته‌دی . عزالدینك بکله‌دیکی ده بو ایدی . صلحه راضی اولدی . بعض مؤاخذاتده بولوندقدن صوکره ماضی‌یی اونوته‌جغنی وعد ایتدی . فقط معزالدین بویله حرکت ایتمدی . چوق کچمه‌دن ینه اسکی انتریقه‌لرینه باشلادی .

صلاح‌الدینك قارشیسنده آرتق یالکز فرانقلر قالمشدی . بونلرك الندن طبریه‌یی [٢] صوکره عکایی ، قیساریه ، حیفایی ، صفوریه‌یی ، شقیفی ، فوله‌یی ، یافه‌یی، تبنین‌ی ، صیدایی ، بیروتی ، جبیلی آلدی . اورادن قدسه یورودی . عکاده بویوك برمحاربه جریان ایتمشدی [٣] . بونده ظهیرالدین الهکاری قوماندانسنده موصل اردوسی‌ده حاضر بولونمشدی . سائر محارباتك قسم اعظمنه‌ده موصل عسکرلری اشتراك ابوالفدا ابوالفرج

[١] ٥٨٧ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٥٨٣ تاریخ هجریسنده . ١١٨٧ تاریخ میلادیسنده .
[٣] شعبان آینده .

ایتمشلردر . صلاح‌الدین قدسی خرستیانلردن استردادایتدی . فقط صوری ضبطه موفق اولامادی . جبله ، لائودیسه ـ لاذقیه ، صهیون ، شغر ـ بكاس Schogr-bakas ، دربساك Derbesac ، بغراس ، كرك ، صفد قلعه‌لرینی ضبط ایله‌دی . ایشته بوبویوك فاتح بوقدر عظیم موفقیتلردن صوكره

سنه ۱۱۹۳ اللی یدی یاشنده اولدیغی حالده شامده وفات ایتدی [۱] . وفاتندن صوكره اوغلی نورالدین علی [۲] شام الكاسنده كندیسنك یرینه كچدی . مصرده ایسه عثمان [۳] اوكا خلف اولدی . غیاث‌الدین غازی [٤] حلبی آلدی . امیربك اوغلی سیف‌الدین ابوبكر كرك ایله شوبك طرفلرینه حاكم اولدی. یكنی ناصرالدین محمد [٥] حماده ، سلمیه، معره‌ده، منبجده تأسس ایتدی . مجدالدین بهرام شاهه [٦] بعلبك دوشدی . مشهور شیركوهك حفیدی شیركوه حمص ، رحبه ، تدمر جهتلرینی اله كچیردی . صلاح‌الدینك چوجوقلری یاخود اقربالری بعض شهزاده‌لرده برطاقم شهرلر اصابت ایتدیسه‌ده بونلر دیكرلرینك تحت

[۱] ٥٨٩ سنه‌سی صفرینك ۲۷ سنده .

[۲] ملك‌الافضل لقبنی حائزدر .

[۳] ملك العزیز .

[٤] ملك الظاهر .

[٥] ملك المنصور .

[٦] ملك الامجد بن فرخ شاه بن شاهان شاه بن ایوب.

حكمنده ايديلر . ايشته صلاح الدين طرفندن ضبط ايديلمش اولان بوتون ممالك بوصورتله تقسيمه اوغرادى .

ابن الاثير

صلاح الدينك خبر وفاتى موصله واصل اولونجه عزالدين نه ياپيله جغنى قرارلاشديرمق اوزره برمجلس طوپلادى . مورخ ابن الاثيرك برادرى مجدالدين درحال مزوپوتاميانك ضبط ايديلمه سنى ، بوراسنك مدافعه سز اولديغنى سويله دى . قايماز ، بالعكس سنجار ملكى عمادالدينه ، جزيرة بن عمر ملكى معزالدينه ، اربيل ملكى مظفرالدينه خبر كونديريله رك اونلرله برلكده حركت ايديلمه سى مطالعه سنده بولوندى . مجدالدينك ده فكرى بوايدى . فقط جوابلرينى بكله يه رك وقت غائب ايديلمه سنى ايسته ميوردى . چونكه بونى بكله مك چوق اوزون سوره جكدى . عزالدينك يوله چيقمش اولديغنى اونلره خبر ويرمك دها ايى اوله جغى فكرنده ايدى . استعجاله اوقدر لزوم اولان بومسئله ده عزالدين سرعتله حركته جسارت ايده مدى . برقاچ آى موصلده قالدى . جوار حكمدارلرك كافه سنه مكتوب يازدى . بونلرك هيچ برى جواب كوندرمه دى . يالكز سنجار ملكى عمادالدين برمعاهده عقدايتدى . بواثناده صلاح الدينك برادرى عادل [١] حرانه واصل اولدى . اوراده شام ، حلب ، حمص وحما عسا كرى ده اوكا التحاق ايتديلر . بونك اوزرينه عزالدين نصيبينه كيتدى . عمادالدين اردوسيله

[١] ملك العادل سيف الدين ابوبكر بن ايوب .

بوشهرده اونکله برلشدی . رها اوزرینه یورومك تصورنده ایدیلر . عادل مزوپوتامیا ، رها ، حران ، رقه وسائر جوار شهرلر اساساً عزالدینه تابع فقط کندیسنه تخصیص ایدیلمش محللرشکلنده یداداره‌سنده قالمق شرطیله صلح تکلیفنده بولوندی . عزالدین بوتکلیفاتی قبول ایتمك نیتنده دکلدی . تل‌موزن Tell-mouzan ده خسته لاندی . برمقدار عسکرله کندیسنی موصله کتیرمکه مجبور اولدیلر . عادل ایله صلح عقد ایتمك خصوصنده عزالدین عمادالدینه صلاحیت کامله ویردی .

ابن الاثیر
ابوالفرج
ابن شحنه
ابوالفدا

عزالدین بوتون خسته‌لغنده جناب حقه دعاایتمکدن ویانده قرآن تلاوت ایتدیرمکدن خالی قالمادی . وصیتنامه‌سنی تنظیم ایتدی . موصل حکومتنی اوغلی نورالدین آرسلان شاهه براقدی . برادری شرف‌الدین ایله والده‌سی بوفکرندن چکمه‌سی ایچون بیهوده یره رجا ایتدیلر . شرف‌الدین اوزمان نصیبینی محاصره‌ایدن عادله مقاومت ایده‌بیله‌جك وایمپراطورلغی آتابك عائله‌سنك الندهمحافظه ایله‌یه‌جك یکانه‌شهزاده کندیسی اولدیغنی ادعا ایدییوردی . برچوق طرفدارلری واردی . عزالدین دولتی صاحبسز براقمامق ایچون نورالدینه هرکسی بیعت ایتدیرمه‌سی ایچون قایمازه امرویردی . فقط براغتشا-شدن قورقان قایماز امره اطاعتده استعجال کوسترمدی . شرف‌الدینه یکننی حکمدار اوله‌رق طانیماسی ایچون رجالر ایتدیردی . تخصیصاتنی تزیید ایتمك وعدنده بولوندی .

شرف‌الدین هیچ برجواب ویرمدی . دیگر طرفدن نورالدین مجدالدین واسطه‌سیله قایمازه دها زیاده انتظار ایتمه‌مسی ایچون رجالرده بولونیوردی . مجدالدین قایمازی غایت مترددبرحالده بولدی . قایماز جواب اوله‌رق شوسوزلری سویله‌دی : « شرف‌الدین اغتشاشات چیقارمق ایسته‌یور . عزالدین اوغلنك حکمران اولماسنی امرایدیور . عادل نصیبینی محاصره ایله‌یور . برمحاربه عرفه‌سنده بولونیورز . » بوایکی ناظر امور دولت حقنده کوروشدکلری صیراده عزالدین طرفندن برقوماندان کله‌رك‌او کون آقشامه‌چیقامایه‌جغی ایچون استعجال ایتمه‌لری امرینی کتیردی . دشمن یقینده بولوندیغی جهتله برحرب اورته‌سنده حکمدارسز قاله‌جقلردی . بونك اوزرینه قایماز مجدالدینك توصیه‌سی اوزرینه ، عزالدینك امرایتدیکی بیعت مراسمنی اجرا ایتدیرمکه قرار ویردی ، شرف‌الدین بوکا اعتراض ایتدی ، یکننی بالذات تخته اصعاد ایتمك ایسته‌دیکنی سویله‌دی . نورالدین او کنده سنجاق اولدیغی حالده آلای ایله موصله کیردی . قایماز رکابنده یورودی . ایکی کون صوکره عزالدین بوتون تبعه‌سنك تأثراتی آراسنده وفات ایتدی [١] . موصلده بنا ایتدیردیکی مدرسه‌ده دفن ایدیلدی . حلیم ، عالیجناب ، مرحمتلی ، احکام‌قرآنیه‌یه رعایتکار برحکمداردی . اوقدر متوا ضعدی‌که لاقیردی سویلرکن

[١] ٥٨٩ سنه‌سی شعبانتك ٢٧ سنده.

کوزلرینی یره ایندیریردی . چوق کره کیجه‌لری یاتاغندن قالقار ، سرایینك خصوصی بریرنده نماز قیلاردی .

صلاح‌الدین ایله چوجوقلری سوریه و مصره صاحب اولالی بری آتا بکلرك قدرت وسطوتی مهم صورتده تناقص ایتمشدی . اوزمان فرانقلرك اشغال ایتدکلری مملکتلردن اوزاقده بولونان موصل ملکلری سلفلرینك زمان حکومتنه اوقدر شرف ویرن محارباتدن آرتق حصه‌دار اولامیورلردی . قومشولری مسلمان حکمدارلرله حال صلحده یاشایورلردی . بعض محارباته قیام ایتسه‌لرده بونلر اوقدر اهمیتسزدی که مورخلر بونلردن بحث ایتمکی زائد کورمشلردر . مورخلر عادتا بوحکمدارلرك تاریخ وفاتلرینی قیدایله اکتفا ایتمشلردر دنیله بیلیر .

اوزمان بوتون تدبیرواحتیاطنی حکومت داخلنده آسایشی محافظه‌یه حصر ایدن قایماز عمادالدین زنکینك قوماندانلرینك ضبط ایتدکلری [١] موصل ملحقاتندن برچوق قریه‌لر

سنه ١١٩٧ ابن‌الاثیر

دولاییسیله برحرب ظهورینه مانع اولامادی . قایماز غایت شدیدالطبع اولدیغنی بیلدیکی نورالدیندن بوتجاوزی صاقلادی . حکمدارك امری اولمادن ضبط ایدیلدیکنی ظن ایلدیکی بویرلرك اعاده‌سنی ایسته‌دی . عمادالدین بوکویلرك نصیبین ملحقاتندن اولدقلرینی ، اورالرینی بوندن دولایی استیلا ایتدیکنی

[١] ٥٩٤ تاریخ هجریسنده .

وكندی عهده سنده آلیقویمق املنده بولوندیغی جواباً بیلدیردی . قایماز بورالرینی ایکنجی دفعه اولەرق ایستەتدی ایسەده برفائده حاصل اولمادی . بونك اوزرینه نورالدینی وقعەدن خبردار ایتدی . نورالدین درحال نصیبین اوزرینه یورومکه قالقدی . قایماز اونی بوفکردن وازگچیرمك ایچون الندن کلنی یاپدی . بوآراده عمادالدین زنکی خستە دوشەرك وفات ایتدی . عمادالدین سنجار ، نصیبین ، خابور ، رقه شهرلرینه صاحب ایدی . مورخلر کندیسنك حرکاتنی ستایشله یاد ایدرلر . ارباب علمی پك چوق سودیکنی ، فقط صولك درجەده خسیس وشافعیلره دشمن اولدیغنی سویلیورلر . اوغلی قطب الدین محمد یرینه کچدی . مجاهدالدین بارنقش نائب حکومت اولدی . ابن شحنه ابوالفرج ابن الاثیر ابوالفدا

قایماز قطب الدینه مراجعت ایتدیسەده بوده پدری قدر معند داوراندی . نورالدین اردوسنك باشنه کچەرك نصیبینه دوغرو یورومکه مجبوریت حس ایتدی . قطب الدین درحال بوشهرك سورلری اوکنه کلدی . نورالدین یولنه دوام ایتدی نهایت سنه ۱۱۹۸ دشمن اردوسی ایله آرالرنده یالکز برنهر قالدی [۱] . ابتدا امیر فخرالدین نهری کچدی . نورالدینك بوتون اردوسی آرقەسندن یورودی . قطب الدین قاچدی . نصیبین ضبط ایدیلدی . نورالدینك نصیبینده بولوندیغی مدتجه عسکرینك قسم اعظمی خستەلاندی . بونلری اکتساب عافیت ایچون موصله اعاده ایتدی . اردونك قسم متباقیسی ایله نصیبینده

[۱] ٥٩٤ سنەسی جمادی الاولنده .

سنه ١١٩٩

قالدی. امراسندن برچوغی وبالخاصه نائب حکومت قایماز[١] خسته‌لقدن وفات ایتدیلر. قایماز منور، پرفضیلت، ابوحنیفه مذهبی اوزره علم کلامده متبحر برذات ایدی. صوفی مسلمانلرك عادتی وجهله ازبر برچوق حدیث شریف بیلیر، صیق صیق اوروج طوتار، فقرایه پك چوق تصدقده بولونوردی. متعدد جامعلر، تکه‌لر، مدرسه‌لر وکوپرولر انشا ایتدیرمشدر.

قطب الدین دوچار اولدیغی هزیمتدن صوکره کیدوب حران ملکی عادلك معاونتنی رجا ایتمش ونصیبینی کری ویردیره‌جك اولورسه مهم مبالغ تأدیه ایده‌جکنی تعهد ایلەمشدی. عادل درحال مزوپوتامیایه کیردی. نورالدینی موصله عودته اجبار ایتدی. بونك اوزرینه قطب الدین نصیبینه تکرار صاحب اولدی. صوکره عادل ماردین اوزرینه یورویه‌رك دیشاری محله‌لرینی ضبط ایله قلعه‌یی محاصره آلتنه آلدی. نورالدین، ارزاقی توکنمکه باشلامش اولان بوشهرك امدادینه قوشمغه حاضرلاندی [٢]. خسته‌لق یوزندن قوی محافظه کوندن کونه آزالیوردی. فقط اردوسی عادلك اردوسنه رفاقت ایدن مصر ملکی عزیز

---

[١] ٥٩٥ سنه‌سی ربیع الاولده.

[٢] ٥٩٥ سنه‌سی رمضانده.

وفات ایتدی [١] ؛ برادری افضل علی یرینه کچدی . بو حکمدار اردوسنی کری چاغیردی . بویوك بر پیاده قوتنه مالك اولان عادل محاصره‌یه دوامدن کری دورمادیسه‌ده افضلك نورالدین ایله مناسبتی و عادل علیهنده بر اتفاق عقد ایتمه‌لری عادلك ایشنی بوزدی . افضل شامی عادلك الندن آلمق نیتیله مصردن حرکت ایتدی . عادل شامه یاردیمه کیتمك ایچون ماردین محاصره‌سنی اوغلی کامله ترکه مجبور اولدی [٢] . نورالدین بو صیراده ماردینه دوغرو ایلریله‌ـ یوردی [٣]. سنجار ملکی قطب‌الدین ، جزیرة بن عمر ملکی معزالدین‌ده برابردی . ماردین داغنك اتکنده اردو قوردی . دیشاری محلاته هجوم ایچون پیاده‌سنی ایلری‌یه سوردی . شهر خلقنك‌ده بو صیراده بر خروج حرکتی یاپمالری تقرر ایتمشدی . کامل ، پیاده‌سنی بو محلاتده براقه‌رق اردوسنك قسم متباقیسیله نورالدین اوزرینه یورودی . نورالدین بو محاربه‌ده معروض اولدیغی تهلکه‌دن خبردار دکلدی . قطب‌الدینك خیانتندن معلوماتی یوقدی. قطب‌الدین هجومه معروض اولور اولماز درحال فرار ایده‌جکنی وعد ایتمشدی . فقط محاربه‌نك حالی او شکلده ایدی که قطب‌الدین

---

[١] ملك العزیز عثمان .

[٢] ملك الکامل محمد .

[٣] ٥٩٥ سنه‌سی شعبانده .

محاربه‌یی کوره‌میوردی . کامل‌ده اونك اوزرینه یورویه‌میوردی . نورالدین النده مزراقلر دشمنه هجوم ایتدی . اونك موجودیتندن غیرته کلن عسکرلری اوقدرشوق ایله آرقه‌سندن یورودیلر که محاربه‌یی قازاندیلر . برچوق اسیر آله‌رق نورالدینه کوتوردیلر . نورالدین بونلرك آراسنده باشلیجه امرادن برینی باشی آچیق برحالده کوردی . کندی باشنده‌کی سرپوشی چیقاره‌رق اوکا ویردی . یاننه اوتورتدی . محاربه‌دن صوکره اسرانك کافه‌سنی سربست براقه‌جغنی وعد ایتدی .

ابن الاثیر کامل کیجه‌نك حلولندن استفاده ایده‌رك میافارقینه چکیلمشدی . نورالدین ماردینه کیردی . امراسنك قسم اعظمنك رأیی خلافنده اوله‌رق ینه تیمورطاشه [١] اعاده ایتدی . بونلر ماردینی نورالدینك آلیقویماسی فکرنده ایدیلر . او صیراده طوتولدیغی برخسته‌لق نورالدینی حران فتحنه کیتمکدن منع ایتدی . موصله دونمکه مجبور اولدی . بوعکسیلك اولماسه ایدی شبهه‌سزکه حران نورالدین طرفندن ضبط اولونه‌جقدی . کامل اونك اوکنده فرار ایدییوردی . نورالدین اکتساب عافیت ایدرایتمز عسکرلرینی طوپلادی (٢) . عادله تابع بولونان دیار جزیره‌یه کیردی . رأس العینه واصل

[١] حسام الدین لقبنی حائزدر .

[٢] ٥٩٦ تاریخ هجریسنده .

اولدیغی زمان عادلك اوغلی فائزدن مکتوبلر آلدی . بو
حکمدار صلح طلب ایدییوردی . نورالدین بوکا رضا
کوستردی . هر ایکی طرفك فتوحاتلرینی محافظه ایتمه‌لری
شرطیله صلح عقد و یمینله تأیید ایدیلدی . بونك اوزرینه
نورالدین موصل یولنی طوتدی. صوکرا [١] ، سنجار ملکی سنه ١٢٠٤
قطب‌الدین محمد ممالکی داخلنده عادل نامنه خطبه اوقوتمق
کبی بر اثر ضعف کوستردی . نورالدین بوکا اوقدر قیزدی که
کیدوب نصیبینی محاصره وضبط ایتدی . بونك اوزرینه
قطب‌الدین امدادینه عادلك اوغللری اشرف ایله اوحدی
چاغیردی . بونلر نورالدینی مغلوب ایتدیلر . نورالدین
کمال خجالتله قاچه‌رق یاننده درت کشی ایله موصله کیردی .
بوحکمدارلر برمدت صوکره صلح عقد ایتدیلر [٢] .

جزیرة ابن عمرده حکمران اولان آتابکلرك برشعبه‌سی ١٢٠٥
دها واردی . بوحکمدار معزالدین سنجر شاه بن سیف‌الدین
غازی ایدی . بو کوچوك ملك افعال معیوبه‌سندن وبالخاصه
هرکون ارتکاب ایتدیکی مظالمدن دولایی تبعه‌سنك غایت
منفوری اولمشدی . قولاق ، بورون ، دیل کسدیریر ،
صقال یولدیریر ، بلا سبب انسان قتل ایتدیرردی . حتی
چوجوقلری بیله مظالمندن مصون دکلدیلر . ابتدا اونلر

[١] ٦٠٠ تاریخ هجریسنده
[٢] ٦٠١ » »

بابالرینك حیاتنه قصد ایتدیلر . محمود ایله مودود وغازی بر محبسده ایدیلر . غازی پدرینی بر مندیل ایله زهرله‌مكه تشبث ایتدی . فقط زهر ایله موفق اولامادیغی ایچون بوقدر ظالم بربابادن قورتولمه‌نك باشقه چاره‌لرینی آرادی . سرایه كیردی . قادینلرك آراسنه صاقلاندی . پدری سرخوش برحالده كلدیكی

سنه ١٢٠٨ صیراده اوزرینه صالدیره‌رق اون درت خنجر ضربه‌سی ایندیردی . باباسی درحال وفات ایتدی [١] . غازی درحال حمامه كیتدی . جاریه‌لرله اكلندی . عسكرك یاننه كیدوب اونلره بیعت رسمنی اجرا ایتدیرمش اولسه ایدی حكومته صاحب اولوردی . فقط او اكلنجه‌سنی دوشوندیكی صیراده سرای ناظری كلجن وقعهٔ فجیعه‌دن خبردار اولدی . هركس سلاحلاندی . غازی‌یه هجوم واونی اتلاف ایتدیلر . عسكر محمودی حكمدار اوله‌رق طانیدیلر . پدرینك طاشیمش اولدیغی معزالدین عنوانی ویردیلر . بوحكمدار پدرینك زوجه‌لرینی دجله‌یه آتدیردی . برادری مودودی اولدیرتدی .

١٢٠٩ ابوالفدا ابن الاثیر صلاح الدین عائله‌سنه منسوب حكمدارلر آتابكلرك متباقی نفوذلرینی ده‌امحایه متصل چالیشیورلردی . بومقصدله عادل معیتنده برادرواولدیغی حالده شامدن چیقدی . بوتون چوجوقلری وامدملكی محمود [٢] ده یاننده‌ایدی . قطب الدین محمدك حكمران اولدیغی

[١] ٦٠٥ تاریخ هجریسنده

[٢] ملك الصالح محمود بن محمد بن قرا آرسلان . ٦٠٦ تاریخ هجریسنده .

سنجار قلعه‌سنی محاصره‌یه کیدییوردی . قطب‌الدین ، موصل ملکی نورالدیندن واربیل ملکی مظفرالدیندن استمداد ایتدی . بونلرك ایکیسی‌ده عادلی کری دونمکه دعوت ایتدیلر . فقط سوزلری مسموع اولمادیغی ایچون اردولریله حربه کیریشدیلر . او صیراده خلیفه ناصرالدین الله باشلیجه قوماندانلرندن برینی بو طرفلره کوندردی . بو قوماندان غلبه هانکی طرفده قالیرسه قالسین مسلمانلر ایچون مضر اوله‌جغنی ایضاح ایله صلح توصیه ایتدی . عادل او زمان صلحه پك محتاجدی . اقرباسندن حلب ملکی ظاهر [١] حرانه چکیلیوردی . عادل صلحی قبول ایله‌دی . فقط بو صلح قطب‌الدینه نصیبین وخابور قلعه‌لرینه مال اولدی . اوکا سنجاری براقدیلر .

سنه ١٢١٠ ابوالفدا ابن‌الاثیر ابن‌شحنه ابوالفرج

نورالدین موصله عودت ایدنجه اوزون مدت خسته یاتدقدن صوکره وفات ایتدی [٢] . اون یدی سنه اون بر آی حکومت سورمشدی . میال انهدام اولان آتابکلر حکومتنی جسارتی وتدبیر واحتیاطی سایه‌سنده ، تکرار قوتلندیرمش ، بوتون هم جوارلرینه حرمت تلقین ایله‌مشدی . بویوك تصورات ترتیب ایدردی . خیری سور ، تبعه‌سنه قارشی عالیجنابانه داورانیردی . فعال ، غیور ، معیتنده کیلره

---

[١] ملك الظاهر محمد .

[٢] ٦٠٧ سنه‌سی رجبنده .

قارشی حلیم ، تلبس خصوصنده ساده ایدی . اوزرنده آلتون ، ایپکلی وهر کسك سودیکی رنکلی شیلر بولوندیر - مازدی . اوغلی عزالدین مسعودی [١] یاتاغنك یاننه چاغیردی . ممالکی حسن اداره ایچون اوکا وصایاده بولوندی . وزیر اعظم اولمق اوزره بدرالدین لؤلؤیی تعیین ایتدی . بو ، اداره ایچون دوغمش یوکسك دهالی برذات ایدی . ایکنجی اوغلنه عقر وموصل قربنده شوش قلعه‌لرینی براقدی .

سنه ١٢١٨ عزالدین مسعودك زمان حکومتنده جریان ایدن وقایع حقنده تفصیلات ویریلمه‌یور . یدی سنه دوقوز آی حکمران اولدی . اونك وفاتیله [٢] آتابکلرك قوت وسطوتی همان تمامیله انقراض بولدی . ایکی چوجوق براقدی . بویوکی نورالدین آرسلان شاه اسمنده اولوب اون یاشنده ایدی . بدرالدین لؤلؤنك وصایتی آلتنده پدرینه خلف اولدی . بو حکمدارك عموجه‌سی عمادالدین زنکی اونك ضعفندن دوچار اولدیغی خسته‌لقدن استفاده ایده‌رك بعض قاریشقلقلر چیقارمق ایسته‌دیسه‌ده وزیر تدبیر واحتیاطی سایه‌سنده بونلره مانع اولدی . بر مدت صوکره خلیفه‌نك فرمانی کلدی . آرسلان

[١] او تاریخده معمر اولان ابن الاثیره کوره بو حکمدار الملك ، الظاهر ، العالم ، العادل ، المؤید ، المنصور ، المظفر ، المجاهد ، المرابط ، عزالدنیاوالدین ، سلطان الاسلام والمؤمنین ، ناصر امیرالمؤمنین ابوالمظفر مسعود لقبنی طاشیردی .

[٢] ٦١٥ سنه‌سی ربیع‌الاولنده .

ابوالفرج
ابوالفدا

شاه موصل حکومتنده ، بدرالدین لؤلؤده وزارتده تأیید ایدیلیورلردی . خلقی اطاعتده طوتمق ایچون بو الزم بر مراسم ایدی . مع مافیه بوندن دولایی خلیفه‌نك حکم ونفوذی آرتمازدی . امرانك بوکا پك اهمیت ویردکلری یوقدی . او زمان عمادالدین طرفنی التزام ایدن اربیل ملکی مظفرالدین کوکبوری Koukberi عمادیه،حکاری و (زوزان) Zouan حصارلرینی اوکا تسلیم ایتدی . فقط بدرالدین لؤلؤ بو عصیان مقدماتنك توسع ایتمه‌سندن قورقه‌رق مظفرالدینه اسکی معاهداتی تخطر ایتمه‌سی یاخود هیچ دکلسه بیطرفلغی بوزماماسی ایچون رجالرده بولوندی . مظفر بو سوزلره هیچ قولاق ویرمدی . عمادالدین زنکی‌یه یاردیم ایتدی . بونك اوزرینه بدرالدین ، صلاح‌الدین عائله‌سنه مراجعته مجبور اولدی . مزوپوتامیاده ، خلاطده حکمران اولان اشرفدن [١] اردو ایسته‌دی . بو حکمدارك موصله کوندردیکی قوهٔ امدادیه‌ده عاصیلره قارشی یاپدیغی تهدیدات اربیل قرالنی هیچ قورقوتمادی . عمادالدین زنکی مغلوب اولدی . صوکره خلیفه ناصرك توسطیله بو حکمدارلر آراسنده صلح امضالاندی . فقط موصل ملکی بوسکونتدن اوزون مدت استفاده ایده‌مدی . همان برآز صوکره وفات

---

[١] بن عادل .

ایتدی . خلف اولەرق تقریباً اوچ یاشنده [١] برادری ناصرالدین محمودی براقدی . بوتون عسکر اوکا بیعت ایتدیلر . بدرالدین بو چوجوغی آته بیندیردی ، خلقه کوستردی . خلق آتابکلر عائلەسندن بر حکمداره نائل اولمقدن پك مسعود اولدی .

بدرالدین لؤلؤ یه عسکر طوپلامش اولان اربیل ملکی ایله عمادالدین زنکینك تشبثاتنه ممانعت مجبوریتنده قالدی . اشرف ، عزالدین ایبك Ibegh ، نامندەکی نصیبین والیسنی امداده کوندردی . بوقوماندان درحال موصله کیتدی [٢] . صوکره بو اردو دجلەیی کچدی . شهرك شرقنده یقین بریرده قرارکاه قوردی . مظفرالدین ایله عمادالدین زنکی زاب صوینی کچدیلر . بو اردویه باصقین یاپمق ایچون استعجال کوستردیلر . فقط عزالدین ایبك اونلرك مقصدندن خبردار اولدیغی ایچون بوتون کیجه یورودی . کونش دوغدیغی زمان موصلدن اوچ فرسنك مسافەده اونلره یتیشدی . ایکی اردو مصادمەیه کیریشدیکی وقت عزالدین ایبك دشمنك عمادالدین زنکی قومانداسنده بولونان صول جناحنه هجوم ایله هزیمته دوچار ایتدی . فقط بدرالدین لؤلؤنك قوماندا ایتدیکی موصل اردوسنك صول جناحی ده

---

[١] ابوالفدا بو وفاتك ٦١٦ تاریخنده ، ابوالفرج ایسه ٦١٥ تاریخنده وقوعه کلدیکنی سویلیور .

[٢] ٦١٥ سنەسی رجبنك دردنده .

بدرالدینك مساعیٔ عظیمه‌سنه رغماً اربیل ملکی طرفندن منهزم ایدیلدی . بوقول موصل سورلرینه قدر دشمن طرفندن تعقیباته اوغرادی . مظفرالدین اوچ کون نینوا حصارینك برتپه‌سی آرقه‌سنده پوصوده قالدی .

سنه ١٢١٩ ابوالفدا ابوالمحاسن

آتابکلر عائله‌سندن سنجارملکی قطب‌الدین محمد بومحاربه‌یه هیچ اشتراك ایتمه‌مش کبی کورونیور . فقط اونك حکومتی‌ده انقراض بولمق تهلکه‌سندن مصون دکلدی . وفاتنده [١] حکومتی اوغلی عمادالدین شاهان شاهه براقدی . بوآنجق برقاچ آی حکومت ایتمشدی . چونکه قطب‌الدینك برادری محمود اونی قتل ایتدیرمشدی . بویکی حکمدار ، رأس‌العین شهری صاحبی اولوب متبوعی بولونان اشرفه قارشی حرکت ایدن عمادالدین احمد [٢] نامنده برامیره مظاهرت جرأتنده بولوندی . بونك اوزرینه ، اشرفه مربوط بولونان بدرالدین لؤلؤ امیری تل‌اعفر Tell-aafar ده محاصره وبوراسنی ضبط ایله امیری اسیرایتدی . اشرف‌ده وقعه‌دن خبردار اولونجه حراندن چیقدی دنیسر Dounaisir ی اله کچیردی . صوکره ، محمودی تأدیب مقصدیله سنجاراوزرینه یورودی . فقط یولده بوحکمدارك مرخصلری کلدیلر ، رقه شهرینه مقابل سنجاری کندیسنه تکلیف ایتدیلر . اشرف بوقدر آزبروقت

[١] ٦١٦ تاریخ هجریسنده .

[٢] ابن سیف‌الدین علی بن احمد بن مشطوب

طرفنده کندیسنی سنجار حکومتنه صاحب قیلان برمعاهده‌یی قبولده استعجال کوستردی [١] . اورادن موصله کلدی[٢]
سنه ١٢٢٠ برمدت موصلده اوتوردی . موصله صانکه اورانك حکمداری ایمش کبی کیرمشدی . بوتون بوحکمدارلرك اموروخصوصاتی اوراده تسویه اولوندی . صوکره اشرف اربیل اوزرینه یورومکه حاضرلاندی [٣]. زاب قربنده سلامیه کوینه‌واصل اولدیغی زمان مظفرالدین صلحه طالب اولدی . بومحاربه‌دن اوصانمغه باشلامش اولان اشرف صلحه راضی اولدی وسنجاره
١٢٢٢ ابوالفدا ابن شحنه دوندی. برآز صوکره [٤] موصل ملکی ناصرالدین محمود [٥] وفات ایدنجه بدرالدین لؤلؤ موصل حکومتنك صاحب یکانه‌سی قالدی . ملك الرحیم عنوانني آلدی. جزیرة ابن عمری ضبط ایله اوراده حکمران اولان مسعودی اسیر ایتدی . موصله کوندردیکی صیراده دجله نهرینه آتدیردی [٦]
١٢٥٠ ابوالفرج بدرالدین لؤلؤ تاتارلر کاوب النـدن آلنجه‌یه قدر بوحکومتی محافظه ایتمشدر .

---

[١] ٦١٦ سنه‌سی جماذی الاول بدایتلرنده .

[٢] عینی آیك ١٩ نده .

[٣] ٦١٧ سنه‌سی رمضانك ایکیسنده .

[٤] ٦١٩ تاریخ هجریسنده .

[٥] ابوالفرج بوحکمدارك ٦٣١ هجری و ١٢٣٣ میلادی تاریخنده وفات ایتدیکنی سویلیور .

[٦] ٦٤٨ تاریخ هجریسنده .

آذربیجان آتابکلری

یاخود

پهلوانیلر

آذربیجان ایرانك واسع بر ولایتیدر. شمالده، ارمنستان طرفنده کائندر . قدیم مه‌دی Médie قطعه‌سنك برقسمنی تشکیل ایدر. پایتختی تبریز شهریدر. سلچوقی سلطانلری بوراسنی ضبط ایتدیلر وتحت حکملرنده بولوندیردیلر . سلطان محمودك، وزیری کمال السمیری Kemal essoumairi دن آلمش اولدیغی ایلدکز اسمنده برکوله‌سی واردی. ایلدکز صوکره سلطان مسعودك خدمتنه کچدی واوندن آذربیجان ودها سائر جوار مملکتلر والیلکنی استحصال ایتدی. بوصورتله اصفهان، ره‌ی شهرلرینه صاحب اولدیغی کبی معیتنده‌ده اللی بیك سواری بولوندی . سلچوقی سلطانلرینك صوکره بوولایتده یالکز

ابوالفدا
ابوالفرج

خطبه‌ده اسملرینی اوقوتمقدن باشقه برحقلری قالمادی. بوتون
حکم ونفوذ ایلدکزك النده ایدی

سنه ایلدکز دها ٥٤٨ هجری و ١١٥٣ میلادی تاریخندن
١١٣٥ اعتباراً بوولایتلرده مطلق صورتده حائز حکم ونفوذ ایدی .
امیر عیاض قاپجاق ایله داریلمشـدی . عیاض بوندن دولایی
سلطانه شکایتده بولوندیغی کبی ایلدکز علیهنده یورومك اوزره
عسکر طوپلامغه‌ده باشلامشدی . فقط بونلری باریشـدیرمق
چاره‌سی بولوندی . صـلح عقد ایتدیلر . ایلدکز آرسـلان
شاهك [١] والده‌سیله أولنمش بوازدواج سـببیله سـلجوقی
سلطانلری نزدنده بویوك براعتبار قازانمشدی . کورجسـتانه
همجوار اولان حکومتنك وضـعیتی اکثریا آقینلر یاپان
کورجیلری پوسکورتمك ایچون کندیسنی بویوك براردو بسله
مکه مجبور ایدییوردی. کورجیلر بوآقینلرك برنده [٢] دوین
١١٦٣ Douïn شهرینی ضبط ویغما ایتمشـلردی . فقط کورجیلرك
اوزرینه یوروین ایلدکز اونلری مغلوب ورجعته مجبور ایتمشدی.
صـوکره ایلدکز ری‌ٔ امیری آنیانج Anianedge ه قارشی
١١٦٨ محاربه اضطرارنده قالدی [٣] . ری امیری مغلوب اولدیغی
جهتله کیدوب برحصاره قاپاندی . ایلدکز طرفندن احضار

---

[١] بن طوغرول بن محمد .
[٢] ٥٥٧ تاریخ هجریسنده
[٣] ٥٦٤ « «

ایدیلمش آدملر بوراده اونی اولدیردیلر . بوقتلدن صوکره موعود اولان مکافاته نائل اولمق اوزره ایلدکزك یانه کلدیلر. فقط ایلدکز هیچ برشی ویرمه‌دی . حتی جزادیده‌ایده‌جکنی بیله مقام تهدیده سویله‌دی. بونلرده چکیلدیلر . باشقه یرلرده برملجأ آرادیلر .

سنه

١١٧٢ ایلدکز برمدت صوکره ، حکومتنی اوغلی محمد پهلوانه براقه‌رق همدانده‌وفات ایتدی [١] محمد پهلوان، ابن اقسنقر
١١٧٤ الاحمد ایلی‌یه عائد اولان تبریز شهرینی ضبط ایله‌دی [٢] .
١١٨٥ کذلك خلاطی‌ده ضبط ایتمك فکریله [٣] بوشهره یاقلاشدیسه‌ده خلاطی ضبط ایتمکی تصور ایدن صلاح‌الدین بوکا برمانعه تشکیل ایدییوردی . صلح یاپدیلر . هر ایکیسی‌ده مملکتلرینه چکیلدیلر. ایرته‌سی سنه بوراده محمدوفات ایتدی[٤] .
١١٨٦ اوزمان همدان ، ری ، اصفهان اران بلادینه ودها سائر برچوق یرلره صاحب بولونیوردی . یرینه قیزیل آرسلان لقبیله یادایدیلن اوغلی عثمان چیقدی . سلچوقی سلطانی طوغرول ایله حرب ایتدی. خلیفه ناصردن امداد ایسته‌دی.
١١٨٨ خلیفه‌نك کوندردیکی اردو ایله طوغرولك اردوسی چارپیشدی[٥] .

---

[١] شمس‌الدین قبی حائزدی. ٥٦٨ تاریخ هجریسنده‌وفات ایتدی.
[٢] ٥٧٠ تاریخ هجریسنده »
[٣] ٥٨١ » »
[٤] ٥٨٢ تاریخ هجریسی بدایتنده .
[٥] ٥٨٤ سنه‌سی ربیع‌الاولنك سکزنده .

خليفه‌نك اردوسی پریشان اولدی . طوغرول بوتون اشیایی
یغما ایتدی . اردویه قوماندا ایدن وزیر جلال‌الدین عبیدالله‌ی
اسیر آلدی . قیزل ایله طوغرول آراسنده حرب دوام ایتدی.
قیزل بعض موفقیاته نائل اولدی. دشمننی اسیر ایتدی .
صوکره اصفهانه کیتدی [١] . اوراده برچوق امرایی
اولدیرتدی . فقط همدانه عودت ایدنجه قوماندانلرندن
بعضیلری طرفندن یاتاغنده قتل ایتدیریلدی . بونك اوزرینه
سنه
١١٩١ ممالکنی پایلاشدیلر. محمد پهلوانك کوچجه Kaldgia نامنده‌کی
برکوله‌سی ری ایله همدانی ضبط ایتدی [٢] . دیکر طرفدن
١١٩٤ کورجیلر دوینه صاحب اولدیلر [٣] . پهلوانك اوغلی ابوبکره
١٢٠٢ عائد بولونان آذربیجانك برقسمنی یغما ایتدیلر . قیزیلك یرینه
بوحکمدار کچمشدی . کیجه کوندوز شراب ایچمکله مشغول
اولور ، دولتك اداره‌سنی اهمال ایدر ، ناظرلرندن هیچ
برینك سوزلرینی دیکله‌مزدی . ایشته بوحکمدارك زمان
اداره‌سنده بعض قوماندانلر بوتون حکم ونفوذی‌اله کچیردیلر.
بومیانده کوچجه بالخاصه تمیز ایتمشدی . فقط خدمتکاری
١٢٠٣ ایدغمش Idgmisch طرفندن قتل ایدیلدی[٤] . ایدغمش کوچجه‌نك
تشکیل ایتمش اولدیغی دولتی ابوبکرك قارده‌شی اوزبکه ویردی.

---

[١] ٥٨٧ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٥٩١ « «
[٣] ٥٩٩ « «
[٤] ٦٠٠ « «

فقط اوزبك حكمدارلغنك يالكز اسمنه مالك اولدی .

سنه

١٢٠٤ ابوبكر [١] ، كورجيلرك تجاوزاتندن قورتولمق ايچون كورجی قرالنك قيزيله أولندی [٢] . يالكز ذوقيله مشغول اولدی . تاريخ اوندن آرتق هيچ بحث ايتميور. ايدغمش [٣]

١٢١٣ كوكجه كبی وفات ايتدی . اوشاغی منكلی اونی قتله تشبث ايتدی . فقط موفق اولاماديغی ايچون خليفه‌نك يانه قاچدی. برمدت صوكره همدانه دوندی. اوراده تصورينی اجرا و همدان ايله جبالی ضبط ايتمك چاره‌سنی بولدی . بونك اوزرينه

١٢١٥ بغداد اردولری كنديسنه قارشی يوروديلر [٤]. ساوه‌ده اتلاف اولوندی. پهلوانك ديكر بر كوله‌سی اغلمش Ogoulmisch

١٢٢٤ حكومتی ضبط ايتدی . صوكره‌لری [٥] تاتارلر اوزبكك حكمران اولديغی تبريزه تقرب ايده‌رك نزدينه التجا ايتمش اولان برچوق خوارزمی امراسنی كنديلرينه تسليم ايتمه‌يه اونی جبار ايلديلر . اوزبك بونلرك برقسمنی قتل برقسمنی تسليم ايتدی . بوصورتله تاتارلرك تجاوزاتندن قورتولدی . فقط بوموقت برزمان ايچون ايدی . چوق كچمه‌دن حكومت خوارزم سلطاننك تحت حكمنه كچدی .

---

[١] بوحكمدارده جدوللرده برياكلش اولمشدر . اوراده كوستريلن ٦٠٠ تاريخی سيلمك اقتضا ايدر. چونكه هانكی تاريخده وفات ايتديكنی بيلمه‌يورم .

[٢] ٦٠١ تاريخ هجريسنده .

[٣] ٦١٠ « «

[٤] ٦١٢ « «

[٥] ٦٢١ « «

هونلرك تاريخ عموميسى

اون دردنجی کتاب

خوارزمیلر

ابوالفدا
هایتون

خوارزم حکومتی بحر حزرك شرقنده ، قدمانك اوقسوس وژاقسارتەس تعبیر ایتدکلری ایکی بویوك نهرك ، سیحون ایله جیحونك آراسنده کائندر . جیحون نهری بو الکانی جنوب طرفندن سیحون ایسه شمال طرفندن قسماً تحدید ایدرلر . شرق طرفنده خوارزم الکاسی ترانسوقسیان ویکی تورکستان یاخود یکی خطای الکاسیله هم حدوددر . خوارزم اسمنی طاشییان پایتخته کرکانج Korkandge یاخود ارکنج Arkandge نامی ده ویرلمشدر . بوتون مملکت قابل اسقا اولان طرفلرنده غایت منبتدر . بر چوق شهر وقصباتی حاویدر . اهالیسی غایت کثیردر . بونلردن بر قسمی تاتارلر کبی سورولریله چادیرلر آلتنده یاشارلر . غایت خوش ، هر درلو حبوبات یتیشدیرر بر الکادر . سکنەسی مسلماندر .

اوزمانلر برقسمی خرستیان روم مذهبنه منسوب ایدیلر . آنجا کیه پطریقنه تابع بولونیورلردی .

ساچوقیلر مسلمان ایمپراطورلغنه خوارزم الکاسی طریقیله کیردیلر . بو الکا سلچوقیلرك ایلك ضبط ایتدکاری یردر . خوراسانی ، ایرانی ، ویکی عراقی وسوریه‌یی ضبط ایتدکاری زمان بوتون بو ولایتلره کوله‌لری آراسندن انتخاب ایتدکاری بر طاقم والیلر نصب ایتدیلر . ایشته سلطان ملك شاهك طشتداری یعنی کیلارجی باشیسی بلکاتکین Balca-teghin بویله بر کوله ایدی . بو مقامه عائد اولان آیلق خوارزم الکاسی وارداتندن آلندیغی جهتله افندیلری کبی عن اصل تورك اولان بلکاتکین بو ولایتده بویوك بر حکم ونفوذه مالك ایدی . خوارزم الکاسی ایمپراطورلغك پایتختندن پك اوزاقده اولدیغی ایچون بلکاتکینك اوراده‌کی نفوذی ده بو نسبتده زیاده ایدی . بلکاتکینه اوراده حکمدار نظریله باقیورلردی . کوله‌لکدن یتیشمش یاخود عوام خلق طبقه‌سندن تولد ایتمش کیمسه‌لرك الك بویوك مناصب دولته ارتقا ایتمه‌لری بو تورکلر آراسنده او زمان عادت ایدی . ناصل که الآن استانبولده یرلشمش اولان تورکلرده بویله‌در . قابا وجاهل کبی تلقی ایتدیکمز بو قوملر اجدادك اصالتنه دکل اشخاصك مزیت واقتدارینه اهمیت ویریرلردی . بلکابك

ابوالفدا
دربلو

وملكاتكين ناميله‌ده ياد ايديلن بلكاتكين غرشستان الكاسنه منسوب بر آدمدن انوش تكين [١] Anousch نامنده بر تورك كوله‌سى صاتين آلدى . بوكا منشائى اولان مملكتدن دولابى غرجه لقبى ويريلدى . انوش تكين سرايده او قدر كوزل حركت ايتدى كه افنديسنك وفاتندن صوكره سلچوقيلرك كيلارجى باشيلغى مقامنى وبناءً عليه خوارزم حكومتنه‌ده نائل اولدى . صاحب حكم وقدرت اولدى . فقط تخته چيقمادى . بوشرف اوغلى محمده قالدى . بونك تحصيل وتربيه‌سى ايچون هيچ برشيئى اسيركه‌مدى .

ابوالفدا

او زمان خوراسانه داغيلمش اولان برچوق توركلر بر طاقم اغتشاشات چيقارمقدن كرى قالماديلر . بو اغتشاشات ايسه سلطان بركياروقك نظر دقتنى جلب ايتدى . خوارزم

سنه
١٠٩٧

واليسى‌ده بواغتشاشاتده وفات ايتمشدى . سلچوقى اردولرينك قوماندانى امير داد سلطانك امريله بو ولايته كيده‌رك اوراده سكون وآسايشى اعاده ايتدى . عودت ايتمه‌دن اول ولايتك اداره‌سنى انوش تكينك اوغلى قطب‌الدين محمده خوارزم شاه عنوانيله توجيه ايله‌دى [٢] . بو عائله حكمدارلرينه صوكره بو عنوان قالمشدر . قطب‌الدين عدالتى ، سخاسى ، يانسه چكيلى برچوق ارباب علمه قارشى كوستردیکى حسن معامله‌سى ايله

---

[١] دربلو بوكا بوستكين غورژه دير .

[٢] ٤٩٠ تاريخ هجريسنده .

کندیسنی بو ولایت اهالیسنه پك سودیرمشدر . مع مافیه سلجوق حکمدارلرینك تحت تابعیتنده ایدی . بونلرك یاننده کیدر بر سنه ایفای وظیفه ایدر ، سنه بیننجه یرینه اوغلنی براقیردی .

بو صیرالرده آسیانك اقصای شرق طرفلری قاریشقلق ایچندهایدی . نیوچه تاتارلری یوز کوسترمکه باشلامشلردی . خیتان نامی آلتنده چوقدن بری تاتارستانده وچینك شمالنده حکم سورن سائر تاتارلری محوه اوغراشیورلردی . بو نیوچه تاتارلرینك [۱] ایلك ایمپراطوری اولان ارقوتا O - ko - ta ، چینده لهآئو نامیله معروف اولان بوخیتانلره اعلان حرب ایدهرك متعدد مصادماتده بونلرك اردولرینی بوزدی . نهایت اسکی مملکتلرینی ترکه اونلری مجبور ایتدی . قاره خیتان نامیلهده یاد ایدیلن بو خیتانلرك متعدد قوللری لهآئو عائله حکمدارلریسی شهزادهلرندن نوسی تایجیر ایلی [۲] Nusi-taigir-ili قوماندا سنده اولدقلری حالده قرغیز Kergis یاخود سیبریا قرغیز نزدینه گیتدیلر ، صوکره کاشقر جوارلرینه کلدیلر . ایشته اونلرك بورایه ورودندن صوکره بو مملکته قاره خیتای [خطای] نامی ویرلمکه باشلادی .

قام‌مو ون‌هیه‌ن توم‌قائو هوم کییه‌ن لولی‌ته کیسو تاتارلرك تاریخ عمومیسی ۱۱۲۵

---

[۱] بونلر قین Kin لر یاخود آلتون خانلردر . تاتارلرك تاریخ انسانی بونلرك رئیسلرینه دسوردسوت Dsurdsut یاخود جورژه Djourgé خانی نامنی ویریر .

[۲] چینلیلر بوکا یهلیوتاشه نامنی ویریرلر .

چینلیلرك پی‌له‌قو دیدكلری هوئه‌یی خه خانی ایلك خان بلاساغون شهرنده اقامت ایدییوردی . بو شهر جوارنده ساكن اولان قانقلیلر اراضیسنی تخریب ایده‌رك ازعاجاتده بولونیورلردی . ایلك خان نوسی تایجیر ایلیدن امدادایسته‌دی . مقابلنده شهرینك حق حاكمیتنی كندیسنه ویرمكی تكلیف ایتدی . بونك اوزرینه خیتای حكمداری غربه دها زیاده یاقلاشدی . قطب الدین محمدك صوك سنه‌لرینی راحت كچیرتمدی . ماوراءالنهرده سون سه خان Sun-se-khan یعنی سمرقند [۱] شهرینه قدر صوقولدی . خوارزم سلطانی بونك مرورینه یوزبیك كشی ایله ممانعت ایتمك ایسته‌دی ایسه‌ده نوسی تایجیر ایلی بوتون عشیرتلرینی اوچ قول اردویه تفریق ایتدیكی ایچون خوارزمیلر مغلوب اولدیلر . بو مظفریتدن صوكره دوقسان كون سون سه خانده قالدی . اوراده مسلمانلر كندیسنه عرض انقیاد ایتدیلر ، ویركولر ویردیلر . صوكره حركتنه دوام ایتدی . قی اولح نان [۲] Ki-ulh-nan ه كیتدی . اوراده قور Kour خان عنوانی آلدی . اونی امداده چاغیرمش اولان ایلك خان ایسه ایلليق توركمن عنوانیله اكتفا ایتدی .

خیتان حكمداری بو غرب مملكتلرنده اوزون مدت قالمادی . بعض مورخلر بحرخزرك غرب ساحلنی تعقیب

[۱] جدوللرده بو مسئله حقنده یا كیلدیغمی كوریيورم .
[۲] احتمالكه قارمینیه Carminian

ایده‌رك بو كولی دولاشدقدن صوكره تاتارستانه كیردیكنی ادعا ایدییورلر. كاشغری اقامتكاه اوله‌رق انتخاب ایله بورایه هوسه‌ئو اولح تو Hou-se ou-ulh-tou یعنی هوسه اوردو Houseordou نامنی ویردی . بورایه اوردوكنده دنیلمشدر . ایشته بو تاریخدن صوكره بوشهر بویكی ایمپراطورلغك پایتختی اولمشدر . قطب الدین محمد بو باربارلردن بو صورتله خلاص اولدیسه‌ده براز صوكره وفات ایتدی [۱]. یرینه اتسز Atziz اسمنده براولاد براقدی . سنه ۱۱۲۷

اتسز ده‌پدری كبی سلچوقیلر سلطانی سنجرك كیلارجی باشیسی اولمشدر . قطب الدین محمدك خدماتی ، مزیات ذاتیه‌سی اوغلنك سلچوقیلر سراینده اعتبارینی آرتیرمغه چوق خدمت ایتمشدر . سلطان سنجر بو والینك آمال حریصانه‌سنی آكلامقده كچیكمه‌دی . فقط بو عائله‌دن كوردیكی خدمت شبهه‌لرینه اهمیت ویرمه‌مكه اونی سوق ایتدی [۲]. تكرار اونی انعام والتفاته غرق ایله‌دی . سرای اكابری اتسزك اقبالندن ونفوذندن تلاشه دوشه‌رك اونی محوایتمكه عزم ایله‌دیلر . اتسز معروض اولدیغی فیرطنه‌نك اوكنی آلمق ابوالفدا ۱۱۳۸

[۱] ٥٢١ تاریخ هجریسنده .

[۲] دربلونك بو حربك اسبابی حقنده سویله‌دیكی شیلر برمصالدن عبارتدر . اتسز ۱۱٥٥ تاریخنده أولمشدر . سنجرغزلرندكی اسارتدن ۱۱٥٦ تاریخنده قورتولمشدر. موسیو دربلویه نظراً بو محاربه‌یی بو تاریخده وقوع بولمش عدایتمك لازم كلیور .

ايچون خوارزم الكاسنه چكيلمك مساعده‌سنى طلب ايتدى . بوراده ظهور ايتمش اولان بعض اغتشاشات ايى بر بهانه تشكيل ايديوردى. بوقوماندانك طبيعتنى پك اعلا بيلن سلطان سنجر كيدركن آرقه‌سندن شو سوزلرى سويله‌دى: «اويله بر آدمك آرقه‌سنى كوريورم كه اغلب احتماله نظراً بردها يوزينى هيچ كورمه‌يه‌جكم» . حكمدار طرفندن شبهه‌يه وعدم اعتماده دلالت ايدن بويله بر سوز برچوق مقربينى اتسزك توقيفنى توصيه‌يه سوق ايتدى. فقط سنجر اونلره شو جوابى ويردى: «بو آدمه ويدرينه قارشى پك منتدارم. هيچ برسبب اولمقسزين ساده‌جه برشبهه اوزرينه بويله بر حركته قالقه‌جق اولورسه‌م حس شكرانه مخالف حركتده بولونمش اوله‌جغمى كوريورم . بن دائما بوقاعدۀ اخلاقيه‌يه توفيق حركت ايتدم . انسان اك اوفاق برايلكه قارشى بيله متحسس اولماليدر . چونكه ايلك حدذاتنده دائما بويوكدر وشايان حرمتدر . » سنجر اكر دها آز عاليجناب فقط دها چوق سياست شناس اولسه‌ايدى اتسزى توقيف ايتديريردى . اتسزك صوكره‌كى حركاتى بوشبهه‌لرى تماميله تأييد ايتمشدر. اتسز بوتون ولايتى آياقلانديردى . عاصيلرك باشنه كچدى . سنجر علوجنابك سربست براقمش اولديغى برآدمه قارشى اردوسيله يورومكه مجبور اولدى . درىلو

ابوالفدا سنجر اردوسنك باشنده خوارزمه كيتدى [١] . اتسز

---

[١] ٥٣٣ سنه‌سى محرمنده .

دربلو اوغلی ایل قیلیج ایله سنجره قارشی یورومك جرأتنده بولوندی . فقط قوتی سلطانك اردوسیله قابل قیاس اولمادیغی ایچون مغلوب وفراره مجبور اولدی . سلطانك النه دوشن اوغلی اعدام ایدیلدی . بومظفریت نتیجه‌سنده خوارزم قطعه‌سی دائرهٔ اطاعته کیردی . سلطانك یکنی سلیمان شاه والیلکه تعیین اولوندی . سنجر مرویه کیرر کیرمز اتسزیکی براردو باشنده تکرار میدانه چیقدی . معیتنده آنجق جزئی برمقدار عسکر بولونان سلیمان شاهه قارشی یورومکه حاضرلاندی . دشمنه مقاومت ایده‌مه‌یه‌جك برحالده بولونان سلیمان شاه سنجرك یاننه چکیله‌رك بوتون خوارزم قطعه‌سنی اتسزه براقدی . اتسز اوتاریخده کاشغرده بولونان ختانلری کندی طرفنه جلبه موفق اولمشدی . ختان حکمداری تایجیر نیوچه تاتارلری ایله کیریشدیکی برمحاربه‌ده بویوك برمغلوبیته اوغرامشدی . ختانلر خانی تاتارستانك ایچریلرینه دونه‌رك اجدادینك تصرف ایتمش اولدقلری الکاده تأسیس نفوذ وحکومت ایتمك املنده ایدی . ایشته بومقصدله قوماندانی آریس [۱] Aris ی تمش بیك کشیلك براردو ایله چینه ونیوچه تاتارلرینك مملکتنه کوندرمشدی . تایجیری ایلی اردوایله برابردی . صیغیرلرینك وبارکیرلرینك برقسمی یولده تلف اولدی . عسکرلر کاشغره دونمك ایسته‌دیلر . تایجیری ایلی

[۱] چینلیلر اواولیلا Ouo-li-la دیرلر.

نیوچه‌لرله بعض مصادماتده بولوندی . نیوچه‌لر ، خیتانلرك
کندیلرینه دشمن اولان همپالرله برلشمه‌لرندن قورقیورلردی.
فی‌الحقیقه تایجیری ایلینك مقصدی بوایدی .فقط خانك ۱۱۳۶
تاریخنده وقوع وفاتی بوسفره خانی چکدی . خیتانلر کاشغر
الکاسنه عودت ایتدیلر . اوراده ، خان عنوانی تایجیری
ایلی‌نك اوغلی ئی‌لی Y-li یه ویردیلر . بو یکی خانك یاشی
کوچوك اولدیغی ایچون والده‌سی سیائوشی Siao-chi نائبهٔ
ابوالفدا حکومت اعلان ایدیلدی . ایشته اتسز بو پرنسسه مراجعت
ایتمش اونی ماوراءالنهری ضبطه کلمکه تشویق ایله‌مشدی .
خیتانلر درحال بو ولایته کیردیلر . سنجر خوراسانی ترك
۱۱٤۱ ایله امداده قوشدی . فقط مغلوب اولدی [۱] . زوجه‌سی
سلطان اسرا آراسنده قالدی . بو هزیمتدن صوکره اتسز
خوراسانه کیره‌رك تخریباتده بولوندی . اوراده‌کی بوتون خزائنی
۱۱٤۲ آلدی . دیکر طرفده خیتانلرده ماوراءالنهرده یرله‌شیورلردی .
بوصیراده پرنسس سیائوشی وفات ایتدی .

۱۱٤۳ ابوالفدا دربلو سنجر علی‌العجله یکی عسکر طوپلادی [۲] . خوارزم
اوزرینه یورودی . برچوق مواقعی اتسزك الندن آلدقدن
صوکره بونی پایتختده محاصره ایتدی . مغلوب اولمق اوزره
بولونان اتسز حیله طریقنه‌صاپدی. علو جنابیله افتخار ایدن

[۱] ٥٣٦ سنه‌سی محرمنده .
[۲] ٥٣٨ تاریخ محرمنده .

بر حکمداره قارشی بو حیله‌یی موفقیتله تطبیق یولنی بولدی . غایت قیمتدار هدیه‌لرله سلطانه مرخصلر کوندره‌رك خطاسنك عفوینی استرحام ایتدی وبعدما غیر قابل تزلزل بر صداقت اثری کوستره‌جکنی تعهد ایله‌دی . سنجر طلب ایتدیکی عفوی اوکا بخش ایتدی . بو پك فضله بر ایلکدی که چوق کچمه‌دن سنجر نادم اولدی . بو ایللك اتسزك افکار ومقاصدینه هیچ بر سد چکه‌مدی . حکمدار اولمق حرصی اتسزه هر حرکتی مباح کوستریوردی . سنجر بو والینك امرلرینه اطاعت ایتمدیکنی ، تکرار سلاحه صارلدیغنی ، وحکومتی داخلنده بر حکمدار مستقل ومطلق صفتیله حرکت ایتدیکنی خبر آلدی . بو بابده ایی تحقیقات اجرا ایتمك ایچون ترمدلی ادیب صابر نامنده بر قوماندانی کوندردی . اتسز بونی توقیف ایتدیردی . عینی زمانده سلطانی قتل ایتدیرمك اوزره مرویه برطاقم آدملر یوللادی . پك صیقی صورتده محافظه ایدیله‌ین ادیب صابر سلطانی خبردار ایتدی . سنجر مروده قاتللری شدتله آراتدی وبونلری جزایه چارپدیردی . اتسز مروده جریان ایدن بو حالدن خبردار اولونجه هرشی ادیب صابرك یوزندن میدانه چیقدیغنه حکم ایده‌رك بو قوماندانی بر قلعه‌نك تپه‌سندن جیحون نهرینه آتدیردی .

سنه ١١٤٧ خوارزم والیسنك بو کستاخلغی جزاسز براقامق

لازمدی . سنجر قوتنی برادرو ایله [١] ، اتسزك الك مستحکم برقلعه اولمق اوزره تحصن ایتدیکی هزار آسیا [٢] اوزرینه یورودی . سنجر برقاچ هجومدن صوکره بوراسنی ضبط ایتدی . اتسزك بومحاربه‌ده قازاندیغی شرف یالکز شدتلی برمقاومتده بولونمقدن ، قورتولمق وپایتخته قاچمق سعادتنه نائل اولمقدن عبارت قالمشدر . فقط پایتختی اوزون برمحاصره‌یه مقاومت ایده‌بیله‌جك حالده اولمادیغندن صلح تکلیفاتنده بولوندی . سنجر بونلری قبول ایتدی . احتمالکه بومحاربه‌دن یورولمشدی . احتمالکه قان دوکولمه‌سنی ایسته‌میوردی . برجیلان دریسی ایله ملبس اولدیغندن دولایی آهوپوش نامیله یادایدیلن درویش آهوپوشی سلطان نزدنده توسطه یوللادی . مملکتده مظنه‌دن معدود اولان بوذات سنجری یوموشاتمقده مشکلات چکمدی . سنجر ، جیحون ساحلنده اتسزك کله‌رك حضورنده شرق حکمدارلرینه قارشی عادت اولدیغی وجهله پراوپمه‌سنی طلب ایتمکله اکتفا ایله‌دی . بوعادت الآن ایرانلیلرده جاریدر . بوکا «روی زمین» تعبیر ایدرلر . اتسز بویله یراوپدیکی صیراده سلطان نهرك او برساحلنده بولونه‌جقدی . اتسز ، محتاج اولدیغی عفوی استحصال ایچون سنجره قارشی بو علامت انقیادی اظهاردن امتناع ایده‌مزدی . فقط

---

[١] ٥٤٢ تاریخ هجریسنده

[٢] بیك بارکیر دیکدر .

کبر وغروری بوندن پك رنجیده اولیوردی . نهر ساحلنه یاقلاشدی . آتدن اینمکسزین باشنی اکمکله اکتفا ایتدی . صوکره ، چکیلدی . سلطان ، اتسزك بوعظمتندن هیچ ممنون اولمادی . فقط چوقدن بری دوام ایدن اختلافاتی بیترمك ایستهیهرك بوکا اهمیت ویرمدی ، اتسزی عفو ایتدی . بو تاریخدن صوکره اتسز سلطان ایله ایی کچیندی . بحر حزر ساحلنده ساکن اقوام ایله محاربهیه کیتدی [۱] . صغناق وغلوندور Glondur الکالرینی ضبط ایتدی .

دربلو
۱۱۵۲
۱۱۵۳
ابوالفدا
دربلو

برمدت صوکره اتسز تقریباً آلتمش بریاشنده اولدیغی حالده خابوشان وادیسنده وفات ایلهدی [۲] . کندیسنه فلج کلمشدی . تطبیق ایتمك ایستهدیکی پك شدتلی دوالر اولومنی تعجیل ایتدیلر . جسارتی ، فنون حربیهده مهارتی ، ارباب علمه قارشی سخاسی حسبیله مورخلر بوحکمداری پك چوق مدح ایتمشلردر . کندیسی ده ارباب علم میاننه ادخال ایدیلهبیلیردی . یکرمی دوقوزسنه حکمران اولمشدی . یرینه اوغلی ایل آرسلان کچدی .

دربلو

ایل آرسلانك سلیمان شاه نامنده کوچوك برقاردشی واردی که تاجی ایل آرسلانك الندن آلمغه قالقدی . پدرینك

---

[۱] ٥٤٧ تاریخ هجریسنده .

[۲] ٥٩٠ سنهسی رجبنده دوغمشدی . ٥٥٠ سنهسی جمادیالآخرینك دوقوزنده أولدی . دربلو تاریخ وفاتی ٥٥١ سنهسی اولهرق کوستریور . بن ا . الفدانك روایتنی ترجیح ایدیورم .

ممالکندن برقسمنی ضبط ایتدی . فقط ایل آرسلان قاردشنه دها زیاده تأسس ایتمك امكاننی براقمادی . اونی طوتدیردی . بوتون مدت حكومتنجه حبسده براقدی .

قامه ایل آرسلان خوارزم تختنی اشغال ایتدیکی صیراده خیتانلر خانی وفات ایتدی. اوغلی پك کنج اولدیغی ایچون همشیره‌سی پو-سو-هوئون Pou so-huon امور حكومتله مشغول اولدی . فقط قوماندان آریز Ariz بو حكومت داخلنده برطاقم اغتشاشات چیقارتدقدن صوكره خان عنواننی ئی‌لی‌نك دیكر اوغلی چه‌لوقو Tche-lou-kou یه ویردیردی. مع مافیه بو اغتشاشات خیتانلرك جیحون نهرینی کچه‌رك خوارزم قطعه‌سنه کیرمه‌لرینه مانع اولمامشدر . ایل آرسلان بونلری طرد ایتمك ایچون حركت ایتدی . فقط آمویه Amouïeh یه واصل اولدیغی زمان تهلكه‌لی صورتده خسته‌لاندی [١] ، یولنه

ابوالفدا
ابوالفرج
دوام ایده‌مدی . عسكرك قوماندا‌سنی قوماندانلرندن برینه براقمغه مجبور اولدی . ایكی اردو محاربه‌یه طوتوشدیلر . خوارزمیلر مغلوب اولدیلر . قوماندانلری اسیر دوشدی .

١١٧٢ خیتانلر بومظفریتدن صوكره مملكتلرینه دوندیلر . ایل آرسلان خوارزمه عودتله اوراده وفات ایتدی [٢] .

بو حكمدارك برینه اولادلرینك الك بویوكی سلطان شاه محمود

---

[١] ٥٦٧ تاریخ هجریسنده .
[٢] ٥٥٨ » »

کچدی . هنوز بر چوجوق ایدی. ایمپراطورلغی ملیکه ملکه ترخان اداره ایدییوردی. بو پرنسسک یالکز باشنه حکمران اولمق ایچون، بویوك اوغلی تکش Tagasch یاخود Tekesch [۱] ی تختندن محروم براقه رق تاجی بو کوچوك اوغلنه ویردیرمش اولدیغی روایت ایدیلیور. علاءالدین لقبیله یاد ایدیلن بویوك اوغلی، سیحون نهری منصبی قربنده یکنی قوند یکند Iegni-kond جوارنده کائن جند Jond قصبه سنده اقامت ایدییوردی . پدری اوکا بوراسنی تخصیص ایتمشدی . ایل آرسلانك وفاتی وبرادری سلطانشاهك تخته جلوسنی خبر آلنجه میراثنه اشتراك ایتمك ایچون قارده شنه مکتوب یازدی. سلطانشاه بر منظومه ایله جواب ویردی . بویله بر دعوانك مکتوب ایله ساعی ایله دکل آنجق سلاح قوتی ایله فصل ایدیله بیله جکنی آکلاتدی . مکتوب منظوم ایدی . تکش، بوکا جواب یازمغی اوغلی ملکشاهه حواله ایتدی. پك ظریف اولان کنج شهزاده جوابی شو صورتله قلمه آلدی: « سز بویوك خزائنه مالکسکز. بنم قیلیجمدن باشقه برشیئم یوق . سز محتشم سرایلرده مزین چادیرلر آلتنده اوتوریورسکز ، بن ایسه بر بارکیردن و بر حرب چادرندن باشقه برشیئه مالك دکلم . فقط ، بو اختلافی محاربه سز بیترمك ایسترسه کز بکا خوراسانی براقیکز ، خوارزم ایله اکتفا ایدیکز . » سلطان شاه،

[۱] یاخود باشقه مورخلره کوره ویغیش Vighisch .

تكشك تكليفاتنی قبول ایتمدیکی ایچون طرفیندن حربه
ابوالفرج حاضرلانلدی . تکش ضعیف اولدیغی جهتله قاره خطای
خانی امداده چاغیردی . بو خانك دامادی قارامارا [۱]
Caramara خوارزمه کیردی . اوراده تکشك عسکریله
برلشدی . ایکی اردو پایتخته یاقلاشدیلر . سلطان شاهی
نیشابوره التجایه مجبور ایتدیلر [۲] . بونك اوزرینه تکش
خوارزم سلطانی طانندی برادری سلطان شاه بر مدت
خوراسانده طوتوندی .

١١٨٦ سلطان شاه صوکره برادرینی تختدن محروم ایتمکه
اوغراشدی . براردو ایله خوارزمه کیردی ، پایتخت پیشکاهنه
کلدی [۳] فقط بك غلبه‌لق اولان شهر خلقی اونی سورلر
اوکنده کورمکدن او قدر آز حیرته دوشدیلرکه قاپیلری
قاپامغه بیله تنزل ایتمدیلر . سلطان شاه صوکره تکشك ،
خوراسان پایتختی اولان مرو جوارلرینی کاملاً تخریب ایتمکده
دربلو اولدیغی ، مروی محاصره‌یه حاضرلاندیغی خبر آلدی .
درحال خوارزم قطعه‌سی ترك ایله کزیده بش یوز سواری
آله‌رق علی‌العجله خوراسانه قوشدی . کیجه‌نك قارا کلغندن

---

[۱] ابوالفرج بوکا فوما Fouma دیور . بوکلمه چینجه‌در .
داماد معناسنه‌در .

[۲] ٥٦٨ تاریخ هجریسنده .

[۳] ٥٨٢ تاریخ هجریسنده

بالاستفاده مرویه کیردی . بوصورتله ، شهرك ضبط ایدیلمه‌سنه مانع اولدی . بونك اوزرینه تکش شادباخ جوارینه چکیله‌رك بو شهری محاصره ایتدی . سنجر شاه اسمنده‌کی والی ، ایکی آی کمال جسارتله قلعه‌یی مدافعه ایتدی . نهایت غایت عظیم بر مبلغ وعدایده‌رك کرك کندیسنی کرك شهری قورتارمق مجبوریتنده قالدی . تکش خوارزمه چکیلدی .

تکش خوارزمه عودت ایدر ایتمز باشلیجه قوماندانلرندن برینی والی طرفندن وعد ایدیلن مبلغی آلمق اوزره شادباخ شهرینه کوندردی . عینی زمانده بو قوماندان ، برادریله صلح مذاکره‌سنده مأمور ایدی . سنجر شاه سوزنده دورمقدن امتناع ایتدی . تکشك سفیرینی توقیف ایتدیردی . ایکی قاردش آراسنده صلح امضالانمه‌دن بو قوماندانی براقدی . بو صلح همان درحال اخلال ایدیلدی [١] . تکش نه قارده‌ شندن نه انشته‌سی سنجر شاهدن شایان ممنونیت هیچ بر حرکت کورمیوردی . بناءً علیه ، شادباخ قلعه‌سنی تکرار محاصره ایتمکه قرار ویردی . او زمان قلعه‌ده او جوارلرك الك زنکین اکابرندن منکلی بك‌ده سنجر شاه ایله برلکده بوقلعه‌ده بولونیوردی . بو ایکی امیر ، سلطانك هجوملرینه مقاومت ایده‌مدکلری ایچون علوی امامـلرینك توسطنه مراجعت ایتدیلر . بونلرك مملکتده بویوك حکم نفوذلری سنه ١١٨٧

[١] ٥٨٣ تاریخ هجریسنده

واردی . تکش بو علمای دینك سوزلرینی دیکله‌دی. قلعه‌نك تکشه تابع اولماسی ، اهالینك اموال واملاکلرینی محافظه ایتمه‌لری ، سربست بولونمه‌لری ، سنجر شاهه حسن معامله کوسترلمه‌سی تقرر ایتدی . فقط سنجر شاهی طریق فساده سوق ایتمش وآنجق خوراسانده یاپدیغی درلو درلو تعدیات بهاسنه بویوك بر ثروت طوپلامش اولان منکلی بکك بوتون اموال واملاکنی اعاده ایتمه‌سنی تکش شرط قویدی . منکلی درحال کندیسنی محاکمه‌یه وافعال وحرکاتنی تدقیقه مأمور بر مجلس امرایه تودیع اولوندی . بو بر نوع محکمه اونی غایت آغیر جزای نقدی‌یه محکوم ایتدکدن صوکره حکمك قسم متباقیسنی اعطا جهتنی فخرالدین [١] نامنده‌کی بویوك امامه براقدی . منکلی وقتیله بو امامك ابو سعید نامنده بر اوغلنی اولدیرمشدی . بوقتلدن دولایی منکلی اعدامه محکوم اولدی . شادباخك ضبطندن صوکره تکش نیشابوری‌ده اله کچیردی . بونك اداره‌سنی اوغلی ملکشاهه ویردی . خوراسانی تسکین ایتدکدن صوکره خوارزم یولنی طوتدی .

سنه ١١٩٢ دربلو دها صوکره [٢] تکش اردوسنك باشنده عراق عجمه ، ایلدکیزك اوغلی قیزیل آرسلانك امدادینه کیتدی . سلجوقی سلطانی طوغرول بوکا هجوم ایتمشدی . فقط بو ولایته واصل

---

[١] ابن عبدالعزیز .

[٢] ٥٨٨ تاریخ هجریسنده .

اولدیغی زمان ایکی حکمدارك صلح عقد ایتمش اولدقلرینی کوردی . بو محاربه‌دن بر درجه‌یه قدر مستفید اولمق عزمنده بولندیغی جهتله بونلرك باریشمه‌لرینه قیزدی . وقتنی تمامیله غائب ایتمش اولمامق اوزره ری شهرینی ، طبرك Thabrek قلعه‌سنی ضبط ایتدی . بوراده ، باشلیجه قوماندانلرندن طمغاج Tamgadge ك قوماندا‌سی آلتنده بر مقدار عسکر براقدی . ایرته‌سی سنه [١] ، کندیسیله برادری سلطان شاه آراسنده ایکی حکومتك حدودلری مناسبتیله ظهور ایدن اختلافات اوزرینه خوراسانه کیردی . ابیورد Abiurd شهری اراضیسنه واصل اولدیغی زمان بو شهرك وبوتون سرخس Sarakhs ولایتنك والیسی اولان قوماندان کندیسنه بیعت ایتدی . سلطان شاهی محاربه‌یه حاضرلانمغه وقت بولمادن باصدیرمق اوزره عجله ایتمکه تشویق ایله‌دی . فقط بو آراده تکش ، سلطان شاهك وفات ایتدیکنی خبر آلدی . بوندن استفاده ایله بوتون خوراسانی اله کچیردی . سنه ١١٩٣

بو وقعه نتیجه‌سنده حوارزم وخوراسان قطعه‌لرینك حکمدار منفردی اولان تکش ، سرخس ومرو ولایتلرینك اداره‌سنی اوغلی قطب‌الدین محمده ویرمك ایسته‌دی . سلطانك دیکر اوغلی ملك شاه بو والیلکه طالب اوله‌رق قطب‌الدینه نیشابور ولایتنی ویردی . فقط صوکره قطب‌الدین تمامیله دربلو

[١] ٥٨٩ تاریخ هجریسنده

پدرینك یاننده قالمق ایسته یه رك نیشابوری ترك ایتدی . بو صورتله
ملکشاه بوتون خوراسان قطعه سنه صاحب اولدی . عینی زمانده
سنه ١١٩٤ ایمپراطورلغك ولی عهدی اعلان ایدیلدی .

تکشك فتوحاتی یالکز خوراسان ولایتنه منحصر د کلدی .
ری وطبرك شهرلرینی ضبط ایتدیکنی ده کورمشدك . طبرکده
براقدیغی والی وفات ایتمشدی . سلچوقی سلطانی طوغرول ،
ناغاش ایله عقد ایتمش اولدیغی معاهده یی اخلال ایچون بونی
فرصت بیلمشدی . ناغاش قوتلی بر اردو ایله درحال عراق
عجم یوانی طوتدی [١] . بوتون بو ولایتی ضبط ایتدی .
ایرانده سلچوقی سلطانلرینك صوك حکمداری اولان
طوغرولك بوتون ممالکنی کندی ایمپراطورلغنه الحاق ایله دی .
اصفهان والیلکنی انبانج [٢] Enbanedge لقبیله یاد ایدیلن
قتلغه ویردی . سلچوقیلره قارشی بونکله دائما متحدانه حرکت
ایتمشدی . اوغلی یونس خان عراق عجم ولایتنه مالك اولدی .
بورانك پایتختی ری شهری ایدی . ایشته خوارزم سلطانك
حکومتی او زمان ایرانك بویوك بر قسمنی احتوا ایدییوردی .
١١٩٥ تکش قیشی خوارزمده کچیردی . بوراسنه دائما ایمپراطورلغنك
مرکزی نظریله باقیوردی . فقط بهار عودت ایدنجه
ترانسوقسیان قطعه سنده صغناق خانك بعض حرکاتی

[١] ٥٩٠ تاریخ هجریسنده .

[٢] ابن آتابك ایلدکز .

اردولرینی بو طرفه چەویرمکه اونی مجبور ایتدی. خان ، تکشك حرکتندن خبردار اولور اولماز بالذات کلەرك صلحه طالب اولدی . سلطانك سرای اکابرندن بر چوغنك شفاعت ورجالری سایەسنده صلحی استحصال ایدەبیلدی .

خوراسان والیسی ملك شاه عینی تاریخده پدرینك سراینه کیتمش وغیبوبتنده قوماندا ایتمك اوزره یرینه اوغلی آرسلان شاهی براقمشدی . تکشك انشتەسی سنجر شاه بعض مفسد -لرك تحریکیله والینك غیبوبتی اثناسنده خوراسانی ضبط ایتمکه معطوف اولان بر ترتیباته اشتراك ایتدی . فقط دها بو تصورات موقع اجرایه قونمادن اول اوندن خبردار اولان تکش سنجر شاهی سرایه چاغیردی . هنوز هیچ بر شیئه تشبث ایتمدیکی ایچون کندیسنی معصوم عد ایدن سنجر شاه تکشك امرینه اطاعت ایتدی . فقط خوارزمه واصل اولور اولماز سلطان اونی توقیف ایتدیردی . کوزلرینه میل چکدیردی ، صوکره بر یره حبس ایتدی . مع مافیه بر مدت صوکره همشیرەسنك رجاسی اوزرینه سربست براقدی ، بر مقدار تخصیصات باغلادی .

تکش خوراسان ولایتی الدن چیقارمق تهلکەسنی آتلاتدقدن صوکره ایران ممالکی حقنده عینی تهلکەیه معروض قالدی . اوغلی ری والیسی یونس خان خستەلانمش ، خوراسانه تبدیل هوایه کیدرسه اکتساب عافیت ایدەبیلەجکی امیدینه

دوشمشدی.اونك ایچون یك امنیت ایتدیکی میاجق Maenig ی ریده براقه‌رق خوراسانه کیتدی . میاجق سلطانه صوك درجه‌ده صادق بولونان آتابك انبانجك کیزلی دشمنی ایدی . یونس خان ریدن مفارقت ایدراتمز ، خوارزمیلرك بغداده کیتدکجه تقربلرینی وسوریه‌یی تهدید ایتمه‌لرینی کمال اندیشه‌ایله کورن خلیفه ناصر ، وزیری بن‌قصابه [١] قوتلی براردو ایله یونس خانك ممالکنه کیرمه‌یی امر ایتدی . خلیفه‌اردوسنك حرکتندن خبردار اولان انبانج علی‌العجله عسکرلرینی طوپلادی ، باشلرینه کچدی . خلیفه‌نك ایلریله‌مه‌سنه میدان ویرمه‌مك ایچون کیدوب میاجق ایله برلشدی. فقط من‌القدیم آتابکه دشمن اولان میاجق اونی کندی دائرهٔ نفوذی داخلنده کورونجه همان توقیف ایتدیردی . باشنی کسدیره‌رك تکشه کوندردی . انبانج خلیفه‌ایله کیزلیجه اشتراك ایتمش اولدیغندن دولانی بویله‌داورانمغه مجبوریت حس ایتمش اولدیغنی بیلدیردی . تکش چوق کچمه‌دن میاجقك یالانجیلغنی آکلادی. فقط بوقوماندانك کندیسنه‌ده خیانت ایتمه‌سندن قورقه‌رق شبهه‌لرینی کیزله‌دی . علی‌العجله، عراقه متوجهاً یوله‌چیقدی . ایکی اردو محاربه‌یه طوتوشه‌جقلری صیراده ابن‌قصاب وفات ایتدی . فقط بومحاربه خلیفه اردوسی قوماندانلرینك تدبیر واحتیاطی سایه‌سنده ، مصادمه‌نك وقوعنه مانع اولامادی .

---

[١] مؤیدالدین لقبی ایله یادایدیلیردی .

ابن‌قصابك وفاتی اوقدر گیزلی طوتدیلرکه سلطان بونی آنجق احرازغلبه ایتدکدن صوکره خبرآلابیلدی .

خلیفه‌ناصر آرتق سلطانك بویوك اردولرینه مقاومت ایده‌بیلمکه کندیسنده قدرت کورمدیکندن صلحه‌طالب اولدی. عراق اوزرنده‌کی بوتون مدعیاتندن وازکچدی. عراق تکشك تحت حکمنده قالدی . بوراسنی اوغلی تاج‌الدین علی شاهه ویردی . عسکرلرینی چکمه‌دن اول ، ابن‌قصابك باشنی ایسته‌دی . مظفریتنك برنشانه‌سی اولمق اوزره بونی خوارزمه کوندردی . صوکره میاجقی عزل ایتدی . برمدت صوکره، عراقده چیقارمق ایسته‌دیکی بعض اغتشاشاتدن دولایی دار برمحبسه قاپادی .

برمدت صوکره تکش ، کندیسنه خلف اولمق اوزره کوسترمش اولدیغی اوغلی ملكشاهی غائب ایتدی [١] . بوشهزاده نیشابورده اولدی . هندوخان نامنده براولاد براقدی . بونك اوزرینه نیشابور والیلکی سلطانك دیکر اوغلی قطب‌الدین دیکراوغلی قطب‌الدین محمده کچدی . بواوته‌دن بری ملك شاهك دشمنی ایدی. قطب‌الدین محمدولی عهدحکومت اعلان ایدیلدی . بوتاریخدن صوکره قطب‌الدین عنوانی ترك ایده‌رك علاءالدین عنوانی آلدی . تکش بوکا وزیر اوله‌رق سعدالدین مسعودی تعیین ایتدی . بوکاده نظام‌الملك عنوانی ویریلدی .

سنه ١١٩٦ ابوالفدا ابن شحنه دربلو

[١] ٥٩٣ تاریخ هجریسنده .

سنه ١١٩٧ ابوالفدا ابوالفرج

سلطان ، وراثت مسئله‌سنی بو صورتله تنظیم ایتدکدن صوکره شرق طرفنه یورودی [١] ، خیتانلرله محاربه‌یه کیتدی . بونلرك تاتارستانده‌کی حکم ونفوذلری پك چوق آزلمشدی . ماوراءالنهرك بویوك ومشهور برشهری اولان بخارایی محاصره ایتدی . شهر اهالیسی پك جسارتله مدافعاتده بولوندیلر ، خوارزم سلطانندن قورقمازکبی کوروندیلر . يك چشم اولان بوسلطان ایله استهزا ایچون تك کوزلی بر کوپك آلدیلر . اوکا عجم اصولنده برخرمانی کییدیردیلر . باشنه برصاریق صاردیلر . شهرك سورلری اوزرنده دولاشدیردقدن صوکره منجنیقلریله خوارزمیلرك قرارکاهنه آته‌رق : ایشته سلطانکز! دییه باغیردیلر . بویله برحقارتدن صوکره بوشهر اهالیسی بوتون شدائد حربك کندی حقلرنده تطبیق ایدیلمه‌سنه انتظار ایده‌بیلیرلردی . فقط تکش شهرلرینی آلدی وبوحقارتی اونوتدی .

دربلو

تکش ، خلیفه‌نك ممالکنده حرب ایله مشغول اولدیغی صیراده آذربیجانی اوراده بعض قلعه‌لره صاحب اولان اسماعیلیلردن تطهیر ایتمکده اهمیت ویردی . بونلری ابتدا آرسلان کشای Kuschaï قلعه‌سندن قوغدی؛ الموت قلعه‌سنه التجایه مجبور ایتدی . بوراسی پك مستحکم اولدیغی ایچون اوزمان بوکا هجومی مناسب کورمدی . فقط صوکره وزیر

[١] ٥٩٤ تاریخ هجریسنده .

سعدالدین مسعودك اسماعیلیلر طرفندن ترشیز Tarchiz
قلعه‌سنده قتل ایدیلدیکنی خبر آلنجه اوغلی خوراسان والیسی
علاءالدین محمده بوقلعه‌یی محاصره ایده‌رك بوتون باطنیلرك
کوکنی قازیماسی ایچون امرویردی . بومحاربه اثناسنده محمد
پدرینك شهرسانه Schéhersané شهرنده وقاتی خبرینی آلدی [۱]
بوحکمدارك مزیتی، ذکری، عدالتی، سخاسی بوتون تبعه‌سی
طرفدن ستایشلرله یاد ایدیلیوردی. ابوحنیفه مذهبی دائره‌سنده
بویوك برعلم کلام متخصصی ایدی. شاعر رشیدی شومنظومه‌یی
اونك حقنده ایراد ایتمشدی: « اجداد کز ممالکندن حقسزلغی
ازاله ایچون بوتون شدتی کوستردی . پدرکز عدالت اعتدالی
سایه‌سنده، اسکی دورك آچدیغی بوتون یاره‌لری قاپادی،
کدکاری تعمیرایتدی. دورکزی جناب حقك سزه بخش ایتدیکی
قوت عظمی‌یه لایق برحاله کتیرمك ایچون آرتق هانکی فضیلتلره
سالك اوله کز ایجاب ایتدیکنی سزدوشونکز . » تکش
ممالکتنك حدودلرینی پك توسیع ایتمشدی . بایراقلرینك
اوستنه برهلال قویدیردیغنه دقت ایدیلمشدر .

سنه ۱۲۰۰ ابوالمحاسن ابوالفدا

تکشه اوغلی علاءالدین محمد خلف اولدی. خوراسان
داغلرنده کائن ترشیز قلعه‌سی محاصره‌سنی ترك ایله علی العجله
خوارزمه کیتدی . اوراده اکابر ملت طرفندن اجدادینك تختنه
اجلاس ایدیلدی . بونلرك بیعتلرینی قبول ایتدی . هر طرفه

دربلو

[۱] ٥٩٦ سنه‌سی رمضانك ٢٠ سنده .

بو وقعه‌یی اعلان ایچون ساعیلر کوندردی . تکشك وفاتی هندستانده خبر آلننجه غور ملکی غیاث‌الدین خوارزمیلره قارشی هر دولو اطاعت وتابعیت آثارینه نهایت ویردی . یکی سلطانك یکنی هندوخان بوغورید حکمدارینك سراینه التجاایله اوراده حسن قبول کوردی . عموجه‌سنه قارشی محاربه
ابوالفدا ایچون کندیسنه معاونت وعدایتدیلر . غورملکی غیاث‌الدین ایله غزنه ملکی شهاب‌الدین قوتلرینی برلشدیردیلر، خوراسانه کیردیلر [۱] ، محمدك عسکرلرینی بورادن چیقاردیلر . غیاث‌الدین مروی ضبط ایده‌رك هندوخانه ویردی . صوکره سرخسی، طوسی، نیشابوری ودها سائر برطاقم یرلری اله کچیردی . ایکی حکمدار بوفتوحاتدن صوکره کری
۱۲۰۱ دوندیلر. غیاث‌الدین غوره کیتدی. شهاب‌الدین هندستانده محاربه ایله مشغول اولدی. فقط بونلرك غیبوبتنده [۲] محمدار دوسنك باشنده خوراسانه عودتله غوریلرك آلمش اولدقلری یرلری استرداد ایتدی .

۱۲۰۲ ابوالفدا غیاث‌الدینك ایرته‌سی سنه وقوع وفاتی [۳] غوری سلطانلرینك خوارزم قطعه‌سی حقنده قورمش اولدقلری تصوراتی اخلال ایتدی . هندستاندن عودت ایتمش اولان

---

[۱] ۵۹۷ تاریخ هجریسنده .
[۲] ۵۹۸ « «
[۳] ۵۹۹ « «

شهاب‌الدین خوارزمه حربه کیتمك نیتیله خوراسانده کائن طوس شهرینه کیتمشدی. فقط غیاث‌الدینك وفاتی اوزرینه بوسفری تعلیق ایتدی . سفره چیقه‌بیله‌جك حاله کلدیکی زمان خوارزم سلطانی اوزرینه یورودی، بویوك برغلبه‌یه نائل اولدی [١] . اوزمان، محمد خیتانلره مراجعت ایتدی . بوقوملر درحال حربه قالقدیلر، کلوب شهاب‌الدینه هجوم ایتدیلر . شهاب‌الدین مغلوب اولدی . حتی وفات ایتدیکنه دائر برشایعه بیله چیقدی . غزنه‌یه قدر یاییلان بوخبر اوراده برطاقم اغتشاشاته سببیت ویردی . آنجق شهاب‌الدین اورایه کیتدکدن صوکره بوقاریشیقلقلر یاتیشدیریلابیلدی . ایکی سنه صوکره، شهاب‌الدین لاهوردن عودت ایتدیکی صیراده دمیل Damil نامنده بریرده کوکر Koukirs تعبیر ایدیلن طاغلیلرك یاخود دیکر برروایته کوره اسماعیلیلرك هجومنه معروض قالدی وقتل اولوندی [٢] . بونك اوزرینه بامیان Bamian ملکی وشهاب‌الدینك عموجه‌سی بهاءالدین سام Sam غزنه‌یی ضبط ایتمك ایسته‌دی . یاننده ایکی اوغلی علاءالدین محمد ایله جلال‌الدین ده واردی . فقط غزنه‌یه واصل اولمادن وفات ایتدی . چوجوقلری یوله دوام ایده‌رك غزنه‌یی آلدیلر . سنه ١٢٠٣

غوری حکمدارلری اوزمان کندی مملکتلری داخلنده

---

[١] ٦٠٠ تاریخ هجریسنده

[٢] ٦٠٢ سنه‌سی شعبانندە .

يك مشغول اولدقلرندن خوارزمده محارباته كيريشمكه دوشونه جك وقتلری اولمادی . غور ملكی غياث الدينك كرمانده غايت كسب اقتدار ايتمش تاج الدين ايلديز اسمنده برتورك كوله‌سی يانته برچوق تورك طوپلايوردی . بوعسكر ايله غزنه‌يه كلدی . علاء الدين محمد ايله جلال الدينی اورادن طرد ايتدی . بونلرك ايكيسی ده باميانه چكيلديلر . اوراده عسكر طوپلاديلر ، تكرار غزنه‌يه كلديلر . ايلديز مغلوب و كرمانه التجايه مجبور اولدی . علاء الدين محمد غزنه‌ده قالدی . قاردشی جلال الدين باميانه دوندی . ايلديز بونلرك آيريلدقلرينی خبر آلير آلماز غزنه‌يه ياقلاشدی . برادرينك امدادينه كلن جلال الدين ايلديز طرفندن مغلوب ايديلدی . ايلديز بوكا قارشی يورومك اوزره غزنه محاصره‌سندن واز كچمشدی . صوكره بو كوله اسير آلديغی جلال الدين ايله برلكده غزنه اوكنه كلدی . خوارزم سلطانك يكنی هندوخان ايله برلكده علاء الدين محمد بورايه تحصن ايتمشدی . غزنه نهايت ايلديزه تابع اولدی .

سنه ١٢٠٧ ابو الفدا ديار بكری دربلو

خوارزم سلطانی بوحكمدارلری بربرلرينی محوايتمكه براقدی . كنديسی شرق طرفنده فتوحات ايله مشغول اولدی [١] . ماوراء النهرك سمرقند وبخارا كبی كوچوك حكمدارلری ختانلردن شكايت ايده‌رك سلطانه عرض تابعيت ايتمك ، نامنه خطبه اوقوتمق ، اسمنی سكه‌لرده ضرب ايتديرمك تكليفنده

[١] ٦٠٤ تاريخ هجريسنده .

بولونديلر . يالكز ختيانلرك ماوراءالنهردن طرد ايديلمه‌لرى شرطنى قويديلر . محمد بويوك براردو طوپلادى، جيحونى كچدى، ماوراءالنهره كيردى . ابتدا بخارايى ضبط ايتدى . بوراده ختيانلر طرفندن فوروشى Fourouschi قوماندان ايدى . صوكره ، ينه ختيانلرك تحت تابعيتنده سمرقندده حاكم اولان عثمان بوراسنى محمده تسليم ايتدى . محمد، آرقه‌ده براقدقلرى حقنده تأمينات قويه آلدقدن صوكره ختيانلر الكاسنده دها ايلرويلره كيردى. ختيانلرك خانلرى چه‌لوقو Tcheloukou ايدى . بوخان سلطانه قارشى سراينك الك بويوك قوماندانى تانيقوتاراز Thanicou tharaz ى يوللادى . ايكى اردو قانلى بر محاربه‌ يابديلر ختيانلر مغلوب اولدى. قوماندانلرى اسيردوشدى. سلطان خبر مغلوبيتنى كنديسى اعلان ايتمه‌سى ايچون بونى خوارزم قطعه‌سنه كوندردى . بواوقدر بويوك وتام برغلبه‌ايدى كه سلطان كندى عنوانلرينه سلچوقى عائله‌سنك الك بويوك حكمدارى اولان سنجرك اسمنى ده علاوه ايتمك ايسته‌دى. فقط خلق اسكندر ثانى عنوانني ترجيح ايتدى . سنه ١٢٠٨

سلطان محمد بو بويوك مظفريتدن صوكره اوترار Otrar نام ديكرله فارياب Phariab ياخود فاراب شهرينه دوغرو يورويه‌رك همان ضبط ايله‌دى . سفرى بو شهرك ضبطيله نهايتلنديرمك ايسته‌دى . اوتراره باشقه بر والى نصب ايتدكدن ، شهرى كنديسنه تسليم ايدن اوراده‌كى والى‌يى اسير دربلو

اوله‌رق نیشابوره کوندردکدن صوکره خوارزمه دوندی . اوراده خیتانلر قوماندانی تانیقو تارازی أولدیرتدی . فقط مملکتنه هنوز عودت ایتمشدی که خیتانلرك سمرقند اوزرینه یورودکلرینی خبر آلدی . مع مافیه خیتانلر بوراده امید ایتدکلری موفقیته نائل اولامامش اولدقلری جهتله سلطان محمدك امداده کلدیکنی دویونجه محاصره‌یی رفع ایتدیلر . اونلری دها زیاده سرعتله چکیلمکه مجبور ایدن شی نایمان Naiman لرك کوچوك خانی وچه‌لوقونك دامادی کشلو Keschlou یاخود کور خانك تورکستانده چه‌لوقویه قارشی عصیان ایتمسی ایدی . کشلو خان قاین پدرندن نائل اولدیغی او قدر لطفلره رغماً اغتشاش چیقارمقدن باشقه بر شی دوشونمیور ، تشویقاتده بولونیور ، رؤسایی حمایه‌ایدیوردی . بر طاقم عاصیلرله برابر چه‌لوقونك سراینی ترك ایله خیتان الکاسنك شرق ولایتلرینی تخریبه باشلامشدی . چه‌لوقو یاشلی بولونمقله برابر اردوسنك باشنه کچمکه مجبور اولدی . قوآ کچ Kouakege الکاسنده دامادینی مغلوب ایده‌جك قدر کندیسنده قوت بولدی .

قام‌مو
دربلو
ابوالفدا
تاتارلرك تاریخ
عمومیسی

بو صیراده سلطان محمد بوتون اردوسنی کوزدن کچیرمك اوزره سمرقنده کیتمشدی . بوراده کشلو خانك سفیرلرینی قبول ایتدی . بونلر خیتانلر خانه قارشی افندیلرینه امداد کوندرلمه‌سنی رجایه کلمشلردی . عقد اولونان معاهده موجبنجه

الك ابتدا محمد كورخانك الكاسنه كيررك كاشغر وخوتن شهرلريني ضبط ايدرسه بو شهرلر بوتون ملحقاتلريله محمدك عهده‌سنده قاله‌جقدي . فقط كشلو خان دها اول داورانه‌جق اولورسه او زمان سمرقنددن آسبانيكت Asbaniket ياخود بناكت Benaket نهرينه قدر اولان بوتون مملكتلر كشلو خانك تحت اداره‌سنه كچه‌جكدي . كشلو خان بومعاهده منعقد اولدقدن صوكره قاين پدرينك اراضيسنه كيردي . فقط مغلوب اولدي. محمد، اسپهبد كبودجامه Esphahid Keboud khaneh نامنده بر قوماندانك خياتي اولماسه ايدي چوق ايلري‌يه كيده‌بيله‌جكدي . وقوعه كلن بر محاربه‌ده محمد مغلوب اولديغي كبي معيتنده كيلردن بريله اسير دوشمك فلاكتنه بيله اوغرادي. كنديسني طوتمش اولان خيتان كيم اولديغني طانيماديغي ايچون قاچه‌بيلدي . محمد ايله برابر اسير دوشن قوماندان اوكا كنديسنك كوله‌سي ايمش كبي حركت ايتمه‌سني ، هركسك او كنده بويله حركت ايتمه‌سني توصيه ايلمشدي . محمد بو نصيحتي تعقيب ايتدي . خيتان بو ايكي اسيرك كيم اولدقلريني اوكرنمك ايسته‌ديكي زمان قوماندان كندي اسمني صاقلامادي . احوالندن عائله‌سني خبردار ايتمك واسطه‌سنك تأمين ايديلمه‌سني رجا ايله‌دي. ايشته بونك اوزرينه كوله صفتيله سلطان بو وظيفه‌يه مأمور ايديلدي . اردوسنه بو سايه‌ده عودته موفق اولدي .

محمدك اسارتی اوزون سورمه‌مش اولمقله برابر ممالکی داخلنده قاریشقلقلر تولید ایتمکدن خالی قالمادی . قاردشی وخوراسان ولایتنده وکیلی علی شاه، سلطان نامنی آلمشدی . فقط محمدك عودت ایتدیکنی خبر آلیر آلماز ولایتنی ترك ایله غوری سلاله‌سی سلطانی غیاث‌الدین محمودك یاننه التجا ایتدی . بوراسی خوارزم غیر ممنونلرینك التجاکاه معتادلری ایدی . محمد درحال امیر ملکی Moulk بر اردو ایله غوریلرك ابوالفدا مملکتنه‌سوق ایتدی . بو اردو فیروز کوهه واصل اولدی . بونك اوزرینه غیاث‌الدین کندیسنك حریتنه دوقونولماماسی شرطیله عرض تسلیمیت ایتمکه قرار ویردی . امیر ملك هرشیئی وعدایتدی . فقط غیاث‌الدین ایله علی شاهی یا نه‌لامقدن کری قالمادی . بونلرك هرایکیسی ده قتل ایدیلدیلر [١] . غیاث‌الدین غوری سلاله‌سنك صوك حکمداریدر .

بو سلاله‌نك انطفاسندن صوکره خوارزم سلطانی جیحون یاخود اوقوس نهرینی کچدی ، خیتانلرك الکاسنه کیردی . نایمانلرك وخیتانلرك خانلری محمدی کندی طرفلرینه جلبه چالیشدیلر . فقط بونلری بربرلرینه اولدیرتمك ایسته‌ین سلطان هر ایکیسنه‌ده بر طاقم وعدلرده بولونیور و هیچ برینی طوتمایوردی . بو ایکی ملت آراسنده بویوك بر محاربه وقوعه کلدی . اردوسی هرکون تزاید ایدن کشلو خان قاین قام‌مو

[١] ٦٠٥ تاریخ هجریسنده .

لی تای کیسو پدرینی مغلوب ایده‌رك سکز بیك کشی ایله ترتیب ایتدیکی
ابوالفدا بر پوصوده اونی اسیر آلدی . چه‌لوقویی النه کچیرنجه ظاهراً
پك چوق حرمت کوستردی . پك بویوك ایمپراطور
عنوانی ویردی . فقط اختیار ، ایکی سنه صوکره
کدرندن أولدی .

بو صیراده کشلو خان ، خیتانلر ایمپراطورلغنك پایتختی
اولان کاشغری محاصره ایتمشدی . بو شهرده‌کی خیتانلر خان
عنوانی جه‌لوقونك اوغللرندن برینه ویرمشلردی . فقط
شدتلی مقاومتلرینه رغماً کاشغر ضبط ایدیلدی . خیتانلرك بر
قسمی داغلره قاچدی . دیکرلری خوارزم سلطانه عرض
انقیاد ایتدیلر . بوایمپراطورلق تمامیله منقرض اولدی .

دربلو خوارزم سلطانی بو صورتله بو تهلکه‌لی قومشولردن
خلاص اولدقدن صوکره ممالکی داخلنده سکون وآسایشی
تأسیس ایله مشغول اولدی . فقط سکون واستراحت برچوق
بویوك فاتحلر ایچون اولدیغی کبی محمد حقنده‌ده مشئوم برتأثیر
حاصل ایتدی . سلاح مشغولیتنك یرینه قادین وشراب قائم
اولدی . ایشته بو ذوق وسفاهت آراسنده مجدالدین بغدادینك
اعدام ایدیلمه‌سی امرینی ویردی . بونك یکانه جرمی ،
حرکاتنی مؤاخذه ایتمسندن عبارت ایدی [١] . بوذات مسلکی
١٢١٤ وزهد وتقواسی حسبیله بوتون مسلمانلرك حرمتنی جلب

---

[١] ٦١١ تاریخ هجریسنده

ایتمشدی . سرخوشلغك خماری کچر کچمز محمد یاپدیغی خطادن نادم اولدی . مجدالدینه محتشم بر تربه یاپدیره‌رق و اوغلی نجم‌الدینه ، پدرینك وفاتندن دولایی تسلیه ایچون بویوك احسانلر کوندره‌رك خطاسنی تعمیر ایتمك ایسته‌دی . نجم‌الدین احسانلری ردایده‌رك سلطانك حرمت وندامتی ایله اکتفا ایتدی . بوتون مسلمانلر براولیاکبی تلقی ایتدکاری مجدالدینك ضیاعنه متأثر اولدیلر . محمدك زیانی ایسه دها بویوکدی . قصورلرینی بیلدیره‌جك درجه‌ده کندیسنه مربوط برینی غائب ایتمشدی .

دربلو
ابوالفدا
ابوالمحاسن

غوری سلطانلری انقراض بولدقدن صوکره تاج‌الدین ایلدیز نامنده برتورك کوله‌سی مملکتلرینك قسم اعظمنی وبالخاصه سلطان شهاب‌الدینك عظیم خزینه‌لرینی اله کچیرمشدی . بر کوله‌نك بوقدر قوت کسب ایتمه‌سنی قیصقانان محمد غوریلرك اسکی پایتختی غزنه اوزرینه اردوسیله یورودی . محمد غزنه‌یه
١٢١٥ کیردی وبورایه صاحب اولدی [١] . کوله‌یی بوتون طرفدارلری ترك ایتمشلردی . ایلدیز هندستانده لاهوره قاچدی . وقتیله کندیسنك اوشاغی اولان قطب‌الدین ایبکه عائد بوقطعه‌ده بعض فتوحاته نائل اولدی . فقط صوکره بوایکی کوله آراسنده وقوعه کلن برمحاربه‌ده ایلدیز مقتول دوشدی . محمد غزنه خزینهٔ اوراقنده خلیفه ناصرك شهاب‌الدینه

[١] ٦١٢ سنه‌سی شعبانده .

کوندرمش اولدیغی برفرمانی بولدی . خلیفه بوحکمداره
غایت پارلاق برطاقم عنوانلر ویرییور وکندیسنی خوارزمیلره
قارشی حربه تشویق ایدییوردی . بو وثیقه‌دن پك حدتله‌نن
محمد درحال خلیفه‌نك ممالکنه حربه کیتمك واونی خلع
ایتمك ایسته‌دی . سنه

محمد، ممالکی داخلنده‌کی امامردن وعلمادن مرکب ١٢١٧
بویوك برمجلس طوپلادی[١] . خلافتك علی‌نك ایکنجی اوغلی
حسینك اولادلرینه عائد اولدیغی، عباسیلرك خلافتی غصب
ایتدکلرینی بومجلس قرارینه استناداً اعلان ایتدیردی . عباسی
عائله‌سنك قیام ایتدکلری غاصبانه حرکتدن، برطاقم ناسزا
احوالدن ومسلمانلر علیهنده تحریك ایتدکلری محارباتدن
دولایی خلافته غیرلایق اولدقلرینی بیان ایتدی . بوبیاناتدن
صوکره مجلس یکی برخلیفه انتخابی تذکر ایده‌رك الملك الترمذی
لقبیله یادایدیلن علاءالدینی ترجیح ایتدی . بوذات سلطان دربلو
محمدك ممالکی داخلنده خلیفه اوله‌رق طانندی . صوکره
سلطان محمد یکنی خلیفه‌یی بغداده کوندرمك واوراده
یرلشدیرمك فکریله اردوسنك باشنه کچدی . جبالی، ساوه‌یی، ابوالفدا ابوالمحاسن
قزوینی، زنجانی، همدانی، اصفهانی، قمی، قاشانی ضبط ایتدی .
آذربیجان و اران ملکی پهلوانك اوغلی اوزبك محمده عرض
تابعیت ایده‌رك خطبه‌یی اونك نامنه اوقوتدی. سلطان، بغداده

[١] ٦١٤ تاریخ هجریسنده .

دوغرو ایلرلەمکدە دوام ایدییورری . ایلری‌یە دوغرو بعض مفرزەلر سوق ایتمشدی . کندیسی‌دە بونلری یقیندن تعقیب ایتمکدە ایدی . فقط همداندن حرکت ایتدکدن ایکی اوچ کون صوکرە اوقدر چوق قاریاغدی‌کە یوك حیوانلرینك قسم اعظمی تلف اولدی. بوعکسیلك، تاتارلرك کندی ممالکنی استیلا ایتمك آمالنی اظهار ایتدکلرینە دائر تاتارستاندن آلدیغی خبرلر خوراسانە عودتە محمدی مجبور ایتدی.

سنە ١٢١٨ ضبط ایتدیکی مملکتلرە بر روالی براقدی، خوراساندە وماوراءالنهردە خلیفەناصر نامنە خطبە اوقونماسنە نهایت ویردی[١] . فقط سمرقند، حران کبی بعض شهرلر امرلرینی دیکلەمدیلر. عباسی خلیفەلرینك تحت قضاسندە قالدیلر .

تاتارلرك تاریخ عمومیسی ابوالفرج — برقاچ سنەدن بری تاتارستاندە مدهش برقوت پیدا اولمشدی. موغول ایمپراطورلغنك مؤسسی اولان جنکیزخان اووقت نیوچە تاتارلرینك انقاضی اوزرینە کندی ایمپراطورلغنی تأسیس ایدییوردی . جنکیزخان برچوق تورك وتاتار عشیرتلرینی تحت انقیادە آلدقدن صوکرە سلطان محمدە مظفریاتنی اخبار ایتمك وعینی زماندە، دولتلرینك قربیتی حسبیلە براتفاق تکلیف ایلەمك اوزرە ماقینوت ژالانجی = محمود یلواج Makinut-Jalandgi نامندە برسفیر کوندردی. جنکیزخان محمدە کندیسنی براولاد کبی تلقی ایتمکی وعد ایلیوردی . سلطان محمد بویلە

[١] ٦١٥ تاریخ هجریسندە .

برسوز ایشیتمکه آلیشقین دکلدی . فقط جنکیز خانك قوت و سطوتندن قورقدیغی جهتله حسیاتنی کیزله‌مك مجبوریتنده قالدی . بوتاتارك قوتی حقنده دها اساسلی معلومات آلمق ایسته‌یه‌رك سفیرایله خصوصی کوروشدی . هیچ برشیئی کندیسندن صاقلامامسی ایچون مرصع برحمائلی اهدایتدی . جنکیزخانك خطای یاخود شمالی‌چین الکاسنی فتح ایتمه‌سی صحیح اولوب اولمادیغنی صوردی . سفیر جواباً جنکیزخانك بوممالکی تحت انقیاده آلدیغنی ، اونکله بوزوشمق جرأتنی کوستره‌جك اولورسه قوتنی بالذات آکلایه‌جغنی سویله‌دی . بوجوابه قیزان سلطان محمد بویوك مظفریاتی خبر ویرمکدن واولادی کبی تلقی ایده‌جکنی خبر یوللامقدن مقصدی نه‌اولدیغنی آکلایه‌مادیغنی بیان ایده‌رك خوارزمی ایمپراطورلغنك وسعت وعظمتی، عسکرلرینك مقداری جنکیز خانجه مجهول اولمامق لازم کله‌جکنی آکلاتدی . بوسوزلردن سلطانك حدتلنمش اولدیغنی فرق ایدن سفیر، سلطان محمدك کندی افندیسندن دهاذی‌قدرت اولدیغی مجهولی بولونمادیغنی‌فقط آلدیغی امرلری اجرا ایتمك ضرورتنده اولدیغنی، جنکیزخانك املی صلحی تأمیندن عبارت بولوندیغنی سویله‌دی . بومداهنه سایه‌سنده سفیر طلب ایتدیکی شیلرك کافه‌سنی استحصال ایتدی . وظیفه‌سنی نه‌صورتله ایفاایتدیکنه دائر جنکیزخانه ویردیکی تفصیلات اونی خوارزم سلطاننی خوش طوتمغه، خلیفه ناصرك

تشویقنه رغماً بلاسبب اوكا اعلان حرب ایتمه‌مكه سوق ایله‌دی. ایشته ایكی ایمپراطورلق آراسنده صلح بوصورتله تقرر ایتدی. ایلریده سلطان محمدك امریله بوصلح اخلال اولوندی.

ابوالفرج تاتارلرك تاریخ عمومیسی

جنكیزخانك تبعه‌سی اولان موغوللر چادیرلر آلتنده یاشامغه آلیشقین اولدقلری ایچون تجارتی دائما اهمال ایتمشلردی. جوار مملكت تاجرلری اونلرك نزدینه كلیرلر، اوراده تجارت ایدرلر، بویوك پارالر قازانیرلردی. بالخاصه جنكیزخان تاتارستانه صاحب اولدقدن وبوالكاده سیاحت تحت امنیته كیردكدن صوكره بوتجارت معامله‌سی پك آرتمشدی. بر سورو تجار جنكیز خانك ممالكنه كیدییورلردی. ١٢١٢ تاریخ میلادیسنده خوارزم سلطاننك تبعه‌سندن اوچ بخارالی تاجر جنكیز خانك سراینه درلو درلو امتعه كوتوردیلر. فقط بونلر ایچون اوقدر یوكسك قیأت طلب ایتدیلركه جنكیز خان قیزارق بونلرك بوتونماللرینی مصادره ایتدیردی. صوكره عینی مملكتدن باشقه امتعه كتیرتدی. بو تاجرلر او قدر حریص اولمادقلری ایچون كتیردكلری ماللری جنكیز خانه عرض ایتدیلر. جنكیز خان بو ماللرك قیمتنك ایكی مثلنی اونلره تسویه ایتدیردی. ومتباقی ماللرینی كندی قرارگاهنده صاته‌بیلمك مساعده‌سنی ویردی. بو آلیش ویریشدن جنكیز خانك تبعه‌سی‌ده خوارزمیلر درجه‌سنده مستفید اولدقلری ایچون سلطانك ممالكنه كندی تبعه‌سندن

مسلمان ، خرستیان وتورك يوز اللى [١] تجار كوندرمكه قرار
ويردى . سراينـدن اوچ قوماندانى بونلره ترفيق ايتدى .
قوماندانلر سلطان ايله بر تجارت معاهده‌نامه‌سى عقد ايده‌بيلمك
مأذونيتنه مالكديلر . قوماندانلردن برى محمد خـوارزمى ،
ديكرى بخارالى على خواجه ، اوچنجيسى اوترارلى يوسـف
ايدى . سلطانه بر نامه كوتوريورلردى . بو مكتوبده جنكيز
خان خوارزمه كوندرديكى تجارلره حسن معامله كوستريلمه‌سنى
سلطاندن رجا ايديور ، تاتارستانه كله‌جك خوارزميلره قارشى
كنديسنك ده عينى صورتله معامله ايده‌جكنى وعد ايله‌يوردى .
بو تاتار تجارلرينك يانندە بويوك ثروتلر واردى كه محمدك
واليلرندن بعضـيلرينك حرص وطمعنى تحريك ايتـدى .
اوتراره واصل اولدقلرى وقت سـلطانك والده‌سنك برادر
زاده‌سى اولان واليه عرض تعظيماته كيتديلر . بو عن اصل
توركمن نسلندن اولوب اسمى اينالجق [٢] Inallgik ايدى .
غاير خان ghaïr-khan لقبنى طاشيوردى . تجارلرى نزدينه
قبول ايتدى . بو صيراده ، اسكيدن دوستى اولان تجارلردن
برى كنديسنه اينالجق ديدى . بو تكليفسزلك واليى اوقدر
قيزديردى كه سفيرلرى وتجارلرى توقيف ايتديردى ، او زمان
عراق عجمده بولونان سلطان محمده مملكتنه بر سورو اجنبيلر

---

[١] بر روايته كوره درت يوز اللى .
[٢] دربلو بوكا آنيال حق Anial hak ديور .

کلدیکنی ، بونلردن بعضیلرینك کندیلرینه سفیر ، بعضیلرینك ده تاجر سوسی ویردکلرینی ، فقط بونلرك بعض مقاصد فاسده‌لری بولوندیغنی قویاً ظن ایتدیکی جهتله امرلرینه انتظاراً کندیلرینی توقیف ایتمکی مناسب کوردیکنی بیلدیرمك اوزره بر ساعی اعزام ایتدی . ایشته سلطاندن ایشلك حقیقتنی بو صورتله کیزله‌دی . سلطان دها زیاده استحصال معلومات ایتمکه اهمیت ویرمدی . ساده‌جه اوترار والیسنك روایتی اوزرینه بوتون بو اجنبیلرك قتلنی امر ایتدی . غایر خان آمالنه پك توافق ایدن بو امری اجرایه مسارعت کوستردی . بوتون بو تاجرلرك اموالنی سلطان لهنه مصادره ایتدی . ایشته خوارزمیلرك ایلریده باشنه کلن بوتون فلاکتلرك وبو سلطان عائله‌سنك تماميله انقراض بولمه‌سنك سببی بو وقعه‌در .

غایر خانك تحریاتندن قورتولمق سعادتنه نائل اولان بر تاجر تاتارستانه دوندی . جنکیز خانی تبعه‌سنك باشنه کلن احوالدن خبردار ایتدی . تاتار حکمداری سلطانك بو حرکتندن پك غلیانه کلدیسه‌ده اثر اعتدال کوسترمك ایسته‌یه‌رك ترضیه طلب ایتمك اوزره محمده بر مأمور مخصوص اعزام ایتدی . ایلك برخطاده بولونمش اولان محمد ایکنجی بر خطا دها یاپدی . جنکیز خانك مرخصنی حضورینه قبول ایتمدی . بونك اوزرینه جنکیز خان آرتق محمده قارشی

ملايمت ایله حرکت ایتمکه هیچ بر مجبوریت کورمدی . بوتون اردولرینك طوپلانماسی ایچون امر ویردی . محمده کندیسنی دشمن کبی تلقی ایتدیکنی ، محاربه یه کله جکنی بیلدیردی .

محمدده تاتار خاننك کونده جکی عظیم اردولری طرد ایده بیلمك اوزره حاضرلغه باشلادی . عسکرلرینی طوپلادی . بونلرك باشنه کچه رك سمرقند ایله خجنده Khojende یه دوغرو یورودی . فقط جنکیز خانك اوغلی توشی خان Touschi ایله وقوعه کلن ایلك مصادمه ده قارشیسنده کی دشمنلرك نه عیارده اولدقلرینی آکلادیغی ایچون آرتق موغوللرله نتیجه سی مشکوك بر حربه کیریشمك ایسته مدی . عسکرلرینی حدود اوزرنده کی مواقعه توزیع ایتدی . متباقیسی ایله سمرقند جهتنه کیتدی . بو شهر سکنه سنی تخمین ایتدکلری موغول هجومنه قارشی مدافعه ایچون هندکلر قازمقله مشغول کوردی . محمد ، موغوللر بو هندکلره یالکز اللرنده کی قرباجلری آته جق اولسه لر بر آن ایچنده دولدوراجقلرینی سویله مك احتیاطسزلغنده بولوندی . بو سوزلری ایشیدنجه اهالینك جسارتی قیریلدی . صوکره سلطانك خوراسان یولنی طوتدیغنی کورونجه نجات امیدلری ده قالمادی .

سلطان محمد بیك درلو افکار ایله ذهنی پریشان بر حالده خوراسانه کیتدی . معروض اولدیغی تهلکه لردن قورتولمق

ایچون نه یاپه‌جغی حقنده بر درلو قرار ویره‌میوردی .
ابتدا ، هندستانه چکیلمکه قرار ویردی . غوریلری محو
ایتدکدن صوکره محمد هندستانده پك قدرت صاحبی
اولمشدی . بو فکرله بلخه کیتدی . اورادن خوارزمه بر دربلو
ساعی کوندردی . والده‌سنی ، زوجه‌لرینی ، چوجوقلرینی ،
بوتون خزینه‌لرینی غایت داغلق ، برچوق قلعه‌لره مالك
وبوندن دولایی موغوللرك کله‌مه‌یه‌جکنی ظن ایتدیکی مازندران
ولایتنه نقل ایتمه‌لری ایچون امر ویردی . فقط صوکره ،
هندستانه چکمکله ایرانی بوباربارلرك آقینلرینه معروض براقدیغنی
دوشوننجه قرارینی دکیشدیردی . خوراسان داخلنده
نیشابوره کیتدی . برقاچ کون بوراده ضیافتلرله ، ذوق
وصفا ایله وقت کچیردی . بونلر حیاتنك صوك طاتلی کونلری
اولمشدر . او تاریخدن صوکره آرتق حیات سلطان محمدایچون
شایان اسف برسلسلهٔ وقایعدن عبارت قالمش ، بونلرك بارمحنتی
آلتنده ترك حیات ایتمشدر .

سنه ١٢١٩ جنکیز خان قوتلی بر اردو باشنده اولدیغی حالده
حربه کیریشمشدی . اوترار[١] ، جند Nadgiande ابوالفرج
یاخود Junde ، فارناقند Pharnacande یاخود فناکت تاتارلرك تاریخ
Fenaket ، خجند ، سارنوق Sarnouk ، صغناق ، سمرقند عمومیسی
بخارا شهرلرینی موغوللر محمددن ضبط ایتدیلر . حکومتنك جنکیز تاریخی

[١] ٦١٦ تاریخ هجریسنده .

پایتختی اولان خوارزم شهری بیله عینی عاقبته اوغرادی .
محمدك ترکان خاتون نامنده‌کی والده‌سی بو صوك شهرده ایدی .
بو پرنسس قانقلی Kang-lis عشیرتندن جنکشی Hanque-schi
نامنده کوچوك بر تورك خاننك کریمه‌سی ایدی . بوندن ارکك
اولاد براقمه‌دن وفات ایتمشدی . خانك بوتون تبعه‌سی محمدك
یانته چکیلمشلردی . محاربانده بونلردن بك استفاده ایدییوردی .
بوندن طولایی ترکان خاتون ایمپراطورلق داخلنده بیوك بر حکم
و نفوذ صاحبی ایدی . کندیسنه خداوند جهان عنوانی ویریلیوردی .
اکثریا اونك امرلری سلطانك امرلرندن‌ده سرعتله اجرا
اولونوردی . سفره چیقدیغی وقت اسلامیتك وعالمك حامیسی
صفتنی آلیردی . مهری اوزرنده شو سوزلر یازیلی ایدی :
جناب حقك عنایت سبحانیه‌سنه صیغینیرم . سلطانك بو پرنسسه
براقدیغی بویوك حکم و نفوذ بر اثر ضعف نتیجه‌سی دکلدر .
ترکان خاتون یوکسك ذکاوتی ، ضعیفلری حمایه‌ده‌کی اعتناسی ،
عدالته فرط دقتی ، کندیسنی بر والده کبی تلقی ایدن فقرایه
قارشی حسن معامله‌سی ایله بوکا جداً کسب لیاقت ایتمشدی .
بعض کره قان دوکمکه فرط تمایلی حسبیله بو مزیتلرینه بر
آز لکه کتیرمشدر . بر محاصره تهلکه‌سنه معروض قالدیغنی
کوردیکی وقت پایتختده اسیر طوتولان اون ایکی حکمدار
چوجوغنی اولدیرتمك ظالملکنی ارتکاب ایتدی . حتی کندی
اوغلی علیهنه ترتیبات یاپدی . طورونی جلال الدیندن نفرت

ایدردی. بو، نادر بولونور مزیتده بر شهزاده ایدی . محمده خلف اولاجقدی . تاجی دیکر حفیدی قطب الدینك باشنه قویمق ایستهیوردی . سلطانك کندیسنه خلف اولمق اوزره جلال الدینی تعیین ایتدیکنی خبر آلنجه شدید بر قرار ویردی. کندی قومانداسی آلتنده بولونسه ایدی قوتلی برمقاومت کوستره‌بیله‌جك اولان خوارزم شهرینی ترك ایتدی. اوغلنك زوجه‌لری ومستفرشه‌لری وبوتون خزائن ایله خوارزمدن چیقدی . او کیدرکن اهالی آغلایوردی . بر چوقلری آرقه‌سندن کلدیلر. عمر اسمنده بر کوچوك خان مازندرانه برقاچ فرسخ قالنجه‌یه قدراوکا رفاقت ایتدی . ترکان خاتون مازندرانك الك مستحکم بر قلعه‌سی اولان ایلان Ilan ه چکیلیوردی . بورایه واصل اولمه‌دن اول عمری اولدیرتدی . روایته نظراً بو نك خیانت ایتمه‌سندن قورقمشدر .

ابوالفدا نسوی

خوارزم حکومتنك پایتختنده بو وقعه‌لر جریان ایتدیکی صیراده سلطان محمدفراراتمش بولونیوردی . جنکیز خان چه‌په نوویان Tchépé novian ،سودای بهادر Soudaibahadur وتوغاچارقانتارەت Togazar kantaret قوماندا سنده بر قول اوردو تفریق ایده‌رك محمدی تعقیبه مأمور ایتمشدی . نیشابورده سلطانه یتیشدیلر . محمد، عراق عجمه قاچمق اوزره علی العجله بورادن چیقدی. محمد ، زوجه‌سی سلطانی واوغلی غیاث الدینی

قارندەر — قارندز Carender ە كوندرمشدی. نیشابوردن حركت ایتدیكی زمان شهرك وولایتنك ادارەسنی سرایننك اكا بزندن درت ذاته براقدیكه بونلر فخر الملك Tacher el Moulk ، نظام الدین ، ابوالمعالی كاتب وضیاءالملك ایدیلر [*] . محمد صكرە قزوینه كیتدی. اورادە اوغلی ركن الدیننك معیتندە اوتوز بیك كشیلك بر اردوی واردی. بسطام Bostam دە توقیف ایتمش وغایت مستحكم آردهن Ardhan قلعەسنه صوك درجەدە قیمتدار اون صندیق اینجی ایله دها سائر ذی قیمت شیلر براقشدی . دائما آرقەسندن تعقیب ایدن موغوللر محمدی مازندرانه چكیلمكه مجبور ایتدیلر. بورادە كندیسنی تحت امنیتده كورمدیكی ایچون بحر حزر اوزرندە بر سفینەیه آتلادی . موغوللر ساحله قدر كلمشلردی . آرقەسندن اوق آتیورلردی . فقط بونلردن قورتولمق سعادتنه نائل اولدی . آبسكون Abesgoun نامندە بر آطەیه واردی. بورادە خستەدوشدی. هر درلو معاونتدن محروم قالدی . مازندران سكنەسنك كتیردكلری بعض شیلرله یاشادی. جان صیقینتسنی تخفیف ایچون چادیرینك یاننده اوتلامق اوزره بر باركیر ایستەدی . ایشته

---

[*] مؤلف متنی ایی اكلایامەمش. بونلر (فخرالملك نظام الدین ابو المعالی كاتب جامی) ، (ضیاءالملك عارض زوزنی) ، (مجیرالملك كافی عمر رخی) نام ذاتلردر .

وقتیله او قدر ذی قدرت اولان بوحکمدارك حیاتنك صوك کونلرندەکی تسلیسی بوندن عبارت قالمشدر .

بوحزین وضعیتده بولوندیغی صیرادەوالدەسنك، زوجەلرینك چوجوقلرینك وبوتون خزینەلرینك اله کچیریلدیکی حوادثی آلدی . موغوللر زوجەسی سلطانك واوغلی غیاث الدینك بولوندیغی قارندز شهرینه یاقلاشمشلردی . اورادن ابلال اوزرینه یورودیلر . ترکان خاتونی اسیر آلدیلر . بوتون ایران آرتق موغوللرك شدت وتجاوزاتنه معروض قالدی [۱] .

سنه ۱۲۲۰ ابن شخنه

سلطان محمد بوقدر فلاکتلره تحمل ایدەمدی. استرآباددن آنجق اوچ پرسنك مسافەده بولونان آبسکون آطەسنده کدردن اولدی [۲]. درت اولاد براقیوردی. حیاتنده، عراقدن تورکستانه قدر امتداد ایدن ممالکنی بونلرك آراسنده پایلاشدیرمشدی. سلطان محمد غزنەیه، سجستانه، کرمانه، طبرستانه، جرجانه، خوراسانه، فارسه مالکدی. بویوك اوغلی جلال الدین منکبرتی یەغزنه، بامیان، غور، بست Bost، تکمناباد Takanabad زامن داود Zamiz-daoud الکالرینی وهندستانك سائر یرلرینی ویردی. خوارزم، خوراسان ومازندرانی محمدك ابتدا ولیعهد تعیین ایتدیکی، صوکره جلال الدینی ولیعهد نصب ایتمك اوزره عزل ایلەدیکی قطب الدین آزلاغ شاهه Azlagh براقمشدی. غیاث الدین

[۱] بوتفصیلات جنکیزخانك تاریخنده کورولەجکدر .
[۲] ٦١٥ تاریخ هجریسنده .

پیرشاهك حصه‌سنه کرمان ، کیش Kisch ومکران Mekran حوالیسی آیریلمشدی. عراق رکن الدین غورسانجك حصه‌سی ایدی.

ابوالفدا
نسوی
ابن شحنه

بوشهزاده‌لردن هر بری بش وقت نمازده سلجوقیلرك عادتی وجهله ترامپت چالدیریرلردی. فقط پدرلری دها زیاده تمیز ایتمك ایچون یالکز طلوع وغروب شمسده آلتوندن یاپلمش یکرمی یدی ترامپت چالدیرردی. بو وظیفه یکرمی یدی قرال ویا شهزاده‌یه تخصیص اولونمشدی . اینجی ایله مزین دکنکلرله ترامپتی چالارلردی . بونلر آراسنده سلجوقی عائله‌سندن طوغرول آرسلان ، غور قرالی غیاث الدینك اوغللری ، بامیان ملکی علاء الدین ، بلخ ملکی تاج الدین ، اوغلی ترمنه ملکی ملك الاعظم ، بخارا ملکی ملك سنجر ودها سائرلری داخل ایدیلر . بو حریص سلطانك سرایی قوماندانلرینك قسم اعظمی هپ ملك ایدیلر. ایشته خالی بر آطه‌ده هر شیدن محروم بر حالده اولن ، کندی خدمتنی کندی کورمك مجبوریتنده قالان وجنازه مصرفی چیقمایان بر حکمدارك سوردیکی حیات بو ایدی. وفات ایدنجه کندیسنی مالك اولدیغی یکانه کوملکه صارمغه مجبور اولدیلر. مع مافیه محمد، بوقدر بویوك بر نکبت وفلاکتده جسارت وصبر وتحمل اثری کوسترمکده قصور ایتمه‌مشدر . محمد بویوك بر محارب ایدی . یورولمق بیلمز بر حکمداردی . حتی علمادن ایدی ، اوترارده وقوعه کلن تجارلرك قتلی، یکنی هندوخانك وفاتی ، برادری ایله آراسنده دائما حکم سورن

ابوالفدا

خصومت هپ بی پایان بر حرصك و ثروت آرزوسنك نتیجه‌لریدر . بونلر شانه لکه کتیرمشدر .

جلال الدین [۱] منکبرنی Mankberni یاخود منکوبرنی Manbekberni بدرینك باشنه کلن فلاکتلردن دها بویوك فلاکتلره اوغرامق و عائله‌سنك صوك حکمداری اولدیغنی کورمك ایچون تخته چیقدی . موغوللر سلطان محمدی اله کچیرمه‌مدکلری ایچون مازندران ایله جوار ولایتلره داغیلدیلر . ری، همدان، مراغه [۲] شهرلرینی آلدیلر . غزنه‌یه دوغرو چکیلن یکی سلطانی تعقیب ایتدیلر . جلال الدین خفیف ضایعات ایله بورایه سالماً واصل اولابیلدی . بوراده سیف الدین اغراق Aghrac قرق بیك سواری ایله کندیسنه التحاق ایتدیکی کبی هرات

سنه ۱۲۰۷ ابوالفدا ابوالفرج دربلو

امیری امین ملك ده مهم برقوتله یتیشدی . جنکیزخان، جیحونی کچدی، بلخه دوغرو یورودی . شهرك ایلری کلنلری بر محاصره‌نك عاقبتنه معروض قالمق ایستمه‌یه‌رك عظیم هدیه‌لرله واردوسی ایچون ارزاق ایله جنکیزخانه قارشی چیقدیلر . فقط سلطان جلال الدینك بوشهر جوارنده حرب حاضرلقلری کوردیکنی و کندیسنه قارشی یورومکه حاضرلاندیغنی خبر آلمش اولان خان طرفندن فناقبول ایدیلدیلر . جنکیزخان بوتون شهر خلقنك عددلری صایلمق اوزره دیشاری چیقمالرینی

[۱] سانوت بوکا خوارزمیلر رئیسی لالادین Laladyn دیور.
[۲] ٦١٨ تاریخ هجریسنده .

امر ایتدی . بونلر اوه‌وایه کلدکلری وقت هپسنی یاقه‌لاتدی ، اولدیرتدی. ایشته بدبخت بلخ سکنه‌سی بوصورتله تلف اولدی. صوکره طالقان Talcan شهری اهالیسنک قسم اعظمی‌ده عینی عاقبته اوغرادیلر . بعضیلری اسارتده قالدیلر. جنکیزخان اورادن بامیانه دوندی . بوراسنی محاصره ایتدی . اهالیسی مقاومت جرئتکارلغنده بولوندیلر . برهجومده ، جنکیز خانك هپسندن زیاده سودیکی اوغلی زاغاطای Zagatay ه براوق اصابت ایتدی . بوکنج شهزاده‌نك وفاتی بوتون موغوللری پك زیاده قیزدیردی . غیرتلرینی تضعیف ایتدیلر ، شهری آلدیلر. هیچ کیمسه‌یه مرحمت ایدیلمدی . کبه‌قادینلره وارنجه‌یه قدر کسدیلر . حتی موغوللرك شدتندن حیوانات بیله قورتولمادی. شهر برچولدن دها خالی برحاله کلدی . صوکره‌لری بورایه ماوبالغ Maoubaligh یاخود شهر کدورت نامنی ویرمشلردر.

جنکیز خان هندستان طرفنه ایلریلمکده دوام ایدیبور، خوارزم سلطاننه یتیشمکه چالیشیوردی. ابوالفدا

جلال الدین غزنه‌ده ایدی. پدرینك اردولرینك قسم اعظمی بورایه طوپلانمشلردی . تقریباً یتمش بیك عسکر واردی . جلال الدینی تعقیب ایدن موغوللر ایسه اون ایکی بیکدن فضله دکلدیلر . فقط صوك مظفریتلریله پك مغرور اولدقلری ایچون آزلقلرینه اهمیت ویرمه‌دن خوارزمیلرله حربه طوتوشدیلر ، چوق کچمه‌دن مغلوب اوله‌رق پریشان برحالده چکیلدیلر .

جنكيزخان اوغللرندن برينك قوماندا سنه دها غلبه لق برايكنجى اردو يوللادى . كابل قربنده بر محاربه وقوعه كلدى . بونده موغوللر ينه مغلوبيته اوغراديلر ، خوارزميلر پك چوق موغول اولديرديلر . بوتون اشيالرينى يغما ايتديلر .

اوزمان سلطان جلال الدينك اردوسنده ايكى بويوك امير يعنى قوماندان واردى . برى سيف الدين اغراق نامنده ايدى . حربك قازانلمه سنه بوسبب اولمشدى . ديكرى هرات واليسى امين ملك [١] ايدى كه سلطانك عائله سنه منسوب ايدى . بوايكى قوماندان آراسنده برمنازعه ظهور ايتدى . بونده اغراقك برادرى تلف اولدى . اغراق بوندن دولايى سلطانه شكايتده بولوندى . سلطان موغوللرك ورودى ايله پك مشغول اولديغى ايچون اميرك كوكلنى آلمغه اهميت ويرمدى . بوندن پك چوق قيزان اغراق درحال جلال الدينى ترك ايله معيتنده اوتوز بيك كشى اولديغى حالده هندستانه كچدى . خوارزم سلطانى اونى دائرهٔ اطاعته ادخال ايچون بيهوده تشبثاتده بولوندى . بويوزدن خوارزم اردوسى مهم صورتده ضعف كسب ايتمشدى . جنكيز خان بوفلاكتدن استفاده ايتمك ايچون

ابوالفدا
نسوى
ابوالفرج

اردولرينك باشنده بالذات ايلريله دى . جلال الدين ايندوس نهرينه دوغرو چكيلدى . بوبويوك نهر غير قابل مرور بر مانعه كبى كورونيوردى . جلال الدين ساحلده

[١] بوكا ملك خان Moulk ده ديرلر .

توقف ایتدی . جنکیز خان بوراده کندیسنه یتیشدی .
محاربه باشلادی . موغوللر هر طرفدن خوارزمیلری صاردیلر .
خوارزمیلرك آرقه‌سنده‌ده ایندوس نهری واردی . قاچمه‌لرینه
امکان یوقدی . محاربه غایت معندانه جریان ایتدی . جنکیز
خان سلطانی جانلی اوله‌رق اسیر آلمه‌لری ایچون امر ویرمشدی .
جلال الدین بیوك بر شجاعتله مدافعاتده بولونیوردی . الك
جسور موغوللر ضرباتی آلتنده یره سریلیورلردی . بوتون
صفلری ییقیور ، غلبه جلال الدین لهنده تجلی ایده‌جك کبی
کورونیوردی . اقشامه قدر حرب ایتدیلر . سلطانی طوتمغه
چالیشان موغوللری جنکیز خانك بو امری پك چوق
مشکلاته صوقیوردی . سلطانك یدی سکز یاشنده‌کی
چوجوغی موغوللرك النه دوشدی . جنکیز خان کوزلری
اوکنده بونی قتل ایتدیردی . موغوللر جلال الدینی کیتدکجه
دها زیاده صیقیشدیرییورلردی . جلال الدین ایچون آرتق
دوکوشه دوکوشه اولمکدن یاخود ایندوس نهرینه آتلمقدن
باشقه یاپه‌جق برشی قالمامشدی . تا ساحله کلنجه والده‌سنی ،
زوجه‌سنی ، سراینك سائر قادینلرینی کوردی . اللهه آند
ویره‌رك کندیلرینی اولدیرمه‌سنی یاخود اسارته دوشمکدن
قورتارماسنی رجا ایدییورلردی . جلال الدین کوزلرنده یاشلرله
بونلرك هپسنی درآغوش ایتدی . صوکره نهره آتدیردی .
صوك درجه‌ده حزن و کدر ایچنده ، دوستلرینه وداع ایتدی .

زرهنی چیقاردی ، تکرار بارکیره بیندی. مثلی کورولمه‌مش برشجاعتله ایندوس نهرینه آتلدی . عسکرلرندن‌درت بیکی‌ده کندیسیله برلکده نهره آتلدیلر . نهرك اورته‌سنده بیله جلال‌الدین موغوللره قارشی اوق آتمقدن خالی قالمایوردی . جنکیز خان ایله عسکرلری ساحلده حیرتلر ایچنده قالدیلر . جنکیز خان چوجوقلرینك طرفنه دونه‌رك شو سوزلری سویله‌مکدن منع نفس ایده‌مدی : « جلال‌الدین پدری محمده‌لایق براولاددر . چونکه بوتهلکه‌دن قورتولیور . دها پك چوق تهلکه‌لر کچیرمش اولماسی ایجاب ایدر . » بعض موغوللر جلال‌الدینی صولر ایچنده تعقیب ایتمك ایسته‌یورلردی . فقط جنکیز خان اونلره مانع اولدی . سلطانك بقیهٔ عائله‌سنك طوپلانماسنی امر ایتدی . بوتون ارککلری اولدیرتدی . قادینلری وقیزلری آلیقویدی . صوکره جلال‌الدینك نهره آتدیرمش اولدیغی خزینه‌لرینی چیقارتمقله مشغول اولدی .

بو صیراده خوارزم سلطانی نهرك دیکر ساحلنه کچمکه چالیشیوردی . عسکرلری اوته‌کی ساحله واصل اولمشلردی . دالغه‌لر جلال‌الدینی معیتنده اوچ کشی ایله اوزاق بر ساحله آتدیلر . اوچ کون کندیسنی آرادیلر . جلال‌الدین عسکرینه التحاق ایتدکدن صوکره بوجوارده محارباته باشلادی . متعدد مصادماتده هندلیلری مغلوب ایتدی . موغوللرك

جیحون نهرینی کچدکلرینی خبر آلدیغی وقت عراقی ضبطه
کیتمك فکریله لاهوره کلدی . یکی ضبط ایتدیکی مملکتلرده
پهلوان اوزبك ایله وفاملك OuaphaMoulk لقبنی طاشییان
حسن قزلق Carrac نامنده ایکی قوماندان براقدی. صوکره
بوایکنجی قوماندان اوزبکی طرد ایله هندستانده کی یرلرینی کاملاً
ضبط ایتدی [١].

سنه ١٢٢٣ ابوالفدا جلال الدینك خبر مغلوبیتی [٢] بوتون ممالکنه انتشار
ایتمشدی . کرمانده حکمران اولان برادری غیاث الدین
پیرشاه توسیع ممالك ایچون بوندن بر حصهٔ استفاده چیقاره ـ
بیله جکنه حکم ایده رك ری ، اصفهان ، همدان شهرلرینی
وعراق عجمك دها سائر یرلرینی ضبط ایله کندیسنه قارشی
عصیان ایتمش اولان دایسی یغان طابسی BaghanThabesi یی
مغلوب ایتدی . ایرته سی سنه [٣] ، آتابك سعد بن دکلا
١٢٢٤ Dekla یه عائد اولان فارس حکومتنی ضبط ایله شیرازی اله
کچیردی . آنجق بر قاچ حصاردن باشقه بر شیئه مالك اولمایان
سعد ، پیر شاه ایله صلح عقد ایتدی . پیر شاه اوکا فارس
ولایتنك برقسمنی کری ویردی .

١٢٢٥ فقط بر آز صوکره هرشی دکیشدی . جلال الدین کرمانه

---

[١] ٦٢٧ هجری و ١٢٢٩ میلادی تاریخنده .
[٢] ٦٢٠ تاریخ هجریسنده .
[٣] ٦٢١ « «

کلدی [١] . ایرانه کیرمکه حاضرلاندی . بوتون امراسی هپ بردن جلال الدینك یاننه کیده‌رك یمین ایتدیلر . خلق بویوك مسرتلرله جلال الدینی قارشیلادی . شاعرلر عودتنی تسعید ایچون منظومه‌لر یازدیلر . جلال الدین تکرار اصفهانی وبوتون عراق عجمی فتح ایتدی . برادری غیاث الدین پیر شاهی فارس حکومتندن طرد ایده‌رك تکرار سعده ویردی . جلال الدین اورادن ، خلیفه ناصره تابع بولونان خوزستانی ضبطه کیتدی . آذربیجانی ، کنجه‌یی ، اران الکاسنی اله کچیردی . پدرینی مدفون بولوندیغی آطه‌دن آردهان قلعه‌سنه نقل ایتدیردی . صوکره‌لری تاتارلر بوقلعه‌یی ضبط ایتدکلری وقت محمدی مزاردن چیقاره‌رق کمیکلرینی یاقمشلردر . تاتارلر مزارلرینی بولدقلری بوتون حکمدارلره بومعامله‌یی یاپیورلردی . سبکتکینك اوغلی محمودك نعشی ده عینی عاقبته اوغرادی . جلال الدین صوکره بغداد یولنی طوته‌رق یعقوبه‌یه قدر کلدی . بغداد تلاشه دوشدی . محاصره حاضرلغی کورمکه باشلادیلر . فقط جلال الدین جوارلری یغما ایله اکتفا ایده‌رك اردوسنی صوکره اربیل طرفلرینه سوق ایله‌دی . بو شهر ملکی اولان مظفرالدین کوکبری جلال الدینه عرض انقیاد ایتدی . سلطان اورادن آذربیجانه کچدی که پایتختی تبریز شهری ایدی .

دربلو

---

[١] ٦٢٢ تاریخ هجریسنده

بوراسنی ضبط ایله‌دی . حکمدار مظفرالدین اوزبکی قوغدی .
بوده کورجیلر الکاسی حدودنده کنجه‌یه چکیلدی .

سنه ۱۲۲٦ دربلو

جلال‌الدینک او زمان بویوك بر اردوسی واردی .
آذربیجانه صاحب اولدقدن صوکره کیدوب کورجیلره هجوم
ایتدی [۱] . کورجی قرالی شدتلی بر مقاومته حاضرلاندی .
مقدارجه فائق براردو ایله جلال‌الدینه قارشی کلدی . سلطان
بر تپه‌نك اوستندن بواردویی بالذات تدقیق ایده‌رك کورجیلرك
پیشدارلرینك اوکنده برخزر مفرزه‌سی بولوندیغنی کوردی .
پدرینك زمان سلطنتنده عصیان ایتمش اولان بوقوملر
جلال‌الدینه مراجعت ایتمشلردی . جلال‌الدین‌ده پدرندن اونلرك
عفولرینی استحصال ایله‌مشدی . بوندن استفاده ایده‌رك خزرلره
طوز واکمك کوندردی ، ایفا ایتمش اولدیغی خدمتی اونلره
خاطرلاتدی . ولی‌نعمتلرینه قارشی حرب ایتمکدن اوتانان
خزرلر درحال کورجیلرك طرفنی ترك ایله کندی مملکتلرینه
چکیلدیلر . اونلرك بوآیرلمه‌سندن صوکره سلطان، دشمنلرینه
بر کونلك برمتارکه تکلیف ایتدی . مقصدی خزرلرك
آیرلمه‌سندن متولد نتایجی دوشونمه‌لرینه میدان براقمق و
اونلری اوزلاشمغه سوق ایتمکدی . ایشته بومتارکه اثناسنده
ایکی اردونك ! اك جسور قهرمانلری بربرلرینه خصوصی
صورتده میدان اوقودیلر . روایت اولوندیغنه کوره سلطان

---

[۱] ٦٢٣ تاریخ هجریسنده

بیله بومصارعه‌یه اشتراك ایتمك ایسته‌مشدر . جلال‌الدین علی‌العاده برسواری قیافتنه کیره‌رك میدان مصارعه‌یه چیقدی. قارشیسنه بر کورجی کلدی . سلطان درحال بونی برمزراق ضربه‌سیله یره آتدی . بو کورجینك اوچ اوغلی‌ده‌عینی وجهله یره سردی . صوکره غایت اوزون بویلی برآدم جلال‌الدینه مصارعه تکلیفنده بولوندی . متمادیاً شدتلی ضربه‌لر ایندیرمکه باشلادی . جلال‌الدین غایت مهارتله بونلره قارشی قویدی . فقط پك‌جوال اولان بارکیرینك کندیسیله برابر دوشه‌جکنی حس ایدنجه یره آتلادی . خصمنك هجومنه قارشی مدافعه‌ده بولوندی . غایت کوزل برفرصت قوللایه‌رق دشمننك آلننه اویله برمزراق ضربه‌سی ایندیردی که جانسز برحالده یره‌ییقدی. هر ایکی اردو آوازهٔ تقدیر چیقاردی . درحال سلطان دشمنلرینك حیرتلرندن استفاده‌ایله اونلره هجوم ایتدی . غلبه قازاندی وممکلتنه صاحب اولدی . سلطان جلال‌الدین کورجستان محاربه‌سیله مشغول اولدیغی صیراده براق‌حاجبك کرمانی ضبط ایتمش اولدیغنی خبر آلدی . بوآدم موغوللر طرفندن محمده سفارتله کوندریلمش برختیان ایدی . سلطان بوآدمده برچوق مزیتلر بولوندیغنی کوره‌رك اونی کندی خدمتنه آلمشدی . براق‌حاجب صوکره محمدك اوغلی جلال‌الدینه هنوز غزنه ملکی بولوندیغی صیراده انتساب ایتدی . نهایت تمامیله عصیان ایده‌رك کرمانده قاره خطابیلر نامی آلتنده

نسوی

برسلاله تأسيس ايله‌دی . جلال‌الدين تبريز قاضيسنی اوزبك ايله صوك سلجوقی حكمداری اولان سلطان طوغرول‌ك قيزی آراسنده‌كی نكاحی فسخه اجبار ايده‌رك بو پرنسس ايله اولندی . اوزبكی تعقيبده دوام ايتدی . اوكا قارشی كنجه‌يه براردو يوللادی ، باشقه برطرفه چكيلمكه مجبور براقدی . شام ملكی معظم عيسا و اربيل ملكی كوكبری ايله تدافعی وتجاوزی برمعاهده عقد ايتدكدن صوكره كورجيلردن تفليسی ضبطه كيتدی [١] .

معمافيه بوحرب ، سلطانك عينی سنه اخلاط شهرينی محاصره ايتمه‌سنه مانع اولمادی . بوقلعه اوكنده اوزون مدت قالدی . اخلاطده ، اشرف طرفندن حسام‌الدين علی قوماندا ايديوردی . مبذول صورتده ياغان قارلر سلطانی چكيلمكه مجبور ايتدی . برقاچ كون صوكره تكرار اخلاط اوكنه كلدی . ايكنجی دفعه اوله‌رق هجومه حاضرلاندی . فقط برقاچ بی‌فائده هجومدن صوكره صوغوغك شدتندن محاصره‌يی رفعه مجبور اولدی . شيمدی‌ده اخلاط واليسی اشرفك اردوسنك باشنده حربه چيقدی . كيدوب جلال‌الدينن خوی ، سلماس ونخجوان شهرلرينی ضبط ايتدی . سلطان اوزمان ، مملكتنه كيرمش اولان [٢] موغوللری پوسكورتمكله مشغول اولديغی ايچون اخلاط واليسنك ايلريله‌مه‌سنه مانع

سنه ١٢٢٧

[١] ٦٢٣ تاريخ هجريسنده

[٢] ٦٢٥ تاريخ هجريسنده .

اولامادی. جلال‌الدین بوموغوللرله متعدد مصادماته کیریشدی.
اکثریا غلبه موغوللرده قالدی. مع‌مافیه بونلرله محاربه چوق
دوام ایتمدی. ایرته‌سی سنه سلطان ینه اخلاط جوارلرینه
کله‌رك بویوك تخریباتده وبویوك برحکمداره یاقیشمایه‌جق
حرکاتده بولوندی. جلال‌الدین کیتدکجه دها زیاده کسب
شوکت وسطوت ایدیپوردی. کندیسندن قورقان برادری پیر
١٢٢٩ شاه اسماعیلیلر نزدینه چکیلدی. جلال‌الدین اوسنه‌نك نهایتلرینه
ابوالفدا دوغرو [١] اوچنجی دفعه اوله‌رق اخلاطی محاصره‌یه کلدی.
ابوالفرج اوتاریخده اخلاطده اشرف طرفندن قوماندان عزالدین ایبك
ابوالمحاسن ایدی. جلال‌الدین بوشهری کول طرفندن یکرمی ما کنه‌ایله
دوکدی. قیشی اوراده کچیردی. محاصره اوزون وزحمتلی
اولدی. شهر اهالیسی صوك درجه‌ده ضرورت چکدیلر.
کوپکلری بیله‌یدیلر. شام اولچوسیله اکمك اوقه‌سی برمصر
آلتونه چیقدی. نهایت شهر جبراً ضبط ایدیلدی [٢].

اوتاریخه قدر موغوللرك صاییسز اردولرینه قارشی
مقاومت کوسترمش اولان جلال‌الدین سوریه‌نك ومصرك
کوچوك ملکلری قارشیسنده موفقیتسزلکه اوغرادی.
آرتق اواسکی بویوك جلال‌الدین، جنکیزخانك یقمغه موفق
اولامادیغی سدحائل دکلدر. صانکه سرایندن هیچ چیقمامش

[١] ٦٢٦ تاریخ هجریسنده
[٢] ٦٢٧ « «

کبی جبین وضعیف برحکمدار درکه جزئی عسکر قارشیسندن قاچیور ونهایت اشقیا طرفندن قتل اولونیور ! خلاطك ضبطندن صوکره ، آناطولی سلطانی علاءالدین کیقباد ایله اشرف جلال‌الدینی بویکی ضبط ایتدیکی یردن چیقارمق فکریله عسکرلرینی سیواسده برلشدیردیلر . جلال‌الدین قرق بیك عسکرله اخلاطدن چیقدی . ایکی اردو حربه طوتوشدیلر . اشرف ایله علاءالدین فائق کلدیلرسه‌ده خوارزمیلر قاچمادیلر . هر ایکی طرفده بوتون کیجه صفلرینی محافظه ایتدی . ایرته‌سی کون محاربه تکرار باشلادی . او کون خوارزم سلطانی تمامیله بوزولدی . پك چوق ضایعات ویردکدن صوکره قاچمغه مجبور اولدی . اردوسنك قسم متباقیسی اسیردوشدی . بعضیلری طربزون داغلرینه قاچدیلر . بونلرك بیك بش یوزی اوچورومله‌ره دوشدیلر ، بوصورتله تلف اولدیلر . خوارزم سلطانی خرتبرت ـ خرپوته دوغرو کیجه کوندوز یورودی . یالکز باشنه اورایه ایریشدی . صوکره ایران یولنی طوتدی . خویده توقف ایتدی .

اشرف بومظفریتدن صوکره نزدنده‌کی اسرایه حسن معامله ایتمه‌سی ایچون خوارزم سلطاننه برسفیر کوندردی . سلطان بوسفیره شو سوزلری سویله‌دی : « اشرفك النده بولونان اسیرلر کوله‌لردر . بنم اشرفدن آلدیغم اسیرلر ایسه عائله‌سنه منسوب حکمدارلر وشهزاده‌لردر . مع‌مافیه صلحی آرزو

ایدییورسه بوکاموافقت کوستریرم.» اشرف شوجوابی یوللادی:
«بوتون ممالکم عساکر کزك معاملات شدیده و تجاوزکارانه سنه
معروض قالدی. هر طرفی تخریب ایتدیکز. درلو درلو
جرائم ارتکاب ایله‌دیکز. هر شی هنوز سزك دوکدیککز
قانلرله بویانمش برحالده دورییور. صلح یاپمه‌دن اول، ضبط
ایتمش اولدیغکز شهرلری اعاده ایتمه‌کز ایجاب ایدر. اسیر
ایتدیککز حکمدارلره کلنجه بویالکز برادرم مجیرالدین
یعقوبدن عبارتدر. بن اونی بوکون أولمش دییه بیلیورم.
یرینی طوته‌جق دها پك چوق شهزاده‌لروار. جناب حقه بکا
مقداری ایکی بیك جسور سوارییه بالغ اوله‌جق برعائله
احسان ایتدیکندن دولایی شکر ایتمکده‌یم. سزه کلنجه،
سزك هیچ برجوجوغکز اولمادیغی ایچون آرقه‌کزدن سزه
نفرت ولعنت ایده‌جك آدملر براقه جقسکز.» بوقبیل
مؤاخذاتك صلحی تأمین ایده‌میه‌جکی پك قولای تقدیر
اولونابیلیر. بوسوزلردن پك غضبه کلن سلطان صوك
محاصره‌ده اسیر ایدلمش اولان اخلاط قوماندانی ایکی
حضورنده قتل ایتدیردی.

ابوالفدا جلال‌الدین سوء حرکاتی ایله دوستلرینك بیله نفرتنی جلب
ایدییوردی. بوتون هم جوار حکمدارلر کندیسنی ترك ایتدیلر.
عینی زمانده بوتون عسکرینی ده غیرممنون ایده‌جك صورتده
حرکت ایتمکه باشلادی. پك چوق سودیکی برکوله‌سی وفات

ایتمشـدی . بوندن دولایی اوقدر متأثر ومکدر اولدی که
دلیلکی بوتون تبریز اهالیسـنك ماتم طوتماسنی امر ایتمك
درجه‌سنه واردیردی . نعشـك کوموله‌سنه راضی اولمادی .
برقاچ کون یاننده قاله‌رق آغلادی، فریاد ایتدی، دوکونوب
دوردی . یه‌جك کتیردکلری وقت بوأولو کوله سـنه
ویردیریوردی . کیمسـه برمؤاخذه‌ده بولونمغه جسـارت
ایده‌میوردی . قوماندانلرندن برچوغی خدمتنی ترك ایتدیلر .
عسکرینك مقداری پك زیاده اکسـیلدی. جورماغون نویان
Dgiourmagoun novian برموغول اردوسـیله جیحون
نهرینی کچدی ، خوارزم سلطاننك الـکاسنه کیردی. بومغرور
سلطان ، سوءمعامله ایتدیکی حکمدارلرك معاونتنی رجایه مجبور
اولدی . خلیفه‌یه ، اشرفه، قونیه سلطانی علاءالدینه سفیرلر ابوالفرج ابوالفدا
یوللادی . وحشـت وشـدتلری معلوم اولان تاتارلرك
قوتلی بر اردو ایله ایلریله‌دکلرینی ، امـداده محتـاج
اولدیغنی ، یوقسـه مقاومت ایده‌میه‌جکـنی ، بونك اوزرینه
بو مدهش دشمنلرك صـولتنه کندیلری معروض قالوب
مغـلوب اوله‌جقلرینی اونلره بیلدیردی . جلال‌الدینـك
مراجعتنه اهمیت ویرمدیلر . صوکره بونك آجیسنی چکدیلر .
ایشته بوحکمدارلر آراسنده‌کی حسد ، هپسنی متضرر ایده‌جك
بر نتیجـه ویردی . جـلال‌الدین اونلردن دها احتیاطـکار
داورانمادی . کندیسنی تهدید ایدن تهلـکه‌یه رغماً دیار بکرده

توقفله اوراده اساسلی بر صلح زماننده بولونیورمش کبی اکلنجه‌دن باشقه بر شی دوشونمدی . جلال‌الدین دیار بکرده ذوق ایچنده ایکن یاتماس نویان Baimas novian بردن بره کلوب هجوم ایتدی . موغوللرك حضوری جلال‌الدینی مستغرق اولدیغی رخاوتدن چیقارمغه خدمت ایده‌مدی . امیر اورخانه عسکرلرینی طوپلامه‌یی ، صباحه قدر موغوللری آووتمه‌یی وکندیسندن باشقه بر یول اختیار ایتمه‌یی امر ایله اکتفا ایتدی . اورخان معیتنده درت بیك کشی اولدیغی حالده سالماً اصفهانه چکیله‌رك بوراسنی ضبط ایتدی . جلال‌الدین یاننده اوچ کوله ایله‌امده دوغرو قاچدی . بورایه کیره‌مدی . صوکره میافارقین قربنده بر کویه کیتدی . فقط تاتارلر آرقه‌سندن یتیشدیکی ایچون کوردلر طرفندن مسکون اولان دیار بکر داغلرینه چکیلدی . بو کوردلرك صنعتی کندیلرینه راست کلمك فلاکتنه اوغرایانلری صویمقدن عبارتدی . ایشته ایندوس ساحللرنده اوقدر شجاعت کوسترن بوحکمدار الك نهایت بویله حرکت ایتدی .

کوردلر جلال‌الدینی اولدیرمك ایسته‌دیلر . ایچلرندن برینه جلاالدین کندیسنك کیم اولدیغنی بیلدیره‌رك اونی حکمدار یاپمغی وعد ایتدی . بو کورد جلال‌الدینی کندی اقامتکاهنه کوتوره‌رك اوراده قاریسنك یاننده براقدی . داغلرده دولاشمغه کیتدی . اثناده مزراق ایله دیکر بر کورد

كله‌رك قادینه بو خوارزمی‌نك نیچون اتلاف ایدیلمدیكنی
صوردی . قادین ، قوجه‌سنك بونی تحت حمایه‌سنه آلمش
اولدیغی جوابنی ویردی . بونك اوزرینه كورد: بو، اخلاطده
بنم كندیسندن دها قیمتلی اولان قاردشمی اولدیرمش اولان
سلطاندر ، دیه‌رك مزراغیله بر ضربه اوردی وجلال‌الدینی سنه
اولدیردی [١] . بو حكمدارك وفاتی حقنده مختلف روایتلر ١٢٣٠
واردر . هیسنده آیری آیری تفصیلات ویریلمشدر . بن
جلال‌الدینك منسوبیندن واو زمانك آدملرندن اولوب
جلال‌الدینك حیاتی حقنده مفصل بر تاریخ یازان نسوی
Nisawi نك روایتنی ترجیح ایتدم . جلال‌الدین شاه جهان
عنوانی آلیردی . سوریه ملكلرینه نامه یازدیغی وقت اوزرنده
ظفر یالكز اللهدن كلیر جمله‌سی محكوك اولان مهرینی
باصمقله اكتفا ایدردی . بنده اشارتی یالكز خلیفه‌یه قارشی
قوللانیردی . عرب وعجم تقویمنك تاریخ‌النیران دیه یادایدیلن
تصحیحی كیفیتی جلال‌الدینه عطف ایدلمكده‌در .

ابوالفدا عائله‌سنك صوك حكمداری اولان سلطان جلال‌الدینك
هزیمتندن صوكره اورالری خوارزم اردولرندن قورتولمش اولمادیلر .
بواردولر سوریه‌یه دولدی . پك چوق قاریشقلقلره سببیت ویردیلر .
جلال‌الدینك متباقی عسكری قونیه سلطانی كیقبادك یاننه

[١] ٦٢٨ تاریخ هجریسنده .

چکیلمشلردی . رئیسلری برکت خان [۱] ، کشلو خان ، صارو خان ، فرخان ، بوری خان ایدیلر . بونلر کیقبادك خدمتنه کیردیلر . فقط اونك وفاتندن صوکره اوغلی کیخسرو بو امرایی خوش طوتماسنی بیله مدی . بو رؤسادن بریی اولدیرتدی . بو حرکت خوارزمی رؤساسنی پك غلیانه کتیردیکی

ابوالفرج ایچون باشقه طرفلرده تجربهٔ طالعه کیتدیلر . کیخسروك یانندن چکیلدکاری صیراده ملاطیه دن ، حاجنین Kaktin دن ، خرتبرت = خرپوت دن ، سمیساط = صمصات دن ، سویده دن کچدیلر و بورالرینی یغما ایتدیلر .

مصر سلطانی ملك صالح نجم الدین ایوب بونلری خدمتنه آلدی . فقط چوق کچمه دن [۲] اوحکمداری ده ترك ایده رك کیخسروی براقدقلری زمان یاپدقلری عینی قاریشقلقلرله

۱۲٤۰ اورادن ده چکیلدیلر . صوکره بوتون سوریه یی تخریب

هایتون ایتدیلر [۳] ، حلبی ضبطه کلدیلر . بوراسنی همان ضبطه

ابوالفدا موفق اولاجقلرینی امید ایدیورلردی . چونکه بر قادینك اداره سنده بولونیوردی . حلب ملکی اولان عزیز بر مدت اول وفات ایتمش [٤] ، تقریباً یدی یاشنده بر چوجوق

[۱] ژوانویل بوکا بارباقان Barbacan دیور .
[۲] ٦٣٥ تاریخ هجریسنده .
[۳] ٦٣٨ » »
[٤] ٦٣٤ » » ۱۲۳٦ تاریخ میلادیسنده .

براقمشـدی . متوفا ملـکك والده‌سی حنیفه Diphat خاتون ، حفیدینك چوجوقلغی حسبیله زمام اداره‌یی النه آلمشـدی . خوارزمیلر هجوم ایدنجـه عینی عائله‌دن وابوبیلر نامی آلتنده مصره وسوریه‌نك بویوك بر قسمنه صاحب اولان حکمدارلر یاردیمه کلدیلر . ملك المعظم توران شـاه بونلره قارشی یورودی . فقط مغلوب اولدی و بویوك ضایعاته اوغرادی . خوارزمیلر ، اشیالرینی ضبط ایده‌رك پك چوق اسیر آلدیلر ، بوتون حلب جوارلرینی یغما ایتدیلر . جوار کویلر اهالیسی هپ حلبه چکیلدیلر . شهرده محاصره حاضرلغی کوروليوردی . خوارزمیلر اللرینه دوشنی یغما ، قتل ایتدکدن ، تجاوزاتده بولوندقدن صـوکره منبجه کیده‌رك هجوم ایله اله کچیردیلر . صوکره حران الـکاسـنه دوندیلر . بر مدت صوکره رقه‌دن فرات نهرینی کچـدیلر . تل اعزاز Tellazaz ، سرمین ، معره شهرلرینی یغما ایده‌رك حلبـه دوغـرو یورودیلر . حمص حکمداری ملك المنصور ابراهیم ملك الصالح اسماعیلك اردوسـنك بر قسمیله بو شهرك امدادینـه کلدی . بو حـکمدار ایله حلب اهالیسی خـوارزمیلره قارشی یورودیلر . تل سـلطانده اخذ موقع ایتـدیلر . او زمان شـیزورده بولونان خوارزمیلر دشمنلرینی بکله‌مکی مناسب کورمه‌یه‌رك حما ، صـوکره سلمیه ، اورادن‌ده رقه طریقیله رصافته Rousafat طرفلرینه کیتدیلر. بوتون آلدقلری غنائمی

یوللرده براقدیلر . چونکه حلب اردوسی کندیلرینی پك صیقی صورتده تعقیب ایدییوردی . خوارزمیلر فرات قییسنده بولوندقلری صیراده حلب اردوسی یتیشدی . برمحاربه وقوعه کله‌رك کیجه‌یه قدر دوام ایتدی . فقط طرفیندن هیچ بری بویوك بر تفوق استحصال ایده‌مه‌مشدی . مع مافیه خوارزمیلر دها متأثر اولدیلر . فراتی کچه‌رك حرانه کیتدیلر . حلب اردوسی بیره موقعنده نهری کچدی . رها قربنده تکرار خوارزمیلرله قارشیلاشدی وبو دفعه اونلری منهزم ایتدی . حمص ملکی ایله حلبلیلر تعقیباتدن کری دورمادیلر . کیجه حلول ایدنجه‌یه قدر تعقیباتده دوام ایله بعضیلرینی اتلاف ، بعضیلرینی اسیر ایتدیلر . حلب اردوسی همان کیده‌رك حرانی اله کچیردی . خوارزمیلر عنه Ana یه قاچدیلر . موصل حکمداری بدرالدین لؤلؤده خوارزمیلره قارشی یورویه‌رك بعض مواقعی اللرندن آلدی وبو صورتله بر چوق اسرایی قورتاردی .

سنه ١٢٤٢ صوکره [١] خوارزمیلر میافارقین حکمداری مظفر غازی ایله اتفاق ایده‌رك حلب اردوسنه قارشی برلکده یورودیلر . حمص حکمداری منصور ابراهیمده بو حلب اردوسنده بولونیوردی . مظفر غازی ایله خوارزمیلر مغلوب اولدیلر ، قاچدیلر . اردوکاهلری یغما ایدیلدی .

---

[١] ٦٤٠ تاریخ هجریسنده .

قادينلرندن قسم اعظمی اسیر دوشـدی . پك چوق غنیمت غائب ایتدیلر .

ابوالمحاسن

او تاریخده مصر سلطانی صالح ایوب ایله شام حکمداری صـالح اسماعیل آراسنده بعض اختلافات تحدث ایتمشدی . صالح اسماعیل فرانقلری کندی طرفنـه جلب ایتدی . قدسی ، طبریه‌یی ، عسقلانی اونلره ویردی . بونك اوزرینه مصر سلطانی ، فرانقلرله شام حکمدارینه قارشی حرب ایتمکه عزم ایتدی . خوارزمیلرله باریشدی [١] . بونلره باشـلیجه مملوکلرندن بری اولان رکن الدین بیبرس Bibars ك قوماندا‌سی آلتنده بر چوق عسـکرده الحاق ایتدکدن صوکره مشـترك دشمنلرینه قارشی سـوق ایله‌دی . اسماعیـل ، مصر فتح ایدلدکدن صوکره بوراسنی فرانقلره ویرمکی تعهد ایتمشدی [٢] . خـوارزمیلر درحال قدسی یغمایه کیتدیلر . قادین ارکك ، چولوق چوجوق هرکسی قتـل ایتدیلر . حتی مسـلمانلرك بیله حرمت ایتـدکلری مقامات مبارکه‌یه‌ده تجاوز ایله‌دیلر . فرانقـلر بو باربارلرك یاپدقلری مظالمدن دهشت ایچنـده

ژووانویل
سانوت
ابوالفدا

---

[١] بزم مورخلرمز بونلره Grossoniens، Chorasiniens یاخود Choermins دیرلر .

[٢] کورولیورکه فرانقلر مصر سلطانی ایله دکل شام حکمداری ایله معاهده یاپمشلردی . اونك ایچون مصر سلطانی ایله قطع مناسبت ایتدکلرندن دولایی کندیلرینی مؤاخذه دوغرو اولمادیغنی آکلاشیلیور .

قالديلر . خوارزميلر أود دومونبه‌ليارە عائد بولونان طبريه‌يی ضبط ايتمشلردی . عكا ويافه جوارنده تصادف ايتدكلری بوتون غربليلری قتل ايديورلردی . شام حكمداری صالح اسماعيل ايله حمص ملكی[١]منصوراسماعيل‌ده عينی صورتله خوارزميلرك تخريباتنه معروض اولدقلرندن قوتلرينی فرانق قوتلريله برلشديرديلر . حمص سلطانی [٢]عكايه اورادن‌ده باشليجه فرانق اكابريله برلكده يافه‌يه كيتدی . اوراده فرانقلر يافه‌قوتی غوتيه دوبريه‌نه كنديلريله برلكده خوارزميلره قارشی يورومه‌سنی رجا ايتديلر . بوقونت اوزمان يافه قلعه‌سنده بولونان برقله‌دن دولايی عكا پطريقيله حال اختلافده ايدی . پطريق بوقله‌يی ايستيوردی . قونت موافقت ايتمديكندن اونی آفوروز ايتمشدی. غوتيه‌دوبريه‌ن بوسفره چيقمادن اول اوزرنده‌كی آفوروزك قالديرلماسنی ايسته‌دی . پطريق ديديكندن هيچ شاشمادی . بوقدر عاجل برتهلكه‌ده خرستيانلرك منفعت عموميه‌سی بوتون رؤسانك اتحادينی ايجاب ايتمكله برابر پطريق ائتلافه ياناشمادی . غوتيه سفره چيقدی . برنجی قولك باشنده اولديغی حالده غزه‌يه دوغرو يورودی . حمص سلطانی ايكنجی قوله قوماندا ايديوردی . پطريق ايله بارونلر اوچنجی قول اردونك

سنه ١٢٤٤ ژووانويل

[١] بزم مورخلرمز بوشهره Chamelle ديورلر.

[٢] ژوانويل بومملكتك الكايی،الك مرد برشوواليه‌سی ايدی ديور.

باشنده ایدیلر . اوپیتال شووالیه‌لری یافه‌قونتنك قولنی تعقیب
ایدییورلردی . چوق کچمه‌دن دشمنه راست کلدیلر . دشمن
درحال صف حرب ترتیب ایتدی . قونت دوبریه‌ن بوکا
وقت ویریلمه‌مسنی ایسته‌یوردی . فقط مطالعه‌سنی تصویب
ایتمدیلر . محاربه‌یه کیریشمه‌دن اول پطریقدن اوزرنده‌کی
آفوروزك رفعنی ایکنجی دفعه اوله‌رق رجا ایتدی . هیچ
یوموشامیان پطریق ینه جواب رد ویردی . دشمنه بویله وقت
قازاندیردیغندن قیزان رمله پسقپوسی قونتی عفوایتدی . قونت
درحال ، برکت خان طرفندن قوماندا ایدیلن قول اوزرینه
صالدیردی . پك معندانه برمحاربه وقوعه کلدی . طرفیندن
پك چوق کشی مقتول دوشدی ، یارالاندی . نهایت قونت
اسیر دوشدی . بوتون یاننده‌کیلر کندیسنی جبینانه ترك
ایتدیلر . بوقارغشه‌لق برکت خانك برمفرزه‌سنك حمص
سلطانه هجوم ایتمه‌سندن ایلری کلمشدی . حمص سلطانی
اوقدر جسورانه مقاومتده بولوندی‌که قوماندا ایتدیکی ایکی
بیك تورکدن معیتنده تقریباً یالکز سکسان قدری قالدی .
بونلرله برابر چکیلمکه مجبور اولدی . اونك رجعتی قونتك
معیتنه قورقو ویردی. درحال فرار ایتدیلر.

بومظفریتدن صوکره [۱] برکت خان یافه‌اوکنه کیتدی.
اوراده قونتی قوللرندن برچاتال صیریقه آصدیره‌رق عساکر

---

[۱] ٦٤٢ تاریخ هجریسنده .

محافظه‌یی تسلیم اولمغه دعوت ایتدی . فقط قونت شهری ابوالمحاسن
تسلیم ایتمکدن ایسه کندیسنی اشکنجه‌لر ایچنده اولمکه ابوالفدا
براقالری ایچون هایقیریوردی برکت خان قونتی اوپیتال
شوالیه‌لرینک رئیسی وده‌ها سائر اسرا ایله برلکده مصر
سلطانه کوندردی . محاربه غزه شهری جوارنده جریان ابوالفدا
ایتمشدی . صوکره تامپلیه شوالیه‌لری بوراسنی تکرار انشا
ایتدیلر . برغلبه نتیجه‌سنده غزه ضبط ایدیلدی . بوتون
اهالیسی وقوهٔ محافظه‌سی قیلیجدن کچیریلدی . عکاده عینی
عاقبته اوغرادی . خوارزمیلر هر طرفی تخریب ایدیورلردی .
اوپیتال شوالیه‌لرینی مقاومت شدیده‌لرینه رغماً متعدد حصارلردن
چیقاردیلر . قدس ایله ده‌ها سائر برچوق مواقعی ضبط ایتدیلر. سنه
١٢٤٥ مصر سلطانی صالح ایوب صوکره بونلری کندی
اردوسنك برقسمیله شامی محاصره‌یه کوندردی . بوشهر تحت
انقیاده آلندی [١] . اوزمان خوارزمیلر صالح ایوبك طرفنی
ترك ایتدیلر . چونکه مصر سلطانی اونلره شامك ضبطندن
وصالح اسماعیلك مغلوبیتندن صوکره اراضی ویره‌جکنی وعد
ایتمشدی. بو وعد ایفا ایدیلمدیکی جهتله صالح اسماعیلك اردوسنه
کیردیلر وبوحکمداره شام شهرینی استرداد خصوصنده یاردیم
ایتدیلر . بومحاصره ایله مشغول اولدقلری صیراده صالح
١٢٤٦ ایوب مصر وحلب عساکریله ، حمص سلطانی منصور

---

[١] ٦٤٣ تاریخ هجریسنده.

ابراهيم كندی اردوسيله بونلره هجومه كلديلر [١] . خوارزميلر درحال محاصره‌يی رفع ايده‌رك دشمنه قارشی دورديلر . ايكی اردو قصب Casab موقعنده حربه طوتوشدی ، خوارزميلر مغلوب اولديلر ، قاچديلر . رئيسلری بركت خان [٢] مقتول دوشدی . باشی حلبه كوتورولدی . متباقی خوارزميلر كشلو خانك معيتنده موغوللرك يانه كيتديلر . موغوللر بو خوارزميلری كندی اردولرينه داغيتديلر . آرتق بر دها كورونمديلر . ايشته توركستاندن وهندستاندن سوريه‌يه وارنجه‌يه قدر بوتون ممالكه دهشت صالمش اولان برقدرت معظمه بر آن ايچنده بويله زائل اوليويردی . بو بيوك استيلا يكی براهل صليبه وسن لويی‌نك سوريه‌يه كچمه‌سنه سببيت ويردی [٣] .

[١] ٦٤٤ تاريخ هجريسنده

[٢] حسام الدين لقبيله يادايديليوردی .

[٣] بو اهل صليبك تفصيلاتی مملوكلر تاريخنده كوروله‌جكدر .

دردنجی جلدك صوكی

فهرس

اون برنجی کتاب

اون یکنجی کتاب

اون اوچنجی کتاب

اون دردنجی کتاب

دردنجی جلدك صوکی